

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

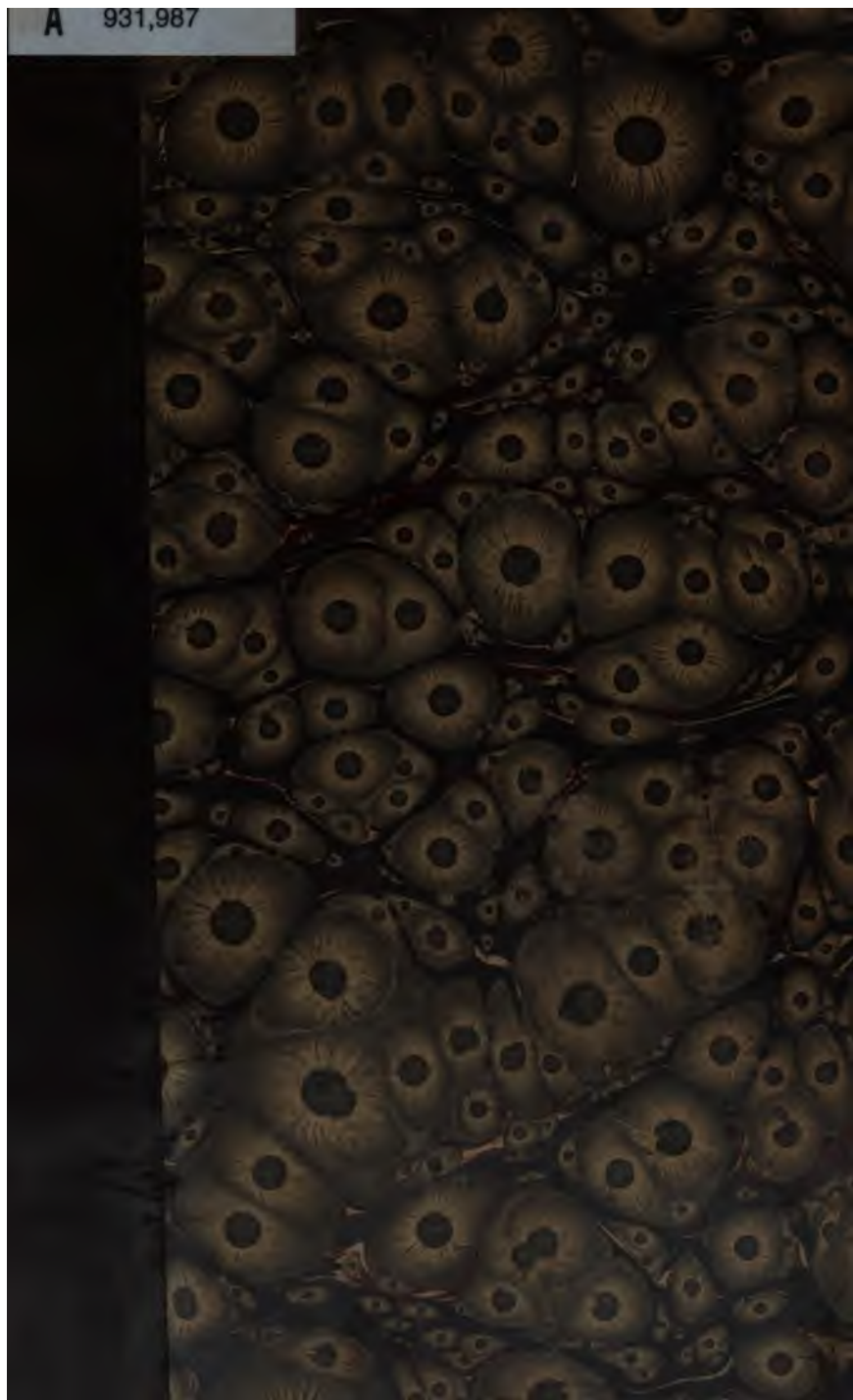
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

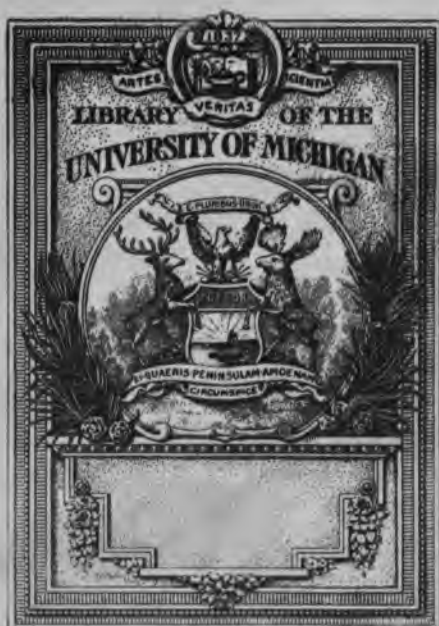
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

M72.6-

8

Christian Molbeck

og

Karen Margrethe Rahbek.

A. P. HANSEN SC

~ Roma. 1820 ~

in Atlantic

English, Atlantic

1910-1911

1910-1911, 1911-1912

Christian Molbech

og

Karen Margrethe Rahbek.

En Brevvevling,

udgiven af

Chr. K. F. Molbech.

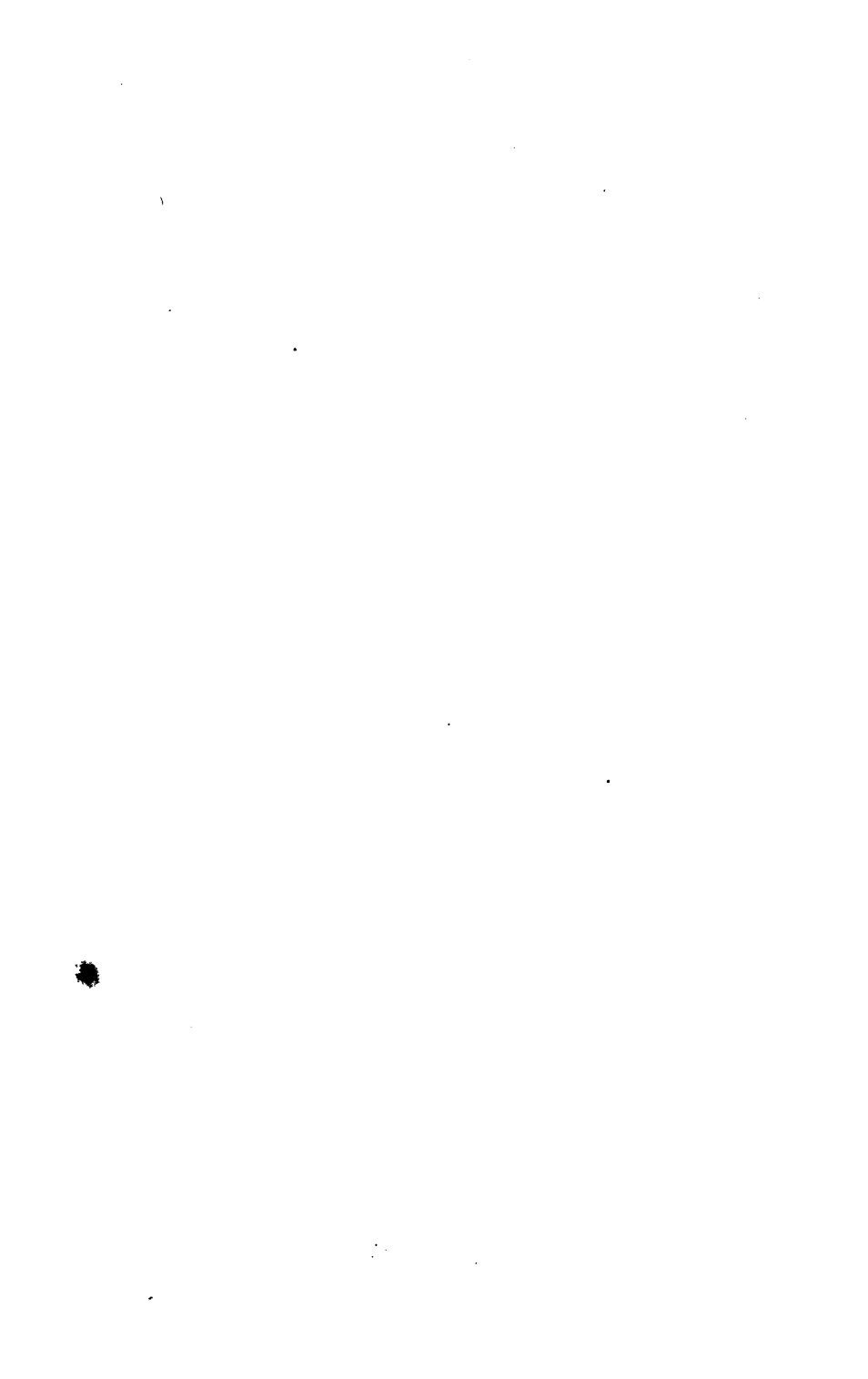

Kjøbenhavn.

Gyldendal'ske Boghandels Forlag (F. Vogel & Søn).

Trykt hos F. Jørgensen & Co.

1883.

Forord.

Da jeg besluttede paa Hundreedaarsdagen efter min Faders Fødsel at offentliggjøre et Udvalg af hans Brevverling med Fru Karen Margrethe Rahbek, levedes jeg først og fremmest af det Ønske at fornye hans Navn og Minde i Literaturen, om end kun hos en indskrænket Kreds af Læsere. Thi jeg er mig vel bevidst, at de efterfølgende Breve ifølge deres hele Beskaffenhed nutildags næppe ville blive læste af Mange. I reent stofflig, literærhistorisk Henseende bringe de ikke meget Nyt; endnu mindre besidde de, uagtet al deres Intimitet, Noget af det, som pirrer Mængdens Nyghedsrigighed ved indiscrete Afsløringer af hvad der heller burde holdes skjult. I Forholdet imellem Molbech og Fru Rahbek er der Intet, som behøver at skjules. Deres Forbindelse var, i den gjensidige Følelses egentlige Udviklings- og korte Blomstringstid, med al sin Underlighed og stigende Varme af aandelig Natur, en intellektuel Kjærlighed, hvori Eros var trængt tilbage, men Psyche heelt tilstede.

At jeg blandt den store Mængde af Breve fra og til min Fader, som ere bevarede, har valgt at offentliggjøre netop disse, er skeet af forskjellige Grunde. For det første danner denne Brevverling meer end nogen anden af de foreliggende en særskilt, afsluttet Gruppe, afsluttet ikke blot i Tid, men ogsaa i Forholdets Udvikling. De fleste af de omtrent trehundrede Breve, som veksledes imellem Molbech og Fru Rahbek, men af hvilke kun Halvdelen her er optaget, ere skrevne i lidt over to Aar, og Venstabsforholdet gennemløb i dette Tidsrum alle sine Stadier, fra den første,

VI

hurtige Tilmærmelse til den høieste Grad af Fortrolighed og varm Sympathi, og atter derfra, igjennem hyppige Svingninger, til det afgjørende Brud, som vel ikke afbrød Forbindelsen, men dog forandrede dens Karakter. At Molbeds Forhold til Fru Rahbet, saaledes som det i denne Correspondance lægger sig for Dagen, har en Historie, ja, om man vil, en svag Handlingsstraad, der forbinder de enkelte, her optagne Breve til et Slags Heelhed, var en ydre Grund til Valget; den indre maa søges og vil forhaabentlig ogsaa findes i Brevenes egen Væffenhed, navnlig i det Bidrag, de yde til Belysning af de Corresponderendes Personlighed og sjælelige Liv. Som ovenfor bemærket, er det stofflige Element i Brevene forholdsviis indskrænket. Vel faste de adskillige, deriblandt ogsaa enkelte nye Streiflys over Datidens literære og kulturhistoriske Tilstande, navnlig over selve Vastehuuslivet, hvis Væsen og Eiendommelighed, som det forekommer mig, gjennem dem træder fyldigere frem, i et mere samlet Billede, end gjennem tidligere Skildringer og epistolariske Brudstykker. Men deres egentlige Betydning ligger i det paa engang klare og varme Lys, der fra dem falder ind i Dybet af Karaktererne og i det mindste i enkelte Retninger gjør disse heelt gennemsigtige for Betragtningen.

Svad Fru Rahbet angaaer, da er der om hende, siden J. P. Mynster afslagde sit første, stjerne Vidnesbyrd, skrevet Adskilligt, baade Mandrigt og Trivielt; men det Inderste af hendes Personlighed, hendes faste Tro og varme Kjærlighed, som hidtil kun er kommen tilsyne i enkelte Breve, udvælger her i saa rige Strømme, at det bliver bestemmende for Grundvæsenet i hendes Karakter, bringer hendes menneskelige og kvindelige Svagheder til at træde i Skygge og stiller hendes ædle, interessante Skikkelse paa den Plads i det danske Aandslivs Historie, der tilkommer den, men som den i de senere Aar ligesom var glebet ned fra. Thi man var efterhaanden bleven tilbøielig til at bedømme Fru Rahbets aandelige Vægtfylde efter endeel ubetydelige Breve og indholdsløse Billetter, som Tid efter anden have seet Lys, og som, langt fra at være Udtryk for hendes dybere Væsen, kun bekræfte den Sandhed, at et Brev ikke blot frembringes af Den, som skriver det, men ogsaa af Den, det skrives til. Bistnok har Fru Rahbet overhovedet ydet Mere i

Om gang og Samtale end selv i sine bedste Breve. Men ere disse end kun at betragte som Styggebilleder af hendes aandfulde, vækkende Personlighed, maa man være glad ved i det mindste at see dette Billede af en Kvinde, som havde en saa bethdelig Indflydelse paa alle dem, der kom i hendes Nærhed — at sige, naar de selv vare modtagelige derfor. Thi at der gaves Enkelte, hvis egen Ubethdelighed og aandelige Fladhed ikke gjorde det muligt for dem at lode Dybet i hendes Natur, og som derfor kun have afslagt et fattigt Bidnesbyrd om saamegen Rigdom: dette bethder Intet i Sammenligning med de Mange, ligesaa Mynstre til Molbech, som have forstaaet hende og vidnet om hende i taknemlig, beundrende Kjærlighed.

For de molbechske Breves Vedkommende kan det synes paa-faldende, at de i saa høi Grad beskæftige sig med Brevskriveren selv og hans Følelsesliv og saa lidet med Omverdenen, at de overhovedet belyse Mennesket langt mere end Videnskabsmanden. Og maafee har Udgiveren for saa vidt grebet feil i sit Valg, som det muligen burde været Forfatteren, hvis Grindring ved denne Veilighed blev fornøjet. Dette være nu som det vil, for en Søn ligger det i alt Fald nær at dvæle ved de personlige Livstræk og ønske at bevare Mindet om det levende Menneske, om det varme, længselsfulde Hjerte, der havde saamegen Trang til Kjærlighed, om den sandhedseftende Karakter, der kunde feile i sin Dom, men aldrig udtalte Andet, end hvad han oprigtig meente. Og saaledes viser Molbech sig overalt i disse Breve, om hvilke det uden Overdriivelse kan siges, at Noget af det Bedste og Bedste i hans Natur i dem lægger sig saa heelt og uforbeholdent for Dagen, som det sjelden fremtræder i hans Skrifter, og som det i Livet kun kjendtes af hans Nærmeste.

Følelsens Dybde, Kraft og Inderlighed udsprang af hans Natur og tilhørte ham selv, dens Udtryk, som ofte er overdreven sværmerisk eller hvad man nu vilde kalde sentimentalt, fik sit Præg af Tidens Smag og Retning, hvortil endnu kom et for Molbech eiendommeligt Tungsindestræk, som var skjult tilstede i hans Sjæl hele Livet igjennem, indtil hans sidste Dag. Kun de, som have kjendt ham meget nøie, have været fortrolige med denne dunklere

VIII

og alvorligere Side af hans Tilværelse, der navnlig traadte frem i Brevveksling med nogle Enkelte, snart som Veemod og Savn, snart som tungsinlig Selbreflexion, og som han i et Brev fra de senere Aar kalder „den Stemning, der egentlig har været mit hele Livs: en bestandig Svæven imellem Ideal og Virkelighed, imellem Livslyst og Savn, imellem ligegyldig Beskuelse af den udbortes Verden og tungsinlig Reflexion over alle dens og mine Ufuldkommenheder“. At denne Stemning fremtraadte stærkest i hans Ungdom og i de Aar, hvori de fleste af Brevene til Fru Rahbek bleve til, var i og for sig naturligt og havde ogsaa udbortes Aarsager nok. Et Par af disse berøres leilighedsviis i Brevvekslingen, og jeg skal ikke forsøge deres Tal. Kun Saameget ønskede jeg her at sige: at fjøndt dette Tungsin aldrig udartede til drømmende, sløv Melankoli, men bestandig bekæmpedes af Molbechs medfødt Sjælskraft og Virksomhedsdrift, var det ikke desto mindre en virkelig Magt i hans Liv og hang sammen med den dybeste Naturgrund i hans Væsen.

Hvad der fremdeles ikke bør lades ude af Betragtning ved Bedømmelsen af den her meddelte Correspondance, hvis Mangel paa „virkeligt Brevstof“ Molbech selv et Sted beklager, er, at den kun danner et Supplement til den personlige Omgang og Samtale. Denne absorberede det egentlig Stoflige, som under hans hyppige Besøg paa Bassehuset blev afhandlet og udtømt, hvorimod det dybere Personlige, Følelseslivet, som dels i sig selv, dels paa Grund af en vis „Tilsluttethed“, som Fru Rahbek oftere badler, ikke egnede sig til mundtlig Forhandling, gjemtes til skriftlig Meddelelse. Navnlig for Molbechs Bedkommende fremgik Brevvekslingen mere af en stærk Trang til at udtale sig for en beslægtet Aand end af nogen Lust til at meddele faktisk Stof eller Betragtninger derover. Naar han søgte sig ene og længselsfuld efter dybere Forstaaelse, satte han sig hen og mildnede denne Længsel ved at udtale den. Undertiden affendte han Brevet strax, undertiden fortsatte han det en anden Dag, tog da ofte selv det Skrevne med sig ud til Bassehuset og leverede det ved Bortgangen til Fru Rahbek, eller tog det vel ogsaa med tilbage og gav hende det en anden Gang. Og hun, den „hurtige Pen,“ som Mynster kaldte hende, elektri-

feredes da til at svare strax efter, for det meste i samme Aand, og saaledes fremkom der i forholdsvis kort Tid en lang Række af Breve, der vilde blevet endnu længer, hvis den ikke af indre Grunde var bleven afbrudt før Tiden.

Det er muligt, at denne Brevenes ustoflige Karakter hos adskillige Læsere vil frembringe et Indtryk af Censformighed, dog neppe hos dem, der vælge det rette Synspunkt for Betragtningen. Thi for Karakterforstaaelsen har ogsaa den hyppige Tilbagevenden af de samme Tanker og Stemninger sin forklarende og bekræftende Betydning, og under Følelseshyttringerne rører der sig, trods deres Censartethed, to levende Sjæle, hvis indbyrdes Forhold ogsaa Gjentagelsen tjener til at belyse. At der i dette Forhold finder en Bevægelse Sted, at en let Handlingstraad slynger sig derigennem og omsider fører til et Slags Katastrofe, der var smertelig for dem begge, har jeg ovenfor antydet og skal ikke dvæle derved. Jeg føler mig overhovedet hverken kaldet eller fristet til at medgive denne Brevveksling nogen anden Kommentar end den, der indeholdes i disse faa, forudskiftede Bemærkninger og i de enkelte historiske Oplysninger, som ledsage Brevene. Disse maa især forklare sig selv og kunne det formeentligen ogsaa. Kun derpaa ønsker jeg i denne Sammenhæng at gøre opmærksom, at ogsaa der, hvor Bevægelsen tilsyneladende standser, og de Brevskrivende i deres gjensidige Vebredelser og Tilgivelse og fornøjede Vebredelser ligesom „marschere paa Stedet“, har denne Stillestaen sin Betydning for Situationen og Forholdet. Den synes mig at vise, at der trods al gjensidig Aabenhed dog paa eet Punkt mangler fuld Oprigtighed, i det mindste fra den ene af Siderne. Der er en skjult Aarsag til Forstemningen og dens gjentagne Udbrud, der ligesom en magnetisk Kraft holder Begge fast og nøder dem til i nogen Tid at bevæge sig i en Cirkel. Om dette Punkt ville eller kunne de ikke udtale sig uforbeholdent, de forstaae maaskee ikke engang den til Grund liggende Følelse heelt og ere da heller ikke i Stand til at give den det rette Navn.

For Udvalget af de i denne Samling optagne Breve har den indre Bevægelse i Venstabsforholdet været væsentlig bestemmende, idet jeg ikke har villet forbigaae noget Brev, der gav et, om end

nok faa lidet Bidrag til Sammenhængen i Forholdets Udvikling. Kun saadanne ere ubeladte, som i denne Henseende forekom mig ligegyldige, og som derhos ikke bragte noget Udbytte for Literatur- eller Personalhistorien. Enkelte Breve, som vistnok vilde have havt psykologisk Interesse og forklaret flere bratte Stemningsovergange, saaledes det, der nærmest har fremkaldt Fru Rahbeks Svar af 11te Marts 1814, forefindes ikke og maae af en eller anden Grund være tilintetgjorte. At der i de optagne Breve ved Siden af jævnlige Ubelabelser er beholdt Afskilligt, som fra Indholdets Side kan kaldes ubethdeligt, er i Regelen steet, fordi det giver Fremstillingen Liv og Ansuelighed. Man seer Fru Rahbek i hendes Dagligstue, skrivende til Molbech, om Dagen eller ved Afs; man hører, hvorledes hun bliver afbrudt af En eller Anden, med hvem hun maa føre Samtale om ligegyldige Gjenstande. Saa skriver hun igjen, bliver atter afbrudt, for at skjænke The eller give „Egernet“ Brændeviin, indtil hun endelig er alene og Natens Stilhed sænker sig over hende. Men nu er det Sengetid, hendes Stue kold, og tilsidst faaer Trætheden Bugt med hende, og hun slutter med at ønske den fraværende Ven et hjærligt Sovvel. Af saadanne smaa Situationsmalerier findes der især i Fru Rahbeks Breve mange, som baade giver Stilen Afveksling og Farve og føie Træk til det hele Billede. Med Hensyn til de offentliggjorte Breves ydre Form kan endnu ved denne Leilighed bemærkes, at den, hvad Retskrivning og tilbeels ogsaa Interpunktion angaaer, er overeensstemmende med Originalerne.

Hvoormegen Priis Molbech satte paa Fru Rahbeks Aand og Hjerte, og hun paa hans, derom vidne mangfoldige Yttringer. Hun kalder ham den ene af „de to kjæreste Venner, Gud lod mig finde i Verden“ — J. P. Mynster var den anden; og Molbech skriver, paa en Tid, da deres Venskab dog havde forandret sin Karakter og indtraadte Forhold fjernet dem fra hinanden: „Andre Tider ville komme, meget vil omstiftes, Livets Strøm vil henrive mig i mange fremmede Optrin, om jeg ikke tidlig skal synke under dets Byrder — men evig og uforanderlig vil den Aand blive mig, fra hvem saa mange herlige Ord flød til mig og mit Hjerte; og den vil aldrig blive dette mindre hellig, aldrig mindre kjær og elst-

værdig, aldrig i dens inderste og sandeste Væsen vise sig for mig i anden Skikkelse end den, jeg har modtaget i min Siæl, for der at bevare den til min sidste Time.“ At han, som i sit Liv var et Mønster paa Sanddruhed og Trofasthed, ogsaa var det i denne Følelse, derom vidner ikke blot det sidste Brev, han faa Maaneder før Fru Rahbeks Død tilskrev hende, men ogsaa andre, mundtlige og skriftlige Uttringer fra Slutningen af hans eget Liv. Og som han holdt hendes Minde helligt, saaledes vedblev ogsaa hendes Breve, som han selv kalder „det Kjæreste, jeg i Livet kan eie“, at være ham en hellig Stat, som han i Forbindelse med sine egne, der efter hendes Død bleve ham tilbagegivne, gjemte iblandt sit Livs dyrebareste Erindringer.

Det har engang paa et senere Stadium af Molbechs Liv været hans Hensigt at benytte de Breve, hvorafter der her meddeles et Udvalg, til en Skildring af hans uforglemmelige Ungdomsveninde. „Engang,“ skriver han saaledes i et Brev fra A. 1856, „begyndte jeg, med en lang Indledning, der gik ud fra min svenske Reise 1812, at ville beskrive Oprindelsen til min Connerion med Fru Rahbek og Bakkehuset. I det mindste var det min Idee at fortælle mit første Besøg der og hvorledes vor Brevveksling begyndte. Jeg tænkte paa at slutte dertil en Charakteristik af Fru Rahbek og maaskee lade dette Fragment trykke.“ Desværre kom denne Idee aldrig til Udførelse og har ikke efterladt andet Spor, end den anførte Uttring og Begyndelsen til den deri omtalte Indledning. Vel naaer denne ikke til Omtale af det, der skulde være Skildringens egentlige Gjenstand, men den giver dog et Billede af de udbortes Forhold, hvorunder Molbech levede paa den Tid, han lærte Fru Rahbek at kjende, og følgende Brudstykke deraf kan af den Grund og i Mangel af andre selvbiografiske Meddelelser finde sin Plads paa dette Sted.

„Det rigeste Aar, jeg hidtil havde levet, gik imod Enden. Jeg kom tilbage til Kjøbenhavn fra min svenske Reise, fra Besøget i min Fødeby og hos mine Forældre, i en blandet Sindsstemning. Reisen havde aabnet mig en Erfaringsverden, der hidtil havde været mig reent fremmed, og beriget mig med en saadan Masse af Kundskabstøf, en saadan Mangfoldighed af nye Anskuelser, en

saadan Staa af bethyende og kiære Erindringer, at jeg undertiden i Eenfomhed og i Eftertankens Dieblit følte mig overvældet, næsten ulykkelig ved at fornemme Vægten af det, jeg havde levet og modtaget af Livet i ti Maaneeder. Naar jeg lod nogle af de skønneste og kiæreste Billeder fra Reisetiden oprinde i min Phantasie, naar jeg giennemløb de bethydeligste, de for min indre Tilværelse vigtigste Scener, jeg havde oplevet, og gienkaldte mig saa mangen meer eller mindre nær og fortrolig Forbindelse, der var oprundet for mig i et fremmedt Land og knyttede mig til udenlandske Venner: da forekom det mig undertiden, som jeg havde lidt et væsentligt Tab, der havde efterladt et Savn, en Tomhed i mit Liv, som ikke let vilde udfyldes. Men Reisen havde tillige udøvet en bethydelig, baade pphsisk og aandelig styrkende Virkning paa mig, jeg havde ved min Hiemkomst gjort den Erfaring, at jeg var i Stand til, uden stor Bevægelse, at udholde en Prøve, der for saa Aar siden vilde have rystet mit inderste Liv.

Neppe ankommen til Kiøbenhavn, blev jeg med en forekommende Opmærksomhed og Venlighed modtaget i den Familie, hvor jeg allerede i flere Aar næsten havde fundet mig hjemme, en Venlighed, der inden saa Dage bragte mit Sind i Ligevægt og paa den behageligste Maade efterhaanden atter førte mig ind i gamle Forhold og i mit kiøbenhavnske Liv. Ved min Ankomst til Hovedstaden havde jeg ingen Bopæl, og indtil jeg kunde faae mig en opføgt, havde jeg, som en anden Rejsende fra Landet, taget et Værelse paa en af de gamle Giæstgivergaarde paa Vestergade, hvor jeg fandt mig ganske tilfreds, og havde gierne glemt at flytte derfra, hvis jeg ikke havde haft Grunde til at søge et billigere Opholdssted. Neppe erfarede min uforanderlige Ven fra 1807, Etatsraad Viborg, at jeg „laa paa et Vertshus“, før han tilbød mig at boe under hans giæstfrie Tag, indtil jeg havde leiet mig Værelser. Jeg hyttede gierne de „tre Hiorte“ for Veterinairskolen og det muntre Familieliv hos dens Forstander, hvor jeg i otte eller fiorten Dage blev en endnu mere huusvant Giæst. Da jeg nu skulde søge en Bolig og tilfældigviis en Dag fik Die paa en Adresseliste, der anviste et Værelse, hvortil jeg kun havde en Gades Længde at flytte, sthyndte jeg mig strax derhen, fandt kun et enkelt Værelse, men

XIII

lyst og rummeligt, med fri Udsigt, skøndt i Stuen, og, som alting syntes at vise, i et meget roligt Huus. Jeg betænkte mig ikke to Minuter paa at leie det af en gammel Enke, der skulde blive min Vertinde; og efter et Par Dage blev jeg saaledes en fast Indbygger paa Christianshavn, i Overgaden over Vandet. Jeg drømte ikke om, at Gaden med dens Præposition skulde om ikke lang Tid ofte give en genial Dame Stof til Spøg og Latter; saa lidt som, at den samme Gade, længe efter at jeg var flyttet derfra, i to forskiellige Tider igien skulde faae sin Plads i mit Livs Erindringer. Nu tænkte jeg kun paa den mig behagelige Nærhed ved Veterinairskolen; og dog gif det noget længere hen som det pleier: at det ikke altid er den større Nærhed, som i samme Forhold gjør et Sted hyppigere besøgt.

Efterat jeg snart havde indrettet mig i min nye Bolig, som var mig meer end rummelig nok, da jeg lod mit Bogforraad, med Undtagelse af det nødvendigste, indtil videre blive hvor det var, i Amaliegaden, fandt jeg mig her for det første ret vel placeret. Daglig at gaae flere Gange frem og tilbage, ad den om Vinteren ikke behagelige Vej over Snippelsbro, var noget, jeg dengang ikke ændse. Aftenbesøg i Byen foresaldt ikke meget tidt i denne Vinter; oftere tilbragte jeg Aftenen der, hvor jeg allerede i flere Aar var huusvant, og vidste af lang Erfaring, hvor punktlig Kl. 7 Theemaffinen stod paa Bordet, men igien forsvandt for efter ældre Skik at lade en Mellemtid af en eller halvanden Time indtræde, indtil man i det sildigste Kl. 9 satte sig til Bords for at spise det rette danske Smørrebrød, hvortil dog i Almindelighed den hollandske Genever ikke pleiede at mangle. De fleste Aftener i Ugen tilbragte jeg dog hjemme; thi da jeg ordentlig begyndte at sætte mig ind i de litteraire Syssler, der ventede mig, fandt jeg mig snart, om ikke overvældet, dog saa rigeligt forsynet med Arbejde for Vinteren, at det syntes som jeg kunde have nok at gjøre, for med nogen Anstrengelse at faae det fra Haanden i et Aars Tid. Men det var endnu den lykkelige Alder, da i det mindste en Deel af Aftenen, undertiden temmelig langt ud paa Natten, var en Arbejdstid, som ikke gav Morgenens ret meget efter." — Lidt senere

end den her omtalte Hjemkomst og Flytning, henimod Aarets Udgang, afslagde han sit første Besøg paa Ballehuset.

Det staaer endnu kun tilbage for Udgiveren af denne Brevverfing at meddele Oplysning om de Illustrationer, der ledsage Bogen. Molbechs Portrait, som her er gjengivet i Træsnit, er tegnet under hans Ophold i Rom 1820 af M. C. Jensen og er det eneste virkelig autentiske, der eksisterer. Thi et mange Aar senere, uden hans Viden og imod hans Villie tegnet — eller, som han selv udtrykte sig, stjålet Billede, der er mangfoldiggjort ved Radering, er saa langt fra at gjengive det eiendommelige Aandsudtryk i hans Physiognomi og hans sjælfulde Blik, at det snarere fortjener at kaldes en Karikatur end et Portrait. Om den afgjorte Utilbøielighed til at lade sig portrætere, som var særegen for Molbech og ydermere forstærket ved taktløst Overhæng, udtaler han sig Aaret før sin Død i et Brev til Udgiveren paa følgende Maade: „Jeg er taknemmelig for dit Ønske, at iie ikke alene Billedet af min ydre Skikkelse i Afsynets Træk og Liv, men ogsaa i Erindringen om mit Liv i Gjæringer, i Følelsens og Tankens Virksomhed. Jeg veed, at hos Dig kommer et saadant Ønske indvortes fra, eller fra Anden og Hjertet. Det sidste kunde jo vel endnu, i det mindste fragmentarisk, blive opfyldt. Imod det første har jeg en besynderlig Modbydelighed (eller Styggelse, som det i ældre Dansk hedder), hvilken jeg i min Alderdom endnu mindre vil kunne overvinde, end i yngre Aar. Hvorfra den kommer, vilde jeg selv have ondt ved at forklare. Jeg har derimod netop en stor Lyst til at male mig selv, eller til at give Omrids af mit virkelige, indre Liv, som det i sin hele Udvikling, mere under Kamp og Strid med Verden og mig selv, end i Ro, har udtret sig. Men ogsaa dette er en Idee, der afspeiler sig paa min Aftenhimmel og viser sig som en smukt farvet Phantasi-Sky i dens Horizont — og som maaskee vil døe hen, ligesom den skønneste Aftenrøde snart svinder hen i den tiltagende Skumring.“ Desværre blev hverken det ene eller det andet af de nævnte Ønsker opfyldt. Han vedblev at modsætte sig det første, og Døden forhindrede Opfyldelsen af det sidste.

Det her meddelte Portrait af Fru Rahbet er en Kopi af en Silhouet, som hun i sin Tid har stænknet Hfr. Johanne Vangberg, førend denne blev forlovet med Molbech. Silhouetten synes at være tagen i en yngre Alder end et forhen offentliggjort Billede af samme Art, og er endeel forskjellig fra dette, uden at det nu er muligt at afgjøre, hvilket af dem der har været det meest lignende.

Hvad endelig det af Hr. Arkitekturmaler Hetsch tegnede Billede af Fru Rahbets Dagligstue angaaer, da er dette en Gjen- givelse af det endnu eksisterende, i Form og Rumsforhold ufor- andrede Værelse, og Konstneren har meubleret det efter nøiagtig Opgivelse af en beslægtet Veninde af det rahbetske Huus, der gennem et langt Liv har bevaret dette og alle dets Enkeltheder i aandsfrisk og trofast Erindring. Ogsaa denne Brevvevrlings Udgiver har i sin Barndom om Sommeren daglig færdes i dette Værelse, og hvad han mindes derfra, hvilket ikke er saa ganske lidet, stemmer paa det Nøieste overeens med nærværende Afbildning, som derfor vel tør antages at give en i det Væsentlige rigtig Forestilling om den berømte Hjørnestue, der i en Række af Aar var et af Aandslivets lysende og varmende Arnesteder i Danmark.

3 September 1883.

Chr. K. F. Molbech.

100

1.

Fra Molbeck.

Kjøbenhavn. 22 Mart. 1813.

Blandt flere forrykte Feberideer, som jeg -under en Forkølelssesygdom i disse Dage har udflettet, hører ogsaa den, at skrive Dem til. Den er saameget mere forrykt, som der i mit Hoved hersker en fuldkommen Tomhed, og ikke en eneste ret kraftig Tanke vil der lade sig føde. Denne Tilstand er fulgt paa en umaadelig Overspænding og voldsom Smerte i Hovedet, som ledsagede Feberheden og ligesom truede med at sprænge min ellers temmelig tykke Hjernekal. Med et Slags klar Vigegyldighed og rolig Mæthed seer jeg nu paa de afløbende Timer, omtrent som man seer Sandet rinde af et Timeglas; thi andet Resultat føre de ikke med sig, og i denne physiske Tilstand affpeiler sig omtrent Billedet af mit hele aandelige Liv, der har altid været en Omvægling

-
1. M. var bleven indført i det Raghbetste Huus af E. C. Werlauff og havde første Gang besøgt Ballehuset den 17de December 1812. Hans daværende Bolig var paa Christianshavn, Overgaden over Bandet, Nr. 182 (nu 44) i Stuen. — Dehlenschlägers Jdyl: Uerlighed varer længst, var, tilligemed samme Forf.s Lyftspil: Kanariefuglen, nylig (den 12te Marts) bleven opført paa det tgl. Theater, hvor de kun oplevede et Par Forestillinger (Overskou: den d. Stueplads. IV. 274.) — En Jahrmærktsfest zu Plundersweilern: figter til Goethes bekendte „Schönbartspiel“.

af brusende og giærende Overspænding og en vis mat, velbehagelig Sigegyldighed.

Seg veed da heller ikke egentlig andet at skrive Dem til, end at takke Dem og bede Dem takke Professor Rahbet for den sidste, ret kiære Aften paa Ballehuset — for Dem sikkert en ret ulykkelig Aften. Thi den vil have til Følge, om Gud vil, mange flere saadanne Aftener, hvor De kommer til allene at træffes med mit fære, ubehændige, uannelige Bæsen, der falder som en tung og besværlig Byrde over dem, som have den Ulykke at hjemføges deraf; der har Intet at give, fordi det ikke kan give Alt og ikke har lært at give Noget, og fordi det høist ulykjaligen, ligesom Suno og jeg mener ogsaa Frigga i sin Tid, er ophængt med faste Kiæder imellem Himmel og Jord. — Seg synes at forudsæe, at De vil komme til at spille en Rolle i mit Liv — De har Ret til at smile over Rollens Ubetydelighed; men det bliver dog hverken i en Røgebuest Farce, eller en Ohlenschlägerst „Uerlighed varer længst“, eller nogen anden Huuslig-Ulykkeligheds-Idyl. Seg mærker alt for vel, hvorledes Tiden dagligen tærer paa min Ungdoms idylliske Natur, af hvis sentimentale Ulykkelighed næsten intet mere er tilbage; og den romantiske episke Natur, som fortrænger hiin, trykkes igien af formange Lænker, til at den kunde ret levende bryde frem. Hvad bliver det da til? — Formodentlig en Jahrmartsfest zu Plundersweilern. Vil det ikke klæde godt for den genialste Fru H. at træde op i, et saadant Drama, og vil De ikke snart fortryde, at De lod Dem af den ærlige Werlauff føre en saa ubekvem Gæst paa Halsen? — Al, men De er vist alt for god dertil; thi, med Deres Tilladelse, det forekommer mig, som De med alt Deres Genie er en af de Røner, for hvis kvindelige Hierte jeg kaster mig dybt i Støvet. — De hater jo endog Ohlenschläger — som egentlig ikke fortjener det, formodentlig ogsaa meget vilde frabede sig at ansæes som medynktværdig — naar han maa tilstaae, at det bliver saa tomt og eensomt omkring ham; at desværre, det er og har altid været ikke meget bedre med mig. Det barnlige eller

barnagtige Liv i mit Andre har søgt og søger forgieves — et Barn at lege med. Smidlertid uddrænder den sidste Levning af mit Livs Ungdomsild, og hvad har jeg da tilbage, uden Taarer eller Latter? — Jeg vil haabe det sidste; thi mit Natur-Temperament er dog egentlig sanguinist. Phantasie og Virksomhed ere vist ogsaa skønne Ruiner af et heelt Liv — men dem spørger Hjertet dog ikke meget efter.

Men nu i dette Dieblit ligger mig en Ting paa Hjertet, som troligen hialp Feberen i dens Anstrængelser for at sprænge min Hierne. Hvorledes skal man faae et dansk Ord for det tydske Begreb *gemüthlich*? — eller ere vi saa uheldige ikke mere at eie, hvad der forud i saa høi Grad var Nordens Eiendeel i Livet, som i Skrifter? — Jeg har ligget en halv Nat og vendt op og ned paa den danske Historie; men jeg kunde ikke faae noget ret *gemüthlich* Stof ud af den — i det mindste ikke i de sidste Aarhundreder. Og naar man nu ogsaa kan nævne *gemüthlich* paa dansk, hvorledes skal man saa bære sig ad for at skrive saa *gemüthlich*, som Goethe f. Ex. i hans *Leben*, af hvilken guddommelige Bog — guddommeligt er jo Alt hvad som er Godt og Skönt — jeg i disse Dage har læst 2den Deel, eller rettere daglig indtaget en Portion deraf som en kostelig Lægebedom? Dette sidste Spørgsmaal er maaskee lidt vanskeligere at besvare end det første. Jeg kan selv besvare det dermed: man skal have *Gemüth* — men saa kommer jo dog endnu altid det fordømte: *Dieses mag in der Theorie gut sehn — taugt aber nichts in Praxis*.

Her har De, ædle Frue! mit første forrygte Brev. Flere kunne med Guds Hielp følge efter ved Tid og Leilighed. For at De imidlertid ikke skal blive alt for forstrækket ved en saa trykkende Udsigt, kan jeg trøste Dem med, at jeg er et af de dovenste Mennesker, der findes, i det mindste paa Christianshavn — formodentlig ved den siællandske Luft; thi der er dog egentlig ikke en Draabe siællandsk Blod i mig.

Til Slutning den venligste Hilsen, som jeg ønskede paa Veien til Bassehuset maatte forvandle sig til saa skøn og poetisk en Hilsen, som nogen har bragt Dem!

C. Molbech.

2.

Fra Fru Rahbet.

Bassehuset d. 22 Mart. 1813.

Kjære Molbech!

Hvor gierne vilde jeg ikke svare Dem ret gemüthlich paa Deres vakre Brev, som overraskede mig meget behageligt og er mig tiært og interessant, ikke saameget for den lidt overspændte gode Meening om mig, deri findes (som jeg forresten godt kan taale, uden at fordærves deraf, da jeg længe har vidst, at ogsaa uforstyldt Roes kan tjene os til Gode, naar vi nemlig ansee den som en Opfordring til at være, hvad vi synes) som for det Haab, det giver mig, at det maastee skulde blive mig mueligt at bibringe Dem en bedre Meening om Dem selv, end den De maae have, naar Billedet af Deres aandelige Liv fremskilder sig saaledes for Dem, som De har afbildet det for mig. Men ligesom Zebeheeden har truet med at sprænge Deres Hiernest, saa har Dimmelen (dette er et af mig selv opfundet Ord, der betegner den Tilstand, man er i, naar det latter ad Dimmelen, og man venter paa Befordring fra Ole Mynster eller en anden Doctor) overvældet mig i denne Tid saaledes, at jeg gierne kan sige til Dem, hvad min gode Ven Castellanen paa Frederiksberg-Slot sagde til Etatsraad Brandis: „Sie sehen hier einen Greis, der kaum eine gesunde Idee mehr fassen kann“. Imidlertid vilde jeg dog heller skrive

2. Castellanen : Slotsforvalter Dehlenschläger, Digterens Fader. — Professor Ole Hieronymus Mynster og Etatsraad J. D. Brandis, bekjendte Læger. — Det største Geni : Dehlenschläger, gift med Fru R's Søster.

uførtøvet til Dem, saa dimlende jeg end var, end blic paa en bedre Tid, der maaske aldrig turde komme.

Efter denne lange Indledning vil De nu lettelig kunne sige Dem selv, at jeg meget villig paatager mig den Rolle i Deres Livs Drama, som De maatte finde for godt at tilbeele mig, og jeg har herved kun den ene Anmærkning at gjøre, at jeg helst ønsker, den maatte blive comisk, da det er mit egentlige Jagt og saa indflettet i hele min Natur, at jeg — som jeg har jagt Dem — ikke engang kan adstille det fra mine alvorligste Handlinger.

Men spørg De nu ogsaa for, at jeg kan faae Rollen lidt betids, thi ellers vil jeg neppe kunne faae den vel indstuderet, inden Dimmel-Ugen kommer og mueligen forstjrrer alle mine Planer. Med andre Ord: kom snart og flittig herud, og lad mig ikke behøve at tilføie, at De i Henseende til os aldrig kan komme for ofte, hvis De selv finder Dem vel her. Jeg skal nok curere paa Dem, som Ole Myhnster curerer paa mig, fordi han ikke kan curere mig, eller — rettere sagt — jeg skal nok curere Dem, thi jeg anseer Cuurens heldige Udfald for meget let, skjøndt derfor ikke for mindre hæderfuld. Troe nu ikke, at jeg har store Indbildninger om, hvad jeg selv formaaer. Nei, gode Ven! heller ikke jeg meener at have grebet Alenodiet — og hvo er der vel, som kan rose sig deraf? — men jeg har tidlig og uafslædig stræbt derefter, og endstjøndt mine Bestræbelser ikke have bragt mig Alt hvad jeg ventede, have de dog heller ikke været ganske uden Frugt, og hver Dag, Gud har lagt til (min) Levealder, har mere og mere lært mig, at det staaer i ethvert godt Mennekses Magt at skabe sig et Paradis overalt og under alle Omstændigheder. Og oprøres jeg end ofte — hvortil min alt for heftige Natur desværre let forleder mig — af al den Hovmod, Egenfiærlighed o. s. v., der hersker paa Jorden, saa formildes jeg dog stedse igjen, naar jeg seer, hvormeget Godt og Elskværdigt der dog ogsaa voxer og trives allevegne, og hvorledes intet Mennekte er saa forladt af Gud, at han er berøvet alle Midler til i det

Mindste at trøste og glæde sine Medmennesker, hvor han ikke formaaer meere.

Imedens jeg nu har fortalt Dem Udstilligt, som De veed lige saa godt som jeg, er det blevet Sengetid, hvorefter jeg seer, at jeg har begyndt noget for silbigt paa mit Skriveri, thi jeg havde meget endnu at sige Dem, som jeg nødes til at opsjætte til bekvemmere Leilighed. Vel har jeg aldrig nogen Hast med at komme i Seng, da jeg desværre ikke kan sove, men nogen Hvile faaer jeg dog der, og det trænger mit stakkels, astheniske Legeme altid til.

Undskyld nu alt Flaute og Dumt, som De finder i dette Brev, dermed, at jeg er dimlende (hvortil end videre kommer, at jeg plages med en rasende Gigt-Tandpine) og ansee det ikke for Mangel paa Genie. Thi hvor skulde vel jeg, som er en Svigerinde af „det største Genie i Himlen og paa Jorden“, kunne mangle Genie? Dog saaledes var det ikke, jeg vilde slutte mit Brev. Derimod er det mig langt vigtigere at bede Dem undskylde, at der ikke er saa megen Gemüthlichkeit i mit Brev, som jeg dog — uden Selvroes — tør sige, der er i mig selv og imod Dem.

Og dermed Godnat, og mange Hilsener fra Rahbet — som rigtignok har sovet i nogen Tid, men dog hilser Dem ligesuldt. — Glem nu ikke, hvor velkommen De er her, og tillad mig at sige Dem, at jeg ikke kender noget til Deres fære, ubehændige og udannelige Bæsen, uden af Deres egne Ord, saa at det altsaa slet ikke kan genere mig. Derimod kender jeg mange andre Egenskaber hos Dem, som det nu er for vidtløftigt at opregne, men hvorfor jeg gierne kalder mig og gierne vil, De skal ansee mig for:

Deres Veninde,
R. M. Rahbet.

Fra Molbeck.

Christianshavn. 27. Mart. 1813.

Sielden pleier jeg at være forlegen med Pennen i Haanden og Papiir for mig — uden naar jeg skal skrive en Ansøgning, hvilket jeg derfor heller ikke mere end en eneste Gang i mit Liv har gjort — men jeg er virkelig i dette Dieblis saa forlegen med at begynde dette Brev, at jeg hellere — slet ikke vil begynde, og erklærer Dem derfor alvorigen, at hvad De nu læser, er ikke Begyndelsen, men Enden paa Brevet. — Men hvordan jeg end bærer mig ad, saa maa jeg baade ende og begynde med at sige Dem, at De ved Deres Brev satte mig i en saa lykkelig Genryttelse, at jeg i denne Tilstand endnu langt mindre end Deres Ven Castellanen er i Stand til at fatte en sund Idee. De har virkelig givet mig uendelig mere, end jeg fortjener — og hvorledes skal jeg vove at producere mit fattige Jeg ved Siden af saamegen Godhed i Hjertet og Klarhed i Aanden? — Sandt at sige, Deres Brev svarer til den Maade, hvorpaa De selv har modtaget mig; og begge Dele ere saaledes, at jeg virkelig behøver et Slags Mod for igien at komme til Dem da min Natur dog ikke endnu er saa forstenet, at jeg jo vel kan føle, hvor lidet jeg fortjener af saa stor en Godhed.

Derfom De nu er forfængelig og troer, at dette skal være Complimenter, saa bedrager De Dem selv — det er intet uden den rene Sandhed, som Damerne rigtig nok ikke pleie at elske, og derfor gierne holde mere af Romaner og Forliibelse, end af Historie og Kiærlighed. Jeg er flere Gange i mit Liv kommen til kort med min fattige Sandhed, og jeg har mærket, at man finder intet utaaleligere hos mig,

3. I Anledning af Yttringen: at jeg absolut ikke vil synes noget andet, end hvad jeg virkelig er, kan det bemærkes, at M's Balgsprog og Indskriften i hans Segl var: *Esse non videri.*

end at jeg absolut ikke vil synes noget andet, end hvad jeg virkelig er. Det er, som jeg ret vel veed, et Slags almindelig indført Høflighed, at man overalt i Verden, foruden sin virkelige Person, skal føre en Masterade=Person med sig i et Futteral, og allevegne, hvor man kommer, i Forstuen iføre sig dette laante Jeg og saameget muligt vogte sig for, at det virkelige, om det paa mindste Maade er til Besvær, ikke skal krybe frem under Masket. Men som jeg altid har fundet dette forstrækkelig ubekvemt og af Naturen er tilbøielig til Magelighed — saa har jeg, vist ikke af anden Årsag, gjort mig det til en Grundsætning kun at føre een Person, og hvor man ikke vil tillade mig at producere denne, som hastigst trække mig tilbage i mit Sneglehuus.

At fortælle Dem dette er nu egentlig aldeles overflødigt; thi hvorledes jeg er, har De vist for længe siden alt for vel mærket. At De i Deres Brev yttre en alt for god Mening om mig, kommer deraf, at De her lader Deres Hjerte og ikke Deres Forstand raade. Gud velsigne Dem imidlertid for dette Brev, som glædede og opmuntrede mig utroligen. De veed ikke, hvor fattig jeg er paa saadanne Opmuntringer, der have nogen virksom Indflydelse paa mig. Et kærtligt Ord, et venligt Haandtryk er mig mere værd end en Excel-lences Omsavneelse eller en lang Lovpriesning paa Brent — men hvor sieldent er det første! — Jeg har egentlig intet andet mod Verden, end at der er saa koldt og dødt; og hvor man endnu skal søge Liv og Varme, der er det indskrænket og ensfoldigt. Hvad nu dette omstrevne Paradiis angaaer, saa er det vist nok, at ethvert Menneske kan skabe sig dette selv; men har man først været derinde og har engang været saa ulykkelig at forlade det — da gaaer det os som stakkels Adam og Eva, vi komme aldrig mere derind. I det rette Paradiis ere vi vel heller ikke uden en ganske kort Tid af vort Liv — og jeg for min Deel har egentlig aldrig været der. Min Plads er dog ligesaa lidt i Tartarus som i Elysium, men snarere i et Slags Skærild, hvoraf vel Ingen kan redde mig, om jeg ikke selv kan det. — For

Resten maa De endelig ikke ansee mig for hypochondriisk eller tungsinlig — skøndt jeg har været og stundom endnu er begge Dele. De vil snarere og oftere finde Velighed til at være misfornøiet med min letsinlige Natur, for hvilken Sorgen egentlig er fremmed, og som finder en umaadelig Fornøielse i at falde fra den ene Yderlighed til den anden. Uagtet mit Væsens hele strenge Alvorlighed har jeg dog ogsaa en afgjort Kiærlighed for det kraftige Comiske, og Deres Natur vil derfor aldrig være mig fremmed. Men at tildele Dem — efter Deres Udtryk — en comisk Rolle i mit Livs Drama, er mig ligesaa umuligt, som det vilde være høist fordovent; thi jeg tager i det mindste i Begyndelsen alting meget alvorligt. — Saaledes glæder jeg mig nu endog re: alvorligt og af mit hele Hierte til alle de skønne Timer, jeg lover mig paa Bakkehuset, hvilket jeg seer liggende for mig som et herligt, skøndt endnu noget fiernt Hvilepunkt for Diet i et fortryllende Perspektiv. Jeg føler alt det Uhykelige i at kunne bevæge mig med min fulde Frihed i en saadan Kredse — men at Gud, desværre Bakkehuset ligger ikke ved Knippelsbro, men $\frac{1}{2}$ Mil borte! — Deres uendelig venstabelige Indbydelse vilde jeg usigelig gierne følge, og Veiret er saa loffende, som det kan være; men mit Hoved er i denne Tid alt for opfyldt og forstyrret. Jeg maa først have det noget lettet og renset.

Imidlertid sender jeg Dem 2 svenske Calendere, der i det mindste ville underholde Dem bedre, end jeg formaar det. Jeg længes meget efter at høre, hvorledes min kiære Ven Atterbom egentlig vil tætte Dem. — For alting, min ædle Veninde! bliv frist i det deilige Foraar — jeg beundrer i høieste Grad, hvor De faaer al den Sundhed fra til saamegen Sygelighed — men at vide Dem paa nogen Maade lidende synes mig utaaleligt. Professor Rahbek hilses ret venstabeligt fra

Deres taknemmelig hengivne Ven

C. Molbech.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 27de Mart. 1813.

De maae ikke, min gode Ven! indbilde Dem, at min Natur er mere forstenet end Deres. Vel kan jeg — som jeg har sagt Dem — taale usfortjent Roes, uden at lade mig fordærve deraf; men dermed siger jeg ingenlunde, at det ikke ydmyger mig, og det dybt. Jeg har virkelig efter Deres sidste Brev maattet spørge mig selv, om jeg da er saadan en Hykler, at jeg kan give Folk Anledning til at troe saa meget mere Godt om mig, end jeg fortjener, og skjønt Svaret er faldet ud til min egen Fritiendelse (thi jeg kan dog umuelig gjøre mig selv saa megen Uret at ansee mig for en Hykler), saa maae jeg dog alvorlig bede Dem, ikke udsætte mig for Nødvendigheden af flere saadanne Spørgsmaal. Dette var nu vel egentlig ingen ordentlig Begyndelse paa et Brev, men jeg har jo heller aldrig lovet Dem Orden i Brevskriveriet, som jeg slet ikke driver af Tilbøielighed og vel skulde vogte mig for at besatte mig med, naar jeg ikke elskede det mere hos Andre, end hos mig selv. De maae derfor enten finde Dem i min lyriste Uorden — som Rahbek talder det — eller ogsaa tillade, at jeg lader Deres vakre og interessante Breve ubesvarede og glæder mig i Stilhed over dem og enhver godmodig Uttring, de indeholde. Det er mueligt, at der er nogen Særhed i min Meening om Brev-Forfatterskabet hos Fruentimmer (thi det er naturligtvis kun der, det forarger mig), men nogen Ret har jeg dog sikkert, da det unægtelig giver Anledning til megen Flauehed og Forstruethed, som maaskee ellers ikke saa lige vilde finde Sted; og det er ogsaa ligesaa unægteligt, at især unge

4. Dnkel, Mynster: daværende ref. Capellan ved Frue-Menighed, senere Biskop J. P. Mynster var ikke virkelig, men kun af Navn Fru R's Dnkel. — Werlauffs Tante blev Fru R. dog, da dav. Professor C. C. Werlauff i A. 1815 ægtede hendes Broderdatter.

Fruentimmer kunne anvende deres Tid langt bedre, end til at forstue dem selv og deres Veninder. Hvad mig angaaer, saa skylder jeg mig rigtig nok selv det Vidnesbyrd, at det ikke har forstuet mig, at jeg ofte har været i den Nødvendighed at maatte føre lang og forskiellig Brevverling; men min tidlige Modbydelighed for al Bagvendthed og paa-taget Væsen, forbundet med en ligesaa tidlig, varm Villie for alle alvorlige Bestræbelser — hvortil det lykkeligtis heller aldrig har manglet mig paa Opmuntring — har uden min Fortjeneste reddet mig i dette Stykke. Ikke destomindre tager jeg dog aldrig en Pen i Haanden uden at blues lidt over mig selv (ligesom jeg ogsaa bestandig har den Uergrelse at see, hvor umueligt det er mig at lære at omgaaes med Pen og Blæk, uden at søle enten mig selv eller Papiret til, hvilket min pøne Onkel, Mynster, paaستاer kommer deraf, at jeg er — som han udtrykker sig — en hurtig Pen), fordi jeg dog godt forud veed, hvad der kommer ud af det; og var det ikke saa, at jeg brugte saa ubetydelig Tid dertil, som jeg virkelig gjør, saa kunde jeg heller aldrig bekvemme mig til at skrive et eneste Brev, om jeg end derved reent skulde fjerne den Fornøielse, det er mig at faae Breve fra Andre.

Men nu har jeg fordybet mig saa meget i Betragtninger over Brevskriveriet, at jeg derover lettelig turde glemme, hvad jeg egentlig har at sige Dem denne Gang. Dette er da først og fornemmelig megen Tak for Deres Brev, som i mange Henseender er saa rørende, at jeg, som er et blødt Gemyt, ikke kan andet end være inderlig rørt over det. Har mit takkels Brev glædet Dem, saa er det ikke mere, end hvad De har fortjent af mig og hvad jeg længe har tiltænkt Dem, fra den Gang, De gjorde mig uendelig glad — som jeg vist heller ikke har glemt at sige Dem — med Deres godmodige Brev til Rahbek; thi det er den rette Maade at bestikke mig, naar man er god imod dem, jeg holder af; det rører mig langt mere, end at man er god imod mig selv — skøndt jeg ogsaa nok vil have det. For det Gode er der rigtignok ved mig (De skal ikke blive forstrækket over at jeg

opregner mine egne Dyder, men betænte, at naar det kun
steer med Sandruhed har det intet ondt at betyde, og at der
kan stikke vel saamegen Forsængelighed i at opregne sine
Feil), at jeg godt kan glemme mit eget Jeg over Andre, der
ere mig fiære. Har jeg altsaa opnaaet min Hensigt at glæde
Dem, fordi De har glædet mig først, saa er dette mig
usigelig kiært, og jeg kan vist ikke have givet Dem formeget
— som De selv synes at mene — i det Mindste har det
ikke gjort mig selv fattig. Hvo der giver af sin Fattigdom,
giver meget mere end den, som giver af sin Rigdom. Mit
Hjerte er min Rigdom — og saaledes bilder jeg mig ind,
det er med alle gode Menneſter — deraf kan jeg altid give
og beholder dog nok tilbage; der er altid Barme nok til at
omfatte alt Godt med, og det var vist heller intet godt Tegn,
om det var anderledes bestaffent der. I sit Hjerte hører
dog Menneſtet sin Gud — eller hvor ellers? — altsaa maae
der være en uudtømmelig Kilde af Kiærlighed, og derfor er
det ogsaa, vi ſkulde bevare Hjertet fremfor Alt, hvad der bør
bevares, thi bliver det først tomt og koldt der, saa er det
ude med os, og vi leve uden Glæde og Gavn for os selv
og Andre. Jeg veed vel, at jeg ikke ſiger Dem noget Nyt
hermed, men vi kunne ikke for ofte ſige hinanden det, der
fremfor Alt fortjener at erindres af os Alle uden Undtagelse.
Selv den Udvidelse, Hjertet faaer ved Talen derom, er jo
noget Godt. Forreſten kan jeg ikke nægte, at jeg taler eller
rettere ſriver vel kraftesløst — for ikke at ſige mat — om
det, jeg dog føler ſaa kraftigt, men hvad kan og de folde og
døde Ord forſlaae, hvor det giælder det Allerypperſte? Des-
værre er jeg atter i Caſtellanens Forfatning — og i den
bliver jeg ſagtens beſtandig, indtil han ſtaffer mig, hvad han
falder: terrein, paa Frederiksberg Kirkegaard. Jeg er virke-
lig jammerlig faren, hvad mit ſtakkels Begeme angaaer, og
iſær i Aften er jeg ſaa daarlig, at det piner mig til Marv
og Been, ſom man ſiger. Jeg vil ikke gierne klynke, men
jeg kan dog ikke altid holde Klynken tilbage, hvormeget jeg
end gjør Vold paa mig, og hvor øvet jeg end er i at lide.

Noget kommer det vel af det ganske tilgivelige Ønste, at jeg paa den Maade nok vil ynkes lidt. De skal derfor ogsaa have Tak, fordi De i den Henseende har nogen Medlidenhed med mig; det hænder mig ikke saa ofte, thi i Almindelighed vil man ikke vide ret af, at jeg er syg, fordi jeg aldrig ligger til Sengs, og fordi jeg har en meget levende Natur, som Sygdommen ikke let kan faae saamegen Bugt med, at det falder i Dinene paa Andre, Castellanen undtaget. Thi det maa jeg sige til hans Berømmelse, at han aldrig seer mig uden at sige: „Hvad Du seer ilde ud, Børn! Det er snarvs fat med dig, Børn! Vare Du inte faaer Batterjot, som Degnens Kone!“ Dette Slags Medhyn er rigtig nok værre end slet ingen, men da han mener mig det godt, saa gjør det heller ikke noget ubehageligt Indtryk paa mig.

. Apropos! jeg maae dog fortælle Dem, at jeg vist har været paa et galt Spoer, hvad vor gode Ven Werlauff angaaer. Det er tungt, at jeg maae bekiende, min Sagacitet dengang ikke har været tilstræffelig, ligesom det ogsaa er tungt, at jeg neppe bliver Werlauffs Tante, som dog kunde have været ganske fornøieligt. En anden Ting maae jeg heller ikke glemme at fortælle Dem; det nemlig, at jeg nød den Ære at faae den elskværdige Grevinde Danne- stiohl ved min Side i Kirken, Søndagen efter at jeg havde den Fornøielse at tale med Dem sidst, og da jeg var fornøielse nok til ikke ret at ville erkiende det gissensfeldtes Højs vidtherømte Fortræffelighed. Min 3fte-Erkiendelse er dog heller ikke saa ondt meent, thi det er blot en Smule Egenfindighed hos mig, der gjør, at jeg gierne modsætter mig det, man vil tvinge (mig) til at erkiende. De har vel ikke tvunget mig — eller villet tvinge mig — til denne Erkiendelse, skøndt De har prisat den gissensfeldts Fortræffelighed trods nogen; men hvad De ikke har villet tvinge mig, saa har mange Andre villet det, og derfor maatte jeg nødvendigvis modsætte mig det, for jeg kan ikke nægte, at det undertiden gaaer mig lidt som Atheniensen, der ikke havde andet imod Kristides, end at han kaldtes: den Retfærdige.

Derjom ikke Alle kaldte Danneftiolds elstværldige, charmante, og jeg veed ikke Alt, saa vilde jeg vist ikke have noget imod dem; og i Hjertet har jeg heller ikke noget imod dem, men troer tvertimod meget godt om dem. Endnu maae jeg, inden jeg slutter, takke Dem for de svenske Calendere, De har villet underholde mig med, og som jeg endnu ikke ret har havt Tid til at undersøge, da jeg i Dag har havt meget travlt med at gjøre en Tegning til et lille Blomster-Anlæg i min Hauge og med at give de fornødne Ordres besangaaende. Ikke destomindre har jeg dog ikke kunnet modstaae Fristelsen, at spille et Par af de Melodier, der findes i den ene Kalender, og som ere ret vakre. Men hvad giver Dem Ret til saa frist at forudsætte, at jeg forstaaer Svensk? Er det kanskee ikke nok, at jeg foruden mit Modersmaal — som jeg desværre kun kan slet nok — kan hielpe mig frem med et halvt Dussin andre Tungemaal? Skal jeg nødvendig ogsaa forstaae Svensk? Det er virkelig en høist ubillig Fordring, og De fortiente, at jeg skulde sende Dem det arabiske Digt, jeg engang sendte Mynster til Straf, fordi han havde opvartet mig med noget Mesopotamisk.

Men nu vil min Kragefjær ikke længer gjøre mig den fornødne Tjeneste, og jeg er ogsaa lidt lam i den høire Arm, har dertil en umaadelig Tandpine og mange andre Ulykker, som maae undskyldes, at mit Brev ikke er blevet maneerligere, og at jeg nu maae holde op.

Lev De nu bedre, end jeg formaaer, og see dog endelig snart ud til os; og bring mig min Rolle, thi De veed, at jeg har Hast.

Deres hengivne Veninde,
A. M. Rahbek.

Fra Molbech.

Den 1ste April 1813.

I Dag har ieg virkelig mange Ting at sige Dem; men Deres sidste Brev har sat et Slags Stræk i mig, saa at jeg knap vover at takke Dem derfor. Meget, som ligger mig paa Hjertet, maa nu blive liggende der og trykke mig, til jeg engang mundtlig kan blive dristigere. Men naar vil dette stee? Saa lidt jeg pleier at være forsagt, naar jeg taler til Folk med Pen og Blæk — saa stor en Kryster er jeg, naar det gielder om at lukke Munden op. Det vil nu komme an paa, om De finder det Umagen værd at sætte mere Mod i mig — og De kan troe mig, denne Deel af Deres Rolle vil ikke være den letteste. For Resten kan det ikke være mig, der tildeler Dem Rollen — da jeg er vis paa, De selv langt bedre vil udfinde den. Dog kan jeg sige Dem, at De slet ikke maa betragte Dem som simpel

5. Grundtvigs Krønike o: Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng. Kbh. 1812. Nogle Ytringer i dette Skrift omtaltes dablende af M. i Kbhvns. Skilberi f. 1813 Nr. 18, hvilket atter fremtalte Grundtvigs Artikel: „Til min Ven, Christian Molbech“, smst. Nr. 29. Til denne Artikel, som i sin første, skarpere Form var meddeelt M. privat, figter han med Udtrykket: en lang Skriftepræken. Det i Brevet omtalte Svar udkom senere under Titelen: „Til Hr. N. F. S. Grundtvig i Anledning af hans Verdenskrønike og Kbhvns. Skilberi Nr. 29“. Herpaa fulgte G.s „Krønikens Gjenmæle“, med et Forord til E. Molbech; derpaa M.s „Erklæring til den læsende Almenhed“, i Kbhvns. Skilberi Nr. 59 f. A., og endelig G.s poetiske „Farvel til E. Molbech“, i Nr. 62 af samme Blad, hvormed Striden affluttedes. — Brevet om Gisselsfeldt findes i M.s „Ungdomsvandringer i mit Fødeland“. Kbh. 1811. S. 36. — Fru Schüz: den især ved sit mimisk-plastiske Talent bekendte Fru Händel-Schüz, som med sin Mand, Prof. S., gav Gjesteforestillinger paa det fgl. Theater og Hoftheatret. — Rahbeks Hegerste Epilog har formodentlig været brugt ved Mab. Hegers Beneficeforestilling den 27de Marts (Overfku: den d. St. IV. 268.)

Actrice, men som virkelig Directrice og Instructrice paa mit Livs Theater, der er saa indskrænket, at De meget vel kan udføre alle tre Bestillinger. Da De imidlertid kunde have god Grund til at betragte dem alle tre som alt for lette og just ved deres Ubethdelighed under Deres Værdighed: maa jeg dog ikke undlade at sige Dem, at jeg er en meget egensindig Krabat, som rigtig nok tidt kan gaae længe uden Hoved, men naar jeg har faaet det, som jeg synes jeg bør have det, for det meste vil gaae efter mit eget Hoved. Dog Alt hvad der kan siges i den Anledning, og hvad De behøver at vide for at sætte Dem ind i Tingen, og hvad der gjør enhver anden Betegning og Udnævnelse overflødig, er at De Selv har givet mig Mod til at troe, at Deres Hierte har udnævnt Dem til min Veninde; og at jeg albrig — endog imod Deres allerudtrykkeligste og allerstrengeste Befaling — ophører at sige Dem, at jeg derved føler mig og vil føle mig meget lykkelig. Dette indbefatter egentlig Alt og blandt det Meget ogsaa det, at De sikkert — i det mindste om jeg var saa lykkelig at høre Dem nærmere og see Dem oftere — vil blive mig en opdragende Veninde (da i Forbigaaende sagt min Theori er den — „at vi ere Børn tilfammen“ og Børn saa længe vi lede, og at Livet opdrager os fra Buggen til Graven, der egentlig kun er en ny Bugge, hvori vi lægges for at begynde forfra.) Dog ere vi Børn mere eller mindre; men jeg er det nok paa en vis Maade vel meget for min Alder og mine graanende Haar, og kunde behøve ret megen Tugt, for endnu at blive et velopdraget ungt Menneske inden jeg er 60 Aar.

. Den største blandt flere Ubehageligheder, jeg i denne Tid har havt, er Udsigten til en aabenbar Fejde med Grundtvig. Jeg blev forledet til en offentlig Ytring imod et enkelt Sted i hans Krønike — hvilket var en Feil af mig, da jeg først burde have erklæret mig over og imod Bogen i Almindelighed. Nu har han skrevet en lang Skriftepræken, hvori Texten eftertrykkelig læses mig med Grundtvigsk Widt-

Løstighed, og hvori jeg fremstilles som en Fiende af Guds Ord og Christendom, og denne skal trykkes i Kiøbenhavns Skilderi. Hvad skal jeg sige hertil — tie eller svare? Mit Svar er alt skrevet; men jeg har et Slags Anelse om, at jeg ikke let kan svare Gr. bedre end ved Taushed. Imidlertid ere vi, fornemmelig siden hans Krønike udkom, komne i fuldkommen Opposition som Forfattere, ligesom jeg og efter dette Arbejde har tabt min meste Agtelse for ham som Skribent. Jeg behøvede vel egentlig at sige dette offentligt — men muligt, at det ikke engang gøres nødvendigt, fordi man vil kunne see og skønne det af Grundtvigs ovennævnte Prædiken. De mener vel, at jeg heri bør kunne raade mig selv — hvori De vist har fuldkommen Ret. Jeg kan maaſtee ogsaa finde det Rette, naar jeg faaer betænkt mig noget; men Deres Mening vil dog altid være mig af saare megen Vægt.

. Om det gisselfeldtste Hof skal vi mundtlig tale videre. Dets Fortræffelighed har jeg priset; men mener De vel, at jeg i et nyt Dplag af „den sværmende Tale om mine Ungdomsvandringer“ — som Grundtvig kalder dem — skulde tilføie i en Note, at jeg skrev Brevet om G. efterat have tilbragt i det Hele maaſtee halvanden Dag i den grevelige Familie? — Jeg synes endnu ganske godt om denne; men De kan troe mig, jeg kiender den nu lidt nøiere. For Resten maa jeg blot sige Dem, at jeg ikke anseer mig for at have den allermindste Forbindtlighed til Gr. Danneskiöld, og aldrig i mit Liv tænker paa at bede ham om andet, end et Anbefalingsbrev til Samsø, hvorthen jeg til Sommer har i Sinde at reise, for at besøge min Broder, som jeg i tre Aar ikke har seet mere end een Dag. — Gør jeg slet ikke for dette eller noget andet Hof, og Grevinden synes jeg ret vel om, men tilbeder hende aldeles ikke.

Blot med to Ord maa jeg nu sige Dem, at jeg i Gaar Aftes var en Times Tid hos Ohlenschläger, egentlig for at hente en Bog — og fik en Kop Thevand (som nær havde paadraget mig en Frettesættelse) af Deres Søsters Haand;

men den smagte mig virkelig dog ikke halv saa godt, som Thevandet paa Vassehuset — hvilket jeg dog for Guds Skyld beider Dem, maa blive en af de største Hemmeligheder, jeg i mit Liv kommer til at betrore Dem. Det var første Gang i mange Aar, at jeg rigtig saa Deres Søster. Hun behagede mig langt mere, end jeg havde ventet; men —

Jeg staaer mig nu temmelig vel hos D., mener jeg, skøndt han dog sikkert anseer mig for, om ikke talder mig, et enfoldigt Menneſte uden Opdragelse og uden ægte Konſtſands. Jeg derimod leer blot en lille Smule — og det ganſte hemmeligt — af den megen Konſt, han vil bringe ind i hele Livet. Det forekommer mig ſandelig endog, ſom hans lille toaars Charlotte er et ganſte konſtigt Barn, der allerede kan fortælle om Aladdin og hans Lampe, og jeg har neppe nogensinde ſeet en toaars Glut med et ſaa fornemt Udſeende. Ved at tale om Konſt og Fornemhed kommer jeg til at tænke paa, at jeg længeſ uendelig meget efter at tale med Dem om Fru Schück — og om hundrede andre Ting. Jeg fortryder høiligen, at jeg ikke har ſeet nogen af hendes dramatiſke Foreſtillinger, fordi jeg nu virkelig havde megen Lyſt til at finde dem — under deres Rygte.

Bevare os! Kloffen er nu halv elleve. — Profeſſor Rahbet er De ſaa god at hilſe og takke ham for Brevet, ſom fulgte med det ſvenſke Stads, og ſige ham, jeg fandt hans Hegerſte Epilog meget vakker. Det er bleven Mode at nedſætte Alt muligt hos R. — deſværre! Aarſagen dertil ønskede jeg horte; men jeg bliver ved min Sententſ: fiat justitia! og pereat — ikke mundus, ſom Grundtvig vil, men Uretſfærdighed og Ondskab og Dumbhed!

De maa for Guds Skyld ſnart befinde Dem bedre, og jeg vil ſaa en inderlig glad Dag ved at høre det. De maa tilgive mig, med ſaa meget andet, at jeg føler mig høiſt ulykkelig, naar jeg ikke kan yttre Taknemmelighed og enhver anden levende Følelſe hos mig; De maa være ſaa god, om De kan, i Morgen at laane mig Canarifuglen og

Ærligheden — endelig maa De, om De vil, med Venstabs
Overbærelse og Yndest erindre

Deres hengivenste Ven
C. Mosbeck.

6.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 3 April 1813.

Det gjorde mig meget ondt, at jeg ikke strax, da jeg fik
Deres Brev i Aftes, kunde lade Canarifuglen flybe ud til
Dem med Ærligheden paa Ryggen; men naar jeg siger
Dem, at jeg først i Dag maatte lade disse to Personer hente
hos Hofpræst Liebenberg — hvor de have ligget i lang Tid
— saa vil De vist undskyldte, at de ikke kunne indfinde sig
hos Dem før i Morgen. Men endnu mere ondt gør det
mig, at mit sidste Brev har sat et Slags Skræk i Dem,
hvilket har været meget langt fra min Hensigt, og jeg kan
derfor ikke Andet ved denne Leilighed, end at bede Dem
vænne Dem til at forstaae mig, ogsaa naar jeg taler

-
6. Hjørrhøjs Kirke-Routine: figter til Justitsraad og Cancelli-
archivar H. der endnu mange Aar senere var bekjendt som en over-
drevne slittig Kirkegænger. — Castellans Datter: Sophie Ørsted.
— En svensk Krønike-Skriver: Formodentlig har en svensk
Reisende — hvem vides ikke — engang tituleret Slotsforvalter
Dehlenschläger: „Castellan“ og derved givet Anledning til Be-
nævnelsen. — Den danske Krøniker o: Grundtvig. — Den
Bedre o: dan. Cand. th. siden Professor, F. C. Petersen. —
Grundtvigs Kiæreste: Fr. Elisabeth Blicher, Datter af Provst
B. paa Galsfer. — Om Dehlenschlägers Opsørsel o. s. v.
f. Dehl. Erindringer III. S. 48. — Den i Anm. til forrige Brev
omtalte Professor Schütz havde, fortsættende over et Afslag, han havde
modtaget fra Theaterdirektionen, drevet Spot med Rahbek „ved at
holde en lille ironisk Forelæsning i hans Smag“. At Dehl. havde
moret sig herover, tog Fru R. ham ilde op. — Grevinde
Münster, født Ompteda, Hofdame hos Dronningen (Dehl. Er.
III. S. 13.)

uforftaaelig, eller — rettere — forftaae og forflare mine Ord af mig, og ikke mig af mine Ord. Thi vel figer eller ftriber jeg aldrig Noget, fom jeg ikke i det Mindfte i det Dieblif mener; men jeg er desværre meget incorrect og confus i at udtrykke min Mening, naar jeg har nogen, og undertiden ftikker vel ogsaa Feilen deri, at jeg ingen Mening har. Smidlertid begriber jeg nok, at ovenftaaende Begiæring kominer noget for tidlig, da De billig burde fiende lidt mere til mig, inden De kan forpligte Dem til at opfylde den. Men hvorfor fiender De ikke ogsaa allerede mere til den, De dog felv har nærmet Dem til med faa megen Tillid og Fortroelighed? Næften ftulde jeg troe, at De — ligefom Mimikerinden (Fru Schüg) — hader „die phantafieløfe Wirklichkeit“ og derfor finder større Fornøjelfe i at udmale Dem i Phantafien behagelige Timer paa Baftehuset, end i Virkeligheden at nyde dem langt mindre behagelige. Og heri kan jeg ikke heller egentlig andet end give Dem Ret; men jeg kan dog tillige fige Dem, at paa den Maade kan jeg ikke befatte mig med Rollen, og heller ikke med at være Dem en opdragende Veninde, uden for faavidt, at jeg rigtig nok holder den negative Opdragelfe for den bedfte, fom den ftikkerlig ogsaa er den mageligfte. — Her blev jeg anden Gang afbrudt imedens jeg netop har faaet begyndt paa dette ftakkels Brev. Førft maatte jeg „fidde“ mig til at spille paa Claveer nogentid med et Menneffe, der gierne vilde have mig til at blive en Virtuos, uagtet jeg felv modfætter mig det af alle Kræfter. Han var mig yderft uvelkommen; men da jeg to Gange tilforn har jaget ham bort i denne Uge, fordi der har været Nogen hos mig, faa var jeg virkelig dum nok til i Dag at tage imod en Underviisning, jeg aldeles ikke trænger til. Dernæft maatte jeg jamle Tøi til Vaf, fom var en endnu værre Afbrydelfe. . . . Du ere alle mine Opdragelfes-Theorier fløiten, og jeg er atter i Castellanens Forfatning. Maatte han bare ikke atter være i Hundefirke i Morgen, hvor han til min store Blage var i Søndags. Thi vel holder jeg endeel af ham — maaftæe

mere end hans egne Børn — men jeg kan dog alligevel ikke vel udholde at see „ein Greis“ staae og høre paa en Prædiken, ikke med Andagt — men med sichtsigt Skepticisme. Saa er dog Hjorthøis Kirke-Routine langt mindre utaalelig. Men paa den anden Side undskylder og beklager jeg Castellanen; thi hvor skulde vel en stakkels Greis blive anderledes, naar han har den Ulykke (egentlig vilde jeg have skrevet: Ulykke) at have en Søn, der er det første Genie i Himlen og paa Jorden, og en Datter, der siger om sig selv, at hele hendes Ulykke er, at hun har for meget Genie? Godt er det imidlertid at han har mig, der dog kan sætte Dæmninger for Mjøsen, der undertiden truer med at oversvømme ham. Thi han holder rigtig nok meget af mig, da han veed, at jeg skønner paa hans virkelig gode Egenskaber og ikke skammer mig ved ham, som hans egne Børn undertiden have for Stik.

Fra Castellanen, der neppe nogenstinde var bleven en Castellan, dersom der ikke havde været en svensk Krønike-Striver, kommer jeg meget let til at erindre den danske Krøniker, hvis Historier slet ikke fornøie mig. Jeg har holdt ved ham og forsvaret ham, saalænge jeg nogenlunde kunde være det bekendt for mig selv, fordi jeg virkelig har haft en meget god Meening om ham og ogsaa syntes, man var for slem imod ham; men fra hans Breve til Mynster, der ikke allene vare insolente, men mig synes ogsaa lidt dumme, og senere fra hans Krønike har jeg reent opgivet ham, og lader nu forsvare ham hvo der kan og vil. At han vilde lade Dem i Fred, har De sikkerlig ikke kunnet vente, ligejaa lidet som De kan vente, at jeg skulde raade Dem i den Sag. De veed vist bedst selv, hvad det Rette er, naar jeg derimod blot veed saameget: at han vel snarere kunde trænge til Svar, end han egentlig fortjener det, og at slige Stridigheder paa Brent fælden frugte noget Godt. Jeg kan ikke nægte, at jeg nok engang gad talet med ham under fire Vænge, for at gjøre ham nogle alvorlige Spørgsmaal, som maaskee dog vilde sætte ham i nogen Forlegenhed. Det er ellers i den urette Tid, De henvender (Dem) til mig i en

grundtvigst Sag; thi i Søndags erklærede jeg til den Bedres (Peterfens) store Forargelse, at jeg vilde forandre mit politiske System og gaae over til Krønike-Partiet, hvilket det ogsaa lykkedes mig at faae ham til at troe; og i Mandags gjorde jeg Mynster den samme forargerlige Erklæring; men han troede mig dog ikke gal nok til et saadant Skridt. Denne mørke Tale vil ikke sige Andet, end at jeg i Søndags blev endnu mere indtaget af Grundtvigs Næreste — der sikkert er en jød, velsignet Pige — end jeg tilforn har været, og derved igien blev lidt rørt over Grundtvig. Kiender De noget til hende, saa fortæl mig, hvad De veed, for hun interesserer mig i høi Grad.

Jeg seer nu med Forstræffelse, at jeg er kommet til Enden af mit Papis, uden at være blevet færdig med, hvad jeg havde at sige Dem denne Gang. Herre Gud! hvorfor kan De ikke ogsaa komme herud, at jeg kunde sige Dem alt dette, jeg her sidder og smører sammen mig selv til stor Forargelse og Dem til liden Opbyggelse? Anvender jeg dog ikke den Tid, der var bestemt til at fuldende Læsningen af Goethes gemüthlige Bog — som jeg i Gaar læste omtrent det Halve af — meget slet i Aften? Og dog synes mig, det var ikke fiønt af mig, isald jeg lod Canarifuglen flyve i Morgen, uden at give den et Par (Tusinde) Ord med. Og jeg maae jo dog ogsaa takke Dem, fordi De saa godmodigen ønsker, at jeg snart maae befinde mig bedre. Det er rigtig nok et frugtesløst Ønske (thi jeg vil snarere komme til snart at befinde mig slettere, da jeg i Morgen skal tilbringe hele Dagen i det bitterlige Kbhavn, og ikke vil kunne undgaae at forhæde mig i Comedie-Huset og derefter forkiøle mig paa Veien herud) men det rører mig dog, og jeg er ligesom De ulykkelig, naar jeg ikke kan yttre den Taknemlighed, jeg føler. Kom derfor endelig snart, i det mindste inden Helligdagene! Derjom De var i Kbhavn i Morgen Aften og gad umaget Dem op paa Hoftheatret, saa vilde De være meget velkommen i vor Loge. Jeg længes rigtig nok meget efter at tale med Dem, og naar dette ikke kan

stee paa Ballehuset, saa vil jeg dog heller det skal stee et andet Sted, end intet Sted.

Om Fru Schüz, samt om min billige — thi saaledes tør jeg gierne udtrykke mig — Misforngielse med Dehlenschlägers Opførsel under Professor Schüzes gemene og nederdrægtige Afførd mod Theater-Directionen i Almindelighed og Rakhbet i Særdeleshed (hvilken Afførd jeg hverken kan tjene Dehl. i at ansee for diærv Satire, eller Grevinde Wynster for: ein genialischer Einsall) har jeg alt for meget at sige Dem, til at jeg nu og her kunde indlade mig derpaa. Dog kan jeg ikke undlade at sige Dem, at denne Begivenhed har givet mig et Saar i Hjertet, som er mig saameget mere smertelig, da Braadden sidder der endnu, og jeg altid ved slige Veiligheder bebreider mig selv, naar jeg ikke kan faae den ud. Mig forekommer det soletklart, at jeg har Ret i at være vred; men fordi man kan have fuldkommen Ret i at blive og være vred, saa har man dog vist aldrig Ret, naar man bliver i Vreden; derfor arbeider jeg nu ogsaa troelig paa at formilde mig igien, og med Guds Hielp skal mit Arbeide heller ikke være uden Frugt. De seer, at jeg taler ganske aabenhjertet med Dem; og naar jeg ikke troede, De fortjente, at jeg skulde tale netop saaledes og ikke anderledes med Dem, saa vilde jeg slet ikke tale til Dem om Sligt. Jeg er maastee i det Hele for aaben imod Alle, som jeg har Tillid til; men jeg kan nu engang ikke vel blive anderledes, ventelig fordi jeg ikke kan være noget halvt. Jeg veed nok, at Klogskab — ja selv Viisdom — ofte byder anderledes; men jeg har aldrig ønsket at blive Klog (endstjøndt jeg i Skolen altid hed: Karen Margrethe, du som er saa klog) og bliver desværre heller ikke let viis. Maatte det kun lykkes mig at blive saa god, som jeg alvorlig ønsker og ærlig bestræber mig for!

Nu var det vel Tid at holde op, og jeg føler mig ogsaa saa umaadelig slet i dette Dieblit, at jeg vel gjør bedst i at forandre min Stilling. Egentlig burde jeg vel gaae i Seng, for at kunne komme betids nok op i Morgen, da jeg skal i

Høimesse; men hvor kan jeg Staffel længes efter Sengen, da jeg hverken kan faae Søvn eller Hvile der? I Nat blundede jeg kun nogle Dieblit, og da forekom det mig, som om jeg stod paa Nørregade, (hvor jeg er født og opvoget) ikke langt fra Frue Kirke, hvor der var en stor Liigbegiængelse; og det mærkeligste var, at Prosten (Schmidt i Geger) stod ved mig og istemmede en Liigsang saa skønt, som jeg endnu aldrig har hørt nogen blive sunget. — Men uagtet jeg nu maae holde op med dette dumme Striveri, maae jeg dog forinden hilse Dem fra Kakhbet, som har haft stor Lyst til at skrive til Dem i Dag. Thi han er ogsaa rørt over Dem, og jeg kan med Sandhed sige Dem, at ligesom De allerede længe har været baade ham og mig interessant, saa er De nu blevet os begge kjær. Og det gjør os derfor ogsaa ondt, at De boer saa langt fra os, at vi ikke kan vente at see Dem ofte. Men saa ofte De kan maae De dog smukt komme. De skal have den fulde Frihed her, og skalde — hvad vel kunde hændes — De engang imellem finde, at min Stue lignede vel meget Noahs Ark, saa kan De jo tage Deres Bibe og gaae ud i Haven med, eller over til min Broders, hvor der sjældent er saa megen Commerz, som der ofte kan være hos mig. Nu taler jeg rigtig nok, som om vi allerede havde Sommer, og glemmer, at der først kommer en Dimmel-Uge. Overstaae vi : jeg først den, da er det Tid at tænke paa Sommervandringerne, som naar de gjælde Vassehuset ikke vil give Anledning til nogen sværmende Tale, men som derfor nok kunne blive ret moersomme, maae De troe. Thi Et og Andet, som er sjældent, har jeg dog undertiden at fremvise, der vel kunde være ogsaa Deres Opmærksomhed værdigt.

Deres svenske Calendere kan jeg vel beholde lidt endnu? Af Deres Ven Atterbom, som gjør Dem Vre, har Udskilligt behaget mig særdeles godt. Thi jeg har da maattet indbilde mig, at jeg forstod Svensk, for i det mindste at læse hvad der var af ham. — Svaret til Grundtvig, hvad enten det bliver offentlig eller ei, vilde jeg usigelig gierne læse, isalb

De tillod det. Kommer De ikke herud inden Paaske, saa lad mig i det Mindste høre fra Dem; jeg bør jo dog ogsaa vide, hvor min Eleve tilbringer Helligdagene.

Undskyld nu dette jafte Brev, som jeg har maattet — for Kummets Skyld — slutte i Aphorismer, og undskyld, at jeg ikke engang er saa forsængelig, at det kan falde mig ind at faae Lyst til at skrive et pænt og ziirligt Brev til Dem. Gud velsigne Dem for Resten og levvel!

Deres hengivne Veninde

R. M. R.

7.

Fra Molbech.

Christianshavn. d. 7. April. 13.

De tvinger mig virkelig, min fortræffelige Veninde! imod Villie og Forsæt til at skrive; thi jeg maa jo dog i det mindste ganske simpelt takke Dem, saavel for Deres hulde, venstabsfulde Breve — hvilke jeg dog virkelig stundom læser med Ængstelse, naar jeg tænker paa, at De skriver dem under Lidelser — som for de to sieldne Værker af den oehlenfchlägerste Musa, som jeg i Gaar modtog. Kanari-fuglen kom endnu netop tidsnok, for at flyve ud til Charlottenlund med en hiertensgod og from Pige, som har været nogle Dage i Besøg her i Byen; den kommer tilbage derfra paa Lørdag, og jeg har da maaskee den Glæde, paa Søndag eller Mandag at bringe den tilbage i sit Buur, hvor den for mig maa synge saameget den lyst, da jeg neppe, ved

-
7. Tordenstjold o: T. i Marstrand, National-Drama i tre Akter med Sange, af R. L. Rahbek (opført 4. April 1813). — Olsen (G. H.): Statsraad, Theaterdirecteur. — Poul Dons: M.s og Grundtvigs fælles Ven, Kopist, siden Fuldmægtig i Enkelsens Kontor. — Ridestøvler: Hentydning til nogle i et tidligere Brev omtalte Støvler, som egne sig særlig til Ballehuustoure i daarligt Føre.

Siden af saamange ypperlige Sangfugle, vil lytte mere til dens svage og affecterede Toner.

. Tordenstiold har jeg læst, og sandelig ret med Interessse. Den er slet intet Beviis paa, at Raskhet bestandig synker; og jeg mener D. maatte være vel fornøiet, om hans Fugl sang halv saa godt, som den giæve Søhelt taler. — De maa, om mit Venstab er Dem noget værd, ikke troe, at jeg siger dette for at bestikke Dem. Jeg skal med lige Albenhiertighed sige Dem, naar R. ikke behager mig, som naar jeg synes om ham. Jeg sagde det samme om Tordenstiold til Olsen i Søndags, med Tillæg, at skiondt Dehleschlæger er langt større Digter, har han her strøget Seil for R. Men skulde De troe, hvilken Dispute deraf reiste sig: Olsen tog R.s Parti og søgte med al sin Veltalenhed at bevise, at han maatte være større Digter end D., i det mindste lige saa stor! — Men alt dette siger jeg Dem under Venstabs og Taussheds Segl, skiondt R. kan lade sig det fortælle af Høst, som var nærværende.

Jeg faaer ikke Tid at svare ret paa Deres Brev, før jeg kan gjøre det i behageligt Mag paa Gamle Riegegaard, hvorhen det skal reise med mig paa Onsdag Eftermiddag. — Jeg maa derfor kun i største Hast sige Dem, at mit Svar til Grundtvig — ikke mindre end fire Gange omstrevet (skiondt jeg aldrig veed at have før omstrevet Noget 2 Gange, og hader som Pest sliig Ustadighed,) nu skal og maa blive som det er, hvad enten det duer eller ikke. Grundtvig har imidlertid virkelig gjort, hvad jeg ikke ventede. Han har taget sit i Brede skrevne Brev tilbage og sendt Dons et andet, som er meget formilbet. Det gjør mig inderlig ondt, at jeg skal sige ham noget haardt; men skal jeg tale ham til, maa det være af Hiertens Grund, og da kan det ikke undgaaes. Men hvad kommer der, som De siger, ud af denne Strid? — neppe noget Godt; dog var den uundgaaelig, og jeg ønskede kun, den havde begyndt anderledes. — Grundtwigs Kiereste har jeg kun talt med 2 Gange. Hun behagede mig meget vel, uden at gjøre noget usædvanligt

Indtryk paa mig; første Gang syntes mig endog, at hun havde noget stivt i sit Væsen, der aldrig behager mig. Hun har almindeligt Ord for at være en fortræffelig, inderlig god Pige — og dette troer jeg nu vel, at den Pige maatte være, som G. skulde elske.

Til Trods for det høist ubehagelige Optrin med den Grundtvigste Feide, som jeg bestandig har gaaet og tænkt paa i disse Dage, er mit Humeur fortræffeligt, og jeg finder mig saa vel, at jeg egentlig Intet veed at ønske, end at jeg maatte høre det samme fra — eller endnu hellere af Dem.

Min Ditmarskerhistorie, som endelig er kommen til Verden, vil med det første, ikke flyve, men i Ridesløbler gaae sin tunge, alvorlige Gang ud til Ballehuset. Jeg overleverede den i Gaar til Hans Majestæt, der ikke syntes at være i saa godt Humeur, som jeg var.

Nu maa jeg da for det første slutte med venlig Hilsen til Professorens og det Ønske: at De dog i det mindste maatte blive lidt mere yndet af Morpheus, den velsignede Engel! — og at De ikke vil gaae alt for meget i Kirke i Dimmelugen!

Deres hengivenste

Molbech.

8.

Fra Molbech.

Gamle Røgegaard, den 15. April 1813.

Jeg har lovet Dem Brev herfra, min gode, ædle Veninde! og jeg skal rigtig holde det, ligesom jeg ogsaa lader det være det første, jeg egentlig bestiller, siden jeg i Fjergaars Aftes kom hertil. Men jeg er i dette Dieblis i en Tilstand,

8. Gamle Røgegaards daværende Eier, Hr. Christen Carlsen, og hans Hustru vare hengivne Venner af M. og hans Familie. — En lang, natlig Sætur: paa Søerne Dore- og Nedre-Fjølgen i Østergötland, under M.s Besøg hos L. F. Råaf paa Thomes-torp. (Br. fra Sverrige. III. S. 87.)

hvori jeg meget ofte befinder mig — den, hvori jeg beklager, at man ikke kan skrive om 10, ja 20 Ting paa engang; hvilket meget ofte volder, at jeg, efterat have ærgret mig over den Uredighed i mine Tanker, der kommer af at have for mange paa engang, lader dem alle fare og — skriver ingenting. Dobbelt ærgrer det mig just nu; vare vi afhængige af udbortes Gienstande (at vi ikke ganske ere det, maa dog glæde mig), saa maatte jeg ikke endnu have skrevet Dem et saa klart, lyst og ordentligt, ja pynteligt og elegant Brev til, som i Dag; fordi jeg, i Stedet for mit triste Værelse paa Christianshavn, hvor jeg er, ligesom Solen ikke var skabt for mig, og hvor jeg lever i en chaotisk Forfatning, som De vist ikke har vansteligt ved at forestille Dem, her sidder i en meget stor og elegant Sal, hvor jeg har Solen paa begge Sider — i det mindste er her saa lyst, at man kunde troe det — ved et stort Bord, hvor der ikke er et eneste Stykke Papir at see, uden det, jeg skriver paa, og hvor jeg, uden at reise mig op, blot behøver at tage mine Brillen paa, for at nyde den mest oplivende Udsigt. Jeg har midt for mig, naar jeg seer til Høire, Toppene af Træer og Buske i det simple og dog saa inderlig vakre Anlæg, hvorigiennem Aaen slynger sig tæt forbi Huset; lidt høiere oppe de allerede grønnende Marker, der slutte sig til Byen, hvis Huse i en lang Række klynge sig om Kirken med dens gamle, brunnrøde Taarn. Paa begge Sider af Byen lyser en blaa Stribe imellem Himmel Jord — og det er Kiøgebugt, hvori Stjerne sænke sig. Denne Udsigt, stiondt uden Stov og uden Høider, har altid været mig meget interessant og indtagende; den har en vis venlig, indbydende Simpelt; Byen, der ligger saa ganske nær, og hvis hele Længde man overseer, opliver den landlige Egn, uden at give Udsigten nogen ubehagelig Stivhed, og Havet, som man herfra ligesom mere aner end overseer, blander noget Hvidt og Opløstende i den stille, blide, fortrolige Scene. Hvor stion denne var selv i Winter, naar en klar Morgen begyndte at adspire Dæmringen og et rødt Ildhav bredede sig langs med Hori-

zonten og blev større og større, saa at det syntes som Hav og Luft stod i Luer, og Byen og Engene opklaredes ved deres Stin — kan jeg nu ikke ret beskrive Dem; men jeg ønskede at kunne med Ord udtrykke den herlige Virkning, som Guldmaanen i Aftes gjorde i dette Landstak, og hvor usigelig skønt det forekom mig, fordi jeg ikke erindrer mig at have seet det saaledes. Jeg gif her silde om Aftenen i denne store Sal næsten et Par Timers Tid ganske allene; og dette store Værelse, halv oplyst af Maanestinnet, medens den anden Halvdeel laae i en forunderlig Skygge, forekom mig som en fortryllet Ridderhal. Jeg kan ikke beskrive Dem, hvormeget alt dette virkede paa mig, uagtet det dog hos mig skulde være forbi med Alt hvad som kan nævnes Sværmeri. De dybeste Længsler, jeg i lang Tid har følt, fyldte min Siæl, og jeg kom i en Stemning, som jeg ikke har været i, siden jeg i Fjor Sommer engang gjorde en lang, natlig Sotour i lignende Maanestinn, giennem den mest romantiske Egn, hvor mit hele Ophold desuden var ganske romantisk. Her var Intet af dette, Naturen og Livet og mine Følelser mere prosaiske; men mange Erindringer fra den Tid kom tilbage, og Phantasie og Virkelighed — som saa tidt hos mig er Tilfældet — fløde sammen i en drømmende Tilstand, hvori jeg altid føler mig mere eller mindre ulykkelig, fordi jeg da ret levende føler, hvormeget mit Liv ligner en Skygge. Til sidst, efterat det mange Gange, naar jeg gif til Vinduet og jaae ud over den stille, taus Natur i det natlige Dagslys, havde været mig piinligt, at jeg maatte blive staaende og ikke kunde gaae ud i denne underlig klare Verden, der forekom mig mindre som et virkeligt, end som et magisk Billede — til sidst lagde jeg mig paa Sofaen, med et Chaos af Følelser og Phantasier, der endelig opløste sig i en trykkende og ubehagelig Følelse af Gensomhed. Saa munter jeg havde været hele Dagen, saa tungsindig blev jeg nu — men længe varede det ikke, førend jeg faldt i Søvn. Da jeg vaagnede, fandt jeg at Kloffen var halv to; jeg blev nu meget ærgerlig over, at jeg skulde have Umage med at klæde

mig af i denne søvnige Tilstand. Endnu skinnede Maanen ganske klart; men jeg gav den en god Dag, og den hele Fortryllelse endte med at jeg vranten kom til Sengs. —

Jeg maatte i Forgaars afbryde dette Brev, og denne Afbrudelse kom mig saare ubeleilig, fordi jeg dengang syntes at have hundrede Ting at skrive om, som jeg nu alle har glemt, saaledes at jeg næsten ikke veed at sige Dem andet, end hvad De — desværre maaskee alt for meget har følt, at det er et høist utaaleligt, prosaisk Veir, en ulidelig Mellemting af Høst og Foraars, og her dobbelt ubehagelig, fordi man allerede i lang Tid har decreteret: at det skal være Sommer, og hellere vil fryse, end begynde paa ny at lægge i Rætteboven. Jeg er derfor krøbet ned i et lille Kammer i en Sidebygning til Gaarden, som beæres med Navn af Bibliotheket, fordi Carlsen der har sine Bøger, skøndt han dog selv mere fornøftig og bescheiden kalder det sit Bogkammer. Her, hvor jeg alt har forslaaet mangel Stund, har jeg nu siddet hele Formiddagen i en stor Vænestol, hvis Rygstykke og Sider udgøres af to mægtige Elsbjørshorn, og befundet mig ikke ulig de Dyr, som af Kulde falde i en Winterdvale. Jeg begyndte med — at sove ovenpaa den uvante, utaalelige Frokost; derpaa har jeg et Par Timers Tid læst mange Tanker af Treschow i hans historiske Philosophie. Da jeg deraf havde faaet en saadan Portion til Livs, at jeg i Dag ikke kan fordøje mere, paalagde jeg mig som en Poenitence at giennemlæse tre lange Digte af Tullin i Rahbeks alt for nydelige Udgave, som jeg ikke siden jeg kom til Kjøbenhavn har læst. Endelig havde jeg nu sat mig for at fortsætte og slutte mit Brev til Dem; men deels veed jeg ikke, hvorledes jeg skal fortsætte et Brev, som slutter med at jeg kom til Sengs; thi naar man er kommen til Sengs — sover man, i det mindste jeg og mange flere, og at skrive en Afhandling om Sønnen og dens Nytte for det menneskelige Legeme kunde intet bevæge mig til, uden den Tante, at den maaskee kunde bidrage til, at De en Aften faaldt noget lettere end ellers i Søvn.

Deels — siger jeg — er jeg bange for, at jeg i Dag har været den længste Tid i dette Vognkammer; thi da her kun er en Bilægger, er jeg overgivet til en Koffepiges eller Hønspeiges Discretion, der synes at have lagt an paa ved Hede at drive mig ud herfra og saaledes befrie Dem fra mere af mit indholdsfattige Dagregister.

Det er muligt, at min Søster, som er her hos Fru Carlsen, følger mig til Kiøbenh., og det turde da hænde sig, at jeg en vakker Eftermiddag tog hende med ud til Bakkhuset — dog kun for hendes, ikke for Deres Skyld; thi De vilde i hende kun finde en undseelig Landsbypige, hvis Værd for mig bestaaer i hendes inderlig gode og skyldfri Hierte og den Kiærlighed, hun fra de tidligste Aar har baaret for mig. Jeg kan lære at kiende tusinde Fruentimre med større Andsgaver og andre Fortrin; men jeg glemmer dog aldrig — at hun er Lovise.

Nu troer jeg, at jeg skulde komme i med at skrive; men nu er det forbi. — Maatte De ikke føle for meget til det onde Veir! Professor Rahbek hilses forbindtligst fra

Deres hengivenste

og ærbødige

C. Molbech.

9.

Fra Fru Rahbek.

Bakkhuset d. 20 April 1813.

De tvinger mig næsten, min gode Ven! til at forsones mig med Brevskriveriet; thi al min Modbydelighed for at

9. Benægte Existenten af: betyder i Fru R.s Sprog, at være ligegyldig ved eller ikke synes om. — Vierrings Fødebye: formodentlig menes Overretsprocurator N. C. B., som leverede nogle Bidrag til Rahbeks „Charis“. — Christianshaven: Fru R.s Kjærlighed til denne Deel af Staden skrev sig — ligesom Navnets tybeste Form — fra hendes Confirmations-Underviisning

haandtere med Pen og Blæk kan dog ikke forslaae til nu at betage mig Lyften til at takke Dem for Deres vakre Brev fra det Sted, jeg i mangfoldige Aar har havt særdeles megen Yndest for, endskiøndt jeg aldrig har været paa selve Stedet. Og synderligt nok er det, at de Steder, De vælger til Opholdssteder, netop ere de, hvis Eksistens jeg ikke formaaer at benægte, om end hele Verden prisede dem. Saalebes er virkelig Christianshafen (thi De har sikkert ligesom Grundtvig forskrevet Dem, da De skrev Christianshavn) skiøndt det formodentlig er Vierrings Jødeby, mig høist interessant; men De maae tilgive, at Interessens ikke kommer deraf, at Christian den fjerde har bygget den. Thi hvor vigtig end den danske Historie er mig, kan jeg dog undertiden glemme den over min egen Historie, der ligesaa lidet som jeg selv er dansk. Især er det Tidrum af min Historie, som gjør mig Christianshafen interessant, aldeles ikke dansk — hvorfor jeg ogsaa har Ret i ikke at ville sige: Christianshavn — men mig derfor ligesuldt kiært og evig uforglemmeligt. Men alt dette forklarer ikke Sagen saa tydeligt, som naar jeg siger Dem, at dersom jeg skulde skrive

hos den lærde Prof. Adler, som var Præst ved den tydske Menighed paa Christianshavn, inden han (1792) blev udnævnt til Generalsuperintendent i Slesvig. — Petersen: den senere Professor i Philologien F. C. P. — M.s nye Bog er hans „Historie om Ditmarskerkrigen“. — Treschows . . . historiske Philosphi 2: Elementer til Historiens Philosophie, af Prof. Niels Treschow. Ved dennes Bandedyr figter Fru A. til L.s kosmogoniske Theori. Denne omtaler F. P. Mynster i et Brev til sin Broder paa følgende Maade: „Jeg har ikke ret fattet hans (Treschows) metaphysiske System, men det er i Grunden neppe Andet, end det bekendte: at Chaos er det Oprindelige, hvori Gud ligger bunden, ubevidst. Men i sine stærke Drømme rører han sig, og bevæger Himmel og Jord; og denne Bevægelse gjør saadan Virkning paa det chaotiske Hav, at det frembringer Fiske, der efterhaanden faae Forstand paa at blive Dyr og Menneſter, hvilkke sidste igjen af sig selv blive saa kloge som Du eller jeg.“ (Breve fra F. P. Mynster. 1860. S. 32.)

en „spørmende Tale om mine Ungdoms=Vandringer“, saa vilde Scenen ikke blive noget andet Sted paa Jorden, end netop paa det tit omtalte Christianshafen. Saameget om dette mærkelige Sted. Om gamle Kiøgegaard og om Kiøgebugt vil jeg ikke sige et Ord, da De selv har sagt saa meget Smukt derom i Deres Brev, og jeg ikke er eenfoldig nok til at meene, jeg kunde tilføie Noget. Derimod kan jeg ikke afholde mig fra at sige Dem, at De ved dette Brev atter har nødet mig til at prise hos Dem, hvad jeg alt længe har beundret, og hvad en langt kompetentere Dommer, end jeg, ogsaa i høi Grad har beundret, nemlig: Deres sielbne Gave til at fremstille, hvad De skildrer, saaledes at man feer det. Samme Dommer siger, at jo vanskeligere det er at kunne udtrykke det Forskiellige i saadanne Gienstande, som f. Ex. Landskaber og Bygninger, jo mere beundrer han Deres Gave til at gribe det Charakteristiske, og naar de fleste Andre, der male Landskaber med Ord, tabe sig saaledes i Enfaldheder, at Læserens Phantasie slet ikke, eller kun med ubehagelig Anstrængelse kan danne sig et heelt Billede deraf, saa forstaaer derimod De den Kunst, at lade Grundtonen lyde giennem det hele Stykke og over Udviklingen ikke at glemme, hvad det er, der udvikles. Er ikke dette meget smukt sagt, og kan Deres Bestedenhed nægte, at det jo og er sandt? Men at sige Dem Sligt, hører vel ikke egentlig til min Rolle — især da De nok kan sige Dem det selv. Desuden naar jeg opholder mig saalænge ved een Ting, saa maae jeg springe mange andre Ting over, fordi man rigtig nok ikke kan skrive om 10 eller 20 Ting paa eengang, især naar man som jeg mere plages af mange Ord, end af mange Tanker, og naar man dertil er saa dimmelagtig, som jeg er i denne Tid. Nu skulde vel egentlig Dimmelheden være afløst af den glædelige Paaskefest; men jeg har desværre ikke kunnet være meget glad eller festlig stemt i disse Dage, da jeg gaaer i idelig Vængstelse over Rahbets Bylder og hans mageløse Uforsigtighed med dem. Han plages umaadeligt af disse slemme Gæster, der synes slet

ikke at ville forlade ham; men dog troer jeg, at min Blage: at maatte taus indslutte saa megen Ængstelighed i mig selv, er endnu langt større, og jeg begriber ikke hvorledes jeg kan udholde det, uden fordi jeg veed, at jeg skal udholde det.

Men for nu at tale om andre, mindre ængstelige Ting, saa maae jeg sige Dem, at min Æierlighed til det Krøniste (saaledes veed De vel, Petersen bestylder mig for at have kaldet Grundtvigs Pige) nu er steget til det Høieste. Hvad Dem angaaer, saa haaber jeg, De ude i det Langvejs er bleven enig med Dem selv, om det var hende eller hendes Kiøle, der forekom Dem stiv. For mig er det Stive reent forsvundet, og jeg er meget lykkelig over, at hun viser ligesaa megen Tilbøielighed for mig, som jeg for hende, hvilket er meget rørende. Thi ligesaa naturligt som det er, at noget saa Vakkert og Elskværdigt kan have noget Tiltrækkende for mig, ligesaa unaturligt synes det i det mindste at være, at et saa dimlende Væsen, som jeg dog nu er, kan have noget Tiltrækkende for hende.

Nu skulde jeg vel egentlig gaae til Sengs — da det alt længe har været Sengetid —, men een Ting maa jeg i det mindste sige Dem forinden. Den ene Ting — som rigtig nok kunde give mig Anledning til 20 andre Ting — er nemlig Deres ny Bog, som det gjør mig ondt, jeg endnu ikke har faaet Roe til at læse til Ende, og som interesserer mig saameget, at De maa tilgive, jeg ikke vilde kunne omtale den uden Varme, hvis jeg skulde omtale den. Jeg kan derfor heri ikke andet end give Rahbet Ret, hvormeget vi end ellers almindeligviis afvige i vore Domme, og især kan jeg ikke andet end give ham det Vidnesbyrd, at han her hverken har behøvet eller brugt Partiskhed, da jeg har seet, med hvilken Interessje han har læst, eller rettere slugt Deres Bog, og hørt ham udbryde i varme Lovtaler under Læsningen. Hvorfor maae man ikke ogsaa gierne være varm, naar Noget virkelig interesserer En? Dog herom mere mundtlig. Endnu maae jeg, inden jeg slutter, anmærke, at De gjør min Fornuft for megen Ære og mig for megen Skam, naar De

meener, man behøver at være saa forfærdelig fornøsttig for at skrive til mig. Hvormed har jeg dog givet Anledning til en saa vrang Meening? Og hvorfor — thi nu er jeg kommet i med at spørge — plager De Dem selv med Treschows ufskønne, vaade historiske Philosophie, naar De tager ud i det Langveis, ventelig for at forfriske Dem? Mig synes, at han ordentlig maa have fordærvet Dem det heilige Vand i Røgebugt med hans affhyelige Vanddyr, og at han for hans ufskønne Philosophie ikke engang fortjente at druknes i Røgebugt.

At det lille Brev uden Udskrift og i Brætpulver-Format, som følger hermed, er fra Rahbek, vil De see, naar De aabner det.

Kom nu endelig snart, at jeg kan sige Dem alt, hvad jeg nu ikke har Tid at skrive, og hils Christianshafen fra dets og

Deres

hængivne Veninde,

R. M. R.

10.

Fra Molbech.

D. 21 April 1818.

. . . . Jeg er uheldig nok til heller ikke idag at kunne besvare Deres Brev med andet end min inderligste Tak. — Uagtet jeg har været temmelig munter i nogle Venners Selskab, som i Eftermiddag besøgte mig, og dertil endnu havde den Glæde at modtage Deres Skrivelse, er jeg dog i Aften i en ganske mørk og tungfindig Stemning. Det vilde være daarligt af mig at udbille denne for Dem — saa meget mere, som jeg længe har erkendt, at Klager egentlig kun ere Føstre af Svaghed og Feighed — ja end mere, fordi jeg vilde have ligesaa ondt ved at sige Dem, hvorfor jeg i Aften er bedrøvet, som hvorfor jeg til andre Tider er glad. Der gives Dieblis, skøndt de Gud ske Lov ere meget

siældnere end før, da Livet virkelig er mig til Byrde, fordi jeg da føler dets Tyngsel ligesom i et eneste Punkt, og fordi jeg, naar jeg uimodstaaeligen drives til at see tilbage paa den udløbne Tid (hvilket ellers ikke er min Skik), nødvendig maa føle det Smertelige i Grindringen om en Tilværelse, der i det Hele har været ulykkelig. Men selv i Genjornhed, overladt til mig selv og uden at finde Trøst hos Mennesker, af hvilke ganske saa kiende mig, og færre maaskee forstaae end elste mig, savner jeg ikke den Trøst hos mig selv, som Tro paa det høieste Væsen kan give. Jeg veed, at mine Dage ere talte og min Kraft afmaalt — men den urolige Stræben i mit Indre kæmper mod min sanguinistrolige Natur, og Følelse af Svaghed er egentlig maaskee det eneste, som nu gjør mig mindre lykkelig.

Mod Treschow er De dog virkelig vel flem. Hans Philosophie er vist nok uskøn — men det forekommer mig, som jeg kiender saa Forfattere, saa tankerige som han.

Enhvert Ord, De skriver om Grundtwigs Kiæreste, er mig et Folkesting — eller rettere kun den Tanke, at jeg skal jaare en Pige, som vist fortjener at elstes af De m, ved mit Skriversi imod hendes Fæstemand, som — jeg maa næsten sige desværre — allerede er trykt. Jeg kan helligt forsikre Dem, at jeg til Ulykke aldrig kom til at tænke paa hende under den hele Sag — ellers havde jeg neppe skrevet et eneste Ord. Dette havde nu vel ogsaa været Svaghed, men hvem kan være stærk mod en elstværddig Pige? — Jeg kan desværre aldrig vente eller haabe hendes Tilgivelse. Kunde De dog engang i Tiden overbevise hende om, at jeg ikke er Grundtwigs, men kun hans Krønikes Uden — saa vilde hun maaskee dog i det mindste ikke hade mig. At vide mig hadet af Noget er det utaaleligste, jeg kiender — og nu dertil af en saadan Pige! — er jeg dog ikke ret ulykkelig!

Endnu maa jeg sige Dem, at Deres Indst for G. Kiøgegaard er mig uendelig kjær og glæder mig langt mere end Deres Kiærlighed for Christianshavn, som jeg rigtig nok

maa holde af, ligesom De, men som dog ved sin Solmangel
bliver mig daglig mere utaaetlig.

Deres hengivenste

C. Molbech.

11.

Fra Fru Rahbet.

Battekhuset d. 23 April 1813.

Uagtet jeg kun har trøllet Papir og en af mig selv
ynkelig tilføjet Aragesfær (thi det er Princip hos mig at
have mine Skrivematerialier i slet Tilstand, for at have een
Grund mere til ikke at skrive de Breve, jeg ellers burde
skrive), og uagtet jeg har en Hovedpine, der ikke lader sig
beskrive for den, der ikke kender den, og min sædvanlige
Forsaaers-Asthenie i en usædvanlig Grad, hvilken let lader sig
beskrive derved, at det er, som om hele Legemet, ved en
uendelig Mængde allevegne anbragte Blylodder, blev tvunget
til at søge Jordens Centrum — hvilket synes at være en
temmelig haard Straf for det Menneſte, der i moralisk
Henseende sit hele Liv igiennem har berørt Jorden saa
løselig, som jeg — uagtet alt dette, siger jeg, maae jeg
dog nu skrive et Par Ord til Dem, for at takke Dem, fordi
De er mig saa god findet, som jeg virkelig troer De er
det. Jeg maatte nu vel drage et dybt Suf over denne
umaneerlig lange Periode, som man neppe hverken hos Bram
eller Boccaz vil kunne finde Mage til. Og især maae jeg
sukke over at have begyndt dette Brev med Alager, hvilket
De for Altid ikke maae troe er steet, for at De skal be-
klage mig; thi hvor behageligt end dette kunde være (det
er virkelig langt behageligere, end at føre Discours med
en Tømmermester, som jeg nu maatte, og hvorover jeg
næsten har glemt, hvad det var, jeg vilde sige), saa tør jeg
dog — uden Stolthed — sige, at jeg egentlig ikke trænger
til at plage mine Venner med at forlange, de skulle beklage
eller trøste mig; thi dels er jeg i Grunden ikke saa beklagelses-

værdig som det synes, og deels har jeg ogsaa Trøst, og det overflødig Trøst, i mig selv mod mange Sorger. Og selv naar — hvad for mig er den største af alle Sorger — mit eget Hjerte fordømmer mig, saa veed jeg den, der er større end mit Hjerte og kender alle Ting. Desuden, har jeg Sorger, saa har jeg tilforlædelig ogsaa Glæder, og de ere undertiden af den Natur, at de overgaae al menneskelig Forstand. Naar jeg kan sige dette med Sandhed — som jeg virkelig kan — hvad mangler jeg vel da, som jeg ikke ved Guds Aands Kraft (thi det erkender jeg saa vel som nogen, at jeg Intet formaaer af mig selv, men kun ved den Kraft, som er mægtig hos de Svage) skulde kunne bringe mig i Besiddelse af? Vist nok bære vi Alle det Herlige i strøbelige Aar; men det volber mig saamænd ingen Sorger, skøndt vel undertiden ufrivillige Klager.

Her maatte jeg før afbryde, og det var ret vel; thi jeg er dog lidt bange for, De kunde falde paa at troe, jeg søgte at efterligne Grundtvig, da De ikke er forpligtet til at vide, at jeg førte dette Sprog, før jeg vidste af nogen Grundtvig at sige. Dog, De vil vist ikke misforstaae mig.

Alf hørte [o: ovenstaaende] Begyndelse paa et Brev, som formedeltst mangehaande Uheld ikke blev fuldbendt, vil De, min gode Ven! see, hvor uskicket jeg er til Stride-Arbejde, og derefter end mere beundre min Edelmødighed, at jeg desuagtet dog skriver til Dem, og det endda ikke af Tvang, men af Tilbøielighed. Men i Aften er det virkelig som min onde Skiebne ikke vilde tillade mig at skrive til Dem, thi alle muelige Uheld forener sig for at drive mig derfra. Først sølede jeg mit Papir saa umaadelig til med Blæk, at jeg maatte sliære det tilfølede Blad af, og dernæst, som jeg netop havde fuldført dette vanskelige Arbejde, velte jeg et Boghys over det tilbageblevne Blad, saa at der kun blev een dum Streg tilbage for mig at gjøre — og som jeg heller ikke forsømt — nemlig at forsøge paa at vaske Boget af Papiret med Brændevin. Jeg begriber slet ikke, hvorledes jeg, der dog ellers ikke er ubehændig, kan bære mig saa klobset ab,

naar det giælder at bruge Pen og Blæk; og hvorfor det er mig saa umueligt at holde et Papir, hvorpaa jeg skriver, pænt, da jeg derimod ordentlig er berømt for den Pænhed, hvormed jeg behandler det Papir, hvorpaa jeg tegner. Imidlertid, da jeg er en egenfindig lille Person, saa vil jeg nu trods alle Banstieligheder vedblive at skrive, indtil jeg skal i Seng, som der da ikke er ret længe til.

Det glæder mig, at De vil komme herud paa Søndag, skøndt jeg ikke venter, at jeg faaer talet med Dem om alle de Ting, hvorom jeg vilde tale. Jeg vil rigtig nok i Kirke den Dag, men venter dog at kunne være hjemme igien til Middag, og vil altsaa med Fornøielse kunne modtage Dem tidlig om Eftermiddagen og skal da i det Mindste takke Dem lidt varmere og bedre, end jeg med Pennen formaaer det, for Deres vakre, venstabelige Breve, der virkelig ere mig til megen Fornøielse. At mine Breve ogsaa formaae at fornøie Dem, kan ikke andet end være meget smigrende for mig, og glæder mig, fordi jeg deri seer en Partisthed, der er mig meget behagelig. . . . De ere kun indrettede til at læses een Gang og derefter tilintetgjøres; og skulde der — hvad vel ikke var ganske umueligt — undertiden findes Et og Andet i dem, som fortjente at bevares længer, saa er der et Sted, hvor man godt kan bevare Sligt, uden at behøve i sin Pult at have et Archiv af Dumheder og Flaaheder. Især ønsker jeg ikke et saadant Archiv af mine Dumheder paa Christianshavnen, hvor jeg er forpligtet til at føre mig ganske exemplarisk op. Vel maa jeg skamme mig over, at jeg desværre ikke har fyldestgjort Alt, hvad man har lovet sig af mig der; men at jeg dog bestandig med inderlig Glæde kan tænke paa mine tidlige Ungdoms-Vandringer der, beviser dog, at jeg ikke ganske har svigtet de Forhaabninger, min faderlige Ven og Lærer Alder gjorde sig om mig. Gud velsigne ham, fordi han saa kraftig hjalp til at bøie min Willie til det Gode just i den Alder, hvor de gode Indtryk desværre ligesaa let forsvinde, som de frembringes. Men her forbyder jeg mig nu atter i Betragtninger, der ikke kunne være

Dem saa vigtige som mig, og glemmer derover meget Andet, jeg endnu havde at sige, og hvoraf kun Eet vil falde mig ind i dette Dieblif. Det er nemlig at retfærdiggjøre mig i Henseende til min Ondskab imod Treschow (thi ligesom De maae forsvare Dem, naar jeg gjør Dem gisselselsbste Beshyldninger, saa maae jeg nu forsvare mig imod de Beshyldninger, De synes at have Ret til at gjøre mig), hvis Fortjenester jeg aldeles ikke misgiender, fordi jeg ikke ynder alle hans Theorier. Jeg læser selv meget ordentlig hans Bøger og trættes ikke engang af de uendelig mange Trykfeil, man der støder paa — men til Tid og Sted, althaa ikke i Paasken og paa gamle Kiøgegaard. Selv Historiens Philosophie har jeg læst med megen Interesse, endskiøndt det forarger mig, at man ikke maae have Lov til at forklare Mennefteslægtens Oprindelse ved et Under, som dog er langt skønnere og anstændigere, end alle de bagvendte Theorier, hvorpaa Philosopherne øve deres Skarpsindighed; og det er da ogsaa derfor at Theorierne blive til. . . .

Nu er jeg da næsten ved Enden af dette Stykke Papir, hvormed jeg dog har været heldigere end med det forrige; og desuden er jeg nu saa dimmelagtig, at jeg vel gjør bedst i at gaae til Sengs. Tag nu tiltakke med halvandet Brev, der ikke er nær saa godt som et halvt af Deres, og tjen mig dog endelig i ikke at glemme paa mine Dumheder, eller De nøder mig til albrig tiere at skrive til Dem.

Deres hengivne

R. M. Rahbek.

12.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 26. April 1813.

At De, min gode, kiære, christianshavnske (De seer, at jeg slet ikke vil drille Dem i Dag, da jeg har afslagt det

12. Petersen: F. C. P., hvis Hovedsag var græft Sprog og Literatur.
— Det Krøniske: Grundtvigs Kjæreste. — Dimlende o:

forargelige, udanste Hagen) Ven! saa snart saaer Brev fra mig igien, vil ventelig forundre Dem, indtil De hører Aarsagen dertil. Denne er nemlig, at jeg er lidt uhykkelig over at jeg opvarte Dem med saa megen Galtskab i Aftes, saa De vel maatte sige, at man ikke kunde faae et fornuftigt Ord sagt. Jeg har nu vel sagtens aldrig lobet Dem megen Fornuft — som jeg og er meget ustyldig i de Løfter, De selv har gjort Dem paa min Regning desangaaende — men jeg vilde dog saare nødig stræmme Dem fra mig ved Galtskab, som jeg ikke kan nægte, jeg undertiden extravagerer i. Jeg er overalt et uhykkeligt Menneſte med den uhyre Receptivitet for det comiſte, hvormed jeg er begavet, og som foraarjager, at jeg finder Anledning til Latter allevegne og kan lee af hele Verden og mig selv med, hvorfor ogsaa Aristophanes snarere burde være min Onkel end Petersens. Men jeg bør dog tilføie — thi dette skylder jeg mig selv — at alle mine Galtskabs-Uttringer ſteer med det ustyldigſte Hjerter af Verden, og at De, naar De ret kiendte mig, viſt heller ikke vilde regne mig det til Onde. Det maae De heller ikke, men ſmukt troe om mig, at jeg ikke altid er gal. Jeg kan virkelig — ſkøndt vel ikke juſt, naar netop beſt vilde — være ſaa temmelig fornuftig og ret alvorlig, og haaber, ogsaa De, naar De ſaae mig lidt oftere, tit vil træffe mig i et Lune, der vilde behage Dem bedre end det, hvori jeg forargede Dem i Gaar. Det er mig virkelig — og dette ſiger jeg Dem ganſte aabent — om at giøre, ikke at tage mig alt for ubehageligt ud for Dem. . . . Thi jeg mærker deſværre, at det ogsaa hos Dem er en vigtig Sag, hvorledes man tager ſig ud. Derfor vil De ogsaa føre Krig imod det, der ikke tager ſig ud, nemlig det Krøniske og mig, og forſtyrre vor uſtyldige Kiærlighed. Vi maae vel grue for Deres Krønike, og De kan da vel heller ikke fortænke mig i, at jeg længeſ efter at ſee, hvorledes De behandler os uſtyldige

upasselig. — Mine: Sfr. Vilhelmine Heger, ſiden gift med Werlauff.
— Onkel Job: J. P. Mynſter.

Dyr, og især hvorledes De siger „Torst!“ til Rahbek. Lad mig dog endelig snart høre vor Dødsdom, thi jeg er virkelig alt for dimlende i denne Tid til længe at kunne udholde at vente. De forestiller Dem ikke, hvorledes Dimmelen har taget Overhaand med mig siden i Aftes. Vidste De ret, hvormeget ondt jeg føler, saa vilde De vist ogsaa have Medsyn med mig, det veed jeg, for De er ikke haard, om De end holder af haarde Vester og Borde. Seg har rigtig nok af Dumhed forværret min Tilstand i Dag, først ved i Gaar at blive hele Dagen boende i min Savay, og dernæst ved i Dag — for første Gang i dette Aar — at spasere for længe i min Hauge, i den onde Blæst. Dette uagtet vil jeg dog ind til Mines Confirmation i Morgen. Seg veed nok, at mit stakkels Legeme ikke vil have godt af denne Tour; men jeg veed tillige — og ene dette driver mig dertil — at mit Hjerte vil have desbedre af den Glæde, det vil være Mine og min Broder, at jeg er tilstæde, og at jeg selv ogsaa vil glæde mig ved at være tilstæde.

Her maatte jeg for afbryde, og nu har jeg siden den Tid maattet spille et Par Timer og — ikke maattet, men villet — skrevet et Brev til Mine. Det Første, der nu ligger mig paa Hierte at sige Dem, er, at det fornøiede mig meget, at min kiære Onkel Job behagede Dem saa vel i Gaar. Det maae ogsaa nok glæde mig, naar han tager sig godt ud for Mennesker, jeg bryder mig om; og jeg kunde gierne, hvis min Tilbøielighed var dertil, være lidt stolt deraf, da jeg dog efter hans eget Sigende har megen Deel i ham, ved at have opdraget ham i saa mange Aar. Seg har rigtig nok ingen Flid sparet ved denne Opdragelse, men jeg har heller ikke savnet Løn derfor, og lønnes endnu daglig, skøndt jeg reent frasagde mig min Bestilling fra det Dieblit han drog til Rhavn. Men nu trænger han heller ikke mere til at opdrages, da han opfører sig til min fuldkomne Tilfredshed . . . Over denne Opdragelse kommer jeg nu til at tænke paa Deres, og jeg kan ved den Velighed ikke andet end beklage, at jeg ikke skulde blive kendt med Dem

før netop nu, da jeg gaaer paa Dimmelsens 3: Gravens Rand. Sagtens anseer jeg det for en meget let Sag at blive færdig med Deres Opdragelse; men desmere smerter det mig, ikke at turde haabe at opleve den Glæde, jeg kunde vente mig af et saa velopdraget Barn. Her maatte jeg igien afbryde for at skienke Thee, og derved kom jeg ud af det mig saa interessante Capitel om Deres Opdragelse, hvoraf Fortsættelsen følger en anden Gang.

Islandt flere Ting, jeg glemte i Aftes, var da ogsaa den, paa ny at indstærpe Dem min Begiæring om at tilintetgøre mine forstræffelige Breve. Brænd dem kun, saa var mer de dog lidt paa det kolde Christianshavn. Seer De, hvor omhyggelig jeg er for ikke at drille Dem. Jeg har virkelig stor Tilbøielighed til nu ikke at være saa udanskt, som jeg min hele øvrige Levetid har været. Jeg beklager ogsaa nu, at jeg ikke kan skrive Dansk, da jeg meget stammer mig over de Breve, jeg forarger Deres Danskhed med, og jeg dog ikke nænner at skrive paa noget andet Tungemaal til Dem. Turde jeg kun det, saa skulde De see Breve, der vilde tage sig ganske anderledes ud. Naar jeg vilde vise Dem Breve fra Udlændinge, saa skulde De see, hvorledes de Spanste sige om mig, at jeg udtrykker mig med Pennen „como la mejor española“; og hvorledes de Engelske sige, at jeg skriver „an exceeding good english letter“; og de Tydske, at jeg skriver Tydsk „ganz vortrefflich“. Men nu gider jeg ikke opregne flere Berømmelser om mine philologiske Fortjenester, da jeg maae tilstaae, at de alle fordunkles derved, at jeg ikke kan skrive Dansk, hvilken Tilstaaelse det især smerter mig at skulle gøre min danske Ven. Og jeg tør desværre heller ikke for Fremtiden love Dem bedre danske Breve. Alt hvad jeg kan love Dem er, at jeg, naar jeg faaer de Kragefjær, De har været saa [god] at love at ville skaffe fra Carl Hansen, skal lægge Vind paa at skrive lidt pænere og sørge for, at jeg har sort Blæk.

Lev nu vel og kom snart ud til mig. Men det gjør De sagtens ikke, da De nu i 5 Maaneder ikke har brevet

det videre end til at komme — jeg troer fire Gange. Til-
sidst bliver det vel som med Werlauff (ham haaber jeg at
see i Morgen, thi han skal dog vist see, hvordan Mine tager
sig ud), der kommer engang hver $\frac{3}{4}$ Aar. Troc nu imidlertid
ikke, at jeg vil drive Dem til at komme her, thi det vil jeg
saa lidet, at det ikke engang vilde fornøie mig at see Dem,
naar jeg vidste, De kom af Evang. Jeg elsker selv Fri-
heden for høit til at berøbe Nogen deres Frihed. Kom
derfor, naar De vil, og bliv borte, naar De ikke vil komme;
men hvad enten De kommer eller bliver borte, saa bliv altid
min Ven, som jeg altid skal blive Deres Veninde

A. M. Rahbet.

13.

Fra Molbech.

Christianshavn 27. April. 1813.

Her har De da, min fortræffelige Veninde! det længe og ei
under de bedste Varsler bebudede Svar til Grundtvig. Jeg kan
med fuld Oprigtighed sige, det er det ubehageligste, jeg hidtil
har skrevet til Trykken, og jeg haaber med Guds Hielp det
ubehageligste, jeg nogensinde af den Art kommer til at skrive.
Dog kan jeg, i det jeg i dette Dieblit med rolig Alvor be-
tragter Sagen, ikke andet end sige, at jeg efter min Over-
beviisning troer at have gjort Ret og derfor ikke fortryder
et Foretagende — der vel ikke blot vil gjøre Grundtvig til
min Uven, men maaskee endnu mere kolne et Venstab, som
min første Ungdomsven i 15 Aar har stienket mig, og i hvis
Fæderlighed jeg maa troe, at Grundtvig har gjort det første
egentlige Staa. Om saa er, vil det vist smerte mig inder-
lig — jeg kan ikke engang blive fortrolig med den Tante
at have Grundtvig til min Uven, skøndt han egentlig aldrig
har holdt det for Umagen værd at vinde mit Hjerte — men
hvad gavner et halvt Forhold, hvori ingen af os kunde staae
med Frihed overfor hinanden? Som Forfattere kunne vi

13. Min første Ungdomsven: Kopist ved Entekassen Poul Dons.

neppe mere blive Venner; bedre da, at vor Strid er offentlig end hemmelig, og langt hellere maa vi ærligen staae mod, end med undertrykt Misnøie og tvungen Enighed ved Siden af hinanden. Det eneste, jeg ønsker, er at mit Hierte albrig maa komme til at tage mere Deel i min Strid med Grundtvig, end det hidtil har gjort, og at et nyt Venstab imellem os maatte kunne oprinde. Men hvorledes er det sidste at haabe?

Om mit polemiske Svar selv kan vist være meget at sige; det kunde vel baade være anderledes og bedre skrevet, og jeg kunde have taget Tingen mindre let; men det kan opfylde sin Hensigt og saaledes være tilstrækkeligt. Inden Grundtvigs Replik kommer for Dagen, tænker jeg den polemiske Aand har forladt mig. Ellers kan det da være Tids nok at indhente, hvad her kunde være forsømt. Andre, der kunde være misnøiede med min Erklæring mod G., vil jeg egentlig ikke bryde mig meget om, undtagen Dons og Professor Rahbek. Ved den førstes Misnøie kan jeg dog være temmelig rolig, da han egentlig ikke har mere Ret dertil end enhver anden. Hvad Rahbek angaaer, da vilde det gøre mig ondt, om han miskiendte mig; men at fornegte min egen Overbeviisning, i det jeg offentlig badlede en af mine Venners Ubillighed imod ham, var mig umuligt. Det kan vist let hænde sig, at R. hellere havde seet, at denne Daddel, der maatte ramme ham selv tilligemed Grundtvig (skøndt paa en heel anden Maade) var bleven borte; men havde det ikke været ligesaa stor Feighed, som om jeg ikke havde turdet sige Grundtvig min Mening om hans Krønike? — Det er den reneeste Sandhed, naar jeg siger Dem: jeg kunde ikke skrive anderledes. Vil R. regne mig dette til Brøde — vil det formindste hans Velvillie mod mig, saa vil det tilvisse gøre mig ondt; men jeg veed dog med mig selv, at neppe mange kunne mene det bedre med ham eller agte ham mere end jeg. Dermed maa jeg da trøste mig og roligent vente den Dom, De vil affige over mig. Jeg veed dog, det bliver i det mindste ingen Dødsdom over det Venstab, De har været ædelmodig nok til at skienke mig. . . .

Vær da med den hierteligste Oprigtighed forfikkret, at De ved Deres muntre Lune, langt fra at forarge mig, altid vil gjøre mig meget lykkelig. De har desværre engang skræmmet mig — jeg tør derfor ikke vove at sige Dem, hvorledes De tager Dem ud for mig; saameget tør jeg dog vel betroe Dem, at jeg knap noget andet Sted føler mig saa vel som hos Dem (Deres Lune maa være som den vil, naar De blot ikke maatte være syg), og knap noget andet Sted er saa frie og munter (paa min Viis) som hos Dem. — Hvorfor jeg ikke for flere Aar siden, men først nu, skulde blive fiendt med Dem — hvorfor en Lykke først nu skulde blive mig til Deel, der maaskee havde virket langt mere paa mig, om jeg havde fundet den i en Tid, da jeg maaskee mere havde fortient den — og hvorfor saa meget endnu skal hindre mig fra at nyde denne Lykke reen og ublandet: alt dette hører til Livets Hemmeligheder, hvilke dets Herre forbeholder sig. De maa kun ikke strække mig med den rædsomme Tanke paa Stilsnissje saa Dieblif efter at mit Livs gode Engel lod mig finde Dem — men han gav mig ogsaa et lysere Haab; han lader mig, selv i en fiern Fremtid, see Deres Venstabs som en af de skønneste Stierner paa mit Livs — maaskee alt for tidlige Aftenhimmel; og da skal vist engang den Time komme, da jeg kan tilegne mig de Ord af Novalis:

Was ich verlor, hast Du gefunden;
Ich traf bey dir, was ich geliebt,
Und ewig bleibst mit mir verbunden,
Was deine Hand mir wiedergiebt.

Dette, min ædle Veninde, bliver min hele Text. Jeg forfikkret Dem, jeg skal snart mundtlig udføre den videre. Kun maa jeg indstændigt bede Dem, ikke oftere at ængste mig med en Fordring, som jeg maa afflaae. Vilbe De virkelig kun skienke mig saamegen Glæde ved Deres Breve, for at paalægge mig den grusomme Straf (jeg veed endnu ikke for hvilke Synder) at tilintetgjøre hvad der evig vil blive mig noget af det Kiæreste, jeg eier? — Overalt vil

ellers Deres Onske være mig en Befaling; men en Befaling maa dog være mulig at udføre, denne er det ikke for mig. De har altsaa kun Valg imellem at straffe mig med skriftlig Tausshed eller at tillade, at Deres Breve følge mig til mit Livs Ende.

Deres hengivenste
og ærbødige
C. Molsch.

14.

Fra Fru Rahbet.

Onsdag Morgen (12. Mai 1813).

Kun i største Hast kan jeg melde Dem, at jeg uagtet min jammerlige Forsatning ikke kan modstaae min Halvguds Fristelse i Aften. At denne Halvgud ikke er Deres Ven Foersjom, men min Ven Shakespeare, behøver jeg vel ikke at sige Dem; men derimod kan jeg ikke undlade at tilføie (egentlig til Grundtvigs Trøst), at om jeg end stundum lader mig friste vel meget, saa gaaer det dog albrig over til Anfægtelse. — Kan De, uden for megen Uleilighed, saa vær saa god at see ind til mig i Directions Vogen, naar Forestillingen er tilende, og beed Deres Kiæreste (Carl), at han vil sørge for at skaffe Tante og mig til vor Bogn.

„The small animal, that lives in woods, leaping from tree to tree“ hilser Dem kiærligen og ønsker den Lykke at see Dem herude paa Fredag Aften, da han venter at faae Deres Ven Foersjom til at trække herud.

Ku haster mit Bud — altsaa kun min venligste Hilsen og det Haab, at see i det Mindste et Glimt af Dem i Aften.

Deres hengivneste

R. M. R.

-
14. Shakespeare: den 12te Mai 1813 opførtes „Hamlet“ første Gang paa det kgl. Theater, med Foersjom i Titelrollen. — Deres Kiæreste o: Carl Heger, Fru R's Broder, som var en kjær Ven af M. — The small animal o. f. v. „Egernet“ o: Rahbet.

Fra Molbed.

d. 12te Mai. Midnat.

Den store Dag i vort Theaters Annaler er forbi; jeg har seet Hamlet — og Shakespeares Hamlet, paa den danske Stueplads. Dette er dog vel at see noget, og jeg kunde have Ret til at være begejstret af hvad jeg havde seet. Er jeg end ikke dette, saa føler jeg dog, at hvad man i Aften har viist mig paa Stuepladsen, er mere, end hvad jeg nogenjinde tilforn saa. Det var intet Under, om Bræderne bugnede under de uvante Skridt af den vældige Ræmpe, og selv undres jeg ikke over, at jeg ikke endnu ret kan fatte mig efter et saa gigantisk Syn. Jeg kan ikke beskrive Dem, hvor angribende det har været mig at see dette Stykke — og jeg kan virkelig i dette Dieblit ikke føle nogen Lyst til at see det oftere. Naar jeg ellers siger Dem, at jeg ved i Aften at see Hamlet, langt bedre og klarere har fattet den høie Genhed i dette Digterværk, hvis colozsalske Genialitet jeg saa længe har beundret, end den ved Læsning er blevet mig klar: siger jeg viist Intet til Noes for min æsthetiske Sands; men saa er det virkelig, og altsaa maa jeg vel sige det.

Derimod kan De viist ikke have Ret til at fordre, at jeg skal blotte min Stymperagtighed i alt, hvad som hører til det Theatraliske, ved at sige Dem, hvorledes jeg omtrent vilde bedømme Spillet; thi jeg har Gud ske Lov Ret til at være Stymper heri, og ingen kan bebreide mig det, naar jeg tier stille. Men dog kan jeg ikke tie med, at hele Opførelsen var langt over min Forventning, og at min Ven Foersjom næsten heel igiennem vilde have forekommet mig at spille mejterligt, om man blot havde saa godt kunnet høre, som

15. Foersjom: Shakespeares Oversætter og Hamlets Fremstiller, B. Foersjom, „var paa den Tid meget svagelig og maatte under Udførelsen anvende en bestandig . . . Anstrengelse for at samle al sin physiske Kraft.“ Overblik, den d. Stueplads IV. 278. Dphelias Fremstillerinde, Jfr. Olsen (siden Md. Andersen), var Hahbeks særlige Yndling.

see ham spille — men desværre, mange Scener vare for mig saa godt som blotte Pantomimer. Næst Joersom veed jeg Ingen, hvis Spil jeg var mere spændt paa at see, end Ophelias, og jeg er sandelig inderlig glad ved at kunne tilstaae Dem, at jeg fandt en Ophelia, som jeg ikke havde drømt om at finde, og som henrev mig ubeskriveligt. — Nu ikke et Ord mere end den formastelige Bemærkning, at jeg ved det uendelig meget Theatralst, som er i dette Stykke, dog ikke hindredes fra at indbilde mig, at jeg et Par Gange opbagede noget Utheatralst, som ikke var mig tilpas. Seg vil haabe, De ikke mundtlig skal faae loffet mere ud af mig; men jeg skal nu smukt lære af Dem.

Dem bør jeg nu først ret inderlig takke for denne konstrige Aften, og dernæst bede Dem om Tilgivelse, fordi jeg ikke var i Stand til at opfylde Deres yttrede Ønske; thi da jeg omsider, meget fortrykt og forstødt og ikke mindre confus, efterat have giort en Tour over hele Theatret, ved Lindgrens artige Veiledning havde fundet Directionslogen — var den tom, og for mig altsaa intet andet at giøre, end at ile med at faae min Begeistring og mit blussende Hoved affølet i Skylregnen.

.....
 Af de ubeskrivelig mange og forunderlige Ting, jeg kunde have at sige Dem, maa jeg for Træthed og Søvnighed indskrænke mig dertil: at jeg har følt en usigelig Glæde ved at see Dem paa Comedien i Aften, at jeg har tænkt paa Dem hver Time i Dag og været meget nær ved at følge ud til B. med min Søster, der kom i Aftes og rejste Kl. 12 i Dag, og at jeg nu med Tanken paa min eskværdigste Veninde skynder mig at følge Sønnens Ralb.

Deres

Molbeck.

Fra Molbeck.

D. 14de Mai 1813. (Store Bededag.)

Jørend jeg sætter mig til mit Formiddagsarbejde, skal jeg offere Dem nogle Dieblit, mit Hjertes hulde Veninde! da jeg endnu ikke med Visshed veed, om den Glæde bliver mig til Deel, at see Dem idag. Dette maa være min Andagt paa denne Helligdag — vi kunne vel være fromme uden at være i en Kirke, og den hellige Følelse, der hæver vor hele Siæl til en stærkere Anelse af Guddommen, er ikke bunden til Sted eller Tid. Imidlertid sætter jeg høi Pris paa den kirkelige Andagt og holder dem for lykkelige, der med Begeistring kunne deeltage i religiøse Fester — uden at jeg derfor, om jeg end selv besad denne Begeistring, kunde erkiende den skarpe Grændse mellem Gud og Verden, der ei kan være til i sig selv, men kun for saavidt, som vi selv sætte den. At gjøre Verden til et Udtryk for det Onde og Slette, er et bibelsk Udtryk, som jeg aldrig ret har kunnet finde mig i — maaskee vil De sige: fordi jeg selv har været for meget verdslig. Derpaa skal jeg svare Dem, om jeg nogensinde ret faaer udgrundet min egen, underlige Natur.

Men dertil vil behøves længere Tid end til at udgrunde, eller rettere til at erkiende, at jeg ikke fortjener og aldrig kan komme til at fortjene den ubeskrivelige Godhed, som De, min elskelige Veninde! har værddiget mig, og som er mere end jeg nogensinde, selv med Opoffring af mit hele Liv, kunde blive værdig til. Det er vel denne Følelse — eller er det andre tunge Anelser? — der ofte, naar jeg tænker

-
16. Nordens mørke Mør: Begyndelsen til Prologen i Dehlenschlägers Aladdin. — Østid: Det hedder herom i M.s Skrivtalen der f. 1813: „Den 13de var en skøn og værdig Nationalfest — en Afsteds-østid, foranstaltet af Studenterne til Hæder for (Profesor N.) Treschow i Grimurerlogens Sal. Treschow reiste den 14de om Morgenen“ (til Christiania.)

paa Dem, sætter mig i en mørk og veemodig Stemning — ja saaledes, at jeg virkelig ikke i flere Aar saa inderlig har ønsket at døe, som siden jeg lærte at kiende Dem. Dette maa De nu slet ikke undres over, eller troe, at De saa let kunde forandre mig i den Henseende. En underlig, forvirret og sørgelig Stiebne har hvilet over mig fra min tidlige Ungdom, og „Nordens mørke Mø Melancholia“ er min rette Fostermoder og mit Livs egentlige Gudinde. Jeg kan i Dieblit være ubestridelig glad — men jeg er ikke stabt til at være lykkelig, undtagen naar jeg i en ligegyldig Tilstand, eller i Betragtning af de udbortes Ting kan glemme mig selv og mit inderste Væsen. Deraf vil De kunne udlede saameget, der maa synes dem uforklarligt, som aldrig lære at kiende eller forstaae mig — maatte dette ogsaa hos Dem i nogen Maade gjøre mig værdig til en Overbærelse, som jeg hver Dag, ja hvert Dieblit trænger til. Vilde dog enhver tilgive mig mine Ufuldkommenheder, saaledes som De tilgiver dem! — eller vilde man straffe mig, som jeg fortjener det, men ikke med Kulde, Ringeagt og Ligegyldighed. Hvad hjælper det at fremskynde den Tid, der engang vil komme, da jeg kold indslutter mig ganske i mig selv og drager mig ud af en Verden, hvor jeg overalt forekommer mig som en vildfarende Fremmed, der aldrig kan finde et Hjem?

Jeg faaer ikke Tid videre at fordybe mig i saadanne, ikke glædelige Betragtninger — og det er ret vel, at De ikke længere skal plages af mit Bededags-Humeur. Jeg lover Dem, for nogenlunde at oprette denne Brøde, at skrive Dem til, første Gang jeg er i en ret lys og lystig Stemning — og beder Dem imidlertid flux at glemme hvad De her har læst; thi hvad nytter det at erindre sig en Stranings tungsindige Snak?

Dog maa jeg endnu sige Dem, at saa skøn den Aften var, da jeg saa Hamlet, saa havde jeg i Gaar en endnu lykkeligere Aften ved den i Sandhed inderlig skønne og rørende Høitid, hvor jeg kunde forene min personlige Følelse med den, som Nationalaand indgød mig. Det var længe

siden jeg var saa dybt bevæget, og tillige saa glad — og, om jeg maa lægge til, saa stolt af at være Dansk, som i Aftes.

Farvel, ædle, elskelige Veninde!

C. Molbech.

17.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 22 Mai 1813.

Det er virkelig høist ubehageligt for mig, at De ikke forstaaer — eller ikke vil forstaae — at omgaaes syge Mennesker; thi jeg bliver desværre ligesaa vist daglig sygere, som Deres Omgang daglig bliver mig uundværligere, ja saa uundværlig, at jeg slet ikke gider tænkt paa Deres Reise. Jeg troer ogsaa, De er lidt for streng imod os syge Statler og glemmer, at alle Ting kunne tiene dem til Gode, som frygte Gud. Vel kan jeg ikke istemme i den Glæde, Grundtvig trittrede over det Gavn, vi havde af at være Strantninger; men jeg vover derfor ikke at paaastaae, at jeg vilde have været saa meget bedre, som jeg indbilder mig, ifald jeg altid havde været sund, istedet for altid syg; tvertimod veed jeg jo, at den himmelske Fader ikke kan forfeile Midlerne til vor Opdragelse, som de jordiske Fædre alt for ofte pleie at gjøre. Vi kunne jo ikke heller alle opdrages paa samme Maade, Nogle behøve en strengere Opdragelse, naar derimod Andre kunne nøies med en langt mildere. Alt dette kan jeg vel have Ret til at meene, uden derfor at give enten Grundtvig — som rigtignok synes at meene, at

-
17. Den gode Ven o: Døden. — Det omtalte Brev fra M. (af 21de Mai) er uden særlig Interesse og derfor udeladt. — Det elskværdige Pigebarn: Fr. Johanne Langberg (f. d. 20de April 1793), som siden blev M.s Hustru. Hendes Fader, Dispacheur L. eiede „Ny Ballegaard“ og var saaledes i Sommertiden Rahbeks Gjenbo. — Steffen: Fru R.s Broder, kgl. Stuespiller S. Heger.

man absolut skal være syg — eller Dem — som mener det modsatte — ubetinget Ret. Imidlertid, siden De dog har været saa honet at give mig et Slags Privilegium paa at være syg, saa ønsker jeg mere end nogensinde, at jeg ikke var det, ogsaa for at være Dem behageligere, end jeg under de nærværende Omstændigheder kan være. Men dette Ønske kommer vist nok i ubeleilig Tid; thi De maa vide, at den gode Ven, hvis Navn jeg ikke vil nævne, ikke allene bankede paa min Dør i Gaar Aftes, men kom ordentlig — som det syntes mig — lidt inden for Døren, og var mig ikke ganske velkommen, fordi jeg var mutters ene og vidste, at der var mange Tinner til jeg kunde vente Rahbek. Imidlertid meente han dog heller ikke denne Gang (thi det er anden Gang han har indfundet sig, just paa samme Viis) noget videre med sit Besøg, end at skræmme mig en Smule, og jeg kan heller ikke nægte, at det i en vis Henseende lyffedes ham, men dog kun fordi jeg var ene. Jeg var virkelig i en høist uheldig Forfatning og ønskede intet inderligere, end at enten De eller Mynster (thi at see Rahbek turde jeg desværre slet ikke tænke paa, da han var paa Comedie og ikke kunde komme hjem før meget sildig) var kommet ud til mig. Men efter nogle Timers Tid, og efter at have tnyldet en umaadelig Mængde koldt Vand i mig, kom jeg atter saa meget til mig selv, at jeg kunde læse de første 11 Capitler i Johannes's Evangelium, og derefter tage mig andre Ting for. Og saaledes gik Tiden, indtil jeg endelig nød den Glæde at see Rahbek igjen, hvilken Glæde forøgedes derved, at han bragte mig det velsignede Brev fra Dem. Gid jeg kunde takke Dem for dette Brev og for ethvert Godheds Beviis saaledes, som jeg ønskede. Jeg læste Brevet utallige Gange inden jeg gik til Sengs, og lagde mig, om end ei frisk, dog inderlig glad til Hvile. Kun bebrejdede jeg mig min ugubelige Frygt, (thi ugubelig er altid saadan Frygt, da den er et Foster af Vantro) som det desværre ikke var første Gang, jeg har gjort mig skyldig i, skøndt jeg dog ellers er et temmelig gudeligt Menneske. Og medens jeg saaledes

laae, vidste jeg intet af den store Glæde, der biede paa mig og skulde blive mig til Deel i Morges, den nemlig, at det elstværdiske Pigebarn, som De har hørt mig tale om, og hvis tiærlige Omgang jeg nu har savnet i et halvt Aar, atter skulde hvile ved mit Bryst, en Lykke, som jeg næsten ikke har kunnet haabe. Da De af Erfaring veed, hvor gierne jeg vil forkiæle, saa kan De ogsaa tænke Dem min Glæde, at jeg nu har Noget, som jeg har Lov til at forkiæle saameget jeg lyfter. Men derfor maae De nu ikke indbilde Dem, at De herefter reent skal slippe for at forkiæles; thi det er saa lidt min Mening, at jeg aabenhiertig vil tilstaae Dem, at jeg agter at vedblive dermed, indtil De udtryffeligg forbyder mig det som Noget, der er Dem høist ubehageligt. Heller ikke maae De troe mig flau nok til at meene, at det skulde være Dem behageligt; thi jeg sørger her, tvertimod min sædvanlige Skik, meget egoistisk kun for at staae mig det selv saa behageligt, som mueligt. Thi behageligt er det mig altid at følge mit Hjertes Tilskyndelser, uden først ængstelig at spørge, om det gaaer an i denne sublunariske Verden; og dette kan jeg vist ogsaa gierne gjøre, da jeg dog er mig bevidst, at jeg redelig og alvorlig stræber at rense mit Hierte for enhver ureen Begiæring. Desuden veed jeg, hvad denne sublunariske Verden angaaer, at der i den Meget gaaer an, som jeg vilde blues ved, og derimod Meget ikke gaaer an, som jeg godt tør være bekiendt for Gud og min Samvittighed. Det er overalt — efter min Overbeviisning — en saare ulykkelig Meening, der desværre er alt for almindelig antaget, at man ikke kan udrette noget med et fuldt og varmt Hierte i denne kolde Verden; thi just fordi der rigtig nok er al for megen Kulde i Verden, er det vor Pligt at opvarme hinanden indbyrdes, og det kunne vi vist ogsaa ofte, naar vi blot alvorlig vilde det. Og derfor skulle vi heller ikke, som Steffen, sige: Nei, for nei! men heller, som Karen Margrethe, sige: Jo, for jo! Dette synes blot at være Spøg, og dog ligger der en alvorlig Sandhed til Grund for dette Spøg; thi hvad beviser mit Jo

vel andet, end at jeg har Troe og Haab, naar derimod hans Nei tydelig tilkiendegiver Tvivl og Forsagthed?

Men nu vil jeg ikke plage Dem længer med mine Theorier, der dog alligevel i sig selv ere bedre, end de af mig fremsættes. Maatte hvad jeg her har sagt dog i det Mindste bidrage noget til, at De herefter forstod mig bedre, og ikke saa let lod Dem confundere af mig. Lidt Oplysning om mig har De dog nu faaet, og De havde faaet meget mere, dersom jeg var kommet til at skrive saa langt et Brev, som jeg havde tiltænkt Dem denne Gang, men hvori jeg blev hindret ved den kiære Piges uventede Komme; thi al den Tid, hun turde røbe fra sine Forældre, har hun tilbragt hos mig, baade i Formiddag og i Eftermiddag. Kommer De — som jeg inderlig ønsker og ogsaa halvveis haaber — herud i Morgen, saa vil De vist træffe hende her, og vist ogsaa finde hende elstværdig og ikke fortænke mig i, at jeg er lidt stolt af den ikke ubetydelige Deel, jeg har i hende.

Jeg behøver vel ikke at fortælle Dem, at jeg ikke jeer Hamlet i Aften, og at det gjør mig ondt (mere ondt, end at jeg ikke er til min gode Ven Dons's Bryllup) og vilde gaae mig endnu nærmere, isald jeg ikke havde haft saamegen Glæde i Dag, og nu ikke havde den heller ikke ringe Glæde at kunne henvende Tanker og Ord til Dem, min iegode, elstverdige Ven! som endelig maae være frist og vel tilmode, at jeg ikke skal have den Betyrning med til hvad der ellers kan være ibeien for mig. Det høist ubehagelige Veir er ogsaa mig meget imod, skøndt jeg her i Stuen slet ikke er udsat for at blive vaad paa Hænderne af Regnen. Og dobbelt er det mig imod, fordi jeg frygter for, at det strækker Dem fra at gaae herud. Kom dog endelig snart, og kom ofte, ret ofte, inden De rejser. Vi maae ogsaa see at komme over i Søndermarken inden den Tid. Vare den Reise var overstaaet, og vi havde Dem igjen! Jeg vil vist komme til at savne Dem saare meget, og min eneste Trøst er, at Rejsen dog ikke bliver saa gruelig lang, som jeg havde forestillet mig. Som jeg sympathiserer med Dem i mange

Ting, saa ogsaa deri, at jeg desværre heller ingen ret Drift har til Arbejde i denne Tid; men jeg tænker, det onde Veir har Indflydelse paa os begge, og at i det Mindste De — naar det er overstaaet — vil blive flittig og duelig igien, og altsaa ogsaa gladere, end De nu er.

Men nu er det endelig Tid at ende dette Brev, som jeg desuden ikke veed, hvorledes jeg skal faae til Christianshøfen, og paa Bibliotheket kommer De vel ikke i Morgen, siden det er Helligdag. Vilde De dog blot komme her, saa kunde det være det samme med det dumme Brev. Lev vel og Gud velsigne Dem!

Deres R. M. R.

18.

Fra Molbech.

D. 22de Mai. 1813.

Gensom sidder jeg her i den dybe Aftentauhed. Min Dør er tillaaet, mine Vinduesskodder lukkede; knap nogen Lyd af levende Væsener naaer til mit Øre — jeg forekommer mig selv adstilt fra den hele Verden — af! og desværre saaledes har jeg næsten altid forekommet mig. Jeg har levet i mig selv og i den underlige Drømmeverden, min Fantasi har skabt mig; jeg har tumlet mig i den evige Strid, som min af Modsigelser og Uliigheder sammensatte Natur har reist i mit Indre; jeg har nærret mig med Vængsler og Drømme, hvis Beglen og Forsvinden stedse har gjort Tomheden i mit Hjerte større — jeg har vel ogsaa stundom grebet og i Dieblit fastholdt det sunde, kraftige Livs klare Billede; men tro mig, hvide Veninde! jeg har aldrig levet det — aldrig i det mindste siden jeg først anede og følte det uendelige i Tilværelsen, der higer ud over Tid og Rum i det Eviges grændseløse Regioner. Udentvivel af Naturen bestemt, enten til en stille, indskrænket Tilværelse, rolig ved Dieblittets Hjælp, eller til et Liv med den højeste Virksomhed i enhver Aandens Evne — har jeg maattet forlade

begge, for at pine med en usalig Mellemting af en Tilværelse, der hverken er reen naiv eller sentimental, hverken fornuftig eller letsinelig, hverken klog eller dum, hverken glad eller sorgfuld, men ret ligesom en Fieberbolt, der bestandig svævende i Luften fastes imellem disse Yderligheder, uden at faae Lov til at hvile hverken paa nogen af Siderne eller i Midten. Imedens jeg saaledes har levet i en bestandig urolig Stræben efter — at komme til at leve, er Livets bedste Periode svundet hen, uden at have skienket mig, hvad Anelsen lovede mig, og uden engang at efterlade sig et eneste Minde om en heel og kraftig Tilværelse. De ere svundne Ungdommens gyldne Aar — og jeg staaer med Sorg ved deres Grændse; thi Intet, hvad de kunde have lovet mig, er opfyldt. Jeg har vist Uret i at kalde dem gyldne, thi for mig have de aldrig været det; men til min Ulykke veed jeg kun alt for vel, hvor skønt Ungdomslivet kan være. Men mig har intet Væsen, i hvilket jeg ganske kunde føle mig selv, ført ind i dette Liv og givet mig Bevidsthed af en fuld og virkelig Tilværelse; jeg har næsten altid maattet hvile paa mig selv, uden at have Kraft og Kulde til at være mig selv nok; alt for ofte har jeg fundet mig smertelig stuppet i min Tro og Tillid; alt for ofte har min Rolighed været afbrudt af Sorg og Vængstelse — og det syntes, som Sløret, hvori mit Liv hyllede sig, stedsse skulde blive tættere og mørkere hver Gang det for Øieblik aabnede sig, og som en stedsse stigende urolig Higen og Vængsel mere og mere skulde fortære min friske Livskraft.

Men hvortil alt dette, uden for derved at kunne ledes til at sige Dem, at jeg i Dem har fundet uendelig meget af hvad jeg hidtil i Livet kun har anet og søgt; at dette har viist sig for mig i en aaben Klarhed, der ikke giver noget Rum for Tvivl, Uvisshed eller Dunkelhed, og at jeg derfor saa gierne i Dem seer en af mit Livs frelsende Støtzaamder, som det vaagende Forsyn sendte mig i Øieblik, da jeg maatte mere, end jeg selv vidste af, behøvede en saadan. Mere, eller i det mindste hastigere end noget andet Menneſke har

De forstaaet mig (hvortil egentlig ikke saameget behøves et langt Studium, som en beslægtet Siæl), og om De end daglig vil finde meget, der synes uforklarligt og urimeligt hos mig, saa vil De dog vist mindre end de fleste Andre stødes over, hvad ikke godt kan være anderledes. De har fundet mig med ringe Anlæg og en neppe begyndt Dannelse, der aldrig bliver andet end begyndt — men De har dog ikke fundet, at De behøvede at skamme Dem ved mig. De har ved Deres ufølgelige Godhed, der har fundet Veie til mit inderste Hjerte, aabnet Følelsens dybe, varme Kilde, som af flere Aarsager maaskee let kunde været paa Veie til at hentørres. De har med eet Ord givet mit Liv mere Betydning og maaskee mere Værd — om De end muligen kan have bidraget til at gjøre mig endnu mindre indvortes rolig og hvad man pleier at kalde lykkelig, end jeg før var, fordi De med en fielden Magt har virket paa saamange af min Siæls slappede Strænge, som dog aldrig kunne komme til at frembringe nogen harmonisk Accord.

Jeg beder Dem om Forladelse fordi jeg her har underholdt Dem med saadant underligt, forvirret Løi — som mit hele Væsen er sammensat af. De kan ansee det som en Prøve paa, at det kan falde mig ind at skrifte uden at examineres. Egentlig er det blot en Følge af mit politisk forstemte Humeur, som virkelig gjør mig lidet stiftet til med Interesse at drive noget Arbeide. Nu er jeg glad ved at Klokken er 12 og at jeg kan lægge mig; thi, Gud stee Lov! min Søn forstyrer endnu hverken Politik eller andre onde Aander.

Først maa jeg dog takke Dem ret inderligt for Deres kiære, elskværdige Brev, som jeg først i Morges modtog, og som jeg nu ikke kan besvare med andet, end at ønske Dem i det mindste engang hver Dag den ubeskrivelig glade Følelse, som De ved ethvert kiærligt Ord fra Deres Haand skienter

Deres hengivenste

Molsbch.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 28 Mai.

Naar man er ganske træet paa Siæl og Legeme af persiske Reiformei-Theorier og af Petersens altfor heftige Declameren (som jeg kunde ønske ombyttet for Bovel Dons's langt roeligere Declamation), og naar man endelig oven paa alt dette, ved at læse en Prædiken for Grevebarnet, rigtig nok har styrket Siælen, men forøget Legemets Asthenie i en saare høi Grad, saa er man rigtig nok kun slet stiftet til at skrive til Dem. Ifledestomindre havde jeg, allerede fra De var her i Eftermiddags, besluttet at begynde et Brev til Dem i Aften, hvorfor jeg ogsaa, da Alle havde forladt mig, tog et Krageduun og filede til med en daarlig Pennekniv, og fik det ogsaa saaledes, at det til Nød og Neppe kan være et Penne-Surrogat for mig, men vilde vist være reent ubrugeligt for Dem, om De endog anvendte 6 Mand's, eller 1 Hests Kræfter til at sætte det svage Duun i Bevægelse. Med dette elendige Duun, og med den af Dem høist beundrede og af mig høist forhadte Blækflaske, sidder jeg nu her istedet for at gaae i Seng, hvortil jeg, som det synes, kunde have ret megen Trang, men hvortil jeg dog ikke har saamegen Trang eller Øyst, som til at fige Dem, min fiære, eie gode

-
19. Persiske Reiformei-Theorier: St. Heger, hvis Mundheld var „Nei for nei“, hed i Ballehuus-Sproget Persius. — Grevebarnet: Jfr. Johanne Langberg. Anledningen til dette Navn var, at Fru R. fandt hendes Hals og Nakke „grevelig“ d. v. s. fornemt smuk. — Onkel Job o: J. B. Mynster. — Der irrende Ritter o: Dehlenschläger. — Brevets lange Rejse o: til Frederiksværk, hvor M. var i Besøg hos Oberstlieutenant Tscherning. Ifølge dennes Stilling kunde Brev til ham og hans Huus sendes, ikke blot med den almindelige Brevpost, men ogsaa med en paa den Tid bestaaende militær eller Felpost. — Galoguden: hermed menes vistnok paa dette Sted Prinds Christian Frederik, som i Mai 1818 begav sig til Norge.

Ven! nogle venlige Ord. Denne Lyft er ogsaa forøget derved, at Egernet og jeg, medens vi ganske ene spiste vor Aftensmad, i største Enighed have afhandlet, hvor god og fortræffelig De er, og hvor kiært det er os, at De synes saa tilfreds med os begge, og hvor gierne vi ville have Dem iblandt os igien. Hvad det angaaer om, at De havde været uartig i Gaar, som De sagde, saa kan jeg ikke iile for meget med at sige Dem, at De heri gjør Dem selv Uret — hvilket da ikke er første Gang — da De just netop i Gaar var høist elstværdig og opførte Dem til min fuldkomne Tilfredsstillelse. Jeg er overalt høist fornøjet med Deres Opførsel her og forlanger Dem slet ikke anderledes, om det ogsaa skulde hændes, at De engang igien kom til at see vel suurt til mig, som i Søndags. Thi jeg har rigtignok en anden Maalestok, hvorefter jeg bedømmer Mennesker, end den, hvorefter slige Bagateller kunne komme i Betragtning, og om jeg endog kunde faae Dem aldeles glat og uden Kanter, saa skjøttede jeg ikke engang om det; desuden taaler jeg gierne nogen Ubequemmelighed, naar kun noget tilgavns interesserer mig, og at De gjør dette i saare høi Grad, behøver jeg nok ikke sige Dem. Men nu befinder jeg mig desværre saa ilde, at jeg nødes til at lægge mit Krageduun fra mig og tye til Sengen, efter først at have henvendt de venligste Tanker til min christianshavnske Ven, og ønsket ham roelig Hvile i Nat og behageligt Rejseveir i Morgen.

Løverbag Formiddag.

Her har De mig da igien, min gode Ven! i ligesaa lykkelig en Forfatning, som den hvori jeg forlod Dem i Aftes, og dertil saa hæs, at jeg ikke kan tale (hvorfor jeg ogsaa ønsker, at alle Gladdere ville blive fra mig i Dag), hvilken sidste Ulykke jeg dog let kan finde mig i, da jeg ikke behøver at kunne tale for at skrive til Dem, og da jeg ikke skal prædike for Onkel Job i Morgen, men han for mig.

Da jeg før var kommen saa vidt, foretog jeg mig den modige Gjerning, at gjøre en lille Tour omkring i min

Have, hvor jeg i lang Tid ikke har været; og jeg var ordentlig saa fornuftig, at jeg ikke tog den Klædes Cavaa paa, og altsaa slap for den matte Sveed, jeg ellers vilde have tilveiebragt mig. Men under al min Fornøielse beklagede jeg meget, at jeg ikke inden deres Rejse kom over med Dem i min kiære Søndermark, som det rigtig nok synes, jeg i mange Aar reent har forladt, men som mit Hierte dog bestandig hænger ved for alle de høist behagelige Vandringer, jeg der — for det meste ganske ene — har foretaget, i alle Aarets Tider, men i min egen Ungdom, hvis Tab jeg forresten ikke beklager nær saa meget, som De Deres. De har overalt nogle Ungdoms-Theorier, som jeg ingenlunde kan være eenig med Dem i (hvorfor De ogsaa i den Henseende maae holde Dem til Egernet, i hvem De vil finde en sympathiserende Medborger) og som jeg vilde ansee for urigtige, om de end ikke vare høist urigtige med Hensyn til Dem, der, synes mig, i enhver god Henseende er ung nok. Hvad mig angaar, da kunde jeg nok have Øjst til at blive Barn igien — men trænger dog ikke til det, da jeg gierne tør give mig den Berømmelse, at jeg hele mit Liv igiennem har bevaret et barnligt Sind, som vist ogsaa vil følge mig til Graven — men jeg har derimod ikke mindste Fristelse til at blive ung igien, hvorfor De heller ikke — og „der irrende Ritter“ endnu langt mindre — nogenjinde skal faae mig til at meene, at:

„Af hele Livet, som det gaaer,
Den bedste Tid er Ungdoms Aar“ etc.

Dette er ingenlunde Særhed af mig, men min indvortes Følelse og Overbeviisning, som Alt hvad jeg har oplevet har bestyrket mig i. Og dermed hænger det ogsaa sammen, at Naturens Aar ikke ret fortryller (thi De maae ingenlunde troe, at jeg betragter den kold og følelseløs mig som de fleste Andre, og at jeg let kan blive mæt af det meget Grønne, der allevegne møder Diet og vist nok er det legemlige Die meget gavnligt, men dog er alt for jordist en Farve til ret at kunne trylle Siælens Die.

.

Søndag Formiddag.

Da der endnu er nogen Tid til jeg skal i Kirke, for at høre Onkel Job og see Povel Dons, saa vilde jeg gierne ogsaa i Dag føie lidt til dette jammerlige Brev, som jeg har ifinde selv at befordre et lidet Stykke paa dets lange Rejse. Egentlig har jeg slet ingen Forestilling om, at det er muligt det kan komme ordentlig og i rette Tid til sin Bestemmelse, dersom. jeg ikke selv reiser til Frederiksværk med det; men da dette nu aldeles ikke lader sig gjøre, saa maae jeg betroe det til Noget, jeg slet ikke troer, nemlig den Feltpost, hvis Existenz jeg er meget tilbøielig til at benægte.

Men nu bruger jeg den Smule Tid, jeg har, til unyttig Snat, som forresten er god nok til at sende April, for det troer jeg sikkert bliver Tilfældet med dette Brev, uagtet Capitain Rahbek er ganske overbevist om, at det maae gaae rigtigt, naar han skriver sig som Affenderen; men han troer da ogsaa meer paa en Studenter-Capitain end jeg.

Jeg har intet politisk Nyt at melde Dem, thi hvad jeg kunde sige om Halvguden og andre Personer og Ting, veed De vist inden De seer dette. De faaer altsaa nu ikke Andet, end min og Vatterhusets kærligste og venligste Hilsen og den oprigtige Forsikkring, at vi begge længes efter at faae Dem hjem igjen.

Deres R. M. R.

20.

Fra Molbeck.

Næstbyskabs Mølle. d. 15de Jun. 1813.

Min kære Veninde!

Jeg kan ikke forlade dette Sted, førend jeg endnu i de sidste Dieblit, jeg har tilovers, tænker paa Dem og tænker

20. Sorø Akademi brændte Ratten imellem den 10de og 11te Juni. M.s Fader, som var Professor i Filosofi og Mathematik, boede i

mig hos Dem og trøstet af Dem. Min Siæl er dybt be-
 væget, og jeg har siden i Gaar Eftermiddag prøvet nogle af
 de sørgeligste Følelser, jeg i mit Liv har oplevet. Det var
 i Gaar Kl. 4 i et Selfab, hvori jeg var i Odenſe, at jeg
 fik den Efterretning, at Sorø Academie ſkulde ligge i Afſte.
 Naar De veed, hvad det er, at have et Sted paa Jorden,
 ſom man har elſket fra ſine tidligſte Aar ſaameget ſom man
 kan elſte noget Livløſt, ſaa behøver jeg ikke at ſige Dem,
 af hvad Art min Følelſe var ved at høre denne Tidende.
 Det gik mig, ſom det ved ſaadanne Leiligheder pleier at
 gaae, jeg kunde i Begyndelſen ikke ſaae nogen Tro paa at
 det var ſteet, og endnu forekommer det mig mere ſom en
 rædſom Drøm, end ſom en virkelig Tildragelſe. Jeg var
 heller ikke i Stand til at ſaae nogen tilfredsſtillende Under-
 retning. Et Brev var kommen til Odenſe fra et ungt
 Menneſte paa Amtmandens Comptoir i Sorø, der har ſin
 Moder i Svendborg og underrettede hende om, at han i
 Branden havde miſtet Alt, hvad han eiede. Men dette Brev
 var allerede ſendt Moderen, og kun igiennem den, ſom i
 Odenſe havde læſt det, kunde jeg ſaae en ganſte løs Efter-
 retning om Tildragelſen, uden at ſaae at vide, hvad og hvor-
 meget der egentlig var brændt. Jeg fik et Brev fra min
 Fader; men dette var fra en ældre Dag, og forgieves var al min
 Umage for at ſaae mere at vide. Jeg blev ſat i en Sinds-
 ſtemning, hvis Urolighed jeg ikke kan beſkrive Dem, og dog
 maatte jeg i denne Tilſtand gaae hele Eftermiddagen og tale
 med Geh. R. Bülow, ſom førſt reiſte fra Odenſe Kl. 7.
 Om Aftenen var jeg indbudet paa et andet Sted og maatte
 her tilbringe nogle Timer paa en meget kiedſommelig Maade,
 ſaa det ikke var mig muligt i 5 Minuter at ſaae Sorø ud
 af Hovedet. Jeg kom herud ret forſtyrret Kl. 11; men De
 kan giøre Dem et Begreb om min lykkelige Gave til at ſove

den tilvenſtre for Akademiet (ſeet fra Søen) beliggende Friſtellig. —
 Geheimeraad Joh. Bülow til Sanderumgaard var en Belynder
 af M. og underſtøttede flere af hans literære Foretagender. — Øſtrup:
 M.s Ven og Reiſefælle, Præſten B. Ø. fra Magleby paa Langeland.

allene deraf, at jeg, efter en saa urolig Eftermiddag og Aften, sov til Kl. 6 i Morges uden at vaagne eller foruroliges af en eneste Drøm. Desuagtet befinder jeg mig slet ikke vel i Dag. Veiret er umaadelig stuygt, og med min Reiselyst er det saa reent forbi, at hvis ikke Reisen til Jylland var alt for afgjort, Østrup ikke for min Skyld kommen fra Langeland, og Bognen, der skal hente os til Elvedgaard, allerede for 3 Timer siden i Gaarden — ja hvis jeg ikke desuden paa en vis Maade havde et Slags Forbindtighed til at reise, som jeg ikke godt kan ophæve — saa blev Elvedgaard Maalet for min Reise, og saa var jeg paa Lørdag tilbage i Siælland.

De kan tænke Dem, hvormeget mere ængsteligt det maa være mig at reise bort uden Tidende fra Sorø, da jeg kunde have saare megen Grund til at frygte for, at mine Forældres Huus har deelt Stiebne med Academiet, hvorfra det er adskilt ved et Mellemrum af saa Stridt. Uagtet denne Grund maa jeg dog sige, at jeg endnu til denne Time ikke har troet paa, at denne Ulykke skulde være skeet. Jeg maa ogsaa, da jeg ikke kan dølge Noget for Dem, være saa oprigtig at sige Dem, at jeg, naar jeg ret undersøger min Jølelse — virkelig er ligesaa bekymret for Sorø Kirke, som for mine Forældres Bolig. Dette er vist ikke roesværdigt af mig, og jeg er selv ikke tilfreds dermed; men jeg kan jo ikke mere end tilstaae det.

At tænke mig det Sted ødelagt, hvortil mit hele Ungdomsliv har været bundet, det Sted, som endnu er det eneste paa Jorden, jeg kan tænke mig som et Slags Hiem — dette er mig saa beshynderligt, at jeg ikke engang har nogen rigtig Fattelse for denne Tanke. Jeg tænker uophørligt paa, hvor sørgeligt det Sted herefter maa blive mig, som jeg aldrig har ophørt at elske, uagtet med mit Liv min Ulykke der er udsprungen — og uagtet mere end een Marsag har gjort mig ligegyldig for selv at komme der. Men jeg troer, det vil herefter blive mig kiere end nogensinde, og jeg vil i Gruusdyngerne af de brændte Mure finde en Plads,

mere stiftet for mig, end noget Værelse i den Bygning, hvor jeg virkelig engang drømte mig lykkelig ved at kunne ende mine Dage.

Det var vist ikke saadanne Ting, jeg skulde skrive Dem til her fra Næsbjghoved og Odense, hvor der dog virkelig kunde findes adskilligt at skrive om, og hvor jeg endnu i Gaar havde betænkt at skrive en heel Deel om den deilige St. Knuds Kirke; men jeg er nu ligesaa udgytig hertil, som til at skrive det saare meget, som jeg havde at svare paa Deres sidste Brev. Jeg maa nøies med at takke Dem for dette, og forud for dem, jeg endnu venter mig. . . .

Deres hengivne og taknemmelige
Molbech.

21.

Fra Molbech.

Skanderborg. den 20. Jun. 13.

Jeg er meget træt og søvnig, min kiære Veninde! Men jeg har dog foresat mig at hvile mig noget paa en Stol, førend jeg tager Hvile paa Sengen, og at prøve paa i nogle Minuter at forjage Sønnen, medens jeg i største Korthed fortæller Dem, hvorledes det hidtil er gaaet mig i Sydernes Land.

Jeg var overordentlig tilfreds med mit Besøg paa Hindsøgaard, som der kun behøvedes en Gratie til, for at gøre

-
21. Thaarups Hyttesang: „I Dalens Skib en Hytte laa“ (Peters Bryllup, 2 Akt 6 Scene.) — Lector Viborg: den senere Forstander ved Veterinairstolen, Carl B. — Den i Brevet omtalte Prindsesse var Prinds Christians (siden Chr. VIII) frastilte Gemalinde, Charlotte Frederikke af Mecklenborg-Schwerin. — Brøndsted: den bekjendte Archæolog B. D. B., som først nogle Maaneeder senere vendte tilbage fra sin syvaars Udenlandsreise. Hans præfende Fader var Sognepræsten i Horsens, Provst Chr. B. — Simonson: M.s Ven og Rejsefælle, Historikeren, Professor Bedel Simonson.

til et Elysium. Jeg forlod altsaa Thyen med meget skønne Grindringer og kom paa den deiligste Sommeraften, i en meget glad Stemning, over til det ukjendte Thyland. Min første Indgang lovede ikke stort — jeg gjorde Thyland en saare ærbødig Hilsen, da jeg snublede, dog uden at falde, i det jeg sprang af Vaaden paa Snoghøis Færgebro. Heller ikke var dette første Sted skiftet til at vække store Forventninger, og jeg var glædest, da jeg følgende Morgen sad paa en meget daarlig Vogn, der skulde giælde for en Postvogn, og rullede til Rolding giennem lutter meget skønne og interessante Egne.

I Rolding saae jeg med tredobbelt Smerte og Uergrelse de sørgelige Ruiner af det brændte Slot. Jeg tænkte paa det gamle, ærbørdige Slot, en af de ældste Kongeborge i Danmark, hvoraf en colossalsk Levning endnu stod blandt nyere Bygninger, og som her i saa Timer, ligesom næsten alt andet Stort og Skønt fra Alderdommen, blev Ødelæggelsens Ran; jeg tænkte paa Sorø Academie, hvis sørgelige Billede jeg her havde for mig, og jeg behøvede Overvindelse for ikke strax at forlade et Sted, der var mig i høi Grad ubehageligt; endelig vare de brændte Rubera selv mig høist modbydelige — disse graaladne, askefarvede Mure, med enkelte Taarnspidjer og det brustne, halvt nedstyrtede Ræmpe-taarn, ere ikke engang en skøn Ruin. For Resten var Stedet og Thyen ikke uinteressante, og vi havde her første Gang den Fornøjelse at erfare, hvor ublu man kan synke Rejsende i Thyland, og det virkelig med al mulig Høflighed.

Vi opholdt os i Rolding indtil Kl. 3 om Eftermiddagen. Veien fra R. til Weile er i Begyndelsen ikke at sammenligne med den imellem Snoghøi og Rolding, som er uendelig skøn — men omtrent halvvejs fandt jeg et lønligt Sted, saa deiligt, at det maatte have rørt det koldeste Hjerte og den sløveste Sands. Det var en eensom Plet i en Dal imellem høie Banker, hvor Veien slynge sig op ad giennem en Kløft, tæt begroet med ung Eggekrov og anden Kratkov paa begge Sider — en Plet, som Thaarup saa ganske har be-

strevet i sin Hyttesang (ogsaa Rilden og Hytten vare der), at jeg ikke behøver at sige Dem mere, end at jeg gif den delige Wei til Fods giennem Dalen og op ad Huulveien, og plukkede her nogle Blomster, som jeg giemmer som Reliquier.

Vi kom da om Aftenen til Beile — og hvor overraskende jeg ved en Egn, der virkelig ganske bragte mig til at glemme Danmarks Natur. Ingen, som ikke har seet dette Sted, vil troe, at en saadan Egn er at finde i vort Land; og enhver, der har seet Bierglande, maa gientkende dem her. Byen selv ligger ganske fortryllende i en dyb Dal, tæt ved en Aa og ved Fiorden, hvori den falder, ganske indsluttet af umaadelig høie, skovgroede Banke, der strække sig langs med begge Sider af Fiorden i en Længde af henved 3 Mil. Hvilken Seilads maa det være ned af denne Fiord!

Jeg traf her Folk fra Christianshaven, ja endog fra Veterinairskolen — det var Lector Wiborg, ved hvem jeg dog fik adskillige Efterretninger, som interesserede mig, og med hvem jeg ogsaa her idag har været samlet. — Horsens, hvorhen vi reiste i Morges fra Beile, er den smukkeste By, jeg har seet siden Nyborg eller Slagelse. Selv Odense kan ikke maale sig med den. Her var Østrup og jeg i Kirke, dog virkelig kun for at see Byens Skønheder — og her fik vi den stakkels, betlagelige Brindsesse at see, der synes at være Byens og Egnens Fabel. Vi saae hende siden ganske allene gaae over Gaden fra Kirken hen til det saakaldte Palais, som er et meget maadeligt, simpelt Huus. I Horsens fik jeg høre faare meget om den lærde Mand Brøndsted af hans præfende Fader, ja fik endog et Brev at læse af ham, der syntes mig at smage baade af Grækenland og det adriatiske Hav.

Nu skulde jeg fortælle Dem, hvorledes jeg i Dag er kommen herhid, og hvad for Eventyr vi have havt paa dette Sted, der ligger faare romantisk næsten paa en Ø, i en stor Sø, omgivet af et rigt, meget afvejlende Landskab. Men jeg faaer slutte, inden jeg reent falder i Søvn. De bør undres over, at jeg endda har faaet saameget paa Papiret — især om De vidste, hvilken Støi af Rotter jeg har faaet over mit

Hoved. Denne By er i høieste Grad jammerlig og kiedsommelig. Vi have et ganske daarligt Quarteer. Mig har man ført ud i et Kammer, hvortil man lebede mig giennem to Gaarde og to Porte, forbi en Svinesti, jeg troer igiennem en Stald — det er saa langt borte, at det sikkert er i den anden Ende af Byen, og at jeg har bedet Simonsen, har i Morgen tidlig vil hente mig, da jeg ellers aldrig finder ud af dette Vønkammer — om ellers ikke Planen er, at jeg i Nattens Mørke skal overfaldes, plyndres, myrdes og jages nøgen ud paa Gaden.

God Nat!

Deres søvnige Ven
Molbech.

22.

Fra Fru Rahbet.

Battehuset d. 22de Jun. [1813].

Min kiære, velsignede Ven!

.....
Jeg tænker uafsladelig paa Sorøe og Deres Betsymring derover, og det er mig selv ubegribeligt, at jeg — uagtet jeg skrev i umaadelig Hast — kunde glemme at skrive derom, da jeg dog af Frijs Urne var temmelig vel underrettet og kunde have trøstet Dem i Henseende til Deres Forældre og Kirken. Da Rahbet var gaaet med Brevet og jeg erindrede min Forsømmelighed, ærgrede jeg mig ogsaa meget derover og fik ved denne Confusion et nyt Beviis paa, at jeg er Persius's Søster, hvilket jeg — som flere Gange tilforn — nu atter maae bede Dem undskyldte. Men jeg kan trøste Dem med, at jeg ogsaa er Carls Søster, det føler jeg virkelig meget levende i denne Tid, da jeg er saa uroelig over ikke at høre noget fra ham, og jeg ikke kunde finde Trøst i Alt, hvad Wynnster sagde for at trøste mig i Søndags. Var Carl en General — som De meener, Wynnster er — saa vilde jeg

22. Deres Hølv gud: Statholderen i Norge, Prinds Christian Frederik.

troe, han nu var i Sverrig med Deres Halvgub; men da han knap kan være General i min Stue (thi De veed da vel, at vi kalde Alle, Mænd og Qvinder, Børn og Griise, kort sagt alle, som komme her: Generaler, fordi vi ikke fielden have General-Forsamlinger her), saa anseer jeg ham for reent uduelig til at bruges i Felten, om endog Mynster havde opdraget ham dertil. Men hvor stikker han da, og hvorfor har han ikke ladet mig høre et eneste Ord fra sig? Jeg kommer vel til at benægte hans Existents, ligesom han synes, at benægte min, og jeg kan ogsaa for nærværende Tid lettere opgive een af mine Brødre — ja saagar dem begge — da jeg dog i Dem har en ganske anden Broder. Jeg kan rigtig nok ikke blive enig med mig selv, om De skal være min Broder eller min Søn. Det første burde jeg ikke trænge til, og det sidste ikke alleene trænger jeg til, men det vilde ogsaa være mig det kæreste, og give mig dobbelt Ret til at kiæle for Dem. . . . Gid jeg nu saa sandt havde Dem, at jeg ret kunde forsøge paa, hvormegen Forkiælelse De kan taale. Men der vil nok ikke blive megen Veilighed til at forkiaele Dem, før det velsignede Efteraar (saaledes maae vel en Ungdomshader kalde Efteraaret) kommer, og bringer de velsignede Aftener, jeg saa meget længes efter — og nu meer end nogenfinde, siden De har lovet at ville læse for mig — og vel ogsaa bringer mig lidt mere Helbred, og fremfor Alt lidt mere Fred til at kunne underholde mig med Dem, end jeg hidtil har havt. Saa skal vi ogsaa nok faae afgjort, hvorvidt jeg er en Ungdomshader, fordi jeg ikke vil og ikke kan istemme den overdrevne Berømmelse, De og Rahbek og Flere tillægger en vis Periode af Livet, uagtet de samtlig maae betiende, at de i den Løbe sig bedaare af Forhaabninger, de ikke have seet opfyldte. Men jeg skal nok være istand til at bevise, at Skylden er deres egen, og at Ungdommens største Koes er den, at den i de skønneste Billeder viser os, hvad den tilkommende Tid baade kan og vil bringe, om vi kun selv ville, hvad vi skulle, og ikke ere uvise nok til at lade

Ungdommen blive tilbage i Ungdommen. Er det ikke modigt af mig at turde tale saaledes til Dem? Jeg maae selv tilstaae, at jeg virkelig viser Mod i dette Dieblif ved at opvarte Dem med hvad Vaas jeg nu kan frembringe, imedens jeg paa engang skriver og converserer min tydste Gartner (som staaer uden for i Haven og arbejder) og mit danste Egern, som er snart her inde og snart derude. Men nu skal vi spise, og jeg maae da opsaette til efter Maaltidet at ende mit Brev.

.....
 Rahbek hilser Dem hierteligt og siger, at han længes meget efter Dem af mange Aarsager, og deriblandt ogsaa, fordi han har oversat Johanne d'Arc, som han gierne vilde, De skulde læse Correctur paa, for at det kunde blive rigtig Dansk.

Deres hengivenste
 R. M. R.

23.

Fra Molbeck.

Elvedgaard den 26de Jun. 1813.

..... Jeg vil ikke dølgge, at jeg næsten ligesaa ofte har tænkt paa Sorøe, som paa Dem — men skulde det være mig formeent at forene de Gienstande, hvis Grindring virker dybest og stærkest paa mit Hierte? Jeg har kun eet

23. Elvedgaard i Fyen tilhørte paa den Tid Cancelliraad Bedel Simonsen, Historikerens Fader. — Det oftere i denne Correspondance benyttede epistolariske Navn Natalia, som M. efter Datidens Skik havde givet Fru R, er uden Tvivl valgt med Hentydning til den i Goethes „Wilhelm Meisters Lehrjahre“ forekommende Kvindestikkelse af samme Navn. — Grundtvigs Aaimærkning om de oldenborgske Konger sigter formodentlig til den et halvt Aar senere udkomne Digting: „Roskilde-Aaim“. — Baden o: G. A. B., hvis Artikel: „Holbergs uopdelige Fortienester af sine Landsmænds Oplysning“ findes i Athenæ I. 1 ff.

Fædreland, eet Fødested — og jeg kan vel sige, kun een Veninde — i det mindste kan vel ingen være det mere end De. At jeg har havt og har megen Sorg over mit Fædreland, kan jeg neppe behøve at sige Dem; egentlig er det saaledes, at jeg ingen ret Glæde kan have, saatiidt min Tanke falder paa Danmarks, og endnu mere paa Norges Uheld; ja naar jeg er i en ret mørk Stemning, bebrejder jeg mig endog, at jeg nogeninde kan være oprømt, saalænge mit hele Fædreland suffer i Trængsel. Af Sorøe har jeg da ogsaa havt mere Sorg, end jeg behøvede; men da jeg tænkte, at det nu nogenlunde kunde være forbi dermed, og at i det mindste ingen ny Anledning til Sorg og Misnøie skulde knytte sig til de gamle — saa kommer den sorgelige Time, der lægger det Sted i Aske, som jeg af alle næsten sidst vilde see ødelagt. Herved maa det trøste mig, at jeg dog endnu, skøndt med Smerte, kan see Sorø igien, hvilket vist ikke havde været mig muligt, i det mindste i flere Aar, om Kirken ogsaa var brændt.

Men har jeg Sorg af disse Gienstande for en Kiærlighed, der ligger alt for dybt i mit Væsen, til at den kunde døe førend jeg selv: saa har jeg dog Glæde nok af den hulde Veninde, som Gud sendte mig for at styrke og oplive min matte, kraftløse og henvissnende Tilværelse. De har virkelig mere end noget andet Menneske bidraget til at vække min hendøde Lyft til Livet, som en behagelig Maade at være til paa; thi jeg var engang nær ved at indbilde mig, at hele Livet skulde være en uafbrudt Kamp og Stræben, og at ethvert Dieblif, hvori man ikke virkede med sin hele Evne, var dødt; hvilket dog udentvivl ikke allene er falskt, men endog imod mine egne Theorier. Jeg vil være Dem evig taknemmelig, og ligesom jeg fra det første jeg lærte at kiende Dem forudsaae og forudsagde, at De vilde komme til at spille en Rolle i mit Liv — saaledes vil denne vist ogsaa blive ligesaa betydende som skøn, i Fald nogeninde mit Liv udvikler sig til en harmonisk Tilværelse. Men da dette rimeligviis aldrig skeer, og da formodentlig min Tilværelse altid vil

blive et Fragment, hvis Stumper maaskee tidligere, end jeg aner det, ville falde fra hverandre, saa vil det dog stedsbe blive Deres Fortieneste, at De gav nogle af disse Brudstykker et Værd, som de uden Dem aldrig havde faaet. Det falder mig nu ind, i Anledning af et Sted i Deres sidste Breve at sige Dem, at jeg er meget enig med mig selv deri, at jeg aldrig ret vilde kunne tænke mig i et sønligt Forhold til Dem — dog ikke fordi jeg derved vilde tiltage mig større Ret til at være ulydig og uartig — men at jeg derimod vel i den elstværdiske Natalia (De maa finde Dem i, at jeg har døbt Dem saaledes for min egen Part, thi Deres Kærligste Navn behager mig ikke ret) kan finde en aandelig, ædel Søster, som nok maa kæle lidt for mig, men ingenlunde forkæle mig.

Jeg kan for Hovedpine og Mismodighed slet ikke ret komme afsted med at skrive idag, og jeg havde dog, da jeg satte mig ned, mangfoldige Ting i Hovedet, som jeg syntes nu just var Tid og Sted til at udvikle.

Smidlertid maa jeg dog, inden jeg slutter, sige et Par Ord i Anledning af Deres Breve. Det første maa være, at jeg er reent uenig med Dem i Deres Ungdomstheorie, og derimod vist neppe bliver mere enig med Kærlig i nogen Ting end deri, at Ungdommen er Livets gyldne Tid og et, rigtig nok mat, Efterstik af Paradisets Alder, hvad enten den har været eller blot er en Ide. I Øvrigt har De ellers vist langt mere Uret, naar De troer at behøve Mod for at skrive til mig, end naar De giver mig nogle skønne Blik i Deres Ansigt af Livet.

Dernæst maatte jeg vel sige, at Danchel har fuldkommen Ret, naar han forbyder „det elstværdiske Grevebarn“ at blive mosebæst, da jeg ikke kan formode andet, end at han derved mener, at hun ikke skal lægge sig til saamange Særheder og Unoder, som jeg har, og endnu mindre lægge sig efter et saa lidet glædeligt Liv, som mit har været. I øvrigt er det mig langt mere ligegyldigt, hvad en lille Afsjæfor i Politiretten siger, end hvad en elstværdiske Pige tænker om

mig; og jeg trøster mig med, at det sidste dog ikke kan være saa meget ondt, siden hun har modtaget den hvide Rose, hvis lange og fornøielige Historie De endelig maa erindre at fortælle mig enten mundtlig eller skriftlig. Der-næst maa De heller ikke glemme at hilse hende og sige hende, at jeg gierne sendte hende een af de 3 Kiærminder, som jeg plukkede paa et af de allerfjønneſte Steder i Sylland — hvis jeg ikke i dette Dieblit havde ſeet paa dem og fundet, at de ſee ſaa viſne og fortørrede ud, at det vel kunde paſſe ſig for mig at give en ſaadan Blomſt bort, men ikke for hende at modtage den.

.....
 Jeg har hørt her i Tjen om Grundtvig, at han har ſaaet en ſplinterny æſthetiſk Theori, i Følge hvilken ingen Poefie duer noget, ſom ikke er hiſtoriſk ſand — dette maa for-modentlig være en Opdagelſe, grundet paa hans Riimkrønike om de oldenborgſke Konger, ſom jeg længeſ meget efter at ſee. Baden har ſkrevet imod Artikelen om Holberg i Krøniken.

..... Lev vel, beſte Veninde! og tænk ofte paa

Deres

Molbech.

24.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuſet d. 30 Jun. 1813.

Min gode, kiære Ven!

.....
 Nu maae jeg betroe Dem, at jeg blev lidt ulykkelig før, da vort Bud kom fra Kbhavn og ikke medbragte det Brev, jeg har været driſtig nok til halvveis at vente. Hvorfor har De ogſaa forvænt mig ſaa ſødt med deres kiære Breve? Og hvorfor længeſ jeg ikke allene idelig efter Dem, men ogſaa

24. Grundtvigs nyſte Krønike o: „Krønikens Gjenmæle“, hvis Forord var rettet til M.

efter Deres Breve? Mange flere saadanne Spørgsmaal kunde jeg gjøre Dem, hvis jeg havde Tid. Men den har jeg ikke, og endnu maae jeg dog melde Dem saameget jeg kan om Grundtvigs nyeste Krønike, som Dons bragte os i Søndags. Jeg har ikke endnu faaet den ordentlig læst, fordi der bestandig er kommet Nogen, saasnart jeg har faaet den i Haanden; men Fortalen, som er til Dem, og det, der angaaer Rahbek, har jeg naturligviis læst meget ordentlig, og maae tilstaae, at han, hvad det Sidste angaaer, er sluppet ganske elstværdigt derfra. Men jeg troer ingenlunde, at jeg, naar jeg faaer hele Krøniken ordentlig læst, kan istemme Dons's Lovtale derover, thi hvormeget jeg end i een Ting maae være enig med Grundtvig, saa er der dog mange andre Ting, der forarge mig, og jeg kan slet ikke komme tilrette med Formen, selv der, hvor jeg ikke har det mindste imod Materien at indvende. Men hvad vil De nu svare ham til hans Betyldninger i Henseende til Deres strigende Uchristelighed? Jeg kunde næsten blive bange for Dem, naar jeg ikke kiendte mig selv nok for at vide, at jeg uden mindste Hinder for min Christendom kan taale at omgaaes med Dem, endstøndt jeg dog maae tilstaae, at jeg af to Umueligheder dog anseer det for den største, af Grundtvig at omvendes til Christen — isald jeg ikke var det iforveien — end af Dem til det Modsatte. En Omvendelse — støndt ikke med mig — maae der imidlertid til, isald denne Sag skal faae en Ende, og da jeg anseer denne Omvendelse for en reen Umuelighed, saa seer jeg heller ingen Ende paa Striden, end ikke om De reent tier; og det Kløgeste, jeg kan gjøre, er derfor at væbne mig med Bigeghlybighed, og især at væbne mine Dine til det grundtvigste *J* i Johannes Mhller.

. Lev vel og skriv snart til mig, og tænk i det mindste paa mig, naar De ikke har Leilighed til at skrive.

Deres hengivne

R. M. R. •

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 3 Jul. 1813.

. . . . De forestiller Dem ikke den evindelige Commerz, jeg har stuet i denne hele Uge, og hvilken Ulykke jeg havde for i Gaar Eftermiddags at faae styrtet et Brev istand til mit Vidunder i Sylland (Fru Rosenørn i Ringkjøbing), der ikke har seet et Ord fra mig i flere Aar. Hvor kær en Blyt det end var mig at skrive til denne siældne Veninde, hvis Lige jeg aldrig har fundet, og hvor vist jeg havde foresat mig ikke at lade mig forhindre af noget Menneſte, saa lod jeg mig dog forstyre af Onkel Sob, der kom strax efterat jeg havde begyndt at skrive, og havde fort efter den Uergrelse, at Vidunderets Broder (Christian Wormskjold) kom og krævede mig det Brev, jeg saa bestemt havde lovet ham, men dog ikke skrevet. Og saaledes gaaer det mig næsten altid.

Men nu er det høi Tid at sige Dem, at det gjør mig inderlig ondt, De ikke har været i god Stand. Kom Dem dog endelig snart, eller kom snart hjem, at jeg kan curere Dem. De skal faae det hos mig just (jeg har opdaget, at dette er det bedste Ord i Ordbogen, baade for Dem og for mig, da det er et Ord at trodse med, og vi dog begge ere temmelig trodsige) som De selv vil have det. . . . Selv er jeg heller ikke meget behagelig, da jeg i disse Dage har gjort den Opdagelse, at jeg enten har Vattersot eller

-
25. Fru Rosenørn: Ingeborg Christiane v. Rosenørn, født Wormskjold, en fra Aandens og Hjertets Side lige udmærket Kvinde, hvis Mand dengang var Amtmand over Ringkjøbing Amt. Hun bøde som Overhofmesterinde hos Enkedronning Caroline Amalie. — Jane Blicher, Grundtvigs Svigerinde. — Beretningen om det mosgaardiske Besøg findes i et udeladt Brev af 30 Juni. — Den prisede Baronesse: Fru Louise Gyldekrone til Moesgaard. — Grundtvigs æsthetiske Theori: s. Br. Nr. 23.

Skjørbug. Jeg finder mig rigtignok meget vel i denne Opdagelse, og har ikke andet derimod end det Ubehagelige, som naturligtviis ogsaa maae være mig ubehageligt. Hver Dag faaer jeg Utaf af Rahbet, fordi jeg ikke skriver til en Doctor om min Tilstand; men jeg hader alt for meget Pen og Blæk, til at jeg skulde beqvemme mig til at bruge dem ved en saadan Anledning, og desuden sad jeg forleden Aften flere Timer ganste ene med Ole Wijnster, uden at sige ham et Ord om mit Befindende, og rev mig ud af hans Hænder, da han med Magt vilde føre mig hen til Vinduet for at bese mig, som om jeg var en Jane Blicher, og det var af stor Vigtighed, hvorledes jeg tog mig ud. Men naar jeg ikke engang gider talet om hvad jeg feiler, hvorfor skulde jeg da vel skrive derom?

Beretningen om det mosgaardste Besøg har interesseret mig uendelig meget, og jeg beklager kun, at jeg ikke vidste iforveien at De kom til Mosgaard, at jeg kunde givet Dem en Hilsen med. Thi De maae vide, at jeg, langt fra at benægte den prisede Baronessens Existents, erkender den i høi Grad, og at ogsaa min Existents aldrig er bleven benægtet af hende. Vi have for endeel Aar siden levet mange behagelige Timer sammen; især det sidste Efteraar, hun var ved Hoffet, kom vi idelig sammen og tradsfede til hinanden i det ubehageligste Veir, man kan forestille sig, saa at vi ikke allene bleve vaade paa Hænderne, men ogsaa paa Fødderne, uagtet de vare forsynede med gode Støvler. Jeg kan gierne sige, at vi dreve et Slags Kæresteri sammen, og endnu den sidste Gang, hun var i Kbhavn, gjorde hun sig megen Umage for at faae mig til Sylland, og tog over Ballehuset paa hendes Hiemreise. Jeg kan ærgre mig over, at Deres Venner ere — hvad vor Jodpost tilforn kaldte: skrive-sløs; især ærgrer jeg mig over Dons og har ogsaa skændt paa ham i Søndags. Han fortiente virkelig, at jeg benægtede hans Existents eller i det mindste offentlig erklærede, at han ikke er den nøie Ven af mig, som Grundtvig har indbildt min Broder. Overalt er jeg meget ustyldig i

den donsfiste Commerz og kan fuldkommen rettfærdiggjøres med Graverkarlens Theori i Hamlet: „if the water come to him and drown him, he drowns not himself.“ Jeg kunde dog ikke bare mig i Søndags for at lade ham vide, at jeg havde bemærket hans store Tilbøielighed til at holde lange Taler eller Declamationer; men han overdriver det virkelig ogsaa alt for meget. Saaledes holdt han lange Taler om Finantssvæsenet, og udtømmede en Stat af Visdom i det Fag, som selv Mynster — der dog besidder uendelig store Indsigter heri — vilde have studset over. Derjom jeg formaaede at udbirke det, saa blev Dons vist engang Professor i Alvidenheden, i J. Møllers eller P. E. Müllers Sted.

Hvad Grundtwigs splinterny æsthetiske Theorie angaaer, da er det rigtig nok en Skam, at jeg maae lade mig underrette derom fra Fyen, da han meget udførlig har deeltagttiggjort mig i den ved sit sidste Besøg her paa Ballehuset. Dengang forekom det mig saa ravgalt, at jeg ikke ret hørte efter hvad han sagde; men da jeg rigtig nok — som Sob Mynster bestylder mig for — har en Indretning i Ørene, saa at jeg kan giemme til Tid og Sted, hvad jeg ikke strag giber hørt paa, saa har jeg nu ogsaa faaet denne Theori frem igien og kan mindes hvert Ord, han sagde, saaledes at jeg nu gierne kunde tage ud til Roeskilde Landemode og paa Grundtwigs Begne foredrage denne interessante ny Opdagelse for hvem der vilde lægge Øren til.

.
Gud velsigne Dem, min gode, elskværdige Ven! Troe, at jeg længes mere efter Dem, end jeg siger, og at jeg idelig ønster alt muligt Godt over Dem.

Tak for det skønne og betydningsfulde Navn De har givet mig, men som jeg desværre ikke fortjener, hvor gierne jeg end vilde fortjene det.

Deres hengivne
R. M. H.

Fra Molbeck.

Egelykke paa Langeland. 5 Jul. 1813.

Endelig, kæreste Veninde! er jeg sluppen bort fra Jhen, der holdt mig saa fast, om ikke ved Rosenbaand, dog ved ret skønne Blomsterkræder, hvori dog stundom ogsaa den misundelige Dæmon, der syntes at jeg havde det alt for godt, bandt nogle onde Urter, som fordærvede mig Blomsterne's søde Duft og bragte dem til at visne tidligere end ellers — endelig er jeg da ogsaa kommen til det classiske Sted, hvor Grundtvig udstod sit første Martyrdom for en af Evass yndige Døttre, som dog ikke rakte ham det søde Væble, hvorfor han heller ikke her kom til den rette Kundskab paa Godt og Ondt, men indviede Skov og Dal og Egelykkes deilige Strandbakker ved sine Klagesange, der vist have været lifligere end Alt hvad han siden har kvædet.

Nu er alt dette saare omstiftet; her vandrer ingen Grundtvig mere, og i Stovene høres ingen Elegier, saa lidt som moralske Præfener i Salene og Stuerne. I Stedet for den forbums Njadyrker, som her af Fortvivlelse nær havde druffet alt for dybt af det hedenske Mjødhorn, er her kommen en forvildet Trækfugl, som vel ogsaa gierne smager noget paa Mjøden, men dog nok saa gierne fuger de klare Perler af Wiinbægeret — som gierne vanker om i Skov og Mark og fryder sig ret hiertelig over den skønne Naturs Tryllekraft, der ogsaa her har henrykt og oplivet ham, men ikke skriver en eneste Elegie — som fast endnu hellere sidder paa Sofaen imellem en ung, deilig Frue i Baarens Blomstring og en ældre, som vist engang har været langt farligere og maaskee endnu kunde blive det. Men dette er nu

26. Hovedgaarden Egelykke paa Langeland beboedes af Capitain Steensen-Leth, for hvis Søn Grundtvig i nogle Aar var Lærer. Fru Constance Leth, født Fabritius de Tengnagel, var som bekendt Gjenstand for G.s sværmeriske Ungdomstjærlighed.

Ting, der egentlig slet ikke passe sig for Dem — og dog, naar jeg skulde skrive noget om Egelykke, maatte det vel være om disse to Fruer; thi om den gode, skikkelige Capitain er ikke meget andet at skrive, end at han har været meget artig imod mig, skøndt jeg, da jeg landede ved hans Gaard, fandt ham staaende ved Stranden og gif ham forbi med en knap Hilsen uden at kende ham. Om den Mængde Officerer, her sværme i og omkring Huset, vil De vist heller ikke forlange at vide Noget; altsaa skulde jeg enten skrive om min ret morsomme Vangelandsreise i Dag til Høu og Stensgaard — eller om disse Fruer, der ikke reiste med, da det naturligviis var morsommere at blive hjemme hos Officererne.

Men — at skrive om to Fruer til den trede kunde være en saare betænkkelig Sag. Dog, jeg skriver ikke egentlig til Fru Rahbek, men til den elstelige Natalia, for hvem jeg ikke kan have noget stult. Hende kan jeg jo altsaa gierne fortælle, at jeg fandt den unge Fru H. — nylig Frøken Sehested — ved første Dækst og Samtale ligesaa deilig og indtagende, som elstværdig og behagelig; men at Grundtwigs Laura for mig ikke har noget af den Tryllekraft, hvorved hun blev ham saa farlig. Om hun har den, uden just altid at ville udøve den, tør jeg ingenlunde afgjøre benegtende. Jeg finder hende tilvisse meget behagelig og indtagende, men ikke saa interessant, som jeg havde tænkt mig hende. Hun har uden Tvivl nok af Vittighed og temmelig af Forstand og Cultur; men dertil har hun en vis flygtig, jeg vil ikke sige letfindig Bevægelighed og Omstiftelighed, der altid vilde hindre, at hun kunde gjøre noget dybt Indtryk paa mig. Det feiler ikke, at hun især har været meget indtagende; men — at hun ikke svarede til min idealske Forventning, er ikke hendes Skyld, saameget mindre, som det Idealske neppe ret er eller har været hendes Sag.

Jeg betiender nu villigen, at det er høist forvovent og ubestodent af mig enfoldige Stakkel at ville bedømme en saa erfaren Skønhed, som Egelykkes Laura, efter en Dags Omgang; men jeg har heller ikke bedømt hende, jeg har

blot skrevet, hvad der nu for Diebliffet uden Overlæg vilde falde mig ind. Hun interesserer mig nok, for at jeg vel ønsker at blive en lille Smule i Gunst hos hende (hvilket jeg alt for flere Aar siden var, da vi ukiendte kom i en kort Correspondance) og dog skal det være mig ligegyldigt, om hun har mærket, at hendes smukke Søsterdatter egentlig har interesseret mig vel saa meget som hun selv. — Nu maa jeg blot bede Dem, bedste Veninde! at dette Brev ganske maa blive en Hemmelighed. Jeg havde ikke engang til Dem skrevet om Grundtvigs Forhold til den vakkre Frue, hvis jeg ikke snart havde erfaret, at hans Kiærlighed her paa Vangeland har været ganske landkyndig.

Nu Godnat, min hulde Veninde! Og saa her har De været nærværende hos

Deres evig hengivne
Molbeck.

27.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 6 Jul. 1813.

Min gode, fiære Ven!

Det er nu bleven mig en fiær Bane at skrive til Dem hver Postdag, endskiøndt jeg aldrig har noget Interessant at fortælle Dem, og desuden heller aldrig er oplagt til at gjøre det lidet Interessante mere interessant ved Fortællingen. Men nu veed jeg jo, at Deres øvrige Venner forsømmer Dem, og derfor vil jeg, saameget det staaer til mig, oprette de Andres Forsømmelighed. Det er heller ikke min Skyld, om De ikke i Sorø faaer Brev fra Dons; thi jeg sagde ham meget alvorlig i Søndags, at det ikke var Ret, han ikke havde holdt sit Løfte. Skriver han nu smukt til Dem, saa skal jeg herefter med langt større Taalmodighed

27. Nissen var i Ballehuus sproget Udtryk for Affectation, paataget Bæsen. — Nu fængsler anden Gienstand Heltens Blik: Citat af „Sakon Jarl“, 2den Akt, Sakons Samtale med Thora.

høre paa hans lange declamatoriske Taler og ikke bryde mig om at udgrunde, om det er af Forsængelighed, eller for at cul-
 tivere mig, han holder disse Taler. Han var ellers i
 Søndags Ingemanns Sendebud og bragte mig fra det
 rørende — for ikke at sige lille — Genie en lille Jugl,
 som qvibrer ret vakkert. Geniet er paa Landet med hans
 [sin] Kiæreste og svømmer vist i idylliske Glæder, hvilket jeg
 af Hiertet under dem, naar de blot ville vogte dem for
 Uysttoure paa Njøsien. Men lad dem toure som de lyste,
 naar blot De vilde komme hjem igien til mig og det stakkels
 Siv, som endnu bestandig staaer forladt i Krogen. Hvorfor
 siger De mig dog heller ikke et eneste Ord om, naar jeg tør
 vente Dem? Vel forstaaer jeg ret godt at indrette det saa-
 ledes, at det er, som om jeg bestandig havde Dem her; men
 der kommer dog mange Diebliske, hvori jeg ikke kan bebrage
 mig selv, og da savner jeg Dem ret levende. Men lad mig
 nu blot ikke forlænge savne Dem saaledes. — Nu erindrer
 jeg, at jeg sidst lovede at fortælle Dem i mit næste Brev,
 hvad Nabhets havde sagt om Dem. Han sagde nemlig om-
 trent saaledes: Hvem der ikke vidste bedre, skulde troe, at
 Molbech reisste for at besee Oldsager, og saa seer han
 dog egentlig ikke andet end unge Fruer og Somfruer.
 Hvad vil De svare hertil? Kunde man ikke sige til Dem,
 hvad Dehlenschläger sagde til mig i Søndags, (thi De maae
 vide, at han efterat have skrevet nogle ret vakre Breve til
 Nabhets, kom her i Søndags, første Gang efter et halvt Aars
 Forløb) da han fandt Ingemanns nyeste Digte paa mit
 Bord: „Nu fængsler anden Gienstand Heltens Blif“. Dette
 vil jeg imidlertid ikke sige, da jeg meget godt kender Deres
 fielsne Gave til at see Alt, hvad De skal og vil see; des-
 uden ved jeg jo og meget vel, at De ikke glemmer det
 Gainle over det Nye, ikke engang de gamle Fruer over de
 nye; og jeg vilde kun ønske, at alle videnskabelige Reiser, der
 foretages i Verden, vare blot halv saa hensigtsmæssige, som
 jeg er overbevist om, Deres er. Jeg under Dem derfor af
 mit inderste Hierte alle Deres Reiseglæder, og glæder mig

med og over Dem, hvergang der møder Dem noget Elstværdigt paa Deres Vei. Men just fordi jeg kan glæde mig med og over Dem, derfor savner jeg Dem saameget mere; og fordi jeg nu just i Dag længes særdeles meget efter Dem, saa kan jeg egentlig ikke fortælle Dem om Andet, end om Savn og Længsel; og da jeg dog heller ikke kan gøre dette smukt, saa vil jeg overlade til Dem selv at udmale Dem al dette saa smukt, som kun De, men ikke jeg formaaer.

.....
 Nu kræver Kæbhet mit Brev, altsaa kun de kærligste Hilsener fra os Alle, men dog den allertierligste og allerbedste fra

Deres uforanderlig hengibne

R. M. R.

Gud velsigne Dem!

28.

Fra Mølbed.

Kjøbenhavn. 12. Jul. 1813.

Kjæreste Veninde!

Jeg havde virkelig ikke tænkt, at jeg saa hastig skulde behøve at hjemsøge Dem med et Brev, og endnu langt mindre, at dette skulde blive til ved en Marsag som den, der forvoldte, at jeg maatte ende min Dag i Gaar ligesaa mismodig, som jeg begyndte den glad og munter, og at jeg

-
28. Deres Broder o: Carl Heger. — Pasquil over Abildgaard i Skilberiet: Formodentlig sigtes til en Fortælling i dette Blad, hvori der forekom en Professor Appius Herdonius, „som Kæbhet med Magt vilde, skulde være den afspøbe Abildgaard.“ (Breve til og fra F. C. Sibbern I. S. 20). — Den i dette Brev omtalte Strid imellem M. og C. Heger om Maleren Abildgaard nævnes ogsaa i Thieles „Erindringer fra Ballehuset“ S. 89. — Den 27de Juli besøgte M., efter en Dagbogsoptegelse, Fru Abildgaard i Selskab med C. Heger og saae hendes „virkelig kostelige Malerisamling“.

maatte lægge mig til Sengs saa urolig, at jeg i flere Timer ikke kunde sove — hvilket hos mig er en næsten uøst Sag.

Det var en meget ubehagelig Strid med Deres Broder, der endte sig paa en fiendsk og bitter Maade, som forboldte dette, og hvis Grindring endnu i Dag virker saa ubehageligt paa mig, at jeg finder mig ilde og i høi Grad forstemt. Dette vil De finde meget naturligt, om De veed, hvor fiær Deres Broder er mig — og endnu mere, naar jeg siger Dem, at jeg maa gjøre den sørgelige Tilstaaelse, at jeg havde megen Uret. Anledningen til en Strid, som paa en ubegribelig Maade gjorde os begge saa bittre, var at vi kom paa Tale om Abildgaards Malerier, og at Deres Broder anførte til Beviis paa disses Fortræffelighed den Dom af en vis tydsk Maler, at Abildgaard kunde sættes ved Siden af de største gamle Mestere, ja maafee endog over disse. At jeg ikke vilde erkende denne Dom for andet end urimelig Overdribeelse, forarsagede at Deres Broder blev personlig bitter imod mig; men at jeg ikke dermed lod en Strid være endt, som jeg ikke burde have begyndt, var en Feil af mig, der behøver megen Tilgivelse. Striden endte sig dermed, at jeg sagde Deres Broder, at jeg ikke kunde dele hans Enthusiasme for Abildgaard, fordi jeg aldrig ret havde kunnet lide ham, og fordi jeg endnu den Dag i Dag troer, at han har skadet ved Uretfærdighed og Undertrykkelse. Dette gjorde endelig Deres Broder saa vred, at han sagde, det var da maafee mig, der havde skrevet den Pasquil over A. i Skildriet — og jeg var svag nok til at lade mig opirre heraf til at svare: det kunde jeg jo gierne have gjort, uagtet jeg i samme Dieblit følte min dobbelte Brøde i at sige Noget, jeg ikke meente, for at giengielde Bitterhed med Bitterhed. I dette Dieblit forlod Deres Broder mig med en Ed, at han aldrig mere vilde tale med mig — og jeg stod allene med den bittre Følelse at have saaret et Menneſte, jeg agter høit, og maafee mistet en Ven, som mit Hierte aldrig vilde glemme.

Intet kan eller maa undskyldes mig hos Dem, kære Veninde! At det er en Broder, som er Dem værdig, jeg ved ukiærlig Bitterhed har krænketh, kan neppe tilgives; og dog er det herom, jeg vilde bede Dem. Jeg vil tilstaa Dem, jeg har ikke kiendt Deres Broder fra en Side, der skulde gjøre det nødvendigt for ham at sige mig, „at jeg maatte omgaaes ham som et raadtent Æg, hvis vi skulde blive Venner“. Dette burde jeg heller ikke vide, fordi det ikke er sandt; men at jeg bør omgaaes ham som en fin og ædel Plante, hvis Livskraft skarpe Vinde har tørret, burde jeg have erindret, fordi jeg vidste det.

• Siig, ædle Veninde! fortæller jeg Deres Tilgivelse, og fortæller jeg, at De beder Deres Broder tilgive mig? Jeg har krænketh ham; men jeg vil gierne gjøre Alt for at vise ham, hvormeget jeg fortryder det og hvor smerteligt det er, at jeg maa føle dobbelt, hvormeget Værd hans Venkab har for mig, i det jeg kunde staa Fare for at miste det. Men bør nogle Dieblis, hvori Videnskab faaer Overhaand over Fornuft og Følelse, sønderrive et skønt og nylig flettet Baand? Det var dog bedre at nytte dem som en Varselsrøst, og ikke tilintetgiøre en heel Fremtids Frugter for at bringe Verden et Offer. Mig skal denne ubehagelige Hændelse være en kraftig Være, ligesom den atter har lært mig paa en smertelig Maade, hvormeget lettere jeg kan finde mig i at blive krænketh af Andre, end at have den Bevidsthed, selv at have krænketh nogen.

Saa mørk endtes min første Dag i Kiøbenhavn efter saa mange glade Dage paa Landet. Jeg følte allerede i Aftes længe før jeg forlod Dem, at min onde Genius var vaagnet; men jeg haaber, hans Herredømme skal ikke vare længe.

Deres hengivenste
Moltbech.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 18. Jul. 1813.

Min Tilgivelse vil De, min gode, kiære Ven! vist ikke for Alvor mene, De behøver at bede mig om, da De jo dog maae kiende mig nok for at vide, at den eengang for alle er Dem stænkent, forbi jeg ikke kan være ubillig nok til at bedømme mine Venner efter enkelte overilede, ubetydelige Handlinger, men efter det Sindelaug, jeg veed der er det herskende hos dem. Denne Gang kan jeg desuden saa meget lettere tilgive Dem, da jeg af det, der foranledigede Striden, let kan vide, at De vist ikke var den Urimeligste, og da jeg slet ikke kan fortænke Dem i, at De ikke kan døie den abildgaardste Forgudelse, som Carl blot ved Omgang med Fru Abildgaard (som jeg forresten godt liker) er falden til, og som man lettelig kunde tilgive ham, naar han kun ikke vilde pidske Andre til at bedrive det samme Afguderie. Men alt dette forhindrer mig dog ikke i at meene, at De vist ogsaa har været slem urimelig og mere vred og bitter, end den latterlige Strid fortiente. Forresten maae jeg dog tilstaae, at De ogsaa ved denne Leilighed har vundet hos mig, og at jeg paa ny er bleven bestrykt i den Dom, jeg for længe siden har fældet over Dem, og som jeg liker saa fast paa, at det alle Forsøg uagtet ikke har lykkedes Nogen at bringe mig til at rokke den.

Jeg fik da netop begyndt, saa vilde Rahbet allerede have Brevet. Derfor kan jeg kun styrkende melde Dem, at jeg først i Dag har faaet Deres Brev, og at det ikke har været mig muligt før nu at sende det til Carl, til hvem jeg tilige skrev.

Hvad jeg forresten har at sige Dem, maae jeg udsætte til en anden Gang. Lev forresten vel og kom snart ud til mig.

Deres hengivne

R. M. R.

Fra Fru Rahbet.

Onsdag Aften [14 Jul. 1813.]

Min gode, elstværldige Ven!

Carl har nu vel allerede — vil jeg haabe — taft Dem Haanden saa kiærligt til Forlig, som De efter Deres høist elstværldige Opførsel fortæner, og der er nu for mig kun tilbage at bevidne Dem min Glæde over Dem og bede Dem undskyld, at jeg noget nær skrev noget i Gaar, som kunde misforstaaes, men naturligviis ikke burde misforstaaes, da det var mig, der skrev det, og til Dem. Thi saameget vil jeg dog haabe, De nu kender mig, at De veed, det er mig umueligt at meene det allermindste, som er ondt om Dem; og saameget kender jeg mig selv, at jeg veed, det ikke er Partiskhed og endnu mindre Blindhed, naar jeg efter at have stuuet ganske omhyggelig ind i Dem ikke har opdaget det alleringeste, som er ondt, men saa uendelig meget Godt og Elstværldigt, at det maatte trætte Dem, hvis jeg vilde forsøge paa her at opregne det for Dem. Seg kan ikke beskrive Dem, hvor glad jeg blev, da Rahbet før bragte mig et Brev fra Carl, thi jeg vidste forud, det maatte være af glædeligt Indhold; men endnu gladere blev jeg, da jeg af dette Brev saa, ikke allene hvor ganske han fortryder sin Udsærd imod Dem — hvilket jeg da kunde vide forud, han maatte — men hvor kiær De er ham. Han vil vist ogsaa i Fremtiden vogte sig for Alt, hvad der kan formindste Deres Tilbøielighed for ham, og kappes med Deres egne Brødre (thi han er jo dog kun Deres Søsters Broder) om at elste Dem

30. Deres Broders Breve: M.s yngste Broder Anton havde siden 1808 gjort Tjeneste som Maanedsklieutenant og som saadan opholdt sig paa forskellige Steder i de danske Farvande. — Den store Ole: Lægen Prof. D. H. Wynnster. — Callisen: enten Lægen, dav. Conferentsraad H. C. eller hans Brodersøn, Reservekirurg, siden Professor Ad. C.

saa høit, som De fortjener at elstes. At han imidlertid heri ikke skal overgaae mig, troer jeg ganske vist, i det mindste føler jeg noget, der siger mig det meget tydeligt.

.....

Jeg kan nu, søvnig og dimlende, som jeg er, kun kortelig melde Dem, at jeg har læst Deres Broders Breve med megen Fornøjelse, fordi det er meget vakre og elstværdisge Breve, og desuden har den ikke ringe Fortieneste i mine Dine, at de ere til Dem og fra Deres Broder. Men endnu mere, end over Brevene, har jeg glædet mig over Deres velsignede Godhed, at De vilde, jeg skulde læse dem. Tak for denne Godhed, og Tak for al den øvrige Godhed, De ved saa mange Leiligheder viser mig, og som jeg sandelig ogsaa i Hjertet paastjønner, endstøndt jeg ikke duer til at sige Dem det.

Deres taknemlig hengivne

R. M. R.

Torsdag Morgen.

Jeg kan dog ikke undlade at tilføie et Par Ord i Dag, endstøndt jeg egentlig ikke har andet at sige, end at bede Dem undskyldte mit dumme Brev. Det er med Nød og neppe, jeg i Dag har kunnet slæbe mig op af Sengen, og jeg befinder mig saa ilde, at jeg hverken behøver den store Ole eller Callisen til at sige mig, at hvis der ikke meget snart steer en Forandring (og jeg veed rigtig nok ikke, hvorfra den skulde komme) med mit Befindende, saa vil Byrden vel af sig selv falde af mine Skuldre, og jeg nyde den Hvile, jeg allerede længe har været dristig nok til at troe, jeg efterhaanden nok kunde fortjene.

Nu vil Budet have Brevet, og jeg kan derfor kun i Hast bede Dem lade mig høre lidt fra Dem, naar De har talet med Carl.

Lev De nu vel og tænk lidt medlidende paa

Deres

stakkels R. M. R.

Fra Molbech.

Torsdag Aften 15. Jul. [1813]

Bedste, elskede Veninde!

Efterat have hørt en meget — interessant Forelæsning om Uld og Faar i Danmarks Rige, som allene ved min egen Enfoldighed og ustatistiske, ucamerale Stemning blev mig kedsommelig, er jeg bleven, hvad Siælen angaaer, fuldelig kvæget og oplivet ved et saa inderlig sødt og elstværdigt Brev fra min elstværdigste Veninde, at jeg virkelig vilde føle mig meget lykkelig, hvis jeg endnu, skøndt Klokken er 10, kunde slæbe mig ud til Bækkehuset og der takke Dem saa varmt og inderligt, som det er mig muligt at takke et Menneſte.

Jeg burde virkelig sætte mig hen og skrive paa den atheniensiske Krønike, som jeg har den højeste Ulyst til at skrive og dog har været saa dum at love færdig om saa Dage — men udtømt af Hede og Mathed bør jeg dog før anvende mine saa Kræfter paa en tiær Pligt, end paa en i sig selv lidet nyttig Bestiæftigelse, som jeg af bare Føielighed har ladet mig overtale til. — Men hvor lidt svare mine Kræfter til min Villie? Jeg vilde takke Dem ved at sige Dem, hvor fuld min Siæl er af Deres Godheds Erkiendelse — men hvad kunne hertil Ord udrette? Jeg kan ikke sige Dem tusinde Delen af min Følelse, og dog bebrejder jeg mig, og vist med Rette, at denne ikke er levende og brændende nok. Thi har noget Menneſte fortient, at min Følelſes hele Kraft opløste sig i en evig Taknemmelighed for en Godhed og Kiærlighed, der ofte nedtrykker mig, fordi jeg desværre alt for tidt maa føle mig uværdig dertil — da er det Dem!

31. Den atheniensiske Krønike: „Omrids af Tidens Krønike“, 1812, for Maanedsskriftet Athenæ. — Erklæring mod Grundtvig 2: M.s. „Erklæring til den læsende Almenhed“. Kbhvns. Skilderi Nr. 59. 24de Juli 1813.

Harde jeg dog Evne til blot at sige Dem, hvad der forekommer mig at være færdigt til Pennen hver Gang jeg skriver Dem til, og at svæve paa mine Læber naar jeg taler med Dem — men som jeg dog aldrig faaer Ord til at udtale! Eller kunde jeg dog vise Dem, hvor gierne jeg offrede mit Livs bedste Værd og Glæder, naar det var Dem, der modtog mit Offer! — Vidste De blot, elskede Veninde! hvor lykkelig De saa ofte gjør mig, hvor sødt Livet i Dieblif synes mig, fordi De har forskjønnnet mig det, og hvorledes jeg ofte er nær ved at troe, at min Tilværelse dog kan have noget Værd, siden De har stienket den saamegen Deeltagelse — da vilde De maaske deri finde den Løn, jeg ikke kan give Dem for et Venstab, som maaskee et Par andre Mennesker have stienket mig ligesaa reent og varmt, men som i det mindste Ingen i Livet har viist mig saa sødt og inderligt som De.

Men hvad jeg selv bør og maa lægge Dem paa Hjertet, er at De ikke af dette kiærlige Venstab lader Dem forlede til at see mig og min Charakteer i et bedre Lys, end jeg fortienner. De gjør mig uden Tvivl Ret, naar De troer, at Villien ikke er ond hos mig, og at jeg af mit fulde Hjerte elsker det Gode — men derfor kiender jeg ikke desmindre alt for vel mine Strøbeligheder og min Svaghed, og denne sidste, som efter min Theori er og evig bliver Kilben til alt Ondt, leder mig vel alt for ofte fra den Vej, som jeg veed og erkiender er den rette. Derfor hader jeg i Grunden det urolige Liv blandt Verdens mangehaande Mennesker og Forhold, fordi jeg veed, hvor langt mere lykkelig og styldfri jeg kunde leve i en stult Gensomhed. Derfor bebrejder jeg mig ogsaa stundom mit halv letfindige Temperament, som dog ikke saa sielden bringer mig til, ved en munter og lykkelig Stemning ligegyldigen at glemme mig selv og alle Sorger uden om mig — medens de til andre Tider falde som en trykkende og ængstende Byrde over min Siæl, og dog er denne muntre Ligegyldighed, denne sanguiniske Glæde ved Livet, min rette og oprindelige Natur; men tidlig forstyrret ved Sorger og

uharmoniske Forhold, er den kommen ud af sin Vigevægt, og den engang forstyrrede Harmonie vender aldrig mere tilbage. Dog er jeg sandelig ikke utaknemmelig mod Gud; jeg er tiender, hvor lidt jeg har fortient af det Gode, Livet har skienket mig, hvormeget Skjønt det endnu har tilbage for mig, og hvormeget det er min egen Skyld, at det ikke er mig endnu langt skønnere. — Dog dette er en vidtløftig Sag at handle om, og jeg skriver her, som overalt, kun Fragmenter.

Slutningen af Deres Brev, som jeg kom til at læse allerførst, rørte mig inderlig. Den Haabløshed, som taler i disse Ord om Deres Helbred, er mig saa smertelig, at den neppe kan opveies af den trøstende Tanke paa, hvor stærkt den Siæl er, Gud har skienket Dem. Ofte glemmer jeg Deres Lidelser naar jeg seer Dem, fordi jeg da kun seer Deres Kraft i at beherske dem — men oftere endnu, naar jeg ikke er hos Dem, smerter det mig uendeligt, at De skal lide saameget, og at Ingen kan lindre Deres Lidelser. Kunde jeg dog daglig see Dem! — for i det mindste at have den Glæde, at kunne dele ethvert Dieblif med Dem, da den tunge Byrde er Dem lettere, og da jeg ikke skal høre den Bekiendelse, der saarer mit Hjertes Inderste, at De kan føle Vængsel efter at forlade et Liv, hvori De er saamanges Ulysalighed. Kunde jeg dog døe for Dem, elskede Veninde! — hvor gierne vilde jeg dette, naar jeg derved kunde købe Dem et sundt og lykkeligt Liv i mange Aar. Verden tabte Intet ved mig, Jaa vilde savne mig, og disse snart glemme mig; men Dem glemmer Ingen, som engang har kiendt Dem, og hvad skalde oprette os Deres Savn?

Jeg har allerede sagt Dem, men jeg kan ofte med lykkelig Følelse gientage, at jeg i Gaar havde et af de gladeste Dieblif, jeg længe har oplevet, ved at modtage Deres Broders forsonlige Haandtryk. Hvor usigelig kjær han er mig og evig vil blive mig, har jeg aldrig følt med den Styrke, som i de ulykkelige Dieblif, da jeg frygtede for at have tabt hans Venstab. Men min Frygt var dog ikke meget stor; thi jeg kiendte ham nok for at vide, at hans Hjerte ikke vilde glemme

mig. Jeg er nu saa inderlig glad over, at en Hændelse, der truede mig med et meget smerteligt Tab, vendte sig til at blive en langt fastere Grundvold for et Venstabs, som jeg ønskede og anede fra den første Gang jeg saae den ædle, gode Carl, der evig vil eie en af de første Pladser i mit Hierte.

Det er saa langt fra, at jeg vilde gjøre noget, som var Dem imod eller som De ansaae for Uret, at jeg slet ikke vil lade trykke den Erklæring mod G., som De læste i Gaar, naar jeg blot kan udfinde en Maade uden Bitterhed at sige Publicum, hvormedet han har krænkert mig, og at jeg i Fremtiden ikke vil have det mindste at gjøre med ham. Kan De hielpe mig hertil, vil jeg være meget glad. Med vort Venstabs er det ude; men jeg vilde ikke gjøre noget Skridt, som jeg i Tiden skulde ønske ugiort.

Deres
Molbeck.

32.

Fra Fru Rahbek.

Bastehuset d. 16 Jul. 1813.

Jeg kan ikke gaae i Seng, uden først at sige Dem et Par kiærlige Ord til Tak for Deres velsignede Brev; og var min Søster ikke ganske uventet kommen til mig i Aften, saa havde jeg ikke indskrænket Ordene til et Par, men De havde sikkert saaet et Par Tusinde, saa fuldt er mit Hierte af Glæde over Dem, og saa stor min Trang til at sige Dem det. Men nu maae De nøies med at vide, at det ikke mangler mig paa Lyst, men kun paa Tid og Velilighed, til at sige Dem mange gode og kiærlige Ting.

Naar De lægger mig paa Hierte, at jeg ikke af mit kiærlige Venstabs for Dem maae lade mig forlede til at see Dem og Deres Character i et bedre Lys, end De fortjener, saa giver De mig rigtig nok en Advarsel, De kan have Ret til at troe, jeg trænger til, men som jeg dog virkelig ikke trænger til, fordi der aldeles Intet var forseet, om jeg virkelig —

hvad jeg til fuldeste Visshed veed, ikke er Tilfældet — faae Dem i et bedre Lys, end De fortienner. Dette vil De selv lettelig indsee Rigtigheden af. Men naar jeg derimod abvarer mig selv — og beder Dem hielpe mig heri — imod den alt for store Hefstighed, hvormed jeg i Tide og Utide ytrer mit gode kiærlige Sindelag imod Dem, faa giver jeg mig en Advarsel, jeg ikke for ofte kan gientage, da jeg desværre trænger høiligen til den. Thi denne ulykkelige Hefstighed fordærber mig dog altid lidt mine reneeste, bedste Glæder, og er forbunden med formegen Uro, til at jeg kan ansee den for ganske ukyldig. Den maae idelig tæmmes, og jeg kan ikke arbeide formeget herpaa, da jeg slet ikke staaer færdig for at overvinde den, hvilket jeg vist nok heller ikke burde — om jeg ogsaa kunde — da jeg derved vilde dræbe alt Godt i mig.

Tordenen har nu rullet over mit Hoved og villet forstyrre mig i min Roe; men jeg lader mig ikke faa let forstyrre, og om jeg end burde gaae i Seng og hvile mig lidt, faa er dog Tilbøieligheden alt for stor til at blive hos den elstværdiske Ven, der har gjort mig saa glad og lykkelig i Aften og rørt mig saa inderligt med den kiærlige Betsyning for mit Liv og Helbred, hvor ringe Pris jeg end forresten sætter paa begge Deele. Saa sødt og kiærligt kan De sørge for mig og ønske mig Vindring i mine Lidelser, og ikke vide, hvormeget De just i samme Dieblit lindrer mig enhver Lidelse. Men ikke blot i saadanne Dieblit, da De med kiærlige, deeltagende Ord overbeviser mig om, hvormeget Godhed De har for mig, er det, De lindrer mine Lidelser; thi ogsaa alle de Dieblit, hvori jeg tænker paa Dem og glæder mig over, hvor god og elstværdis De er, og hvormeget bedre De kan og vil blive, forskaffer mig en saa behagelig Bestiæftigelse, at jeg — som overalt let kan glemme mig selv over Andre — derved let kan glemme alle smertelige Fornemmelser. Alt dette er bogstavelig sandt; men kan De saa fortænke mig i at jeg ogsaa gierne vilde gøre Dem saa glad, som De saa ofte gjør mig? Kan De fortænke

[mig] deri, om jeg endog undertiden vælger gale Midler? Det kan De vist ikke; men saa maae De ikke heller ængste mig med at være saa mørk og tilsluttet, naar jeg er saa aldeles aaben imod Dem; og De maae heller ikke troe, at jeg behøver eller forlanger anden Løn, end den Glæde det er mig, uden Tvang at kunne yttre, hvad der foregaaer i mit Hjerte, og som jeg sandelig ikke behøver at skamme mig ved. Troe De mig, min Ven! Jorden fik et ganske andet Udseende, og vi ville oftere møde Smil end Taarer, naar vi kun alle ville være saa kiærlige imod hinanden, ikke allene i Hjertet, men i vor hele Adfærd, som vi vist burde og ogsaa kunde, naar vi kun ikke indbildte os, at det ikke gaaer an i denne sublunariske Verden. Det skulde være Ret og vor Pligt, at øve og udvikle til den højeste Grad de langt ringere Gaver, som Gud har nedlagt hos os; men Kiærligheden, som er den bedste af alle gode Gaver, den skulde vi omhyggeligen skiule for hverandre! Men — kan De indvende mig — kunne vi da ikke elske hinanden uden alle de Kiendetegn paa vor Kiærlighed, som dog kun er Virkningen af vor Sandselighed? Dette Spørgsmaal vover jeg ikke bestemt at afgjøre; men saameget veed jeg, at jeg, som sikkert ikke hører til de meest sandselige Menneſter, ikke kan det. Jeg kan ikke engang elske min Gud med en aldeles reen, aandelig Kiærlighed, i det Mindste ikke i den Grad, jeg føler Trang til, og skammer slet ikke ved den Tilstaaelse, at jeg gierne vilde kunne indslutte ham i mine Arme, som i mit Hjerte. Derfor vilde jeg vist ogsaa, som den kiærlige Johannes, have hvilet ved min Frelſers Bryſt, dersom jeg havde vandret med ham paa Jorden.

Lørdag Morgen.

Jeg maae ſkynde mig at vende Dinene fra hvad jeg ſkrev Aftes, thi ellers fristes jeg til at rive det iſtykker, uagtet jeg slet ikke har Tid at begynde forfra, men kan kun tilføie nogle ſaa Ord til det allerede ſkrevne. Hvad Deres Erklæring mod G. angaaer, ſaa maae De ikke troe, De gjør mig imod med at lade den trykke. Jeg vil overalt slet ikke

være Deres Formynders, da De selv meget bedre veed, hvad der er Ret og paafølgeligt. Grundtvig kunde snarere behøve, jeg tog mig lidt af ham, da det synes, som han slet ikke mere veed, hvad der stikker sig, og har bidt Hovedet af al Skam; men han vil nok frabede sig mit Formynderskab og neppe søge Raad hos det Krøniste, der vist ellers let vilde kunde føre ham paa den rette Vej. Imidlertid vil jeg dog give Dem det Raad, at De lader Deres Erklæring blive saa kort og kold som muligt.

Tak, fordi De vil komme til mig i Dag eller i Morgen. Jeg længes ogsaa allerede efter Dem og seer heller, De kommer i Dag end i Morgen, men allerhelst, at De kommer begge Dage; men husk paa, at jeg i Morgen skal i Kirke, saa at det ikke nytter, De kommer før om Eftermiddagen. Nu haster mit Bud, altsaa kun leddet til vi sees, som ikke kan være for snart.

Deres R. M. R.

33.

Fra Molbech.

Kbhavn. den 30 Jul. 1813.

Min hulde Veninde!

.....

Det maa jeg kun endnu sige Dem, at Dons (en uhyort Sielbenhed!) kom ud til mig paa selve Christianshavnen i Morges Kl. 9, hvorover jeg, der i Gaar virkelig blev ret vred paa ham, strax blev halv forsonet og siden fik læse et meget bevægeligt Brev fra Grundtvig, hvori han klager over, at han ligesom havde begyndt at spore nogen Uhygghed hos Dons, der ikke altid vilde gjøre streng Forstiel nok imellem Gudeligt og Mandeligt, ja endog ordentlig, naar G. „paa Embedsvegne foreholdt ham Noget“, troede at kunne yttre en Mening, som ikke var hans. Dertil kom da en vel fortient Srettesættelse, fordi Dons havde skrevet, at han helst vilde være fritaget for at læse Correcturer paa flere Tilstaler

eller Breve til mig, og faaledes troede at kunne staae som neutral i en Sag, „der ingen Neutralitet taalte, men vel en venstabelig Communion“. — Nu kunde jeg da høre paa Dons, at han i Morgen vilde skrive et Svar, der om muligt skulde betage G. alle disse Strupler; men under alt dette glæder det mig dog inderligt, at Dons, skøndt Grundtvig fra Poul har gjort ham til Povel, dog endnu ligesom i gamle Dage kan holde af den af vor lutherste Stor-Inquisitor forkiættrede Christian.

Nu er jeg da bleven saa søvnig, at jeg ikke engang kan fortælle Dem rigtig om et andet Brev, jeg har læst i Dag, der virkelig var saa bestialst, skøndt det var skrevet af en af Deres Fætttere, at han burde sættes fangen — ikke i midt — men midt i Jegerspriis, til han lærte at skrive Jægerspriis, at gøre Forskiel paa mit og sidt — om muligt ogsaa at skrive Bogstaver, der turde vove at vise sig ved Siden af — Grundtvigs, og at „opfylde den Responsabilitet og Auctoritet“ som paaligger et Menneske, der vil passere for Videnskabsmand og være Embedsmand, men synes at kappes med sig selv om, i hvilken Egenskab han mest skal prostituere sig. — Gid han dog var gift med Fru Bülow! og gid man kunde faae ham affat fra at være Deres Fætter!

Gud give, jeg maatte være saa lykkelig at finde Dem noget bedre paa Søndag. Jeg har tænkt meget tidt paa Dem i Dag og ønsket mig hos Dem i Aften, da jeg troer, denne har været ligesaa skøn som i Aftes. Jeg har den Idee at komme ud til Dem Søndag Morgen, for at gaae i Søndermarken eller i det mindste i Frederiksberg Have — men allerførst vil jeg nu gaae i Seng, inden Pennen falder mig ud af Haanden, og derfor sige min hvide, elskelige Natalia tusind, tusind God Nat!

G. Moltbech.

Fra Fru Rahbek.

Battekhuset d. 6 Aug. 1813.

Da det forekom mig, som De før virkelig meente, jeg var vred, saa kan jeg ikke ile for hastig med at sige Dem, at jeg har megen Lighed med Dem deri, at jeg ikke altid er saa urimelig, som jeg synes at være. Jeg begriber sandelig heller ikke, hvorledes jeg skulde kunne blive vred paa Dem; selv naar De kommer til at gjøre mig Et og Andet imod — hvilket jeg vel indseer kan og vil skee ved mange Leiligheder — vil De neppe kunne faae mig vred, men vel be-
drøvet.

.....
Det var rigtig nok nu mit Forsæt at lade det beroe dermed, at disse Par Ord siger Dem, at jeg ikke er saa urimelig at gjøre mig vred over, hvad der egentlig slet ikke vedkommer mig; men nu kan [jeg] dog ikke undlade — da det synes, som Stine vilde unde mig nogle Dieblifs Frist — at tilføie et Par Ord om det, der gav Anledning til min formeentlige Vrede. Dette er saameget mere nødvendigt, da Dons mueligen kunde komme til at sige Dem, at jeg havde læst Grundtwigs Farvel til Dem med nogen Rørelse, og dette ikke mueligen, men sikkerligen vilde forarge Dem. Men hvad enten dette forarger Dem eller ei, saa er det vist nok, at det første Indtryk, dette Farvel gjorde paa mig, ikke var ubehageligt, da jeg kun deri faae og kun vilde see, at det virkelig gif Grundtwig nær til Hierte at miste en Ven, han nødvendig maae elske og agte høit. Den Følelse, dette frembragte hos mig, var da saa levende, at jeg aldeles ikke tænkte paa, at det var Skilderiet, der underrettede mig om Grundtwigs Hiertes Tilstand ved Tabet af en kjær Ven, som han dog

34. Stine: en Bondedone fra Balby, som daglig besørgebe Husets Grønder i Rjøbenhavn. — Grundtwigs Farvel: hans Digt til C. Molbech i Rbhøns. Skilderi Nr. 62.

fornemmelig ved sin egen bagvendte Udfærd har tabt. Naar jeg derimod tænker paa Scenen, hvor hans Hierte spiller en saa rørende og ædel Rolle, saa forarges jeg, ja harmes saagodtstom, fordi det for mig seer ud som det, jeg nødig vilde det skulde være, og som dog kun Gud, som kiender og randsager Hjerterne, ene kan dømme. Men fordi jeg har kunnet see dette ogsaa fra en god Side, hvilket De slet ikke maae troe er af Svaghed — skøndt jeg forresten ikke stammer mig ved denne, da jeg veed jeg ikke mangler Kraft, hvor det gøres nødig [ufuldbendt.]

35.

Fra Molbeck.

D. 11te August. Kl. 6 om N.

Da jeg i Aftes kom hjem fra Etatsraad Olsen og efter Sædbane søgte efter Breve paa mit Bord, fandt jeg virkelig eet, der i Størrelse og Form lignede Deres, og som jeg var saa overbevist om, var fra Dem, at jeg i meget stor Hast kom af Klæderne og fik tændt Lys, for at læse det paa Sengen. Saa vis var jeg endog i min Sag, at jeg til det sidste Dieblif lod det ligge paa Bordet — og nu viste sig, at dette Brev ikke var fra Dem, men fra en Lieutenant Moltke paa Langeland, som til enhver anden Tid end just i Aftes vilde have fornøiet mig meget ved et Brev. Nu fornøiede det mig ikke halv saa meget, som det burde og ellers vilde have gjort — fordi jeg ikke kunde glemme den stufede Forventning. Med denne sov jeg ind og drømte første Gang i mit Liv om Dem, vaagnede ved min Drøm Kl. 3, og har siden til min Urgrelse ikke kunnet falde i Søvn, hvorfor jeg nu endelig er staaet op, for om ikke andet dog at fortælle Dem min Drøm.

Jeg gif med Profesfor Rahbet i mine Forældres Have paa Engen ved Søen og ventede — ikke paa Brev fra Dem, men paa Dem Selv, da de skulde komme, naturligtvis kiørende, for at gaae i Kirke. Vi stillede os imidlertid

hen ved to Boppeltræer, som staae tæt ved Søen, og Professoren fortalte mig en fornøielig Historie, som jeg ikke er i Stand til at huske, formodentlig fordi jeg ikke med nok Opmærksomhed har hørt paa den, siden han endnu fortsatte dens Fortælling medens jeg saa Dem komme kørende paa en Wei (hvor rigtig nok ingen Wei er) langs med Søen og omkring en Øde, der i nogen Afstand gaaer ud i denne. Jeg forlod nu Professoren ved Boppeltræet for at tage imod Dem. De var virkelig i Bognen, der syntes mig at være den samme, hvori vi sidst kørte ud til Bakkehuset, og med Dem Jomfru Langberg. De modtog mig ganske venligt i Bognen, men sagde, da jeg vilde hjælpe Dem ud, temmelig vredt, omtrent som da De i Gaar var saa haard imod mig: „flaae dog nu Trinnet rigtig ned!“ og virkelig troer jeg, at denne Erindring behøvedes. Da De var kommen ud, gav De mig et Stykke Løi at bære, som De fortalte mig, at De paa Veien havde købt. Jomfru L. har ogsaa et stort Stykke Sirts, som hun gav en Herre at bære, som imidlertid, Gud veed hvorfra, var kommen ned i Haven, og til hvem hun sagde Noget om bemældte Sirts, som jeg slet ikke var for- nøiet med. Imidlertid var ogsaa Nakhof, i sin sædvanlige Bakkehuusdragt, kommen hen til Selskabet, og vi gik alle op ad en Gang for at gaae ud af Haven. Her i denne Gang vilde De endelig gaae igiennem Hækken, skøndt jeg forestil- lede Dem, at denne Wei var noget ubekvem. Det syntes mig, som jeg inde i Hækken hørte en hel Myggesværme synge for mine Øren, og knap var jeg sluppen vel igiennem, før jeg fik en Myg i Øret, hvorover jeg reent fortoivlet sprang om- ring paa Græsset og kradsede i Øret for at faae den ud. Under dette vaagnede jeg, og hvad enten der virkelig er fløiet mig en Myg i Øret eller ikke, saa havde jeg i Søvn saa- ledes forframmet det, at det endnu gjør mig ganske ondt.

Der har De hele min Drøm, som, i hvor ubetydelig den er, dog er mig meget mærkelig, fordi jeg aldrig før har drømt om Dem, og fordi denne Drøm imod al Sæd- vane hos mig var saa levende, at jeg endnu ganske klart kan

hufte og forestille mig den mindste Omstændighed. Selv maa De nu udtyde den, om der er noget at tyde i den.

Jeg skulde vel sige Dem, hvorfor jeg egentlig i Aftes kunde komme paa de Tanker at faae Brev fra Dem, og det var da ikke blot, fordi jeg længtes meget efter denne Trøst — som er endnu meget bedre end Somfru Olsens — men ogsaa fordi De, om jeg ikke husker feil, alt i Fredags sagde mig, at De havde skrevet til mig, og det altsaa maa være en mig tiltænkt Straf, at jeg ikke faaer dette Brev.

Men om De nu virkelig finder mig saa strafværdig, som jeg let maa troe, fordi De var saa haard mod mig i Gaar, saa vil De dog vist albrig glemme, at uden en Overbærelse, jeg vist ikke fortjener, men desmere trænger til, vilde det snart være ude med al min Glæde. Denne har jeg saa lidt af i Verden, at det maatte synes, som jeg skulde have lært at undvære den. Men De har jo Selv saa tidt faaet mig til at glemme, hvad jeg længe nok har lært paa. Havde jeg kun i det Fierne maattet beundre Deres Aand og tilbede Deres Fierde, vilde ikke den skønne Anelse om et Væsen, der deeltog i min sørgelige Tilværelse, saaledes som nu have oplivet mig; men jeg havde da ikke saa ofte som nu følt mig nedtrykt ved Bevidstheden om, hvormeget jeg staaer under Dem og hvorlidt jeg har at give for det Gode og Skønne, jeg modtager — og ved Erindringen om, hvorledes mit hele Liv igiennem det netop har været mine højeste Glæder, der ere bleven mig mest forbittrede — eller, om De vil have det saaledes, som jeg har forbittret mig selv.

. Jeg ønskede vel et Par Ord fra Dem til Svar paa mit sidste Brev, eller at vide, om De var misfornøiet dermed; og jeg maa da kun endnu sige Dem, at hvad jeg har skrevet til Grundtvig bliver ikke trykt, skøndt jeg vel maaskee sender ham det, for at han kan see, hvorledes jeg har læst hans Farvel. Jeg behøver vel heller ikke at følge for Dem, at den første og mest virkende Grund til denne Bestemmelse er, at jeg har troet, det vilde være Dem imod, uagtet jeg ikke har kunnet komme til at tale med Dem om denne Sag.

Farvel, min hulde Veninde! Maatte jeg snart høre, at
De befinder Dem taaleligt og tilgivende tænker paa

Deres Ven

C. M.

36.

Fra Fru Rahbet.

Onsdag Aften [den 11. Aug. 1813].

Min gode, kiære Ven!

Naar jeg ikke saa ofte og saa tydeligt havde lagt mit gode og kiærlige Sindelag imod Dem for Dagen, og derefter havde Ret til at fordre, at De aldrig misforstod mine Ord eller mit Udsærd, saa vilde jeg sikkert være langt forsigtigere og veie mine Ord, og følgerig heller aldrig tildrage mig den Bestyldning, at have været haard imod Dem; men da det forholder sig ganske omvendt, saa kan det vel undskyldes — ikke at jeg er haard imod Dem, som jeg vist heller aldrig har været — om jeg behandler Dem mere utvungent og forudsætter, at De bør kiende mit Hierte for vel, til at kunne misforstaae mine vist nok undertiden temmelig confunderende Ord. Men uagtet alt dette har Deres Brev dog rørt mig meget, og jeg kan ikke finde Ord, saa gode og kiærlige, som jeg behøver dem, for at forsikre Dem, hvor langt jeg er fra at tænke paa at straffe Dem, som og, hvor langt De er fra at fortiene Straf af mig. Jeg mærker nok, at jeg idelig maae gientage Dem det Samme, og at det dog vil falde mig vanskeligt at faae Dem til at troe mig paa mit Ord, naar det nemlig er noget Godt jeg siger; det Onde derimod, som jeg vel kan sige, men aldrig mene, troer De alt for let; men betænk dog selv, min gode, kiære Ven! hvor umuligt det er, at Venskab kan være os til sand Trøst og Glæde, naar vi medbringe Tvivl og Mistillid. Jeg kiender mig selv vist ligesaa godt — og maaskee endog bedre — end De kiender Dem, erkiender og føler mine Feil og Ufuldkommenheder lige saa vel, som De Deres; ogsaa

jeg veed, at jeg desværre ikke er det Bæsen, som Deres varme Venstab ahner; men derfor vil jeg dog ikke forbitte mig Livet med idelig at sukke over, hvor langt jeg staaer tilbage, ikke plage Dem eller nogen, jeg er færdig, med et Billede af mine Ufuldkommenheder; men heller stræbe at vorde, hvad jeg synes, styrke mig og mine Venner med den faste Overbeviisning, jeg dagligen mere bestrykes i, at nemlig intet rebeligt Forsæt er ganske uden Frugt, og at vi altid nærme os Maalet, om end i saa umærkelig en Grad, at vi ikke kunne blive det vaer, naar vi kun stadigen og alvorligen ville nærme os det. Dette kan De vel sige Dem selv; men De siger Dem det dog ikke alvorligt nok, just fordi De trænger til den Trøst, det giver.

Deres usoranderlige

R. M. R.

37.

Fra Moltbæch.

Christiansh. d. 12te Aug. 1818.

. . . . Men naar jeg nu længes saaledes efter et Brev fra Dem, fordi jeg intet veed, som er en færdigere Trøst for mit Hierte, og fordi jeg virkelig i denne Tid trænger ikke saa lidt til al Slags Trøst: hvem har da vel forvænt og forfælet mig ved de sødeste og elstværdigste Breve, uden De? — Det maa da ogsaa være Dem en billig Triumf, at De har kunnet lægge den Tryllekraft i Deres Breve til mig, som endda ikke er saa let at fortrylle skriftlig.

Den 13de August.

. . . . De maa være overbeviist om, at det aldrig — om De end ikke var for mig, hvad De er — kunde forarge mig, at De med Rørelse havde læst Grundtvigs Farvel. Det vilde ganske vist have rørt mig selv ligesaa meget som hans hiertelige Hilsen, da jeg traf ham hos Dons efterat jeg var kommen hjem fra min Reise — om jeg ikke havde

læst det paa Brent, og om det ikke, ved Siden af det Hierte-
lige, havde indeholdt saadanne Ting, der nødvendig paa en
anden Maade maatte røre mig. — Indtil jeg virkelig
kan blive overbeviist derom, maa De dog tillade mig at
tvivle om, at det virkelig for min Skyld gaaer G. nær
til Hierte at have mistet mit Venstab. Skulde jeg troe
dette, maatte jeg ogsaa troe, det havde ligget ham paa Hierte
at bevare det — men hertil har han saare sielben givet mig
Anledning. Om han har agtet mig, veed jeg ikke — men
det forekommer mig, som han, efter sin Maalestof for Charak-
terer og Personer, ingen Grund har havt dertil; men han
har i det mindste aldrig overbeviist mig om, at han elskede
mig høit, hvilket jeg har fundet ganske naturligt, da jeg
altid havde følt ved mig selv, at Grundtvig vilde have Til-
hængere og Beundrere, og at jeg aldrig ganske kunde blive
det. — Hvorledes jeg har optaget hans Farvel, seer De nu
af indlagte, som Ingen endnu har læst, og som, naar De
vil det, Ingen skal læse uden G. selv. Ja, om det skulde
være Dem imod, vil jeg ikke engang sende ham det. Jeg
veed selv alt for vel, at jeg har været bitter; men jeg ind-
seer ikke, hvorfor jeg skulde dølge mine Følelser. — For
Nesten er jeg nu temmelig ligegyldig ved denne Sag —
men G. og jeg blive aldrig Venner mere. Den Opposition,
hvori jeg staaer til ham, hans Meninger og deres offentlige
Utringer er dertil alt for stor.

Farvel, hulde, kiære Veninde!

Deres

Molsbch.

38.

Fra Fru Rahbek.

Lørdag Morgen [d. 14de Aug. 1813].

Jeg er slet ikke glad i Dag over det, der hænger i
Luften — som Werlauff siger — thi det vil sikkert berøve

mig den Glæde at see Dem i Dag, og jeg længes saameget efter at tale med Dem, hvortil der om Søndagen fielden er god Leilighed. . . .

Hvad den Grundtvigste Sag angaaer, da maae De for Alting ikke bryde Dem det Mindste om mig. Jeg finder Deres Svar i det Hele meget vakkert; et Par Steder deri har rørt mig meget; men dog forekommer Slutningen mig for haard, for ikke at sige for ond. Men gjør De kun med det, hvad De finder paa sigeligt, jeg kan ikke dømmes i den Sag, da jeg dog kender Grundtvig for lidet. Dem kender jeg derimod langt bedre; men derfor er jeg ogsaa ganske roelig ved hvad De foretager Dem, om jeg end ikke tydelig kan see, De har Ret.

Nu skinner Soelen saa smukt ind til mig, og det giver mig dog et Slags Haab om Mueligheden af at see Dem endnu i Dag, hvorved jeg vilde komme til at ende denne Uge gladere, end den i det Hele er gaaet for mig. Jeg har været ubeskrivelig daarlig i disse Dage, og derfor har jeg vel og mindre kunnet bære et Hierteafstød, jeg ganske uventet har faaet, og som jeg ikke kunde have den mindste Ahnelse om. Nu er vel egentlig Alting godt igien; men jeg forvinder ikke saa let, naar jeg misfiendes eller misforstaaes, ikke fordi jeg er seen til at tilgi ve — thi det skal Ingen kunne bebreide mig — men fordi jeg er alt for tilbøielig til at gjøre mig selv Uret, vel egentlig fordi jeg saa vel veed, hvor let det er at see Stierven i Broderens Die, uden at blive Bielsen vaer i vort eget, og fordi jeg veed, at det Onde — for ikke at sige: den Onde — har sit Spil alle vegne, selv der hvor man allermindst venter det. Men naar jeg kommer til lidt Roe igien, saa finder jeg ogsaa i mig selv den Trøst, ethvert redeligt Mennefte maae kunne finde i sig selv, og saa har jeg dog altid det Gavn deraf, at jeg bliver mere opmærksom paa mine Feil.

Men nu tør jeg ikke lade Stine, som stod og hang over mig medens jeg skrev, og som heller ikke i Dag faaer Brev til Onkel Job, vente et Dieblit længer. Jeg maae

derfor slutte fortelig med de inderligste Bønner om, at De snart vil komme ud til

Deres uforanderlige
K. M. K.

39.

Fra Molbeck.

Søndag d. 15. Aug. 1818.

Efterat jeg har fordærvet mig min hele Formiddag med at skrive Breve, og nu er saa træet og udmattet, at jeg virkelig gjorde flogeft i at lægge min Pen for i Dag, kan jeg dog ikke negte mig det, som en vederkvægende Glæde, at anvende de saa Minuter, jeg har tilbage, paa at sige Dem, bedste Veninde! hvor inderlig jeg har at takke Dem for de kærelige Linier fra Deres Haand, jeg først i Dag har modtaget, ret som jeg sad midt i alt mit Skriveri.

Dette kunde jeg vel opsætte til i Eftermiddag, da jeg dog endnu ikke har opgivet mit Forsæt, at vandre ud til Dem idag, skøndt der virkelig hænger saa meget i Luften, at jeg har tabt mit halve Mod. Men jeg har dog neppe nogen kærere Tid i mit Liv end den, da mine Tanter og min Grindring ere hos Dem, og altsaa vil jeg nu i disse saa Lieblif hellere glæde mig ved at skrive til Dem, end ved at tale med den gode christianshavnske Veninde, som jeg ret nu skal over til, men som vist har saa travlt, at hun gierne undværer min lidet opbyggelige Samtale.

De kunde vist ogsaa bedst være tient med at undvære den i Eftermiddag; men jeg kan slet ikke være tient med længere at undvære den Trøst og Glæde at see Dem, at spørge til Deres Helbred og at forviise mig om, at jeg dog ikke har bidraget til at give Dem det uventede Hjertestød, hvorom jeg til min inderlige Sorg maatte læse i Deres Brev. Kunde De læse i min Siæl, hvor levende og inderlig jeg deeltager i Deres hele Tilværelse! Jeg kan aldrig sige og endnu mindre vise

Dem dette saaledes som jeg saa usigelig gierne vilde; men gives der nogen inderlig og hemmelig Begelvirkning imellem beslægtede Siæle, som jeg saa ofte har troet at føle i mig selv — da troer jeg, De maa føle, hvad jeg aldrig faaer Ord til at sige Dem; og da tør jeg haabe, De i det mindste stundom vil og kan tilgive, om mit udbortes lunefulde og yderst let forstyrrede Væsen en og anden Gang synes at fornægte, hvad der boer i mit Inderste og fylder min Siæl med en af dens mest levende og kraftige Følelser. — Det hører til mine Lidelser, at der lever saa uendelig meget hos mig, som jeg aldrig kan udtale, ikke engang klart fornemme, men kun ane ved en dyb og aldrig rolig Følelse. Jeg lever derfor egentlig et dobbelt Liv — fordi jeg jævnlig, naar denne Følelse er nedhyset hos mig, synes og tildeels virkelig er meget ligegyldig og kold, og i saadanne Dieblit ret pølgematist overgiver mig til Rolighed og Uvirksomhed. Men jeg flyer slet ikke denne Tilstand; thi jeg pines nok af den aldrig stillede Uro, der for det meste behersker mit Sind og saa fielden tillader mig med Klarhed og Rolighed at fæste mig til een Gienstand.

Mandag Aften Kl. 10.

Om jeg handlede fornuftigt, gif jeg nu til Sengs, baade for at sove (siden jeg er baade søvnig og træt) og for at blive fri for at høre paa en utaalelig Sladdren inde i min Bertindes Værelse — som er en af mine jævnlige Plager paa det dumme Christianshavn, hvor jeg er bleven fastet hen ved Snorrebroen, ved en af min Skiebnes ondskabsfulde Luner, for blandt andre at have den Uergrelse, at man skal kunne sige, jeg boer paa Al mager — der for mig er et non plus ultra af et kedsommeligt og prosaisk-mobbhydeligt Opholdsted. Det ærgerligste er endnu, at hvor misfornuftet jeg som oftest er med mit Ophold i dette Pseudo-Kiøbenhavn, kan jeg dog ikke, hvor gierne jeg end vilde, lade være at holde noget af det, deels fordi jeg i saamange Aar har været hjemme der, deels fordi det er mig saa underligt, hvergang jeg tænker paa, at jeg maatte her ud, for ligesom at fiernes fra Dem saa

langt, det var muligt, inden jeg kunde lære at kende Dem og med Dem en ny Genius i mit Liv — en af de bedste og ædelste blandt de Skitsaander, der kærligt og velgiørende have bredet himmelske Vinger over min tidligt sønderrevne og fortrykte Tilværelse.

Desværre! der gives ikke saa faa Dieblit, da jeg uvilkaarlig maa tænke paa: om jeg mistede denne Genius, hvilken anden kunde erstatte mig et Tab, mere uerstatteligt end noget andet, jeg har lidt — eller kunde lide. Saa lykkelig jeg stundom kan føle mig ved at eie et Hjertes Deeltagelse, som Deres, saa gierne jeg overgav mig til den skønne Drøm, at jeg, ved Dem forsonet med min Tilværelse, skulde see en klarere, roligere og mere harmonisk Fremtid udvikle sig for mig — saa lidt kan jeg dog undertrykke de Anelser, der sige mig, at min Stiebne i Grunden ikke har forandret sig, og at den nok vil sørge for at hænge ret mørke Skyer i Luften, naar denne er allerklarest. Jeg behøvede vel ikke flere end dem, der allerede hænger, for at have det mørkt nok; men derved bliver det vist ikke.

Endelig om Grundtvig — da kan De vel have Ret i, at jeg har været for haard imod ham, uden at jeg derfor er mig bevidst, at have skrevet med et ondt Sind mod ham. Men jeg vil heller aldeles ikke gøre mig bedre end jeg er; at hykle et kærligere Sindelag, end man har, er en Ujelhed, jeg foragter. Jeg vilde være mindre rolig, om ikke G. var mig ligegyldig; og jeg vilde ikke været dette, om jeg ikke for vel havde følt, hvor ringe Pris G. satte paa mit Venstab, saalænge han troede sig sikker paa ikke at tabe det. Jeg kan maafsee i flere Ting mistkiende ham — men virkelig, hans offentlige Omhed har ligesaa lidt rørt mig, som den Maade, hvorpaa han fører sin Christendom i Parade.

God Nat, sov sødt og usforstyrret!

Med inderlig Hengivenhed

Deres

C. Molbech.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 23 Aug. [1813.]

De maae tillade mig, min gode, fiære Ven, at begynde dette Brev med at fortælle Dem, at Ulven er bleven en fix Idee hos mig, og at ligesom jeg tilforn har misundet Dem at boe paa Christianshaven, for de fiære Ungdoms-Grindringer, der for mig ere knyttede til dette Sted, og for de rare Fruer, der nuomstunder findes der, saa misunder jeg Dem nu denne Lykke, og saa for den mærkværdige Ulvs Skjld, der ved sin kolde og fornemme Opførsel imod mig ingenlunde har opirret mig til Brede, men tvertimod vakt en Begiærlighed hos mig til at gjøre dens nærmere Bekendtskab. Naar jeg nu her betroer Dem dette, saa vil det ikke forundre Dem, naar De hører — hvad jeg desværre maae betiende Dem — at jeg nu for lidt siden fortalte Onkel Job min Samtale med bemeldte Ulv; men jeg nødes til at føie til — for at De ikke skal troe, han er bedre o: fornuftigere end jeg — at denne for mig meget fornøielige Ulve-Historie virkelig ogsaa fornøiede ham saameget, at han ikke engang kunde bare sig for at fortælle den til Grevebarnet, næsten lige i det hun kom ind ad Døren. Men naar jeg nu vilde meddele Dem alle de interessante Betragtninger, jeg ved mig selv har anstillet over denne fortræffelige Ulv, over dens Trostab og Hengivenhed for Dem etc., saa vilde

-
40. Ulven: Til Forstaaelse heraf Følgende: I den daværende Veterinairstoles Gaard paa Christianshavn fandtes der en levende Ulv, som stod i Bænk og havde sit Huus i en Krog bag en af Bygningerne. Dette Dyr, som M. formodentlig har interesseret sig for og oftere omtalt, synes at have givet Fru R. Anledning til adskillig Skjemt, maaskee ogsaa, med Hentydning til M.s polemiske Skarphed, til spøgende Sammenligning. Fru R. selv maa uden Tvivl kort i Forveien have besøgt Veterinairstolen, fulgt af sin sorte Pudel (s. M.s Brev af 25de Aug), og der taget Ulven i Diefsyn.

jeg spille meget Papis og dog ogsaa lidt Tid, og dog dermed ikke udrette andet, end enten at confundere Dem, eller — hvad der var langt værre — opirre Dem lidt til Brede. Betænkter jeg nu dette sidste, tilligemed den Uleilighed det dog er mig at skrive med mine ynkelige Skrive-Redstaber, saa har jeg ikke vanskeligt ved at glemme denne og alle andre Ulbe i Verden og bestemme dette Papis, samt min Tid og Uleilighed, til et for Dem mere behageligt Brug; og hertil drages jeg saameget mere, som De i Gaar sagde mig, at De havde ventet Brev fra mig. Vel begriber jeg ikke og lærer aldrig at begribe, hvad De vil med mine dumme Breve; men just derfor glæder det mig, at De saa gierne vil have dem, og derfor skriver jeg ogsaa med større Fornøielse flette Breve til Dem, end jeg vilde skrive gode Breve, hvis jeg formaaede det. Men hvor kiært det end er mig, at De kan læse mit flauue Brevstof med Fornøielse, fordi det er fra mig, saa vilde jeg dog ønske, De engang imellem kunde læse Noget i mit Hierte, som dog maafee nok var værd at læse, og som jeg selv holder for for godt til at lade Stragefiæren kradse paa Papi-ret. Thi det tør jeg nok betro Dem — der hverken kan eller vil misforstaae mig — at om jeg end ofte er og maae være misfornøiet med mig selv, saa kan det dog igien ofte trøste mig, at mit Hierte aldrig er toldt eller tomt; og har jeg ingen anden Rigdom i Verden, saa veed jeg dog og føler det daglig, at jeg der eier en Skat, som Møl og Rust ikke kan fordærve og Tyve ikke giennembrude og stæle. Dem behøver jeg vist ikke at sige, at jeg ikke hovmoder mig af denne indvortes Rigdom, hvis Ubedragelighed jeg ofte har prøvet i Livet; men det vilde være falsk Betsedenhed om jeg vilde sige, at jeg selv slet ingen Fortieneste havde, deraf; thi hvilket forstandigt Menneske kan vel betvivle, at det for en Deel staaer i vor egen Magt at opvarme og udbide vort Hierte, og at naar vi forsømme dette, det da nødvendigviis maae føles og blive snevrere. Gud nedlagde vel Kiærligheden i vor Barm, men overdrog dog til os selv at be-

vare den reen og varm, og aldrig lod han noget redeligt
Menneske savne Midlerne hertil.

.....
Deres R. M. R.

41.

Fra Molbeck.

Lørdag Aften Kl. 11. D. 21. Aug.

Min inderlig kiære Veninde!

Rigsum mine Tanker aarle og silde ere hos Dem, saaledes har jeg ogsaa i Aften tænkt meget paa Dem, og jeg kan ikke slutte denne Dag og denne Uge, uden endnu at at drømme mig vaagen hos Dem og paa Papiret sige Dem nogle faa af de mange Ord, jeg har at sige Dem, og som jeg, Gud være lovet, haaber aldrig at faae ud sagt.

Men hvad er det, jeg kan sige Dem, mod det, jeg kan føle? — og hvad er det, jeg som oftest føler, mod det, jeg burde føle og kunde føle, om ikke saamange indvortes og udvortes Omstændigheder i en lang Række Aar havde virket alt for meget til at sammenpresse mit Hierte og formene mine Følelser deres naturlige Udvikling. Med Rette bestylder De mig for at være mørk og tilsluttet (jeg erindrer mig disse Ord af et af Deres Breve) — det ligger vist ogsaa i min nærværende Natur at være det, og dog føler jeg alt for vel, at Naturen ikke bestemte mig til at være det, men at Verden og Livet lod mig blive det, fordi jeg var bestemt til en underlig Tilværelse, der skulde være sig selv en Gaade. Saamange Spirer have ligget i mit Væsen, som ere kvaale og undertrykte — een ligger i mit Hiertes Underste og er min Tilværelses Rod. Den er lidt nok undertrykt, og aldrig har den været heel udviklet; den vilde maafee, om den ganske maatte savne Næring, fortære sig selv — men aldrig kan den udenfra kvæles, thi den bærer sit Liv i sig selv.

Naar jeg ogsaa udbortes er kold og mørk og indsluttet i mig selv, saa er jeg det vist ikke med Lyft; naar jeg ofte finder mig vel i eensom Afsondring fra Menneſter, saa er det, fordi jeg da i det mindſte kan nyde Friheden, mit Livs enſte Gode, og er betrygget for, hverken ſelv hvert Dieblif uforſætlig at ſtøde Andre, fordi jeg ikke er ſom man vil have mig, eller miſkiendt at ſee mig ſtødt tilbage af Andre; fordi de bedømme mig efter allehaande Maaleſtoffe, der ikke paſſe for mig. — Hvor tidt er i Genſomhed mit Hierte ſaa fuldt — og dog kan det aldrig udghe ſig. Naar denne varme Følelſe maae hendøe i ſig ſelv og ſaa ſielden har fundet eller kunnet ane en beſlægtet Gienklang — da er det vel ikke underligt, at den helſt vil være ufiendt, ja at den deſværre maaftee ogſaa efterhaanden bliver mindre levende og kraſtig.

Men jeg vilde egentlig ſlet ikke ſige Dem dette. Jeg vilde ſige Dem, hvor dybt og inderligt jeg føler, at maaftee intet Menneſte har forſtaaet mig ſaaledes ſom De, eller i det mindſte ingen med mere Kiærlighed villet forklare, hvad der maatte ſynes Dem mindre forſtaaeligt.

Det gjorde mig ſaa inderligt ondt at ſee Dem bedrøvet forleden Aften, at jeg har lært, der er noget, ſom kan bedrøve mig endnu mere end at ſee eller vide Dem ſyg. Men lykkeligviis tør jeg haabe, at det første hos Dem er langt ſieldnere og mindre varigt end det ſidſte. Men hvorfor ſkulde nogen bedrøve Dem? — Jeg vil deſværre ſelv maaftee ofte nok gjøre det, men jeg vil da ogſaa haardt nok ſtraffe mig ſelv ved Bevidſtheden derom.

Jeg ſtal nu lægge mig, med Tanken paa Gud og Dem og med det Haab, at ſee Dem i Morgen gladere end jeg forlod Dem. Mon De ogſaa i Aften har tænkt paa

Deres taknemmelig hengivne
M.

Onsdag Aften, d. 25de Aug.

Jeg kan ikke negte, at jeg i Aftes for første Gang nær var bleven vred paa min fortræffelige Hanſen, da jeg ved

min Hiemkomst ikke fandt det Brev, jeg paa hele Hiemveien havde glædet mig til at læse paa Sengen. I detz Sted fandt jeg vel min nye Sofa, men var saa fortrædelig, at jeg ligegyldig slængte min Hat og Kiole i den og ikke engang værdigede den at sætte mig i den. Men i Morges, just i et passende Dieblif, kom da Brevet, og nu blev da Sofaen indviet under Væsningen af saa mange kiærlige Ord, der oplibede mig for hele Dagen og kvægede min Siæl ligesaa sødt, som Hvilen paa det bløde Sæde var mig behagelig. De vil nu vist ikke undres, men snarere fornøie Dem over, at jeg strax fik en Kiærlighed til min Sofa, som jeg maaskee ellers ikke havde faaet, og ordentlig glædede mig over den og fandt, at den næsten var ligesaa god imod mig, som Deres Caprifolium er imod Dem. Virkelig er den og saa godt og vakkert gjort, at den slet ikke gjør Commisshonairen o: Dons eller hans Stolemager Stam. Jeg har allerede afgjort, at alle Breve fra Dem (men heller ingen andre), som komme om Dagen, skulde læses i Sofaen; og da den vist langt mere end Ulven vil komme til at spille en Rolle i mit Liv, fordi der i den vil blive tænkt og følt og læst og snakket en heel Deel, saa vil De maaskee tilgive, at jeg alt har skrevet saameget om den stakkels Sofa, af hvem De vist i Tiden kunde faae langt mere at vide end af Ulven, i Fald De ogsaa forstod at tale med Meubler.

Dette troer jeg dog virkelig ikke, uagtet alt Deres Sproggenie; saameget mindre, som jeg i Aftes fik at vide, at De ikke har kunnet tale med Ulven uden ved Hielp af en Tolk. De veed ikke af, at medens jeg i Aftes var ude, og efter Deres Theorie under Vandet, skøndt De dog maatte have mærket, at jeg var ganske tør, da jeg kom ind — holdt jeg en lang Samtale med Deres sorte Budel, og fik af denne min sande Ven at vide, at De havde taget ham med til Bet. Stolen, fordi han naturligtvis forstaaer Ulvesproget, som er en Dialect af hans eget. Jeg spurgte ham nu om Deres hele Samtale, og om han [Ulven] virkelig havde været saa kold og fornem og uartig imod Dem, som De har sagt. Ja,

det var han rigtignok, jagde Budelen, og han var endog saa ret spodsk og grov og spurgte, om det var Umagen værd at reise saa lang en Vej fra Bassehuset til den yderste Krog af Veterinairskolen, for at spørge, hvor en Bibl. Secretair boede — „og hvorfor vil I komme her og gjøre mig Uleilighed? Hvad har jeg med denne Secretair at gjøre, som jeg knap har seet tre Gange hele Aaret, skøndt han løber her tidt nok, og som jeg ikke har mindste Tilbøielighed for, skøndt han et Par Gange har slængt Been til mig, som til en Hund. (Tænk engang, sagde Budelen, hvad det er for en stolt Knekt!) Vil I vide noget om ham, hvorfor gaaer I da ikke op til Fruen, som I ret godt veed kan sige Jer mere om denne Secretair end jeg, siden han gjør mere af hende end af den hele øvrige Skole, mig iberegnet?“ — Her blev Ulven saa arrig, forstikkede Budelen, at han bed i Lænten, og da De lod ham sige, at De troede og var overbevist om, at han maatte være min specielle Ven, svarte han med haanligt Ulvesmiil: „Det skal vel være en Skole til mig? Hvor mon det Venstskab skulde komme fra? Jeg veed alt for godt, at han ikke holder Venstskab med Ulve, om vi ogsaa tog en Faaretirole paa; skøndt jeg rigtig nok engang har hørt ham sige, at han mere troede en virkelig Ulv, end een som havde ladet sig døbe og nu vilde bilde alle Folk ind, at han var bleven et Faar. — Nei, gaae I kun op til Fruen og lad mig være i Fred. Hun er sagtens ligesaa tilsluttet og ligesaa lidt snaksom, som denne Secretair; men det er slet ikke fordi hun jo nok kan snakke naar hun vil, kan jeg troe, og kunde sige Jer meget om ham, og egentlig slet ikke behøver at holde noget tilbage. Men hvem siger ogsaa, at I skal vide Alt?“ — Nu maatte jeg dog endnu, sagde Budelen, paa udtryffeligt Befaling spørge denne brantne Ulv, om De ikke boede under Vandet paa Christianshavn? — Nei, svarede han med et trodsigt Smiil, vi boe rigtig nok lavt herude, men dog over Vandet. Og hvorfor vil I endelig, at han skal boe under Vandet? — Jeg har hørt, at han har altid haft en stor Frygt for at blive vaad, og at

han langt mere elfter det Skarpe, end det Vandede, om man endogjaa vil give ham det ind i Bræfener, eller Gienmæler, eller Ord til Fædrelandet, eller allehaande lange Vers, som gode Christne kunne læse sig i Søvns paa.“ — Ja men Du kender jo nok denne Mios, som vi snatter saameget om ude hos os; og den mener vi, han dog tidt nok er ude at svømme i. — „Det kan vel være — svarte Ulven — men jeg er vis paa, naar I kun la'er ham blive paa Landet hvor han vil være, gaaer han ikke jaa let ud i nogen Sø; og falder han engang ud i Vandet, saa skulde I jo heller kiønt hjælpe ham op, i Fald I ellers kan, end mere Jer med at see ham svømme, som jeg dog veed, han slet ikke forstaaer, og vijs ikke engang vil lære af en vis Grundtvig, som jeg har hørt skal svømme i en Mios, som han vil indbilde Folk ikke bestaaer af Vand, men af Eau de Cologne eller Balsamum vitæ eller saadanne ypperlige Sager, fordi alt Vand, hvori han svømmer, forvandles hertil.“ — Ja men vi har dog vel Lov til at drille denne Secretair lidt og confundere ham meget, om han ogsaa imellem skulde blive i ondt Lune derover? — „Det skal være mig kiært, jo mere I driller ham, da jeg slet ikke er hans Ven; men jeg veed dog, at han sielden er i godt Humeur og ikke har megen Marsag til at være det, og at de, som holder af ham, ikke gierne drille ham formeget; jeg veed ogsaa, at han er alt for let til at confundere, saa Ingen just skal have megen Ære deraf. — Men jeg skal nu kun bede, at I ikke vil drille mig længere med Spørgsmaal om Ting, der ikke vedkomme mig; jeg skal ellers see, om jeg kan faae fat paa denne Secretair, og om jeg kan faae ham til at hævn mig paa Jer.“ — Dermed gif han ind i sit Huus, sagde Budelen, og jeg kunde ikke faae et Ord mere af ham.

Der har De nu hele Samtalen, saaledes som den er mig fortalt af Deres Tolk. Da han hører til en Hundrace, som har Ord for at være meget ærlig, kan jeg næsten ikke tvivle paa, at han har sagt mig Sandhed, og troer, at han af Godhed for Dem ikke har villet sige Dem alle de

Uartigheder, som Ulven fremførte. De kan nu kalde ham for Dem i Genrum og nærmere forhøre ham; men dog maa jeg indstændigt bede, at De ikke tilføjer min Ven noget Ondt, fordi han har aabenbaret mig hvad Ulven virkelig har sagt. Skulde jeg, som jeg dog ikke haaber, blive overbeviist om, at min Ven Pudelen ogsaa har faaet det Indfald, at hielpe til at confundere mig, og derfor berettet mig galt — saa er der Intet andet for, end at jeg lægger mig efter Ulvesproget, for selv at komme efter Sandheden. Og nu vil jeg ønske, at jeg kunde sige, og at der maatte siges om Ulven, som Grundtvig siger om Joh. Müller, for at jeg ikke skal have mere Uergrelse, end jeg allerede har over at have spildt halvanden Side af mit gode Papir og ikke sagt Dem et Ord af hvad jeg vilde sige Dem. Saa er denne forbiandrede Ulv ogsaa Skyld i, at jeg ikke i Aften faaer skrevet et Ord om Lunds Universitet, fordi jeg nu over dette Sladder er bleven søvnig, og da Klokken snart er 11 ikke giver begynde paa noget Nytt — ikke engang paa en ny Side. — Men jeg har dog Rum nok, om ikke paa Papiret, saa dog i mit Hierte, til at ønske Dem God Nat med inderlig og taknemmelig Følelse!

Deres M.

42.

Fra Fru Rahbek.

Onsdag Aften. [Den 25de August 1818.]

Hvorvel det ikke kan nægtes, at Ulve-Historien er en fornøielig Historie, der ikke bør opirre til Brede, saa kan det dog heller ikke nægtes, at den ogsaa kan gaae for vidt, og derved tabe sin Fornøielighed. Paa Grund heraf erklærer jeg Dem altsaa, at De af mig ikke skal høre et Ord mere om Ulven; men deraf maae De ikke slutte, at der har været

noget egentlig Galt eller rettere Ondt i den, thi det er saa libet Tilfældet, at jeg for min Part vilde ønske, alle fornøielige og ufornøielige Historier maatte være saa uskyldige som den. Jeg kunde vel ogsaa behøve at ønske, De havde kunnet eller villet see dette saaledes; thi saa var De ikke blevet vred — eller i det mindste stødt — derover, og havde heller ikke et Par Gange snærtet mig — for at bruge et Donfist Udtryk — ja saagar været lidt uartig imod mig i Andres Nærværelse. Dette siger jeg dog ikke for at gjøre Dem nogen Bebreidelse, og heller ikke maae De troe, at jeg i mindste Maade er stødt paa Dem. Jeg vil kun gjøre Dem opmærksom paa, at De er lidt for tilbøielig til at ville see noget Alvorligt i hvad der kun skal være Spøg, og at De ikke er villig nok til at tillade, man moerer sig over det Gale blot for Galskabens Skyld. Dette er især et Indgreb i mine uskyldige Fornøielser, thi jeg tilstaaer gierne, at jeg maafee altfor villig overgiver mig til saadan Galskab, saameget hellere som jeg veed, jeg nok kan være alvorlig, naar Tid og Sted er dertil. Men Siælen fordrer Hvile saavel som Regemet, og jeg har saa ofte maattet undertrykke min arvede Tilbøielighed til Overgivenhed, saa at jeg holder mig skadeløs naar jeg kan. „I am tired of being always wise“, kan jeg med Sandhed sige, uden derfor at forlange, Andre skulle sige det Samme.

Torsdag Aften.

Jeg kan umuelig gaae i Seng, før jeg med mit blege Blæk har tilkiendegivet Dem noget af min Taknemmelighed for Deres velsignede Brev. Jeg vilde have taget et nyt og bedre Stykke Papir dertil, af Frygt for at den første Brevstump, som De maafee ikke vil synes om, skulde forðærve Dem, hvad jeg her hyder Dem; men da jeg betænkte, at Behageligt og Ubehageligt efter Socrates's Meeaning altid er knyttet sammen i Enderne, saa fandt jeg det i sin Orden at strive fort væk paa dette Stykke Papir, og om jeg end ikke sikkert tør regne paa, at De vil være tilfreds [med] den første Side af mit Brev, saa er jeg des roligere for de følgende, da de

kun skulle indeholde gode og kiærlige Ord. Hvor kan jeg ogsaa andet end bruge gode og kiærlige Ord til Dem, som er saa inderlig god imod mig? Alt for god er De vist nok imod mig; men vær det kun, jeg skal nok vide at gjøre Dem Giengjæld ved altid mere at blive, hvad De kalder: for god. Men jeg mærker nok, at jeg maae udsætte min Tak til i Morgen, da hverken Ben eller Blæk vil Hjælp mig, og da [jeg] virkelig trænger til Sengen. Mon De ogsaa i Aften har tænkt paa mig? Saaledes spørger De; men De tvivler dog vist ikke om, at jeg hver Aften og hver Morgen — foruden mange Gange om Dagen — tænker paa Dem saaledes, som De fortjener at tænkes paa af mig. Dog maae jeg sige Dem, at jeg ikke tænker paa Dem af Pligt, men af Tilbøjelighed. Jeg lægger mig nu med den behagelige Tænke, at jeg skal see Dem i Morgen, og mundtlig kunne sige Dem lidt bedre end med dette alt for astheniske Blæk, hvor glad jeg er over Dem.

Løverbag Aften.

Endstjøndt jeg virkelig har endeel at bestille i Aften, maae jeg dog endelig skrive en Side fuld paa dette Papir, som De meener, De ikke saaer, for at jeg ikke behøver at holde mit Ulve-Løfte, men som De dog virkelig skal have, hvor daarligt Brevstof det end indeholder. Men det er dumt, at jeg nu igien i Aften har begyndt saa sildig, thi nu maae jeg vist om lidt holde op igien, da jeg hvert Dieblif venter Egernet. Og jeg vilde dog nu saa gierne fortælle Dem, at uagtet jeg rigtig nok har befundet mig meget ilde i i Dag, har jeg dog været glad over, at jeg i Gaar var i Søndermarken med Dem, og at De var saa god at blive hos mig i Aftes, stjøndt De vist kiedede Dem og her ogsaa var saa ulysteligt, at Høst med sin oplivende og forfriskende Pesthuus-Mimik nødvendiggen maatte tage sig saa vel ud iblandt os, som han virkelig gjorde. Saameget kan jeg forsikre Dem, at jeg ikke saa let glemmer en Dag, som den i Gaar, og at enhver Grindring derom er mig behagelig. Der er saa meget i Deres sidste velsignede Brev,

jeg saa gierne vilde takke Dem for, og den Tak maae De have i Brevstof, siden mine Breve ere lykkeligere end jeg selv er, og tør være saa aabne, venlige og kiærlige imod Dem, som de lyster, uden Frygt for at vække Mistillid hos Dem. Er det ikke saa, min kiære Ven? Men er det ogsaa Ret? Maaſkee at De dog har mere Ret, end jeg kan ſee; kunde De overbevise mig herom, ſaa ſkulde jeg viſt — hvor megen Overvindelse det end vilde koſte mig — bære mig anderledes ad imod Dem; thi jegønſter ſaa meget, at De maatte have fuld Tillid til mig, og troer ogsaa, at jeg fortjener det. Jeg troer Dem ſaa ganſke, og det er reent umueligt, at De ſelv eller noget andet Menneſke ſkulde kunne bringe mig til at have mindre Tillid til Dem.
[ufuldbendt].

43.

Fra Molbed.

Kjøbenhavn. d. 10de Sept. 1813.

Meget ofte har min Tanke været hos Dem idag, bedſte Veninde! og ligesaa ofte har jegønſtet mig Stemning og Leilighed til at ſige Dem en Deel af det, mit Hierte har følt Trang til at ſyſte for Dem.

De har ofte virket uſigelig meget paa mig — men jeg er aldrig blevet dybere og ſtærkere bevæget af Deres Ord, end da De i Aſtes bebreidede mig min uvenlige og fornærmende Aſfærd imod Dem — imod Dem, ſom jeg føler mit hele Væſen bundet til, og ſom jegønſtede at kunne offere mit Liv og enhver Følelſe, ſom beſiæler det. Det ſkar mig ind i mit inderſte Hierte, at maatte høre ſaadanne Ord af Dem og føle ved mig ſelv, at jeg havde fortient dem — fordi De viſt ellers aldrig havde ſagt dem, og paa ſamme Tid at føle tidobbelt, hvad jeg ſkylder Deres ædle og kiærlige Hierte. O Gud! det ſkulde ſmerter mig tusinde Gange mere og forbittre mig ethvert Dieblit af min Tilværelſe, om De troede, jeg nogenſinde kunde glemme dette, eller nogen-

finde lade mit Hierte dele Wildfarelser og Strøbeligheder, for hvis Virkninger De allermindst af alle Mennesker burde være udsat. Jeg har før berørt denne ulukkelige Gienstand — den eneste, der kunde give Anledning til Misforstaaelser imellem os, og jeg er nu ikke stemt til at komme tilbage til det, jeg har erkiendt for en Feil hos mig, hvis Anledning jeg maaskee kunde forklare, men aldrig undstyldde. Jeg vil kun sige Dem, at De har gjort mig meget ulukkelig ved at overbevise mig om, at jeg har været i Stand til at glemme mig selv nok for at fornærme Dem. Men saa sandt De har værdiset mig den Godhed og Fortrolighed, hvorved jeg første Gang i mit Liv har følt den Salighed, at see et beslægtet Væsen dele min Tilværelse: saa sandt vil De ikke dømmes mig med Strengheid eller negte mig den Trøst, at De ikke blot har tilgivet mig, men endog glemt, at jeg har kunnet være haard nok for at saare Dem. — De kan troe min Forsikkring, at Deres Ord i Aftes trængte ind til mit Indre, og jeg har ikke længe følt mig saa ringe og saa ulukkelig, som ved at høre Deres Klager; thi saa tung Deres Brede vilde være mig, havde jeg med en mindre smertelig Følelse hørt, at De var bleven vred paa mig, end at jeg saaledes havde bedrøvet Dem. Jeg vil her Intet sige for at undstyldde mig — deels fordi jeg føler, at det vilde blive saare svagt, men endnu mere, fordi jeg fast troer, at om Noget kan siges til min Undstyldning, har De for længe siden sagt Dem det Selv. Jeg beder Dem heller ikke om nogen Overbærelse, som jeg ikke fortjener; hvor jeg har feilet og forseet mig, bør jeg ikke undgaae den fortiente Straf, og en Udbredelse af Dem er vist en af de haardeste, jeg kan modtage. Jeg takker Dem endog inderlig, fordi De saaledes talte til mig, og fordi De, i Stedet for at foreholde mig min Forseelse paa en Maade, der maaskee havde overbevist min Forstand uden at røre min Følelse, bevægede mit Hierte og vakte den inderligste Fortrydelse hos mig. Jeg vil haabe, at den vil have meer end Diebliffets Varighed, og jeg ved, at jeg dagligen styrkes mere i min Tro paa

Dem og Deres Kiærlighed, og dagligen mere levende føler, at min Hengivenhed for Dem vil være evig og uendelig — saa sandt som der er noget Evtigt hos Mennesket; men om jeg oftere var ulykkelig nok til i Dieblis at glemme mig selv og en af mine helligste Følelser — vilde De da med lige himmelsk Kiærlighed rette min Forvildelse og aabne mit Øie for min Svaghed og Forblindelse? — Ja De vil det, inderlig gode, elskede Veninde! thi De vil jo opholde og ikke forderve mig! De har ikke gjort mig saa usigelig rig, for atter at lade mig blive langt fattigere, end jeg var før. De vil ikke berøbe mig af Sorg og Tungsindeighed ængstede og længe haabløse. Hierte den Trøst, at det har en Støtte, som aldrig vil forlade det. De vil ikke paa en Tid, da Livets Forvirring synes grændseløs tiltagende — da jeg selv ofte synes mig mere forladt end nogensinde, fordi jeg ved Dem har lært, at jeg hidtil næsten har staaet allene i Verden — overgive mig til et Savn, som jeg forudseer vilde blive min hyderste Fordærvelse, eller uddrive mig af det eneste Hiem, jeg nu har paa Jorden. Ingen har været mig i Livet hvad De er mig; Nogle have elsket mig uden at forstaae mig og uden at have Aand og Kraft til at virke paa mig; jeg har fundet nok af Kulde og Ueggenlighed og Dorstighed, hvor jeg trængte til Varme og Inderlighed og kraftig Medfølelse. Men jeg har jo dog endelig fundet en bestiermende Genius for mit Liv — og skulde den for tidlig forlade mig, da er det ude med min ædlere Tilværelse, og da vilde Verden Intet mere eie, der kunde fængsle min Siæl.

Alf Alf, hvad jeg endnu havde at sige Dem, kun dette: negt mig ikke Deres Tilgivelse, om De finder, at jeg endnu en og anden Gang ei skulde forstaae Dem, og om saadan Misforstaaelse skulde vildlede mig; thi De bør vel ikke glemme, hvor meget der hører til ganske at fatte en saa fielden Natur som Deres, og hvor langt jeg er fra at eie dette. Men om ogsaa en Forstiellighed i Ansæg stundom synes at fjerne mig fra Dem, og om jeg ikke altid kan deeltage i Deres lykkelige Gave til at giennemflette Livets Alvor med uslydig Over-

givenhed og frydre dets tørre Sænsformighed med den lette Skiemt — saa bør jeg vist aldrig glemme, hvormeget bedre den Glæde er, som De kan have deraf, end den, Andre kunne have af bitter og sarkastisk Satire, som jeg maaskee selv stundom har havt mere Fornøielse af, end jeg burde.

Lad mig snart være saa lykkelig at modtage nogle Linier fra Dem, om De finder, jeg kan fortjene det, og trøst mig med den Forsikring, at Deres Hierte har tilgivet mig.

Deres evig hengivne

M.

44.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 13de Sept. 1818.

Hvor gierne havde jeg ikke i Aftes, inden jeg gik til Sengs, skrevet til Dem, for paa engang at opfylde Deres Ønske og mit eget Hiertes Trang; men desværre var Sengen mig for uundværkelig til at jeg turde blive længer oppe. Nu skulde jeg vel egentlig skrive til en død Mand, som jeg har faaet Brev fra i Dag tilligemed hans Silhouette, og mine Breve stikke sig vel og bedst for de Døde, i det mindste troer jeg, det vilde være mig lettere at gjøre mig fattelig for en Død, end for mangan Levende. Dette er heller ikke underligt, da jeg dog er mere død end levende, og maae efter mine egne Theorier geraade mig til større Ære end Skam, da jeg anseer de Døde for mere levende end de, der indbilde sig at leve; og ofte er jeg fristet til at anvende det Svar, Petrarca lægger Laura i Munden, da han spørger hende efter hendes Død, om hun er død eller levende: *viva son' io, e tu sei morto ancora*. Men dette uagtet vil jeg dog lade min døde Ven bide lidt efter Svar — hans Længsel er vel heller ei saa stor — og derimod opfylde min saakaldte levende Vens

44. Det Dandelliske Papir: formodentlig en Gave af Asseffor i Politiretten W. E. Dandell, som jævnlig besøgte Ballehuset.

Ønske, der, om mit Hjerte ikke bedrager mig, sikkert længes meer. Gid jeg nu bare kunde sige Dem en Tiendedeel af al det Gode, jeg har at sige. Jeg maae begynde med at forsikre Dem, at jeg har Intet at tilgive og Intet at glemme, uden at jeg i et ølt for heftigt Dieblif har kunnet gjøre Dem, hvad de kalder ulykkelig. Det er vist nok, at De ofte har gjort mig lidt bedrøvet, naar De har taget mit overgivne Spøg for alvorligt og givet mig korte og uvenlige Svar; men det er ligesaa vist, at det strax har været glemt igien, thi hos mig er det Onde altid kun hastigt forbigaaende, da derimod det Gode — Gud være lovet! — er bestandigt og vedvarende. Jeg kan vel undertiden synes, at De stoeler lidt formeget paa, at jeg dog ikke kan blive vred paa Dem, og da kan vel Forstanden sige mig, at det er Uret imod mig og endog ilde handlet imod Dem selv, da man aldrig bør støde et kærligt Hjerte fra sig, og da et haardt Ord kan virke ligesaa meget Ondt hos svage Menneſter, som et kærligt kan virke godt ogsaa hos dem, som ikke ere svage; men hvad end Forstanden præker for mig, saa laaner jeg den aldrig ret længe Øre, især da Hjertet paa samme Tid siger mig langt bedre Ting. Og derfor har ogsaa jeg Uret, naar jeg i saadanne Dieblif ikke ene hører Hjertet, og ikke siger (De maae tilgive mig, at jeg nu blander Spøg i Alvor) Kieftsholdelse! til Forstanden. Jeg var vist ogsaa for ſlem ved Dem den Aften og har rimeligviis ved lidt Urimelighed — som desværre undertiden overfalder mig — forplumret Dem, saa De derover er kommet til at meene, at jeg absolut maatte have ganſke Ret. Men dette havde jeg vist ikke, og derfor beder jeg Dem nu ogsaa ſmukt om Forlæbſe og takker Dem for Deres kære Brev og fordi De var ſaa elſtværdig imod mig i Gaar, at jeg ikke kunde ønske Dem bedre. Nu gjør det mig ſaa ondt, at De maaſtee allerede i Dag har ventet at høre noget fra [mig], og at den ſlemme Hr. Hanſen neppe engang ſørger for, at De ſaaer dette i Morgen.

Da jeg var kommen saavidt, kom Rahbek hjem og skulde have Aftensmad, som vi nu have fortæret ganske ene. Nu er Rahbek i Seng og jeg træt, skøndt ikke søvnig, hvorfor jeg vel og gjør bedst i at sige Dem et venligt Godnat. Gid De kunde læse i mit Hierte istedet for paa dette grobe danchellste Papiir, hvor venlig og kærlig jeg hyder Dem dette Godnat, og hvor mildt jeg tænker paa Dem hver Aften, naar jeg har lagt mig til Hvile, og saasnart jeg vaagner om Morgen. Maaskee at ogsaa De nu tænker paa mig; gid mit Brev allerede var hos Dem, saa kunde De dog i det Mindste deraf see, at jeg har tænkt kærtligt paa Dem. God Nat, gode, elskværdige Ven!

Deres hengivne

R. M. R.

45.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 23 Sept. 1818.

Dersom de Blomster, jeg nu skulde male til Camradt, havde grebet mig saa mægtig, som Deres søde Brev greb mig i Aftes og endnu i Dag griber mig, saasnart jeg blot tager det i Haanden, saa fik Camradt Blomster og De intet Brev. Men hvormeget nu end Camradt taber, og hvorlidet De vinder, og hvormeget jeg i visse Henseender selv taber ved det uforstandige Valg, jeg har gjort imellem at male og at skrive, saa er dog min Beslutning fast, og det er

-
45. Camradt: F. C. Blomstermaler, Professor ved Kunstakademiet. — Deres søde Brev: et udeladt Brev fra R. af 21de Sept. — Mine Tørklæder: som R. havde lovet at skrive Naavn paa. At han, i Nedsætning til Fru R.s fine og lette Haand, tog fast og haardt paa Pennen, naar han skrev, fremkaldte den oftere forekommende, spøgende Uttring, at han brugte een Hests eller sex Mandes Kræfter. — Lilien: Formodentlig Digtet „Lilien, efter Atterbom“, oversat af R.s Ven Østrup i Rbhøns Skilderi. 1818. Nr. 31.

mig virkelig en langt større Glæde at have den Kragesfiær,
 De står til mig i Aften, i Haanden, end den dumme, fir-
 kantede Pensel, endskiøndt jeg dog ikke kan mistiende, at jeg
 har større Ansæg og Tilbøielighed til at bruge en Pensel,
 end til at bruge en Pen. Saaledes gaaer det, naar man,
 som Dons og Grundtvig, gribes af Noget. Vist nok er det
 ogsaa meget naturligt, at jeg, saaledes som jeg er, maae
 gribes af Deres Breve; men om jeg ikke alt for villig
 lader mig gribe, er et Spørgsmaal, jeg nu ikke vil under-
 søge. . . . Deres Brev indeholder ogsaa Et og Andet, som
 jeg gierne vilde svare paa; og det gaaer jo ogsaa mig, som
 Dem, at hvad jeg ikke siger Dem skriftlig, det faaer jeg albrig
 sagt. Jeg vil begynde med at sige Dem, at jeg ligesom De
 ofte har beklaget ret inderligt vort, som det synes, alt for seene
 Bekiendtskab, og endskiøndt jeg vel kunde have nogen Grund
 til at spørge, hvorfor De saa længe foragtede os (thi
 havde De ikke foragtet os, saa var De vist kommen før),
 saa vil jeg heller svare uden at spørge: at fordi vi først
 nu skulde kiende hinanden, derfor foragtede De os saa
 længe. Det er overalt vanskeligt, ja umueligt, at bestemme
 Tiden, da alle indvortes og udvortes Omstændigheder vare
 de gunstigte for med størst Held at plante den ædle Blomst,
 der ikke er af jordist Herkomst, og hvis Tilværelse altsaa
 ikke begrændses af Tiden. Jeg kan vel mene, at det kunde
 have været Dem interessanter at have kiendt mig for
 endeel Aar siden, fordi Sygelighed rigtig nok, uagtet al min
 Modstand, har gjort mig langt flauere, end jeg har været,
 og ogsaa langt ubehageligere, end jeg ellers vilde være;
 men derfor troer jeg dog fuldt og fast, at der ikke har været
 nogen Tid, i hvilken jeg var bleven Dem en bedre Veninde
 end nu. Og denne Troe grunder sig fornemmelig derpaa,
 at jeg veed, Tiden ikke har afflebet eller afflidt mit Hjerte,
 men tvertimod udvidet det og fyldt det med renere Kiærlighed
 til Gud og Menneftene. . . .

Endskiøndt jeg virkelig er meget syg i Aften, saa syg, at
 jeg ordentlig zitterer af Mæthed, og føler desuden saa meget

Øndt, at jeg næsten kunde falde paa at indbilde mig, at jeg har faaet noget af den giftige Farve, som jeg har malet med, i mig, saa vil jeg dog fuldende mit begyndte Brevstof, saameget mere, som det maaskee kan trøste mig lidt, ganste at henvende Tanken til den kiære Ven, der saa ofte tænker paa mig og virkelig bidrager en saare betydelig Deel til min nærværende Økthalighed. Jeg kunde vist ogsaa sige, at jeg neppe lever nogen Time uden at tænke paa Dem. Og naar jeg ikke seer Dem, saa er enhver Efterretning fra Dem mig saa kjær, at jeg ordentlig var venligere imod Danchell i Aften, end jeg ellers pleier at være, blot fordi han hilste mig fra Dem. Men at sige Dem dette, er egentlig ganste urigtigt, ikke saameget fordi jeg derved forkiæler Dem end mere, som fordi jeg derved pidsker Dem til større Taknemlighed, end jeg ønsker og fortjener. Ved denne Leilighed kan jeg ikke undlade at sige Dem, at jeg undertiden frygter, De tvinger Dem til større Taknemlighed og Hengivenhed for mig, end De har og kan have, blot fordi De troer det Pligt imod mig. Dette maae nødvendig være mig, der ikke kan finde mig i noget Slags Dvang hos mig selv eller Andre, yderst ubehageligt, især da dog min Taknemlighed og Hengivenhed for Dem flyder saa let og naturligt, at jeg aldrig noget Dieblis behøver at erindre mig selv om hvad jeg skylder Dem. Blev nu ikke vred for at jeg siger Dem dette saa ligefrem; derfor troer jeg ingenlunde, at enhver Følelse, De htrer mig, er tvunget; men jeg vil kun erindre Dem om, at det Lidet, der kommer af Tilbøielighed, er mig langt kjærere end det Meget, De af Pligt kunde fremtvinge.

Nu skulde jeg rigtig nok i Seng, men maae dog først fortælle Dem, at jeg har været en ret flittig Naturens Efterligner i Etermiddag, og baade tegnet og malet en *Caprifolium*, som jeg var blevet ganste færdig med, dersom jeg havde haft Carmin. Jeg blev ordentlig rørt over mig selv, at Arbeidet gik saa let for mig, da det dog virkelig er meget svært at tegne efter Naturen, naar man har saa liden Øvelse

deri som jeg. Nu føler jeg først, hvormeget Ret Thorwalfer, o: Thorwaldsen, havde, naar han i ældre Dage stændte paa mig, fordi jeg bildte mig ind, at jeg var uden Anlæg for den Kunst, jeg fra Barndommen af har haft saa stor Tilbøjelighed for, og jeg af den Grund ikke vilde øve mig. Havde jeg dengang fulgt hans Raad og nyttet hans Opmuntringer, saa havde det nu været Bagatellerier for mig at glæde den stakkels Samrædt hver Torsdag. — Men nu maae jeg ikke sladdre længer, da jeg virkelig trænger til at komme i Seng. Mon De har ønsket mig en roelig og sød Søvn i Aften? Gid De havde! Jeg ønsker Godt over Dem hver Aften og taler ofte milde og kærelige Ord til Dem, som De ikke hører, ja jeg kæler saagar undertiden for Dem i Tankerne, hvilket De jo dog ikke kan have ondt af; gjør De det Samme?

Fredag Morgen.

Mine Tørklæder spørge mig i Dag, naar der skal anvendes 1 Hests, eller 6 Mandes Kræfter, for at give Dem Navneværdi, og jeg svarer, at Himlen seer alt for graa ud, til at jeg kan give dem nogen Trøst i den Henseende; har De nogen Trøst at give, saa hold den ikke tilbage.

Deres Ven Østrup . . . maae De endelig hilse fra mig og sige ham, at jeg skal lade Dons lære mig at declamere Lilien, for at jeg kan opvarte ham med et lille Declamatorium, naar jeg har den Fornøjelse at see ham igien. Dette Declamatorium skal egentlig være en Taknemligheds Yttring for det fordeelagtige Begreb, han havde om min Størrelse, at han meente, jeg var ligesaa høi som De. Jeg maae ellers sige Dem, at jeg ved i Gaar at beskue Danchells Lidenhed, trøstede sig over min egen; thi naar saa mange store og fieldne Fortienester kunne rummes i en saa liden Person, hvem vil saa græmme sig over at være liden? Men nu er der ikke Plads til flere Betragtninger over hvad der er stort og lidet. Lev vel, og — behøver jeg at tilføie det — tænk paa

Deres
A. M. R.

Fra Molbeck.

Bibliotheket. D. 24de Septbr. [1818].

. . . . Jeg vilde saa gjerne sige Dem noget Godt og Glædeligt til Giengjæld. for Alt, hvad De i Dag har sagt mig; men jeg føler, at jeg dog her ingen rigtig Rolighed har — og saa maa jeg desværre dog begynde med at sige Dem, at et Sted i Deres Brev har smertet mig dybt og tildeels sat mig ud af den Stemning, hvori Begyndelsen af Deres Brev bragte mig. Jeg har følt noget Vignende med det, jeg følte den Aften, da Deres kære Brevbreve hængte mig saameget — men ligesom De dengang rørte mig mere (hvorfor jeg endnu takker Dem, da mit Hjerte ofte kan trænge til at bevæges i dets Inderside), saaledes har De i Dag smertet mig mere ved at ytre den Frygt, at jeg kunde fremtvinge Taknemmelighed og Hengivenhed for Dem. Jeg vil tilstaa Dem oprigtig, at jeg aldrig kunde forestillet mig, at denne Tanke kunde opstaaet hos Dem, efterat De kender mig saameget, som De nu gør — og saameget og saa alvorligt jeg end overveier min Adfærd, kan jeg ikke finde, hvorved jeg har kunnet give Dem Anledning til denne Tro, om det ikke er ved mit udbortes Væsen, som vist nok tidt er meget tvungent, men som jeg troede De meget let havde gennemskuet, og som De i det mindste hos Dem neppe nogensinde har seet fremtvunget, uden tillige at blive overbevist om, hvor lidt jeg forstaaer at tvinge mig til nogen Ting, og hvor snart man hos mig kan stielne Natur fra Tvang. Jeg dømmes mig heri efter min indbortes Følelse og troer, at enhver Anden ligesaa let maa kunne mærke, hvad der er tvunget hos mig, som jeg selv.

De har smertet mig, kære Veninde! ved en Tanke, som mere end dens Yttring har bedrøvet mig — men De har paa samme Tid skienket mig saamegen Glæde ved Deres

Brev, at jeg takker Dem ligesaa inderligt for dette, som for ethvert andet, hvormed De glæder og opliver mig. Der er faare meget at bespare i Deres Brev — og jeg kunde nu maaskee være mere oplagt dertil end før, da den gode E. R. Olsen virkelig har oplivet og fornøiet mig meget ved en heel Times Besøg; men han har tillige taget al Tiden bort, som var bestemt til mit Brev, og tillige har nu en styrkende Regn udbredt et Mørke omkring mig (selv her i den store, lyse Sal, hvorimod Donses kun er et Barnesammer), som virkelig, i Forening med Tordenen, der just nu begynder at lade sig høre, confunderer mig og gjør mig uskiftet til at skrive. — Dette gjør mig virkelig ondt; thi det forekom mig, efterat jeg havde læst Deres Brev, som min Sæl var meget fuld, og som jeg havde ret mange Ting at sige Dem. Jeg vilde endog (uden at bebreide Dem, at De beskylber mig for at have foragtet Dem og Ballehuset, da man dog ikke kan foragte, hvad man ikke kiender) have udviklet en Hypothese, der kunde paa nogen Maade forklare, hvorfor jeg ikke før, og just nu skulde kiende Dem — men da dette kunde lede til en uhyre Vidtløftighed og ind i en heel biografisk Labyrinth, som jeg maaskee ikke i en heel Uge, end sige i et Kvarteer, slap ud af, saa gjør jeg meget klogt i at lade denne Hypothese blive hvad den er. Da jeg i mit Liv temmelig ofte har havt Leilighed til at opdage Spor af en underfuld Styrelse, troer jeg ei at kunne mistkiende den ogsaa i den Stiebne, som førte mig Dem i Møde — siden dette er en af mit Livs betydeligste Hændelser. Jeg troer endog ikke at feile, naar jeg aner Muligheden af en besynderlig Sammentkiendning af Omstændigheder, der skulde bidrage end mere til min Lykke ved at bevare mig for en Forvildelse, der kunde tilintetgjøre den. Men dette kan jeg endnu ligesaa lidt for Dem, som for mig selv gjøre klart, og hvormegget er for os endnu tilsløret, som kommende Dage ville aabenhare os! — Saameget har allerede længe været mig klart, at intet Menneſte har virket og kan virke mere paa mig og mit Liv, end De. Skulde jeg da ikke i Dem erkiende det

gode Genius? Vil De altid være dette, gode, elskede Veninde? Vil De altid staae som Fredens forsonende Engel ved min Side, naar det stormer vilbt omkring mig eller i mit eget Hierte? Vil De aldrig forlade den, som hidtil har vandret sin Vej saa censom og saa lidt forstaaet? De, som har baade Kraft og Kiærlighed nok til at virke paa min hele Siæl, vil De altid skienke mig en Deeltagelse, som gjør mig saa lykkelig, fordi den udfylder næsten enhver Trang, der kan opstaae i mit Indre? Maaskee vil De da engang med Tilfredshed kunne sige Dem, at det var Dem, der bragte Rolighed tilbage i min Siæl og gav mig den Glæde ved Livet igien, som jeg i mange Aar sielben har kiendt uden af Savnet. Jeg vilde i den Henseende kunne sige Dem meget endnu — jeg vilde kunne overbevise Dem om, at jeg i det mindste troer, allerede at skylde Dem meget — og at jeg ved Dem, mere end ved nogen Anden, er bragt paa Vej til den Overbeviisning, at jeg kan leve meget bedre og roligere uden den ængstelige Stræben efter Noget, jeg ikke kan opnaae, og uden idelig Uro over en unyttig Anvendelse af mit Liv.

.....

Endnu maa jeg dog sige Dem, at Hr. Hansens Fortræffelighed nu næsten reent er fordunklet af Stines, der, tænk engang! kommer (efter vor gamle Fyrbøders Beretning) med en stor Kuv paa Armen, og bringer mig Deres Breve lige op paa Bibliotheket! Maatte jeg dog have den Lykke, engang at træffe hende selv, for at bevidne hende, hvor høit jeg erkjender hendes Fortræffelighed.

.... Jeg seer Dem sikkert paa Søndag i Kirke, men næppe før.

Deres evig hengivne Ven
C. Molbech.

Fra Molbech.

Kjøbenhavn, den 1ste i Liliemaaneden 1813.

At jeg mange Gange i disse Dage har tænkt paa Dem, min hulde, kjerlige Veninde! behøver jeg vist ikke at sige Dem. At jeg ogsaa i Aftes tidt tænkte paa Dem og tidt følte, at De er mig mere end al Italiens Kunst og al Verdens Sang (ikke engang den Sang undtagen, der var nær ved at bringe mit Hjerte ud af dets Ligevægt), kan jeg dog have nogen Anledning til at sige Dem, fordi jeg vil fortælle Dem, at jeg virkelig i Aftes ønskede, den guddommelige Piantanida havde været, tilligemed mig selv, paa Ballethuset i Stedet for paa Solitudine. Jeg vil ikke sige Dem, at jeg blev henrykt af denne italienske Sang, fordi jeg virkelig dertil frøs for meget, og det midt i en Cirkel af Damer, hvoriblandt nogle ret vakkre; men jeg kan dog med Sandhed sige, at jeg hørte Sang, som jeg ikke før har hørt, og nogle Gange blev mægtigen grebet af den søde, siælsfulde Harmonie, der flød fra Læberne af „der göttliche Piantanida“. Da jeg, som De veed, er en fortrinlig Stympet i det Musikalske, kan De let tænke Dem, at formodentlig det Konstigste og Fortræffeligste i hans Sang var det, jeg mindst følte og forstod; men jeg kan dog ikke, uden at gjøre mig selv Uret, negte, at selv i dette maatte jeg nogle Gange beundre hvad jeg knap forstod, og tillige beundre hvad i det mindste min Siæl, om ikke mit Øre, forstod, denne klare, rene, flydende Harmonie, som Sangeren lagde i sine Toner, og den, i det mindste fortræffelig eftergiorte, dybe Følelse, hvormed han lagde Udtryk i sin Sang. At for Resten nogle mindre kunstige italienske og franske Sange var det, som egentlig mest behagede mig, vil De finde naturligt og begribeligt, og ligeledes, at jeg

47. Piantanida, en italiensk Sanger, med hvem M. var i Selskab hos Balletmester Galeotti paa Landstedet Solitude udenfor Nørreport. — Steffens: Philosophen, Professor Dr. Henrik S.

blev dobbelt indtaget af den konstrige Sanger, fordi jeg fandt ham ret elskværdig, naturlig og godmodig, og uden al fornem Prætention og Affectation. Jeg mødede mig altsaa meget godt ved denne Galeottiske Commerz, paa det nær, at jeg frøs uforstammet; og naar jeg nu dertil siger Dem, at jeg uden mindste Undseelse for Gud eller Mennesker ræddede utaalelig meget Fransk (fordi min elskværdige Galeotti mere end nogen Anden kan give mig Mod dertil), at jeg nød den store Lykke, at vor smukke Præsident ikke foragtede mig, og den endnu større, at jeg talte adskilligt med den fortræffelige Fru Saaby, der var mig noget ret elskværdigt Sort og tog sig ud som en Dronning, endog ved siden af Præsidentinden, saa har jeg gjort dem et temmelig fuldstændigt Regnskab for denne min første Aften paa Solitudine.

Inden jeg nu gjør Dem Regnskab for andre Ting, vil jeg takke Dem saa inderligt og kiærligt, jeg formaaer, for den sidste Aften, da jeg var ret glad og lykkelig hos Dem, og for Deres sidste Brev, som jeg er stolt nok til ikke at ville bytte bort for noget adlerst Brev, ja knap for noget Andet, som De har skrevet til mig. Jeg vilde overhovedet have yderst vanskeligt ved at bringe Deres Breve i nogen Rangordning i Forhold til den Interesse, de have for mig, da de alle have den, at Deres Aand udtaler sig i dem, og da intet af dem savner det, som kun Deres Hierte kan skrive, og som gjør mig dem til det Kiæreste, jeg i Verden kan eie. Derfor har jeg unegtelig vist ligesaa megen og maastee mere Ret end Steffens til at kalde Deres Breve herlige; og antaget endog, at De har gjort Dem mere Umage, naar De har skrevet til ham (som jeg ikke engang har Marsag til at troe, siden De egentlig aldrig behøver at gjøre Dem Umage for Noget), vilde jeg dog tvivle paa, at han har faaet større Glæde af Deres Breve, end jeg. Jeg skal derfor aldrig, saalænge jeg med Grundtvig kan røre Tungen, eller — da jeg dog sjelden kan røre denne saaledes som jeg vilde — saalænge jeg kan røre Gaasfjædren, holde op med at takke Dem for disse tusindfold velsignede Breve og for al den Godhed,

hvormed De overrøser mig, om De end nok saa tidt vil prøve paa at pidske mig til at aflægge den Taknemmelighed, jeg ikke kan aflægge før med min sidste Følelse.

.....
 Lev vel, bedste Veninde! saa vel, som Det er Dem muligt i denne Kulde — hilß Rahbet mange Gange, og tænk paa mig, om De i disse Dage har et Quarkeer (mere ønsker jeg ikke) at raade over.

Deres
 Molbeck.

48.

Fra Molbeck.

Den 5te i Juliemaaneden 1818.

.....
 Det bliver maaskee ikke mange Ord, jeg i disse Dieblit kan sige Dem; men dette gjør mig mindre ondt, end at jeg ogsaa nu skal føle mig ulykkelig ved min Uformuenhed til at skrive saa varmt og kraftigt, som jeg i det mindste i denne Time føler. De vil formene mig at sige noget Godt om Deres Breve — men De vil dog ei kunne negte mig at sige Dem, at de næsten altid gjøre et meget dybt Indtryk paa mig, og aldrig dybere, end naar de ere skrevne i den Tone som det, jeg i Dag har modtaget. Dertil har ogsaa dette truffet mig i den Stemning, da Alt hvad som kommer fra Siælen og Hiertet taler stærkest til mit Herte, den Stemning, da en dyb veemodig Følelse siger mig, at — jeg med Rette er født i denne Julemaaned, fordi virkelig aldrig nogen rød Rose har blomstret for mig, uden at tidlig eller sild den hvide Vilde, der synes mig mere end nogen anden at være Gravens Blomst, er voget frem af Rosens Bæger. —

48. Dehlenschläger var født den 14de, Dons den 19de i Slagtemaaneden 3: November; M.s tiæreste Søster, Lovise, den 9de December.

Men jeg erkiender tillige, at det ikke er i denne Stemning, jeg bør skrive til Dem, fordi De let kunde komme til at troe, at jeg var utaknemmelig nok til at glemme, hvormegen Glæde De næsten daglig bereder mig, og hvormange Roser De skienker mig, der ere endnu langt skønnere end dem, De kan male. Jeg frygter heller ikke endnu saa meget, at ogsaa disse skulde forvandles til Lilier — og dog kan jeg ikke altid undertrykke den Tante, at disse Roser ere alt for skønne for mig, og at min Ulykkelighed ved dem er alt for stor og alt for ufortient, til at den skulde være varig, og min Glæde over deres Skønhed alt for levende, til at den stedse skulde blive lige reen. Om jeg skulde være ulykkelig nok til at miste, hvad der nu udgjør mit Livs bedste og helligste Næring, da var vist nok min Skiebne langt sørgeligere, end om jeg aldrig havde kiendt den. Jeg veed det Meste af hvad De hertil kan svare mig — jeg troer, at ogsaa mit Liv hviler i den evige Faders Haand, og at ingen blind Hændelse kan lege med min Skiebne; men jeg veed ogsaa, hvorvidt det er sandt, at hvert Menneske er sin egen Skiebnes Herre, og at om vi ikke selv følge de Vink, Gud giver os, maa vi frygte for, at han drager sin Haand fra os; at om vi ikke selv gribe raft til, hvor Veligheden bydes os, og lægge en kraftig Haand paa Værket, bliver vort Liv en tom Skygge, en Klæde af Forvirringer, Svagheder og Ujægheder.

Vær De mig, ædle, elskede Veninde! hvad De hidtil har været mig, en mild og venlig Fredsengel, der har kastet et herligt Morgenlys-glimt ind i mit Livs Skumring, og truffet mangan Torn ud af mit Hierte, og plukket saa mangan deilig Rose til mig. Vær mig altid, hvad jeg troer Dem bestemt til af Gud, den gode Skytsaand, der skal forsjøne mig med Livet og med mig selv og bevæge mit Hierte til Kiærlighed, inden det lukker sig koldt og forstenet, og med en venlig Haand lede mig paa det Godes Wei, som jeg vel kan sige, at Gud klart nok har viist mig, men som jeg desværre alt for ofte af Skrøbelighed har forladt. Dette er mit høieste Ønske: maatte Gud være mig saa naadig, at jeg

altid kunde bevare mit Hjertes inderligste Følelse saa reen og hellig, som den i dette Dieblif er! — thi jeg har alt for grusomt følt, at intet kan erstatte denne, og jeg er ikke uden Marsag bleven straffet haardt nok for mine Forvildelser. Det er mig ogsaa i mange Dieblif meget ydmygende, at jeg maa erkende, hvor levende en Følelse for det Gode og Rette Gud har givet mig, og hvor tidt jeg dog af Svaghed og Sandselighed kan lade mig forlede til ikke at følge den. Men dog er mit Haab ikke udslett, at jeg endnu inden mine Dages Ende (som jeg vel alt for tidt ønsker, ei maatte være fiern) skal opnaae, om ikke Livets Lyksalighed (der slet ikke er en tom Drøm), dog den Rolighed og Fred i Hjertet, uden hvilken vi ikke uden Frygt og Angstelse kunne betræde den Grændse, paa hiin Side af hvilken vi først skulde lære, hvad der er Liv og Død.

Endnu maa jeg dog ikke glemme at sige Dem, at det var den allerrigtigste Natursfølelse, der bragte Dem til at ville tegne en Stivmodersblomst til mig. . . . Jeg undrer mig saa lidet herover, og jeg troer saa lidt, at De har meent noget Ondt dermed, at jeg meget mere beklager, at De lod en Idee fare, der var saa aldeles passende. Vel kunde der maaskee være en eller anden Blomst, der ogsaa kunde være nogenlunde passende for mig — men maaskee ingen, der passer saa ganske. Dette forekommer mig i det mindste nu saaledes, og jeg synes, jeg har faaet en ny og besynderlig Hengivenhed for denne Blomst. Rigtig nok synes en Lilie at maatte passe allerbedst til Liliemaanedens Søn; men det er kun Dem, der er Liliemaanedens Datter og dens Dronning — jeg bliver kun Høstmaanedens Søn — skøndt det var et saa udmærket skønt og varmt Efteraar 1783, at jeg nær var bleven født paa Bøgholm i Sorø Sø, hvor man om Eftermiddagen havde faaet min Moder ud. Dette kan ogsaa ret vel tiene til at bekræfte Deres Tro, at Naturen har været mig en god Moder; det er heller slet ikke egentlig dette jeg negter, eller derover jeg sørger; men kun over at jeg er bleven hende saa slet en Søn, og ikke har opfyldt det

mindste af hvad hun vel ikke uden Grund kunde ventet sig af mig.

Nu er jeg saa stiv og kold, at jeg knap kan røre Gaasfæddren mere, og allerede for mere end et Quarteer siden skulde jeg været paa Bibliotheket. Men dog maa jeg endnu forsikre Dem, at alle mine Dage i Slagtemaaneden knap veie op mod een i Viliemaaneden. Dette er dog egentlig Uret — men naar jeg lader Bægtstaalerne staae lige, kan det vel ikke regnes mig til Onde. Dog bedst er det at lade enhver Dag have sit Værd og glæde sig ved dem alle. At Slagtemaaneden er mig kjær for Dehlenschlägers Styk, maa De ikke tvivle om, og vil De ikke tvivle om, naar De tænker paa, at han egentlig var min første Digterkiærlighed. De maa ogsaa gierne vide, at to kvindelige Fødselsdage gjøre mig denne Maaned mærkværdig — for ei at sige kjær om saa styg en Maaned — og der er i Sandhed ogsaa herved endeel Mærkværdigt, skøndt jeg kan sige, at disse Dage mere have været Viliedage end Rosen dage for mig. Og nu Deres Ven Dons, som i mange Aar havde været min Poul, inden han blev Grundtvigs Povel, kan vist fortiene af mig, at jeg elsker hans Dag, om just ikke som en Helgendag. Altsaa bliver dog November endnu min anden Maaned i Aaret, og jeg ærgrer mig meget over, at min kiæreste Søster, ligesom Deres Adler, skal være et Christmaaneds og intet Slagtemaaneds Barn.

Deres evig hengivne Ven
C. M.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 7de i den stormende Julemaaned 1813.

Min stakkels Ven!

Jeg maae vel begynde, som De selv ender; ogsaa maae dette jo være et Condolations og intet Gratulationsbrev, siden De er saa ulukkelig, kun at have ganske faa Timer tilbage at være ung i. Det er vist nok ogsaa en Afsteeds-sang til Deres forsvundne Ungdom, Stormen nu tuder mig til stort Behag, hvis ikke den flemme Omstændighed var derved, at den bringer saamegen kold Vind ind i min ellers for nærværende Tid meget varme Stue, saa at jeg neppe kan holde ud at blive siddende her, skøndt jeg dog er mange Alen fra Binduet. Men nu nænner jeg ikke at spørge længer, da det slet ikke er mit Hiertes Trang i dette Dieblis, og da jeg saa gierne vilde sige Dem ret mange kiærlige Ord i den korte Tid, jeg nu kan underholde mig med Dem.

. Men skulle disse Ord have nogen Værd, da maae det ogsaa være de bedste, kiærligste, mit Hierte kan til-sige min Ven. Og disse kunne desværre dog aldrig blive saaledes, som De vilde finde Dem i mit Hierte, hvis de der kunde læses. Lad mig da nu forsikre Dem — ikke for Spøg, men med det alvorligste Alvor — i denne sidste eller næstsidste Time af Deres gamle Aar, at det Hierte, der nu i en stor Deel af dette Aar har deeleet saa ømt og kiærligt Deres Glæder og Sorger, vil uforandret blive det samme til sit sidste Slag. Skulde dette maaskee være nærmere, end vi ahne, da er jeg glad ved ikke at behøve at bede Dem bevare mig i en kiærlig Grindring, naar Gravens Blomst minder Dem om, at havde Deres Veninde end ikke et lilie-

49. Som De selv ender: i et udeladt Brev af 5te Oktober havde M. spørgende understrevet sig: Deres „stakkels“ M. — Faa Timer at være ung i: sigter til en Yttring i det udeladte Brev. Dagen efter, den 8de Oktober 1813, blev M. tredive Aar.

reent Hjerte — som vist heller ingen Dødelig kan rose sig af — saa havde hun dog et ubesmattet Hjerte. Blant derfor kun Lilien paa hendes Grav, thi det var dog Hjertets Reenhed, hun fremfor Alt stræbte at bevare. Og lær De af hende, vel at være en streng Dommer over Deres Indre, men dog tillige en billig og retfærdig Dommer. Den idelige Misforståelse med sig selv trætter kun Sjælen og er til Hinder for vore rebeligste og bedste Bestræbelser; men at have et glad og frit Mod, opløfter den og styrker den til alt Godt. Jeg vil ikke opmuntre Dem til Sikkerhed — skøndt De vist nok ikke er af dem, man behøver at advare derimod — men jeg veed det af Erfaring, at man maa kunne tilgive sig selv smaae Overlæelser og Forsæelser, naar man ikke vil kue sin Aand og gøre den dorst og uduelig til alt Godt, hvorved man tilsidst staaer Fare for at begaae langt større Overtrædelser. Desuden ere de smaa Feil, en fyrig Natur vist nok alt for let forledes til, ikke saa farlige; og vi bør dog ingenlunde forglemme, at denne samme Natur igien gjør os det Godes Udbøvelse langt lettere. Men det er vel, at jeg dog nu engang maae holde op, thi De er dog vist fied af min Snat. Derfor kun nu et kærteligt Godnat! Gid De maatte opvaagne paa Deres nye Aars første Morgen saa glad, som De kan og bør være, og gid — ifald dette Ønske ikke er for stolt — Deres anden Tanke maae være Deres Veninde, der meener det saa godt med Dem, og der ogsaa skal bede Gud velsigne Dem med sine bedste Gaver.

.....
Deres R. M. R.

50.

Fra Molbed.

Kjøbenhavn, den 19de Oktober 1818.

Det er idag den velsignede Dag, der saae Dem fødes til Glæde og Lykkeligbed for enhver, som fik det Held at

kiende Dem. Jeg seer Dem omringet af alle Deres Elskede, og seer enhver glad og lykkelig ved at opleve denne Dag med Dem. I den glade Kreds finder De ikke mig, og heller ikke i den lykkelige. Helt nærmere jeg mig eensom min Siæls Veninde, og helst vilde jeg offere Dem Taarer paa Deres Fødselsdag — dog ikke Sorgens, men den dybe Følelses Taarer, der strømme af Hjertets helligste Kilde, og som Gud gav os i Glæde og i Smerte, til et Tegn paa, at Menneskets ædlere Natur er een og udelelig.

For Alt, hvorved denne Dag er bleven mig hellig, for Alt hvad jeg skylder Deres Omhed og Godhed, for den rige Stat af uendelig Følelse, som De har stienket mig i den Bevidsthed, at et Hjerte som Deres slaaer varmt og kærligt for mig, for den Lykkelighe, at kunne med fuld Fortrolighed aabne mit Indre for et beslægtet, ømt deeltagende Væsen — hvad har jeg at give Dem til Giengjæld? — Jeg føler tungt min Armod, og Alt hvad der fattes mig, Alt hvad der i min Natur er søndertraadt eller ødelagt eller langsomt henvisnet, er mig i dette Dieblis et ti-fold smerteligt Savn. O hvis jeg besad af Liv og Kraft og Glædes Fylde Alt, hvad jeg kun aner som Noget, jeg maaskee kunde have eiet — hvor inderlig lykkelig skulde jeg da føle mig ved at kunne offere Dem en Deel af min Tilværelse, ved at kunne bidrage til at forskjønne nogle Timer af Livet for den, der forsøder mig mit hele Liv. Men hvad De stienker mig, vilde jeg dog aldrig kunne giengjælde. Jeg vilde dog evig blive Deres Skyldner, og evig, som nu, føle, at det er en af de sødeste Glæder Livet har for mig, at skyldte Dem en Taknemmelighed, der mere og mere udbider mit Hjerte.

Jeg skal heller ikke modløs og forsagt nærme mig Dem idag, om jeg endog, som gierne stær, naar mit Hjerte ret inderlig bevæges, blev mere sørgmodig end glad. Jeg veed, at Gud ikke har forladt mig, fordi Han i det Nar, jeg nys har lagt tilbage, stienkede mig det Bedste, Livet endnu har bragt mig, fordi Han gav mig Dem, min sømme, hulde,

elskede Veninde! Jeg skal ikke blot idag, men hvergang min Sæl hæver sig til alle Væsners Fader, takke ham af et fuldt Hjerte for denne ædle Gave — jeg skal bede Gud, at han ogsaa vil skienke mig Kraft til altid at stræbe fremad paa den Vej til det Gode, paa hvilken jeg ene kan blive Deres Venstab værdig — og selv skal jeg arbejde paa, mere og mere at vende min Hu til det Evige og Uforgængelige, der ene kan give min Følelse Reenhed og Hellighed. Thi nær ved siden af den sikkre, faste Vej, som fører os op i Høiden og paa hvilken vi kunne stige mod det Fuldkomne, ligger det bratte, løftende Dyb; og mest har den at vogte sig, der kender sin egen Svaghed og veed, at den sødeste Drik af Livets Bæger ogsaa er den farligste.

Gud belønne Dem, ædle Veninde! for Alt hvad Deres Hjerte har skienket mig, for Deres kiærlige Deeltagelse i mit Vel, for Alt hvad De har virket og daglig virker til at gøre mig bedre og lykkeligere og gladere. De kunde vel have Marsag til at troe, at ingen af Delene fandt Sted; men det er ikke saa. Engang (jeg haaber og troer det fast) vil Alt i mig og omkring mig worde lysere og bedre. Da skal det blive mig fuldkommen klart, hvad jeg skulder Dem; da skal jeg selv og enhver, som har kunnet følge og bestue mit Liv, erkiende, hvormeget De har virket paa mig til det Bedre.

Jeg ønskede saa inderlig gierne idag at kunne sige Dem noget, der var Dem glædeligt og kiært. Dette har jeg vist neppe gjort, og jeg har ikke engang kunnet skrive til Dem i No eller i en glad Stemning. Men dette maa De dog ene skrive paa udvortes Omstændigheders Regning, som jeg desværre ikke er Herre over. Om disse ikke havde været, vilde jeg vist med et ligesaa klart Sind, som den klare Himmel, der ogsaa glæder sig over Deres Fødselsdag, have bragt Dem her den kiærligste og inderligste Hilsen, som mit Hjerte kan bringe Nogen, der har været eller er mig kiær.

Jeg glæder mig dog ret hiertelig til at see Dem idag og til at oplives af Deres hulde, kiærlige Blik, der saa tidt figer mig, at intet Hjerte bevarer mere Godhed for mig end

Deres. Gid De kunde læse i mit, der ikke slaaer varmere for noget andet Menneske end for Dem!

Gud velsigne Dem i Dag og enhver Dag af Deres Liv! Jeg har intet at ønske Dem uden en smertefri Tilværelse og den Kiærlighed i alle Hjerter, som møde Deres, der er Deres Livs bedste Næring — men os maa jeg ønske, at Gud i mange Aar vil lade os beholde den kiærlige Veninde, som Ingen, Ingen kan erstatte os.

Deres evig hengivne
og taknemmelige
C. Moltbech.

51.

Fra Fru Rahbet.

Bastehuset d. 26 Oct. 1813.

Min kiære Ven!

Hvor umaadelig slet jeg end har befundet mig hele Dagen, saa er det dog vist, at jeg befandt mig endnu langt slettere efterat De havde forladt mig, og at jeg især var saa uroelig — som jeg ikke i lang Tid kan erindre at have været — at jeg, for at stille mig selv tilfreds, gav mig til at læse den Prædiken, De saae paa mit Bord. Dog vilde den neppe have beroeliget mig ganske, naar jeg ikke forinden havde besluttet mig til, naar den var læst, at skrive et Par venlige Ord til Dem, der kunde formilde den Kulde, mine iistolde Hænder havde tilføiet Dem, uagtet de dog neppe berøre Dem. Men lad mig nu strax sige Dem, at der i den Forklaring, jeg nu maae gjøre Dem, mueligen kunne undslippe mig nogle Ord, der kunde misforstaaes, men som ikke bør misforstaaes, da jeg i dette Øieblik er saa fredelig og kiærlig findet imod Dem, som jeg nogensinde har været. Maaskee at De ikke behøver denne Forklaring — hvilket dog skulde gjøre mig ondt — men jeg stylder dog ligesuldt baade Dem og mig selv at give den, og efter mit Hiertes Trang kommer den meget sildigere, end jeg ønskede. Jeg vil nu

ikke spænde Deres Nysgierrighed længer, men ligesvem sig Dem, at jeg i Søndags Aftes første Gang i mit Liv var vred paa Dem, fordi De tog den Ulve-Slabber [ilbe op], som jeg ene og alene opholdt mig saa længe ved, fordi Grevebarnet finder et Slags ustyldig Fornøielse i at høre Dem nævne Ulven. Jeg vil gierne tilstaae Dem, at det var en slau, kiedsommelig Discours, men jeg kan dog alvorligt forsiktre Dem, at intet Menneſte, der kender mig saa godt — som De vist nok burde kende mig, intet Menneſte, der har gjort mig en Hundrededeelen af de Venſtabs-Forsiktringer, De har gjort mig, intet eneste Menneſte af de Mangfoldige, der have nogen Godhed og Hengivenhed for mig, vilde taget det Fiaſerie ſaaledes, som De tog det. Jeg burde vel ikke ladet det opirre mig, da jeg dog ſaa temmelig kan finde mig i, at De er anderledes end alle andre Menneſter; men jeg var dog ſvag nok til at blive opirret. Og da jeg ikke kan være uredelig, var det viſt ogſaa øienſynligt nok, at jeg var vred, da jeg undgik ſaameget mueligt at give mig af med Dem, og da jeg med frit Forſæt for første Gang ſøgte at undgaae, og undgik virkelig ogſaa, at høre Dem et venligt Godnat. Dette gjorde mig ſelv ondt, og end mere ondt, fordi jeg desværre ſaae, det var Dem aldeles ligegyldigt, eller [De] i det mindſte Lod, ſom det var Dem ligegyldigt. Herover heroeligede jeg mig dog ogſaa temmelig ſnart, thi at det virkelig ikke er Dem ligegyldigt, om jeg er venlig eller uvenlig imod Dem, veed jeg for vel; og jeg kunde ogſaa let forklare mig Deres Digegyldighed blot af en Emule Letſindighed, at De ved Siden af det elſkværdige Grevebarn let kunde glemme, hvad De til en anden Tid maatte ikke havde glemt. Alt dette var ogſaa af mig glemt i Gaar, da jeg med det kærliſte Hierte tænkte paa Dem; men jeg kan ikke følge Dem, at det gjorde mig ondt i Aften, at De ſlet [ikke] forlangte den ringeſte Forklaring over den uſædvanlige Opførelſe af mig i Søndags, at jeg ikke gav Dem Haanden da De gif. De ſeer ſelv, at enten De ſlet ikke har bemærket det, eller bemærket det

uden at bryde Dem om det, saa maae begge Dele bedrøve mig. Det gjør det sandelig ogsaa; men derfor havde jeg dog Ilret i ikke at tage en venlig Afsteed med Dem i Aften, da jeg dog slet ikke var vred; dette beder jeg Dem derfor ogsaa at tilgive. De har sagt mig saa uendelig sødt og smukt i det Brev, De bragte mig paa min Fødselsdag, at den Kiærlighed, jeg møder hos mine Elskede, er mit Livs bedste Næring. Og dog er det ikke saa. Nei gode Ven! mit Liv har en helligere, bedre, varigere Næring, nemlig den Kiærlighed, der udgaaer af mit eget Hjerte, og som omfatter Alt, hvad der er mig helligt og dyrebart. Vel har jeg aldrig erfaret, hvordan det er ikke at være elstet af noget Menneſte; men saa viſt jeg veed, at jeg har en kiærlig Fader og Ven i Himmelen, der er med mig alle mine Dage, saa viſt veed jeg ogsaa, at jeg vilde kunne bære denne Stiæbne; men at jeg derimod ikke kunde ophøre at elſte mine Kiære, uden at maatte ſlukke den hellige Flamme i mit Indre, ſom viſt nok er mit Livs bedste Næring. Derfor vil jeg ogsaa altid ſørge for at ſtaffe den Næring, renſe mit Hjerte fra alt Ondt, at den maae brænde reen og hellig og altid ſtige høiere. Derfor har jeg nu ogsaa udryddet det Onde, der havde indſneget ſig i mit Hjerte imod Dem, bedet Dem om Forladelſe, og venter nu med den inderligſte Længſel det Øieblik, da De vil unde mig igien at rætte Dem en kiærlig Haand. Heller ikke bliver jeg ret roelig eller glad, før jeg veed, De har tilgivet mig ganſte. Vær ogsaa lidt over med mig, gode, inderlig kiære Ven! og betænk, at jeg dog lider meget, og har, foruden mange Smerter, ogsaa mange Befymringer, ſom jeg ikke altid har Styrke nok til at modſtaa. — Nu lægger jeg mig dog ſaa glad til Hvile, fordi jeg har bedet Dem om Tilgivelse, og kan roeligen vende min Tanke til Gud.

Deres R. M. R.

Derſom jeg havde vidſt, at Rahbet var kommen ſaa miſſe fornoiet hjem, ſom han deſværre kom i Aften, ſaa havde jeg dog plaget Dem om at blive. Kom endelig ſaa ſnart De kan!

Fra Molbeck.

Den 27de Oct. 1818.

Jeg har vist Uret i at ville i dette Dieblif besvare det Brev fra Dem, ædle, fortræffelige Veninde! som jeg nylig har modtaget — et Brev, der er noget af det Skønneste og mest Rørende, jeg ikke blot fra Deres, men fra enhver anden Haand har læst, og som De maa være forsikkert om har bevæget mig inderligt. — Men det har ikke blot truffet mig heel forstemt og piint af mit Livs mørke Plageaand — men endog i den kolde og haarde Stemning, hvori jeg undertiden befinder mig, og som gjør mig næsten ligesaa ligegyldig for de fleste Gienstande uden for mig, som for min egen Tilværelse.

. Men bør jeg ikke heller opsætte til en anden Dag, naar mit Sind og mit Die er mindre omtaaget, at svare Dem paa dette skønne Brev, hvori det ædelste, det kærligste og reneeste Hierte usigelig rørende og indtagende aabenbarer sig? Jeg kan jo i Dag kun sige Dem, hvad De maa finde mørkt og kolbt som min hele Stemning, der endog behersker mine mest levende Følelser. Men at lade Deres Brev ganske være ubesvaret, er mig dog umuligt, om jeg end skal nøies med at sige Dem, at som jeg i Aftes følte mig meget ulukkig efterat have forladt Dem (som jeg efter Deres Ord kunde troe) fortørnet paa mig: saaledes har jeg i Dag i mit Hierte velsignet Dem og af mit Zinderste ønsket, at Gud vilde belønne Dem for den ubestribelige Godhed, De bærer for een, som aldrig har fortient og aldrig vil fortjene den.

Jeg anede i Gaar, at De var vred paa mig, men uden at jeg vidste Aarsagen. Jeg maa endog tilstaae Dem, at jeg med et temmelig let og muntert Sind kom ud til Dem, og ventede at finde Dem i Hiertet forsonet, om end Deres Tale var straffende. Saaledes var De vist ogsaa — men det smertebe mig inderligt, at De hellere vilde straffe mig

med Kulde, end med fortiente Bebreidelser. De kiender min Glemsomhed, og De vil troe min Forsikkring, at det er mig aldeles umuligt at hufte, hvorledes jeg i Søndags Aftes gav Dem Aarsag til at blive vred; men da De vist erindrer det, vil jeg bede Dem sige mig det med alle Omstændigheder, naar jeg første Gang seer Dem. Jeg tilstaaer Dem, at det overraskede mig meget at finde Dem saa kold, da jeg i Søndags gik fra Dem; jeg var ikke ligegyldig derved, men jeg tænkte mig det som en fortient Straf, som De i Gaar vilde have forklaret mig. Det gjør mig altid ubestrikelig ondt, naar jeg føler, at jeg har bedrøvet Dem — men jeg maatte næsten fortvivle, naar jeg tænker paa, at dette daglig kan skee. De har vist Aarsag til at laste min Letsindighed, som jeg ofte selv saa høilig misbilliger, og dog føler jeg daglig, at uden den vilde Livet, som jeg lever det, være mig den utaaleligste Byrde. Men naar De straffer mig for denne Brøde, vil De dog vist aldrig troe, at den nogensinde kunde beherske mig i den Grad, at jeg glemte mit Hiertes helligste Fordringer.

Wdele, kiære Veninde! stient mig fremfor Alt Deres Overbærelse — og lad mig vel være dømt, men ogsaa tilgivet! Jeg føler saa levende, hvor usigelig lykkelig jeg kunde være, om den blide, skyldfrie Harmonie imellem vore Hiarter altid lige klar og rolig og uforstyrret kunde forene os — men en fiendsk Dæmon i mit eget Indre forfølger min Lykke her som overalt, og jeg ræddes for Stormen endog ved det klareste Havblik.

Tilgiv nu ogsaa i Dag den, som daglig trænger til Deres Tilgivelse, og vær endnu engang af min Siæls Inderste takket for det kiærlighedsfulde Brev, hvormed De har velsignet

Deres

M.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 29 Oct. 1818.

Min gode, inderlig kiære Ven!

Jeg vil nu indbilde mig, at Stine har lovet Dem Brev i Morgen, egentlig kun fordi jeg har en uovervindelig Eyst til saasnart muelig at fortælle Dem, at De var høist elstværddig i Aftes, og at jeg hele Dagen har været rørt og glad over Dem og ønsket, jeg kunde være saa god imod Dem, som jeg har Hierte til at være, men heller ikke mere af hvad dertil udfordres. Jeg har jo heller ikke skriftlig takket Dem for det søde, elstværddige Brev, hvormed De saa inderlig glædede mig den Dag, jeg var bedrøbet over Dem, eller rettere over mig selv; thi De havde jo dog intet Ondt gjort mig. Nu har jeg dog det Haab og den Tillid til mig selv, at jeg aldrig tiere skal gjøre Dem saa utilgivelig Uret, som jeg dog vist har gjort denne Gang. Skulde imidlertid Sligt kunne hænde tiere, saa vær dog i det Mindste overbevist om, at det ikke kommer fra mit Hierte, og at det aldrig vil tage Deel i Noget, som er Uret imod Dem. Jeg har virkelig det inderligste og oprigtigste Ønske, at jeg maatte kunne være Dem til ret megen Glæde og Trøst; men jeg har desværre ogsaa den Sorg, at jeg seer, hvorlidet det er, jeg kan udrette, og jeg tør jo ikke engang haabe, at De engang vilde faae den Fortroelighed til mig, at De sagde mig uden Tilbageholdenhed, naar noget var Dem iveien.

-
53. Onkelen: J. P. Mynster. — Da o: „Dagen“, hvis Redacteur R. paa den Tid var. — Henderson: Ebenezer H., født i Skotland, i nogle Aar Præst for den engelske Menighed i Helsingør, opholdt sig en Tid lang i Kjøbenhavn, gjorde to Reiser til Island (som han har bestrevet), samt fiden til Tydsland og Rusland som Agent for det brittiske Bibelselskab, og vendte derefter tilbage til England. Han var en kundskabsrig og fra Karakterens Side fortræffelig Mand, afholdt og høiagtet af dem, der kjendte ham.

Det er dog en synderlig Ting, at der iblandt de bedste Venner dog aldrig findes heel Fortroelighed. Hvorfor skulde man ikke kunne troe sine Venner ligesaa godt som sig selv, hos hvem man dog er nødt til at henlægge enhver Betyrning, der trykker En? Egentlig kommer det vel af Undseelse, fordi man dog i Hjertet føler og indseer, at de fleste Sorger ere ugudelige. Dette er vist nok et haardt Udtryk, men desværre dog sikkert det rette; thi med Gud bære vi enhver Sorg let, og uden Ham er enhver Byrde os for tung. Man vil ikke kaste sin Sorg paa Gud, ikke søge Kraften der, hvor den dog ene er at finde; men derfor er det heller intet Under, at de Fleste sørge som de, der have intet Haab. Desværre, at jeg saa ofte har maattet erfare dette ved Mennesker, der vare mig kiære, og at jeg endnu næsten daglig maa erfare det Samme, uden at kunne bringe den Trøst, jeg selv er i Besiddelse af, i deres Hjertes, som ere mig kiære. Men nu tør jeg ikke declamere længer, ellers mærker De snart, at Dons har været hos mig for nogle Timer siden. Dette maae De dog ogsaa gierne mærke, og endnu heller maatte De mærke, at han har bragt en stor Blæfflaske med sikkerlig ganske fortræffeligt Blæk i, men som jeg desværre ikke kan komme til, da Flasken er proppet, som om den var fyldt med Vand af Styges Kilde. Jeg vilde nu gierne spørge Dem, om De har tænkt lidt paa mig i Dag, dersom jeg ikke maatte ønske, De aldrig tænkte paa mig, siden De — efter hvad De sagde mig i Gaar — altid tænker Dem mig i Kaffeovnstrøgen, ret som jeg levede et aldeles ørkesløst Levnet. Nu kom Egernet hjem, aabnede Dons's Blæfflaske, saa det knagede og bragede i den (men jeg kan ikke prøve Blækket, før jeg har gjort mit Blæfglas reent) og gif nu ind, at skrive Da. Imedens vil jeg fylde mit Papir med Aften-Snak, skøndt De vel allerede har faaet nok af det. For imidlertid ikke at vaase alt for meget, vil jeg nu lade den ædle Skotte være Brevstof, og fortælle Dem, at jeg havde den Glæde, da Onkelen var hos mig, at høre, at han var bleven ganske indtaget af Hendersons

Udvortes, da han saa ham paa Universitetet, og at han ønskede sig Hendersons Gravitet. Han forsikrede mig ogsaa, at han havde stor Lyst til at kiende et Menneske, der seer saaledes ud, og der — efter, jeg veed ikke hvilken Forfatter — hører til en Klasse Mennesker, der er den lærdeste og anstændigste i Verden, den skotske Geistlighed nemlig....

Gid jeg nu kunde slutte dette stakkels Brev med saa varme og kiærlige Ord, som jeg gierne vilde, til Tak fordi De i Aftes et Par Gange saa saa velsignet mildt og venligt til mig, at jeg har forestillet mig dette Syn mange Gange i Dag og glædet mig ret inderlig derover. Jeg vil ikke gierne smigre Dem og gjør det ikke heller, naar jeg siger Dem, hvad jeg ikke kan bare mig for at sige: at De kan være saa ubeskrivelig elskværdig, at det slet ikke er noget Under, at jeg har Lyst til at forkiæle Dem. Undskyld nu dette Brevstof, og tænk saa glad paa mig, som jeg nu tænker paa Dem.

Deres uforanderlig hengivne

R. M. R.

54.

Fra Molbeck.

Christianshavn d. 5te Nov. 1813.

Som jeg mangfoldige, for ikke at sige utallige Gange idag har tænkt paa Dem, min elskværdigste Veninde! saa er dette ogsaa 3die Gang, jeg tager mig for at skrive til Dem, og da Villien nu denne Gang dog har virket saameget, at 4 Linier alt ere skrevne, vil der formodentlig komme saamange flere efter, at det i det mindste fra den udbortes Form's Side kan giælde for et Brev. At skrive saa smukt og saa interessant og saa kiærligt, som den bedste og kiærligste og interessanteste Veninde fortiente, har jeg hverken i

Aften, eller til nogen anden Tid i min Evne — dog er jeg virkelig lidt stolt paa at kunne sende Dem noget i dette Brev, som jeg troer vil være Dem kjær — en Hilsen fra Deres Fader og Søster. Jeg veed alt for vel, med hvor venlig en Overbærelse De betragter mine Breve; men dog har De ikke ved den Tilfredshed og den Roes, hvormed De saa ofte har optaget Dem, forkiælet mig saameget, at jeg selv skulde være tilfreds med hvad jeg skriver til Dem. Det er sødt og kjær for mit Hierte, at De næsten altid kun lader Deres bedømme mine Breve — jeg har heller ikke den Tro, at det vilde være en Fortieneste hos mig, om jeg istedet for Breve sendte Dem konstlede og struede Afhandlinger; men jeg er dog ikke tilfreds med, at der som oftest kommer saa lidt virkelig Brevstof i mine Breve, at de vilde være aldeles uværdige til at læses, end sige gjemmes af Dem, om De ikke i det mindste havde den Fortieneste, at de vise mig ogsaa fraværende i min naturlige Skikkelse, og at jeg i at at skrive til Dem altid giver Dem et, vist ikke konstigt eller vel udført, men steds lignende Udtryk af min hele Personlighed. Det skulde gøre mig endnu mere ondt, end at mine Breve fra Indholdets Side ere saa ubehagelige, om De i et eneste af dem havde fundet noget Tvunget eller Konstlet, Noget, hvorom De maatte troe: der har han sagt Andet, end han mener. Men lad være, jeg ikke følger min Personlighed for Dem, kan jeg dog ikke negte, at jeg ønskede, denne maatte være lidt interessanter; thi en Naturlighed, som ingen anden Fortieneste har, end at være naturlig, bliver man virkelig dog let fied af. Skal jeg altsaa stræbe efter at bringe noget mere Konst ind i mine Breve, og for at gøre Dem interessanter søge at tilegne mig, hvad jeg ikke eier? — Jeg frygter, dette vilde hos Dem kun slet lykkes mig, og hvad mig selv angaaer, da bliver det mig daglig mere modbydeligt at give mig det mindste Skin af at ville synes Andet, end jeg er, eller skrive et Ord, som jeg ikke med klar Overbeviisning kan tilegne mig. Hellere derfor Breve til Dem (hvilket næsten vil sige det samme som hastig afjastede og

heel ustuderede Breve) eller ingen Breve, end Breve, hvor jeg for min egen eller Andres Skyld skal studere mig ind i Tanker, der ikke ere mine egne, Følelser, som i Diebliffet, da jeg skriver, ere mig fremmede, eller en Stemning, som jeg ikke har. Jeg maatte være utrøstelig ved det Savn, jeg føler og dagligen erkiender, og ved den Overbeviisning, at jeg hverken i Aand eller Hierte nogensinde kan blive Dem værdig — om jeg ikke troede, at Deres Hierte har Kiærlighed nok til ikke at gjøre Regning med mig efter min Fortieneste — og at jeg kun ved de to Midler, som jeg begge har i min Magt: stedsse at vise mig for Dem uden noget Slør og stedsse at bevare min Villie for det Gode — kan gjøre det muligt for mig mere og mere at gjøre mig værdig til det ædelste og ømmeste Vensteb.

.....
 Jeg maa blot endnu fortælle Dem i al Skynding, at da jeg i Gaar Eftermiddags, efter at have spist hos Viborgs, var umaadelig forlegen med mig selv, fattede jeg den heroiske Beslutning at drage ud i Bredgaden, for at besøge Danmarks store Dehlenschläger, som jeg mod Forventning fandt hjemme — og tænkt Dem! havde den Fornøielse at træffe Deres Fader der. Dette er virkelig sagt med fuldt Alvor, og jeg glæder mig endnu idag inderlig over den Tid, jeg tilbragte i hans Selskab, da det egentlig er første Gang, jeg har talt med ham. Jeg var og saa glad herved, at jeg slet ikke lod mig forstyrre af den store Digters Nærværelse, tilbragte et Par Timers Tid meget behageligt, og blev endog inden jeg gik ulastelig munter. Jeg havde endnu den Fornøielse at følge Deres Fader til Amagertorv, og gik nu langt mere fornøiet ud paa Christianshavn, end jeg var gaaet ind til Byen. Alt dette vil De vist finde ret naturligt, og ganske let kunne forklare Dem, at Deres Fader er en af de Folk, der ere efter mit Hoved, og som jeg maa holde meget af.

Jeg kunde endnu have meget at sige Dem, men maa indskrænke mig til at fortælle, at jeg havde megen Fornøielse af, at Deres Fader kunde hufte Bræderne, som De fik fra

Strandmøllen, da vi i Anledning af to Papirprøver kom til at tale om Drewsen, ved hvilken Leilighed jeg da ogsaa hørte, at han er ligesaa hjemme i Papirfabrikation, som i Alt andet hvad man kan nævne, og ikke blot er grundig i det, som Alle veed. — For Resten var Döhlsenschläger meget artig imod mig, hans Kone havde megen Snue, og hans Datter var meget skrigende uartig, hvorfor jeg atter tænkte, som ude hos Dem:

Die Lotte schon zum Engel zwingen,
Das will noch nicht so recht gelingen!

Deres

M.

55.

Fra Fru Rahbek.

Bastehuset d. 11 Nov. 1813.

Hvorledes skal jeg bære mig ad, min kære, gode Ven! for at overvinde den mægtige Drift, jeg ofte og nu især i dette Dieblis føler, til skriftlig at underholde mig med Dem, uagtet jeg har andet Arbeide, jeg ikke burde lægge tilside? I Aften burde jeg vist være meget flittig med mit egernske Arbeide, da jeg er ene; men dette uagtet, og uagtet at mine Penne — der ere ganske afsthyelige og slet ikke have villet lade sig tilfile — paa en Maade forbyde mig at besatte mig med Brevstof, agter jeg dog nu at stiale lidt Tid fra det egernske Arbeide, for at takke Dem, inderlig kære Ven! for to søde, elskværdige Breve, hvormed De næsten har giort mig altfor glad. Jeg har dog ogsaa Et og Andet at sige Dem; og Gud veed, naar jeg nu seer Dem, da Føret er blevet saaledes, at jeg kunde ansee det for min Pligt — hvis

55. Den Dag, da De ikke havde ventet o. s. v.: Fru R.s forrige, her ubeladte Brev til M. var skrevet paa J. P. Mynsters Fødselsdag, den 8de Novbr. — Marie: Fru R.s Koffepige. — Den gamle Rothe: Etatsraad Tyge Rothe.

det behøvedes — at forbyde Dem, ligesom jeg har forbudt min Onkel, at gaae herud i denne Tid. Det er jo dog ogsaa langt lettere at læse slet skrevet Brevstof, end at tradste herud for at høre, hvad jeg har at sige, hvilket endda ofte ikke engang bliver sagt, naar jeg seer Dem. Jeg vil nu begynde med Slutningen af Deres sidste Brev og svare Dem derpaa, at jeg ikke allene har tænkt paa den Tegning, hvormed jeg vilde røre Gredebarnet, men at jeg ogsaa har arbeidet paa den i Dag og det meget flittig, saaledes, at uagtet jeg først begyndte, i det vi skulde til at spise, med at spænde Papir paa Brættet, jeg dog blev meget over halv færdig, inden Dagen løb fra mig, hvilket fornøiede Samrædt (som kom tradskende ud i alt Sølet og traf mig i fuldt Arbeide) meget. Men nu maae De ikke indbilde Dem, at De er Skyld i min Flittighed i Dag; thi jeg forsikrer Dem, at det var min Bestemmelse, inden jeg fik Deres Brev i Aftes. Jeg kan ellers ikke nægte, at jeg er lidt nysgierrig efter at vide, hvormed De har isinde at røre Gredebarnet, der rigtig nok er elskværdig, men der ikke roeste Deres Skrift meer, end billigt var. — Egernnet er nu hjemkommen og har sladdret lidt med mig og rettet nogle Penne, saa de dog ere blevne lidt meer brugbare; derfor vil jeg nu ogsaa til Tak lægge mit Arbeide og igien tage fat paa hans; jeg skal dog nok alligevel, inden jeg gaaer til Sengs, faae skrevet noget meer paa dette, og faae Dem sagt i det Mindste nogle faa af de mange venlige og kiærlige Ord, det, efter Deres sjøde Breve, er Trang for mit Hierte at sige Dem. Lev vel faalænge!

Her er jeg da efter Løfte igien og vender mig nu til den Deel af Deres sidste Brev, der har rørt mig allermeest, nemlig Deres Rørelse over, at jeg ikke blot vilde tænke paa Dem, men ogsaa skrive et langt Brev til Dem paa den Dag, da De ikke havde ventet, at mine Tanker skulde vende sig til Dem. Og hvorfor skulde mine Tanker da ikke vende sig til Dem netop paa den Dag? Er det da saa syndeligt, at de gierne hysjelsætte sig paa cengang med de tvende kiæreste

Venner, Gud lod mig finde i Verden? Om jeg end ikke tænkte paa Dem hver Dag — som De kan være overbeviist om jeg gjør og maae gjøre — saa vilde jeg dog sikkert have tænkt paa Dem den Dag. Jeg kunde ikke med taknemlig Glæde levendegjøre Erindringen om det lange, inderlige, trofast bevarede, i Glæder og Sorger prøvede Venstabs, som min gamle Ven nu i saa mange Aar har viist at have for mig, uden at jeg tillige, ogsaa med taknemlig Glæde, maatte betænke, at dersom jeg ikke tør gjøre Regning paa, at den nye Ven, Gud lod mig finde eller sendte mig, engang vil blive den gamle fuldkommen liig heri, da er det kun, fordi vi dertil mødtes for seent. Denne Omstændighed — som jeg dog ofte nødes til at beklage, stiondt jeg ikke veed hvorfor — kan jo dog ikke forringe Værdet af Deres Venstabs for mig, det Venstabs, som De daglig og paa den elstværdigste Maade af Verden udbiiser med saadan Sver, som om De ret vilde bruge den korte Tid vel.

Fredag Morgen.

. . . . Jeg maatte i Aftes afbryde mit Skriveri, fordi Lysene brændte ned i Røben, og jeg havde glemt at faae Lys herind, inden Marie gik i Seng; jeg havde dengang saa gierne vedblevet at skrive, fordi jeg havde saameget at sige i Anledning af den Materie, jeg dengang forlod. Thi De maae være overbeviist om, at jeg ofte tænker ret alvorlig over bort Venstabs, hvilket det vel og fortienet, siden det ikke er af det almindelige Slags. Jeg er heller ingen letfindig Veninde, der forglemmer, at Et er at finde en Ven og et Andet at bevare hans Venstabs; jeg vil vist heller ikke kun modtage og Intet give igien, ikke kun nyde Glæderne deraf, uden at opfylde Pligterne. Svinger min Phantasie sig end ikke saa høit som Deres i sine Idealer om Venstabs, saa spøver den dog heller ikke kun i de lavere Regioner; thi at man der ikke maa søge noget Udelst og Stort, veed jeg for vel. I disse har jeg vist nok ikke heller hjemme; thi min Natur er dog — uagtet alle de Blyloder, der ned-

tyngte mit Legeme — temmelig bevinget. Derfor ændser jeg heller ikke Jordens Sorger stort og nedkues aldeles ikke af de saakaldte onde Tider, hvis Virkninger jeg dog desværre maa se næsten paa Alt, hvad der omringer mig. Disse Virkninger ramme vel ogsaa mig, thi jeg maae dog — da jeg ikke koldt kan tilslutte mit Hjerte — sørge over, skøndt jeg ikke kan sørge med de Misfornøiede. Jeg kan roelig og dog uden Vetsindighed betragte al Forvirring, thi jeg veed, at der er Noget, som er uafhængigt af alle udbortes Omstændigheder, og som Mennesket kan bevare, naar han vil bevare det, under alle Tidens Forvirringer og Omkiftninger. Og var jeg en bedre Christen (en saadan, som Grundtvig vil indbilde sig og os, han er) saa vilde jeg endnu roeligere kunne betragte det Altsammen. Thi den rette Christen har Hjertet fuld af Visshed; derpaa kendes hans Lykke, som den gæve Rothe siger; thi — for at blive ved hans Ord — det varme Mod giver anden Ro i Sjælen, end de om alt tvilendes vantende Begreb. Er dette Declamation (jeg anseer det rigtig nok for trøstefuld Sandhed), saa er den i det Mindste skønnere end Dens, jeg ikke tør nævne meer; og den kan vel fortjene at gien- tages i Tider som disse. Men nu vil jeg ikke declamere længer, da det ikke kan være Dem hynderlig opbyggeligt. . . .

Hvorledes skal jeg nu paa dette lille Rum faae Plads til alle de venlige Ord, jeg gierne vilde sige Dem, inden jeg gaaer til Sengs? Dette kan jeg ikke; De maae derfor nøies med, at jeg siger Dem, at jeg nu lægger mig til Hvile med Hjertet fuldt af Dem; at jeg inderlig beklager, at det onde Veir og Jøre vist længe vil berøve mig den Glæde at see Dem, og at jeg frygter, De paa Søndag Aften skal dandse med Fru Olsen, istedet for at sidde i Sofaen hos mig og Grevebarnet; og endelig, at jeg frygter, De ikke kan læse dette gyfelige Kradserie, men at De dog kan slutte Dem til, at det skal indeholde noget Godt. Lev nu vel, kære, velsignede Ven! og tænk ofte paa

Deres

R. M. R.

Fra Molbech.

Lørdag Aften. Den 13. Nov. [1813].

Vel har jeg ikke været saa flittig idag, at jeg kan troe at have fortient den Glæde, som det giver mig, i nogle Dieblit at tænke mig Dem nærværende, at dele mine Følelser med Dem og sige Dem noget af det, der sjælsætter mit Sind — men jeg er bleven vant til at troe, at jeg ikke let kan foretage mig noget bedre eller for mit Liv mere gavnligt, end, nærværende eller fraværende, at være hos Dem med mit fulde Hjerte og min hele Siæl; og jeg bør vel allermindst være nøieregnende over den Tid, jeg anvender paa at skrive til Dem, naar jeg mindes, hvormegen Tid jeg uforvarligen ødsler, eller tilbringer uden Frugt og uden Glæde. Jeg er ikke altid stemt til at tænke herpaa med den Letfindighed, hvormed jeg rigtig nok som oftest glider hen over mange Ujævnheder i mit Liv — men jeg har een Visshed, som aldrig svigter: jeg har endnu aldrig noget Dieblit tænkt paa Dem, aldrig seet Dem, aldrig skrevet til Dem, uden at min Siæl er bleven styrket og oplivet af en kraftig Glædesfølelse, som er noget langt andet og mere, end den blotte udbortes Behagelighed eller den mere sandfælsige Forlystelse — og jeg tør vel regne denne Følelse, der vist i sit Udspring og i sit Væsen er en af de rene, der nogensinde er optruffet hos mig, til Livets virkelige og høiere Goder, som ingen Nag skulle forgifte, og hvis Grindring, om de engang skulde ophøre, ublandet med al Fortrydelse skal svæbe for min Siæl imellem uglade Minder, som en klar Æther imellem

56. Statsraad Hansen: Over-Bygmester. — Gyldecrone: Baron, til Moesgaard. — Greveborg: Det ligeoverfor Raghbels Huus beliggende Landsted Ny Bakkegaard, hvor Grevebarnet: Fru R.s Dindling, Jfr. Johanne Langberg, boede om Sommeren. — Min Halvgub: Brinds Christian Frederik. — Deres Broder: Carl Heger, Bibliothekar ved Brinds Christians Haandbibliothek.

mørke Tordenstøyer. Desværre maa jeg dagligen føle, hvor lidt det er, jeg kan udrette, hvor ubetydeligt det, jeg kan virke for mig selv eller Andre; skøndt ikke blot en indvortes Urolighed, der egentlig vel er Levning af en tidlig vilblebet og ikke nok udviklet, hvileløs Virksomhedsdrift, men ogsaa min Modbydelighed for Alt, hvad der blot er en tom, øiebliklig Lyst for Sandserne, en pralende Stygge af Forfængelighed eller Glimrelyst eller dum Stolthed, kunde lære mig, at Naturen havde bestemt mig til en mere virksom og alvorlig Brug af de Kræfter, den har givet mig. Naar jeg nu maa føle dette og tillige føle, at min underlige Natur vel har faaet en heel Deel Letfindighed og Sorgløshed; men ikke nok, for at jeg ligegyldig skulde glemme, at Livet har en høiere Bestemmelse, end at være et Middel for en behagelig physiske Tilværelse: saa vil vist ingen nok saa streng Dommer kunne hebreide mig, at jeg gierne overgiver mig til den Følelse, der mere end nogen anden, som i mit Liv er opstaaet hos mig, har frembragt harmonisk Eenhed i mit Væsen og forsonet stridende Kræfter og Tilbøieligheder i min Siæl. Jeg maa føle mig lykkelig eller ulykkelig, tilfreds med min Stilling og Virksomhed eller ikke — jeg maa føle Savn i mit Hierte eller ligegyldig glemme dem — jeg maa see Tingene omkring mig i et Rosenlys eller i stummelt Mørke — jeg maa være i det munterste og letteste eller i det mørkeste og mest hypochondriste Lune: saa tidt min Tanke er hos Dem, saa tidt jeg føler, hvad det er, Deres Hierte har stienket mig, svinder hver en Taage for min Siæl, og jeg føler levende som min egen Tilværelse: i Deres Venskab har mit Liv forklaret sig — den Ulykkelighed, som jeg i det har fundet, er uforgængelig som mit Væsens u dødelige Kraft, fordi den er uafhængig af og ophøiet over jordisk Sandfælgighed — fordi den er reen og ædel, og udrunden af det, der ewig bliver det Helligste i Livet. Lad det da være saa, at mit Liv altid vil blive en underlig Ruin, paa hvilken jeg forgiæves søger at opføre en heel Bygning, fordi det falder ned paa den ene Side, medens jeg bygger op paa den anden — jeg

har dog faaet reist et Hiørnetaarn paa en Grundvold, der aldrig kan roffes; hvormeget der end styrter hist og her af Ruinens gamle og nye Mure — Taarnet kan ikke falde. Jeg vil i det altid finde en sikker Tilflugt og et venligt Hiem, naar Stormene fare igiennem Ruinen og ryste de større Mure; og naar det synes mig vildt og øde og stum-melt omkring mig, da kan jeg altid være vis paa, at jeg fra Taarnets Tinde har en fri og klar Udsigt over Livets brogede og forvirrede Brimmel. — Denne Vignelse eller Parabel kan vel ikke andet end synes Dem ganske underlig; maaskee vil De finde den lidt mindre urimelig, naar jeg siger Dem, at det hører til de underlige Tilbøieligheder hos mig, der skrive sig fra min Barndom, at jeg altid har tænkt mig det som min kæreste og skønneste Bolig, at boe i et gammelt, forfaldent Slot, som dog skulde have et stærkt og vel bevaret Hiørnetaarn, hvori der kunde indrettes nydelige Værelser, og hvorfra man kunde see vidt ud over Land og Sø og Skov. Saadanne tosfede Ideer kan jeg endnu mere mig med at kalde tilbage og udmale i min Phantasie; og jeg tænker i dette Dieblis paa, hvor rart det kunde være, om vi boede hver i et saadant Taarn, hvorfra vi — jeg i det mindste med Driller — kunde see over til hverandre, og jeg da havde langt lettere ved at komme til Dem, igiennem en forfalden Borgegaard og op ad en Vindeltrappe, som dog skulde være godt i Stand og have brede, magelige Trisser, end nu, da jeg skal tradske over alle disse Snorre- og Vindebroer og giennem noget, der om Sommeren er en Allee, men om Vinteren et Uføre. Dog maa De slet ikke tænke, at De skulde boe daarligt i dette Taarn. De kunde faae en 4 til 5 nette Værelser, som Statsraad Hansen skulde komme ud og indrette saa lune og bekvemme, som muligt. Næst maatte ogsaa faae to rummelige Værelser, paa Vilskaar, at han ikke maatte sætte sig ind og skrive Dag i Somfru Olsens Kammer; men han skulde have en smuk, rund Bogsal (thi Deres Taarn er rundt) omtrent som Gyldecrones, og han maatte have Lov til at flytte Bøgerne om 2 Gange om

Naret, men ikke mere. En nydelig Have, men ikke ret stor, slynger sig som en grøn Krands om Taarnets og Borgens mørkerøde Mure og deler sig i Terrasser paa Bierget — men en Dam er det umuligt at skaffe Nabhed saa høit oppe. Derimod kunde han faae en Sø eller Flod nede i Dalen. Men det forstaaer sig, at ganske nær ved skulde ligge en Greveborg, hvis Indretning og Omgivning jeg nu ikke faaer Leilighed at beskrive — kun at der til denne skulde gaae en fast Vej — og det var bedst, at der blev en opmuret Jodsti ved Siden — for at Grevebarnet aldrig skulde hindres fra at komme til Dem; ligesom jeg ogsaa neppe behøver at tilføie, at omtrent i en Fierdingveis Afstand ligger en smuk, stor By, hvor Mynster præker om Søndagen (men helst til Aftensang), og hvor der er Comedier at dirigere for Nabhed, og for at fornøie ham, ingen Tydskere, imod at min Halvgub skulde regiere der; deres Broder kan da gierne vedblive at være Bibliothekar over hans Haandbibliothek; men Kongens Bibliothek maa ogsaa være der, og dette forbeholder jeg mig selv. — Jeg fornøier mig saameget over al denne Herlighed, at jeg ikke engang ærgrer mig over det Papir og den Tid, jeg har spildt paa at beskrive den daarligt — thi De maa slet ikke bedømme den efter min Beskrivelse — men noget ærgrer jeg mig dog over, at det nu er temmelig sildigt og temmelig koldt, og at jeg derfor ikke faaer sagt Dem det allermindste af de hundrede Ting, jeg vilde sagt Dem til Svar paa Deres usigelig kære og deilige Brev, hvorfor jeg her kun meget slet kan takke Dem, og neppe bedre i Morgen, om jeg ogsaa bliver lykkelig nok til at see den elstværdiske Veninde, som jeg nu siger et kærtligt Godnat og sender det hjertelige Ønske: at De i Nat maatte sove ret sødt og roligt i Deres Taarn — hvorfra De vist i Morgen tidligt seer venligt over til

Deres

E. Molbech.

Fra Fru Rahbet.

Bakkehuset d 16 Nov. [1813].

Da jeg ikke kan nænne at lade Dem være uvidende om Grevebarnets Rørelse over Deres vist nok ogsaa meget rørende og vakre Foræring, saa skriver jeg nu til Dem, uagtet De virkelig ved Deres strænge og ubillige Critik over Carolines Brev reent har betaget mig Lusten til at skrive tiere til Dem; thi hvor lidet forfængelig jeg end er (for jeg kan vel sige: I am too proud, to be vain), saa er jeg det dog nok, eller rettere Fruentimmer nok, for at frygte en saa stræng Dommer, som jeg mærker, De er. Jeg havde saa travlt i Morges, at jeg dengang ikke kunde, som jeg vilde — nemlig i god Roe — overlevere hende Bogen; derfor udsatte jeg det til i Eftermiddag, hvorover jeg dog havde Strupler, da det forekom mig lidt Uret baade imod hende og imod Dem; men jeg vilde som sagt gierne nyde denne Glæde lidt i Roe, og da jeg ogsaa sikkert ventede at blive

57. Foræring: Det dengang endnu ikke trykte Digt „Der irrende Ritter von Adam Dehlenschläger“, som M. havde affrevet og foræret Jfr. Joh. Langberg. — Caroline o: Jfr. Caroline Falk, (senere Statsraadinde Suhr, i Bakkehuusproget kaldet „Deiligheden“). — Det hormodige Digtervaaben: I M.s Afskrift af „der irrende Ritter“ findes en coloreret Afbildning af det dehlenschlägerste Digtervaaben: en omvendt Lyre, omslyngt af en Slange, der bider sig selv i Halsen, og i disse Symboler tillige Begyndelsesbogstaverne til Digterens Navn. — Den bestedne Forklaring, som omtales i Brevet, er Forf.s „Erklärung des Wappens“, hvori det bl. a. hedder: „Da zwischen diesen Ziffern steht das ganze Dichter-Alphabet. So sind, weil ich ein Dichter, eben im Namen beyde mir gegeben.“ — Der Heiland: Digtets Helt hører i Drømme et Christusbillede tale til ham. — Middags Forsoning: Digtets fjerde Romanze har til Overskrift: „Der Mittag. Versöhnung und Glück“. — Svad De har skrevet om i Aftes: formodentlig i et Tillæg til M.s Brev af 13de Nov., som ikke er opbevaret.

ganste ene i Eftermiddag og i Aften, saa vilde jeg saa gjerne, at vi ved samme Leilighed skulde uforstyrret tilbringe nogle Timer sammen, hvilket vi nu ogsaa med megen Fornøielse fra begge Sider have gjort. Thi nu for saa Dieblif siden gif hun bort med den irrende Ridder, inderlig rørt og taknemlig over Deres Godhed. Hun modtog den virkelig altfor beffebent, hvorfor jeg ogsaa maatte bede hende dæmpe Rørelsen, og forsikre hende, at det dog ikke var mere, end hun vel kunde være værd.

Jeg maae dog endnu fortælle Dem, at jeg har beklaget Deres stakkels Søster (skøndt hun vist ikke har anseet sig for beklagelsesværdig af den Grund) fordi hun ligesaa vel som jeg har maattet tegne det hovmodige Digter-Vaaben. Mynster har engang yttret, at det var en uhyre Driftighed af Skiebneen at kalde et Menneſte: A. og O; men jeg kunde snarere anſee det for en uhyre Driftighed af Digteren at ſige: Jeg er Alpha og Omega; thi det er dog den rette — ſkøndt ſkulde — Mæning af hans beffedne Forklaring. Dette havde han — jynes mig — heller kunnet lade „der Heiland“ ſige, iſtedet for den lange, upaſſelige Tale (thi det er dog virkelig en kiedſommelig Declamation), hvori der da ogsaa er indblandet Noget af den ſichtiſte Wiſdom om to Slags Chriſtendom. Men nu maae jeg nok ſtyre min Mund, eller rettere min Pen, derſom jeg ikke vil, at De ſkal beklage mig; lidt Medlidenhed har De dog vist med mig, fordi jeg har ſaa liden Sands for et ſaa almindelig beundret Digt; men jeg tænker, at De i vort korte Bekendſkab allerede ſaa ofte har havt Marſag til at beklage mig over Sligt, ſaa De nu er kied af det, ſaameget mere, ſom De dog nok veed, at det er for ſildig at ville ombende mig. Smidlertid vil jeg dog nu lade Ridderen i Roc, og ikke forſtyrre ham i hans elſkværdige Middags Forſoning, der er ham fuldkommen værdig, ſiden den beſtaaer i Lykke.

Da jeg for havde ſkrevet mit Papir fuldt, maatte jeg igien være lidt ſlittig, og da Flittigheden ikke ret vilde gaae

(fordi jeg dog, uagtet den Fornøielse, jeg har havt over Grevebarnet, er og har været meget forstømt i Dag) tog jeg det nye Testament frem, jikker paa, at det vilde trøste mig; thi Gud være lovet, at Evangeliet altid har Kraft til at styrke mit Hjerte, naar det er sygt. Derved traf Rahbek mig, da han kom og bragte mig Deres Brev, hvorfor jeg takker Dem meget. Egentlig takker jeg Dem kun for det comfortable Taarn, De har indrettet til mig; thi hvad De har skrevet om i Aftes, vil ikke ret røre mig, da Tønen er for vittig og spøgende, til at jeg kunde troe, Tingen laae Dem saa meget paa Hjerte. Jeg vil derfor heller ikke lade dette fordærve mig den Glæde, jeg havde af, at De i Aftes efter Bordet kom saa venlig hen til Deres stakkels, syge Veninde. Jeg erkjender heel vel, at man ikke altid kan have det i sin Magt at faae Tønen i et Brev hjertelig; men saameget formaaer man dog altid, at man kan lade være at skrive letsinndig om det, der ingen Letsinndighed taaler, det vil sige, lade være at skrive derom og bruge sin lyse Stemning og sit lyse, ulastelige Hoved til andre Ting. Dette siger jeg Dem, fordi jeg troer, De kan behøve at høre det; men De maae være overbevist om, at jeg siger det ganske uden Fortrydelse, ligesom jeg heller slet ikke var fortrydelig paa Dem i Aftes, uden for den Maade, hvorpaa De behandlede min stakkels Carolines Brev, hvilket jeg jo heller ikke den Gang dulgte Dem. — Jeg har nu igjen læst Deres Brev og takker Dem af mit inderste Hjerte for alt det, De har skrevet i Løverdags Aftes, uagtet jeg naturligviis troer De overdriver lidt den Glæde, det er Dem at tænke paa mig. Det gjør mig ondt, at jeg i dette Dieblif — da jeg burde ligge i min Seng — er saa forfrossen, at mine Ord desværre ikke kunne blive saa varme, som jeg gierne vilde have dem. Men naar De hører, at jeg, foruden at jeg hverken har eller faaer Brænde, nu heller ikke for Diebliffet har Tørv, og naar jeg tillige siger Dem, at jeg i Dag har havt en af mine betydeligste Betymringer, den nemlig, at see Rahbek meget utilfreds,

uden at jeg med mit velmeente, kiærlige Kiælerie — som desvære er det eneste Gode, jeg har at byde mine Kiære — ret har kunnet trøste ham, saa vil De — haaber jeg — undskyldte mig og ikke regne mig mine Ord til Ondt. Troe ogsaa, kiære, elskværdige Ven! at Dem kan jeg ikke mene noget Ondt; og naar det synes, som jeg gaaer en Smule i Rette med Dem, saa er det kun, fordi det er mit Hjerte saa vigtigt at kunne troe Dem ganske i Alting. Kunde jeg holde ud at fryse længer i denne kolde Hjørnestue, der intet Hjørnetaarn er, saa slap De mig ikke endnu; thi nu har jeg jo reent glemt, at jeg skal være bange for at skrive til Dem. Da jeg imidlertid nu husker det, saa vil jeg dog bede Dem ikke være alt for streng imod mig og betænke, at jeg vel til Nød selv kunde kritisere mine egne Breve, isald jeg vilde gjøre mig den Umage. Men jeg anseer Sagen slet ikke for saa vigtig, og vil heller kunne føle og tænke ret og sundt, end kunne bringe, hvad jeg føler og tænker, correct paa Papiret; og allerhelst vil jeg slet ikke have med Papiret at gjøre, uden at fornøje mig over det, naar det er saa smukt som det, De giver mig.

Men nu Godnat, og Lat fordi De saa venlig tænker paa den, i hvis kiærlige Erindring De ogsaa bestandig lever!
Deres K. M. K.

58.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 17de i Slagtemaaneden [1813].

Min gode, elskværdige Ven!

.....
 Ved at tænke paa Spiellerup, kommer jeg meget naturligt til at tænke paa Dufelen, og derved erindrer jeg, at jeg maae giendrive en Theorie, der synes temmelig fast hos

58. Brevet er begyndt d. 17de, men dets her meddeelte Slutning er skrevet Torsdag Aften, d. 18de November. — Dufelen: J. P. Mynster, fohren Præst i Spiellerup.

Dem, efter hvad De undertiden — og det ganske nyelig — har yttret. De synes nemlig at forudsætte, at jeg altid nødvendigvis maae være af samme Meening som Wijnster. At De ikke meener, jeg er udygtig til selv at have en Meening, veed jeg ret vel; men derfor er Deres Theorie alligevel urigtig, thi den forudsætter dog i det mindste et Slags Afguderi, som jeg aldrig har gjort mig skyldig i, efterat jeg er kommet til Skælsaar og Alder; thi at jeg i min allerførste Ungdom vel har kunnet drive et Slags Afguderi med Adler, vil jeg ikke nægte. Jeg kunde, om det behøvedes, give Dem mange Beviser paa, at jeg meget ofte og ret alvorlig har modstridt Wijnsters Meeninger, saaledes at vi undertiden have ført smaa Krige med hinanden, vel egentlig for ogsaa i mindre vigtige Ting at kunne blive saa enige, som vi vist nok ere og maae være i alt Væsentligt. Naar De derfor troer det mueligt, at jeg kunde fornægte mig til at være, var det end nok saa kiært et Menneſkes Echo, saa kiender De ikke engang min Stolt-
hed ret, der rigtig nok er saa stor, at jeg langt heller vil see galt med mine egne Dine end ret med en Andens. Nu haaber jeg, at jeg har declameret længe nok om denne Sag, og jeg vil kun tilføie, at De endelig ikke maae tage min Declamation ilde op, da jeg ikke har meent det allermindste Ondt dermed.

Harde jeg blot nu noget ret Godt og Venligt at sige Dem til Afſted, Noget som ret kunde overbevise Dem om, med hvilket kiærligt Sind jeg altid tænker paa Dem, og hvor fredelig jeg er findet imod Dem, ogsaa da naar De troer, jeg vil opirre Dem til Brede o: naar jeg driller Dem eller spøger med Dem. Thi De vil dog aldrig ret til at finde Dem i mit Spøg, der dog, om det end ofte er flaut, aldrig er ondt. Og jeg kan dog slet ikke undvære lidt Galskab og trænger vist ogsaa til det, for at dæmpe alle de ubehagelige Fornemmelser, jeg bestandig er udsat for. . . .

Deres ſtakkels

K. M. H.

Fra Molbech.

Christianshavn. den 20. Nov. 1813.

Om jeg end ikke havde mangfoldige andre Ting at skrive om til Dem, min kære, hvide Veninde! saa kunde jeg dog umulig undlade at fortælle Dem idag den virkelige Mærkværdighed, at jeg i Gaar tilbragte Aftenen, om ikke i Grundtvigs Selskab, dog i Selskab med ham. Jeg kom til Dons Kl. 5 og fandt ham ganske ene med sin Kone og Svigerinde, og tilbragte saaledes et Par Timer meget fornøiet med ham — saameget mere, som ogsaa hans Søster var der, en ret tæffelig Kone, som jeg næsten et heelt Aar ikke havde seet. Midt under denne venlige Harmonie indtræder to mørke Skikkelser — og see, det var Krønikens Forfatter med hans elskværdige Kærester — begge ganske uventede, da det allerede var sagt mig, at G. for Densvaghed ikke havde kunnet gaae ud. Der blev da naturligtvis en Glæde over al Maade, som jeg ret godt fandt mig i, ligesom jeg heller ikke saa ilde stiftede mig i at tale en Times Tid med min fordums Ven om Politik og deslige Sager. Da jeg imidlertid slet ikke fandt nogen særdeles tiltrækkende Behagelighed i denne Commerz, der heller ikke ret kunde komme i Gang, havde jeg bestemt at gaae — men som jeg netop tænkte at lave mig til at iværksætte dette, kom en heel Skare af Gratulanter, alle gamle Medlemmer af det ældgamle donsiske Societet; og da Aftenen nu tegnede sig langt bedre, og da jeg desuden indsaae, at det vilde gjøre Dons ondt og fordærve ham lidt af hans gode Geburtsdagshumeur, om jeg vilde være den eneste, der gik bort, fandt jeg mig i at blive, og tilbragte, uden egentlig at more mig, en ret taalelig fornøiet Aften — dog mere geneert ved at være i Sel-

59. Begge disse Kærester: Dons og Grundtvig. — At faae ondt af Tobakken: Ballehuus-Udtryk for at blive ubehagelig berørt af Noget.

skab med begge disse Kiærestes, end om det havde været med een af dem allene. Smidlertid troer jeg dog, at jeg opførte mig ganske maneerligt, paa det nær, at jeg knap talte ti Ord med Somfru Blicher, og det netop fordi hun forekom mig langt mere elskværdig, end jeg havde ventet. Dons var endog saa umaadelig galant, at han lod mig sidde hos hende ved Bordet; men da G. herover gjorde en temmelig spidsfindig Anmærkning, følte jeg at noget begyndte at koge i mig, og havde nær været udsat for at faae ondt af Tobakken og staafe mig Luft ved et Slags Uartighed — men var dog lykkelig nok til at dæmpe det, ved i Tide at hufte paa hos hvem jeg sad. Smidlertid virkede det dog saameget til at forstemme mig, at jeg slet ikke kunde faae Munden paa Gang, skøndt jeg virkelig havde foresat mig at være en Smule galant mod min vakkre Naboerste ved Bordet. Dette hindrede mig dog ikke fra at betragte hende ret nøie og at glæde mig over at finde saa megen Elskværdighed hos hende, som jeg troer et halvt Dusin Grundtviger kunde være ret godt tient med.

Da jeg i Morges maatte afbryde denne Beretning om Fødselsdagsaftenen, syntes mig, at jeg endnu havde grumme meget at skrive om den indtagende Bølge med de deilige Dine, som virkelig slet ikke bør hedde krønik, da der aldeles ikke er noget hos hende af det, jeg vilde kalde krønik — men nu er det ret vel, at jeg har glemt det Meste, da jeg dog i Grunden ikke kunde sige Andet om hende, end hvad De forlænge siden veed bedre end jeg. Jeg kan ogsaa sammensatte Alt, hvad jeg havde at sige om hende i det ene, at hun gjorde et behageligt Indtryk paa mig — hvilket netop er det rette Ord. At Behageligheden ikke ret udviklede sig, vil De finde let begribeligt — og at Indtrykket ikke var udmærket dybt eller stærkt, lader sig ogsaa ret vel forklare deraf, at jeg ikke har fuldt saamegen Receptivitet for deslige Indtryk, som i forrige Tider. Jeg maa overlade til Dem at forklare, hvorfor det synes mig, som jeg er mere ligegyldig end tilforn endog mod smukke og interessante Fruen-

timre — eller hvorfor i det mindste min Interessee vanskeligere end tilforn sængsles.

.
 Jeg maa nu forlade Dem, gode, elskværdige Veninde! og blot endnu sige Dem, at De aldeles tager Feil, hvis De mener, at jeg kunde tiltroe Dem at være Nogens Echo — da jeg dertil alt for vel kender Deres Aands Eiendommelighed. At De i det Meste og Væsentlige er enig med Mynster, fragaaer De ikke — og mig er denne Enighed saare ædel og elskværdig; ligesom jeg vist ogsaa hos Dem vil finde Enighed med Alt det Gode og Ædle, under hvilken Skikkelse det end viser sig — var det end den af en irrende Ridder. Heller ikke vil De vel være alt for streng mod irrende Riddere, siden Deres yngre Ven selv har været een, og om han end synes efterhaanden at aflægge dette Slags Ridderstab, dog ingenlunde troer sig sikker for ved en given Veilighed at falde tilbage dertil og hylde det under andre Former — thi Pandser, Hielm og Vandsæ, skøndt de vel efterhaanden rustne, har han dog endnu, og en Ridderborg og en Dulcinea ere jo ikke saa vanskelige at finde. — Hvad ellers det oehlenstlagerste Digt angaaer, kan De troe mig, at jeg selv undreder over, hvor ganske anderledes jeg læste det nu, end for 3 Aar siden i Ridderstabets Hebe — og at jeg virkelig indbilder mig, dette kunde rejse sig fra en noget bedre æsthetisk Sands, end jeg dengang besad.

. . . . Farvel, bedste Veninde, til i Morgen Kl. 2!
 Deres M.

60.

Fra Fru Rahbek.

Bastehuset d. 22 Nov. 1813.

Da jeg nu har fuldendt det egerne Arbeid, der var bestemt til denne Aften, saa kan jeg i denne Henseende saa

60. Barnet eller Line: maaskee Grevebarnet o: Johanne Sangberg, og Caroline Falk.

roelig sætte mig til at fortælle Dem, min gode, elskværdige Ven! hvor ufigelig glad og lykkelig jeg blev, da jeg i Aftes opbagede, at der ogsaa var et Brev til mig i den nydelige Pølse, der gik igiennem Gredebarnets Hænder. Jeg læste det saa ofte, inden jeg gik i Seng, og det var mig en Slags Trøst over, at De var gaaet fra mig saa længe før jeg havde ventet det. . . . Jeg havde saa gierne givet Stine et Par venlige Ord med til Dem i Morges; men da vi kom lidt sildig op, og Egernet hastede med at faae hende afsted, turde jeg ikke opholde hende den korte Tid. Nu derimod kan jeg saa let smøre noget Brevstof sammen paa donsigst Papir — som jeg undertiden vil bruge, for at spare paa Deres, stiondt det dog burde holde mig ud, naar jeg kun brugte det til Dem — som hun kan trække af med i Morgen. Det bliver sagtens ikke meget rart; men hvordan det end bliver, vil det dog altid bedre end slet intet Brevstof kunne sige Dem Et og Andet af hvad jeg i dette Dieblif føler. De bebrejder Dem saa elskværdigt, at De mangler Kraft og Begeistring til at udtrykke Deres Følelser for mig, uagtet De siger mig saa uendelig Meget, og det saa sødt og elskværdigt, at jeg ofte er i Ingemanns Tilfælde, ikke at tiltroe mig at kunne taale at høre det. Og dog — dog bereder De mig en næsten endnu sødere Fryd, ved at lade mig ahne og gicette mig til meget af Deres kærelige Sindelag imod mig. Jeg derimod, hvad kan jeg vel giemme i mit Hierte for Dem, som jeg ikke maae sige og skrive til Dem, ja saagar vise Dem i Gierningen, ved at behandle Dem som Barnet eller Lene? Og dog føler jeg saa ofte, at hvor aaben jeg end er, saa kan og vil det dog ikke Alt ud af mig; og naar De troer — gid De troede det! — at mit Hierte giemmer noget Godt og Kærligt, som hverken min Mund eller min Pen betroe Dem, saa gjør De det ikke Uret. Men jeg er ogsaa glad ved altid at have noget at sige Dem, uagtet jeg ofte føler Lust til at sige Dem alt Godt paa eengang. Og jeg er ogsaa glad ved at turde haabe, at naar jeg ikke mere kan sige Dem Noget, vil dog Et og Andet af hvad jeg har

sagt Dem ofte bringe mig i Deres kærslige, vennefulde Erindring.

. . . . I Anledning af i Aftes maae jeg dog sige Dem, at Wijnster gjorde mig ganske slukøret, da jeg kom ind fra at have fulgt Dem ud, ved at sige mig, at han havde afgjort med Gredebarnet, at jeg nok fik Dem til at blive. Saamegen Indflydelse mener han, jeg har hos Dem, og saa turde jeg Staffel dog slet ikke bede Dem blive. De skulde ellers hørt, hvor kiont Wijnster talte om Dem i Aftes, da De var borte, og De havde vist ikke faaet ondt af Tobakken. Det fornøier mig meget, at min og Grundtvigs Kæreste har vundet Deres Yndest. De siger, hun har Elskværdighed nok til et halvt Dussin Grundtviger, men regner slet ikke mig med. Jeg derimod vilde sige, at hun har Elskværdighed nok til de 6 Grundtviger og mig oveniføbet; men at jeg dog heller undte een Molbech al hendes Elskværdighed. Er dette ikke meget ædelmodigt? Hvorfor skulde ogsaa Grundtvig saa snart finde en Lise og De endnu ingen? Næsten kunde jeg heraf bevise Dem, at De ikke er nogen rigtig irrende Ridder, og at jeg altsaa tør vedblive at være streng imod den irrende Ridder, hvis Væsen og Sdrætter jeg slet ikke ynder. Men da Deres Ridderstab vist nok er meget mere poetisk, saa vil vel og den nærværende Tid med sin Smule Kærlighed vanskeligere kunne tilfredsstille Dem; og dette skal De — hvis De vil følge mit Raad — heller ikke lade fortryde Dem; thi det har ogsaa sit Gode.

Deres K. M. N.

61.

Fra Molbech.

Christianshavn d. 24de Novbr. 1813.

Elskværdigste Veninde!

Kan jeg vel andet end begynde min Dag — som hverken er eller kan blive mig glædelig — med at tænke paa Dem

61. Som ikke oplever denne Dag mere: Hun døde den 4de December 1813.

og tænke mig hos Dem, da De har tænkt saa uendelig elst-
 værdigt paa mig i Deres Brev, som var det første,
 jeg saa idag? — Vel har jeg næsten bestemt at ville be-
 søge Dem i Eftermiddag, i Fald jeg finder Veiret taaleligt,
 og indbilder mig, at jeg dog i det Hele vilde være meget
 mere stiftet til at tale med Dem end til at skrive Dem til
 med et saa forstyrret Hoved og saamange underlig mørke
 Følelser, som idag trænge sig til mit Hjerte; men da dette
 dog slet ikke er noget, jeg med Visshed tør love mig, kan jeg
 umulig overvinde min Siæls Trang til at sige Dem, hvor
 inderlig De har rørt mig ved alt det Gode og Kiærlige,
 som Deres Brev indeholder, og hvorved De ikke blot vakte
 paa ny den Taknemmelighed, som De daglig giver den
 skønneste og sødeste Næring — men ogsaa gav min hele
 Siæl en blidere Stemning end den, hvormed jeg vaagnede.
 Thi jeg har i disse Dage ikke et Dieblif været tilfreds; ingen
 Ting har været mig tilpas, og skøndt mit Ildbefindende
 har været af langt mindre Betydning, end jeg ventede det
 vilde blive, har det dog været mig temmelig utaaleligt, fordi
 det især har virket paa mit Hoved. Hvorfor jeg idag ikke
 kan være glad, skal jeg gierne her betroe Dem, for hvem
 mit Hjerte af alle Menneſter villigst aabner sig. Dog veed
 De jo for længe siden, at det er en af mine November-
 dage — men De veed ikke, at det er en Piges Fødselsdag,
 som jeg engang elskede meget høit — og som ikke oplever
 denne Dag mere. De kan tænke Dem, at jeg ved mig selv
 maa erkiende de menneſkelige Følelsers Ubestandighed og For-
 gængelighed, da jeg ret levende kan forestille mig, i hvilken
 langt anderledes Forfatning jeg under disse Omstændigheder
 vilde været for 5 Aar siden; men De vil ligesaa let tænke
 Dem, at jeg dog ikke kold og følesløs, skøndt min Følelse
 er mindre stærk end dengang, kan forestille mig den Pige
 idag paa sit Dødsleie, der engang var den eneste, hvis
 Billede opfyldte mit Hjerte, og i hvis Kiærlighed jeg drømte
 mig at opnaae mit Livs højeste Maal. Siden denne Drøm
 forsvandt, have saamange Optrin i mit Liv bevæget mit

Inderste, og saa mange Billeder have præget sig i min
 Siæl — men De have dog aldrig reent kunnet fortrænge
 hendes, og hun var mig altid meget kær, ikke blot fordi
 jeg aldrig kunde glemme, hvorledes jeg elskede hende og hvor-
 megen Indflydelse hun havde paa mit Liv — men ogsaa
 fordi hun er saa god og saa elskværdig, at Ingen, som
 kiendte hende, kunde glemme hende. Snart er hun hendes
 Støv tilbage paa Jorden; thi intet Under vil redde hende
 — saamegen Fromhed og Ynde og Elskværdighed skal en i
 vore Dine alt for tidlig Skiebne grusomt bortrykke — men
 det, som Døden ingen Magt har over, vil dog leve, naar
 den gode Pige ikke mere er paa Jorden. Først for to
 Maanedes siden fik jeg at vide, at hun siden Foraaret har
 været syg og over et halvt Aar allerede været udseet til
 Dødens Bytte. De kan tænke Dem, hvor inderlig det maatte
 røre mig, i nogle Linier fra hende, som jeg modtog i Sep-
 tember, og som er det sidste Brev, hun har skrevet, at læse
 de Ord: „men jeg vil trøste mig ved, at der kommer en
 Sommer efter denne“, som hun, uden at ane sin Død, skriver
 efter at have beklaget sig over, at Sommeren var svundet,
 uden at hun en eneste Dag havde kunnet glæde sig ved den.
 Naar saa steer med det grønne Træ — maa jeg vel sige —
 hvorledes vil det da gaae med det tørre? — Hvad vilde alle
 Livets Trængsler være mig, naar jeg kunde døe som denne
 Pige, der vist aldrig med sit Vidende har gjort Noget imod?
 — thi at jeg for hendes Skyld har haft mange mørke Dage,
 bør jeg vist ikke tilregne hende.

.
 Nu farvel — gid hun for i Formiddag! — og endnu
 engang tusind og atter tusind Tak fra

Deres evig taknemmelige
 Molbech.

Fra Fru Rahbek.

Den 25de November [1813.]

De vil vist ikke tvivle om, min kære Ven! at Deres saa elstværdigt veemodige Brev maatte røre mig dybt, og tillige fornøje min Lyst og Iver til altid mere at blive Dem den Veninde, i hvis Varm De med fuld Tillid kan nedlægge alle Deres Sorger, overbeviist om, at hendes Hierte er ømt og kærligt nok for baade at kunne og ville dele dem. Det er sikkert ogsaa Guds Bestemmelse med mig, at jeg skal være saameget for mine Venner, som han gav mig Evne til at kunne være, og naar jeg med redeligt Sind stræber at opfylde de Pligter, jeg skylder disse Venner, som ikke Hændelsen, men Guds viise Styrelse og mit eget Hierte skænkede mig, saa har jeg vist heller ikke levet forgiæves paa Jorden. Mange ville bedømme mit stille, umærkeligt ladende Liv anderledes; thi hvor ofte mene Menneskene ikke, at kun den har opfyldt sin fulde Bestemmelse, som har nydt alle Livets Glæder; og dette, fordi Nydelse desværre for de Fleste er Maalet, og fordi deres Ønsker saa sjælden overstrøbe det Endeliges Grændser. Men fordi mit Blik ikke er saa indskrænket, som saa mange Andres . . .

D. 26de.

Det var vel klogere (og ogsaa anstændigere paa denne Dag), at jeg tog et nyt Ark Papir; men hvad skulde jeg saa gøre med dette? Jeg saaer da finde mig i, at de sidste Ord i det begyndte Brevstof see saa hovmodige ud, som om de vare skrevne af ham, der siger: jeg er Alpha og Omega. Det vilde være mig en reen Umuelighed at udfinde, hvad jeg kan have villet skrive, men at jeg ikke har meent noget Hovmodigt dermed, tør jeg dog forsikre, isald De

62. Denne Dag: Den 26de Nov. var M.s Christianshavnske Venindes, Fru Amalie Viborgs Fødselsdag. — Sam der siger o. s. v. Dehlenschläger.

behøver en sliq Forsikkring. Vel er jeg ikke saa bange for at vedtiende mig, hvad Godt jeg veed der er ved mig, og kan paa den Maade vel imellem komme til at sige Noget, der kan tage sig lidt hovmodigt ud, men deels steer dette vist nok kun for mine allerfortroligste Venner, og disse ville heller ikke kunne bebreide mig, at det steer af Hovmod. Det er upaatvivlelig af stor Vigtighed, og dog tillige saare vanskeligt (hvilket jeg har seet meget vakkert bemærket hos min gode Ven Lavater) at være usforstret o: umisfist i hvad man skal sige og tænke om sig selv; men at dertil udfordres, at man ligesaa lidet maa være blind for sine gode Egenskaber, som for sine Mangler, vil vel ingen kunne nægte. Og hvem der kiender mig ret, vil heller ikke mene om mig — hvad Carl engang meget ubilligt yttrede om et Menneſte, jeg ikke behøver at nævne, da De vel kan vide, hvem det er — at jeg lever i Betragtningen af mine egne Fuldkommenheder.

.....
 Mere har jeg nu ikke at sige Dem — især siden Dyfene brænde ned i Piberne — undtagen, at jeg virkelig befinder mig meget ilde og frygter, at jeg vil komme til at befinde mig endnu værre paa Søndag Morgen, hvor umueligt De end anseer det for, at jeg kan befinde mig ilde, naar jeg skal i Kirke. Det træffer sig ogsaa uheldigt nok for mig, at det er til Høimesse M. prædiker paa Søndag, da jeg desværre ikke kan komme tidlig i Seng i Morgen Aften — fordi vi ikke blive ene — og altsaa den af Uengstlighed alt for tidlige Opstaaen nødvendig maae være mig til Hinder. Men nu vil jeg see, jeg kan faae det sovet i Nat, som ikke kan blive sovet i Morgen Nat, og forinden ønske Dem, at De maae sove sødt i Nat og tænke lidt paa mig, naar De vaagner i Morgen.

Deres

A. M. A.

Fra Fru Rahbek.

Bakkehuset d. 29 Nov. 1813.

. . . . De, min velsignede Ven! maae tilgive, at det er mig lige saa umueligt at takke Dem, som De fortienner, for Deres sidste elstværdsige Brev, som reent at lade være at takke Dem. Det har virkelig gjort mig saa glad, og jeg har læst det saa ofte, og endstændt jeg vel burde være vred paa det, fordi det i to Aftener har holdt mig saa længe oppe, saa forudseer jeg dog, at jeg i Aften ogsaa maae have fat paa det, uagtet det dog flere Gange har været fremme i Dag. Det er ogsaa dette velsignede Brev, og min Onkels Prædiken i Gaar, og den milde Venlighed, De viiste mig et Par Gange i den korte Tid, jeg saae Dem i Aftes, der tilsammen gjør mig det langt lettere at glemme, hvor daarlig jeg Stakkel er i disse Dage. Og naar nu den Glæde kommer til, som det Haab at jeg maastee skal see Dem i Morgen giver mig, hvem vilde da bryde sig om at være syg? Jeg har været saa bange i Dag for at Veiret skulde forandre sig, og ønsket saameget, at Deres Fod maatte være istand, for at der intet skulde være i Veien i Morgen. De kan ikke forestille Dem, hvor glad jeg er over, at min stille, nøisomme Bolig kan være Dem et kiært Hiem. Var De blot dette Hiem noget nærmere og ikke udsat for alle de Besværligheder, De maae kiempe imod for at naae det! Egentlig skulde De kunne gaae over paa Bakkehuset og derimod have en lang og besværlig Marsch til den elstværdsige Amalia, fordi hvad der bringer saa sød og herlig en Løn, er vel værd, at man derfor overvinder alle Vanskeligheder. Men

63. M's sidste Brev af 26de Nov. er her udeladt. — Den elstværdsige Amalia: Fru A. Viborg. — Mine stakkel's Blomster: Fru A. havde ved M. sendt Fru Viborg en Buks Blomster paa hendes Fødselsdag, den 26de Nov.

nu er det anderledes, og vist med Rette; thi dersom De ikke kunde have en friere — og altsaa ogsaa gladere — Omgang paa Bakkehuset, saa maatte den stakkels Beninde med det misfiske Navn (jeg har netop i Dag betænkt, at det er en skrækkelig Hævn, Møsen har taget over mig, at jeg er kommen til at hedde: Gamma) staae alt for langt tilbage for den elstværdiske Amalia; og det var jo dog Synd — ikke sandt? Jeg mærker nu, at Amalia ogsaa bliver en uudtømmelig Materie for mig, da jeg endnu har meget at sige i Anledning af hende. Deriblandt er fremfor Alt, at det ikke allene har rørt mig, men gjør mig endnu glad at tænke paa, hvad De skrev om den gode Modtagelse, mine stakkels Blomster nød. Men jeg vover ogsaa at sige, at min gode Willie var denne Modtagelse værd. Det er nu atter af de Ord, der tage sig hovmodigt ud, men dog maae jeg sige dem, og jeg kan det jo ogsaa nok, siden det er til Dem, jeg siger det. Naar jeg saa ofte har maattet og maae beklage, hvor langt jeg staaer tilbage fra det Maal, jeg saa tidlig har sat mig; naar det synes mig, som jeg alt for lidt har fyldestgjort de Forhaabninger, jeg i min tidlige Ungdom vakte hos min fromme, evig uforglemmelige Ven Adler; — og naar jeg endnu daglig maae bebreide mig, at hvorvel jeg vist nok aldrig trættes ved at gjøre det Gode, efter den Gvne Gud har givet mig, saa viser jeg dog ikke altid den Iver deri, som jeg efter min fyrrige Natur burde; naar — siger jeg — alt dette betynger min Samvittighed og vil forstyrre min indvortes Fred, saa gientkalder jeg mig alle de Dieblis, da den reneeste, ustyldigste Glæde har giennemstrømmet mit Indersite, og dette trøster mig; thi jeg veed, at den, der kan være saa barnlig glad, har ogsaa et Sind, hvori Gud kan boe, det er med andre Ord: har det Bedste, et Menneſte kan have. Og da jeg nu i Fredags var et saadant lille, godt Barn, der var saa inderlig glad over at kunne gjøre Dem og Deres gode Beninde en lille Fornøielse, saa seer De selv, at mit eget Hierte har lønnet mig rigelig for min Smule Uleilighed, og at det næsten er mere Løn, end jeg

kan taale, naar De siger mig saa mange søde Ord i den Anledning. Men derfor ere disse søde Ord mig dog inderlig tiære, og jeg tør vel glæde mig ved dem, da jeg veed med mig selv, at min lille uskyldige Opmærksomhed for Dem i Fredags ikke havde nogen egenlyttig Grund, med mindre det skulde være den, at gjøre mig selv en Glæde; men det var det dog ikke, thi jeg tænker ved saadanne Veiligheder aldrig et Dieblif paa mig selv; dertil holder jeg for lidt af mig selv og formeget af mine Venner. Jeg har nu roest mig saa længe, at jeg ikke har mere Godt at sige om mig, og for at straffe mig for min Selvroes, er Ilden gaaet ud i min Kaffelovn. Jeg vil derfor nu hielpe lidt paa den, og saa see at finde paa andet Brevstof. For i Morgen skal Stine bringe Dem dette, uagtet jeg rigtig nok frygter, — hvad jeg alt længe har frygtet, hvergang jeg har flyet hende et Brev til Dem — hun vil spørge mig, om hun ikke snart skal have et Brev til Mynster, da hun ikke har bragt ham noget siden den 9de November, og han dog, som det synes, efter hendes Theorier er det Bedste paa Jorden.

.....

Nu kan De igien faae nogle natlige Linier (thi Tiden er løbet fra mig ved at sidde længe tilbords og passiare med Egernet, og ved siden, da han var gaaet i Seng, at læse Onkelens Prædiken fra i Gaar), men at De vil finde dem elstværdige, som de sidste, tvivler jeg om, thi det er ikke den 26de Nov. i Morgen, og jeg har altsaa heller ingen Blomster sanket. Rigtig nok pleier jeg, naar jeg læser en Prædiken paa denne Tid, ikke at foretage mig noget derefter; men da jeg dog ikke er afflædt endnu, forekommer det mig, som jeg ikke kan anvende den Tid, da mine Nattraier skulle varmes paa Kaffelovnen, bedre, end til at skrive mit Brev færdigt. Kunde jeg nu paa den lille Plads rumme alt det Gode, jeg har meent Dem i disse Dage, da jeg om mueligt har tænkt endnu mere paa Dem end sædvanligt. Jeg veed nok, at det Første jeg vil see efter, naar jeg vaagner i Morgen, er hvordan Veiret tager sig ud, for at jeg derefter

Dem i Alting, saaledes maa jeg finde mig i Alt, eller dog i Meget, som jeg ikke gierne vilde. Jeg maa endog finde mig i, om jeg ikke i Morgen kommer ud til Dem, hvilket jeg dog har betænkt, om jeg kan lægge mig til noget bedre Humeur. Lev imidlertid saa vel, som De kan, og skriv dog ikke alt for mange natlige Breve, om endog Fru Rosenørn selv skal vente noget længere endnu paa Svar.

Deres

Wolbe ch.

65.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 9de i den uendelige Slagtemaaned.

[9de Decbr. 1813].

For at vise Dem, at jeg har lagt Deres Advarsel mod de natlige Breve paa Hierte, vil jeg nu, inden det bliver Nat, skrive et Par Ord til Dem. Jeg nødes til at begynde med at sige Dem, at jeg fryser noget umaneerligt i Dag, og at jeg formoder, vi er i Berig — som Paale siger — og at Kulden ikke gaaer over, før vi kommer i Apog. Skulde De ikke forstaa disse Paaliste Ord, saa kunde jeg, for tillige at forfærke Dem med mere Græst (hvilket jeg dog egentlig ikke burde befatte mig med, da jeg har glemt at skrive græste Bogstaver) sige Dem, at han mener: περιγρον og απογρον. Men hvordan Paale og Almanakken forresten vil have det skal være, bryder mig ikke stort, og det Berig er ogsaa en dum Theorie og svarer slet ikke til mine egne Sagttagelser, hvad min egen Person angaaer; thi jeg fryser altid meest, naar jeg er i Apog til en eller anden

64 Slagtemaaned: maa være en Feilskrift af Fru R. for Christmaaned. — Den Tid, da Egernet siger: forbi etc. o: da Rahbet forlanger sin Aftensmad. — Zafynthist eller zantist, betyder i Ballehuusproget: upasselig, svagelig. Udtrykket skriver sig fra den unge Grek Lunzi, der hørte hjemme paa Den Zante.

Gienstand, jeg gierne vilde være nærmere. Saalebes er jeg for Ex. overbeviist om, at jeg vilde fryse langt mindre, naar jeg havde Dem, min gode, kiære Ven, hos mig; thi i Aftes var jeg varm nok. Forkiæler jeg Dem nu med at sige dette? eller skulde jeg maaskee heller; naar jeg skriver til Dem, følge Dem det, som hvert Ord, hvert Blik forraader, naar jeg er Dem nær? Nei saamænd vil jeg ikke, og jeg troer heller ikke andet, end at De nok kan taale at høre det, De i Forveien dog veed. Og De veed jo dog nok, hvor kiær og interessant De altid er mig — hvordan end Deres Stemning er — og hvor gierne jeg vilde see Dem saa tilfreds, som jeg er overbeviist om, De kunde og burde være, og saa glad, som De sifferlig er god. Herpaa skal jeg ogsaa bestandig arbeide efter min ringe Evne, hvormeget De end modsætter Dem dette mit Arbeide, og om jeg endog engang imellem trætter Dem ved idelig at gientage Dem det Samme. De glæder mig saa ofte med Forsikringer om den Indflydelse, jeg har paa Dem; men viis mig det nu ogsaa engang i Gierningen. Jeg fordrer jo intet Umueligt af Dem, men kun hvad der har været mig selv mueligt og maae kunne være Dem endnu lettere mueligt. Und mig dog den Glæde, at mine Opdragelses-Theorier, anvendte paa Dem, maae bringe samme Frugt, som de have bragt andensteds. Men jeg veed nok, hvad De vil indvende mig herimod, og maae vel desværre tie, endskiøndt jeg dog kunde sige Meget til mit Forsvar. Men nu sladdrer jeg Tiden hen og betænkter ikke, at jeg kun har Dieblis at skrive i, da jeg har begyndt saa sildig, at det, skiøndt ikke Nat, dog er den Tid, da Natten ikke er langt borte, den Tid nemlig, da Egernet siger: forbi etc., og da jeg altsaa maae kaste mit dumme Brevstof. Jeg vilde da heller ikke ordentlig skrive til Dem i Aften, men kun opvarme mig lidt med skriftlig at conversere Dem, siden jeg desværre ikke kunde gjøre det mundtlig. Derfor bestrider jeg nu heller ikke nogen Adorations-Theori, skiøndt jeg dog kunde sige Dem, at jeg har foresat mig, hvis De vil drille mig med den bevidste Adoration, at jeg ogsaa vil

lægge mig efter paa ny at adorere, og jeg behøver vel ikke at sige Dem, hvem der vil blive Gienstanden for min Adoration. Her hører jeg Dem nu sige: Nei, det har De saamænd Ret i, for det er da let at vide, at det enten maae blive Mynster eller Christian den fjerdes Bibel. Og for strax at hielpe Dem paa rette Wei, svarer jeg da: ja, (og vilde ønske jeg kunde sige det saa nydeligt, som De siger Deres korte ja) ganske rigtig! Men da De dog endnu er lige klog, saa siger jeg Dem herved, at mit Valg er faldet paa Mynster, og at jeg virkelig — hvis det behøves — skal kunne uden megen Møie bringe Adorationen til en høj Grad. Jeg behøver kun idelig at tænke paa alle hans fortreffelige Egenskaber, især paa det elstværdiske spillerupske Liv; han levede i 9 Aar, og hvoraf han — ikke uden Grund, skøndt vel for Spøg — har faaet Navn af Døberen. Her gjorde Brændevinet en Afbrudelse (og idet jeg vendte Bladet om, gjorde jeg to Sviin, der, uagtet jeg strax væstede Papiret, staaer der endnu, til Vre for Dons's Blæk), og uagtet jeg endnu inden det bliver Nat kunde sige utallige Ting, der gjøre mig det saare let at adorere Onkelen, isald jeg finder det nødvendigt, vil jeg blot spørge Dem, om jeg ikke vel maae kunne adorere den, der blandt alle de mangfoldige Geistlige, jeg kiender, er den eneste, paa hvem Savaters skønne Ord: „Nur der Geistliche hat Würde, der die Würde seines Berufes fühlt und einen großen Zweck hat; nur der hat Salbung, dessen Seele in einem geistigen Elemente lebt, der oft und leicht in die unsichtbare Welt hingezogen wird, etc. etc.“ passe saa ganske. Dog vil jeg tilstaae Dem at jeg, alt dette uagtet, dog ikke adorerer, hvis De ikke tvinger mig dertil; thi jeg stammer mig dog ved nu paa mine gamle Dage at begaae saadanne Barnefregter, der vel kunne klæde et ungt Pigebarn ret kiønt, men der nødvendig maatte tage sig meget flaut ud af mig, som jeg nu er.

.
 Nu har jeg kun Plads til at sige min gode, velsignede Ven tusind Godnat og ønske, at De maae være glad og

den christianshavnske Veninde frist, naar jeg seer Dem igien. Mig skal De altid finde, om end zagtlyst og dimlende, dog saaledes, at jeg med Glæde modtager Dem og vist heller ikke skal drille Dem meer, end De kan taale.

Deres

R. M. R.

66.

Fra Molbeck.

Bibliotheket, den 10de December.

Om jeg endog udfører, hvad jeg foresatte mig, da jeg havde læst det Brev fra Dem, jeg nu nylig modtog, at besøge Dem i Eftermiddag, for saaledes at gjøre den bedste Brug, jeg er i Stand til, af min Tid og af det delige Veir — synes det mig dog et Slags Nødvendighed, at jeg ogsaa maa skrive et Par Ord til Dem, siden jeg nu er allene her og har Pen og Papir for mig i den Hensigt at skrive til min Broder. Jeg sagde Dem sidst, at jeg i denne Tid er ganske lidt oplagt til at skrive Breve. Dette var vel overflødig at sige Dem, da mine Breve selv tilstrækkelig maae

65. Jeg har engang med Ungdomsvarme udsagt denne Overbeviisning: i Afhandlingen „Om Livet, dets Bæsen og Bærd“ (Aarblomster og Gedeurter. 1810.) — Over, overzantist, Overelstværldighed. Den ofte i Brevverlingen forekommende Brug og Udhævelse af Ordet „over“ har sin Oprindelse fra M.s Bolig i Overgaden over Bandet, der gav Fru R. Anledning til adskilligt Drilleri, men ogsaa til følgende Citat af et engelsk Digt, som hun har affrevet til M.:

Over the mountains
And over the waves;
Over the fountains
And under the graves;
Over the floods that are deepest,
Which Neptune obey;
Over rocks that are steepest
Love will find out the way.

bevise det. Ikke desmindre er jeg uendelig tidt fristet til at tage Pennen for at male nogle Linier til Dem — til Lykke feer det langt fieldnere, end jeg har Willie dertil — men jeg er saaledes i en bestandig Strid imellem Overbeviisningen om mine Breves Uværd og om Ubetydeligheden af Deres Indhold, og den Trang, jeg næsten uophørlig føler til traværende at være med min Siæl og med mine Følelser hos den Elstværdisge, der alt for sødt og alt for ømt deler sin Tilværelse. — Hvad jeg ofte har sagt Dem, kan jeg dog aldrig alt for ofte gientage: De er ogsaa med Deres Breve alt for god imod mig. Hvorved fortienner jeg, at De opoffrer mig saamegen Tid, at De giver mig Nybelsen af saameget Stønt og Edelt, som bærer Deres Lands og Deres Hjertes Præg? — De kan troe mig, den Følelse, at jeg hverken er eller nogensinde bliver i Stand til at giengielde Dem, hvad jeg skylder Dem — at jeg daglig feer Dem ødsle Godhed og Kiærlighed paa den, der saa lidt kan fortienne det, som jeg — og at jeg daglig maa sige mig, at jeg ikke allene ikke gjør Noget, men at jeg egentlig Intet gjør, hvorved jeg for min egen Samvittighed og Overbeviisning kunde erkiende mig mere værdig til al denne Godhed og Omfjorg — denne eller disse Følelser ere mig ofte ret trykkelige; skøndt jeg tidt nok ogsaa ved at giennemtrænges af den sødere Taknemmeligheds-Følelse søger Trøst i den Tanke, at det er Godheds og Kiærligheds Natur at yttre sig uden at vente eller fordrø anden Giengielbelse end Hjertets og den levende Følelses Erkiendelse. Og havde vi ikke denne Overbeviisning, da maatte vi vel daglig fortæres af Nag og Græmmelse ved at tænke paa, hvorledes ethvert Dieblit i vort Liv er en Gave, vi ikke skyldte os selv, men den Eviges uendelige Kiærlighed — og hvor lidt vi, endog med den bedste og reneste Willie, nogensinde kunne komme til at fortienne hvad vi modtage af Guds Godhed. Thi, saalidt ofte mit Sind og mine Yttringer synes at bekræfte det, jeg føler dybt og levende — og aldrig, hvor ulukkelig jeg end blev, kunde denne Følelse forlade mig — at Livet,

hvor lidt det end ganske fyldestgør os, er en herlig og ædel Gave, for hvilken vi skyldte Livets Herre en evig Kiærlighed og Taknemmelighed. Jeg har engang med Ungdomsvarme udfagt denne Overbeviisning, og jeg har den endnu ligesaa fuldelig som dengang. Heller aldrig vil De høre mig med Alvor at laste Tilværelsen eller yttre den Tro, at Livet burde være anderledes end det er — hvilket desuden er en saa stor og utænkelig Urimelighed, at jeg ikke let kunde forfalde dertil. Men i det jeg erkender, hvor herligt det Billede er, som i Livets Ideal svæver for mig, mere eller mindre klart, men uudslættelig indpræget i min Siæls Væsen — føler jeg dog tillige at det skal realiseres, at vor Bestemmelse gaaer ud herpaa og ikke blot paa at nære os med idealiste Billeder, Drømme, Fantasier og Forsætter; og i det jeg føler min Svaghed og føler, hvor lidt jeg har Kraft og Evner, svarende til mine Ideer og til min Villie: da opstaar den uharmoniske og smertelige Følelse af Savn og Tomhed i min individuelle Tilværelse, der saa ofte forstyrrer den rolige Grundtone, som dog egentlig er den herskende i min Siæl, og afløser den kolde Ligegyldighed, hvormed jeg i Grunden — naar jeg er blot fornuftig, og hverken følende eller sandfælig — betragter mit Liv. Thi som daglig den Tro bliver fastere hos mig, at min Ungdoms harmoniske Idealer aldrig nogensinde ville opfyldes, at Haabets lyse Verden er tilluft for mig, og at Livet ikke kan give mig mere, end hvad jeg allerede kender og det alt for vel: saa bliver mig ogsaa meget af det, jeg før i det mindste med et Slags Interessé kunde omfatte, daglig mere ligegyldigt og kan i det højeste blot sysselsætte mig som hastig forbigående Synner, der vel endnu kunne forekomme mig ret skønne og indtagende, men som jeg dog veed med mig selv, ingen Realitet besidde. Hvorfor da ikke ganske vende Diet bort fra de flygtige Billeder, og blot søge og trage efter det, som ikke forgaaer med Diebliffet eller med Tiden? — Ja, hvorfor gav Naturen mig en Siæl, der var aaben for Alt for meget af det, der tildeels er og tildeels synes os Skønt og Stort,

og negtede mig Kræfter, der svarede til min Fantafie? — Hvorfor gav den mig urolig Stræben og Virksomhedsdrift, men ikke Vidensfaber, der vare stærke nok til at vende denne mod et eneste Maal? — og jeg kan vel spørge: hvorfor var den ikke enig med sig selv om hvad den vilde gjøre mig til, og derfor lod mig blive et Slags forfufket Værf, som faa mange have arbeidet paa at forfufte end mere, hvori jeg troligen har hiulpet dem, og som nu neppe De eller nogen Anden mere kan hielpe til Rette — da det ogsaa er ganfte efter mine Theorier, at den som ikke kan opdrage sig selv eller gjøre sig selv til noget, bliver aldrig opdraget af Andre, uden i det høieste til en Copie eller Caricatur. Da jeg nu aldrig har havt Lyft til at blive nogen af Delene, har heller ingen Opdragelse frugtet syndelig paa mig — og da jeg heller ikke har kunnet opdrage mig selv, er jeg bleven faa uopdraget, som De og enhver nu feer mig. Jeg frygter derfor ogsaa desværre alt for meget, at selv Deres Opdragelsetheorier ikke ville blive fuldkommen virkomme hos mig, uagtet al den Indflydelse, De virkelig har paa mig, og den maaftee endnu større, som De kunde have.

Christianshavn, den 10de om Aft. Kl. 7½.

Da dette Brev, ftiondt det hverken paa Bibliotheket eller paa Bakkehuset, hvor det alt engang har været, blev fuldbendt — dog i Morgen paa sin egen Haand ftal gjøre den anden Reife til hiint fortryllede og fortryllende Sted: maa jeg dog i det mindfte give det en Slutning med paa Veien. Da denne ikke kan bestaae i mange Ord, maa den være indstrænket til det, hvorfor jeg i Sandhed gif ud til Dem i Eftermiddag: til at takke Dem for alt det Gode og Dmme og Elftværdige i Deres Brev, hvorfor De fortiente, at jeg mere end 10 Gange gif ud til Dem. Det gjorde mig virkelig meget ondt og satte mig i en endnu mere ubehagelig Stemmning, da jeg gif hjem, at jeg hverken fik takket Dem, som jeg vilde, eller fagt Dem det allermindste af hvad jeg onftede.

Det gjør mig ogsaa ondt, at min Stemning ikke altid er saaledes, at jeg kan drage al den Glæde af Deres Selskab, som De saa gierne vil skienke mig. Det er saaledes med mig, at Spøg ikke altid passer til min Sindssforfatning — og jeg er ofte saaledes stemt som i Dag, at jeg ved Alvor vilde føres til Munterhed og et lettere Sind, i Stedet for at Spøg forstemmer mig mere. Men hvor i al Verden skulde jeg finde en Verden, hvori mit urimelige Væsen altid passede? — Dette i Forbigaaende. Jeg skal ved Leilighed komme tilbage til denne Materie. — Jeg vil nu kun sige Dem, at jeg i det Hele finder mig mærkelig bedre efter Touren i det deilige Veir, end i Morges — og at jeg nu gaaer over til den overzantiske Veninde, som De med Overelskværdighed interesserer Dem for — jeg troer snart ligesaa meget som jeg. — Himlens Fred og Glæde være med Dem!

67.

Fra Molbeck.

Kjøbenhavn d. 17de Decbr. 1818.

Ved at begynde disse Linier, mit første Arbeide paa en Dag, der evig vil blive blandt mit Livs Helligdage, falder det mig ganske naturlig i Tanke, hvorlidt jeg i Dag for et Aar siden, da jeg første Gang saae Dem, min sømme, elskelige, trofaste Veninde! anede, at Deres Venskab vilde blive mit Hierte saa helligt og saae en saa stor og betydende Indflydelse paa min Tilværelse. Dette kunde heller ingen Anelse sige mig; thi hvorledes skulde jeg drømme om, i Dem, som jeg ikke ventede nogensinde at kunne nærme mig, at finde et Væsen, hvortil mit eget ved et saa sympathetisk Slægtsskab skulde finde sig tiltrukket — i Dem, hvis Aand jeg kun troede sielben og udmærket, at møde et endnu sielbnere Hierte, hvis rige Følelsers Væld end ikke saa høi en Dannelses har kunnet tørre — og opnaae en Lykke, der var over min skønneste Anelse, at dette Hierte skulde fyldest med et saa sømt og

inderligt Venstreb for mig, der hidtil kun saare fiesden — og vist blot ved egen Skyld — havde mødt Deeltagelse og Venstrebssfølelse, der kunde tilfredsstille min hele Siæl. Saaledes var min Stiebnes Villie. Tidt nok i mit Liv havde jeg drømt at finde en Lykke, som jeg fra en tidlig Alder havde anseet for en af de rene og høieste Glæder, Tilværelsen kan stienke os — og maatte da see, hvorledes min Drøms Idealer efterhaanden tabte sig, som Taagebilleder svinde for Solen; og nu skulde jeg finde hvad jeg ikke havde bovet at drømme — ikke noget Taagebillede, dannet af min Phantasie, ingen stuffet Forhaabning, der end mere forstærkede mit Savn — en ædel Skikkelse, i Livets fulde, kraftige Virkelighed, skulde træde mig i Møde, aande Følelsens begejstrende Varme i min Siæl, fremkalde Ungdomsfriskhed i mit Hierte, give min Aand Mod til at føle sig selv og Lykt til at udvikle dens slumrende Spirer — og med eet Ord, blive en af mit Livs gode Engle, hvis bestiermende Indflydelse paa min bedre Tilværelse ikke vil ophøre, før denne selv ender.

Ja, ædle Veninde! dette er De blevet mig — dette har jeg følt mange Gange ligesaa levende som idag — men Grindringen om, hvorledes jeg idag for et Aar siden første Gang saae Dem, og Tanken paa, hvor usigelig meget Godt og Stønt jeg i dette Aar har havt Dem at takke for — maa dog idag i Særdeleshed oplive denne Følelse hos mig og gjøre det til en Trang hos mig at udtrykke Dem den Hengivenhed og Taknemmelighed — som jeg kun i Ord, og det endda saare ufuldkomne Ord, kan lægge for Dagen.

Det er vist, at jeg mange Gange ikke uden en vis glad Begeistring tager mig for at tænke paa Dem og Deres Venstreb eller at skrive til Dem — men det er ligesaa vist, at jeg aldrig gjør det sidste uden at føle inderlig Misforståelse over, at jeg enten ikke kan finde Udtryk, der ere fuldkommen troe Billeder af mine Følelser, eller at jeg ikke kan udtømme Alt, hvad jeg vel kan fornemme der som Stof til tallose Breve ligger som et uudviklet Chaos i min Siæl. Thi det er nu saaledes med mig, at det synes mig, som Alt

hvad jeg var i Stand til at bringe først i Tanker og siden i Ord, kan jeg ogsaa bringe i Forbindelse med Noget, der vedkommer Dem eller som jeg havde at sige Dem. Der gives ingen Materie, uden at jeg ønskede at kunne skrive over den i Breve til Dem — thi min Aand er albrig friere, end naar jeg tænker mig den i Berøring med Deres; jeg ved heller ikke Noget, som mit Hjerte kunde gemme, hvori jeg ikke vilde gøre Dem deelagtig. Dette sidste vil De maaskee ikke troe, fordi De stundom kan finde mig tilsluttet og tilbageholden; dette har jeg dog neppe i mit Liv været mindre for noget Menneske, end for Dem — og det af den naturlige Grund, at Ingen har fortient saamegen Fortrolighed af mig, som De.

Endnu har jeg dog idag kun sagt Dem Lidt eller Intet af hvad mit Hjerte saa gierne vilde sige Dem. Hellere end gierne vilde jeg idag sige Dem ethvert kiærligt og fortroligt Ord, som mit Hjerte gemmer for Dem — men da dette ikke gaaer an, og da jeg nu alt maa slutte, uden egentlig at have begyndt — hvad [mere] kan jeg da nu i disse Dieblit sige Dem, end at saa kiært det er mig at skrive Dem til, saa er dog den Tanke mig langt glædeligere: at jeg i Dag skal tilbringe nogle Timer ved Deres Side og i den Årøds, som De fremfor Nogen gør mig elstværddig og hjemlig. — Og gid det maa blive saa i mange, mange Aar, saalænge Tilværelsens bitter-søde Lyst forener os her paa Jorden! — Det er mig den rædsomste Forgængeligheds-Idee, den, at tænke mig Menneskets helligste Følelser undertastede Forandring eller Undergang — men det er mig en Trøst at eie den Forvisning, at enhver Følelse, hvis Natur er uendelig, ogsaa maa have uendelig Varighed, og jeg er glad ved at kunne sige mig selv, at om mine Følelser ikke have været varme eller stærke nok, have de dog været varige, og at jeg tør troe om mig, jeg aldrig har arbejdet paa at svække eller udslukke hvad jeg stedse har anseet for Livets ædelste Næring.

Altsaa idag ikke mere paa dette Sted — men om jeg ikke har Ord, som jeg ønskede at have dem, skal dog mit

Blit sige Dem noget af hvad der boer i min Siæl — og
gid det kunde sige Dem, hvor lykkelig jeg føler mig ved at
eie den Veninde, som Gud i dette Aar skienkede mig — hvor
 langt lykkeligere jeg endnu vilde være, om jeg kunde sige
 mig: du er idag dette Venskab og dette Hjertes Varme for
 dig værdigere, end du var det for et Aar siden!

Deres

Molbedj.

68.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 20. Dec. 1813.

Det er nu saa længe siden jeg skriftlig henvendte mine
 Tanker til Dem, min kære, ellegode Ven, og De har i den
 Tid ikke allene glædet mig med et sødt, velsignet Brev —
 der vel maa gøre mig den 17de Dec. kær og uforglemmelig
 — men viist mig saa mange elskværdige Opmærksomheder,
 saa at De fortiente, at dette skulde blive det bedste Brev, De
 endnu har faaet fra mig. Dette Sidste tør jeg imidlertid
 ikke love Dem, da jeg vist kun har faa Minuter tilbage,
 inden min høivelbaarne Langelænder indfinder sig, og
 det fra det Dieblis, han sætter sin Fod i min Stue, ikke vil
 blive mueligt at forstaafe mig saa megen Ro, at jeg nogenledes
 kan samle mine Tanker. Nu kom Personen, og altsaa begynder
 det Langelandske, der maa undstykke mit Brevstofs Ufsammen-
 hængenhed. De kan ikke forestille Dem, hvor rørt jeg har
 været over Dem i denne Tid, og hvormange gode Ting jeg
 gemmer i Hjertet, som jeg gierne vilde sige Dem, naar jeg

68. Den høivelbaarne Langelænder: maa vel være den af
 Thiele (Grindringer fra Ballehuset, S. 24) omtalte unge Mand
 eller rettere Dreng af Familien Hedemann, som en Tid var i Huset
 hos Rahbeks. — De langveis Vønders Ven: Fyrbøderen ved
 det kgl. Bibliothek, som betjente sig af Udtrykket langveis i Be-
 tydning af langveis fra.

blot kunde, som jeg vilde. Fra det Dieblif, De med den elstværldigste Aabenhed og Oprigtighed — der indtog mig saa ubestrikeligt — kom mig i Møde, følte jeg strax, at kun naar jeg vandt Deres Hierte, kunde mit Venskab blive Dem til nogen Trøst og Opmuntring; dette har jeg derfor stræbt efter og — med Glæde og Stolthed siger jeg det — uden mindste Kunst opnaaet. Jeg kunde vist nok, naar jeg havde lagt an derpaa, viist mig fra en interesse-santere Side for Dem, men viist aldrig fra en elskeligere, end naar jeg uden Tilbageholdenhed lod Dem see den bedste Skat, Gud stienkede mig, det var mit fulde Hierte, der har Kiærlighed nok til altid at vinde nye Venner og Trofasthed nok til at bevare de gamle. Og naar De nu saa ofte, saa sødt og elstværldigt siger mig, hvormeget jeg er blevet Dem, og jeg ved utallige Veiligheder føler, hvormeget ogsaa De er blevet mig, [hvem] Deres Omgang daglig bliver mere uundværlig, er det da at undres over, at jeg saa gierne kiæler lidt for Dem, uagtet jeg vel indseer det Upasselige deri. Dog, dette tilgiver De mig jo ogsaa, og er billig nok til ikke at bedømme mig efter min noget usædvanlige Afsærb, som jeg undertiden bebreider mig selv, uagtet jeg dog ikke kan overtale mig selv til at mene, det var bedre, om jeg ved Kunst og Tvang kunde hindre min Natur i at yttre sig, som den er. Jeg kunde nu i denne Anledning have Lyft til udførlig at udvikle en af mine kiæreste Theorier; men da Langelænderen — der den øvrige Tid har siddet roelig med Kefens Krønike og kun en eneste Gang givet mig tilkiende, at han var herinde, ved at kiæle lidt for mig — nu begynder at blive langelandst, tør jeg ikke indlade mig paa Sligt, men maae indstrænke mig til Brevstof, som bedre taaler at sønderhugges.

Nu er jeg da snart ved Enden af det Papir, jeg ikke har fyldt med alt det Gode og Nydelige, jeg havde ifinde; men De vil dog vist tage venligt imod det, naar de langveis Bønderes Ven i Morgen rækker Dem dette Brevstof, og De vil læse det med overbærende Venskab og vist ogsaa deri

læse noget af det Gode, jeg har villet sige Dem. Jeg maae endnu ret inderligt takke Dem for Deres rørende Godhed imod mit Egern. De maae ogsaa være overbeviist om, at han holder meget af Dem og i Hjertet skønner paa al den elskværdige Opmærksomhed, De ved saamange Leiligheder viser ham. Han fortjener den ogsaa, fortjener at vi Alle, der ere ham kiære, skulle gjøre ham hans Liv saa behageligt, som mueligt. Jeg vilde ønske, jeg engang ret kunde skilbre Dem Alt, hvad Rahbet og jeg ere for hinanden med al vor Forskiællighed; thi dette forekommer mig som et skønt Beviis paa, hvad Magt Kiærligheden, fordi den er af Gud, har, og hvorledes den kan forene, hvad der ellers vilde være vidt adskilt fra hinanden.

Da jeg var kommet saavidt, kom Rahbet hjem fra Comedie og bragte mig Deres nydelige Brev, hvilket jeg nu i nogle natlige Linier endelig maae takke Dem for. Thi det er jo dog saa rørende, at De takker mig for i Gaar Aftes, der efter min Meening maae have været Dem en meget kiedsommelig Aften, da De for største Delen kun havde mig, og jeg var saa overzantist. Det er fremdeles rørende, at vi i Dag have tænkt paa hinanden, ikke alleneste i Tanterne, men ogsaa i Brevstof; var mit blot lidt bedre! Jeg deler Deres Tilbøielighed for Jule-Aften, men kan desværre ikke love Dem nogen fornøielig her, da jeg selv maatte ud i det Langveis, hvis jeg nu skulde kunne ret glæde mig denne velsignede Aften. For en halv Snees Aar siden var her ret glædeligt paa Bakkehuset Jule-Aften, i det Mindste fandt min Tante det, som den Tid flere Aar i Kad altid havde for Skik at komme herud den Aften; men hvad mig selv angaaer, da maae jeg tilstaae, at jeg ikke siden min Barn-dom ret har glædet mig nogen Jule-Aften. Dog trøster jeg mig ved, at Skylden ikke egentlig er min, men Tidsalberens, og at den Straf, som dette vist nok er, ikke gielder mig som Individ, men kun for saavidt som jeg er et Led af den christelige Samfunds-Kiæde. Thi da vi Alle, om end

uvilkaarlig, tage Deel i Tidssalderens Synder, saa maae vi og Alle dele dens Straffe.

Alt hvad jeg nu videre havde at sige Dem, vil jeg giemme til en anden Gang, for ikke at besvære Deres Samvittighed med, at jeg for Deres Skyld forsøger min Zanctighed. Men uagtet det, jeg nu har sagt (som maaftoe oveni købet er noget Naas, da jeg virkelig er lidt søvrig i denne natlige Stund), saa kom kun Sule-Aften, og lad os som gode Børn — det er vi jo dog begge — glæde os sammen saa godt, som vi formaae det.

Godnat nu, min gode, kiære, velsignede Ven, og vær overbeviist om, at enten De er fraværende eller nærværende, saa tænker jeg altid lige ømt og mildt og kiærligt paa Dem.

Deres

A. M. Rahbek.

69.

Fra Molbed.

Kjøbenhavn d. 22. Decbr. 1818.

. Blandt alt det Gode, Skønne og Elstværdisge i Deres Brev, som jeg skulde besvare, hvis det var min Skik at besvare Breve, kan jeg dog ikke andet end dvæle med Glæde ved de Ytringer, hvori De med saa indtagende Elstværdisghed siger mig, at det har været Dem kiært og glædeligt at vinde mit Hierte, uden at virke med anden Konst end den Tryllekonst, som et Hierte, saa rigt og saa

69. Begge mine Brødre: Den ældste af disse, Carl Fr. M., theologisk Candidat med Udmærkelse og senere Lector ved Sorø Akademi, havde allerede i sin Ungdom gjentagne Anfald af en til Sindssyge grændsende Melankoli og tilbragte den sidste Halvdeel af sit Liv i en sørgelig, aandssvækket Tilstand. En rigt begavet Aand og et varmt sølende Hierte blev i ham formørket. M.s yngste og kiæreste Broder, Hans Anton, var Sømand, førte i Krigsaarene som Maanedslieutenant en Kanonbaad, siden et Skib, ved hvis Forlis han mistede Livet.

varmt som Deres, maatte besidde, og den Tryllekraft, som det maatte udøve ved at aabne sig kærsligen for den, der altid har følt sin saligste Glæde i den Harmonie, der udspringer af Siælens Samfund — og der aldrig, skøndt ofte nok henrevet af Vetsindigheds og Sandfælsgheds Forvildelser, har ophørt, i det rene, kærslighedsfulde Hierte at skue det Høieste og Elskværdigste hos Mennesket. At jeg, naar et saadant, saa ædelt og saa fuldt Hierte aabnede sig for mig med al den Inderlighed og Omhed, der er den tvindelige Siæl egen, maatte føle mig lykkeligere end nogen sinde tilforn — i det mindste saa tidt min gode og sunde Natur kan herse over den svagere og mere sygelige — at mangen Vængsel i min Siæl maatte stilles, og at en friere og klarere Udsigt i Livet maatte aabne sig for mig, fordi den huldteste Venlighed, den blideste Godhed altid var færdig til at afspilde saa mange af de Skyer, der ofte nok omtaage mit Blis — vil enhver finde ret naturligt. Men det kan heller ikke findes unaturligt, at De ogsaa maatte virke meget paa min Aand, vække flere af dens Kræfter til en friere Virksomhed og et sundere Liv, og styrke mit Mod og min Tillid. Thi saadanne Virkninger maatte være Følger af det lykkelige Forhold, hvori jeg følte mig til et med mit saa nær beslægtet Væsen, der skienkede mig og min hele Tilværelse en saa inderlig, saa kraftig Deeltagelse; og kan jeg tvivle om — i hvor meget særegent der synes at tilhøre hver af os, og hvor langt jeg i det Hele maa føle mig under Dem i Kræfter og Evner — at et inderligt og nøie Slægtskab forener vore Siæle? Kan jeg tvivle derom, da jeg føler det saa levende i mit Indre, har følt det fra den første Tid jeg med Fortrolighed kunde nærme mig Dem, har seet og daglig seer Virkningerne deraf i den fulde Tillid, den glade Hengivenhed, jeg føler for Dem, den Tryghed, hvormed jeg tror paa Dem og Deres Venskab? — Jeg føler da ogsaa hos mig selv, at herfra for en Deel den Indflydelse har havt sit Udspring, som De har og altid vil beholde paa mig; Deres Hierte allene vilde altid have ind-

taget og henrevet mig; Deres Aand, uden et Hjerte, som jeg maa tilbede, vilde jeg have beundret — men maastee følt mig i saadan Afstand til den, at det var blevet ved den kolde Beundring. Men saaledes som begge hos Dem ere forenede, maatte min Afgjælse og Beundring gaae over til den varmeste Hengivenhed; og saaledes som De giennem Hjertet har virket paa min Siæl, saaledes har neppe nogen Anden i mit Liv virket paa mig. Derfor føler jeg ogsaa med evig Taknemmelighed, at De er den mig af Gud sendte Veninde, der er og skal blive mit Livs gode Engel — der ømt skalde slynge sig til mit forladte Væsen, der stod fremmedt og ensomt i en kold og halv uddød Verden — der med en velgiørende Varme skalde aabne mit Hjerte for blide og kjærlige Følelser, og virke kraftigt paa min Gang giennem Livets Labyrinth. Jeg troer paa denne Virkning, fordi det synes mig, siden jeg kender Dem og siden mit Hjerte har følt, hvad Deres Venstab er for mig, at Livet har faaet et høiere Værd for mig, og at dets Bestemmelse og dets virkelige Udvikling ere blevene mig klarere. — Var det dog saa, at De maatte see fuldendt, hvad De har saamegen Deel i! — at De maatte see en harmonisk Virksomhed festsætte min hele Siæl, og at De maatte see den lykkelige Møjlighed, uden hvilken Tilværelsen dog altid mere eller mindre er en Byrde, gienfødes heel i mit Hjerte! — Uden dette vil De dog aldrig ret kunne glædes ved mit Liv og dets Frugter — uden dette vil De heller ikke høste den Løn af Alt, hvad Deres Aand og Hjerte bidrager til at forædle og forskjønne min Tilværelse, som De fortiente af mig. Men hvorfor skalde jeg opgive Haabet, at en lykkelig Fremtid kan gjøre muligt, hvad jeg kun i Drømme tør ane? — Mange af mit Livs lykkeligste Drømme ere blevene til Intet; men hvorfor skalde jeg ikke tænke mig, at den, til hvis Opfyldelse jeg selv burde kunne virke meget, kunde være eller dog blive mere end en Drøm?

Efter denne lange, alvorlige Discours faaer jeg vist ikke Leilighed til at sige Dem Halvdelen, eller Tiendedelen

af Alt, hvad jeg i Anledning af Deres Brev ønskede at kunne sige Dem — hvoraf jeg i Særdeleshed i Dag tidt har tænkt paa, hvad De skriver om Juleaften, og hvad jeg deraf kunde faae Anledning til at skrive om paa mange smukke, rene Blade, som det ikke skulde fortryde mig at anvende her-til, naar jeg enten havde Tid nok, eller De paa en Dags Tid vilde laane mig Deres hurtige Pen. Men da ingen af Delene finder Sted, kan jeg ogsaa næsten udrette det samme ved at sige Dem ganske kortelig: at jeg fra min Barndom af har haft megen Glæde af Juleaften — for det meste uden at have tænkt ret paa, hvorfor — hvilket ogsaa behøves, naar man tilgavns vil glæde sig; men at jeg ikke desmindre vel skulde være i Stand til at kunne gjøre Rede for, hvoraf denne Glæde har havt sit Udspring, og hvorledes den til forskiellige Tider har yttret sig. At jeg som Barn har glædet mig mere inderlig og ubevidst ved saadanne Tilfælde, end i senere Aar, veed jeg; og ligesaa, at jeg heller ikke har havt nogen saa fuldkommen Fornøielse af Julen, siden den ophørte at være mig en Familiefest, og at jeg ikke, siden jeg kom til Kiøbenhavn, har glædet mig saameget nogen Juul, som eengang, da jeg var samlet med begge mine Brødre i Sorø. Thi for mig er det den barnlige Glæde ved Guds Kiærlighed til Menneskene, der maa give denne Fest den rørende Inderlighed, som den har fremfor nogen anden, og det er naturligt, at denne barnlige Følelse saa let forener sig med Glæden over at være elsket af Forældre, Sødsfende, Slægtninge, fortrolige Venner, og at kunne dele sit Hjerte i fuld Fortrolighed med dem. Jeg mener, det maatte være muligt, selv for dem, der ikke besidde den høiere religiøse Følelse, at helligholde i Julen en Kiærligheds-Fest, ved hvilken deres Hjertes i det mindste paa denne Følelses Vinger maatte løfte sig til det Overjordiske. — Men den Hellighed, som Religionen lægger i en Fest, der er Christendommens højeste, — den Hellighed, der ikke ligger i de blotte Kirkeskikke, men i den levende Andagtsfølelse, hvormed deres Betydning fattes — hvormeget har den i vor

kolde, forvirrede, følesløse Lidsalder tabt hos Menigheberne, i hvis Andagt den skønnest bevares? — Tro mig, hulde Veninde! jeg føler dette ganske levende, og Følelsen er mig saare uglad — uagtet den religiøse Sands hos mig vist ikke er saaledes udviklet, som De vilde fordrø det hos den, der med sin hele Siæl skulde deeltage i en christelig Fæst. Men De vil vist ikke heller være saa streng, at De vilde negte mig Ret til at deeltage i den Fæstglæde, som tilhører den hypperste christelige Religionshøitid, fordi jeg maaskee glæder mig paa en anden Maade, end De. De vil ligesaa lidt i dette som i noget andet Tilfælde troe om mig, at jeg kunde hylle Følelser, der vare fremmede for mit Hierte; De vil ikke frakende mig den Sands for Menneskets høieste Helligdom, der ogsaa lever hos mig, skøndt maaskee mindre klar og stærk, end jeg maatte ønske — og jeg vil, idet jeg ærer Deres Tro og Deres Urefrygt for det Hellige, ikke kunne tilbageholde det Ønske: at en Betsuelse af det Guddommelige, saa høi og reen som den, De vist nok har opnaaet, engang ogsaa maatte vorde mig til Deel — eller rettere, at jeg maatte være lykkelig nok til altid at kunne fastholde den, som i det mindste i enkelte skønne Øieblik har aabnet mig Blik i en høiere Verden. — Jeg har vist tilforn sagt Dem, at jeg anseer de Mennesker for lykkelige, der med Begeistring kunne deeltage i Religionens udvortes Udvøelse, forsaavidt som de derved kundgiøre en levende indvortes Religiositet. Thi kun denne er det, som virkelig kan hæve vort Sind til Gud; og den udvortes Gudsdyrkelse bliver dog altid kun en symbolist Form for den hellige Følelse, der levende skal fylde vor Siæl — men en Form, der vist nok kan være saa høi og skøn og opløftende, at den kan virke mægtigt til at bevare og oplive hiin Følelse. Det er virkelig ogsaa derfor, at skøndt jeg efter min Overbeviisning anseer udvortes Religionsfiske for det blot menneskelige og sandfælsige ved Religionen, der egentlig slet ikke hører til dennes Væsen, antager jeg dog ikke blot deres Bigtighed for Mennesket, som et halv sandfælsigt Væsen — hvorfor jeg

fulde Udbortes og religiøse Konst — men erkiender ogsaa deres Hellighed og føler den dybt i mit Indre, som en Virkning af det Høitidsfulde og Erværdige, der maa ligge i en Forening af mange Millioner Mennesker, for paa samme Maader at opløfte deres Hjerter til den høieste Gud. Men derfor er mig Andagt og Tro det Væsentlige ved enhver Gudsdiensete, og jeg vilde derfor, henrevet af disses levende Ytringer, føle mig ligesaa opbygget i en tyrkisk Moschee eller blandt en Horde vandrende Tartarer, som ved Solens Opgang kaste sig af deres Heste paa Jorden og med nedvendt Ansigt blive liggende en halv Time i taus Tilbedelse, som i en christelig Kirke. Paa mange Maader kan Gud dyrkes — men i dem alle kun paa een Maade: med et reent Herte.

Lad Dem nu ikke forarge, min bedste Veninde! af mit Klæbteri, som virkelig ikke er ilde meent. Det er mit Livs høieste og helligste Overbeviisning, at det evige Væsen, hvis Kiærlighed vi skulde Tilbørelsen, har sat os Fuldkommenhedens uendelige Maal, hvorefter vi ikke blot skulde, men og kunne stræbe. Det er herved alene vi opfylde vor Bestemmelse, og ingen Tro kan føre os til et saligt Liv, om vi ikke troe og høre den Guds Røst i vort Indre, der altid, naar vi ikke selv høre den, er rede til at minde os om Pligtens Krav og lede os paa det Godes Veie. — Til Dyb hører derfor efter min Mening kun Fornuft og Styrke, og der gives ingen anden Arvesynd, eller rettere i det Hele ingen anden Synd, end Svaghed.

.....
Nu Gud velsigne Dem, min hulde, kiære, elskelige Veninde! Jeg takker Dem endnu engang ret inderlig for Deres Brev og alt det Gode, det indeholder — og beder Dem hilse Rahbet hiertelig. Det har været mig rørende, hvad De skriver om ham; og jeg føler megen Glæde, ikke blot over, at han, som jeg troer, holder noget af mig, men ogsaa over, at jeg er i Stand til at holde af ham saameget som jeg

virtelig gjør, uagtet saameget, der ikke er efter mit Sind — skjøndt der virtelig er lidet hos ham, der ikke er efter mit Hierte. — Jeg tilbragte nogle ret fornøjelige Timer i Gaar Aftes hos Dons med Ingemann, og lod mig endog kun halv forstyrre af Grundtvig. Ingemann kommer til mig i Morgen Eftermiddag, hvortil jeg fornøier mig.

Maatte nu dette lange Brev ikke være Dem langelandst — eller maatte De i saa Fald bære over med Brevet, ligesaa godmodigen som med Drengen, som De dog ikke maa tiæle alt for meget for.

Deres tro hengivne
M.

70.

Fra Molbeck.

Kbh. d. 25de Decbr. 1818.

Jeg kan ikke slutte denne Dag, uden at lade de Tanter, der saa villigen vende sig til min Siæls Beninde, yttre sig i et Par Ord, der ei kunne sige Dem noget Nyt, naar De berette Dem, at jeg ikke har kunnet være skilt fra Dem i otte Dage uden at føle, hvor dybt Deres Væsen er indflettet i min Tilværelse, og hvor tomme Dagene vilde være mig uden Dem og Tanken paa Dem. Det er ikke saa, at mit Hierte havde luffet sig koldt for Alt hvad der var det helligt og kiært, inden jeg kiendte Dem — eller at jeg med Vigegyldighed skulde modtage Vidnesbyrd om Andres Benskab og Hengivenhed — eller at jeg ikke stundom hos Andre kan tilbringe ret morsomme og behagelige Timer. Men dog, hvor jeg end er, og hvor vel jeg end er — Intet kan dog bringe mig til at glemme Dem. . . . Jeg har i de sidste Dage drevet omkring blandt saa mange høist forskiellige Mennesker — jeg har været, hvor man ynder mig, hvor man har mig

70. Gutfeldt: Fr. Carl G. var fra 1811 til sin Død 1823 Provst og Sognepræst ved Holmens Menighed.

Kiær, hvor man en Tid lang har været vant til jævnlig at see mig og af Vanen har faaet et Slags ceremoniel Godhed for mig, hvor man fornemt protegerer mig, og hvor man ogsaa med Fornemhed mener mig det virkelig vel — for ei at tale om de Steder, hvor man seer mig med reen Lige-
gyldighed; og nu, da jeg, træet af mangehaande Besøg, lidet opmuntret ved en Dag, hvor jeg knap i en halv Time har følt mig ganske fri og vel, halv forvirret og halv søvnig, kalder nogle af de sidste Dages Grindringer frem i min Siæl, nu føler jeg det paa ny saa klart og levende: Ingen er mig huld som De, Ingen skienker mig den Deeltagelse, Ingen kan dele mit inderste Væsen, mit Hiertes eiendommeligste Følelser, min Maade at tænke og være til paa, som De; Ingen føler ædlere og varmere for mig end De, og Ingen er i Venstabs mig mere tro end De; hos Ingen er jeg fri og glad og rolig og mig selv saameget som hos Dem.

Men hvorfor vil jeg sige Dem, hvad jeg troer De veed saa godt som jeg selv? — Jeg skal sige Dem noget, og jeg siger Dem helst, hvad der ligger mit Hierte nærmest. — Jeg længes mere efter Dem, end De vel troer, og min Utilfredshed med dette daarlige Zulevæsen, vi i Aar maa nøies med, al denne Taage og Regn og mørke Politik, er derved endnu meget forhøiet. De maa heller ikke fortryde paa, at jeg ganske oprigtig siger Dem, at jeg glæder mig mere endnu til at see Dem i Morgen, end til Mynsters Prædiken.

Ellers kan jeg endnu fortælle Dem, at jeg i Dag med virkelig Tilfredshed og megen Opbyggelse har hørt en Prædiken af — Gutfeldt og deilig Sang af fattige Børn i Holmens Kirke. Det er anden Gang, jeg har hørt Gutfeldt prædike, men jeg troer ikke, det bliver sidste Gang. Hvad kunde denne Mand være som geistlig Taler, med en anden Aand! — og selv som han nu er, og uden at være blind for det, han mangler af en Mynsters rene Begeistring for Religionen, hvo kan vel negte ham Kraft, Liv, Ild, og herlige Gaver? — Uimodsigeligen vil der være saadanne Prædikener, som G. vil holde bedre og med langt større

Virkning paa Tilhørerne, end M. — Dog herom mere mundtlig, da De vist ikke vil fortryde paa, at jeg heri, som i alt Andet, er oprigtig mod Dem.

Skulde De end — som jeg ikke troer — have faaet lidt Forargelse herover, vil jeg, for igien at fornøie Dem lidt, sige Dem, at jeg blandt mange flere Menneſter ogsaa i disse Dage har seet Brøndsted, som jeg havde en Samtale med paa Bibliotheket, der varede næsten et Par Timer. Jeg fandt ham ikke blot saa interessant, som man maa vente en saadan Odysseus, men langt behageligere og elſtkærdigere, end jeg havde ventet, saaledes at jeg virkelig fornøier mig til hans Omgang. Men da jeg dog ved saamange Aars Udsjællelse er bleven noget fremmed for ham, vilde det ikke lidt fornøie mig, om jeg engang traf ham ude hos Dem, og De vilde paatage Dem at gjøre ham lidt bekendt med mig, der dog aldrig har staaet i noget nært Forhold til ham. Jeg vil være meget tilfreds med ham, om han altid vil vise sig for mig som ved hiin Velighed, da han indtog mig meget til sin Fordeel. Jeg kan ikke sige noget bedre, end at jeg fandt ham i det Hele, i hans Væsen, Tale og Aand, virkelig forædlet ved hans Rejse, og saaledes forædlet, at dette ogsaa yttres sig i hans Udvortes. — Til Deres Glæde vil jeg sige, at ved Siden af ham falder, i det mindste i det Udvortes, Sibbern, med hans underlige stive, fornemt ladende Selvforglemmelse eller rettere Selvforgybning, reent igiennem. — Mere om disse Materier — om et halvt Aar, naar De vil hufte mig derpaa.

Til Slutning endnu den „Nachlese“, at jeg i Dag Kl. 2 var et Dieblis oppe hos Dons og saae ham i den samme Tilstand som Deres omtrent, 1 Quarteer eller nogle Minuter før De skal kjøre til Kirke — hvilket naturligtvis klæder ham lidt forkeert. Han og hans Kone skulde opbygges af Grundtvig; men nu var Middagsmaden kommen lidt sildig paa Bordet. Der blev da jaget umaadeligt — og derhos ikke glemt at berette mig, hvorlunde tidt Middagsmaden var opoffret for en Prædiken af Mynster eller Grundtvig, hvilket

jeg heel tørt forfikkrede, at jeg aldrig gjorde, fordi det var uforment. — Men hvor stod den arme Dons som paa Naale, før hans Henriette, som knap fik et Par Mundfulde Sleg, nu fik Pels, Tørklæde og Hat paa! — og ved alt dette tog hun sig, med hendes rolige Væsen, langt bedre ud end hendes efter Adorationens Glæder længselfuldt sukkende Mand — som dog fik den Trøst at komme meer end betids nok.

Nu vil jeg lægge mig efter denne Sladder — med Tanken paa Dem og min kiære Broder, fra hvem et Brev ligger og venter paa at blive læst paa Sengen.

Maatte De nu i Aften befinde Dem taaleligt — og gid en Sønn, saa sød og rolig som Himlens Fred i den Kenes og Frommes Hierte, maatte kvæge Dem, og De styrket maatte vaagne i Morgen til Glæde for Enhver, der seer Dem, og deriblandt — om Gud vil —

Deres tro hengivne
Molbeck.

71.

Fra Fru Rahbek.

Onsdag Nat. [29. Decbr. 1813.]

De maae, min kiære, gode Ven! finde Dem i nogle natlige Vinier, som jeg dog kan trøste Dem med, skulle blive meget faae; thi jeg er virkelig overzantist — hvilket jeg desværre har været fra Morgen til Aften baade i Gaar og i Dag — og desuden fryser jeg, og er fied af Ven og Blæk, da jeg har skrevet et temmelig langt Brev til min Søster. Men jeg maae takke Dem for det kiære Brev, jeg endnu kun har læst to Gange, men vist vil læse mange, mange Gange.

Min zantiste Broder har været her i Dag, og gif — af Zantisthed — tidlig hiem, vel belæsjet med det Lange=

71. Dette sidste Brev: et udeladt Brev af 28de Decbr.

landske, som han fik meer end nok af. Jeg faaer virkelig daglig alt for meget deraf; men da jeg erkjender, at ethvert Menneske bør have sit Kors, som han daglig bør tage paa sig uden Knur, saa finder jeg mig ogsaa i mit daglige Kors og beklager kun, at De har uforstammet Net i, at jeg ikke duer til at opdrage. Dog er min Trøst, at jeg heller aldrig har havt denne Pretension, og at jeg ikke kan gjøre for, at man fordrer mere af mig, end jeg formaaer.

Tak for alt det Gode og Kiærlige, De siger mig i dette sidste Brev for dette Aar. Jeg kan ikke takke, som jeg vel burde, men kun sige Dem, at hvis Gud forunder mig at leve flere Aar med Dem, saa skal De vist altid finde mig den Samme. Har jeg bidraget Noget til Deres Trøst og Glæde i det Aar, som nu snart er tilbagelagt, saa er det ikke mere, end hvad De fortjener, baade fordi De er, hvad De er, og for Alt, hvad De er og har været for mig i dette Aar. Jeg er ikke den, der kun giver, men jeg modtager sandelig ogsaa uendelig meget Godt og Skønt og Kiært fra Dem, og kan jeg end ikke takke derfor saa vakkert og begejstret, som De, saa kan jeg dog paastionne det i et varmt, erkjendeligt Hierte. I dette maae De ogsaa søge Deres Løn, thi dette er det Bedste, jeg har at give af, og naar De venter Dem Andet og Mere af mig, saa er det ikke fordi jeg er en Bedrager, thi jeg har tidsnok sagt Dem, hvad De kunde vente Dem af mig, men fordi De seer Egenstaber hos mig, jeg ikke er i Besiddelse af; og dette kommer atter af den Begeistring, De indbilder Dem, De mangler, men som dog altid er tilrede, ikke allene — thi det er jo intet Under — naar De besøger elskværdige Grebeborn, men selv naar det gælder om Deres stakkels Veninde, der dog kun er saare lidet stiftet til at frembringe Begeistring. Men vær De kun begejstret og forvild Dem i Drømmenes Land og fryd Dem ved Beskuelsen af Phantasjens gylbne Billeder; thi det klæder Dem Alt meget smukt og kan vist ogsaa nok behøves i denne sublimariske Verden, der hvert Aar — saa synes mig i det mindste — bliver foldere, tommere og mere død. At dette

imidlertid er Menneftenes egen Skyld, er en Theorie, den daglige Erfaring beftyrker mig i, og derfor arbejder jeg ogsaa af alle Kræfter imod Alt det, der vil bringe Kulde og Tomhed i mit Hierte, overbeviist om, at naar jeg kun kan bevare det varmt og fuldt, faa vil Verden heller aldrig for mig blive kold og tom, faaledes som den for mig egentlig nogenfinde har været det. Og dog er Adorationens ftønne Tid for længe fiden forbi for mig, og det er kun med Nød og neppe, jeg tillader Andre at adore. Mon det virkelig ſkulde hænge faaledes ſammen? eller er jeg ikke juſt, hvor jeg ſlap i Adorationens Tid, nemlig paa Chriſtianshavn? Men hvis dette er Tilfældet, kan De. ſaa fortænke mig i, at jeg kun vil tillade Dem at adore paa Chriſtianshavn? Men nu maae jeg vel kaſte min hurtige Pen fra mig, thi ellers holder jeg aldrig op. I Morgen ſkal jeg tilføie et Par Ord af min egen og tillige en lille Stump bramindſt Wiisdom, ſom De ikke maae forſmaa, da jeg ikke har noget bedre at byde Dem. Gud velſigne Dem nu, og lade Dem ſove ſaa ſødt, ſom jegønſter Dem det!

Deres hengivne

R. M. R.

72.

Fra Molbech.

Bibliotheket den 3die Jan. 1814.

Min beſte Veninde!

Bed diſſe ſaa og ſlet udstyrede Linier kan jeg ikke meget mere end ſende Dem min første Hilsen i det nye Aar og min Tak for de Timer i Aftes, ſom De gjorde mig glædeligere, end jeg først turde haabe. Jeg venter hvert Dieblift Befaling til Afmarſch og kan derfor ikke udbrede mig over det, jeg følte og tænkte i Aftes, hvoraf meget vel ogsaa beſt

og helst maa være glemmt. Kun maa jeg sige Dem, at den usædvanlig glade Stemning, jeg endnu bragte ud til Dem fra Nytaarsdag, i Aftes reent blev forstyrret, saa at det forekommer mig, som om der nu er noget sønderrevet eller sønderhugget i min Siæl, hvilket jeg nu ikke ret veed, naar eller hvorledes det igien vil gaae sammen. Der er overalt en synnderlig Bevægelse i mit Sind i disse Dage, som jeg ønsker, ikke maatte være Begyndelsen til en ny og langvarig Urolighed og Forvildelse.

Ligesaa inderlig ønsker jeg, at jeg dog snart engang maatte blive saa lykkelig at kunne gjøre noget til Deres Fornøjelse, siden jeg skulde være uheldig nok til at ende det gamle og næsten ogsaa begynde det nye Aar med Noget, der krænkede og bedrøvede Dem. Tro mig, min hvide Veninde! dette smerter mig meget. Jeg føler ogsaa, hvori jeg har feilet; og saalænge De føler Dem krænkert og bedrøvet, seer jeg ikke engang, hvorledes min Feil skulde oprettes eller tilgives.

Jeg maa bede Dem meget, at De endelig har den Godhed at sende mig min stakkels Undine, som jeg glemte hos Dem, og som jeg i Morgen nødvendig i det mindste maa sende i mit Sted over til Fru Viborg. Men kan jeg glemme, hvor rørende det var af Dem, at De i Aftes saa godmodig og saa alvorlig vilde ønske mig, at jeg var paa Den med Undine? — Troer De, denne Lykke nogenfinde vil times mig, eller troer De, at jeg kommer til at sige til Dem: tien mig i ikke at tale om Undine? Det sidste vil desværre vel blive Tilfældet — men er det dog ikke nu, da jeg, som jeg sagde Dem i Aftes, kan tale med Dem om Alt og om Alle — kun at det steer til Tid og Sted. Men jeg kan ikke andet end forundre mig over, at denne søde, elstværldige Undine i Gaar skulde falde ligesaa forunderlig og uventet ned imellem os, som hun aabenbarede sig i den gamle Fjisters Hytte. Lad mig nu see, at De tiæler lidt for hende, saalænge hun er hos Dem, og ikke slaaer Haanden af hende.

Men jeg vil dog endnu for det første bede Dem: tien mig i
ikke at tale om Den!

Deres tro hengivne
Molbech.

73.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 3die Jan. 1814.

Min hurtige og flette Pen vil vel ikke kunne udrette noget Opbyggeligt i disse natlige Linier; men jeg kan dog ikke — hvor daarlig jeg end er — lade den ligge roelig nu, naar jeg betænker, at Stine atter i Morgen skal paa Bibliotheket (hvorved jeg dog bør anmærke, at jeg var uvidende om, at Rahbek havde sendt hende derop i Dag) og der til sliig Reise nødvendig hører et Brev, som enten hun eller jeg har lovet Dem. Men om end ei dette var, saa fortiente dog Undine — som jeg til stor Forargelse for Rahbek har kiaelet for hele Dagen o: hvert Dieblif, jeg har kunnet komme til hende — at jeg ikke sendte hende saa ligegyldig fra mig, som det vilde synes, hvis jeg ikke gav hende et Par Ord med til Selskab paa Veien. Vel stier det mig i Hjertet at skulle stille mig ved hende, inden jeg har erfaret hendes endelige Skiebne; men da det er til Fru Viborg, hun skal over, er jeg trøstet, vidende hende i værdigere Hænder end mine egne. Det skulde fornøje mig meget, om den Affinitet, der har Sted imellem Undine og Dem, ogsaa blev bemærket af den Christianshavnske Veninde. Næsten skulde jeg troe, at det vil gaae hende som mig, naar hun kommer til disse Ord: „ja, aber mir ist doch nun einmahl so zu Muthe, habe mich erzogen wer da will, und was können da all' eure Worte helfen.“ Men nu vil jeg dog ikke spille Tiden længer paa Brevstof om Bølgens elstværdiske Møe, da det derved bliver mig mere umueligt at kiale for hende den øvrige Tid, jeg har hende hos mig. Kun bør jeg ikke undlade at gientage Dem, at det er mit fulde Alvor, naar jeg ønsker Dem

paa Den med Undine. Der er mig ofte noget saa Romantisk ved Alt, hvad De siger og foretager, selv ved Deres Udseende, at jeg i slige Dieblit bliver saa rørt over Dem, saa det forekommer mig, at saadanne Der og saadanne Undiner maae være til blot for Deres Skyld; men da er det jo og meget naturligt, at jeg ønsker Dem i Besiddelse af det, der hører Dem til fremfor Noget.

Jeg har nu opholdt mig vel længe ved Undine, saa at jeg desværre i større Korthed maae affærdige den første Deel af Deres Brev. Jeg nægter Dem ingenlunde, min gode, kiære Ven, at De har bedrøvet mig — krænkert bør jeg ikke sige — inderligt i disse Dage, og forbittret mig saavel Afsteden med det gamle Aar, som Begyndelsen af det nye. Jeg nægter Dem heller ikke, at det ogsaa har forekommet mig, som om der var noget sønderrebet i min Siæl, og at dette især var Tilfældet et Par Gange i Aftes. Men da det Onde aldrig ret kan faae Magt med mig uden i enkelte Dieblit, saa blev jeg allerede inden De forlod mig i Gaar Aftes roelig igjen. I Gaar maatte jeg ofte tænke paa den velsignede Morgenstund, jeg tilbragte i Kirken, og paa den ligesaa velsignede Onkel, der altid har kunnet trøste mig bedre end alle andre Menneſter, og ved hvis sømme og trofaste Venſkab jeg har lært, at dog ikke Alt, hvortil jeg bandt mit Hierte, skulde volde mig Smerte og Betyrninger; dette maatte jeg ret alvorligt betænke, for at faae mit Hierte roeligt igjen, og det lykkedes mig, Gud være lovet, ogsaa saa vel, at jeg i Dag kan tænke paa Dem uden Betyrning, og glæde mig ved Dem og troe Dem som tilforn. Dog herom mere mundtlig; thi nu maae jeg i Seng, naar jeg først har sagt Dem, at jeg har havt den Fornøielse at ſikænte Thee for Dons i Eftermiddag, og at han atter har været uhyre god imod mig. Endnu maae jeg dog sige Dem, at jeg sad oppe efter Dem og Undine i Aftes til Kl. 1. — Kom nu snart herud og bring mig ved Velilghed Undine igjen, ifald De kan.

Deres R. M. R.

Tiirsdag Morgen.

Jeg kan ikke skionne rettere, end at Veiret i Dag er saaledes, at De kan faae Winter-Glæder nok ved at gaae over til Bassehuset. Kom derfor, og betro mig smukt, hvad der nu i disse Dage bevæger Deres Sind saa stærkt, saa skal jeg og beroelige Dem saa godt jeg formaaer. Men De betroer mig ingen Ting og har ikke engang den Fortroelighed til mig, at De henvender Dem directe til mig, naar De troer mig vred; er dette Ret? Betænk dog vel, at Venstab umuelig kan være os til virkelig Trøst og Glæde uden en tillidsfuld Fortroelighed til vor Ven, og siig mig kun Alt, hvad det ikke er Pligt at fortie mig. Nu melder Stine sig — altsaa kun Levvel til vi sees, som endelig maae være snart.

74.

Fra Fru Rahbet.

Fredag Nat. [Den 14de Jan. 1814.]

De kunde ikke lettelig, min gode og altid lige fiære Ven! jagt mig Noget for Diebliffet behageligere end det,

-
74. Svar paa et Brev fra M. af samme Dato, hvori der bl. a. forekommer følgende Uttringer: „Men hvad kan det [Livet] i sig selv blive? En Tilværelse uden reen Glæde, med saamegen Sorg og Smerte, fuld af Savn og Uro — og denne Tilværelse i et vanæret, fornedret Fædreland? Denne Tanke er mig værre end Alt, hvad jeg mit hele Liv igiennem i min Siæl og i mit Hierte har lidt — og for den synes mig ethvert nok saa skjønt Haab, enhver glad Udsigt, enhver Lykt at forsvinde.“ — Jeg vel-signer Dem for hver en Pind Brænde osv. Fru R. havde i et tidligere Brev klaget over, at hendes Brændsel var sluppet op. Formodentlig har M. foranlediget, at Mangelen blev afhjulpen. — Den morberlige Kulde: ifølge M.s Dagbogs-Optegnelser begyndte der den 6te Jan. en streng Frost, som steg til 13—15, ja en enkelt Dag til 17 Graders Kulde (Reaumur), og vedvarede til den 27de, da der i et Par Dage faldt en saadan Mængde Sne, „som man i Danmark ikke havde seet siden 1789.“

at De længes efter et Par hiertelige Ord fra mig. Disse Ord skulle vist heller ikke udeblive, saa sandt jeg har et Hierte, og saa sandt som dette Hierte kun er glad og roeligt, naar ingen Uenighed adskiller det fra dem, der ere det kiære, og det kan yttre sig ømt og kiærligt, som dets egentlige Natur kræver. O, men hvor let kan ikke det kiærligste Hierte forvilbe sig og martre sig selv, og saare, hvor det skulde læge! Har jeg bedrøvet Dem, saa tilgiv mig, som jeg jo og har tilgivet Dem, naar De har bedrøvet mig. De er mig i Sandhed kiær, og det er mig en inderlig Glæde, at mit Venstab har kunnet trøste Dem; lad det trøste Dem fremdeles, og nægt mig aldrig den Fortroelighed, jeg fortienet af Dem, men De — saaledes synes det mig i det Mindste — ikke altid skænker mig. Jeg veed og erkiender mine Feil saa vel som Nogen; men desuagtet tør jeg dog sige, at De gjorde ilde imod Dem selv, dersom De støbte mit Venstab fra Dem. Men det gjør De vist heller ikke, selv ikke da, naar det synes mig, som om De ingen ret Tillid har til mig. Kan De, saa forjag denne vist nok ugrundede Frygt hos mig og overbeviis mig om, ikke allene i Ord, men ogsaa i Gierningen, at De har Tillid til mig; thi tro mig, at De kan lide paa mig, saameget som noget Menneſte kan lide paa et andet. Og er det nu — som det vist nok er — en Tid, hvori vi maae see saa mangt et skønt Haab at forsvinde, saa bør vi vist og med dobbelt Taknemlighed paaſkønne, hvormegen Trøst et oprigtigt og trofast Venstab kan berebe for det ængſtede Hierte. Tro De mig, min gode Ven! ogsaa mit Hierte bløder ved mit Fædrelands Stiebnen, som jeg vist ikke betragter med kold Digegyldighed, men jeg forsager ikke, selv om det Værste skulde hændes; thi jeg kan vel elſte det Fædreland, hvori Gud satte mig paa Jorden fordi jeg haaber paa et bedre, og fordi jeg veed og erkiender, at der ingen lyffelig Tilſtand kan beredes os, hverken paa Jorden eller i Himmelen, dersom vi ikke selv danne vort Sind til at kunne modtage den. Men hvor dette Sind er, eller i

det Mindste en redelig Stræben derefter, der er ogsaa Haab og Mod.

Nu maae jeg bede Dem tage tilstafte med disse Par Ord. Det var vel ikke egentlig dem, jeg helst vilde have sagt Dem, og jeg sagde Dem nu gierne andre og flere, dersom det ikke var Nat og her var koldt, og jeg skulde tidlig op i Morgen. — Men kom nu snart ud, at jeg mundtlig kan sige Dem bedre og hierteligere Ord. . . .

Deres usoranderlige

R. M. R.

Løverbag Morgen.

Da Stine har staaet paa Raale, medens jeg skrev til min Tante, kan jeg ikke nu, som jeg vilde, skrive mere til Dem. Dog kan jeg ikke undlade at sige Dem, at jeg vel-signer Dem for hver en Pind Brænde, jeg lægger i min Kaffelovn, og at jeg uden Deres Godhed vilde gysé lidt ved den morderlige Kulde, der nu i Dag er vendt tilbage igien til os.

75.

Fra Molbech.

Kjøbenhavn. 15 Jan. 1814.

.
De fortjener i høi Grad min Tak for det Brev, hvor- med De i Dag virkelig betydeligen oplivede mit Sind, der i flere Dage har været meget forfagt og modfaldent. De vil finde det naturligt, at jeg ikke kan see meget Glædeligt i en Tid, da man er i Færd med at nedbryde mit Kiæreste og Helligste i Livet — og skjøndt jeg veed, at Fædrelandet ikke er det Høieste for Mennesket, for saavidt som vi ere Ewig- hedens Borgere, og at vi skulde betragte denne som vort bedre Fædreland: saa kan jeg dog ogsaa forudsætte, at De tiender mig nok for at vide, at jeg her paa Jorden ikke an- tager noget Høiere og Vigtigere for Mennesket end det Land,

der gav ham alt, hvorved han blev Menneske. Jeg veed, at ogsaa De deler den Følelse, hvormed jeg feer, hvorledes det, der er Resultatet af saamange Slægters Tilværelse, af vore Fædres Liv og Virken i Aarhundreder, ikke blot ødelægges og tilintetgøres, men nedstyrtes i Skændsel og Fornedrelse — og De forstaaer vist ogsaa, hvor tungt og smerteligt det maa falde mig at hade eller foragte der, hvor jeg før har elsket. Men jeg kan ogsaa føle med Dem, at det ikke sømmes sig for Noget, der troer paa Gud og paa Menneskets Værdighed, at forsage eller modløs lade Haabet synke og Tilliden forsvinde, fordi Alt det Bedste omkring os synes at synke og forgaae. Jeg veed jo vel, at Intet paa Jorden har evig Varighed, og at Forgængelighed fordrer sin Ret — men jeg veed ogsaa, at hvor det Gode og Ædle maae gaae under, fordi Kraftløshed drager det med sig i sin Afmagt, der har det Krav paa vor Sorg og vore Taarer. Jeg veed, at Danmark og det danske Folk ikke forgaaer, fordi det fornedres i nogle Uslinger, der hverken have Kraft eller Følelse til at fornemme deres Skændsel eller erkende deres Brøde — men kan det derfor undre Noget, at jeg ikke ligegyldig kan see paa, at et heelt Rige bringes paa Randen af Undergang, en heel Nation, og det den, jeg kan kalde min, vancæres?

Men jeg skal hverken mere eller oftere besvære Dem med unyttig Klage og Forbittrelse. Jeg skal ved alle Veiligheder stræbe at tvinge mig saameget som muligt, og stræbe at bevare den samme Interesse for Alt hvad mit Fædreland kan tilegne sig, som i bedre Dage — seer De mig ikke helst saaledes?

.....

Den 16de.

.... Midt under alle de mørke og mismodige Tanker, der idag have behersket mit Sind, har jeg dog tænkt ret meget paa Dem, og skjøndt ikke med saa glad en Følelse, som jeg ellers pleier, saa dog vist saa kærligt og taknemmeligt,

som mit Hierte er i Stand til. Tro mig, bedste Veninde! jeg føler aldrig mere dybt og levende, hvor uendelig meget De er for mit Liv, end naar jeg føler mig ret ulukkelig — thi jeg veed og troer saa fast, som paa det Helligste i Livet, at om jeg tabte alt Andet paa Jorden — De vil dog ikke forlade mig.

Hvorledes skulde jeg med denne Tro negte Dem Tillid og Fortrolighed? — De vil og kan ikke fordre af mig, at det, som er Natur hos mig, det i mig selv indesluttede Væsen, som er min Siæls Tilværelses-Maade, skulde undergaae en hastig Forvandling — men jeg veed det, og enhver, der nøie kiendte mig, kunde vide det, at jeg aldrig har viist større Aabenhed mod noget Menneske, end mod Dem. Jeg har saa ofte sagt Dem, at jeg veed intet i Verden, som jeg vilde dølgge for Dem, naar De fordrede at vide det — og jeg føler endnu i dette Dieblif, at jeg da ikke har sagt Usandt. — Men er jeg maaskee endda, imod min Billie, mindre fortrolig mod Dem, end jeg burde: saa veed jeg, og De maa viist ogsaa vide det, at De har det i Deres Magt at udvikle enhver Tillid, enhver Fortrolighed hos mig, som De savner, og hvorfor vil De ikke hellere dette, end bedrøve mig ved en Vebreidelse, der maa smerte mig, hvad enten den er fortient eller ikke?

Men hvad De har af Trøst for mig, det negte De mig heller ikke i denne Tid; thi jeg har endnu ikke, saalænge jeg har kiendt Dem, trængt mere dertil end nu.

Deres

M.

76.

Fra Fru Rahbek.

Tiirsdag Aften [den 18de Januar 1814].

Kære, gode Ven!

Tro for Alting ikke, at jeg bevarer Mishag til Dem, men tro — hvad jeg ofte nok har sagt Dem — at det Dinde

hos mig kun er noget Forbigaaende, jeg vel til visse Tider ikke formaaer at beherske, men som dog endnu mindre er istand til at beherske mig, naar jeg samler mine bedre Kræfter for at overvinde det. At det, De kalder mit Mis-hag, ikke er noget Godt fra min Side, ved jeg desværre alt for vel; men hvor strengt jeg end bedømmer mig selv heri, kan jeg dog heller ikke ganske frifiende Dem, da De virkelig undertiden driver Særheden for vidt og derved frembringer hos mig en ligeledes for vidt breven Urime-lighed, der vist nok maae være Dem ligesaa ubehagelig, som dens Anledning er mig. Desuagtet nægter jeg dog ikke, at det vel er mueligt, at jeg kan misforstaae Dem (mis-kiende Dem gjør jeg vist aldrig) engang imellem; men De gjør heller ikke det Mindste for at forhindre Misforstaaelse imellem os. Jeg har allerede for længe siden sagt Dem, at det inderlig bedrøvede mig, at jeg lettere kan fornærme Dem, end nogen af mine andre Venner, og at De svarer mig ved saadanne Veiligheder med haardere og koldere Ord, end nogen Anden vilde bruge imod en mindre kær Person, end jeg har Grund til at troe, jeg er Dem. At der imidlertid ikke er den Haardhed og Kulde i Deres Hierte imod mig, bør jeg dog troe; men jeg troer det ikke saameget af Deres Ord, som af at jeg kiender Dem og Deres Hierte bedre, end Deres bedste Ord kunne lære mig, og troer Dem og Deres Hierte til Trods for Deres værste Ord. Dog forhindrer dette ikke, at jeg undertiden kan være lidt bedrøvet over, at jeg ingen Muelighed seer i, at mit Venstas nogen- sinde kan blive Dem til den Trøst og Glæde, det under andre Omstændigheder kunde og vilde. Og hvad der mere end alt Andet bedrøver mig, er den Tanke, jeg ikke kan for-jage, at De dog nok har mere Frygt end Kiærlighed for mig; dette bedrøver mig især, fordi det vist maae være min egen Skyld, og fordi jeg, ifald jeg ikke bedrager mig heri, desværre maae indrømme Dem, hvad De har sagt om min Uduelighed til at opdrage; og dette kan dog ikke være mig behageligt paa en Tid, da det er Pligt for mig at opdrage.

Men alt dette uagtet, saa giver jeg mig dog ikke tabt og berøver mig ikke selv en af mit Livs sødeste Glæder, den nemlig, at være for Dem saa meget min Gyne tillader. De er mig virkelig saa kjær, at jeg mangler Ord til at beskrive Dem det, og det er mig ofte en sød Glæde at tænke ret kjærligt paa Dem og ønske al den Betsignelse over Dem, som kun det kjærligste Hierte kan ønske over dem, der ere det kiærest. Det glæder mig heller ikke lidet, at jeg veed, De ogsaa ofte erindrer mig med kjærligt Sind, og at ikke saameget Bane som en indvortes Trang drager vore Hiertes sammen. Lad os derfor glemme al Misforstaaelse og være for hinanden Alt, hvad vi formaae. Misforstaae nu heller ikke, hvad jeg her har skrevet under langelandst Commerz. Naar man maae give Underviisning i Tegning og høre paa ucultiveret Latter, og iblandt lade sig knuge fordærvet af langelandste Kiærtegn, paa samme Tid man skriver, saa er det temmelig naturligt, at man kommer til at misforstaae sine egne Tanker, eller at Tankerne reent flyve bort, og at der kun bliver Ord tilbage. Alt dette er ikke min Skyld, men Langelænderens, der nu atter hang om Halsen paa mig. Men min Skyld er det, isald dette Brev ikke i det mindste indeholder nogle kiærlige Ord. Jeg har saa tit ønsket, De kunde læse i mit Hierte, og ønsker det nu igien i dette Dieblit, da det er ganske fuldt af Dem, min kiære, elskværdige Ven! da det saa ømt deler Deres Sorger og saa gierne vilde bringe Dem Trøst i Deres billige Sorg. Men hvad kan jeg sige, som De ikke veed; heller ikke er Trøst noget, man kan bringe hvor og naar man helst vil, men kun der, hvor Gud har beredet den et Sted at modtages.

Jeg maatte før holde op at skrive, fordi — De veed nok, hvad Egernet siger om Aftenen — man skal have Brændeviin; og nu skulde jeg vel stynde mig i Seng, da jeg skal tidlig op i Morgen, men kan dog ikke holde mig fra først at sige Dem, at jeg har kællet meget for Dem i Aften paa en Maade, der ikke kan incommodere Dem, nemlig i Tankerne, og at jeg længes meget efter at tilbringe en

Aften med Dem, det vil sige at sidde i min Strog og have Dem siddende her, hvor jeg nu sidder.

Kom nu endelig snart til mig, at jeg kan bede Dem om Forladelse, fordi jeg har bedrøvet Dem, og at jeg kan nyde den Glæde, at De seer venligt til mig, hvilket De kan gjøre saa velsignet, naar De vil. De maae ogsaa ville det, og dermed glæde

Deres stakkels, syge Veninde

R. M. R.

77.

Fra Fru Rahbet.

[28. Jan. 1814.]

Min gode, evig kiære Ven!

Jeg føler i dette Dieblit saa stræffeligt, som jeg aldrig har følt det, at et Menneskes Brede ikke gjør det, som er Ret for Gud, og endstændt jeg veed, jeg ikke kan gjøre min Uret god igien, saa haaber jeg dog, at jeg vil kunne lægge mig roeligere til Hvile, naar jeg efterat have ydmhyget mig for Gud ogsaa beder Dem, min gode, kiære Ven, om Tilgivelse. Jeg seer bestandig Deres Taarer, og jo blidere og elstværdigere jeg seer Dem, jo stræffeligere forekommer jeg mig selv, og jeg frygter, at jeg vil aldrig komme til at glemme, at jeg har bragt Dem til at tale om aldrig at see mig mere. Jeg tør Intet sige til mit Forsvar, thi jeg har jo handlet saa uforsvarligt imod Dem, at jeg kun af Deres blide, forsonlige Character tør haabe en Tilgivelse, jeg ikke har fortient, og at dette ikke skal berøbe mig en Deel af Deres Venskab. Hvor ønskede jeg ikke, at disse Par Ord kunde komme til Dem endnu i Aften, at De ikke skulde lægge Dem til Hvile med alt for umilde Tanker paa mig. Og derfor jeg nu volder Dem en uroelig Nat! Dette er mig i

77. Friq: den forhen omtalte langelandste Dreng, som var i Huset hos Rahbets.

Sandhed en smertelig Tanke; men jeg vil bede Gud — hvad jeg ikke selv formaaer — at han vil bringe Tilliden til mig igien i Deres Hierte, hvilken jeg vel nu har forspildt, men som jeg dog ikke er ganske uværdig. Jeg kan i dette Dieblif ikke forstaae mig selv, hvordan jeg kunde lade Bredden overvinde mig saaledes, at jeg kunde blive ubøielig imod Dem, som jeg har saa inderlig kjær, og som jeg den hele Dag havde tænkt saa mildt og kærligt paa og velsignet, hvergang jeg læste det søde Brev, De saa ligge ved min Side. Det er gyseligt for mig, at jeg nu maae ligge hele Natten og pine mig selv med at forestille mig, hvad De har Ret til at tænke om mig. Og dette kan jeg jo ikke forebygge, og jeg kan desværre heller ikke vente, at disse fattige Ord skulle kunne virke nogen Forandring i den Maade, hvorpaa De betragter dette. Men formaaer min Bøn endnu Noget hos Dem, saa hør og troe mig, naar jeg forsikrer Dem, at jeg ikke er saa ond, som jeg maae have forekommet Dem. Troe ogsaa, at som jeg vist har Dem kjær, som maaskee intet andet Menneſte paa Jorden har Dem kjær, saa er jeg heller ikke en Dem uværdig Veninde. Tilgiv mig alt Ondt, og haab og vent alt Godt af mig. Tilgiv mig ogsaa, at jeg har mig ad mod Dem, som Fritz saa ofte bærer sig ad mod mig, naar han har gjort mig imod. Jeg veed nok, De kan ikke lide det Væsen, men det er virkelig mig nu til Trøst, thi naar jeg tænker paa, at De dog ikke rev Dem fra mig, saa haaber jeg ogsaa, at Deres Hierte ikke var afvendt fra mig i det Dieblif. Dette elſkverdige, sømme, kærlige Hierte haaber jeg alt af; thi det vil vist ikke forſtyde mig.

Nu gaaer jeg til Sengs og er ved at tænke saa meget paa Dem blevet noget trøstet; men jeg tør ikke vente, at Tanken paa mig kan trøste Dem, og dog vilde jeg heller, De nu ſkulde tænke paa mig, om det end ikke kunde ſtee med den ſædvanlige Mildhed, end vende Tankerne reent fra

Deres angrende Veninde

R. M. H.

Løverdag Morgen.

Jeg har i Dag ikke Tid til stort mere, end at spørge Dem, om De har tilgivet mig, og om jeg tør vente et Par Ord fra Dem i Aften. Disse Ord trænger jeg virkelig til, saameget som jeg endnu aldrig har trængt til Ord fra Dem; lad dem derfor endelig ikke udeblive; thi før kan jeg dog ikke blive roelig igjen. Jeg har været saa daarlig i Nat, og naar der nu oven paa den følger en lang, uroelig og uglad Dag, saa kan De vide, hvormeget jeg trænger til den Trøst, jeg haaber fra Dem i Aften. Jeg skal virkelig i Fremtiden bestræbe mig for, at vi kunne leve enige og fiærlige med hinanden, og det saameget mere, da saa Meget synes at tilkiendegive, at den Tid, vi ville kunne dette i, ikke bliver lang. Gud velsigne Dem!

Deres

R. M. R.

78.

Fra Molbech.

Ash. den 29de Jan. 1814.

Min ædle Veninde!

De har ønsket at høre fra mig idag, og jeg skriver disse Ord for at opfylde et Ønske, der er mig en Lov. De vilde ikke undres over, at jeg, om De ei havdeyttret dette Ønske, i det mindste i Dag var bleven taus, naar De vidste, hvor lidt jeg er oplagt i disse saa og urolige Dieblit til at sige Dem noget af det, der hviler tungt og ængstende paa min Siæl.

De ønskede vist ikke, at jeg skulde følge for Dem, at jeg føler mig meget ulykkelig i Dag, og jeg er næsten bleven det mere over Deres Brev — thi langt fra at finde Brøde

78. En Høielse, der daglig iæfter dybere Rod: M. sigter hermed til Høielsen for hende, som sex Aar senere blev hans Hustru.

hos Dem, langt fra, at jeg skulde have noget at tilgive Dem, er det Bevidstheden om, hvor ofte jeg fortjener Deres Ubillie og Brede, der i Aftes og i Nat blev saa levende hos mig, som i Dag ikke blot selv ængster mig, men ogsaa har vakt alle de sørgelige Følelser hos mig, som Erkiendelsen af min ulykkelige, svage, feilfulde Natur altid, naar den bliver ret levende, vækker hos mig.

Jeg ønsker ikke, at De vilde fordre af mig, jeg skulde gaae ind i den Samtale, der endte sig saa uheldigt for mig i Aftes. Jeg veed og seer, og jeg vidste det i Aftes, at De var forsonet — men en saadan Hændelse er mig ikke blot sørgelig i sig selv, den er det dobbelt, fordi jeg i den seer en Bekræftelse saavel paa det, jeg daglig maa sige mig selv, at jeg ikke kan fortjene Deres Venstab — som paa den ulykkelige Erfaring, hvorpaa mit hele Liv har været en Bekræftelse, at der ikke kan oprinde nogen reen Lyksalighed for mig i Livet, uden at den enten ved min egen Brøde eller ved min Skiebnes Billie skal forbittres, forstyrres eller tilintetgøres.

Hvorfor skal den Harmonie, der saa skønt oprandt og bebudede sig imellem vore Siæle, forstyrres af de ulykkeligste Misforstaaelser? — Hvorfor skulde de fortryllende Dage, da jeg følte mig saa lykkelig ved Deres Venstab og ved den Tanke, at jeg kunde fortjene det, ikke vare ved? — hvorfor ikke det blide, klare, stille Forhold, der var mig den sødeste Lægebed for alle mit Livs Sorger, som Nogen endnu har givet mig? — Hvad har gjort dette Forhold mindre roligt, mindre inderligt end tilforn? — Jeg føler det dybt i mit Inderste, og jeg kunde besegle denne Følelse med mit Liv, at mit Hierte er Dem ligesaa hengivent — at Deres Venstab er mig ligesaa helligt — at jeg i det seer en ligesaa ædel Næring for mit bedre Liv — at ethvert Forhold, der knytter mit Væsen til Deres, er uforandret, som i de Dage, da en lykkeligere Stierne syntes at hvile over vor Enighed. Intet Venstab har givet mig mere end Deres; heller ikke troer jeg, noget kan give mig mere. Jeg har fra den første Tid, De skienkede mig denne sielsøe Gave, haabet,

at det skulde blive mig Veien til en bedre, roligere, stionnere Tilværelse, til et mere heelt, mere fuldenbt Liv — skulde dette lyse Haab nu forlade mig, nu da jeg mere end tilforn trænger til Venstabs Trøst og Fortroligheds Husbalelse? — Dette troer jeg ikke; men i Dieblif, som disse, da min hele Synskreds er mørk og enhver Stræng i mit Indre forstemt, er jeg oplagt til at frygte Alt, og Haabet, der saa ofte har skuffet mig, synes mig et barnagtigt Legetøi, en svag, daarlig Indbildning.

De veed, jeg er, i en saadan Stemning som den, der i Dag nedtrykker mig, ikke i Stand til at udtrykke mig med nogen Klarhed. De vil derfor undskyldte Alt hvad disse Linier fattes, og Alt hvad de indeholde, som burde være anderledes. — Hvad kan jeg sige Dem, ædle Veninde! for at udtrykke, hvormeget jeg har følt ved al den Godhed i Deres Brev, der nedtrykker mig endnu mere? — Jeg kan hverken takke Dem eller belønne Dem, som De fortiente det. Jeg kan kun ønske, at De maa finde Lønne i Deres Hjertes salige Følelse af den ædle, himmelske Forsonlighed, som De aabenbarede mig i Aftes — og som vilde have læget alle mit Hjertes Saar, om de ikke vare for mange og dybe. — Jeg er misfornøiet med mig selv og misfornøiet med min Tilværelse. Alt i denne forekommer mig saa usikkert, saa afbrudt og sønderrevet, at jeg ikke kan andet end føle en inderlig Eieghedsighed ved meget af det, der tilforn var min Glæde. De veed, hvormeget de Ulykker, som ramme os Alle, saare og krænke mig — De veed vist ligesaa godt, at en Følelse, der daglig fæster dybere Rod i mit Hjerte, virker stærkt paa mit hele Væsen og gyder en Uro og Længsel i min Siæl, som jeg længe ikke har kiendt. Alt dette kan maaskee reent tilintetgjøre mit nuværende Liv — thi dette føler jeg, at det meste af, hvad der nu kan synes mig værd at agte paa, vil forgaae og forsvinde med den gylbne Drøm, som vist bliver mit Hjertes sidste — i en saadan Tilstand lever jeg, og hvor tungt maa det være mig at troe, at De ikke vil eller kan dele min Sorg og Uro.

Men det er Tid at slutte, hvad jeg virkelig nødig har begyndt, fordi jeg vidste, at hvad jeg skrev kunde hverken blive Dem glædeligt eller mig tiært.

Jeg ønsker nu blot, at De i Morgen ikke maa finde nogen Hindring paa Deres Tour — og haaber da ogsaa, at De vil samles med

Deres tro hengivne
Molbeck.

79.

Fra Fru Rahbek.

Mandag Aften [31. Jan. 1814]

Kære, gode Ven!

De havde vist Uret i at gaae fra mig saaledes, som De før gif, og uagtet jeg i det Dieblis, De gif, ikke havde lyst til at udsætte mig for et ubehageligt Afslag og altsaa ikke bad Dem blive, saa løb jeg dog strax efter ud efter Dem, og ønskede inderligt, at De blot havde været i Gaarden; men De var allerede et Stykke nede i Alleen, og der betragtede jeg Dem siden fra mit Vindue ret veemodigt. Og for at forøge min Veemodighed smilte Maanen saa venligt ind igiennem Hjørnevinduet, saa at jeg kom til at tænke paa Lunds simple, men dog saa vakre lille Digt:

Se Maanen i sin Herlighed
Nedsmler alle vegne,
Saa mild, som om den smilte ned
Til rene Glæders Egne etc.

O! men her — tænkte jeg — smiler den ikke til rene Glæder, men til Splid og Uenighed, der aldrig burde vanhellige

79. Nøglen til dette Brev og Anledningen til den deri omtalte Uenighed kan maaskee findes ved at sammenligne Udtrykket: gyldne Drømme med M.s Uttring i hans foregaaende Brev om „den gyldne Drøm, som vist bliver mit Hiertes sidste.“ — Lund: Ch. A. Lund, Præst i Kjelby paa Møen. Den anførte Strofe er tagen af Digtet: „Trøst“. (C. A. L.s efterladte Digte. 1836. S. 91.)

Fredens o: Venfkabets Helligdomme. Dette smertede mig dybt, og selv Frig's Anmærkning, at der dog ikke var Noget faa mildt og venligt som Maanen, var mig næsten iveien, ſkøndt den var mig kjær, ſom et Vidne om, at han ſelv havde et mildt og venligt Gemyt. Men ſom vor Herre dog altid — ſom det hedder — veed bedre, hvad der er os tielligt, end vi ſelv, ſaa vidſte han ogsaa nu at lade Beſtuelſen af dette milde, venlige Lys ſtille mit uroelige Hjerte tilfreds, og ſkøndt jeg endnu, da jeg ſkænkede Thee, var baade utilfreds og bedrøvet over, at De ikke ſad hos os, og over Deres uvenlige Vortgang: ſaa er jeg dog nu ſaaledes, at jeg med temmelig Roe kan henvende mine Tanker og Ord til Dem. Men en fuldkommen Roe maae De ikke vente, og alſaa heller ikke lade det forarge Dem, om her bliver nogen Forvirring i hvad jeg ſtriver. Naar De vidſte, hvor bedrøvet jeg i diſſe Dage har været over mig ſelv, ſaa havde De viſt ikke nødet mig til at ſige Dem, hvad der viſt nok maatte være Dem ligeſaa ukært at høre, ſom det var mig at ſige. Men De vilde, jeg ſkulde ſige, hvad jeg dog bedre havde kunnet ſkrevet til Dem, og om det end var vel haarde Ord, ſaa var det dog ikke haardt meent; og om jeg end virkelig havde ſagt de Ord, ſom jeg — derſom jeg ikke havde større Tillid til Dem — maatte troe, De forſættligen hørte feil: ſaa havde jeg dog ikke fortient Deres Bebreidſſe over al den Godhed, jeg har viiſt imod Dem, og mindſt fortient, at denne Bebreidſſe ſkulde gives mig i denne haanlige Tone, De paa den ſeenere Tid ſaa ofte har krænket mig med. Men det er Synd, jeg nu gientager, hvad jeg vil og bør glemme. Thi har De end ofte krænket og bedrøvet mig, ſaa har De dog langt oftere glædet mig ved ſaa mange elſtkværdige Beviſer paa en Hengivenhed for mig, jeg viſt aldrig ſkal glemme, om det end ſkulde komme ſaa vidt, at De ſelv ønskede, jeg maatte glemme den. Jeg har ikke ſkiult for Dem, at De i vort Venſkabs eller rettere Bekendſkabs første Dage bragte mit Hjerte til at bløde, men ſagde Dem maaføe ikke, at dette forekom mig ſom et ſorgeligt Varſel, at Deres Ven-

havde været mig mere smertelig end Lyg, og jeg sagde jeg Dem vist, at den Sorg, De da voldte mig, ikke skulde gjøre noget Skaar i vort Vensteb. Dengang vare der Afstillede bestaetigede med at drage mit Vensteb fra Dem; men alle Forsøg vare frugtesløse. Jeg har aldrig angret den Tillid, jeg tidligen viste Dem, og jeg angret den ikke endnu, endstøndt mit Hierte atter bløder ved og over Dem. Jeg statter endnu Deres Aands og Hiertes Gaver, som de fottiene, endstøndt jeg med min Tænkemaade ikke kan billige det Brug, De undertiden gjør af disse vist nok fiældne Gaver. At dette kunde og burde være anderledes, har jeg jo aldrig nægtet Dem at være min Overbeviisning; men at jeg ikke kunde hielpe hertil, har jeg ikke kunnet sige Dem, før jeg selv vidste det. Nu kan jeg ikke tie længer, da jeg ikke vil være — hvad jeg endnu aldrig har været i noget Forhold — en Hykler imod Dem. Thi De kan dog vist ikke vente, at jeg med min Tænkemaade skal ansee det for mueligt at kunne bidrage noget til det Menneftes Ro og Tilfredshed der lader gylbne Drømme være sit Livs Maal. Skulde jeg sige til Dem: nær Dem kun med gylbne Drømme, thi Livet er dog kun en Drøm? Nei! saalænge De vil høre mig og agte en Smule paa mine Ord, vil jeg kiærligen formane Dem til ikke at lade Sandselighed og Vetsindighed hindre Dem i at bringe det Alvor i Deres Liv, som der vist for længe siden burde været. Men vil De maastee lade haant over min eenfoldige Tale, saa gaa Deres egen Bei, og troe mig, at støndt det vist ikke er min Bei, saa vil dog Ingen med rebeligere Sind ønske, at den ikke maa lede Dem vild, end den Veninde, der nu anseer det for sin Pligt at advare Dem. Hun ønsker Dem vist alt det Gode, et kiærligt og trofast Hierte kan ønske over dem, der ere det kiære. Hvor gierne vilde hun ikke ogsaa dele Deres Sorger, naar de vare af den Natur, at hun kunde deele dem; naar det var, ikke Vetsindigheds eller Sandseligheds Sorger, men de Sorger, som ethvert Mennefte maa lide, inden han kan blive deelagtig i de Glæder, som Verden hverken kan give

eller tage. Kun den, der har sørget saaledes, tør vente, at Gud vil vende hans Sorg til Glæde; men har jeg Grund til at formode, at Deres Sorg er af denne Natur? De maae ikke mene, at jeg daarlig hovmoder mig af den No, jeg selv har fundet, og at jeg overseer den, der staaer længer tilbage fra Maalet. O nei, min gode Ven! jeg veed alt for vel — og havde jeg ikke vidst det iforveien, saa vilde hvad der hændte forleden Aften være nok til at lære mig det — at jeg endnu ikke har grebet Alenodiet, men kun ærlig og alvorlig tragtet derefter. Men Gæt har jeg taaret mig fremfor Alt, hvad et Menneſte kan attraae og begiere, og saa vidt veed jeg at være kommen, at jeg kan nyde og undvære, alt som Gud har bestikket det over mig; og endstændt jeg vist nok ikke beregner den jordiske Lyksalighed efter Summen af den Lyſt, man nyder, men troer, at Smerte hører med dertil, saa lukker jeg dog heller ikke mit Hjerte for Livets uſtylbige Lyſt, men kan findes deriblandt, uden at beſmittes deraf. Men hvormeget feiler jeg ikke endnu? Og hvor gierne vilde jeg dog ikke meddeele Andre af den Deel, jeg selv har vundet! Og naar dette gøres mig umueligt, hvor maae det da ikke smerte mig? Gengang haabede jeg ogsaa, at De, min ſtaffels, uſtykkelige Ven! ved mig ſkulde have vundet den No, jeg saa gierne ſaae Dem i Beſiddelse af, forbi jeg i Sandhed har Dem kjær; men naar jeg nu ikke tør haabe dette meer, kunde jeg da ikke fristes til at ønske, Gud havde meddelſt mig andre Gaver, ſkænket mig timeligt Guds, at jeg med dette havde kunnet beſøgt Armodens Boliger og lindret al den Nød, jeg nu for det Meste kun kan ſukke over? Jeg vil nu ikke trætte Dem mere med Opregnelsen af de ſorgelige Betragtninger, jeg har maattet anſtille i diſſe Dage, men heller bede Dem, ved Alt, hvad der er Dem kjær og helligt, at De ogsaa vil bidrage Deres til, at vi kunne leve, om ei i inderlig Fortrolighed, saa dog i fiærligt Forlig den Stund, Gud under os endnu at vandre ſammen paa Jorden. Tænk dog paa, hvor roeligt og godt det forrige Aar gif for os, og hvor mangen en uſtylbig Glæde vi have

nydt tilsammen! Hvorfor skulde dette i saa mange Henseender sørgelige Nar ikke finde os i samme Enighed? Jeg vil ikke fordre, hvad De ikke formaaer at give; men dette fordrer jeg, fordi jeg fortjener det af Dem, at De ikke tiere krænker mig med den haanlige Tone, De har vænt Dem til imod mig, og som Deres Samvittighed vist ikke billiger. De kan forsøde, men De kan sandelig ogsaa forbittre mine Dage, ja vel endog forkorte dem, om Gud saa vil. Vælg nu selv, og vælger De, hvad De vist bør vælge, da De ikke bør støde fra Dem, hvad De selv troer, Gud har sendt Dem, saa skal De og finde mig beredt til at være for Dem alt, hvad jeg formaaer. Tænk ogsaa paa Rahbet, og lad ham ikke bøde for den Brede, jeg maaskee har opvakt hos Dem, skøndt vist imod min Villie; thi jeg er endnu alt for bedrøvet over, at jeg selv har ladet mig overvinde af det Onde, til at jeg skulde ville friste Andre dertil. Og tænk endelig paa, at det Menneſte, der som Hustru, Datter, Søster og Veninde har kunnet vinde og bevare Kiærligheden i saa mange Hjerter, ikke kan være ene Skyld i, at Uenighed har saaet sin Sæd i vore Hjerter. Lad os atter udrydde den, og kunne vi end ikke blive for hinanden, hvad vi ønskede, saa lad os i det Mindste være det, vi formaae at være. Med dette Ønske lægger jeg mig nu til Hvile — thi det har alt længe været Nat — og jeg skal ikke forsømme at bede til Gud for Deres Vel, som var det mit eget. Mit Hjerter har Dem inderlig kjær, og jeg veed ogsaa, De fortjener dette, hvor meget De end har krænket og bedrøvet mig. Har jeg ogsaa krænket og bedrøvet Dem, som jeg vist nok har, saa viid ogsaa, at jeg fortryder det af mit inderste Hjerter og ikke forhærder mig i noget, som er ondt. Mere kan jeg ikke sige Dem nu, skøndt Hiertet er fuldt nok.

Deres R. M. R.

Fra Molbech.

Min evig fiære Veninde!

Jeg har i Aftes skrevet et Brev til Dem, der vist ikke er saaledes, som De kunde vente, at jeg vilde skrive til Dem. Hvad det indeholder, som ei burde være der, er jeg langt fra at ville undskylde — men jeg vil lade Dem læse det, fordi jeg ikke vil, De i nogen Henseende skal troe mig bedre end jeg er.

De har straffet mig uendelig haardt — men De har dog vist ikke gjort det med utakeligt Sind, og jeg har forskuld det og endnu haardere Straffe. Jeg skulde og burde altsaa taaligen have lidt den Straf, De fandt fornøden for mig — at jeg ikke har kunnet det, er en Svaghed hos mig, som Gud maa tilgive. — Jeg maa næsten gys ved Tanken paa, hvorledes mine Fiender maa dømme mig — naar den sømmeeste Veninde kan og maa dømme mig saa haardt.

Men jeg er ikke saa ganske uden Resignation, som De maaskee troer mig. Det var Guds Villie, at jeg skulde lide meget i mit Liv og være meget ulukkelig, uden med mit Vidende at have bidraget til noget Væsens Ulykke. Det var ogsaa hans Villie, at jeg ved Dem skulde lide, og — hvad det langt værre var — at jeg første Gang i mit Liv skulde trænge og forbittre en Veninde. Saa tung en Stiebne er vel ikke paalagt mig, uden fordi den maa føre til noget Bedre.

Men hvortil vil den Strid imellem os føre, som De ene har gjort alvorlig? O Gud giv til en evig Forsoning — thi uden dette vil der blive et Skaar i mit Hjerte, som Ingen kan læge.

Alf Alt hvad Deres sidste Brev indeholder — og hvor meget Fortræffeligt er deriblandt, som jeg ikke blot idag,

80. Det af M. omtalte Brev, som han har skrevet „i aftes“, d. d. 31te Januar, findes ikke.

men længe skal eftertænke — er maaskee Intet, hvoraf De har [mere] Synd imod mig, end ved atter at bebreide mig Sandseligheds og Betfindigheds Sorger. Hvad Sorg kunde jeg vel have, som disse kunde give mig? — Det har stedsse været dem, som have bortfiernet Sorg og Uro fra mig; men min Sorg er dybere end De troer, thi den er i mit Livs inderste Kilde og vil maaskee aldrig ophøre, før med dette. — Men, om jeg troede dette muligt? Om jeg troede, at den gyldne Drøm (et Udtryk, jeg aldrig ventede misforstaaet af Dem), der skaber mig saa sød en Sorg, kunde ende eller dog formilde den, som har været mit Livs Grundtone — vilde De da negte mig at nære en Følelse, der hører til de rene og inderligste, jeg i mit Liv har havt? — Nei, saaledes kan jeg ikke misforstaae Dem — og saaledes kan De ikke forvegle Rærlighed med letfindig Sandselighed. Jeg kiender begge, og jeg veed at adskille dem.

Jeg maa afbryde dette Brev — og har Intet sagt Dem af det Gode, jeg saa gierne vilde sige. Maatte jeg være lykkelig nok til at kunne gjøre det mundtlig!

Deres evig hengivne

D. 1. Febr. 1814.

M.

81.

Fra Fru Rahbek.

D. 2. Febr. 1814.

Min gode, evig fiære Ven!

Jeg bedrog mig ikke, da jeg troede det godt og gavnligt for mig at faae Deres Breve i Aftes; men neppe vil De

-
81. Det Menneſke, jeg ſkylder meelt i Verden: Biſtneſt Præſten, Prof. Adler. — Den eiſkværdige Gartnerfamilie: Slots-gartner Petersenſ. — Nyaarsmorgen: I et udeladt Brev fra Fru R. af 24de Jan. hedder det herom: „Thi jeg kan ikke nægte Dem, at det endnu bedrøver mig . . . at De paa den velſigne-

troe mig, naar jeg siger Dem, at det, De meente at burde faaane mig for, er mig det kiæreste, og det af alle Deres Breve, jeg bør takke Dem meest for. Hvor meget Godt og Skönt og Kiært har De ikke jagt mig i de mange velsignede Breve, der saa ofte have glædet mig og endnu bestandig glæder mig meer, end jeg kan sige Dem; men har De i et eneste af alle disse nogenfinde jagt mig nogen Sandhed, der vedkom min Person? Nu har De aabnet mine Dine og lært mig at see Brøde der, hvor jeg vilde daare mig med, at der ingen var. Var mit Hjerte lukket for Sandhed, var jeg uværdig den Roes, det Menneste, jeg stylder meest i Verden, hædrede min tidlige Ungdom med, da han til Afsked skrev mig disse Ord: „jeg kiender ingen større Glæde end den, at jeg seer mine Børn omgaaes i Sandhed“; havde ikke en lang Række af Aar — hvori jeg troeligen stræbte at fortjene denne hædrende Opmuntring, der blev skienket et ungt Hjerte, der allerede følte sig syndigt —

Længer kom jeg da ikke i Formiddags, før min Broder kom og afbrød mig og bragte mig ganske ud af alt det, jeg havde tænkt paa, eller i det Mindste saaledes ud af det, at jeg umuelig vil kunne sige det Samme. Det er ogsaa meget naturligt, at naar man først i en Times Tid skal afhandle Alt, hvad der vedkommer den mærkelige Søndag, dernæst være Hattemager i lige saa lang Tid, og endelig være Madmoder — thi imidlertid blev det Middag og Rahbet kom hjem — saa er man derefter ikke stiftet til at behandle de Materier, som ikke staae i mindste Forbindelse med det daglige Livs Philisterforger. Ikke destomindre vilde jeg dog gierne nytte den Tid, min Broder nu er fraværende for at forrette en Commission for mig hos den elskværdige Gartnerfamilie paa

Morgen, da vi skulde træffe og styrke vore Hjertes til modigen at gaae de Skiebner imøde, der ventede os i dette tunge Aar, undveg mig saa piensynlig; og at det var af Grundtvigs og Dons's, men ikke af Deres Mund, jeg skulde høre kiærlige Lykønskninger for det nye Aar.“ — Skinger o: Frost.

Frederiksborg, til i det Mindste at sige Dem Noget af det Meget, der var Dem tiltænkt til i Morgen. Jeg kan vel og saa nogenledes begynde, hvor jeg slap, og veed dog vel ogsaa saa temmelig, hvor jeg vilde hen, da jeg indviklede mig i den lange, ufuldendte Periode. Jeg vilde nemlig sige Dem, at fordi jeg tidligere har elsket at omgaaes i Sandhed, og fordi mine rebelige Bestræbelser ogsaa ere lønnede af Gud dermed, at han har ladet sin Sandhed, sit Lys skinne i mit Inderste, saa kan der heller aldrig mere blive ganske mørkt derinde, og mit Hjerte kan aldrig lufte sig for Sandhedens Stemme. Derfor kunde jeg ogsaa godt taale at læse Deres Brev i Aftes, og jeg læste det ogsaa mange Gange, og lagde mig vist ikke uroeligere tilfængs efter det, skøndt vel — som billigt var — mere bedrøvet. Thi det maatte vel bedrøve mig, den sørgelige Sandhed, at Deres sømmeeste og kjerligste Veninde, den Veninde, der tilforn altid giød Trøst og Haab og Glæde i Deres Hjerte, havde talt strengt og kaldt og dog uden Brede til Dem. Men hvorfra kom Strengthed og Kulde i dette dog ellers saa sømme, varme og kjerlige Hjerte? Her er min Brøde, og den erkender jeg, idet jeg ydmyger mig dybt for Ham, der gav mig dette Hjerte, og for den Ven, til hvem jeg gav Deel i det, som det Bedste jeg havde at give. Ydmyge og saare veemodige Tanter fyldte min Siæl, da jeg lagde mig til Hvile, og jeg tilbragte en meget sørgelig Nat, med et Sind, der var saa slygt, at jeg var ganske ligegyldig mod de legemlige Smerter, jeg paa samme Tid følte, thi kun „when the mind's free, the body's delicate“, og jeg kunde desværre sige med Lear: „the tempest in my mind doth from my senses take all feeling else, save what beats there“. Jeg veed ikke længe at have været saa veemodig stemt, og Kulden i Værelset — thi jeg havde glemt at lægge i Raskelovnen — Isen paa Ruderne, hvorigiennem Maanen smilte saa veemodigt ned i Sengen paa mig, og det haarde og kolde Læie jeg havde — thi jeg nænnede ikke at vække Rahbet, som havde lagt sig midt i Sengen, og maatte derfor lægge mig ganske yderlig

paa Kanten — bragte mig rigtig nok til at ønske, at den kolde Jord snart maatte dække mit alt for varme Hjerte. Men dette var dog ikke et Ønske, som blot Diebliffets Steming i Forening med alle udbortes Ønsktændigheder valte, thi jeg ønsker det ligesaa inderligt i Dag og vil vist her-efter bestandig komme til at ønske det inderligere, uden derfor med Utaalmodighed at vente dets Opfyldelse. Ogsaa veed jeg jo vel, at mine Dage ere talte, og hvordan det end gaar, vil jeg dog fremdeles som hidtil takke Gud for hver Dag han lader mig leve, og ikke leve nogen Dag forgieves, for saa vidt det staaer til mig. Thi anden Noelighed har jeg ikke — og forlanger ikke at have — end den, der vel med Glæde finder sig i Guds Villie ogsaa da, naar den strider meest imod mit Hjertes Ønsker, men derfor dog ikke gjør Hjertet koldt og ligegyldigt ved Alt. Men nu siger jeg atter saameget, jeg ikke vilde sige, og glemmer derover hvad jeg fornemmelig burde sige. Jeg har Meget, uendelig Meget at sige Dem, som jeg efterhaanden skal sige Dem Altsammen, og som maaskee vil kunne udrydde den Spire til Mistillid, jeg har været saa uslykkelig at nedlægge i Deres Siæl. Men i Aften vil jeg ikke ret kunne sige Dem Noget, thi jeg taler jævnlig med min Broder og kan altsaa ikke ganske have Tanterne der, hvor de skulde være. Dog maae jeg endelig takke Dem tusinde Gange og af mit inderste Hjertes Fylde for Deres Venlighed imod mig, da jeg i Aftes besøgt mig saa ilde. Gode, kære Ven! De har troet Dem forladt af mig; ogsaa jeg troede mig forladt af Dem, men jeg troer det ikke mere; tilgiv mig, at jeg nogenstinde har kunnet troe det, og tilgiv mig ogsaa, at jeg frygtede for Dem, da De kom ud til mig i Havestuen. Tak ogsaa for den milde, venlige Afsked, De tog med mig i Aftes, og som sagde mig tydeligen, at De gierne vilde komme igien. I Forgaars da De gif bort frygtede jeg, det var Deres Aft aldrig at see mig mere. Hvilken evig Dør vilde da ikke ogsaa have naget mit Hjerte! Men dette nænne De ikke, og det havde ogsaa været Synd.

Her har De mig igien, min gode, elstværldige Ven! og egentlig har jeg slet ikke været fra Dem, thi uafsladelig har mine Tankter været hos Dem. Hvor kan jeg ogsaa Andet nu end idelig tænke paa Dem? Og hvergang jeg kan giøre det, som i de lykkelige, desværre alt for hurtigt bortilede Dage, da er jeg ogsaa ret lykkelig. Jeg skal ogsaa ofte erindre disse velsignede Dage, da De endnu havde en fuldkommen Tillid til mig; thi saa skønne vil jeg dog aldrig komme til at opleve tiere. Tak for hvergang De har gjort mig saa glad og lykkelig, for hvergang De har modtaget mit barnlige Hiertes Hengivenheds Ytringer med en saa indtagende Elstværldighed, at Grindringen herom aldrig kan udflettes af min Siæl. Naar mit Hierte nu frydes ved disse Grindringer, maae det da ikke vel smerte det, at det nu er afgjort til fuldeste Visshed, bekræftet ved Deres egen Mundts Bidnessbyrd, at jeg ikke kan virke paa Dem. Al den Forskiellighed, der vel altid har været hos os, den er nu med Gæt lagt for Dagen. Jeg veed Intet mere, jeg tør tale med Dem om, og deraf følger naturligtvis, at det heller ikke vil være længe, at jeg kan skrive til Dem. Tilforn turde jeg tale med Dem om Alting, og det forargede Dem ikke engang, naar jeg talte saaledes med Dem, at De kunde mærke, jeg var Steffen's Søster. Vær ikke vred, gode, kiære Ven! at jeg opregner Dem alt dette. Det er vel for mig beklagelsesværdigt; men heri er dog ikke noget Ondt og heller ikke Noget, som har givet Anledning til Noget, som med Rette kan kaldes Ondt. Derfor kan jeg dog baade tænke paa det og tale om det uden egentlig Uro. Men naar jeg tænker paa de maaskee i [sig] selv meget ubetydelige Anledninger, der have vaakt den Uvillie hos mig — thi at en saadan Uvillie maae have havt Sted, kan jeg jo ikke længer tvivle paa, siden jeg har kunnet behandle Dem med Kulde og Strenghebd — som jeg nu erkjender at være min Brøbe, saa har jeg vanskeligt ved at beroeligg mig. Saaledes er det mig saare ængsteligt at tænke paa Naars-Morgen, da De ikke sagde et eneste Ord til mig og — hvad mere var —

ikke engang faa e til mig. De kan derfor heller ikke fortænte mig i, at 1814 er mig et forhadet Aar, som jeg ikke har lyst til at see Enden paa. Dengang behandlede De mig rigtig nok vel haardt og bedrøvede mig meer end De troer; men dog var det ikke sandt — hvad dengang blev sagt Dem — at jeg var vred — i det Mindste var det dog rimeligt, at Andre ikke kunde vide Noget om en Brede, jeg selv Intet vidste om. Imidlertid vil jeg dog nok troe, at denne Begivenhed, som jeg paa ingen Maade kunde komme til at glemme, endelig tilsidst har vaadt den første Ubillie imod Dem, som vist strax burde have været dæmpet, men desværre snarere fik frit Spillerum, fordi det menneskelige Hjerte dog rigtig nok er en trodsig Ting, som man undertiden slet ikke formaaer at udgrunde.

Men det er skammeligt, at jeg nu bruger denne natlige Stund til at sige Dem onde Ting, da jeg dog kun vilde sige Dem idel gode Ting. Brænd derfor ogsaa dette Brev og brænd alle de, De har faaet i dette Aar; de gamle maae De heller glemme, naar De endelig vil, men om disses Bevaring maae jeg sige med Carl: behøves ikke.

Godnat nu, gode, velsignede Ven! Gud skee Lov, at jeg dog nu kan tænke saa roeligt paa Dem, og ogsaa tør haabe, at De tænker ligeledes paa mig. Velslager De mig lidt i denne morderlige Klinger?

82.

Fra Molbech.

Den 3die Februar 1814

Først nu, da Klokken er over 1, har jeg faaet No til at kunne læse Deres Brev — men jeg har ikke No til at besvare det. De veed, jeg har ikke Deres fiendne Gave til

82. Den forhadte Fredstractat: Freden i Kiel, hvorved Danmarks og Norges Forbindelse ophævedes.

at kunne skrive de nydeligste Breve under en udbortes Uro, der vilde gøre det umuligt for mig at fuldende en Periode — men De veed maaskee ikke saa ganske, hvor usikkert al indvortes Uro gør mig til at skrive eller samle mine Tanker, der kun, naar det er nogenledes stille i mit Indre, ville danne sig saaledes, at jeg er i Stand til at udtrykke dem eller i det mindste nogenlunde betegne dem.

Men nu er det langt fra at være stille i mit Sind. Jeg har ærgret mig saaledes ved flere Gange at tale om den forhadte Fredstractat, der idag bekendtgøres, at jeg føler, hvorledes mine Kinder endnu blusse. Men foruden denne Uergrelse er der meget Andet, der kan gøre min Siæl urolig — og De vil meget let kunne fatte, at de sidste Dage have virket meget til at betage mig den Rolighed, jeg endnu kunde have tilbage efter saamegen Anledning til Uro og Frygt, ikke blot for mig selv, men for saameget af det Kæreste, jeg har i Livet. — Men jeg kender i dette Tilfælde nogenlunde mig selv og veed, at jeg i det mindste tør gøre Regning paa enkelte Timer, da med Roligheden ogsaa en større Klarhed vender tilbage i min Siæl. Jeg har derfor ogsaa bestemt at opsætte til et heldigere Øieblik, hvad jeg ønskede at svare paa Deres sidste Breve, der indeholde saa uendelig meget, der kunde besvares, i Fald alle Betingelser dertil hos mig vare forenede. Tilgiv da, om De maaskee i nogen Tid ikke faaer andre Breve fra mig, end i det høieste saadanne Stumper, som den jeg idag har begyndt — og nu maa afbryde.

Den 4de Februar.

Jeg er undseelig over, at De skal modtage saa daarlige Brevstumper, som disse, efter saadanne Breve, som Deres sidste, hvori De har nedlagt saameget af Deres herlige Aands Fylde og Deres elstværdiske Hjertes Kiærlighed og Snderlighed. Men jeg kan dog ikke — i hvorvel jeg haaber at see Dem i Aften — negte mig den Glæde ogsaa her at sige Dem, at jeg ved Læsningen af Deres sidste Brev

har følt saa dybt og saa levende, af hvor ædel en Natur Deres Venstab for mig er, at medens det paa den ene Side maatte glæde mig ubefriveligt at see Deres Hierte aabne sig saa ømt og kjærligt for mig — maatte det paa den anden Side vække en saare veemodig Følelse hos mig, at De endnu kan nære Tvivl om min Tillid til Dem, og at De holder det for afgjort, at et andet, et mindre aabent og hierteligt Forhold skulde indtræde imellem os. Dette maa bedrøve mig, fordi jeg har den inderlige Overbeviisning, at Intet er forandret i mit Sindelag imod Dem, at jeg ikke er anderledes, end i hine Dage, hvis Ulykkelighed jeg aldrig har troet med dem skulde være til Ende, og at jeg endnu stedse i Deres Venstab og Fortrolighed seer en af mit Livs levende Stierner. Men det bør bedrøve mig endnu mere, at jeg dog selv, skøndt ubevidst, har givet Dem Anledning til en for mig saa uheldig Misforstaaelse — og jeg ønsker saa inderligt, at mit Forhold herefter maatte være stiftet til at adsprede enhver Sky, der ved mine Forseelser er oprunden paa vort Venstabs klare Morgenhimmel. Jeg har vist meget at bebrejde mig i den Henseende — men jeg veed dog mit Hierte frit for Uredelighed eller anden nedrig Brøde. Gud give, jeg vidste mig saa fri for Svagheds, Hæftigheds, Ubesindigheds, Overilelser og mange andre Feil, der finde saa rig en Næring i den Natur, hvis Sandfælgighed og Betfærdighed jeg desværre selv alt for vel kender.

Blandt meget andet ønskede jeg ogsaa høiligen at kunne overbevise Dem om, at den Nytaarsdag, hvorom jeg mindst drømte, at den skulde blive mig en Rilde til Sorg, ikke uden ved uheldig Misforstaaelse kunde sætte mig i et saa slet Lys hos min kjærlige Veninde. Min Overilelse og Hæftighed Aftenen tilforn var den Brøde, som behøvede Deres Tilgivelse. — Jeg veed vel, at jeg om Morgenens ikke uden en billig Frygt for Deres Uvillie, men ogsaa med et Sind, saa fuldt af Hengivenhed og Taknemmelighed imod Dem, som nogenfinde, kom i Kirken; jeg undveg Dem fandelig ikke — men at jeg ikke kom til at tale med Dem

og ikke sit sagt Dem, hvad jeg saa gierne vilde, at De skulde vidst, var en Følge, deels af den usædvanlige Begeistring og næsten mageløse Rørelse, hvori denne Gudstieneste og Mynsters Prædiken satte mig, deels af at Sværmen hindrede mig fra at nærme mig Dem. Havde De vidst, hvor ofte og hvor venligt mit Sind vendte sig til Dem paa denne Dag — der stienkede mig saa lykkelige og saa begejstrede Timer, som jeg meget længe ikke havde nydt, og stemte mig til at aabne mit Hjertes inderligste og varmeste Følelser for alle dem, som ere mig kiære, da havde De vist ikke saa uheldigt udlagt min Udsærd.

Men hvad jeg her har sagt Dem er vel desværre ikke nok til at betage Dem en mig saa sørgelig og i dens Følger endnu uheldigere Tvivl. Maaſkee vil dog den Dag komme, da jeg kan være i Stand til at adsprede den — eller snarere vil Deres Hjerter selv forinden gjøre det.

Jeg slutter disse Linier med det glade Haab, at De om nogle Timer vil smile mildt og venlig forsonet til

Deres
Molbeck.

83.

Fra Fru Rahbek.

Fredag Nat [4de Febr. 1814.]

Min gode, kiære Ven!

„Af Hjertets Overflødighed taler Munden“, dette er et Udsagn, hvis Sandhed jeg ofte har følt; men at Hjertet dog ogsaa kan være fuldt af meget Godt, uden at dette naaer til Læberne, og at derimod det lidet Onde, der paa samme Tid boer i Hjertet, lettere baner sig Veien dertil, er en be-
drøvelig Sandhed, jeg i Aften — og desværre ofte tilforn — har

83. Røstilde=Aim: Det bekjendte, dengang nylig udkomne Digt af Grundtvig.

erfaret paa mig selv. Og denne Sandhed følte jeg før, da De var gaaet, saa mægtig, at Røstilde-Rim slet ikke vilde glide ned, og at jeg besluttede til min egen Trost atter at plage Dem med nogle natlige Linier. Mit Hjerte havde virkelig hele Dagen været fuldt af lutter gode Tanker Dem vedkommende — hvoriblandt vel endog vare saadanne, som De maaskee neppe troer mig god nok til at have — og desuagtet lod jeg mig dog opirre til en Hefthighed, jeg selv fordømmer. Hvoraf jeg blev opirret, vil jeg nu ganske oprigtig fortælle Dem. Det forekom mig nemlig, som De var lidt ubillig og urimelig imod Rahbek og talte et Par Gange i den haanlige Tone, jeg tilforn kun har hørt Dem bruge imod mig, der ogsaa imod Dem har langt større Skyld paa mig, end han med alle hans litteraire Smaasnyder — hvilke jo dog ere de eneste, han har imod Dem — kan have. Dette var virkelig den egentlige Anledning til at jeg disputerede heftig med Dem; men De opirrede mig rigtig nok ydermere ved den bittere Yttring om at tage Alting i den værste Menning, som Grundtvig og de Andre; thi at jeg var indbefattet under de Andre, kunde jeg ikke drage i mindste Tvivl, da jeg jo aldrig har nægtet, at Grundtvigs Troe ogsaa er min. Og at ogsaa jeg gierne vilde vinde denne Troe Venner, er lige saa vist, som at jeg vel heri altid vil blive lige saa uheldig som han, skøndt jeg dog bruger mildere Midler. Men heller ikke skal nogen, enten med milde eller haarde Midler, bringe mig til at vække i denne Troe. Uudfletteligere end Alt, hvad man har sagt og lært mig, dybt indpræget i Aand og Hjerte, staaer den salige Forestilling om Ham, der gav sit Blod for vore Synder. Det Kors, hvorunder jeg allerede som Barn lærte at græde med salig Beemod, vil og kan jeg aldrig glemme, og jeg har intet høiere Ønske, end at jeg i min Dødsstund maac kunne see op til det med samme glade Fortrøstning som nu. — Tilgiv mig, min gode Ven! at Munden her talte for meget af Hjertets Overflødighed, i det Mindste til urigtig Tid, da det ikke var dette, jeg nu vilde og burde sige Dem. Jeg bør

vel ogsaa nu gaae i Seng og glemme Næsten af hvad jeg vilde sige til i Morgen. Noget glædere lægger jeg mig dog nu, da jeg sagt Dem, at der var mere Godt i mit Hjerte end paa mine Læber; thi at De tilgiver min Hæftighed, veed jeg forud.

Søndag Morgen.

Efter en lang og vaandefuld Nat, hvis mangeslags Besværligheder jeg ikke har forbundet endnu, og i Forventning af, at Stine vil komme i Dieblisset, er jeg meget ustiftet til at frembringe noget opbyggeligt Brevstof. Jeg har desværre heller intet Godt at sige i denne Tid, som falder mig saaa tung og besværlig, at jeg maatte forsjage, dersom jeg ikke vidste, at Gud dog vist vil staae mig Kraaft til at overvinde det Onde. Hjertet bløder i mig, og jeg er saaa bedrøvet, som jeg ikke har været, siden jeg mistede min Moder; men jeg veed, at den samme kærelige Faderhaand, der nu i saaa mange Aar tilbeelte mig næsten idel Glæde, rækker mig nu ogsaa Sorgens Væger, og jeg maae desværre erkende, at jeg vel kan behøve det, da jeg nu har gjort den sorgelige Opdagelse, at jeg ikke er saaa befæstet i det Gode, som jeg meente. Iblandt det Mæget — som ikke vedkommer mine Sorger — hvori Stine nu hindrer mig at skrive om, er fornemmelig dette: at jeg har glemmt alle Deres Breve fra forrige Aar i samme Glemme, som alle Mynsters Breve, og at det glæder mig at have saameget Godt samlet. Der næst maae jeg sige Dem, at De i Gaar ikke bragte mig en Hilsen, De havde faaet til mig, men at jeg ikke regner Dem det til Onde, da jeg har sagt, at Hilsener aldrig bryde mig stort. Desuden kunde jeg saameget lettere undvære denne, da Grevebarnet bragte mig den selv. Stine vil ikke bide et Secund længer — altsaa levvel og lev glædere end

Deres Veninde

A. M. A.

Fra Molbeck.

Den 5te Febr. 1814.

Min velsignede Veninde!

I den allerstørste Forvirring, jeg længe har været i, hvis Aarsager ere for vidtløftige at opregne, skriver jeg — med den ene Fod i Bibliotheket og den anden vakkende imellem Dronningens Tværgade og Regentsten — disse Ord, for at takke Dem tusinde Gange for Deres Brev, der kom mig ligesaa uventet som glædeligt. Jeg har erkendt, fra det jeg forlod Dem i Aftes, at jeg desværre var den, som i Aftes begik Uret imod Dem — hvorimod det paa langt nær ikke opveier, at De engang drillede mig lidt slemt. — Men, kære gode Veninde! De har vist længe følt og mærket, at mit Sind i denne Tid er meget oprørt og min strafværdige Hæftighed dobbelt let til at opblæse. Dette har ene den Aarsag, at vore Ulykker have forstyrret saameget af den rolige Gang i min Siæl og bragt en Bitterhed i mit Sind, som virkelig tilforn har været mig fremmed. Jeg haader selv usigelig en Tilstand, der dog egentlig er unaturlig for mig, og ønsker inderlig, at al denne Uro og Hæftighed i min Siæl maatte snart afløses af en mildere og blidere Harmonie — thi jeg føler selv alt for ofte, at baade min Virksomhed og min Tilfredshed lider derunder.

Jeg kan nu ikke sige Dem noget herom og gientager hvad jeg har skrevet paa en af de medfølgende Brevstumper, at jeg aldrig har været mere ustkiftet til at skrive Dem til, end i denne Tid. Men jeg haaber at have den Glæde at see Dem i Morgen Middag, og hvis ikke, dog i Morgen Efterm. eller Aften.

84. Hun, som skylder Dem saameget o. s. v.: M.s senere Hustru, Frø Johanne Langberg (født d. 20de April 1793), var i sin Opvæxt, i det mindste om Sommeren, en daglig Gæst paa Ballehuset og nærede en inderlig Hengivenhed for Frø A., som ogsaa havde hende meget kjær.

Jeg var i Gaar usædvanlig glad, da jeg kom ud til m — men desværre holdt min muntre Stemning ikke ud jeg forlod Dem. Om Grundtvig og hans Bøger troer det bedst, vi i denne Tid ikke tale for meget. —

Den Hilsen, jeg i Gaar ikke gav Dem, har jeg virkelig a min Samvittighed; men jeg tør vel ogsaa sige Dem, at : Selv har gjort mig frygtfuld for at bringe den — og ilken bragte jeg Dem dog hellere, end en Hilsen fra den ge, der er mit Hjerte uendelig kiært. Dermed siger jeg m intet nyt — thi De maa længe have vidst, at hun, n stylder Dem saameget af sin Elskværdighed, har gjort i dybt et Indtryk paa mig, at det vil have Indflydelse a mit hele Liv. Thi at det er sidste Gang, alvorlig ærlighed til en Kvinde kan opstaae i mit Hjerte — dette er jeg saa vist, som Mennesket forud kan føle noget af sit esens Tilstand.

Det er vist et ganske upassende og uheldigt Dieblis at e Dem dette, da Forvirring ikke tillader mig en ordentlig nke; men jeg troer ikke at have sagt Dem noget Nyt, i jeg har sagt Dem, hvad der maaskee kan give Stof til ndrede Breve.

Jeg glæder mig inderlig til at see Dem i Morgen — mit Hjerte er fuldt af Dem og Deres Godhed, og jeg stede dog saa usigelig gierne, at jeg engang igien maatte ne komme til Dem og forlade Dem lige glad og lige til- ds med mig selv.

Kahbet skal jeg selv bede at tilgive mig min urimelige ftighed. Tilgiv De ogsaa denne og alt Andet, som behøver lgivelse hos

Deres tro hengivne
Molbeck.

Fra Molbed.

Den $\frac{11te}{12te}$ Febr. 1814.

Min evig kiære Veninde!

Saalidt jeg paa denne Tid af Natten, efter saamegen Bevægelse i mit Indre, kan skrive noget Ordentligt, vil jeg dog ikke ende den 11te Februar — som jeg nu ogsaa kan glæde mig over — eller begynde den 12te, før jeg endnu engang har vendt min Siæl til Dem, der i Aften har bragt saamegen Uro og Fred, saamegen Uengstelse og Rolighed, saamegen Frygt og Tillid, saamegen Ulyst og Glæde i mit Sind.

Jeg vil ikke dvæle ved noget af dette mørke Side — jeg vil kun takke Dem med den inderligste Hengivenhed for alt det Gode, De lod mig vederfares i Aften, og selv for de sørgelige Følelser, De vakte hos mig, fordi De lod dem saa mildt og sødt gaae over til Haabets og den trøstlige Fortroligheds Glæde. Som De var for mig i Aften — saa være De mig altid! — Gierne maa De faare mit Hjerte, naar De saa sødt vil læge det. — Gierne modtager jeg badlende Grindringer, naar de gives mig saa venligt, af Dem, for hvis rene Siæl jeg maatte føle mig dybt ydmyget, om jeg ikke med beroligende Tillid kunde flye hen til Deres Hjertes overbærende Godhed og Omhed, hvergang jeg føler, hvormegent jeg er ringere, hvormegent De er bedre. — Lad aldrig den Tanke opstaae hos Dem, at naar jeg siger Dem dette, jeg da siger Dem andet, end hvad jeg mener og føler. Jeg veed for vel, at jeg har Selvfølelse eller, om De vil, Stoltthed nok, til at det vilde koste mig megen Overvindelse at erkiende min Svaghed og ydmyge mig saa dybt for nogen Anden, som jeg ofte maa føle mig ydmyget i mit Indre — men for Dem kan jeg gjøre det, da jeg veed, at De aldrig vilde nedtrykke mig dybere, end jeg fortiente det, og da en hellig Agtelse for Dem altid har indtaget mit Hjerte ved

Siden af en Fortrolighed, som intet Menneske har kunnet vinde hos mig saaledes som De.

Hvad der er forskielligt hos os, skal maaskee aldrig blive eens — men ligger denne Forskiellighed i Hjertet? Hvorfor har den da kunnet lade en Harmonie opstaae, som Meningsstrid ikke kan forstyrre? Hvorfor droges jeg da til Dem, selv naar De syntes at ville med Kulde støde mig bort? Men dette har vist heller aldrig Deres Hjerte gjort, og dette vil det aldrig gjøre, naar det kun spørger sig selv. — Jeg fordrer ingen Opoffrelse af Dem, som Deres Overbeviisning ikke kunde tilstaae; jeg fordrer ingen Eftergivenhed, hvor jeg ikke fortjener den — De bør ikke skienke mig den Straf, jeg har forskyldt, eller see mine Feil i et mildere Lys, fordi jeg er Dem kjær — jeg er tilfreds og rolig, naar De under alle Forhold kun vil dømme mig saaledes som De i det Hele kender mig, og ikke efter enkelte Brudstykker, som vel ikke sjelden kunne vise mig ringere og slettere, end jeg er.

Hvor kjær er De mig, hulde, søsterlige Veninde! — hvor sødt er det mig at tænke paa, at jeg skal see Dem igien, blidere og mildere endnu efter de lykkelige Dieblit, der have forfikkret mig om, at om De end er utilfreds med mig, kan De dog aldrig bære noget Nag til mig. Hvor stod jeg nu eensom i Verden, om De vilde fratage mig, hvad De saa kjærligt skienkede mig, og hvad der saa ofte har været mig en styrkende Trøst! Noget har jeg dog af Sorg og Uro — hvorledes skulde jeg tænke mig, at De endnu vilde bethnge mit Hjerte med en Sorg, der aldrig vilde forlade det? — Jeg føler i dette Dieblit, at det mørknes i mit Sind, og mine Tanker vende sig til det Punkt, hvorfra de næsten altid bringe Haabløshed tilbage. Jeg venter aldrig at blive lykkelig med nogen Varighed i Livet, thi jeg synes bestemt til et Offer for en Stræben, der fortærer sig selv — men der er heller ikke meget mere i det udbortes Liv, der synes mig værd en Vængsel eller et Savn. Kun den Følelse, der igien har vaakt en næsten forsvunden Aelse i mit Hjerte, synes mig værd at knytte dets Vængsel til; men om ogsaa

den skal dræbes eller hænges i sig selv, da vil det udbortes Liv være mig heel øde, og neppe skulle da dets Stygger friste mig mere til at ofre min Rolighed for at søge Idealet i det Virkelige.

Men De vil finde, at jeg er ganske ustykket til at skrive natlige Breve — selv naar jeg mod Sædvane er saa aarvaagen, som i denne Time. Jeg skal forstaaene Dem for mere — allerhøjest da det virkelig begynder at blive mørkt i mit Indre og besynderlig stummelt uden for mig. — Jeg tør ikke slutte dette med noget Haab om, at De snart vil skrive til mig — men naar det engang skeer, veed jeg vist, at De dog med noget Godt og Venligt vil glæde

Deres tro hengivne
Molbeck.

86.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 12 Febr. 1814.

Dyrebare Ven!

Just i det samme Dieblis Rahbek kom og bragte mig Deres Brev, havde jeg lagt dette Stykke Papir for mig, og var ordentlig glad over, at jeg igien havde Lyst til at aabne mit Hierte for den Ven, der evig vil blive det kiært. Nu har Deres velsignede Brev — som jeg allerede flere Gange har læst — naturligviis forøget Lysten til at meddeele Dem, hvad jeg har tænkt og følt siden De forlob mig i Aftes, og jeg lægger derfor gierne alt andet Arbeide tilside, som vel egentlig burde bestilles i Aften (hvoraf det fornøieligste var at slide i Livius), for at foretage mig det, der saa ofte har været min kiæreste Bestiaetigelse. Først takker jeg Gud, der har bragt Fred og Ro tilbage i mit Sind, og atter lært mig at kiende baade min Svaghed og min Kraft; og dernæst takker jeg Dem, ædle, elstelige, broderlige Ven! for den Deel, De har i at jeg nu er roligere og gladere, end jeg har været siden den uheldige Aften, da jeg

Lod Dem føle min Brede, og den sørgelige Eftermiddag, da jeg gjorde mit Hierte den største Uret ved at bringe Dem til at troe, at det kunde være koldt og strengt imod Dem. Men har jeg gjort mit Hierte Uret, saa har det ogsaa hævnnet sig paa mig skrækkeligt, eller — thi saaledes er det — Gud har atter ladet mig føle, at hans Brede aabenbares over al Ugudelighed. O det er skrækkeligt at føle Syndens Herredømme der, hvor Guds Volig skulde være i Mennesket; men hvo der aldrig har følt dette, har heller ikke følt den salige Glæde, der følger efter Striden, naar det Onde er overvundet med det Gode. Og dog, hvo maatte ikke ønske, at den hellige Ild altid kunde brænde lige stærkt i Hiertet, og at dens rene Lue altid var lige mægtig til at stræmme Lysets Fiender bort! Men Gud vilde det dog anderledes med os, og hans urandsfagelige Raad maae vi vel ære, ogsaa i de skrækkelige Dieblis, naar det er for os, som om ethvert Lys slukkes, og vi ikke engang have den Trøst at kunne sige som Paulus: det Gode, som jeg vil, det gør jeg ikke; men det Onde, som jeg ikke vil, det gør jeg.

Her maatte jeg før holde op, for at give Rahbet Aftensmad, og nu maae De — som saa ofte tilforn — finde Dem i, at Slutningen paa dette Brev bliver natlig. Hvor ønskede jeg ikke nu at kunne samle alt hvad Godt mit Hierte indeslutter, og hvad der kunde glæde Deres, og at jeg kunde sige dette i saa milde, varme og kærslige Ord, som jeg gierne vilde! Det var saa længe en kær og let Pligt for mig at gyde Trøst og Haab og Glæde i Deres Hierte, og jeg havde dengang ingen Forestilling om, at der kunde komme en Tid, da denne Pligt vilde blive mig tung, ja næsten umuelig at opfylde; men Gud være lovet, at jeg nu igjen kan søge og finde en af mit Livs ædlest Glæder i Opfyldelsen af de Pligter, vort Venstab paalægger mig. Og troe mig, min gode Ven! at naar det synes Dem, som om jeg tilbageholdt noget af den Trøst og Glæde, Deres Hierte kunde trænge til, da er det vist ikke, fordi mit Hierte ikke gierne undte Dem det, men fordi jeg ikke tør, og heller ikke bør,

ene følge mit Hjerte heri. Thi dette, ihvorvel det egentlig kun med fuld Inderlighed kan ønske for sig og Sine Det, der fremfor Alt forekommer det ønskværdigt, har dog Kiærlighed og Omhed nok til ogsaa at kunne danne sig de Ønsker, der ere af en ganske anden Natur. Og fordi jeg kiender Dem som et sielvent, ædelt Menneske, saa kan jeg vel ønske, det maatte være Guds Villie at stænke Deres Hjerte, hvad det attraaer, men dog tillige ikke tilbageholde det Ønske, der ikke gielder Deres timelige, men evige Vel, at hvis Deres Hjerte ikke kiender en højere Vængsel end den, der nu fylder det, De da snart maatte lære at kiende den og føle — som jeg ofte har følt det — at kun det Hjerte, der kan elske Gud over Alt, er istand til at elske et Menneske med reen Kiærlighed. Saaledes maa det være, og alt andet er daarligt Bedrag. Man har prisat det som skønt, at et Menneske, efter at have elsket den æbleste Stabning, kastede sig i Staberens Arme; men hvor langt skønnere er det dog ikke, naar Guds Kiærlighed først fylder Hjertet, og derefter udbreder sig over det Stabte. . . .

[ufuldendt.]

87.

Fra Fru Rahbet.

Ballehuset d. 14 Febr. [1814.]

Iffe er De Den, der vilde sætte Dem til at skrive i den Stilling, jeg nu har valgt, paa Hjørnet af det store Bord, hvis Fortræffelighed gjør det umueligt, at De nogen-

87. Pauline Clausen (gift Edermann), Datter af Stiftsprovst H. G. Clausen. — Deres Knevelsbarter: hermed menes den Lieutenant Ahlefeldt, som en Tid havde boet paa Ballehuset. — Langelandsk: Hjerligt, efter den forhen omtalte, Fru R. meget hengivne Dreng, som var i Kost paa Ballehuset. — Marskall Georg Julius von der Liehe: fgl. Stuespiller, siden Regisfeur G. J. Liehe.

finde ved at nævne det til mig kunde sige: Deres Bred; men ikke heller er jeg den, der kan skrive, naar det er næsten ganske mørkt, eller naar Isen paa Ruderne hindrer det svage Daglys at trænge ind til mig. Derfor vil jeg ogsaa heller lende Bys og da vælge en bedre Stilling. Nu kan jeg see at skrive, men desværre ikke derfor skrive nydeligt, da jeg har opslidt den eneste nydelige Pen, De skafte i Aftes, paa et ganske umaneerlig nydeligt Brev, jeg før skrev til Grundigheden: Pauline Clausen. Desuden har den Anstrængelse, dette kostede mig, betaget mig Lysten til videre Anstrængelse, og det er jo ogsaa ligegyldigt, om min Skrivt bliver nydelig eller ikke, naar jeg kun kan sige Dem nydelige Ting i nydelige Ord. Men hvor skal jeg faae al den Nydelighed fra? Jeg troer allerstærkest fra Dem, fordi De virkelig var saa nydelig og elskværdig i Aftes, at jeg ved at tænke derpaa i Dag næsten har maattet bede mig selv tiene mig i, ikke at tale om Dem. De har bragt uendelig megen Glæde tilbage i min Siæl og paa ny vakt al den Deeltagelse i Alt, hvad Dem vedkommer, som jeg har været ond nok — thi hvad er det dog andet? — til at ville gjøre mindre varm og levende, fordi jeg indbildte mig, at den var Dem temmelig ligegyldig. Dette var en skrækkelig Bilsfarelse og vilde have blevet endnu skrækkeligere, maaskee for os begge, i dens Følger, hvis jeg ikke itide havde erkiendt den og følt min store Uret. Nu veed jeg igien saa vel, og er saa lykkelig ved at vide det, at De aldrig hverken i Glæde eller Sorg vilde kunne være fuldkommen lykkelig eller roelig, dersom det varme, kiærlige Søsterherte, Deres eget elskværdige Herte vandt Dem, skulde før Døden holde op at slaae ømt og varmt og kiærligt for Dem. At jeg selv ikke kunde være lykkelig ved at skulle qvæle de varme og sømme Følelser, der saa længe havde fyldt mit Herte for den Ven, det selv havde kaaret sig, dette vidste jeg desværre alt for vel; thi jeg veed jo med hvilke faste Baand jeg binder, hvad der er mig kiært, til mit Herte, ligesom jeg ogsaa veed, at kun ganske Faa ere og have været bundet dertil, som De er og evig vil blive.

Men nu vil jeg ikke opholde mig længer ved hvad der skal og maae være glemt. Nu er jeg jo glad og lykkelig igjen, saameget som man kan være det i denne sublunariske Verden — thi al min Glæde uagtet kan jeg dog ikke nægte, at jeg længes efter en Verden, der var over og ikke under Maanen, da denne ene Omstændighed efter min Theorie maatte gjøre en stor Forandring i Tingenes Gang. Men jeg siger som den store (altsaa ogsaa fortræffelige) Ole: giv Tid! og veed, at naar jeg kun kan beqveme — ikke bekvemme — mig dertil, saa bliver nok Alting godt, og vi selv o: De og jeg og mange andre fiendne, ædle, vise, eiegode Memmesker, med gode. Men nu tager Zanthiskheben — som ogsaa hører til det Sublunariske — saaledes Overhaand med mig, og Snuen og Brystforkjølelsen fra i Gaar misunder mig vist den Glæde at underholde mig med Dem, saa at jeg nok, for at have det mindre behageligt, kommer til at tage fat paa Livius. Dog maae jeg tilstaae, at jeg slet ikke har Byst til at lægge Pennen, før jeg dog har sagt Dem Noget. Nu siger Hundene mig Noget, som slet ikke fornøier mig, med mindre de lyver. Hvorfor siger De aldrig: Deres Hunde? thi de er dog nogle dumme og uduelige Hunde. Bliv ikke vred for denne Ondskab, saa skal jeg aldrig være ond tiere; men saa skal De ogsaa til Siengiaeld erkiende, at der dog er meget Godt og Fortræffeligt, der hører mig til, næsten mere end Alleen og Havestuedøren, der dog kun tilhører mig halvt. Hvad meener De — for Ex. — om De engang forsøgte at sige til mig: Deres Gredebarn? De kunde ogsaa — og det vist med allerstørste Ret, sige: Deres Onkel Job, ikke at tale om: Deres Anevelsbarter — som vilde klinge ganske pudseerligt — og: Deres Brøndsted. Dog dette sidste er vel for tidligt, uagtet han ved at behandle mig ganske langsalandsk giver mig nogen Ret hertil. Men hvad hjælper det Alt, saa længe det Bedste ikke er mit. Men nu maae jeg holde op at spørge og ogsaa at skrive, og blot sige Dem, at det skulde glæde mig meget, isald det var sandt, hvad Marschal Georg Julius von der Liebe — som nu nylig kom hjem

id Egernæt — berettede mig, det nemlig, at Napoleon skal
 ve bundet et stort Slag fra de Allierede. Denne Glæde
 nmer især berøver, at min fortræffelige antike og jydsk
 i Brøndsted forfikrede mig, at Napoleon vilde overgive
 iris og trække sig til Bretagne og Normandie, hvilket jeg
 erken kunde troe eller forstaae, det Sidste ventelig fordi
 — som Onkel Tob siger — undertiden kan være for-
 æffelig dum.

RI 114.

. . . . Nu kan jeg kun sige Dem Tak for Deres vel-
 nebe Godhed imod mig i Aften, der gif saa vidt, at De
 o mig Blommer, der virkelig ogsaa, fordi De gav mig.
 n, smagte mig bedre end alle Grundtvigs Blommer, de
 e Præstebloommer ikke fraregne; og De veed jo dog
 , hvormeget Præstebloommer giælde hos mig. Men nu
 dnat, gode, velsignede Ven! Mon De i Aften har tænkt
 t paa

Deres Veninde

R. M. R.

88.

Fra Molbech.

Christianshavn d. 22. Febr. 1814.

Holde, geliebte Freundin!

Zürnen Sie nicht wegen dieser fremden Töne, die sich
 nen hier zum ersten Male mit meinen Zügen darstellen.
 hen Sie weder Scherz noch Ernst in der ausländischen
 vrache, deren ich mich gewiß recht linksich bedienen werde
 doch auch keine Gleichgültigkeit. Es ist weiter nichts
 ; ein Einfall, den Sie nicht so viel unsrer letzten Unter-

Die Sprache meiner Mutter: M.s Roder, Louise Philippine
 Friederike Lübell, var født i Blankenburg i Hertugdømmet Brunsvig.
 hendes Fader, Agent L., var en Sachser fra Eisleben, hendes
 Roder, Anna Elisabeth van den Bergh, Hollanderinde fra Haag.

redung von deutschen Sachen, als dem Umstande zuschreiben müssen, daß der letzte rechtliche Brief, den ich geschrieben habe, deutsch war; daß dieser Brief, obschon der erste seit beynahe einem Jahre, mir selbst nicht so übel gerathen schien; und daß die Sprache meiner Mutter dadurch gleichsam etwas mehr lebendig bey mir geworden ist. — Sollte die Wirkung hieraus, die Sie hier empfangen, Ihnen unangenehm seyn, so bitte ich Sie bloß: lesen Sie den Brief zu Ende, und dann werfen Sie ihn ohne Gnade in den Ofen, sey es auch, daß er da im schwefelichten Torffeuer vergehe.

• Ich fühle es so tief und lebhaft, holde Freundin! daß selbst diese fremden Worte meine Seele nicht im geringsten von Ihnen entfernen, daß sie mir das harmonische Band, das zwischen unsere Wesen waltet, nicht im geringsten entfremden. Es scheint mir freilich, als hätte ich Ihnen in der ungewohnten Sprache etwas Neues und Unbekanntes zu sagen; aber frage ich mein Gefühl, so sagt es mir: es ist nichts Neues, nichts Fremdes, es ist das ewige Wesen der heiligen, innigen Freundschaft, es ist des Herzens treuer Sinn, der sich in verschiedener äußerlicher Form ausdrückt. Und schiene es auch, als könnte die fremde Sprache einen Theil der Innigkeit und Vertraulichkeit zerstören — so wird es sich doch zeigen, daß dieses in der Wahrheit nicht geschieht weil mir die Sprache nicht fremd (obgleich jetzt ungewohnt) seyn kann, in der ich fast immer mit meiner Mutter redete — obgleich sie mir wohl sehr ungeläufig seyn muß, da ich in meinem Leben gewiß keine zwanzig Mal deutsch geschrieben habe, und die Sprache nie anders als durch Sprechen und Lesen gelernt habe.

Ich will unsre letzte Unterredung hier nicht fortsetzen. Glauben Sie aber, daß ich recht wohl weiß, was in mir die Deutscherheit gewirkt hat. Hat das deutsche Blut in meinen Adern mir die erste Liebe zu diesem hohen Volke, dem geistigen Kerne von Europa, gegeben — so wird dieses mich immer freuen. — Dies müssen Sie aber wissen, um mich zu

kennen, daß ich in der Wiege meiner Jugend (das heißt bis
 meinem 19ten Jahre) eigentlich vielleicht mehr dänisch im
 Äußerlichen, und gewiß im Innern oder von der Seite des
 Geistes mehr römisch und französisch, als deutsch war.
 Denn was sollte das Deutschsprechen mit meiner Mutter helfen,
 da Alles was ich sonst liebte dänisch war — da ich wenig
 Deutsches las, und fast nichts was mir ansprach, bis ich in
 den letzten Jahren meines Sorve-Lebens auch von einigen
 ziemlich starken Wogen der Romanen-Fluth überschwemmt
 ward. Nun ward mir freilich der Lafontaine ein ganzer
 Held, aber seine Gebilde flogen doch wie Schatten vor meinem
 Sinn vorüber. Es weilten tiefer Horaz (den ich außer-
 ordentlich liebte), Ovid — und doch auch Tacitus — der
 französische Willot, und doch Herodot — vor Allen aber
 Rousseau, und dabei der liebliche, unschuldige Florian. —
 Erst in Copenh. ward ich deutsch und englisch, so wie
 ich es jetzt bin (zuerst durch eine Menge deutscher Geschichts-
 bücher, später durch ästhetische Schriften, durch Schiller,
 Goethe, Kant, Fichte, Schlegel &c — durch Hume und
 Shakespeare — leider zu wenig durch den letzten. Dänisch
 ward ich nicht erst; ich war es im Sinne und Gemüthe von
 früher Kindheit an (wie, das wäre zu weitläufig, hier zu
 entwickeln) — ich ward es aber erst völlig im Geiste und
 in der Vernunft, als mir das Wesen einer Nation nach dem
 Unglück von 1807 lebendiger als zuvor aufging, und schon
 weit früher, als mir das Wesen der Muttersprache heller
 ward, als meine Liebe zu der Sprache meines Volks
 recht innig ward, und als ich es recht tief und lebhaft zu
 fühlen begann, daß ich, der ich fast Alles gleichgültig ver-
 lernte und in keiner positiven Wissenschaft versunken war,
 doch etwas im Innern hege, was nach einem äußern Daseyn
 strebe — daß dieses aber fest an das ganze Wesen der
 vaterländischen Sprache und Sinnesart geknüpft sey. Dieses,
 meine liebe Freundin! ist noch jetzt so wahr und wahrhaft,
 daß ich mich nichts Höheres, nichts Besseres im Leben zu
 wirken und zu schaffen denken kann, als wenn ich der

dänischen Sprache, der dänischen Litteratur etwas Bleibendes, Classisches einverleiben könnte. Nur schwach leuchtet mir diese Hoffnung; sie ist es aber doch, die meinen schwachen Muth erhält, daß ich mich nicht ganz unnütz auf Erden glaube — sie zeigt mir doch noch den einzigen nicht ganz verfehlten [oder] unwürdigen Zweck meines Lebens.

Dies wenige über meine Deutschheit und Dänischheit. Ich werde Ihnen vielleicht noch manches darüber sagen können. — Aber gewiß, Ihnen dieses zu sagen war mein Zweck nicht, als ich anfang. Es scheint mir nun, als sey dies Alles bloß die Einleitung zu einem erstaunlich langen Briefe, der aber allzu nächtlich werden würde, und darum gar nicht wird. — Schon ist die Mitternachtsstunde verflossen. Ich fühle es wirklich ganz öde und schauerhaft um mich her; aber dabei ist keine Furcht und wenig Unruhe in meiner Seele. Ich fühle mich fast stärker und kräftiger als gewöhnlich, und ein besonderer, ruhiger Ernst schwebt über mein Daseyn. Es ist Schade, daß ich Ihnen nicht Alles sagen kann, was mir in der Seele tönt — denn ich glaube, Sie würden es nicht ungern hören. Es ist leider nur allzu wahr, was Sie mir gesagt haben: daß zu wenig Ernst in meinem Leben sey — glauben Sie mir aber auch, dies liegt viel in den Verhältnissen meines Lebens, die gar nicht so sind, daß sie dem Streben und den Kräften meiner Seele entsprechen. Warum kann ich so tief und ernst fühlen, wie ich es in mehreren Stunden gefühlt habe, was mir im Leben fehlt, und was mir Noth thäte? — Ich fühle es auch, und habe es tausendmal gefühlt, ehe Sie mir es sagten, daß Sinnlichkeit und Leichtsinns mit meinem Leben gespielt haben — so wollte es die Natur, so die Erziehung des Schicksals. Ich will in dieser Hinsicht jetzt nur sagen: mir ist die Sinnlichkeit, die nicht in der Schönheit mit dem Geistigen, Unkörperlichen zusammengefloßen ist, eine Kette, die der freie Mensch aus allen Kräften zu zer Sprengen streben soll. Stets ist sie mir niedrig und verächtlich gewesen — und am meisten in der sogenannten verfeinerten o: vergifteten

Gestalt — fast weniger in der rohen, natürlich-thierischen; denn lieber sehe ich den Menschen als ein Thier, wie als einen erniedrigten, entmenschten Menschen. — Im Leichtsinne, so wie ihn die Natur uns giebt — muß ich oft ein recht glückliches Heilmittel wider manche wirkliche und eingebildete Übel sehen; und es wäre nur zu wünschen, daß es immer von der natürlichen, unschädlichen Art seyn könnte, wie bey den lebhaften, schuldblosen Kindern, wo es scheint, als sehe man im Leichtsinne die Natur selbst, wie sie sich in einer frohen Stunde spielend zeigen kann.

Gott weiß, ich habe mich oft genug über meinen eigensinnigen Leichtsinn, neben einem so ernststen Gefühl und einem so düstern, so oft getrübten Sinne, geärgert. Er wird mich gewiß nie verlassen — aber ich wünsche ihn auch gar nicht ganz abzulegen. Ich wünschte bloß, daß ich ihn zu gewissen Zeiten hinbannen könnte, und daß ich ihn recht nach meinem Sinne beherrschen könnte. — Oft genug schien mir das Leben ein ödes Grab oder eine leere Wüste — aber wie oft hat mir auch der glückliche leichte Sinn, wenn es ihm beliebte sich einzufinden, mir die schönsten und süßesten Blumen auf meinen Lebensweg hingezaubert — sey es auch, daß sie bald wieder verschwanden. — Wir wollen ihn darum nicht ganz verbannen, den launigen, frohen, jugendlichen Gesellen, der immer so hell in die Gegenwart herein schaut; aber wir wollen ihn derb züchtigen, wenn er sich aus seinem Kreise herauswagt, und sich untersteht den Kern des Lebens mit seinen leichten, lustigen Händen anzufassen. Wir wollen ihm den schönen, nützlichen comischen Sinn zugesellen; denn wo die beyden recht einig und vertraulich zusammen hausen, da wird wohl des Lebens Schein, gewiß aber nicht das Leben selbst leichtsinnig seyn können; denn wenn der flüchtige, leicht beflügelte Dube zuweilen über das Nichtige im Leben hineinlt, als wäre es ihm gleich mit dem Wahren und Wichtigen: so faßt der derbe Comus es an bey der vorgehaltenen Maske, die der Leichtsinn selten erblickt, und reißt

diese ohne Schonung nieder, daß sich der Schatten als Schatten zeigen muß.

Glauben Sie nun aber nicht, über all dies Leichtsinns-Geschreie, daß der Leichtsinn mir der Lieblingssohn meiner Natur ist. Seyen Sie überzeugt, auch Ich fühle das Höhere meiner Natur, und wünsche es ernst und kräftig auszubilden. Es ist mir auch nicht entflohen, das schöne Ideal des Lebens, was sich mir in glücklichen Augenblicken, wie eine Erscheinung aus einer höhern Welt, geoffenbart hat. So lange ich dieses sagen und glauben kann — so lange verzweifeln Sie nicht an eine bessere Entwicklung meines Daseyns, wie so manche wunderliche, ungereimte, unverständliche — ja zuweilen vielleicht gar kleinliche und erbärmliche Fragmente meines Lebens es Ihnen abspiegeln müssen. — Glauben Sie auch jetzt, das ich gewiß oft recht leichtsinnig bin, aber doch wenig goldene, das heißt leichtsinnige Träume im Busen pflanze. Es erscheint mir nicht selten die Zukunft ernst und düster — aber sie erschreckt mich nicht völlig mehr wie sonst. Es schweben mir wohl noch schöne Gebilde der Hoffnung vor dem Sinne — aber ich traue ihnen nicht wie zuvor. Was sich in meinem Leben schön gestalten soll, das muß eine höhere Hand hinein legen — was kräftiges und wahres und rechtliches darin kommen soll — das muß ich selbst erstreben. — Eines weiß ich: erhaben über Alles im Leben ist das Göttliche und Ewige. Diesem nachzustreben ist des Menschen höchste Würde. — Wohl kennen Sie meine Schwächen — aber so Gott will, werden Sie mich nie zum Unwürdigen sinken sehen.

Und nun, ewig liebe Freundin! empfangen sie meinen späten, nächtlichen Gruß — den spätesten, den ich Ihnen jemals geschickt habe. Wie voll ist auch in dieser Stunde mein Herz von Ihnen! — wie fühlt es, daß Sie der schöne himmlische, unwandelbare Stern meines Lebens sind! — wie fest hängt es an dem Glauben, daß, welche Hoffnung, welcher Wahn, welcher Traum, welches Glück mir im Leben schwinden werde: nie schwindet die Güte, nie die Liebe, nie

Die Treue, die mit himmlischen Banden Ihre Seele an die meinige knüpfte. Darum sey Ihnen meine innige Ergebung, meine ewige Verehrung,

— Denn wie die Amaranthe mild und selten
Bist Du, o Golbe! und aus andern Welten!

Zu diesen Welten erhebt sich auch mein Sehnen — hier aber auf Erden wollen wir suchen so gut und so froh wie möglich zu seyn — dies, glaube ich, ist das vernünftigste — und wir beiden insbesondere uns immer besser zu verstehen. Ich komme Morgen recht früh zu Ihnen. — Leben Sie ewig wohl, geliebte Freundin!

Der Ihrige
M.

89.

Fra Fru Rahbek.

Bastehuset d. 25 Febr. [1814.]

Kære, gode Ven!

Om jeg end aldrig havde Andet at sige Dem i Aften end det, som De nu strax vil faae at høre, og som vist nok er høist ubetydeligt i sig selv, saa vilde jeg blot derfor have lyst til at underholde mig med Dem; hvormeget mere ikke nu, da jeg dog har saa meget Andet at skrive om og to søde Breve at besvare og takke for? Nu kunde jeg vel gøre Dem ret nysgierrig, men da dette slet ikke er min Hensigt, vil jeg skyndsomst tilfredsstille den Nysgierrighed, der maaskee allerede er paa Veie til at opstaae, med at spørge Dem: om De ikke nok kan giette Aarsagen, hvorfor jeg oftere

89. Deres myllerske Manuskript: formodentlig et paabegyndt Arbejde om M.s Yndlingsforfatter, Historikeren Joh. v. Müller, hvis Navn Grundtvig (ifølge et af Brevene) bogstaverede: Myller. — Rudolph Christiani: Lydst Hofpræst i Kjøbenhavn og Forstander for et Opdragelses-Institut, ved hvilket Rahbek en Tidlang havde været Lærer. Senere (1810) forflyttet til Holstene.

end sædvanlig har aabnet min Skriverpult i Dag, eller om De har glemt, hvilken Stat den gemmer? De vil ikke have ondt ved at forestille Dem mig foretage Noget, som Mange vilde kalde barnagtigt, men som dog snarere fortjener at kaldes barnligt, og De vil ogsaa nok troe, at det ikke allene har været mig en Glæde at betragte Deres myslerske Manuskript afskillige Gange i Dag, men at jeg endog med Tilfredsstillelse har læst det. Hvor glad vilde jeg ikke være, isald De virkelig fortsatte dette Arbejde her. Jeg har ved denne Leilighed tænkt paa, hvor nydeligt det kunde være, hvis De herude havde Dem en Arbeidsstue, hvor De til Sommer kunde faae Lyst til at foretage Dem mange nydelige Ting. Er det ikke rørende, at jeg, som dog baade venter og — tør jeg sige det? ønsker snart at dimle af, dog kan tænke paa, hvad der kunde stee til Sommer?

Men nu er det høi Tid at takke Dem for det Offer, De har gjort mig paa Deres Danstheds Beføstning, og kan jeg takke Dem bedre, end ved at gjøre Dem et lignende Offer paa min Spanstheds, eller Portugisistheds, eller — om De saa vil — Babylonistheds Beføstning? Smidlertid maae jeg dog tilstaae Dem, at mit Offer er ikke stort; thi uagtet jeg vel har været fristet et Dieblit til at opvarte Dem med Toner, der vilde være Dem mere fremmede, end Deres vare mig, begav jeg det dog strax, baade fordi jeg virkelig var rørt over, at De, uagtet Deres ægte, siældne Dansthed, dog kunde skrive saa fortræffeligt Tydst; og ogsaa fordi jeg dog virkelig selv er for danskt til uden Nødvendighed at benytte mig af et fremmed Sprog, om jeg endog kunde være forsængelig nok til at ville vise min Dyrktighed deri. Desuden har Følelsen af min Dansthed aldrig været mere levende hos mig, end netop i denne Tid, og jeg har aldrig mere alvorlig end nu bebreidet mig selv, at jeg, hvem alle naturlige Følelser dog ere saa naturlige, har kunnet tvivle, om der var Fædrelands-Kiærlighed i mit Hierte. — Da jeg begyndte meget for sildig før paa dette Brevstof, som jeg vil indbilde mig Stine har lovet Dem i Morgen, saa maae

De nu finde Dem i nogle natlige Vinier. Jeg veed ikke, hvorfor at jeg altid helst vil skrive til Dem paa denne Tid, da jeg dog er allermindest stiftet dertil. Dog kan jeg forklare det deraf, at Natten — uagtet den næsten aldeles ikke styrker mit Legeme — er mig kjærere end Dagen, ligesom Vinteren — uagtet Klingerens — er mig kjærere end Sommeren. Derfor jeg — som saa mange Andre — kunde bruge Natten til Søvn og Vinteren til Forlystelser, saa vilde min Tilbøielighed for disse Tider sagtens forandre sig noget, endstøndt den dog ikke ene reiser sig af personligt Hensyn. Men som jeg nu engang er og ifølge deraf føler og tænker, saa maae Natten være mig kjær, ogsaa derfor, at det er den Tid — jeg kunde vel og sige: den eneste Tid — da Alle, endog de meest jordistfindende, afkaste alle Jordens Sorger og give sig i Guds hellige Varetægt. Og nu den lange Nat: Vinteren; er ikke dog den roeligere Nydelse af de sankede Skatte mere behagelig at betragte, end den ængstelige Betyrning for ikke at faae Nok sanket! Men nu vil jeg ikke fordybe mig i disse natlige Betragtninger — der vilde være saare opbyggelige for Rudolph Christiani — og ikke opdynge Brevstof i umaadelig Dybde. Heller vilde jeg i ganske faa, men saa varme og kjærlige Ord, som mueligt, sige Dem, hvor rørt jeg er over al Deres velsignede Godhed imod mig, som jeg kan læse næsten i hvert Ord i Deres sidste Breve.

Lørdag Morgen.

Jeg vidste ikke noget af, at Stine havde lovet Dem dette Brev saa tidlig, som jeg nu maae formode, siden hun i dette Dieblis fremstiller sig for at modtage det. Jeg kan altsaa kun gientage det Gamle: at De ikke maae ansee dette for Svar, ikke engang for Brev, og at jeg ved Leilighed nok skal forklare mig over de to ulykkelige Ord: Sandfælsighed og Letfindighed, som jeg dog ikke har meent saameget Ondt med, som De maaskee troer. Lev nu vel, og Gud velsigne Dem!

Deres R. M. R.

Fra Fru Rahbek.

Onsdag Aften. [d. 2den Marts 1814.]

Da jeg i Morges vilde see til det nydelige Manuscript, der virkelig i nogle Dage gjorde mig min Skriverpult interessantere, end den længe har været, opdagede jeg, at De havde været en Forrædder imod mig og ikke længer villet unde mig min barnlige Glæde. Vel er jeg nu saa temmelig vant til at den ene Glæde berøves mig efter den anden; men dog efterhaanden som jeg taber Dyften til selv at skabe mig nye Glæder, føler jeg Tabet af enhver nok saa ubethdeligladende dobbelt stærkt, og vilde saa gierne holde ret fast paa de saa, der endnu blive mig tilbage, skøndt jeg vel veed, at hvad der skal holdes paa ikke egentlig er for mig. Disse alvorlige Betragtninger ved en, som det synes, saa ubethdelig Anledning skulle ingenlunde være Bestyldninger imod Dem — uagtet jeg har kaldet Dem en Forrædder — som vist ikke har tænkt paa, at De kunde berøve mig en Glæde paa den Maade, og som maaskee endog har sagt mig, at De vilde tage Deres Manuscript med Dem. Men da jeg ikke kan nægte, at jeg i disse Dage er lidt tilbøielig til at see Alting fra den mørke Side, saa er det og let at forklare, at det var mig ubehageligt i Morges at savne Noget, som jeg nu næsten i Ste Dage daglig havde fornøiet mig over. Har De nu faaet formeget af dette, som egenlig er et ynkeligt Uvisstykke, saa vil jeg nu til Giengjæld melde Dem den mærkelige Begivenhed eller virkelige Tildragelse, at jeg i Dag har læst, og det med virkelig Interesse, Noget af Dem, som dog ikke er mere end 18 Blade

90. Det nydelige Manuscript: s. forrige Brev. — Noget af Dem: Formodentlig M.s. „Reise fra Upsala til Westeraas og Sala i October Maaned 1812,” i Maanedsskriftet Athenæ II B. S. 103—39.

stort. De vil maaskee dog ikke have saa ondt ved at troe, at en Reise, De foretog i Liliemaaneden, kunde interessere mig, og at jeg kunde more mig over det meget ægte Molbech'ske deri — der især udtaler sig i Regn-Klynkeriet — som at der virkelig ved Deres interessante Beskrivelse af Deres underjordiske Reise opstod en stor Tilbøielighed hos mig for det, jeg før næsten har foragtet, fordi det er under og ikke over Jorden. Dog vil jeg ikke nægte, at Tilbøieligheden vel ikke vilde have været fuld saa stor, dersom jeg havde læst Deres Reise paa en Tid, da jeg var mindre fristet end i den nærværende til at sige:

„Hinunter in der Erde Schooß,
Weg aus des Lichtes Reichem!“

Nu er det da Nat, og jeg endnu mere fristet til at udbrude, hvad jeg før slap ved, dersom det ikke var Synd at plage Dem med mit Had til den sublunariske Verden, der aldrig har smagt mig saa ilde som i dette Aar, endstøndt det dog er vist nok, at jeg aldrig har havt eller ønsket at have Fred med den. Men naar jeg dog ikke nænner at plage Dem, saa veed jeg rigtig nok ikke, hvorfor jeg skriver til Dem. Derfor vil jeg nu ogsaa holde op, og berører jeg mig endog derved en af mine barnlige Glæder, saa har jeg dog den Trøst, at det er mig selv og ikke Andre, der berører mig den.

Torsdag Aften.

Efterat have skrevet et Brev til Ingemann — hvori jeg naturligviis aabenbarer Deres Forrædderi — vil jeg nu med den samme afsthyelige Gaasefiæder, som det ordentlig er mig besværligt at holde paa, føie lidt meer Brevstof til det i Aftes begyndte, endstøndt dette neppe vil blive bedre, og det desuden allerede er saa sildigt paa Aftenen, at Nalhbet vist strax forlanger Brændeviin. Heller ikke veed jeg egentlig andet at sige Dem, end at jeg i Eftermiddags læste endeel af Deres gamle Breve og ikke allene fandt, at disse Breve virkelig fortjene den hæderfulde Plads, jeg har bestemt for

dem, men at de endnu formaae at opvarme mig, naar jeg — som jeg hele Dagen har været — er baade indvortes og udvortes kold. Jeg kan derfor med god Grund atter takke min gode, elskværdige Ven for disse velsignede Breve, hvortil jeg har knyttet saa mange kiære og behagelige Erindringer, at De aldrig kunne ophøre at være kiære for mit Herte.

Nu er det da igien Nat, og endskiøndt jeg siden jeg skrev ovenstaaende Brev Vinier har følt en dødelig Gysen giennemfare mit stakkels Begeme, og nu fristes til at ønske, at det var over min Grav og ikke for mine Øren, den barske Østenvind hvinede: er der dog baade Fred og Haab i mit Herte. I saadanne Dieblif kiender jeg mig selv igien, men ikke i de feige Dieblif, da Hiertet, nedtynget af Syndens Vægt, troer sig forladt af Gud. Aldrig har han forladt mig; og hvorledes skulde han ogsaa kunne forlade den, der saa tidlig offrede ham sit hele Liv, ikke kiendte, ikke attraaede anden Lyst end den, at tænktes ham? Jeg vil ikke roese mig af, at jeg har tænkt paa min Staber i min Ungdom og førend de onde Dage kom; thi jeg maatte vel dette, naar jeg tidligt følte, hvorlidt Verden var istand til at tilfredsstille de hebe Længsler, der fyldte Sielen, og jeg maatte vel forsjage Verdens Begiæringer, naar jeg dog følte, at den fulbe Siel med det let bevægede Sind snart kunde løffes og drages af disse. Men dette uagtet har jeg dog aldrig søgt at dræbe nogen eneste Følelse, der var værd at bevares i Hiertet, og ikke gaaet min Gang igiennem Livet i sløv og dorst Sigegyldighed, men tvertimod stræbt at forene alle Kræfter, og at være tillige den bevægelige Bølge og den faste Klippe. At dette Sidste imidlertid ikke har villet lykkes mig, behøver jeg ikke at sige den Ven, der vel har seet Bølgens Bevægelighed, men desværre ikke Klippens Fasthed hos mig. . . .

Fra Molbech.

Christianshavn d. 5te Marts 1814.

Kulde Veninde!

Efterat have plaget mig med at læse i Sanders Bog med de 3 Navne, og efterat have druffet Theevand — hvorved jeg da i Særdeleshed i Aften alt for levende har følt, hvor uendelig stor Afstanden er inellem denne ubestridelig døde og tomme Gensomhed paa et Sted, der skal gielde for mit Hiem, skøndt jeg her aldrig et Dieblif har følt mig hiemme, og den Selstabsglæde, der er mig den kiæreste af alle, naar jeg i mit uegentlige og dog rette Hiem drikker Thee hos Dem, — en Nydelse, som af alle dem, jeg er i Stand til at finde i mit nærværende Liv, er mig den allerbeholdeligste — efter alt dette, og efter den lange dobbelte Parenthese, vilde jeg skrive nogle Linier til Svar paa det Brev, jeg i Dag modtog af Deres Haand — skøndt alt Indvortes og Udvortes, lige til mit flette Blæk, modsætter sig det Ønske hos mig: at jeg kunde sige Dem noget saa Godt og Kiært og Smukt, som mit Hierte føler Trang til at meddele Dem.

.....

At ogsaa vi maae erfare, ved Afbrudelser i vort Venstabs lykkelige Harmonie, at intet Jordist er fuldkomment, har jeg desværre mere end engang smertelig følt. Men hvor gierne har jeg denne Smerte, naar jeg ikke vidste, at De

91. Sanders Bog med de tre Navne: Polyhymnia, Euterpe og Theone, eller theoretisk Sammenligning af Musik, Rhythmus og Deklamation. Kbh. 1813. — Det Brev, jeg skrev i Søndags Nat: Brevet mangler. Søndag Aften havde M. besøgt Nephews og skriver derom i sin Dagbog: „Den 27de Febr. var i Selskab med Brøndsted og hans Kone paa Ballehuset. En Kiær og glad Aften spildtes mig. Jeg kunde være rolig, fordi jeg havde ingen Skyld deri — men kan jeg være det ved at see Virkninger, der maaskee behude min sødeste Lykkes Undergang?“

altid deler den! — Den bittre Følelse, som denne Bevidsthed vækker hos mig, virker med fordoblet Kraft hos mig, fordi den er mig ny. Aldrig har noget Venstabs skienket mig saa rige Glæder, som Deres; men aldrig har jeg heller følt saadanne Saar i mit Hjerte, som de jeg maa føle, hvergang en fiendsk Aand strøer Usamdrægtigheds giftige Sæd imellem os, og hvergang jeg føler, at Deres Hjerte er koldere imod mig end ellers. De har vist skienket mig uendelig mere, end jeg fortiente — men tvivler De om, at jeg nu maa føle dybere og bittere Alt hvad De igien tager tilbage, end om det aldrig havde været mit?

Det er mig høilig imod, at jeg her er falden i en Tone, som om jeg vilde bebrejde Dem — hvilket Gud dog veed er længst borte fra mit Sind. Jeg vil med den dybeste Ydmygelse erkiende hvad min Samvittighed siger mig, at jeg ofte har feilet imod Dem, og at jeg i Dem maae ære et langt bedre og renere Væsen, end jeg nogensinde kan blive — men hvorfor skal jeg see den mindste Straale af den Glands, hvori Deres høie Siæl altid har aabenbaret sig for mig, mindre klar end ellers? Hvorfor skal jeg nogensinde føle, at De straffer mig haardt, hvor min Samvittighed frikiender mig, og derimod er skaansom imod mig, hvor jeg vist ofte fortiente streng Tugtelse? — Men saa høit staaer De over mig, at jeg uden Undtagelse vilde underkaste mig enhver Straf, De tilkiendte mig — var det endog den i en heel Maaned ikke at see Dem — kun den, at see Dem bevare Kulde imod mig, er en Gift for mit Livs Glæde og Rolighed, som De vist ikke bør anvende imod mig uden den høieste Nødvendighed. — Det er mit helligste Forsæt albrig at holde noget tilbage for Dem af det, som De behøver at vide for at kiende mig og mine Følelsers Ytringer. Jeg vil derfor heller ikke, skøndt det bedrøver mig inderligt, at De skal læse saadanne Ytringer, tilbageholde det Brev, jeg skrev i Søndags Nat, hvortil jeg ikke har et Ord at lægge uden den Bøn, at De vil troe, at mit Hjerte var ligesaa kiærlig fundet imod Dem dengang, som det er nu og evig

vil være — saalænge De ei vil forsthyde det. — Hvad jeg endnu vil bede Dem om, er, at De heller aldrig vilde holde nogen Ting tilbage, som De troer at have at bebrejde mig. Jeg har altid hurtig og levende følt min Uret imod Dem — og vær forsikkert om, at strenge og alvorlige Bebreidelser af Dem ville virke langt mindre til at forstyrre vore Hjerter's lykkelige Harmonie, end en tilbageholden Staaansomhed, der ikke ganske kan yttre sig uden Kulde.

Ufigelig gierne vilde jeg, efter Yttringer, som jeg selv helst ønskede borte af dette Brev, sige Dem noget til Glæde, Trøst og Opmuntring — men hvorfra faaer jeg dette i denne Time og til Dem? Jeg trænger vist selv hertil langt mere end De — og De har i Dem Selv, hvad jeg ikke eier. Der er i denne Tid megen Utilfredshed og liden Glæde i min Siæl. Jeg føler det saa tungt og trykkende, at der er en Misiklang i mit Liv, der aldrig vil opløse sig; jeg føler det Tomme og Ubetydelige i saameget af det Udbortes, der omgiver mig, og dog er der i mit Indre en endnu større Tomhed, der driver mig til at søge Udspredelser mere end nogenfinde. Gud veed, om nogenfinde en ret rolig Klarhed vil vende tilbage i mit Sind — jeg har ikke megen Grund til at troe det, og dog haaber jeg det. Men hvormeget er anderledes nu end tilforn, og hvormeget fordrer min Siæl nu, hvad den før ligegyldig savnede! — Dog maa De ikke troe mig forfagt eller feig, selv i en Tid, da jeg stundom forekommer mig selv at være det. Hvad der mest piner mig, er at ingen ret levende og enemægtig Interessé for noget Arbejde findes hos mig, og at heller ingen Udspredelse ret kan fængsle mig. For Resten kan jeg i alvorlige Dieblis tænke mig berøvet Alt — undtagen Deres Venskab — uden at mistvivle om engang at finde den Eenhed i Livet, som jeg aner, uden hidtil at have kiendt den; og hvorledes jeg i letfindige Dieblis kan glemme mig selv, veed De alt for vel. — Men aldrig glemmer jeg de evig fortryllende Timer, som jeg har levet hos Dem — skulde disse aldrig i deres hele Fylde eller i endnu stønnere Skikkelse vende tilbage?

Tilgiv, hulde, kiære Veninde! et Brev, fuldt af usammenhængende Uttringer. Maatte dog ingen af disse mishage Dem saaledes, at De endog kun et Dieblit følte mindre Godhed for den, som evig velsigner Dem!

Deres
Molbech.

92.

Fra Fru Rahbek.

Freddag Aften [d. 11te Marts 14].

Min uendelig kiære, velsignede Ven!

Spømmende i et Hav af Glæde, der er frembragt ved det rige Forraad af saa mange gode, stionne og for mit Hierte saa dyrebare Ord, som Deres sidste uforglemmelige Breve indeholde, veed jeg ikke, hvormed jeg helst skal begynde, eller hvad jeg har først og fornemmelig at takke for. Kun dette veed jeg, at mit Hierte er fuldt af glade og taknemlige Følelser, som alle de milde og kiærlige Ord have frembragt, og dybt bevæget af de alvorligere, som vist ere mig ligesaa kiære og albrig skulle vorde glemte. Og saadanne Ord skulde jeg ikke maatte svare paa? Natalia — o at jeg fortiente dette Navn, som ædelt Venstab skienkte mig! — skulde ikke maatte svare sit Hiertes kaarne Ven paa de Ord, der af alle, som han har sagt hende, have trængt dybest ind i Hiertet og vel — som de burde — vakt alvorlige Tanker, men dog tillige frembragt en Glæde, der er unævnelig sød! Hun skulde ikke maatte sige Dig, ædle, dyrebare Ven! at som det er Dig, saa er det og hende helligt, det Tempel, hun byggede i Dit Hierte; og behøver hun at lægge til — for Dig, som veed det saa vel — at det ikke allene er hendes Stoltthed, men ogsaa hendes Glæde, at hun har kunnet bygge sig et Tempel i Dit

92. Collin: daværende Assessor i Finantscollegiet, Justitsraad Jonas Collin.

ædle, skønne Hierte? Det var ogsaa kun et saadant Hierte, hvortil hun kunde binde sit med det sømmeſte Venſtabs uopløſeligſte Baand, ſaa faſt, at hun ikke kunde drage det i Tvivl, at enten maatte Baandet være evigt eller Hiertet briſte. Ofte har hun ſaaet Dit ædle Hierte, men aldrig uden at ſaae ſit eget maaftee endnu ſmerteligere; og tro ikke, at fordi Du altid var ſaa redebon til at tilgive hende, at hun derfor tilgav ſig ſelv. O! at hun kunde ſtilbre Dig med ſaa levende Farver, ſom Billedet ſtaaer for hendes Siæl, hvor god og elſtværdig hun altid ſeer Dig, og hvor ond og uelſtværdig hun ofte ſeer ſig ſelv. Dette har hun to heller aldrig ſkiult for Dig, og ſelv erfoer Du deſværre jidligt nok, at det ædle, høie Vildebe, Du ſelv dannede Dig af Din Siæls Veninde, maatte fordunkles og et langt ufuldkomnere træde i hiints Steb. Og dette uagtet har Du dog ſagt diſſe trøſtende, opmuntrende Ord: „Jeg troer endnu faſt paa Dig, min Siæls Veninde! — ſom jeg ſeer Dig og ſom jeg kender Dig, vil Intet kunne rokke denne Tro“. O! ſaa lad mig da ogsaa ſige Dig, mit Hiertes uadſkillelige Ven! at ſom jeg ſeer mig ſelv og kender mig ſelv, føler jeg og, at der er Noget i mit Indreſte, der alle mine Feil og Svagheder uagtet gjør mig værdig til, at Du troer ſaaledes paa mig. Naar jeg tør ſige dette, ſom jeg med Sandhed tør — ſaa tør jeg ogsaa ſige, at Gud viſt vil holde ſin Haand over det ſkønne Baand, hvormed han knyttede vore Siæle ſammen, og jeg tør ogsaa haabe med Dig, at en evig klar Himmel vil ſmile til vort lykkelige, barnlige Venſtab. Barnligt kalder Du det ſelv, og dog vil Du ikke altid tillade, at mit Venſtab yttre ſig ſaa barnligt imod Dig, ſom mit Hierte tilſtynder mig at yttre det. Maaftee at Du har Ret; men jeg har jo dog ogsaa Ret, naar jeg gierne vil, Du ſkal ſee, hvor barnligt mit Hierte er ſindet imod Dig, eller rettere, naar jeg ikke vil — fordi jeg ikke kan — tilbageholde diſſe barnlige Yttringer. — Har Natalia nu ikke miſbrugt ſin Ret til at ſvare Dig i ſamme fortrolige Tone, hvori Du førſt talte til hende?

Har hun det, saa tilgiv hende, da Du dog selv har givet Anledning dertil. Mange Ord har hun vel sagt; men hvor Lidet af Alt det, hun har følt siden Dine kiære, uforglemmelige Ord trængte ind i hendes Hierte, have hendes Ord dog udtrykt! I denne velsignebe, fortroelige Tone vilde jeg saa gierne vedblive; men jeg føler dog, at den er forbunden med en altfor sød Lyst, som jeg ikke fortjener, og som egentlig kun burde være en Belønning for mig, naar jeg ret var et artig og godt Barn. Men ventelig har jeg ogsaa villet belønne mig selv, fordi jeg dog i Aften er et ganske taalmodigt Barn, der ikke lader sig forkytte af alle de ubehagelige og smertefulde Fornemmelser, der true mig. Næsten turde jeg sige, at De selv vilde tilkiende mig denne Belønning, naar De vidste, hvor syg jeg er i dette Dieblif, og hvor fuld min Stue er af den affhyelige Svovel-Ds, som neppe tillader mig at trække Veiret, og som selv var Collin — der dog ikke hører til de Rlyntende — ganske paafaldende i Eftermiddags. Men De veed nok, at jeg dog i Grunden ikke anseer det for en stor Fortieneste, at jeg kan finde mig i at have det lidt grønlandsk, endskiøndt dette dog virkelig strider meget imod min Natur.

Da jeg var kommen saa vidt, maatte jeg første Gang i mit Liv spise min Aftensmad ene med Langelænderen, fordi Rahbek i Aften spiser hos Marschall Liebe, hvis høie Fødselsfest det er i Dag. — Her maatte jeg atter holde op, da Rahbek kom hjem og mistrøstede mig med Snee-Beiret, som jeg strax opdagede paa hans Ryg. Nu har jeg da igjen den natlige Stund, som jeg har saa kiær; men jeg er alt for syg til med Rimelighed at turde blive længer oppe. Det forstaaer sig selv, at De har mange Breve tilgode, ligesom ogsaa, at jeg albrig kan takke Dem nok for de 4 sidste, jeg var saa lykkelig at modtage paa eengang fra Dem. Det gjør mig ondt, at jeg nu maae betiende, at jeg har været en Forrædder imod Dem i Dag; men jeg overlader til Dem selv at udfinde, hvori Forrædderiet bestaaer. Tusinde og atter tusinde Gange Tak, ikke allene for de 4 velsignebe

Breve, men ogsaa for den velsignede Aften, da De sad her og læste saameget Smukt for mig, hvoraaf Mere end det, De meente, forekom mig at være skrevet om Dem. Jeg maa ellers sige Dem, at det ikke er en ganske ny Opdagelse, at jeg finder saamegen Lighed imellem Dem og Novalis. Men nu Godnat, Du Kiære, Velsignede! Maae jeg ikke, da jeg dog strax forlader Dig, nok sige saaledes og ogsaa nok kalde mig

Din evig hengivne

Natalia?

93.

Fra Fru Rahbet.

Lørdag Aften [d. 26de Marts 1814].

Min gode, velsignede Ven!

. . . . Ovenpaa denne Sladder maae jeg nu skynde mig at forklare mig i Henseende til min maastee for næstviise Yttring imod Athene-Stoffet, især fordi man ikke hastig nok kan afgjøre alt Ondt. At jeg ikke vil tage den usle, lille Sander i Forsvar, behøver jeg vist ikke at sige Dem; men

-
93. Athene-Stoffet: M.s. skarpt tilrettevisende Forord og Anmærkninger til Sanders „Svar (i Maanedsskriftet „Athene“ II. S. 238—79) til hans ubekjendte Dommer i Rhøns Skilberi, 1814, Nr. 3.“ — Holsteneren L. C. Sander, titulær Professor og Lærer ved det pædagogiske Seminarium, holdt i nogle Aar Forelæsninger ved Rhøns Universitet over Deklamationskunst, Pædagogik og Lydst. — Udtrykket honnelige Drb, der i Brevet forklares som „kiærlige, gode, milde Drb“, har vel enten sin Oprindelse fra det Epitheton: „Honningmund“, som Digterinden Fru Brun havde givet Fru R., eller fra de Breve, der under Navn af Honne- og Honde- o: Hundeposter vegledes imellem Dehlenschläger og hans Svigerinde (j. bl. a. Dehl. Gr. II. 43 og IV. 90, og Skriftet: Om R. M. Rahbets Brevvevling, af P. H. B., S. 61 flg.) — Hugo o: Dehlenschlägers Tragedie „Hugo von Rheinberg“, som opførtes d. 26de Marts til Fordeel for Forfatteren.

uagtet jeg er overbeviist om, at det er sandt hvert Ord, De har sagt: saa er det dog vist, at det ikke har fornøiet mig at læse disse Sandheder fra Deres Pen. Vel veed jeg desværre alt for vel, at det ikke er hos Skribenter man har større Grund til at vente Efterlevelsen af den milde Formaning: dømmes ikke, som lyder til os Alle, og som desværre overhøres af os Alle uden Undtagelse — thi her vidner ogsaa min Samvittighed imod mig, at jeg undertiden ikke allene dømmes, men dømmes endog strengt; og det kan kun lidet trøste mig, at jeg rigtig nok dømmes mig selv allerstrengeſt — men kan det betvivles, at en ukiærlig Dom, der lyder for Utallige, maae have ſtabeligere Virkning end den, der maaſkee kun høres af ganſke Faa? Jeg vil ikke roſe mig af et kiærligere Sind, end jeg virkelig har — thi jeg veed jo deſværre alt for vel, at Videnſkab ogſaa kan henrive mig, ſaa at jeg med Hjertet fuld af Kiærlighed dog kan bære mig ad, ſom om det var fuld af Had — men dette veed jeg viſt, at om jeg end havde den fuldeſte Overbeviisning om et Menneſtes Uſjelhed og Nederbrægtighed: ſaa kunde jeg dog aldrig med Overlæg ønske, at hele Verden maatte ſee ham i det ſamme Lys ſom jeg. Jeg troer derfor heller ikke, at De har gjort Ret i at tage Maſſen af den uſle Sander, ligesaa lidet ſom jeg troer, at det er Menneſket Molbech, der har gjort det. Men nu ikke et Ord mere om denne Sag, der burde være mig ligegyldig, derſom Noget, ſom angaaer Dem, kunde være mig ligegyldigt.

Her afbrød Egernet mig før, da han kom hjem fra Hugo, hvor De kan vide, jeg ikke har været, uagtet min Svoger Alpha og Omega har ladet mig ſige, at jeg ligesaa gierne kunde komme i Comedie ſom i Froprædiken, da det for Gud kommer Altsammen ud paa Et. Dette Sidſte er nu juſt ikke min Mening; men da jeg i denne Tid er rørt over ſamme Svoger, ſaa ſkrev jeg ham i Dag nogle honnelige Ord, ſom han fik i Comedien iſtebet for mig. Nu vilde jeg ogſaa gierne ſkrive Dem nogle honnelige o: kiærlige, gode, milde Ord; men da jeg ſkal tidlig op i Morgen,

vil jeg ogsaa gaae tidlig i Seng i Aften, og slet ikke indlade mig i det natlige Skriverseri. . . .

Lev nu vel og tænk imellem paa

Deres himlende

R. M. R.

94.

Fra Molbed.

[Onsdag, d. 30te Marts 1814].

.... Altjaa, for at begynde hvor jeg slap, da jeg i Mandags Eftermiddag kom hjem og fandt mig noget træet og søvnig, læste jeg (uden alle de virkelige eller poetiske Forberedelser, som Baggesen vil have brugt i Basel, før han læste sine 17 „Kaldsbreve til Livets Glæder“, hvilke han dog, formodentlig til Straf for den misfiste Tendents i hine Forberedelser, aldrig kom til at læse) Indholdet af det deilige røde Omflag, der selv, i dobbelt Forstand deilig og

94. I Mandags: den første, udeladte Deel af Brevet er skrevet om Mandagen. — Baggesen . . . i Basel: sigter til B.s noget convulsiviske Glæde over de i Basel modtagne Breve fra Hjemmet, bestreven i „Labyrinthen“ II. S. 320 (Udg. af 1830.) — Med den adelige Bestanddeel menes et i Fru R.s Brev indlagt Brev fra Baronesse Gylденkrone. — Fodpostbudene ringede dengang med en Klokke paa deres Vej gennem Gaderne. — Schirpenhaimerff: et flere Gange forekommende Udtryk, hvis Oprindelse ikke vides. — Fru Brun: Digterinden Friederike Brun, født Münster, leverede i dette og de følgende Aar adskillige Bidrag til Maanedstidstet „Athena“. Hun var som bekendt tungtør og havde megen ubvortes Lighed med sin Broder Bisoppen. — Desaugiers: Auguste D., fransk Consul og Legationssecretair. — Af Fru Bruns i Brevet nævnte Døttre Charlotte og Adelaide (Ida) blev den første gift med den Hamborgske Ministerresident Pauli, den anden med Østerrigeren Grev Bombelles. — Bort Nord's Psycharion: i Baggesens Nyeeste blandede Digte, 1808, S. 133, findes et Digt „Til Psycharion“.

langt deiligere end Omflaget, dog bestod af to heel ulige Bestanddele, hvoraf den ene rigtig nok var mere adelig, men den anden mere ædel og mig naturligviis mere værd end 17 Deilighedsbreve. — Jeg fandt derefter (ikke uden nogen Selvbebreidelse over, at jeg kan sove om Dagen, medens De, der fortiente det tusinde Gange mere end jeg, ikke engang kan det om Natten), at det var mig tienligst at forjage min Søvnagtighed ved det Middel, hvorved Kammerherre Oldenburg forjager Tungfindighed, nemlig ved at sove. Da jeg nu lagde mig paa Sofaen, for at blunde nogle Minuter (tilgiv denne prosaiske Fortælling!) og fandt at Dagen, den virkelige nemlig, besværede mig mere end billigt, tog jeg, ikke det deilige, men det skønne Brev, ud af sit røde Omflag, lagde det over mit Ansigt og sov, som De kan tænke, saa sødt under dette milde Slør, som det ædelste Hiertes sømmeſte Venſkab havde beredet mig — at det virkelig ærgrede mig, da jeg meget prosaisk blev vækket af min poetiske Søvn ved et — Fodpostbud, hvorved mit Had til denne Indretning, der saa tidt har saaret mine Øren paa Gaderne, endnu forøgedes. — Der har De Fortællingen om den vist nok uværdige, men for mig saa behagelige Brug, jeg har gjort af Deres sidste Brev, som nu igien hviler allene i sit nydelige Omflag. — Efter denne Fortælling skulde jeg vel berette Dem Noget om mit korte, ikke schirpenhaimerſke Besøg hos den ikke-danske Fru Brun, som jeg vil bidrage til at gjøre danſt — men deels er denne Gienſtand virkelig mindre mærkelig, deels faaer jeg nu kun nogle Dieblis Tid. Jeg maa altsaa kun ſige Dem, at jeg blot ved at træde ind i de gyldne Sale, imod hvilke Donſes tabte ſig, som en ſiællandſt Vondpige imod en jydſk Deilighed — ſtrax aandede en ſaa uſchirpenhaimerſk Luſt, at jeg da førſt ret ſyntes at føle Forſtiellen imellem „die Schirpenhaimlichkeit des Orts“ og dens Moodsatte. Jeg blev virkelig nogen Tid ſtaaende og ſaac mig ret om . . . og vil De troe det, blev temmelig ligegyldig ved Alt, indtil det til min ſtore Glæde faldt mig ind, hvorledes al Fru Olfens huuslige Bynt og

Stads og Elegantomanie reent blev til en Stygge imod al denne Luxus og Konst-Pragt. Jeg følte da, at ogsaa Luxus og Pragt skal være noget heelt — eller være borte og give Plads for den simple, ædle Elegants. Men jeg skred for Resten temmelig ligegyldig ind igiennem al denne Pragt i den inderste Helligdom, hvor — Biskop Münter (det vil sige hans Søster) til min højeste Overraskelse modtog mig strax inden for Døren, saaledes at jeg, der havde ventet at finde en fin, smækker, bleg, hyggelig Frue og nu fandt — en gammel Bekjendt, følte mig strax ligesom halv hjemme og uden Betænkning satte mig ned paa en overfortræffelig Sofa og raabte imellem hverandre paa Dans og paa Tydsk, som jeg bedst kunde, uden at lade mig genere hverken af Desaugiers eller af „meine Tochter Charlotte“. Den tvindelige Biskop Münter var virkelig saa godmodig-artig og bekjendt-venlig og münterst imod mig, som om jeg havde kiendt hende i hendes Broder alle disse Aar — men hvad der fortrød mig var, at da jeg i en forbigående Skikkelse med Nattappe paa troede at see en Huusjomfru eller et lignende Bæsen, og nu maatte høre, at det var „meine Tochter Abelaide“, ikke kom hende saa nær, at jeg i hende fik opdaget „vort Nordts Psykarion“, die göttliche Ida — hvilken Lykke jeg maaskee aldrig opnaaer, af bare Schirpenhaimlichkeit. — Nu farvel, hulde Veninde! og fremfor Alt Tak for Deres Dom over den anti-Sanderske Polemik, hvis ædle Oprigtighed var mig uendelig kjær.

Deres tro hengivne
M.

95.

Fra Fru Rabbe.

Wednesday night [30. Mart. 1814.]

My dear and kind friend!

Since I had the pleasure of receiving Your beautiful written german letter, it has always been my purpose to recompense one time this trick of Yours; but feeling myself, either of a temper of mind too danish for that purpose, or to undetermined which of all my babylonical languages I should prefer, I made a delay from time to time till this very moment, when I feel myself somehow disposed to try an innocent joke with my serious friend. And having lately read a charming english letter from our — dare I say adored? — friend, I cannot help giving the preference in favour of that language, the sound of which touched my young heart most sympathetically, even at that time, when, in compliance with my father's taste and fancy, I was compelled to adore the — no doubt — more beautiful itálian and spanish languages. When I reflect how many circumstances have cooperated to make the said language precious to my heart, I discern amongst many others especially two, that call to my memory two dear objects: my youngest brother, who behaved with the greatest kindness towards me, when I was a child, and who is gone before me to the mausions of eternal bliss, and: a young female friend, a very charming girl, who — as I hope — is still alive, yet not in this country of ours. With these two dear persons I frequently spoke English, and indeed much better — to my shame be it spoken — than now I am able to write. 'Tis a very sad experience, that we

95. Our friend: Formodentlig Henderson. — Christine o: Fru H. S. Sendebud Stine.

do spend much time in learning things, that in the course of time needs must be forgotten; but I flatter myself, that I shall be able to remember to the end of my days every thing worthy of my remembrance, and that what I have forgot are but mere trifles; besides I have no great reason to join in that complaint of the spending much time in learning, only to forget again, for if I have learnt but little, the time in which I did learn it was still less. But now I must have done at least with this matter, and having else nothing worthy of filling up a letter, I should act wisely in flinging away that bad pen, which has tryed my patience long enough, and putting an end to this scrawl, ten times more intelligible, than the 300 unhappy sledges. However I cannot forbear telling You, that the poor Christine has been confounded this morning with a sulphureous speech, which she much carefully did repeat to me; can You guess, who was the speaker? Your last letter, which the poor confounded woman brought me this afternoon, deserves and will receive in due time a danish answer; meanwhile I beg You will accept of my best and warmest thanks for so many sweet words, which have found way to the bottom of my heart.

Now that time is not far away when I can write nightly lines, if You choose to have some; but You do not, and for myself I had rather I could choose to go to bed and sleep sweetly with one of Your letters resting gently on my face; for You know, that I love a kindly touch of Your hands, and as for Your words—should not they have a greater power than Your hands? I should like to make an essay; the words I do not want, but Your hands You must bring, as soon as possible, to that little being, who will never cease to behave towards You as an innocent and good child.

Yours

affectionate friend K. M. R.

Fra Molbech.

Torsdag Morgen. D 31te Mart. 1814.

Skøndt jeg har foresat mig i Eftermiddag, til Trods for det Uføre, der vist nu regierer i Deres Allee, at besøge Dem, vil jeg dog endnu, førend jeg gaaer op at tiene Staten, meddele Dem en styrkende Efterstrift til mit sidste, i lige Hast afjastede Brev — som jeg dog har et Slags Formodning om, fra Indholdets Side maa have været Dem lidt interessantere, end denne Efterstrift kan blive det. Thi kunde jeg i Brevet trøste Dem lidt i Deres Sorg over min alt for store Schirpenhaimlichkeit ved at fortælle om det prægtige Besøg hos Biskop Münters Søster — den af mig i min ungdommelige, jorøiste Guldalder høit yndede Frederike Brun — der virkelig har den Fortieneste at være en af de første, som bibragte mig Smag for den tydske Litteratur og, hvad denne angaaer, Had til den velkiendte Sentens: „Al vor Fortræd er tydskt — Tydskt er jo reent forbandet“ — saa vil De formodentlig atter see mig forvandlet til en reen Schirpenhaimer, naar jeg fortæller Dem, at jeg i Aftes — for at berette Sagen med de Ord, jeg formoder De vilde bruge — „befandt mig midt ude i — det døde Hav eller Søen Tiberias“ — siden Miøsen er i Norge og ikke i Palæstina. Med andre — og uden Tvivl næsten overflødige Ord, da De vist lettelig gietter Resten — jeg havde den Ære at stifte i en umaadelig Jødecommerz, i et høist brillant og elegant Selskab hos Henriquez, hvor et hvidt Baand med

96. Al vor Fortræd er tydskt: af Ewalds „Harlequin Patriot“, 2 Hæft. 8 Opt. — Henriquez: Hofagent J. E. H., en bekendt Juveler og Galanterihandler i Kjøbenhavn. — Rab. Bruun: Moder til en af M.s kjæreste Venner, daværende Cand. med. senere Rector og Professor R. E. Bruun. — Miøsens smukke Øpperste-Præstinde: Fruen Henriquez, Datter af Ovennævnte. — Engelen Lotte: Dehlenschlägers Datter Charlotte.

fin Stierne (Sehested) og mange Dannebrogss Kors glimrede i den sorte Mængde — men hvor jeg ogsaa sad en halv Times Tid og talte med en Jøde (Euchel) under et usigelig deiligt Kobberstykke — Nadderer efter Leon. da Vinci, stuet af Raphael Morghen — og altsaa kunde være sikker paa at befinde mig paa et meget christeligt Sted — i det mindste hvad Bæggenes Prydelser angaaer. For Resten, saa ufornødentlig jeg kom til denne Stads (silde om Eftermiddagen kom jeg op til Mad. Bruun i Reverentzgangen, hvor man har sat mig som boende i Veiviseren, og fandt der en Invitation, som alt havde ligget der nogle Dage), saa morede jeg mig ret taaleligt ved en dans og to franske Comedier, hvori jeg fandt, at Mijsens smukke Ypperste-Præstinde virkelig næsten spillede og sang alt for godt — thi jeg har min egen Synsmaade, hvorpaa jeg betragter slige Theater-Konster, og De veed nu engang, at jeg interesserer mig noget for denne stakkels jødiske Skønhed, der vist ikke har mere Skyld i hendes forstruede Væsen, end f. Ex. Engelen Lotte vil have i, om hun engang med Tiden kommer til at succedere Somsfru H., og om man vil see hende paa hendes Faders Forelæsninger gaae frem og sætte sig paa den forreste Bænk. De har i et af Deres sidste Breve sagt mig, at det var Dem uforstaaeligt, hvorledes jeg kunde finde en flau, affecteret og høist ubetydelig Pige interessant og behagelig. Hertil kan jeg sige, at jeg hidtil vel har fundet hende i høi Grad affecteret, men endnu ikke flau, og ikke mere ubetydelig end 1000 andre jødiske og christne — Gæss; og at jeg tvertimod synes, hun af alle de affecterede Fruentimre, jeg har kiendt, er mig et af de interessanteste; deels fordi hun virkelig driver Affectationen tilgavn, og deels fordi der er mig i hendes Ansigt og Væsen noget Interesserende, om ikke Interessant, som jeg ikke kan benegte. — Jeg tør ikke forarge Dem med mere Jødestof; men De har nu her min ganske oprigtige Mening i en, som De selv siger, meget ubetydelig Sag. For Resten sang og spillede hun saa nydeligt, at om vi havde et fransk Theater, burde hun confri-

beres dertil. Men, den Stakkel! vær nu dog ikke alt for slem ved hende. Man kan jo ikke vide, om hun ei kan bedre sig! —

.....
Deres tro hengivne
Molbeck.

97.

Fra Fru Rahbek.

Torsdag [o: Fredag] Aften Kl. 6½.
[d. 1ste April 1814.]

Kære, gode Ven!

Jeg har jo lovet Dem et dansk Svar paa Deres sidste nydelige, danske Brev — altsaa er det slet ikke forunderligt, at jeg nu, da min zanthiste Broder har forladt mig, og da ingen Dreng-Commerz forstyrre min Roe, begynder paa dette Svar; men vel er det forunderligt, at jeg ikke kan give mig Tid til længer hen paa Aftenen, da jeg kan sidde i min Krog og ikke behøver at staa i denne høist ubekvemme og naragtige Stilling her ved mit Bord, hvorhen jeg har flyttet min Skriver-Pult, efter den galeste Theoric af Verden, og hvor jeg ikke kan benægte Fader Molus's Existens, da jeg føler den meget ubehageligt. Dette sidste siger jeg Dem især, fordi De kan vide Aarsagen, isald Ordene, jeg nu skriver, skulde blive koldere, end jeg ønskede.

Nu er jeg da i min Krog; men en kold Gysen giennemfarer mit stakkels Legeme og erindrer mig om den sidste fæle Nat, da jeg uden at kunne love laae og stirrede paa Maanen,

97. Min zanthiste Broder: Carl Heger. — Det sørgelige Maane-
skin: s. Brevet Nr. 79. — Hans [Rahbeks] Forfatning: figter
uden Tvivl til Rahbeks økonomiske Forfatning, ligesom den Tanke,
der forekommer Fru R. lidet gyselig, formodentlig er Tanken om
Bakkehusets Salg. — Deiligheden o: Fr. Caroline Falk, gift
Suhr. — Hans [Rahbeks] Stykke: Forspørreren, borgerligt Sørge-
spil i fem Akter.

og tænkte paa det mig saa sørgelige Maanestien i Januari Maaned, som De nok husker. Men er det ikke Synd, at jeg nu skriver saaledes til Dem? Dog, De vil tilgive mig ethvert saadant Ord, der uvilkaarlig slipper fra mig. Jeg vil sandelig ikke plage Dem, Dem, som — naar jeg undtager min kiære Onkel — næsten er det eneste Menneſte, der tager nogen virksom Deel i at gjøre mig mit Liv saa behageligt, som det nu kan blive. At jeg ogsaa stønner herpaa, maae De endelig troe, men dog ikke, af min Rørelse over Deres Godhed imod mig, derfor lade denne Godhed blive Dem selv til Plage. Jeg kan ikke beskrive Dem, hvor rørt jeg var over Deres Besøg i Gaar, fordi jeg var ganske overbeviist om, at det var for at være god imod mig, De gif herud, uagtet De ikke befandt Dem vel. Og saamegen Godhed skulde jeg, som dog er et ganske ydmygt lille Væsen, ikke være rørt over? Jeg skulde ikke ønske, for saa vidt det staaer til mig, at giengiaelde al den velsignede Godhed, De mundtlig og skriftlig viser mig ved saamange Leiligheder? Men hvorledes skal jeg arme Stakkell kunne gjøre Dem Giengiaeld, nu da jeg desværre duer til ingen Ting? Jeg vilde til enhver anden Tid ikke have troet det mueligt, at jeg kunde blive saa forknøttet, som jeg nu er; men dog har jeg den Trøst i al min Forknøttelse, at jeg dog ikke lader mig kue af mine legemlige Plager — uagtet disse daglig tage til — og at jeg med Alt hvad jeg lider dog vilde kunne blive fuldkommen tilfreds igien, naar jeg blot var saa lykkelig at see Nalhbet tilfreds, om ikke glad igien. Jeg har i disse Dage ved at overveie hans Forsatning, ikke kunnet tilbageholde den Tanke — der forekommer mig selv lidt gyselig, hvorfor jeg nu heller ikke bør plage Dem med den. Heller ikke passer det sig for mig at ville udspeide Guds Veie; thi ofte nok har jeg erfaret, at hvad han ikke lod mig see, behøvede jeg heller ikke at see. Som hidindtil, saa fremdeles, vil jeg gaae min Veitryg og tillidsfuld, og altid beredt at følge, naar hans faderlige Stemme kalder mig fra den Verden, som jeg dog aldrig har kunnet forlige mig med, ikke fordi jeg troer at være

bedre, men blot anderledes, end man maae være for at kunne dette. Jeg troer det vist, at der gives Mennesker — og maaskee ikke endda saa saa — der hverken kunne eller skulle ret blive hjemme her paa Jorden, og jeg kan umuelig betvivle, at jeg hører iblandt disses Tal, ligesom jeg heller ikke kan betvivle, at dette forsticellige Forhold søder forsticellige Pligter, og at det hos den ene Deel kommer mere an paa, hvad de ere, som hos den anden, hvad de udrette i Verden. Denne Theorie forekommer Dem maaskee lidt bagvendt; men hvis saa er, kommer det vist blot af min bagvendte Maade at forklare mig paa. Thi jeg besidder desværre ikke Caroline Falds Gave til tydelig og bestemt at sige det, jeg vil sige, og intet Andet. Derfor vil jeg nu heller ikke befatte mig med flere af mine egne Theorier i Aften, men heller adsprede mig lidt behageligere med Deiligheden og andre deslige Theorier. Og til Belønning for, at De er langt billigere imod min Deilighed end jeg havde ventet, skal De denne Gang faae et rørende lille Brev fra hende, som jeg haaber, De vil finde nydeligere end Alt, hvad De hidtil har læst fra hendes Pen. De bryder Dem maaskee i Grunden ikke saameget om en saadan Belønning, da De rimeligviis tragter efter en langt større, den nemlig at faae en af Somfrue Vangbergs Afhandlinger at læse; men kan De fortænke mig, at jeg giemmer denne Belønning — som jeg veed er den højeste, jeg kan give Dem — til allersidst, og lader den være Kronen af alle Belønninger? Kan De endvidere fortænke mig, naar jeg siger Dem, at denne Belønning ikke kan blive Dem til Deel, for De har fortient den? Og kan De endelig fortænke mig, hvis jeg har nogen Tvivl om, at De nogensinde kan komme til at fortiene den? Thi det er ingenlunde nok, at De blindt hen adorerer disse mærkværdige Afhandlinger, endog inden De har seet den mindste Tøddel af dem. Her kommer det fornemmelig an paa, at De selv i alle Henseender er saa god og fortræffelig, at jeg nødes til at tilstaae, at Deres Godhed og Fortræffelighed er saa stor, at

De ogsaa fortjener den største Løn. Efter dette behøver jeg vel ikke at sige Dem, at al Ondskab, endogsaa den mindste Gnist deraf, maae landsforvises fra de molbedste Grændser. Det er altsaa ikke nok, at Grundtviger og Sandere have Fred; men jeg fordrer endog, at Petersens Døtre og Andre, som ere liden af Vægt, skulle have Lov til at være smaa, uden at derfor deres Fortræffelighed benægtes, og saaledes vilde jeg fordre, om jeg end selv havde den til Fortræffelighed nødvendige Hvide. End videre fordrer jeg, at Ungdommen og det Grønne ikke skal beundres paa enhver anden Alders og Farves Betøftning. Og endelig fordrer jeg — og dette bliver ubestrikt den vanskeligste Betingelse — at jeg maae have Tilladelse til at troe paa den Arvesynd, hvis Eksistens De benægter. Tag mig nu ikke denne sidste Betingelse ilde op, da den ikke er ondt meent, saa lidt som Noget af det Øvrige, jeg har sagt. Men — for at komme tilbage til Sagen igien — fordi jeg nu sætter saa høi Priis paa Gredebarnets Afhandlinger, saa maae De derfor ikke troe, at jeg sætter dem over Heilighedens Breve. Naar jeg skal være oprigtig — og det skal og er jeg jo altid — maae jeg tilstaae, at jeg heller vilde have skrevet Brevene end Afhandlingerne, uden dog at mistiende disses Fortræffelighed — ventelig fordi det Første var mig unueligt, men det Sidste ikke, naar jeg vilde gjøre mig den fornødne Umage — og allene heraf mener jeg, Brevenes Fortrin kan bevises; thi hvad der kan efterlignes, er dog vist ikke saa fortræffeligt, som det, der er uefterligneligt — ikke sandt? Derksom De nu, som jeg haaber, ikke har taget mig mit Spøg ilde op, saa maae jeg sige Dem, at derksom det var Gredebarnet, istedet for hendes Breve, som jeg gienste Dem til Belønning, saa vilde jeg ikke være saa ubarmhiertig at lade Dem vente saa længe, men strax belønne Dem. Saa god troer De maastee ikke, at jeg kunde være, fordi De desværre kiender mere af det Onde end det Gode hos mig. Ved denne Leilighed maae jeg sige Dem, at jeg ved at tænke paa Dem undertiden har ønsket mig, at

jeg havde en Datter, der var saa god og elstværdig, at hun kunde vinde Deres Kiærlighed; thi at hun vilde have et Hierte, der var istand til at elske Dem, som De fortjener at elskes, det forudsætter jeg som afgjort naar det var min Datter.

Nu har jeg da allerede sagt Dem mange alvorlige og spøgefulde Ord, hvoraf jeg ønsker ikke et eneste maatte mishage Dem; men dog har jeg slet intet sagt Dem af det, jeg vilde sige, da jeg begyndte mit Brevstof, og saaledes gaaer det mig altid, fordi jeg ikke kan skrive som Deiligheben. Smidlertid er det blevet Nat, (thi ikke haver jeg skrevet hele Tiden, men pauseret haver jeg 3 Gange, den første Gang ganske kort, og de tvende sidste meget langt) og jeg venter Egernets hvert Dieblit hjem. — Da jeg var kommen saavidt, kom virkelig Egernet og trøstede mig med, at det dog ikke var gaaet saa galt, som han og jeg havde frygtet, ved Forestillingen af hans Stykke. Nu er han allerede i Seng, og jeg bør, for ikke at lade Stine vente i Morgen, slutte mit Brev inden jeg gaaer i Seng, og bede Dem om Forladelse, fordi det ikke er bleven bedre. Næste Gang troer jeg, at jeg skriver Engelsest igien eller et andet fremmed Sprog; thi saa har jeg dog een Undskyldning mere for at mit Brev ikke bliver saa godt, som det skulde være. De maae undskyldte, at jeg nu, ved at skiaere dette Stykke Papir over, giennemstar nogle Ord; De skal nok en anden Gang faae lutter hele Ord, om de endog kun blive halvdanste. Men nu Godnat, gode, velsignede Ven! og uendelig megen Tak fordi De var saa god imod mig i Vaar; jeg skal ogsaa være et godt, artigt Varn, og aldrig mere bedrøve Dem, men hvor jeg kan, glæde Dem, som De glæder

Deres

A. M. H.

Fra Fru Rahbet.

Skjærtorsdag Aften Kl. 11½.

[7de April 1814.]

Min gode Ven!

Da jeg ikke kan bekvemme mig til at gaae i Seng saa tidlig, gjør jeg vel bedst i nu at begynde det Brevstof, De selv har bestilt til paa Tirsdag, endstjøndt jeg vist nok ikke er i mindste Maade skikket til at sige Dem noget Interessant. Thi jeg er virkelig nu, hvad jeg med Rette kan kalde: overdimlende, og dertil temmelig veemodig stemt. Dette Sidste har jeg --- hvad mig selv angaaer --- slet Intet imod, men vilde blot ønske, jeg i disse Dage havde haft og maatte faae saa megen Roe og Gensomhed, som jeg behøvede, for efter mit Hiertes Tilbøielighed at offere enhver Tanke, enhver Følelse til hans hellige Skjulkommelse, hvis Vildede staaer saa levende for min Siæl, som om jeg selv havde kiendt ham medens han vandrede paa Jorden, selv fulgt ham gienem hans sidste haarde Stiebner. Havde dette været min lykkelige Lod — saaledes har jeg ofte tænkt — o hvor skulde jeg have paastjønnet min Lykke! hvor gierne havde jeg ikke vaaget og bedet med ham i hans sidste Stund, og hvor umuelig kunnet fornægte ham! Saaledes smigrer det daarlige Hierte for sig selv, og dog veed jeg jo saa vel, hvor langt jeg er fra at turde maale mig med hine Øpperlige, som ved Troen bleve styrkede til at udrette saa store Ting i Verden. Men jeg veed ogsaa — og dette er min Trøst — at Troen ogsaa kan og skal styrke mig, og at den inderlige, brændende Kiærlighed, med hvilken jeg vilde have elsket min Frelser, hvis han havde været synlig for

98. Tvillinger: formodentlig Tvillingsøstre Frederikke Brøndsted og Maria Aagaard, Døttre af Finantsraad Rosé. — Den velkiendte Allee: Ballehuus-Alleen, som tilhørte Rahbet, og ved hvilken der dengang ikke laa andre Huse end hans og Langbergs.

mig paa Jorden, med den tan og skal jeg ogsaa elste den Ulynlige, som er med mig alle mine Dage indtil Verdens Ende. Og Haabet lyser ogsaa for mig giennem Gravens Mørke; ogsaa jeg skal engang see og kiende ham, paa hvem jeg har troet. Med dette salige Haab kan jeg let bære de Lidelser, der nu nedtynge mig, og de langt større, der maaskee kunne forestaae mig. Stadig vil jeg vende mit Øie mod det Kors, hvor den Retfærdige leed ogsaa for mine Synder, og der vil jeg lære Taalmodighed, Trøst og Viisdom.

Langfredag Aften.

Efter nu at have skrevet et Brev til min Tante, vil jeg dog inden jeg gaar i Seng skrive et Par Ord til Dem, som jeg tænker temmelig meget paa i disse Dage, men dog ikke saa meget, som ellers. Derksom Onkel Job ikke allerede for mange Aar siden havde vænt mig af med at være undseelig over hvad Alvorligt jeg yttre i Breve, saa vilde jeg være undseelig over hvad jeg skrev i Aftes; men nu lader jeg det trøstigt gaar sin Vej, overbeviist om, at De ikke vil forarge Dem derved. — At jeg ikke har været i Kirke i Dag, behøver jeg vel ligesaa lidt at sige Dem, som at Langfredag virkelig har været mig for lang ved Langelandsfærd. Dog har jeg i Formiddags læst en Prædiken af Mynster og en af Adler med virkelig Opbyggelse. Ogsaa har jeg, medens jeg var ene, ret levende følt den salige Beemod, som Tanken om den Korsfæstede altid opvækker hos mig, naar jeg ganske kan hengive mig til denne Tanke. I Gaar hørte jeg — som De let kan vide — en fortræffelig Prædiken af Mynster. . . . Efter Prædikenen kom de nysselige, varme Tvillinger og den elskværdige Brøndsted op til mig, og derved blev Sommeren overflødig, men dog alligevel meget elskværdig. Endnu maae jeg i Anledning af i Gaar sige Dem to Ting, som vist vil fornøje Dem. Den første, at jeg meget samvittighedsfuld bragte Grevebarnet Deres Hilsen, som hun med virkelig eller tilsyneladende Vigeegyldighed modtog. Da den af alle de Hilsener, De overdrog mig i Deres Brev at

beførge, naturligviis var den, der laae Dem meest paa Hiertet, saa foresatte jeg mig ogsaa, at den paa ingen Maade maatte glemmes, og lod mig ikke engang forstyrre i dette Forsæt derved, at hun, i det hun kom ind i Stolen, saa mig — der var vant til at see lutter forklædte Mennesker — alt for umaadelig funklende og broget ud til den Høitid, der forsamlede os. Den stakkels Deilighed derimod fik ikke den Hilsen, De vist heller ikke meente hende, og dog havde jeg næsten heller bragt hende sin, ikke fordi jeg ikke undte Grevebarnet den hun fik, men af min sædvanlige Tilbøielighed til at holde med det, der skal undertrykkes, og at modsætte mig hvad der skal hæves alt for meget, det vil sige paa alt Andets Beføstning. Saaledes kommer jeg nu snart til at modsætte mig den velkiendte Allee, ifald — som Grevebarnet sagde — Borgens Beboere flytte herud om 14 Dage; thi hvad vil der følge af, uden at Alleen ikke længer bliver min, men Grevebarnets, og altsaa fortræffelig, og hvor kan jeg udholde det, da den dog er min og Raghbets lovlige Eiendom? Men nu glemmer jeg over Alleen at sige Dem den anden Ting, som jeg meener vil fornøje Dem, det nemlig, at min Fader med megen Fornøielse lovede mig at sætte hans Romanze — som han selv ikke har — paa Noder, da han hørte det var til Dem. I Begyndelsen hørte han rimeligviis ikke, at jeg nævnte Dem, derfor var han temmelig ligegyldig og sagde, at det kunde jeg gierne gjøre selv; men da han opdagede, at det var til den fortræffelige Secretair paa Bibliotheket, saa var han meget villig til at paatage sig dette Arbeide og lovede, at han vilde gjøre det endnu i Gaar Aftes; er dette ikke rørende?

Jeg synes nu at høre noget Spøgerie over Hovedet paa mig og siger altsaa Godnat.

99.

Fra Molbeck.

Gamle Kjøgegaard d. 9de April 1814.

Min hilde, kære Veninde!

Jeg sidder paa den samme Elsdyrstol, i det samme Kammer, ved det samme Bord, hvor jeg for et Aar siden tilskrev Dem — og saaledes synes det Udvortes nu omtrent at være ligesom dengang. Men uden tvivl var dog mit Brev, som De dengang fik, anderledes end det, som De faaer idag — eller rettere ikke faaer; thi ligesom De ikke troede paa Feltposterne, saaledes troer jeg ikke paa Kjøge-Poster, og vil derfor helst selv være min egen Post og lade Stine eller Rahbet være mit Postbud. . . . Mine Tanker have i disse to Dage virkelig mere været i Kiøbenhavn end her, og derfor er det jo billigt, at ogsaa mine Ord engang vende sig derhen. De har formodentlig meent, at om ikke Andet, dog i det mindste de ventede og opnaaede Vaarglæder skulde fængsle og trylle mig saaledes, at de ogsaa kunde fastholde mine Tanker inden denne Gaards Enemærker. Men saa forholder det sig dog ikke. Vaaren er virkelig efter en saadan Vinter ganske ulastelig, og paa Veiret er ikke meget at ud-sætte; men desuagtet forekommer jeg mig selv langt mindre vaarlig stemt herude, end jeg var inde i Kiøbenhavn, hvilket maaskee bør tilskrives adskillige Aarsager, men dog vel i Særdeleshed den, at min Vaarløst, der ikke kan leve af Naturens Vaar allene, især naar denne er saa spæd og nyfødt som nu, ikke finder nogen passende Næring inde i Huset — hvorfor det virkelig ogsaa var af reen Trang at jeg nylig gjorde en Vandring i den temmelig kolde Morgenluft, for at sanke lidt Frøde for min vaarløstne Siæl — thi ved den huuslige Vegeteren imellem 6 Holmblade, som man dog

99. Den natlige Ondskab o: M.s Svar til Baggesen (indrykket i *Athene* f. 1814. II. S. 378) i Anledning af dennes, som M. kaldte den, „jirrlige Paastehilsen“ i Ugebladet *Dannora* Nr. 1.

ikke kan faae til at udgiøre en eneste Baarblomst, kan jeg slet ikke trives, og troer endog, jeg vilde finde mig bedre ved at være dimlende i Dimmelugen i det zanthifte Kiøbenhavn, end ved her at være oversund i al denne alt for profane Paaskestøi. Dette er jeg imidlertid ikke engang, thi hvormeget jeg end vil vogte mig for at blive overmættet med stærk Mad og overlæsset med stærke Drifte, kan det dog ikke reent undgaaes — og hvad nytter saa al Landlighed og alle Baar=Glæder? — Ja, hvad nytter det ogsaa, at jeg har en Søster her, som egentlig er den, der har pidsket mig herud, naar jeg i 2 Dage neppe har kunnet tale 20 fornuftige og ikke mange flere usofnuftige Ord med hende, for bare kiedsommelig støiende Commerz og huusholderst mere end huuslig Travlhed. At see hende saa reent fordybet i denne — skøndt maastee vel hendes mest passende Bestemmelse — er mig dog heller ikke rigtig tilpas, og mest fordi der med hendes og nok saamange Somfruers og Huusholdersters og Tieneres uophørlige Travlhed dog bliver en evig Forstyrning i dette Huus, hvor Herren rigtig nok fremfor Alt i Verden vil have sin Frihed, men hvor han ogsaa i det fuldeste Maal overlader den til de Gæster, han næsten aldrig savner, og hvor f. Ex. 10 forskiellige Fremmede, om de forlangte det, gierne kunde faae Middagsmad til 10 forskiellige Timer paa Dagen. Dette kan stundom synes ret poetisk, men bliver dog som alt andet prosaisk i Vængden, naar det er idel prosaiske Menneker, der benytte sig af denne Frihed.

For at undvige al den Holmbladste Prosa og den støiende Commerz blandt disse og andre Fremmede, har jeg tilbragt en god Deel Tid her i Glædystolen, og i Gaar oversat Hendersons Plan til et dansk Bibelselskab og begyndt paa noget af Fru Bruns Athenestof, der plager mig ved en meget lærd, mandlig og utydelig Haand. For Næsten var jeg i Gaar til Middag og hele Eftermiddagen hos Amtsprøfst Bøegh i Herfølge. Her morede jeg mig ret godt, uagtet jeg maatte høre det meste af en meget lang ortho-

graphist Afhandling og endeel velmeent Dogmatik. Bøegh er en ærlig, retfindig, godmodig Mand, som jeg gierne kommer til, og forliges meget godt baade med ham og hans strenge Orthodorie. Jeg gjorde ogsaa i Gaar den Opdagelse, at hans ældste, 13, 14 Aars Datter uden Tvivl bliver en Deilighed, om ikke alt for fortræffelig : stor, hvilket vil blive en ikke ringe Tilvæxt til den mig saa kiære og indtagende jævne, landlige Huusligheds Behagelighed, som jeg altid har fundet i hans Familie. Paa Hiemveien, i et blidere, mildere Veir ved Solens Nedgang, havde jeg nogen Fortræd af en vild Hest, der just vilde løbe i stærkeste Fjærpring hvor Veien var værst og mest sølet, og stiondt jeg flere Gange meget eftertryffeligt sagde den: ikke er jeg den, som taaler det, maatte jeg dog finde mig i at komme hjem noget hurtigere og mere overstænket, end jeg ønskede. Ikke desmindre har jeg tænkt paa at lade den samme Hest i Eftermiddag bringe mig til Provst Kruse i Høielse — hvilken Plan dog endnu ikke ganske er kommen til Modenhed hos mig.

Det er virkelig høist magre Rejseefterretninger, jeg opvarter Dem med — men jeg er desværre ikke i Stand til at gjøre dem federe, hvortil Skylden unegtelig for største Delen ligger hos mig selv, men dog for en Deel ogsaa i Rejsens Prosaiskhed. Det vilde sikkert have formindsket denne betydeligt, om mit Forslag til Ingemann, at følge med mig herud, var gaaet igiennem. Han havde lovet at bringe mig Svar paa dette Forslag i Onsdags, men var forræderisk og kom ikke, hvorfor jeg i Torsdags maatte reise allene paa en temmelig umagelig Bogn og en endnu langt umageligere Wei, saaledes at jeg kom hertil næsten reent forknuust, og endnu føler denne Forknuusning i min Ryg. At gjøre en saadan knusende Reise og dog ved dens Slutning at maatte sige: ikke haver jeg moret mig, men megen Wiin haver jeg drukket og megen Snak haver jeg hørt — kan dog neppe lønne sig. Imidlertid maa jeg dog berette Dem en virkelig Fornøielse, jeg har havt. Den bestaaer i, at jeg hændelsesviis i Torsdags Aftes fik at vide af Carlsen, at han engang har hørt

Mynster i Spiellerup og syntes overmaade vel om Manden og hans Præten. . . . Det har heller ikke fornøiet mig saa lidt at erfare, at Carlsen i at dømme Rahbek og Baggesen er næsten heel enig med mig, og skøndt han ingen af begge kiender personligen, bedømmer begges Personlighed saa rigtig, at Rahbek vist ikke vilde være misfornøiet med hans Dom.

.

Kjøbenhavn d. 13de April.

Efter en meget ondskabssfuld Aften vender sig ikke blot min Pen (jeg har taget en ny og bedre), men ogsaa mit Hierte, fuldt af Venlighed, til den søde, elskelige Veninde, der tilfulde vilde lære mig — om jeg blot ret kunde lære det — at det er bedre at være lidt god end meget ond. Det sidste er jeg nu vel ikke — og allermindst, naar man ved Ondskab forstaaer Satire. Jeg forundrede mig derfor selv over, med hvilken Vethed den natlige Ondskab strømmede fra min Pen (De vil Selv kunne see det paa min ganske usædvanlige Skrift, om De engang faaer disse Blade at see) — men jeg troer dog, at endnu langt flere gode og kiærlige Ord til Dem skulde strømme med lige Vethed fra denne Pen, som de modsatte Ord til Baggesen i Aftes strømmede fra den onde Pen.

. Jeg havde i Søndags ret mange Ting at sige Dem — da jeg i Løverdags Eftermiddag blev forhindret baade fra at skrive til Dem og fra at ride til Høielse ved — min Faders Ankomst til Hest fra Sorø, som ligger 5 Miil fra Kiøge. Dette, vil De tilstaae mig, kan blot en overfunds Mand paa 70 Aar gjøre, og jeg tvivler høiligen om at gjøre ham det efter i sin Tid. Endnu mindre vilde jeg dog være i Stand til med hans ubegribelig lette Sind at giennemgaae saamegen Sorg og Gienvordighed, som han har giennemgaaet — thi allene hvad der af denne Sorg ogsaa falder paa mig, som vist er langt mindre end det burde være, trykker mig dog ofte tungt nok og er tilstrækkeligt for at forbitte mit Liv saameget, at det allene derved

aldrig kunde blive fuldkommen klart og roligt — om ikke faamange andre Aarsager desuden forbød det.

.
 Jeg seer Dem vist i Morgen Eftermiddag — thi endnu i Aften maa jeg bruge den onde Pen — men jeg mener da ogsaa, De i Morgen maa finde mig bedre, naar der er kommet saameget Ondt fra mig. Smidlertid sender jeg Dem et lille Naturdigt af det synderlige Naturmenneske (Carlsen), i hvem meget af en sielden og herlig Natur er gaaet til Grunde; men meget er endnu tilbage.

Velv vel, søde, hulde Natalia! og tænk i Aften venligt paa Deres, natlig Ondskab udgydende, men derved dog ikke Ondskab indslugende

trofast hengivne Ven
 Molbeck.

100.

Fra Fru Rahbek.

Onsdag Aften. [d. 18de April 1814.]

Med en Pen, jeg intet egentlig Navn kan give, da den er ufragelig, uden dog at være ravneagtig, vil jeg styrte et Par Ord sammen, som Stine kan bringe Dem i Morgen, da hun dog skal paa Bibliotheket for Egernet. . . .

Upaatvileligt er det bedre at være liiiiitdt god, end meget ond; men for at kunne vælge det Første, maae man ganske kunne renoncere paa Ondskabens triumpherende Glæder, og ikke indbilde sig, at det er Feighed og Svaghed, naar man ikke bruger sin Kraft i Ondskabens Tjeneste. Og vist nok er det jo dog, at vi ikke engang kunne blive

100. Den elskværdige Jyde: Brøndsted. — Langveis Afhandling: M.s Brev af 9de April fra Gl. Rigsgegaard. — Bindsecretair: Baggesen havde kaldt M. Secretair ved Bindene paa Kongens Bibliothek, hvilket denne replicerede ved at kalde B. Professor i Kjøbenhavn for Studenterne i Kiel.

lidt gode — og vi skulle jo dog tragte efter mere — dersom vi ikke anvende alle vore Kræfter kun til det Gode. Dermed vil jeg naturligtviis ikke sige, at man ikke kan være lidt god med en Portion Ondskab i sig, men kun dette: at saalænge jeg vil endog det ringeste Onde, saa fortienet jeg ikke engang at kaldes lidt god.

Men nu meer end Nok om Ondskab, som jeg selv desværre har alt formeget af. Saagar i Dag har jeg sagt lidt Ondt om Dem til en Herre. Denne fortalte mig nemlig, at han havde seet Dem i Dag, og at De havde seet meget glad ud. Saa har han, sagde jeg, vist opfundet noget Ondt til Baggesen. Kunde jeg nu, til Modvægt for denne natlig yttrede Ondskab, sige Dem noget af al det Gode, jeg gierne vilde sige; men desværre duer jeg nu ikke dertil. Gid De blev Deres Forsæt troe, at komme herud i Morgen! Jeg længes virkelig efter at kunne kæle lidt for Dem, efter at have maattet savne Dem saamange Dage; thi jeg regner ikke, at jeg saa Dem i Mandags Aftes, da jeg over den elskværdige Syde ikke havde Tid at tænke paa Dem.

... De veed, at jeg ellers ikke gierne vil plage Dem med at bede Dem komme herud; men De kan vist ikke for-
tænke mig i, at jeg gjør det lidt i denne Tid, naar De be-
tænker, at det ikke vil vare længe, inden jeg ikke vil kunne
være grusom nok til at forlange, at De, naar der ved Enden
af den Allee — der endnu er min, stiondt den er fortræffe-
lig — opkommer en Strid hos Dem imellem Pligt og Tilbøie-
lighed, skal følge hvad De anseer for Pligt : gaae til
venstre og ikke til højre Side. Jeg har virkelig foresat
mig at slutte en Handel med Dem i den Anledning, hvis
Vilkaar nærmere skulle blive bestemte.

Nu har De da faaet natlige Ord nok og dog ingen af
alle de gode og kærelige Ord, hvormed jeg saa gierne havde
taffet Dem for de mange velsignede Ord, Deres langveis
Afhandling indeholder. Men naar jeg seer Dem, skal jeg
vist see saa venligt til Dem, at De nok skal kunne vide, hvor

taftnemlig jeg er ogsaa for denne fidsfte Godhed, fom jeg dog haaber ikke fkal blive den aller fidsfte. Jeg kan nu fige: ikke haver jeg Dyft til at gaae i Seng, men fœvrig er jeg — derfor nu Godnat, og tusinde Gange Tak for det vef-fignede Brev, fom jeg glæder mig til at ffulle læfe mange Gange igien i Morgen.

Torsdag Morgen.

Rahbet, fom anbefaler til Deres Godhed nogle Bøger, fom De nok veed Befked om — thi jeg tør ikke nævne Bind, at De ikke fkal troe, han og jeg ogsaa gjør Dem til Vind-fecretair — beder mig tillige fige Dem, at han kan lære Dem to Ondftaber til Baggesen. Jeg derimod, fom i Grunden dog er mere ond end han, vilde gierne — hvis jeg kunde og De vilde lære det — lære Dem to Godheder, nemlig at være god imod Dem felfv, hvilket indbefatter en dobbelt Godhed, da De er at anfee fom en dobbelt Perfon. Og vilde jeg lære Dem den største Ondftab imod Vaffelfe-beestet, faa vilde jeg atter anbefale Dem Godhed, ogsaa imod ham, da jeg ikke har mindfte Tvivl om, at De juft ved at være ond er god imod ham.

Jeg glæder mig nu over det deilige Veir, fordi jeg er vis paa, De ved at gaae herud vil nyde Vaarglæder. Kommer De, faa fkal jeg plukke Blomfter til Dem og berebe Dem al den Vaarlyft, fom jeg, der ikke har det Mindfte med Vaaren at ftaffe, formaaer. Alleen er virkelig fortræffelig og min ligesaa meget, fom jeg er

. Deres
K. M. K.

101.

Fra Fru Rahbet.

Tiirsdag Nat. [Den 3die Mai 1814.]

Min gode, inderlig kiære Ven!

Jeg kan ikke lægge mig glad og roelig til Sengs, for jeg i et Par natlige Ord har fagt Dem, at det gif mig dybt

til Hiertet at see Taarer i Deres Øine i Aften; thi jeg kan jo ikke følge for mig selv, at det sandsynligviis var mig, der havde bragt disse Taarer i Deres Øine; og hvor smukt det end klæder Dem og Deres Øine, naar Taaren glindser i dem, og uagtet jeg troer det ret gavnligt, at man imellem er lidt bedrøvet: saa vil jeg dog saare nødig bedrøve Dem. Hvergang jeg har bedrøvet Dem, har jeg bagefter følt dette saa dybt og levende, at jeg reent har forglemt, De ogsaa har bedrøvet mig.

Onsdag Morgen.

Da jeg i Nat begyndte at skrive til Dem, var det min Agt, at De skulde have dette Brev i Dag; men da jeg var saa uendelig mat, troede jeg at burde gaae i Seng og begav derfor paa Diebliffet at skrive. Ikke destomindre var jeg neppe aflædt, før jeg havde glemt, jeg vilde i Seng, og jeg tilbragte derpaa en lang Tid herinde, uden andet Lys — thi jeg havde sat Lysene ind ved Sengen — end Maanen. Den betragtede jeg længe her fra Vinduet, uden at engang Deres pudseerlige, skøndt dog meget sandfærdige Berømmelse: at den var det Smukkeste her var, faldt mig ind. Jeg kan ikke nægte, at saalidet som jeg nogensinde har forgaaet mig i denne, saalidt som i nogen anden Natur-Skønhed, saa har dog Maanen altid haft det Herredømme over mig, at den har kunnet stille enhver Uro i mit Sind. Saaledes ogsaa i Aftes; thi De maae ingenlunde troe, at jeg selv billiger en Hefstighed som den, jeg udbviste imod Dem i Gaar, endstøndt jeg ikke kan nægte Dem, at jeg langt bedre vilde kunne taale en lignende Hefstighed af Dem end den kolde, foragtende, spottende Tone, hvormed De undertiden baade frænker og bedrøver mig mere, end De selv veed. At vi paa denne Maade begge frænke Venfabet's hellige Retligheder, er jeg ganske overbevist om, og det bedrøver mig, fordi jeg veed, det ikke allene burde, men ogsaa kunde være anderledes, naar vi begge vare enige om at ville det for fuld Alvor. At ogsaa jeg ved min, maaskee utidige Iverskyge udsætter den Troe, jeg vil leve og døe i, for den

altfor ofte gientagne Bestyldning: at den leder til Forfølgelse imod anderledes Tænkende, veed jeg desværre ogsaa altfor vel. Men fordi jeg veed, at det Bedste kan misbruges og føler det tungt nok, at jeg maaskee ofte selv misbruger det: saa veed jeg dog ogsaa, at det Gode ingensteds er tilstede uden en gavnlig Virkning, end ikke der, hvor det misbruges, og at det heller maa være der saaledes, end aldeles ikke tilstede. Derfor vil jeg holde paa det Gode, jeg har annammet, og bede Gud, at han vil give mig Visdom til at bruge det rettelig efter hans Villie.

Onsdag Nat.

Det er maaskee urimeligt, at jeg nu vil plage mig selv og Dem med natlig Skriversi, for i Morgen at kunne sende Dem nogle altfor ubetydelige Brevstumper; men jeg kan dog ikke godt holde mig fra at sige Dem, at jeg hele Dagen — skøndt jeg har tilbragt den i idelig Commerz — har været ilde tilmode over i Gaar Eftermiddags. Dog ikke allene over i Gaar, men ogsaa over de Dage, som skulle komme, er jeg ilde tilmode; thi Gud veed, om de ville bringe os nogen Glæde; jeg venter ingen og forlanger heller ingen, og jeg veed jo desuden ogsaa nok, at Maret ikke lovede mig bedre ved dets Begyndelse, end hvad det daglig bringer mig. Dette er ingenlunde Klage, skøndt det seer saaledes ud. Med inderlig Taknemlighed paaskønner jeg, hvor uendelig megen Glæde Gud tildeelte mig hidindtil, og gierne vil jeg fra nu af tage idel Sorger af hans lige kærelige Faderhaand. Der er foregaaet megen Forandring med mig paa den seneste Tid; kun det, jeg ønsker uforandret, er ogsaa bleven uforandret. Men nu vil jeg ikke rode mig ind i Materier, der kunde blive uendelige, og jeg er desuden ogsaa alt for syg til at være en Matteredn i Nat. Derfor siger jeg Dem nu kun kortelig, at jeg vist aldrig tiere skal træffe eller bedrove Dem med min Hefthighed; men hvad jeg desværre maae tilføie — da heller ikke selv nyde den Glæde at omgaaes Dem med den frie og varme Aabenhed, hvormed jeg

saa gjerne omgaaes mine tiæreste Venner. Dog maae De aldrig tvivle om, at mit Hjerte uagtet dette bevarer det samme redelige Venstabs for Dem, som da vi begge haabede meest af vort Venstabs. Ganske uden Frugt vil det dog neppe være, og mangler jeg end — hvad De jo ogsaa mangler — den eftergivende Føielighed, som Venner som oftest fordrer: saa har jeg dog al den Kiærlighed og Trofasthed, et sandt Venstabs kræver. Da jeg i dette Brev slet ikke har sagt Dem noget Glædeligt, saa vil jeg dog ende det med det Lechagelige, at jeg har seet Gredebarnet i Dag og — for at bruge Deres egen Talemaade — kunde hilse Dem fra hende. De flytte ventelig snart herud, og stiondt jeg aldrig glæder mig, naar Kiøbenhavnere — som De nok veed, jeg misliender — trække ud paa Landet: saa glæder jeg mig dog nu paa Deres Begne over, at Borgen ikke længer skal staae øde, og jeg ønsker Dem virkelig af Hjertet, at det nye Bassehuus — eller Bassegaarden — thi jeg veed ikke Navnet — maae bringe Dem bedre Glæder, end det gamle Bassehuus efter al Sandsynlighed for Fremtiden vil kunne.

Deres hengivne Veninde

R. M. R.

102.

Fra Fru Rahbek.

Mandag Eftermiddag [d. 9. Mai 1814].

Kiære Ven!

For at De ikke skal mangle Forstrifter, vil jeg nu med stivfrosne Fingre — og desuden halv død af den morderlige Kulde, jeg har udstaaet i disse to Dage, da jeg slet ikke har kunnet have Ild i min Kaffelovn — og en slet staaet, god, langelandst Kragefiær begynde et Brev til Dem, der om det vil lykkes skulde være Svar paa Deres sidste, rørende Brev.

I dette Brev siger De mig saa mange gode, kiærlige Ord, og hvor rørende var det ikke for mig, at paa samme Tid som jeg fik dette Brev, hvoraf jeg saae, at mit sidste Brev havde bedrøvet Dem saameget, var De dog saa mild og venlig imod mig. At vi nu saaledes, oven paa en saa heftig Strid, saa let kunne forsones og see hinanden med Glæde igien, det beviser vist nok, at vore Hjerter ere enigere, end vi selv nogensinde kunne blive; men Striden er dog noget Ondt, og jeg tør gierne lægge til, at den er ond fra begge Sider. De bebrejder Dem, at De er istand til at forsee Dem imod mig, og jeg har ofte nok bebreidet mig, at jeg saa let kan forsee mig imod Dem; men hvad kommer der [ud] af alle disse Bebreidelser? Derimod burde vi begge — og det vist ret alvorligt — betænke, hvilke Bebreidelser der bie os, naar — som maaskee snarlig vil fsee — Gud virkelig adskiller os her paa Jorden. Jeg vil ikke bortjage den frygtelige Tanke, at jeg i det Aar, vort Venstabs nu har seet henrinde, ikke allene har forseet mig, men endog forsynet mig imod Dem ved haard og ukiærlig Udsærd; thi jeg veed, at denne Tanke ikke vil udeblive, naar den Time nærmer sig, da hver Handling af mit Liv vil vise sig for mig i sin sande Gestalt. Jeg vil ikke klage over, at det kiærlige Forsyn, der lod Venstabs stienke mig saa høie og rene Glæder, ogsaa lærte mig, at det, misbrugt, maatte bringe Sorger, jeg hidtil ikke havde kiendt. Nei! takke vil jeg for Sorgerne som for Glæderne; thi begge Deeles komme dog fra den kiærlige Fader, der ikke kan og ikke vil forstøbe sit Barn, men lede og opdrage det, som det er bedst og gavnligst, snart ved mild og kiærlig Tugt, og snart ved tunge Fristelser og Gienvordigheder.

.....

Blandt det Meget, Deres Brev kunde give mig Anledning til at skrive om, er især tvende Ting, jeg ikke bør forglemme. De skriver, at de sidste Linier i mit Brev vilde have gjort Dem mere ondt, end de gjorde, om De kunde troe, jeg i Alvor havde skrevet dem; og De bebrejder mig, at jeg vil

Saa Dem med Spøg, som rammer Deres Hierte. Kan De virkelig troe saa ondt om mig? Nei, min gode Ven! saa letfindig kan jeg ikke være, om jeg endog undertiden kan tage det let og spøgende, som De tager alvorligt. Jeg har virkelig i fuld Alvor skrevet, hvad jeg ønskede Dem, og jeg undte Dem endnu bedre, end jeg skrev og ønskede. Men fordi jeg ønskede Dem bedre Glæder end de, jeg seer mig istand til at tilveiebringe for Dem, skulde jeg derfor nødvendig mene, at hvad jeg kan give derved skulde fordunkles? Saaledes kunde jeg kun for Spøg mene; men for Alvor kunde jeg ikke engang troe mig forglemmt af Dem den uhyfsalige Nyaaarsmorgen, da De dog bedrøvede mig saameget ved en Afsærd, der havde i det Mindste Udseendet af en meget letfindig Forglemmelse. De behøver altsaa vist ikke at bede mig troe fast og uroffelig paa Dem; thi det gjør jeg nu meer end nogensinde. Og som jeg troer, at jeg — hvormeget jeg end kan have forseet mig imod Dem — er Deres Venstab værd, fordi jeg veed, at jeg har et redeligt og kjærligt Sindelag imod Dem: saa veed jeg ogsaa, at De i al Oprigtighed er min Ven. Men alt dette kan jo gierne bestaae med at jeg ønsker og tildeels ogsaa haaber, at Borgen maa kunne bringe Dem bedre Glæder end Hytten, der efter Sandsynlighed daglig vil faae et sørgeligere Udseende. Rahbets Hypochondri tager desværre daglig til; og skøndt jeg altfor vel kan forklare mig den, da jeg desværre veed, at hans Tro og Meninger kun er en svag Støtte, lidet stiftet til at bære den Byrde, Tiderne paalægge ham, som os Alle: saa kan jeg dog ikke ligegyldigt betragte det. Og hvad mig selv angaaer, da har vist nok hverken Sygdom eller Betyrninger — som det i dette Aar ikke har manglet mig paa — berøvet mig det mindste Gran af min Tro eller min Forhaabning; men jeg har dog tabt min Munterhed og er bleven mere menneskesky — thi jeg vil dog ikke troe, jeg er bleven mere menneskefiendt — end jeg tilforn har været. Jeg kan vist ogsaa ligesaa vel som min Broder sige: at Livet er mig en tung Byrde; og jeg kan heller ikke nægte, at jeg selv i de

bedre Menneskers Foretagender seer mere Tomhed og forsængeligt Væsen end nogenfinde, hvilket forleder mig til mere Bitterhed i mine Domme, end der ligger i min Natur eller boer i mit Hierte. Kort sagt, der er virkelig foregaaet en stor Forandring med mig paa den senere Tid, saa jeg ikke kan troe andet, end at det maae betyde eller bebude Noget, som Gud ene veed, hvad er.

Mit hele Vegeme er nu saa stivt af Kulde, saa at jeg maa lægge mig. Men ingen Kulde hindrer mig dog fra at tænke varmt og kjærligt paa Dem, min varme og kærlige Ven! og at nedbede Guds faderlige Velsignelse over Dem nu og altid. Han unde mig Kraft til at være Dem den Veninde, jeg gierne vilde være! Han styrkte ogsaa mit Mod, naar det er paa Veie at synke — og mit Vensteb vil da ogsaa kunde styrke Deres! Maa skee at der blandt dem, der ere mig de Kæreste i Verden, ikke er en Eneste, der trænger mere til mig, end De — derfor vil jeg ogsaa være Dem alt hvad jeg formaaer, og vi skulle vist ikke adskilles før end Gud adskiller os!

Deres uforanderlige
A. M. A.

103.

Fra Fru Rahbek.

Freddag Nat. [13. Mai 1814].

Min gode, velsignede Ven!

. . . . I blandt det meget uendelig Velsignede, som Deres Brev indeholder, vil jeg nu kun berøre en eneste Gienstand og giemme det Øvrige til bedre Leilighed. Thi jeg bør dog saasnart som muligt betage Dem den falske Formodning — jeg ventelig selv har givet Dem Anledning til — at nogen betydelig Sorg nedtrykker mig. Saare utatnemlig

103. Deres Brev: dette Brev mangler.

at have større Anledning til Sorg end til Glæde; thi om jeg end kender Sorgen ligesaa vel som Glæden, saa erkender jeg dog ingen anden egentlig Sorg end den, der anstaaer ethvert Menneske, der frygter Gud, og som en Christen nødvendig maa have følt. Vel har jeg ofte maattet sørge for og over Andre, fordi mit Hjerte altid maatte tage en meget levende Del i deres Skiebner, som det bandt til sig; men i det Heele taget vare Sorgerne, der mødte mig, kun saa imod Glæderne, og jeg veed lange Tider af mit Liv, da Glæderne blomstrede allevegne for mig, og jeg næsten ikke vidste af Sorg at sige. Intet Gode, som jeg satte høi Priis paa, har Gud ladet mig savne; og han vidste det jo ogsaa saa vel, hvilke Glæder der bedst stikkede sig for det Varn, der altid har kunnet og endnu frimodig tør sige:

Du, Alvidende! det veed,
At af Dig jeg ei begiarer
Det, som Møl og Røst fortærer,
Jkke Livets Herlighed.
Lad det komme, lad det vige,
Herre! det er ei dit Rige,
Og Du kan det ei forgiette,
At for Alt jeg søgte dette.

Men naar jeg nu seer tilbage paa mit Liv og maae betiende, at det aldrig har været glædeløst; naar jeg med Taknemlighed erindrer, at som ædle og gode Menneskers Agt og Kiærlighed allerede hædrede min tidligste Ungdom, saa have de ledsaget mig mit Liv igiennem og ville sikkert følge mig til Graven: saa maae jeg vel erkende, at jeg har større Grund til Glæde end til Sorg. Men desuagtet kan jeg dog gierne — som Carl — være mæt af Livet, skøndt dette ligesaa lidet af Frygt for, at det skal bringe mig ny Sorger, som fordi jeg veed, at det ikke kan bringe mig ny Glæder. Og Forandringen, der er foregaaet med mig, kan jeg ogsaa ganske roelig betragte, da den ikke i mindste Maade vedkommer mit inderste Væsen.

Tag nu tiltafte med disse Par Ord, inderlig kiære Ven! og vær overbevist om, at det virkelig hører til mit Livs Glæder at oplive dit Haab og styrke dit Sind, hvilket jeg ogsaa ufortrøden skal vedblive, saa længe Gud under mig at kunne det.

R. M. R.

104.

Fra Fru Rahbet.

[19. Mai 1814. Christihimmelfartsdag.]

Kiære, gode Ven!

Det nærmer sig nu den natlige Stund, da jeg saa gierne vil henvende Tanker og Ord til Dem, der nyelig saa sødt har sagt mig, at jeg i den tause Midnatstimes Tensomhed selv i det Fjerne dog altid er Dem nær. O, at jeg altid var Dem nær, saaledes som jeg skulde og burde være det og ogsaa gierne vilde! Men naar jeg dog ofte saa tungt maae føle, hvor lidet stiftet jeg er til, selv naar jeg virkelig er Dem nær, at være som jeg skulde, burde og vilde: saa kan jeg heller ikke undre mig over, at De er tolv og fremmed imod mig, som det undertiden synes mig, De er. Det er mig høist sørgeligt, at jeg reent maae mistvible om, at vi — om vi endog længe skulle vandre sammen — nogen- sinde kunne lære at omgaaes hinanden, som vore Hierte fordrer det, og at vort Vensteb ikke skal kunne blive saa reent og roeligt, som jeg veed Vensteb kan være. Forbrede jeg ikke Mere og Andet i Vensteb, end de Fleste fordrer, da kunde jeg lettelig tilfredsstille mig selv og let blive tilfredsstillet; men fordi jeg kiender den æbleste Forbindelse, der kan have Sted iblandt Mennesker, i en Skikkelse, saa høi og reen og uegennyttig, som maaskee kun meget Faa have kiendt den: saa maae jeg naturligviis have en ganske anden Maalestok. Og om jeg end maae tilstaae, at jeg ikke kom saavidt,

som jeg nu er, uden over Ujævnheder og imellem Stier og Klipper: saa veed jeg dog ogsaa, at jeg dengang havde Ungdom og dens mangehaande Fristelser at kæmpe imod, og at jeg dog overbandt det Altsammen. Men hvor langt lettere maatte Seiren ikke nu være mig, og hvor vanskelig er den dog ikke? Jeg anklager ingenlunde Dem, gode, elskværdige Ven! men jeg anklager mig selv og beder Dem tilgive, at jeg ikke lader det Hierte, der dog er saa kjærlig fundet imod Dem, ene raade mig.

Nu vil jeg ikke plage Dem længer, men kun sige dette: at det gjorde mig ondt, De ikke stod hos mig, da jeg, efterat Caroline havde forladt mig, stod næsten en Time i Winduet og hørte Rattergalen slaae saa gemütlig, som jeg ikke i adskillige Aar har hørt det. Fremdeles gjorde det mig ondt, at De ikke sad her og jeg i min Krog, da jeg forlod Rattergalen og ventede — ikke paa Forræderen Carl Heger (thi jeg vidste jo nok, at han blev borte, siden han havde sagt bestemt, at han kom) men halvveis paa Onfelen, der havde lovet at komme, ifald der var Muelighed i at slippe fra den store Ole, og heelveis paa Egernet, der vist havde været gladere ved at finde Dem her i Stuen end ved at møde Dem paa Weien.

Godnat nu, søde, velsignede Ven! og vær ikke vred paa mig, men kom snart til mig en Aften; thi jeg har virkelig faaet den Flyvelyst, at jeg vil gaae over med Dem i Søndermarken og høre paa Rattergalene.

Maaskee De i dette Dieblis tænker lidt paa mig — gib De gjorde det, og saa venligt som jeg nu tænker paa Dem!

Deres

stakkels, dimlende K. M. H.

Mandag [Fredag] Morgen.

Jeg maae dog endelig i Dag tilføie, at det fornøiede mig meget, da Rahbek i Morges forklarede mig Deres Bortgang i Aftes, der rigtig nok gjorde mig ondt, som det altid

gjør mig ondt, naar De paa den Maade forlader mig, saa jeg ikke kan vide, om det ei er mig selv, der har fordrebet Dem. Men saameget er dog vist, at De havde Uret i at støde Dem over, at jeg meente De vilde til Langbergs; thi det var virkelig en ganske ustyldig Meening, som der ikke var det ringeste Ondt i. Troer De virkelig, at jeg ikke skulde kunne finde det ganske rimeligt isald De, naar det falsdt Dem for kiedsommeligt her, gif derover? eller troer De, jeg tvivler om, at det vel og imellem turde hælde, at der var saa kiedsommeligt, saa at det kunde være rimeligt, De gif herover? Men een Ting ønskede jeg rigtig nok af Dem, det nemlig, at De altid ganske aabent vilde forklare mig, hvad der vel i sig selv er ubetydeligt, men som dog kan give Anledning til adskillige falske Formodninger, eller — som det hedder her — husiske Formodninger. Dog tvivler jeg ikke paa, at dette Ønske ikke vil blive opfyldt, saa ringe og let opfyldeligt som det dog er. Men kan De saa fortænke mig i, at jeg heller ikke tør vente Deres Fortroelighed ved alvorligere Veiligheder? Dog behreider jeg Dem Intet; thi jeg kan dog ikke forlange, at De for min Skyld skulde aabne, hvad der er tilsluttet fra alle Kanter. Kunde jeg kun selv aabne — ikke hvad der er tilsluttet, men bundet hos mig selv; men dertil skulde Himmeriges Nøgler, som kun formaae at løse, hvad der er bundet paa Jorden.

Jeg vil nu ikke plage Dem længer, men heller opmuntre mig lidt ved at høre paa den velsignede Nattergal, der næsten er lige uden for mit Vindue. Kun gientager jeg min Begjæring: at De vil komme snart og see mildt og venligt til

Deres

R. M. R.

Fra Molbech.

Den 5te Juni 1814.

Min gode, kjære Veninde!

Inden jeg siger Dem noget af det, som det er min Hensigt at sige i disse Linier, og som jeg troer det gavnligt ikke at holde tilbage — vil jeg høitidelig forfikkre Dem, at jeg ogsaa i dette Dieblif, ja til enhver Tid, naar jeg gaaer ind i mig selv, erkiender, at jeg i flere Maader ikke har viist mig den høie og inderlige Godhed, som De har stienket mig, værdig — at jeg har givet Dem Anledning til at antage mig for meget ufsjønksom og utaknemmelig, og at jeg ofte endog har ladet mig henrive til en usømmelig Hefstighed og Haardhed i Samtaler med Dem. Jeg erkiender disse og flere Forseelser imod Dem. Jeg vil ikke fremsføre et eneste Ord, der kunde bidrage til at formilde min Brøde. Men efterat jeg af mit inderste Hjerte har bedet Dem, hvis det er Dem muligt, at tilgive mig Forseelser, der endnu lægge mangan tung Byrde til Bægten af de øvrige Synder, der betynge min Samvittighed — vil jeg ogsaa bede Dem Selv i Mulighed at betænke, om der gives Noget i eller udenfor mig, der kan være i Stand til at undskyldte nogen Deel af de Forseelser, hvori jeg desværre alt for tidt har gjort mig skyldig imod Dem. — Jeg veed, at om noget saadant gives, vil ikke blot Deres Retfærdighed, men ogsaa Deres Godhed frembrage det med al den Selvfornegtelse, som Deres ædle Hjerte besidder. Men jeg kan og vil ikke fordrø nogen Staausel af Dem. Hvor jeg har feilet, der vil jeg lide — og sandelig, ingen Straf kan være mig haardere end den, at have fortient den ved min Udfærd imod Dem. Men dette turde jeg vel lægge Dem paa Hjerte — at saa sandt det er, at De ofte kan have Aarsag til at fortørnes paa mig, saa vil De ikke blot ved at tilgive føle den salige Glæde, som vel saa Hjertes kunne nyde, som Deres; men en maastec endnu stønnere og ædlere Løn vil vorde Dem til Deel, saa

tidt De ikke blot har overbeviist mig om en Forfølelse eller tilgivet mig den, men ogsaa bidraget til at lede mig paa den bedre Vej, der kan føre mig bort fra Brøde og Synd. De kan sige mig, at det er min Pligt selv at arbejde paa, at den Erkiendelse af det Rette, som jeg ikke fattes, ogsaa maa vorde synlig og virksom i mit Livnet — men saasandt Deres Hierte slaaer varmt for den Ven, som De har høvet saa høit, vist ikke for at lade ham synke saameget dybere — saa sandt vil De vist altid føle Tilfredshed i Deres Indre, saa tidt De, udrustet med saamegen Kraft, er i Stand til at styrke hans Svaghed. Gud give, at dette ikke maatte synes Dem et forgieves eller unyttigt Arbejde! thi aldrig har De fundet, aldrig vil De finde mit Hierte luffet for noget Ord, som kommer fra Deres — og hvormange har De sagt mig, der have trængt sig til min Siæls Indre? — Gud give ogsaa, at De maatte faae den Overbeviisning, at selv hvor De ikke kan virke paa min Tro, kan De virke dybt og kraftigt paa min Følelse for det Sande og Gode, uden hvilken enhver Tro er død.

Men jeg forlader en Gienstand, hvori jeg i denne Time ikke kan fordybe mig mere. Jeg finder mig i dette Øieblik ret ilde og beder Dem ogsaa paa Grund heraf at tilgive Uorden og Mangel paa Klarhed i mit Brev. Men langt mere beder jeg Dem, at De med det kærilige Sind, der aldrig forlader Deres Hierte, naar De ikke Selv troer at burde paa nogen Maade gjøre Vold derpaa — vil læse de Par Ord, jeg endnu har at sige Dem, og som jeg i Aften umulig kan lade være usagte. — De har i den senere Tid flere Gange gjort mig en Bebreidelse, der aldeles ikke rammer mig, men som jeg dog ikke heller saa idelig kan modtage. De har bebreidet mig Mangel paa Aabenhed og Fortrolighed — uagtet der er intet Menneſte paa Jorden, for hvem mit Hierte er aabent, som for Dem. Mere end engang har De fremsat denne Bebreidelse uden at ville forklare mig, hvorpaa De grundede den. Mere end engang har De, ved at lade mig læse i Deres Udvortes et mig ufor-

klarligt Mishag med mig, forstyrret min Rolighed og forstemt mit Sind. Dette har vist ikke været Deres Hensigt — men hvorfor De, naar min hele Siæl er fuld af den inderligste Hengivenhed og Fortrolighed imod Dem, vil sønderrive dens hele Harmonie og sætte mig i en Stemning, der gjør mig utilfreds med mig selv og hele Verden — og det uden at ville forklare mig en ufortient Bebreidelse, uden at ville engang tillade mig den Aabenhed og Fortrolighed, som De paastaar, jeg negter Dem — dette er jeg ikke i Stand til at bringe i Forening med det rige Maal af det sømmeſte Venſkab, hvorved De til andre Tider gjør mig ſaa uſigelig lykkelig. — Jeg vil nu blot opholde mig ved det, der til en lidet behagelig Dag har givet mig en mørk og forstemt Aften. Mit Forſæt, da jeg i Eftermiddag gik ud til Dem, var at blive hos Dem til Kl. 5 eller 6, at gaae en Times Tid til Vangbergs, og derpaa at gaae hjem, fordi jeg efter en ſøvnløs Nat hele Dagen har befundet mig ilde. Jeg blev, ſom det altid ſkeer, længere hos Dem, end jeg havde foreſat mig — jeg ſagde Dem, at jeg vilde gaae et Dieblikt bort, for at komme igien og endnu blive en Times Tid eller to hos Dem, i Fald der ingen andre kom, da jeg var meget lidt ſtiffet til at tale med Fremmede. Hvorledes kunde heri ligge nogen Tilbageholdenhed? Hvad ſkulde bevæge mig til den Faltſthed at ville tvinge mig til at komme til Dem, naar jeg hellere vilde være paa et andet Sted — og naar har De erfaret noget af eller om mig, der kunde berettigede Dem til denne Tro? — De kan dog viſt ikke for Alvor tillægge mig, at jeg kan finde det intereſſantere hos Vangbergs end hos Dem; og den Glæde, jeg ſtundom kan have af at ſee den elſtværdige Pige, ſom jeg aldrig har ſeet hellere end hos Dem, vil De dog finde meget uſtyldig. Jeg har haft den Overbeviſning, at denne Glæde havde fundet Deres Deeltagelſe — maatte jeg dog kunne erfare, hvad det er, hvorved jeg kan gjøre Dem imod uden at vide det, og naar mit Hierte veed ſig reent og frit for det mindſte Hang til at ville det! — Vilde De ſkiente mig den Fortrolighed, ſom

mit Hierte aldrig kan negte Dem, da vilde vist mangen Sky ikke oprinde paa vort Venstabs klare Himmel.

Gode, ædle Veninde! lad intet af disse Ord synes Dem sagte i en ond Mening. De ere det ved Gud ikke! — Jeg har sagt Dem med den fuldeste Aabenhed, hvad jeg i disse Dieblis kan sige Dem for at bidrage til at tilintetgjøre saadanne Misforstaaelser, der maaskee kunde tage en for mig saare ulykkelig Vending. Men jeg har maaskee ikke tilfredsstillet Dem, og jeg vilde ansee mig for lykkelig, om De vilde give mig Leilighed til at udvikle enhver Ting for Dem, som De troer mig i Stand til at holde tilbage for Dem. — Jeg ønsker Dem med trofast og kiærligt Sind en rolig Nat, som jeg neppe faacr, og mig Deres venlige Tanke i den tause, natlige Stund!

106.

Fra Fru Rahbek.

Søndag Nat. [5te Jun. 1814.]

Taknemlig ved Erindringen af saa mangen reen Glæde, jeg skylder Dem, saa mangen skøn Blomst, der uden Deres Venstab ikke vilde have tilsmilet mig Trøst og Glæde, kan jeg vel samle mit uroelige, bekymrede Sind saameget, at jeg kan skrive et Par Ord til Dem, min evig kiære, evig dyrbare Ven! for at sige Dem, at jeg er inderligere bedrøvet over, at jeg saa uafsladelig skal forstemme Dem, end over at De ligesaa ofte forstemmer mig. Hvor ere de nu, de fortryllende Dage, som De engang skrev om til mig, men hvis Erindring staaer dybere indpræget i mit Hierte end blotte Ord formaae at indpræge den? Hvorfor skal jeg saa ofte vende et bekymret, uroeligt Hierte til Dem, til hvem jeg tilforn altid kunde vende Hiertet roeligt og glad. Har jeg ene Skyld i den ulukksalige Uenighed, der har taget Sæde imellem os, saa vil jeg bede Gud aabne mine Øine, at jeg maa kunne see at Skylden er paa min Side. Men vidner

ogjaa Deres Samvittighed imod Dem — som min desværre ofte gjør det imod mig — saa søg ogjaa De at erkiende Deres Skyld. Thi uden en saadan gienfærdig Erkiendelse, uden en redelig Bestræbelse fra begge Sider vil der aldrig mere komme Enighed i vort Venstreb. Kunde jeg elske de Saa, der ere mig kiære fremfor Alle, saaledes, som jeg seer saa Mange sige og mene, at de elske deres Venner, saa kunde jeg vist nok være meget ligegyldig ved den Tanke, der nu forekommer mig saa rædsom: at vi her i Verden neppe nogenfinde mere skulle føle den Hjerternes Enighed, der engang gjorde os saa glade. Men det, der er min eneste Trøst, er dette: at det er Verden, der adskiller os, og ikke vore egne Hjerter, der ønske eller virke denne Adskillelse. Vel bliver det mig altid uforklarligt, hvorledes to saa høist forskiellige Mennesker have kunnet fatte et saadant Venstreb for hinanden; men jeg skal aldrig fortryde det fra min Side, hvormeget end min Sorg og Uro skulde voqe. Jeg veed det til fuldeste Overbeviisning, at De er et sjældent og ædelt Menneske, og derfor skal De i mine Dine giælde selv da, naar jeg maaskee slet ikke mere skal kunne glæde mig ved at have nogen Deel i Deres Hjerter. Og jeg veed det ogsaa temmelig vist, at dersom De ikke nu havde faaet det saa fast i Hovedet, at mit hele Væsen er idel Urimelighed, saa vilde De heller ikke krænte og bedrøve mig ved saa mange ubetydelige og urimelige Anledninger, og følgerlig heller ikke tilbrage Dem saa megen Krænkelse og Bedrøvelse, som jeg nu voldes Dem. Jeg veed ogsaa, at hvad der udsætter mig for den tungeste Krænkelse fra Deres Side og gjør Dem til den strengeste Dommer over mig, er det gudelige Sind, jeg dog aldrig har roest mig af at besidde, men kun at efterstræbe. De kiender ikke allene Svagheder, men Synd hos mig, fordi min aabne Character ikke har kunnet eller villet stikle den for Dem. Men naar en Ven aabner Dem sit hele Inderside, og De da maa se Synd, fordi den boer i ethvert Menneskes Bryst, skal De derfor troe, at hans Gudsfrugt er Hyklerie? Skal De da trium-

phere over hans Synd, eller mon ikke snarere styrke og opmuntre ham til at overvinde den? Dette vil maaske synes Dem en haard Bebreidelse, men vist nok er det, at Deres Udfærd imod mig undertiden har været saaledes, at det maatte forekomme mig, som om det ikke var Dem ukjært at opvække min ulyskelige Hefstighed til den Grad, at det skulde blive indlysende for mig selv, hvor lidet jeg fortjener at bære det Navn, der dog er den højeste Hæder, jeg eftertragter. Men den Gud, som seer i det Forborgne, den Frelser, som ogsaa fritjødte mig for Synd og Død, veed, om jeg stræber at danne mit Sind efter Guds Villie, for at have mig over Andre eller for at tæfkes ham. Derfor De fiendte mit hele Liv, vidste hvor tidligt jeg lærte at stille Skinnet fra det Virkelige: saa vilde De vist ikke troe om mig, at jeg nu, da jeg mener at være mod mine Dages Ende, skulde kunne tilfredsstille mig selv med et bedrageligt Skin. Men uagtet jeg desværre veed mig saa langt fra Maalet og daglig maa kæmpe med Synd og Daarlighed i mit eget Bryst, saa forsager jeg dog ikke. Jeg begræder ingen tabt Ustyldighed, der svandt med Ungdommen; thi jeg veed det, at den Ustyldighed man drømmer om at finde der, hvor Gladsen endnu er i Diet og Roserne paa Kinderne, er ikke den himmelske Blomst, der aldrig maae visne; og jeg veed det lige saa vist, at aldrig gav Jorden denne sin Næring.

Mandag Morgen.

Udandt det Meget, jeg ikke har faaet Dem sagt i Nat, er fornemmelig Sæt, jeg ikke bør forglemme, det nemlig at forklare Dem, hvorfor Deres Kiertejn ikke vare mig kiære i Gaar. Jeg vil ingensunde benægte Mueligheden af, at jeg denne Gang, som saa ofte tilforn, kan have misforstaaet Dem; men da har De sandelig ogsaa selv givet mig Anledning til denne Misforstaaelse. Sæt Dem i mit Sted og forestil Dem, hvorledes De selv maatte forekomme mig, da jeg næsten fra De kom og indtil De gif ikke saae andet end

i min Stue var Dem imod, jeg vil ikke tale om, at ethvert Ord jeg nævnede var Dem imod, thi saaledes har det jo desværre været saalænge. Mon der da slet ingen Grund var for mig til at mene, at den Taknemligheds=Pligt, der om den ikke er det Eneste, dog sikkert er det Betydeligste af det; der binder Dem til mig, holdt Dem fra det Sted, hvor jeg jo dog meget vel veed, at Deres Hierte er. Men naar jeg nu meente dette, kunde det saa andet end være mig imod, naar De ved tvungne Kiærtegn vilde holde mig stadeløs? Nei, min gode Ven! lad mig engang for alle sige Dem det: at jeg har et Hierte, der er høimodigt nok til at kunne bære ethvert jordisk Savn, men alt for fuldt og varmt til at kunne tilfredsstilles paa den Maade.

Jeg maae desværre nu afbryde, da jeg ikke tør opholde Stine; men saasnart jeg finder Leilighed, vil jeg forklare mig videre om mange Ting, som det er mit Hierte vigtig, at De skal vide, hvad jeg mener og tænker derom. Med dyb Bekymring erindrer jeg nu, hvor langt anderledes mit Sind var tilmode, naar jeg forrige Sommer skrev til Dem. Jeg føler Braadden i mit Hierte, og jeg erkiender det for min Pligt at udrive den, om end Hiertet skal sønderrives, hvorfor Gud ene maae raade. I hans faderlige Betskiærmelse overgiver jeg ogsaa Dem, min evig kiære Ven! liid ganske paa ham og ikke paa noget Menneſte, thi det bedste er dog kun et svagt Redskab i hans Haand; men ham tilhører Magt og Værd i al Evighed!

Deres

bekymrede, men dog ikke utroſtelige Veninde

R. M. R.

107.

Fra Molbeck.

Den 6te Jun. 1814.

Min evig fiære Veninde!

At en heftig Smerte, hvoraf jeg idag uafsladelig pineß, betager mig Evne til at besvare Deres sidste Brev — er maastee ingen Stade. Jeg vil maastee om nogen Tid bedre kunne giøre det, naar jeg dybere og med et mere roligt Sind faaer overveiet dets Indhold. Alt for vel føler jeg desuden ogsaa idag, hvad jeg altid vil føle, at ethvert Ord, jeg kunde siige til mit Forsvar, er overflødigt og unyttigt, hvis Deres Hierte selv ikke føler sig i Stand til at forsvare mig. Har dette fældet en ugientaldbelig Dom over mig — hvorfra skulde jeg da hente Midler til at ombende det? Som jeg er, saaledes har De jeet mig, bedre og næiere end noget andet Menneße. Veed De Intet til min Undskyldning, saa gives der Intet; thi jeg dover vist ikke formeget ved at siige, at De kiender mig bedre, end jeg kiender mig selv.

Alt jeg er bleven slettere i Deres Dine, uden at jeg er mig nogen Forandring bevidst, der kunde giøre mig væsentlig anderledes, end jeg var i den Tid, da jeg var lykkelig nok til at behage Dem — er en af de sørgeligste Erfaringer, jeg i mit Liv har giørt. At forklare mig Grunden til denne Omstiftning er mig umuligt; thi ogsaa tilforn har jeg ved enkelte Veiligheder været uheldig nok til at giøre Dem imod og fortiene Deres Misshag — men De har da tilgivet mig, og Deres Hierte har efter Tilgivelsen ikke vendt sig fra mig. Hvor nagende og hvor bittert føler jeg, at det nu er anderledes! De dømmer og fordømmer mig nu ikke efter mit hele Væsen, men efter enkelte Fragmenter, efter enkelte Svagheder og Forsælsjer. De vender Deres Hierte fra mig, selv da, naar mit er varmest og mest aabent — De siger mig

selv, at De er anderledes tilmode ved at tænke paa mig eller skrive til mig, end De tilforn har været; men, saavist Gud lever! det er ikke saaledes med mig. Aldrig har jeg endnu tænkt paa Dem, uden at Glæden har fundet Vej til mit Hjerte; aldrig har jeg seet Dem, uden at jeg har følt mig lykkelig ved Deres Syn. — De synes nu at fordrø af mig, at jeg skal være anderledes, end Gud og Naturen dannede mig — dette bliver en evig Umulighed. De fordrer af mig, at jeg skal erkende min Skyld og anvende rebelig Bestræbelse paa at aflægge den — dertil er De berettiget, og De skal see mig at opfylde denne Fordring, saavidt Gud dertil vil give mig Kraft. — Men Intet skal jeg mere vaage over, end over at bevare den min bedre Naturs Gave, den Kiærligheds levende Spire i mit Hjerte, som Livet desværre uafsladelig har stræbt at kvæle, men som det dog endnu aldrig ganske har kunnet udrydde. Selv miskiendt af Dem, skal jeg aldrig ophøre at elske den Haand, der har det i sin Magt at slaae de dybeste og smerteligste Saar i mit Hjerte; og denne Følelse vil De aldrig kunne udrydde fra min Siæl selv ved den grusomste Haardhed. De vil i Dieblit kunne krænke, maaskee endog forbittre mig — men aldrig kan Solen gaae ned over min Fortrydelse.

Tro heller ikke, at jeg er mindre kiærlig findet imod Dem, fordi jeg idag og i Gaar maaskee har skrevet i en Tone, der kunde synes uvenlig; og lad det ogsaa her være Dem magtpaaliggende at adstille det Virkelige fra Skinnet. — Dette gjør jeg selv mere, end De maaskee troer; thi skøndt jeg let kan henrives, lader min Fornuft sig dog ikke saa let fængsle.

Jeg veed, at De nu miskiender mig — jeg veed ogsaa, at en ond Dæmon er virksom for at kaste Tvedragtens fortærende Ild i vort Venstabs lykkelige, uskyldige Flor — men Gud vil holde sin mægtige Haand over det, som er kommen fra ham og fra det Godes Kilde, og kun det, der ikke fortæner at leve blandt ædlere Mennesker, vil han lade

finde sin Undergang. Dette er min faste Tro — i denne og i den Tro, at De, hvor De nu misstiender mig, engang vil see mig og mit Forhold til Dem og mine Forfølsjer imod Dem i et klarere Lys — beder jeg Gud og Dem at styrke mig! Jeg beder ogsaa Gud, at jeg aldrig maa see Dem anderledes, end jeg seer Dem nu — thi vel tør jeg troe, at de ere faa, der see Dem i et renere eller mere kjærligt Lys!

Deres Brev skal jeg ofte læse og ofte begrunde. Maaskee vil ogsaa endeel, som endnu er mig mørkt, i den kommende Tid opklares for mit Øie.

Deres trofaste, evig hengivne Ven
Molbeck.

Lirsdag Morgen.

Jeg kan idag, da jeg efter en meget urolig Nat befinder mig ganske ilde og plaget af bestandig Smerte, ikke tænke med nogen Rolighed, og kan mindst tænke paa det, der giver mit Sind den samme Smerte, der uophørlig piner mit Legeme. Men jeg kan finde Trøst og Glæde i at tænke kjærligt og venligt paa Dem — og den Tanke er ganske forjaget af min Siæl, at De mindre venligt end ellers minde ham, som Deres Deeltagelse saa tidt har skienket den sødeste Trøst. Jeg vil heller ikke idag læse Deres sidste Brev, men nogle af dem, der evig ville blive mig en sød Glædeskilde. Det er mig umuligt, idag at tænke mig Dem fortørnet eller fortrydelig; men jeg seer Dem forsonet, som Fredens og Godhedens milde Aand, at række mig den evige Himmelblomst, der aldrig kan visne i Deres Hierte!

Fra Fru Rahbet.

Tirsdag Aften. [7de Jun. 1814.]

Den venlige Morgen-Hilsen i Deres sidste Brev fortæller, at jeg i denne natlige Stund ikke allene henvender mine Tanker, men ogsaa nogle Ord til Dem; thi jeg bør ikke fortie Dem, at denne lille, venlige Slutning af Deres Brev har trøstet og opvarmet mig ligesaa meget, som den øvrige Deel af Brevet har bedrøvet mig med den kolde, uvenlige Tone, jeg maaskee har fortient, men som jeg dog ikke kan høre ligegyldig, naar den kommer fra Dem. Var jeg nu blot lidt mere stiftet til at skrive; men jeg føler mig umaadelig slet, hvilket jeg vel især maae tilskrive en ny Fortiørelse, jeg hentede mig i Gaar ude i Haven, hvor jeg, uagtet den slemme, kolde Vind, tilbragte megen Tid, for at see Petersens Døttre arbeide og tildeels ogsaa selv arbeide med dem, baade om Formiddagen og om Eftermiddagen. De maae derfor, min gode og kiære Ven! tage tiltakke, som det kan blive denne Gang, og undskyld, isald jeg kommer til at sige Dem ganske andre Ting end de, jeg vilde sige Dem. Tak, fordi De seer mig række Dem den evige Himmelblomst — o gid jeg kunde det! — gid jeg kunde række Dem den saa frodigt spirende, som jeg ofte har følt den i mit Hierte. Ikke for at give Dem Noget, som De selv savner — thi jeg veed, at den heller ikke er uddød hos Dem — men for at bringe Dem det Bedste, jeg eier, vilde jeg række Dem denne Gave af min bedste, eneste Rigdom. Den fortryller ikke ved nogen Skønhed, som Diet kan see; men den fylder Hiertet med salig, navnløs Glæde, udvider det og smykker det til et Tempel for Gud. Men dersom vi ville, at den aldrig skal kunne visne i vort Hierte, da maae

108. De sorte Riddere: det nylig udkomne romantiske Epos af Ingemann.

vi fremfor Alt kunne fornægte os selv; thi ingen Opofrelse er saa stor, at jo det Hierte maae være bereed dertil, hvori den skal kunne trives. Men naar vi uafsladeligen vogte og pleie den, naar vi dagligen nedbede Guds milde og kiærlige Aands Velsignelse over den, saa kan Tiden ikke formindste dens Skjønhed eller svække dens Kraft; og naat vi engang staae ved Tidens Grændse, hvor vi skulle nedlægge al jordist Herlighed, saa have vi den store Trøst, at vi dog bringe det med os ind i Evigheden, der er langt hyperligere end Alt, hvad vi have modtaget af Jorden og nu maae give den tilbage. Hvor har nu mit Hierte ikke udvidet sig, medens det har sysselsat sig med disse hellige Betragtninger! O, men at kunne anstille saadanne Betragtninger, og at føle Hiertet udvidet derved, er kun Videt imod dette: villig og glad at bringe ethvert Offer, som dette kræver. Hertil styrke mig Gud med hans hellige Aand, og Erindringen om Ham, der bragte det største Offer, Jorden har seet, lære mig at ansee ethvert Offer, Gud kræver af mig, for ringe! Og De, min gode, kiærlige Ven! til hvem jeg vender et kiærligt Hierte i denne taus Midnatstime, De maae ogsaa styrke og opmuntre mig til Udøvelsen af de Pligter, hvis Hellighed jeg saa tidlig har erkjendt. Og som De fordrer Overbærelse af mig, saa maae De ogsaa vise Overbærelse imod mig, ogsaa lade Meget i og uden om mig tale til mit Forvar.

Mere kan jeg ikke sige Dem nu; men jeg haaber, at disse Ord, jeg nu har sagt, ville finde Afgang til Deres Hierte og overbevise Dem om, hvor langt mit er fra at vende sig fra Deres. Jeg har ikke Hierte nu til at forsvare mig mod Bestyldninger, der vist ikke komme fra Deres Hierte; men saameget kan jeg dog sige: at har jeg gjort Dem falske Bestyldninger, saa har De heller ikke staaet mig. Men nu Godnat, forunderlig elstværdiske Ven, som jeg aldrig vilde kunne vende mit Hierte fra, men maatte have uendelig fiær, selv om den Tanke blev rodfæstet i mig, at De

umuelig kan have mig kjær, saaledes som jeg er og som De
kiender mig.

Deres uforanderlig hengibne

R. M. R.

Onsdag Morgen.

.....
Jeg havde uendelig Meget at sige til Svar paa Deres
seneste Brev; men om dette nogensinde bliver sagt, veed jeg
sandelig ikke. Kun dette maae jeg sige for at lette mit Hjerte:
at De maae hjælpe mig til at glemme to Vers af de sorte
Riddere, der have forekommet mig alt for rædsomt anvende-
lige paa os. De lyde saaledes:

Men Hjertet higer steds dog tilbage
imod det Tryllefielb som knuste det.

109.

Fra Molbeck.

Kjøbenhavn den 12te Jun. 1814.

Min gode, kiære Veninde!

.....
Jeg maa dog endnu sige Dem, at jeg har læst Inge-
manns lange Digt og fornøiet mig saare meget over — det
correcte Sprog. Dermed vil jeg ikke have sagt, at jo meget
andet ogsaa har fornøiet mig; men jeg kan endnu ikke blive
overbeviist om, at der er rigtig poetisk Liv i det Hele, eller
at det lønner Digterens Tid og Konst (for ei at sige Umage)
at skrive et saa stort Poema og saa mange velklingende
Vers og anvende saa megen virkelig digterisk Skjønhed paa
et saa underligt, uorganisk Emne, som dette ved den første
Læsning forekom mig at være; thi hvad hindrede ham fra

109. Sygehistorier: sigter til den ubeladte Deel af Brevet. R.
havde i nogle Dage været syg og holdt sig inde.

at kalde dette første Deel, og levere et halvt Dufin efterfølgende med flere Ræmpehistorier og mere Moral for Trolde? Og hvorfor er der ikke i hele Digtet en eneste ret poetisk kraftig eller indtagende Charakter, som man ret kunde interessere sig for — ikke engang en ærlig Trolb eller Dværg, som var værd at blive ført ind i et Epos — mindre en Deilighed, der stundom kunde forfriske een lidt; thi denne Balsora er mig en kiedsommelig Engel, og Theobald synes mig maatte dog blive kied af til evig Tid at trække omkring og synge med Serafine, og at deres „Accorder gribes i Naturens Indre“ tvivler jeg virkelig paa. — De to Vers, som De saa gierne vil glemme, kan jeg ikke ret, som De vil det, finde anvendelige paa os; derimod kan jeg ikke negte, at jeg fandt adskilligt, som vi enten begge, eller jeg i Særdeleshed kan tilegne mig. Jeg har saaledes i disse Dage, da jeg har havt Leilighed nok til fra mange Sider at overtænke mit Liv, ofte jagt til mig selv:

„Jeg har mig over Småaligheden hævet,
Men har jeg da det Store derfor naaet?
Jeg har kun mellem Jord og Himmel svævet,
Og aldrig noget Hvilested betraadt.
Af Skyer har jeg Drømmeverdbuer vævet;
Men intet Sædekorn paa Jorden saaet,
Som, naar jeg engang selv er faret heden,
Kan spire frugtbart op for Evigheden.“

God Nat, min gode, velsignede Veninde! — Gud stee Lov, at jeg dog kan tænke paa Dem og skrive til Dem, i det Mindste Sygehistorier og andre Jeremiader, om jeg end ikke kan komme til Dem. . . .

Deres tro hengivne
Molbeck.

Fra Fru Rahbek.

Mandag Nat. [d. 13de Jun. 1814.]

Min stakkels, gode, tiære Ven!

Endstøndt jeg selv maaskee er lige saa stakkels som De, vil jeg dog ikke krybe til Sengs, før jeg i et Par venlige Ord har takket for den velsignede Gudhed, at De dog vilde lade mig høre lidt fra Dem, som jeg længtes saa usigelig meget efter. Jeg har saa gierne villet skrive til Dem i disse Dage; men deels har jeg manglet den Smule udvortes Rolighed, som dertil behøvedes, og deels har jeg ogsaa frøgtet, at jeg let kunde komme til at skrive Noget, der istedet for at opmuntre Dem kunde gjøre Dem endnu mere mørk, end De iforveien er. I denne Tid burde jeg mere end ellers arbeide paa at trøste og glæde Dem, og desværre seer jeg mig slet ikke istand dertil. Jeg kan ikke engang i dette Dieblif give Dem ordentlige Efterretninger fra Deres Borg, da jeg ikke veed Andet derfra, end at Hanne i Gaar maae have befundet sig vel, siden Lunzi mødte hende ude i Bagsvær-Egnen. Forresten kan jeg gierne sige — for til Jens Baaskelilies Uergrelse at være lige saa sprogincorrect, som Dehl. — at der er en svælgende Befæstning imellem Borgen og mig, da det er over 8te Dage siden jeg saae eller hørte noget derfra o: fra Hanne, thi hendes Moder saae et Dieblif ind til mig forleden Dag paa en Besøg-Reise op til Lunds. Dog maae jeg tilstaae, at denne svælgende Befæstning ikke er en ganske ny Theorie, da den virkelig har været til i de sidste 2 Aar; og jeg til-

-
110. Hanne: Jfr. Johanne Langberg. — Lunzi: en ung Græker fra Den Zante, som var fulgt med Brøndsted til Kjøbenhavn for her at nyde Underviisning. — Jens Baaskelilie o: Baggesen. — Ligesaa sprogincorrect som Dehlenschläger: sigter til et Sted i Hugo von Rheinberg, 2den Act, hvor det hedder: „Vi elste! Men en svælgende Befæstning afstiller os paa ny.“

skriver de mange ny Bekendtskaber, Hanne har gjort i den senere Tid, dens Tilværelse, som ogsaa min Ulyst til at tvinge, hvad der ikke kan eller skal tvinges, men bør flyde let og naturligt af sig selv. Smidlertid veed jeg nok, at Hanne dog aldrig reent vil kunne glemme den, der vel tør mene at have faaet mangt et Sædeforn for Evigheden i hendes unge Hjerte. Og sikkerlig havde hun ogsaa Uret om hun glemte mig, ligesom jeg ogsaa troer selv at have nogen Uret i, at jeg her som ved andre Veiligheder ikke tør roese mig af at gjøre det Gode uden at blive træet. Thi desværre er det saaledes med mig, at hvor jeg ingen Mulighed seer i at udrette Alt, hvad jeg vilde, jeg som oftest reent opgiver det der og ikke engang gjør det, jeg dog maaſkee kunde gjøre. — Jeg har nu opholdt mig saa længe ved det Vigtigste, at der ikke bliver Tid til det Uvigtigere, nemlig til hvad der mere egentlig angaaer mig selv, hvorfor jeg ogsaa bedst springer det reent over. Men hvad der for mig er det Allervigtigste, kan jeg dog ikke springe over, og dette er at sige Dem, at jeg har tænkt uendelig meget paa Dem i disse 8te Dage, baade med Glæde og med Betsynring. Det gjør mig usigelig ondt, at De maae lide saameget Ondt, og kunde De læse i mit Hjerte, vilde De see, hvor gierne jeg tog Deres Smærter med til mine egne, naar De derved fik Lindring.

Deres uforanderlige

R. M. R.

Tirsdag Morgen.

.
 Deres Hilsen til Hanne L. skal ikke blive glemt, hvis jeg — som jeg dog tvivler paa — seer hende før De.

Fra Molbed.

Kbhavn. den 14de Jun. 1814.

Min hulde Veninde!

.....

Hvad der ikke kan forfeile sin Virkning paa mig, hvad jeg kan tænke paa med Glæde og levende Følelse, og hvad der heller ikke er afhængigt af noget Lunes Indflydelse hos mig — er Erfaringen af det sømme, trofaste, livsalige Venstabsind hos Dem, min evig kiære, velsignede Veninde! — denne varme, inderlige Deeltagelse, der under ingen Forhold kan fornegte sig — denne hulde Venlighed, hvormed De omfatter mit Liv og min Tilstand, som var det Deres egen. Lad min Glæde, min Trøst, min Beroligelse — som De saa ofte har stienket mig — være Deres Løn for disse ædle, kiærlige Følelser, og kald det aldrig i Tvivl (som jeg med Bedrøvelse læser i Deres Brev), at De ikke blot stundom, men saa ofte De vil, kan forandre min Forsatning til det Bedre. Tro mig ogsaa, at jeg føler dobbelt levende og dobbelt inderlig Taknemmelighed imod Dem og Deres altid lige varme Deeltagelse for mig — naar det stundom i et bittert Lune kan falde mig ind at krænktes ved at see mig behandlet med ligegyldig Kulde af Andre, som i det mindste pleiede at tale meget om den Interesse, de havde for mig — naar det f. E. kan falde mig ind at tænke paa, at Donz, med alle hans Declamationer om Venstab og al hans Kirkegang og grundtvigste Pietismus, i flere Aar egentlig ikke har besøgt mig en eneste Gang — og naturligtviis heller ikke endnu har været hos mig, hvor jeg nu boer, hvorfor jeg ogsaa i den Tid ret vel kunde være baade død og begravet,

111. Hvor jeg nu boer: M. var kort i Forveien flyttet fra Christianshavn til daværende Secretair Deichmanns Gaard i Klareboerne Nr. 8 (nu 3). — The lay osv.: det bekjendte Digt af Walter Scott.

uden at han havde ændset det. Dette er da blot en Yttring af den øvrige Ligeegyldighed, som jeg efterhaanden selv bliver temmelig ligegyldig ved. Jeg kan heller ikke see nogen Aarsag til at holde mig ved det Kolde, da jeg Gudsteelov ikke mangler det Varme og langt Elskværdigere, hvortil jeg kan holde mig.

Det er maaskee Uret af mig at sige Dem dette, eller at see det fra denne Side; men jeg er vant til at lade Dem see i mit Indre, og jeg vil heller være slettere, end synes bedre i Deres Vinc. — End engang Tak og tusind Tak for Deres Brev og for Deres elskværdige og rørende Godhed, at ville skrive saameget til mig om Hanne. De har derved baade glædet og bedrøvet mig — thi det svælgende Dyb (jeg er, som De seer, paa Jens Paasfelilies Parti) bedrøver mig inderligt, og det allermest, fordi jeg har den Tro, at det er dybere i Aar end i Fjor — om det maaskee endog ikke først i Aar har begyndt at udhules. Men De tilstaaer mig dog vist, at dette Dyb bør ikke være, og der maa ikke blot lægges en Bro over, men en Befæstning maa udfylde Dybet. Gid jeg vidste at lægge den, eller kunde kalde den Tid tilbage, da der intet Dyb var; thi jeg har jo kiendt denne Tid og følt mig meget lykkelig i den. For Resten vil jeg mindst i dette Dieblis befatte mig med at udgrunde Dybet — som jeg helst skulde ønske ikke var til uden paa Papiret; og jeg vil trøste mig med det Haab, at det dog ikke er revet i en Klippe, og derfor maaskee ligesaa let udfyldes, som det maaskee kan være blevet til. — Om denne Trøst ikke forslaaer i Eftermiddag, saa har jeg til min Glæde faaet The Lay of the last minstrel at trøste mig ved, og maaskee er jeg saa lykkelig i Morgen at faae en Trøst, der er meget bedre.

Deres trofast og inderlig hengivne

Molbeck.

Fra Fru Rahbek.

Tirsdag Nat. [den 14de Jun. 1814.]

Da jeg vist ikke faaer Tid til at skrive til Dem i Morgen, vil jeg dog nu i denne natlige Stund i et Par Ord sige Dem, at det er mig inderlig kjær, at mit staffels Brev dog har været Dem til nogen Glæde, og at denne Glæde ikke fornøier mig mindre, fordi jeg ei personlig kan tilægge mig nogen Deel i den. Om den Gienstand, der ligger Dem saa meget paa Hjertet, var vel meget at sige, dersom dette, saaledes som jeg kan og maa sige det, virkelig kunde forøge Deres Glæde; men da dette neppe turde være være Tilfældet, gjør jeg vel bedst i ikke at indlade mig for dybt i en Materie, jeg dog ikke kan behandle med den aabne Oprigtighed, jeg helst ønskede. Dog kan jeg ikke undlade ganske historisk at oplyse og berigtige nogle Yttringer af Dem. Befæstningen eller det svælgende Dyb — thi hermed maae der begyndes — har virkelig ikke taget sin Begyndelse i dette Aar, som jeg hverken kan tænke paa eller nævne eller skrive om, uden at mange sørgelige Grindringer blive levende hos mig; thi næsten kunde jeg sige, at intet Aar af min hele Levetid har bragt mig saa mange Sorger som dette — men vel bleven mere iøinefaldende. Jeg regner det fra den Tid, Hanne kom fra Norge, og De tager derfor virkelig feil, naar De troer at have kiendt den Tid, da der

-
112. Norge: Jfr. Johanne L. tilbragte Vinteren 1812—13 hos Slægt og Venner i Norge. — Graadighed efter ny Bekendtskaber: Denne Egenstabs, der maaskee kan have passet paa enkelte andre Medlemmer af Familien, har visselig aldrig været fremtrædende hos den omtalte Datter, der fra Ungdommen af havde et dybt, alvorligt Sind, og altid søgte sig lyffeligere i en tankesylt Stillehed end i Selskabslivets Lummel. Her har Fru R.s Stemning forledet hende til Overdrivelse. — Nathanson: Grosserer M. L. N. som med sin Familie havde Sommerværelser paa Bakkehøjet. — Grækeren: den unge Grev Lunji.

intet Dyb var; thi den endtes Efteraaret 1812. Fra 1807 og til det ny nævnte Aar var Forholdet fra begge Sider saaledes, at vi kunne være det bekendt, og denne Tid har vist heller ikke været uden Frugt. Det er ganske vist, at den Graadighed efter ny Bekendtskaber, hvori Hanne ikke staaer tilbage for nogen af Familien, men snarere overgaar dem Alle, ikke har været mig gunstig; men som Egentlighed og Gennytte vist aldrig ere mine Drivefiedre, saa kan jeg lettere end mange Andre være høimodig i Venstab, og altid finder jeg Trøst, naar jeg veed, at jeg i al Oprigtighed har villet det Gode. Dette skulde vi vel Alle uden Undtagelse, og det er en hellig Pligt, som paaligger ethvert Menneske, at stræbe at kiende de forskiellige Gaver, Gud har stienket os, for derefter at vide, hvor og paa hvad Maade vi skulle gjøre det Gode. At jeg i min Svaghed altid har stræbt at bruge mine Gaver vel, det Vidnesbyrd giver min Samvittighed mig; men naar jeg saa ofte og næsten uafslædig har maattet beklage, at jeg ikke kunde udrette, hvad min brændende Villie opfordrede mig til, hvor ofte har jeg ikke da ladet Modet synke og ønsket, at Gud havde givet mig ganske andre Gaver; thi skøndt jeg selv kun lidet agter den Nød, hvori kun Legemet lider, skøndt jeg selv vilde kunne hungre og tørste og bære alle Fattigdommens Byrder, sukker jeg dog daglig over, at jeg ikke kan møtte de Hungrige eller klæde de Nøgne. Men jeg glæder mig dog ogsaa over, at Gud gav Andre, hvad han nægtebe mig, og gav dem til lige det menneskefærlige Hierte, han ogsaa gav mig. Og naar jeg seer min gamle, fattige Mand, som kommer hver Torsdag til mig, omringet af Nathansøns velsignede Glutter, naar jeg seer dem, siæleglade, overøse ham med Alt hvad de kunne stræbe sammen: saa nyder jeg sand og reen Glæde, som endnu forhøies derved, at den velsignede Gamle med ligesaa stor Taknemlighed modtager min ringe Gave, som deres langt betydeligere.

Onsdag Morgen.

Det gik mig i Nat som altid, naar jeg skriver til Dem, at jeg fik sagt Dem Andet, men ikke det, jeg egentlig vilde. Undskyld det, og undskyld ogsaa, at jeg har givet Dem en feilagtig Efterretning om Hanne, hvilket kommer af Grækerens bagvendte Maade at fortælle Noget paa, saaledes at han midt i Fortællingen af en Bagsvær-Reise kan sige, at han mødte Zfr. Vangberg, uagtet Mødet var i den Allee, der nu er for smuk til at være min. Jeg sticndte dygtig paa ham i Gaar for denne Incorrecthed; men: for mig ganske ligegyldig, var alt det Svar jeg fik. Deres Hilsen gav jeg i Gaar til en af Hannes Søstre, som begge besøgte mig. Kom Dem nu endelig snart, thi det gjør [mig] virkelig ondt, at De liden; jeg tænker uafsladelig paa Dem, og det med hiertelig Deeltagelse, og jeg længes ogsaa efter Dem, uagtet jeg ikke selv veed, hvorfor, da jeg dog nu har den fulbeste Overbeviisning om, at vi slet ikke ere stikfede til at omgaaes hinanden saaledes, at det kan være til gienfribig Glæde, og da jeg heller ikke kan nægte Dem, at det nu ikke mere kan være mig til den Glæde at see Dem her om Sommeren, som det engang var. De maae udlægge dette saa galt, som De vil; men jeg veed, at det er ikke ondt, og at det ikke kan være anderledes og vil sikkert albrig blive anderledes. Taknemlighed — som er et Ord De nævner mig for ofte, skiondt jeg vel veed det betegner noget Godt — binder Dem til den Hytte, der dog egentlig har faaet al sin Glæde fra Borgen; men kan De ikke nok have Deres Veninde kjær, fordi De ikke tvinger Dem til at nyde hendes Selskab, som dog i ingen Henseende kan være Dem interessant, da vi ikke om nogen eneste Gienstand, i Himmelen eller paa Jorden, ere eller kunne være enige. De bliver mig vist evig lige kjær, fordi det, jeg elsker hos Dem, evig vil blive elstværdigt.

Nu vil Stine afsted, og jeg maae bede Dem undskyld, at jeg derfor maae afbryde, og fremfor Alt bede Dem ikke misforstaae mine Ord.

Deres hengivne R. M. R.

Fra Molbech.

Den 23de Jun. 1814.

Med en bitter og sørgelig Følelse skriver jeg disse Ord, der ikke, som ellers naar jeg skrev til Dem, rinde let og frit fra mit Hierte, men hvoraf ethvert synes mig at oprive dybere dettes smertelige Saar.

Det er vel umuligt for mig at udtrykke med Ord Alt, hvad der gaaer i mit Indre, alle de Følelser, der paa nogen Tid ere vakte i min Siæl ved at see Dem — paa hvis kiærlige Hierte mit Livs Trøst og Haab og det rene Glæde hvilede — med en Kulde og Haardhed, som jeg anfaaer for utænkkelig hos Dem, og som heller ikke kommer fra Deres Hierte, at sønderrive Deres eget Værk, at bortstøde den, hvis Siæl hænger saa trofast og inderlig ved Dem — at bringe Sorg og Smerte og Trøstløshed og Urolighed der, hvor De har bragt saamegen Trøst og Glæde og Tilfredshed, og hvor De, naar De vilde det, kunde bringe disse Livets himmelske Gaver indtil Graven falder en af os. — Men skulde jeg behøve at sige Dem, hvor inderlig bebrødet jeg er over at erfare en Forandring hos Dem, som jeg havde tænkt mig ligesaa umulig, som den er uforklarlig? At De har bragt en Tomhed i mit Hierte, som jeg forgiæves ved noget Middel søger at udfylde — dette veed og føler De vist ogsaa; men hvorledes De Selv kan bære den Sorg, De tilføjer mig, hvorledes Deres varme Hierte, som er aabent for alle Kiærligheds, Omheds, Godheds og Velgiørenheds Følelser, kan bære den Ukiærlighed, hvormed De nu stræber at sønderrive det skønne, himmelske Vaand, der saa sødt sammenslyngede vore Siæle — dette forstaaer jeg ikke. Men jeg er ikke i Stand til at tænke mig Dem, uden at jeg maa føle, at De nødvendig maa lide meget under en Bestræbelse, som Deres hele Natur modsætter sig; og min Sorg over Dem er større end Sorgen over mig Selv. Jeg veed, at Deres Siæl er langt ædlere og renere end min. Skulde

det ikke smerte mig mere at see den mindste Sky fordunkle
dennes Glæde, end at jeg, i hvem der tabes uendelig mindre,
maaskee atter ved Dem vil blive stødt ud paa Livets oprørte
Bølgehav fra den trygge Havn, jeg drømte om at have
fundet?

O min evig kiære, evig dyrebare, uforglemmelige Ven-
inde! — som jeg dog endnu tør kalde saaledes, skøndt De
synes ikke at ville taale det mere — hvilken skøn, evig, af
Himlen velsignet Blomst vil De knuse ved at bortstøde den
trofaste Ven fra Deres Hierte, som De engang skienkede en
Lykkelig, han aldrig tilforn havde kiendt! Hvor bitter er
mig den Følelse, at jeg maaskee snart skal være fremmed,
hvor mit Hierte og min hele Siæl havde sit skønneste og
kiæreste Hiem! Hvor smerter det mig, at jeg ikke engang
kan sige mig selv: jeg har fortient denne Skiebne —
mig seer, som jeg har forskyldt! — Dette kan jeg ikke; og
det er første Gang i mit Liv, at jeg skal føle mig betyngtet
ved en reen og skyldfri Samvittighed — jeg, der daglig
sukker under Erkiendelsen af de Synder, hvis Byrde hviler
tungt nok næsten paa mit hele Liv.

De har gjort mig meget lykkelig; De har givet mit Liv
et Værd, som det aldrig, før jeg kiendte Dem, havde haft i
mine egne Dine; De har oplivet mit Væsen, forædlet og
forfjønnet min hele Tilværelse — og som Deres Værk stod
i sin skønneste Blomstring, vil De for evig tilintetgjøre det. Er
dette en ubøielig Skiebnes strenge Villie — eller er det Virk-
ningen af den Høiestes kiærlige Styrrelse, i hvis Haand vi
jo ogsaa troe vore Skiebner hvilende? — Jeg seer det med
dyb Smerte, med en Bevægelse, der griber ind i mit Væsens
Sinderste. Men jeg veed saa vist, som at jeg lever: fra mig
kommer ikke det Stød, der truer med at omstyrte den skøn-
neste Lykke, Livet hidtil skienkede mig. Skal jeg med taus
Smerte, med undertrykt Sorg, med fremtvungen Rolighed
staae ved dens Grav — eller skal Sorgen og Uroligheden
og Hiertets Tomhed og alle de bittre Følelser, hvis rige
Kilde synes aabnet for mig, tilintetgjøre den Til-

værelse, der engang syntes saa harmonisk, saa meget lobende at opgaae for mig — og skal jeg, med bitter Spot over Livet og dets tomme Phantomer og tryllende Drømme, forsage Alt, hvad jeg har elsket, og med kold Rolighed indslutte mig heel i mig selv — aldrig mere behersket af noget Udvortes, men betragtede Alt som et flygtigt Spil, som den mere Kraftfulde gaaer rolig igiennem, og af hvis Strøm kun svage Daarer lade sig henrive?

O, hvormeget har De forandret, hvormeget har De forstyrret i min Siæls rolige Fatning! Skal aldrig de lykkelige Dage vende tilbage, da jeg begyndte, med barnlig Tillid til Gud, at faae mere Tillid til mig selv, fordi jeg havde ubegrændset Tillid til Dem?

Jeg tænker ofte med inderlig Bedrøvelse paa vor sidste sørgelige Afsked. Jeg tør nu ikke engang vente mig den Trøst, at De vil underrette mig om De endnu er lige syg. Ja saavidt er det kommet, at jeg endog maa troe, at min Nærværelse er Dem forhaadt og virker ubehageligt paa Dem. Der gives mange Dieblis, da jeg troer, at alt dette er Drøm og Indbildning — og hvor ubeskrivelig lykkelig vilde jeg være, om jeg virkelig ved at vaagne erfarede det — erfarede, at De endnu ikke havde ophørt at være mig den hulde, himmelsendte Veninde, der aldrig, aldrig bærer i mit Hjerte!

Deres uforandrede,

tro hengivne

Molsbech.

114.

Fra Fru Rahbek.

Fredag Aften. [24de Jun. 1814.]

Min gode, kære Ven!

Naar De vælter al Skylden paa mig og føler Dem betyngtet ved en reen og skyldfri Samvittighed, saa har jeg vist nok ikke et eneste Ord at sige, og jeg vilde heller ikke have skrevet til Dem nu, naar det ikke havde været for at give

Dem Efterretning om mit Befindende, som De synes at ønske. Dette er just ikke noget meget ønskeligt, thi siden De saae mig, har jeg bestandig været meget daarlig, og især om Aftenen saaledes som De saae. Og selv har jeg betydelig forøget mit Udebeholdende ved at arbejde langt over mine Kræfter i Haven. I Gaar kom jeg 3 Gange, drevbaad af Sveed, herind i min Fiskælde, og derved, og ved at maatte tage tørt Vinnet paa, har jeg til mit øvrige Onde tildraget mig en svær Brystfortiølelse. Desuagtet har jeg dog i Dag været mere i Haven end i Stuen; men da Veiret har været godt, har dette vel ikke gjort mig saa megen Fortræd, som at jeg i Onsdags Aftes i al Stormen laae ude og plantede. Nu burde jeg vel være færdig, saameget mere som jeg allerede saare ubehageligt føler paa mit matte Begeme, at det vel er Nat, hvilket jeg ogsaa kunde vide deraf, at bort Aften-Selskab for længe siden er gaaet. Men Nat eller ikke Nat, saa var der dog meget, jeg gierne vilde forklare mig over. Thi jeg er dog ikke endnu, som De vel mener, lutter Ukiærlighed og Haardhed og Kulde. Men det varmeste Hjerte kan føles, det kiærligste kan undertiden synes — og vel stundom ogsaa være — ukiærligt. Min hele Rigdom og alt det Gode, jeg har annammet, er i mit Hjerte; af dette rige Vælb meddeelte jeg til Enhver, som vilde modtage. Saa længe har jeg allerede levet paa Jorden, og stedse saa usfortrøden givet af det Bedste, jeg havde at give, og først i dette ulukkelige Aar er den skrækkelige Tanke opstaaet hos mig, at Kiærligheden, som er af Gud og er Gud, kunde indskrænkes i et snevert Rum. At jeg, som Intet har uden et Hjerte fuld af Kiærlighed, skulde kunne gjøre det Gode paa andre Maader, og ikke paa den Maade og ad den Wei, som Gud saa piensynlig betegnede mig —

Løvedag Morgen.

Alleneste for at vise Dem, at jeg endnu, hvor jeg kan, gierne vil opfylde Deres Ønske, sender jeg Dem dette natlige Kradserie, som jeg saaledes oversfødte med Blæk, at jeg

helfst strax havde revet det itu, dersom jeg havde kunnet lade Dem vente een Dag længer efter Brev fra mig.

Jeg har vel nu egentlig slet ikke Veilighed at strive — og min Haaud zitterer saaledes af Mathed, at jeg neppe kan føre den lette Kragesjær — men dog kan jeg ikke undlade at bede Dem, ikke at lade de ovenstaaende Ord forstrække Dem. Thi ikke fordi der kan opstaae en ond Tanke i mig, er det derfor vist, at jeg lader den raade. Meget maatte der til, inden jeg kunde fristes til at ville indslutte mig i mig selv; men Meget af dette Meget har ogsaa dette ulystelige Nar bragt mig.

Stine staaer over mig, og jeg kan derfor kun i største Korthed bede Dem være overbeviist om, at fordi Meget er forandret, og maatte forandres, og kan aldrig blive som det har været — eller som det syntes at være — derfor er dog mit inderste Sindelag ikke forandret imod den Ven, der evig vil blive mit Hjerte kjær.

Deres

A. M. H.

115.

Fra Molbeck.

Den 27de Jun. 1814.

Mine Tanker ere idelig hos Dem. Deres Billede og Deres Grindring har fulgt mig, ogsaa paa den Reise, jeg gjorde i Løverdags — men jeg maatte desværre føle, at jeg ikke med det glade Sind og lette Hjerte i Nat førte forbi Deres Allee, som ellers naar jeg kom tilbage fra Landet. Jeg længes inderlig efter at see Dem — og det er som en lønlig Frygt holdt mig fra at komme til Dem. Har De intet kjærligt Blik mere for den, der saa tidt i Deres Dø har læst Deres Siæl — da lad dog stundom et kjærligt Ord fra Deres Hjerte tale til hans, og han vil mindre føle den fremmede Tomhed og Ensomhed, der forfølger ham. Det er for mig, som om jeg havde tabt noget, jeg aldrig kunde

finde igien — og De har sagt mig, at meget er forandret og kan aldrig blive som det har været. Jeg spørger mig stundom: hvorfor kunde det ei blive bedre, end det har været? — Men skal jeg forjage dette Haab, da tillad mig dog i det mindste at føle det Bittre i denne Forandring og at sørge med Dem over Forgængeligheden af alt, hvad der er menneskeligt, selv det Skønneste og Indigste.

I mit sidste Brev til Dem var vel meget, jeg maatte bede Dem tilgive og udlægge saaledes, som det i min forstyrrede Sindstemning er skrevet. Men jeg erindrer næsten Intet af dets Indhold, og jeg er heller ikke i Stand til i Dag, eller overhovedet i denne Tid, at skrive til Dem som jeg vilde.

Skient ogsaa disse faa Ord Deres Overbærelse og Tilgivelse! Jeg veed, Deres Hierte synes kun usiærligt og kolbt — jeg har heller aldrig troet anderledes. Jeg takker Dem hjertelig for Deres Brev, som ikke kunde forfrække mig og heller ikke indeholdt noget, der kunde ligne en ond Tanke. Om jeg aldrig kunde besvare det, og om det blev det sidste, De skrev til mig, skulde mit Hierte dog ogsaa i det gientende Natalia.

Deres
C. Molbech.

116.

Fra Fru Rahbet.

Torsdag Nat [d. 14de Jul. 1814].

Jeg kan ikke sende Dem Deres Subscriptionsplan — som jeg maae bede Dem undskyldte, jeg ikke har sendt Dem før — uden at tilføie et Par Ord, som blot skulle melde Dem mange efterfølgende, der nødvendigen maae henvendes skriftlig til Dem, da jeg for nærværende Tid er lige saa

ustiftet til at tale til Dem, som De til at høre paa mig. Deres Bortgang gjorde mig inderlig ondt, endstøndt jeg rigtig nok var for stolt til at trygle mig til at faae Dem til at blive, efterat jeg meget alvorlig — og jeg meener ogsaa ganske venlig — havde bedet Dem blive for Raghels Skyld, da jeg vidste, han ikke gierne saae, De gik, og da han ogsaa nok kunde fortiene, at De havde blevet. Maaskee har jeg havt Uret i Dag og ikke kunnet see det, men De har derimod følt det. Men saaledes gaaer det ogsaa mig, at jeg ofte føler den Uret, De ikke kan eller ikke vil see. Dette burde lære os Overbærelse og Forligelighed.

For Deres ny Bog takker jeg Dem virkelig af Hjertet. Jeg er overbevist om, at det vil fornøje mig at læse den, og det er mig dobbelt vigtigt nu at have Noget af og fra Dem at glæde mig over, da det desværre synes, som jeg ikke mere skal eller ikke maae glæde mig over Dem selv. Dog vil ogsaa den, som ethvert Minde fra Dem, volde mig nogen Sorg. — Vi have begge tabt, hvad vi aldrig kunne finde igien: den gienfaldige Tillid, uden hvilken intet sandt Venstreb kan bestaae. De har ikke fundet mig venneløs i Verden og forlader mig heller ikke saaledes, om De end tager den Smule tilbage, der er mig levet. Jeg haaber at kunne sige det Samme om Dem, støndt jeg vist ikke agter at berøve Dem nogen Deel af den Hengivenhed, jeg har for Dem og under alle Omstændigheder stedse vil bevare i mit Hjerte.

Deres
R. M. H.

117.

Fra Molbeck.

Kjøbenhavn d. 16. Jul. 1814.

Jeg vil her takke Dem hjerteligt for de Linier, jeg modtog fra Dem i Gaar og læste med en af Beemod og fort Glæde blandet Tørlse. Glad blev jeg ved engang

igien at see de fiære Træf, der saa tidt have bragt Fryd og Ro og Trøst i mit Hierte — der saa tidt i Modløsheds Timer have hævet min Aand og fyldt min Siæl med ny Kraft og Begeistring for det Gode og Edle. Men jeg maatte alt for snart føle, at det var ikke saaledes, De fordom skrev til den Ven, som De engang skientede huld Deeltagelse og alle det sømmeſte Venſkabs helligſte Glæder, af det rigeste Vælb, der nogenſinde aabnede ſig for ham. Saa er da ſelv det Edelſte og Skønneste i Livet undertaſtet Forgængeligheds ſørgelige Lod!

Vel er dette en af de ſmerteligſte Erfaringer, jeg i mit Liv har gjort — og derſom jeg ſaa haardt har forſeet mig imod Dem, eller derſom jeg bør ſtraffes tungt for en Brøde, jeg enten ikke kiendte eller ikke kunde undgaae: da vilde De, om De kunde ſee i mit Indre, og om De havde ſeet, hvilte Følelſer længe have herſket hos mig, erfare, at jeg ikke har undgaaet den Straf, ſom forſtyrret Sindſro og Tilfredshed maatte bringe over mig.

. „Begge have vi tabt — ſiger De — hvad vi aldrig kunne finde igien: Venſkabs gienſidige Tillid.“ — Men hvorfor er den tabt, denne himmeľſke Taliſman, hvis herlige, ſtiulte Kraft fremtryllede den ſkønne Verden, hvori vore beſlægtede Siæle levede? Hvo af os har førſt miſtet eller bortkaſtet den? — O, at dog aldrig et ſaa ſørgeligt Spørgſmaal imellem os ſkulde været nødigt! — Har jeg ſtuffet Deres Tillid, da har dette ſandelig været en ubevidſt Brøde; og at jeg har viiſt Dem den høieſte Tillid, jeg mod noget Menneſke kunde yttre — dette veed jeg, og De har i det mindſte engang troet det.

Men hvad nytter det at klage over hvad der er ſunket eller nedrevet, naar man ikke kan opreiſe det igien? Hvad nytter det at ſøge Aarſagen til Bruddet i den ſkønne Harmonie, der engang forenede vore Siæle, i enkelte Anledninger og Forvildelſer, da den maa ligge dybere? — Om jeg end ofte fortørnede Dem og forſaac mig imod Dem, vilde De ſaaledes unddrage mig den forſonlige Tilgivelfe, hvorved De

tilforn har viist Dem for mig i et saa ophøiet Lys, hvis ikke Deres Hierte mod mig var blevet koldere? Dette vil De bebreide mig — men De har Uret deri, om De ellers nogenfinde har forstaaet mig. Vel føler jeg det desværre med den inderligste Smerte og Fortrydelse, at min Siæl ikke er saa fuld af Dem, som tilforn, at jeg har fiernet mig fra Dem — mindre end De troer, men mere end jeg troede det muligt — men hvo har bortstødt den, som ved Deres Side, i Hjelpsen af Deres sømme Venstab og i Troen paa dens evige Bestandighed følte sin højeste Ulykkelighed?

Min uviste Skiebne ligger i Guds Haand. Han, som giennem et sorgfuldt og af mangen Møie betyngtet Liv førte mig paa ofte selsomme og uforstaaede Veie, og ofte lod en skøn Blomsterdal aabne sig for mig, hvor jeg troede at synke i en rædsom Fjeldkløft eller forville mig i en øde Ørten — Han, som selv i disse Tider, da mit Hierte har været omspændt af Frygt og Uvisshed og ængstet af nagenbe Sorg, stundom har ladet Anelse om en ny Kraft og ny Livsaand oprinde hos mig — han vil vist ikke forlade den, som aldrig, hvor Hiertet kunde raade, forsagede sin barnlige Tro paa den Højestes Algodhed. Han give mig, hvad der i Livet er den mig tildeelte Lod — og jeg skal vel maastee klage, thi jeg skammer mig ikke ved at være et Menneſte, men aldrig fortvivle. — Maatte det — saa ønske mit fulde Hierte! — være den Højestes Willie, at den Fred, som kommer fra ham, ogsaa maatte vende tilbage imellem os og i vore Hierter! Men er det saa, at hvad jeg hos Dem har tabt aldrig kan vindes tilbage: da give han mig Styrke til at bære et Savn, hvis Smerte der vil Nar til at læge!

C. M.

Jeg skulde sagt Dem et Par Ord over Deres Bebreidelse, fordi jeg sidst gik bort, da De havde gjort mig udfikket til at blive. Men dertil er ikke Leilighed — og hvortil nytter ethvert Forsvar? — At Naahet ikke miskenber mig, veed jeg, og hvad jeg skulder ham, fornægter jeg aldrig.

Fra Fru Rahbet.

Tiirsdag Aften eller Nat. [19 Jul. 1814.]

.....

Derfom jeg nu ikke var faa fyg og tildeels ogsaa faa underlig søvnig, som jeg virkelig er, faa havde jeg uendelig meget at fige Dem i denne natlige Stund. Der er faa meget, som jeg gierne havde sagt Dem inden Deres Reife, men jeg frygter, at det ikke fteer. Og naar De nu er borte, hvor langt anderledes er det ikke for mig end i Fjor, da De reifte. De vil ikke savne mig, og dog vil jeg savne Dem. Forunderlige og faare ulufstelige Tanter fylde nu min Siæl. Hiertet tilfkynder mig til faameget, det onfter faameget; men Haabet smiler ikke mere dertil. Jeg kan ikke, som De, klage over at leve uvis i det nærværende; thi jeg lever desværrer i en ikke glædelig Viſhed. Det Tabte kan her aldrig vindes tilbage, og jeg maa døve mig ſelv med den bedragerſte Stemme i mit Hierte, der tilfkynder mig til frugteløſe Beſtræbelſer. Var det ikke, ſom det deſværrer er, hvor gierne bad jeg Dem da ikke at vende tilbage til det Hierte, der dog aldrig har vendt ſig fra Dem; men jeg veed, at det ikke vilde bringe Dem nogen ſand og varig Glæde, og jeg bør for Deres Skyld være tilfreds med, at De under nærværende Omſtændigheder har kunnet fjerne Dem fra mig; thi ſaa vil De ogſaa let kunne bære Deres Savn. De meener, at der maae Vær til at læge Deres Smerte; var end dette ſaa — Værene ſvinde dog ſnart, og nye Skiftelſer fortrænge ſaa let de gamle. At Alting i Livet er underkaſtet Jorgængeligheds ſorgelige Lod, er i ſig ſelv ikke ſaa ſorgeligt, ſom at der gives ſaa mange Menneſker, der behøve

118. Bøye: den fortjente Literat og Kritiker, M.s og Fru R.s Ven, daværende Fuldmægtig i Finantſcollegiet A. C. B. — Deres Reife: M. reifte den 23de Juli til Fyen.

at gjøre denne Erfaring, for at lære at bygge deres Haab ene paa det Uforgængelige. Men om vi endog miste det Kiæreste, vi have i Verden — og saa vidt er det dog endnu ikke kommet med Dem — saa er det dog den samme Faderhaand, som gav, der atter tager tilbage det den gav, og Gud lader os ikke blive ene i Verden, uden for at vi evig ikke skulle være ene. — Jeg kan nu denne Gang ikke sige Dem stort mere, og jeg vil ønske, De ikke vil misforstaae mine Ord, som jeg vel veed ofte ere heel uforstaaelige. Jeg har af mit inderste Hjerte tilgivet Alt, hvorved De har trænet og bedrøvet mig, og beder, De vil vise mig samme Tilgivelse; thi jeg veed jo vel, at jeg ofte har handlet ilde imod Dem. Jeg har desværre meget at bebreide mig, uagtet jeg dog er renere, end De anseer mig for at være, og langt trofastere, end De meener. Dem kan jeg nu intet mere Godt give i Verden, ingen Trøst og ingen Glæde kan mere komme til Dem fra den Veninde, De selv har fiernet Dem fra og ikke længer har Tillid til; men bede kan jeg endnu for Dem, og jeg gjør det ogsaa af mit inderste Hjerte, af det Hjerte, der endnu er ligesaa fuldt af Dem, som i vort Venstabs lykkeligere Dage, da den glade Følelse fyldte min Siæl, at jeg kunde bidrage til Deres Trøst og Ro. Hvor villig paatog jeg mig ikke, hvad De selv tillidsfuld overdrog mig; og om jeg har tiltroet mig mere, end jeg formaaede, har De dog ikke selv bidraget meget dertil? Jeg har ikke Valget af mange Maader at gjøre det Gode paa, derfor griber jeg gjerne hvad Veilighed der frembyder sig for mig, og nødig, saare nødig, forlader jeg den Gierning, jeg har begyndt. O, maatte en Værdigere fuldende mit Værk; dog det fuldender Han, som vist ikke forlader den, der holder sig til ham med barnlig Tillid. Og er De — som De siger — ikke hildet af Verden, saa vil De ogsaa finde Gud, naar De søger ham, og med ham vil De finde den Fred, De ikke kunde savne, hvis De ganske havde løsrevet Dem fra Verden.

Onsdag Morgen.

Ved flygtig at giennemsee, hvad jeg i Nat skrev til Dem, har jeg beklaget, at mine Ord ikke udtrykke det milde og kiærlige Sindelag imod Dem, som mit Hierte endnu bevarer Dem og evig vil bevare. Jeg maae derfor bede Dem ikke at dømme mig efter mine Ord, men betænke, at jeg dog er langt bedre end disse. — Bohe sagde mig i Aftes, at De skulde reise paa Fredag, hvorfor jeg herved, om jeg ikke seer Dem forinden, ønsker Dem al muelig Glæde af denne lille Reise, som jeg haaber, De vil have godt af. Endnu maae jeg fortælle Dem, at Bohe talte meget med mig om Dem i Aftes, og at det glædede mig meget at opdage, hvor inderlig han er Dem hengiven, og hvor glad han er ved det Venstabs, De viser at have for ham. Han vil maaskee fortælle Dem, hvilken forstræffelig græst Uergrelse han fik af mig, da jeg paa Professor Brøndstedts Vegne bebreidede ham hans crasse Uvidenhed, at benægte det Hellige og Uerverdige i det græske Sprogs Accenter.

Deres

K. M. K.

119.

Fra Fru Rahbet.

Bakkehuset d. 26 Jul. [1814].

Min gode, kiære Ven!

Jeg har virkelig været meget ilde tilmode ved i disse Dage slet ikke at have havt nogen Røe om Dagen, og ved at befinde mig saa jammerligt om Natten, at jeg ikke har kunnet opfylde det Ønske, De saa inderlig velsignet hittede den Aften, De tog Afsked med mig. Hvor jeg end har været og i den talrige Commerz, jeg har stuet, har jeg dog bestandig været med Tankerne hos Dem og ønsket, jeg kunde

faae en Times Tid Noe til i Gierningen at vise Dem, at De maaskee aldrig er mig mere nær, end naar De synes længst borte fra mig. Det har ofte vakt Forundring, hvorledes jeg, som dog har mine Kiære tier til en temmelig ualmindelig Grad, dog saa godt kan undvære at see Dem; men jeg forundrer mig ikke derover, thi jeg veed, at den, der har tæmmet sin Sandfælgighed som jeg, ikke behøver at see med det legemlige Øie for at bevare et Billede varmt, stærkt og levende i Sielen. Og denne Bestaendighed hos mig — som jeg forresten slet ikke roser mig af — kan vel og for en Deel undskyldes, at jeg ikke godt kan finde mig i, naar Mennesker, forladende sig paa deres fine æsthetiske Følelse (at jeg herved fornemmelig tænker paa Dem, behøver jeg vel ikke at tilføie) troe ved alle Veiligheder at burde sørge for, at Sandfælgigheden aldrig savner Næring. Jeg veed saa vel som Nogen, at vi have denne Sandfælgighed og fra hvem vi have den; jeg veed ogsaa, at det første Menneske var af Jorden, og at saa vist vi bære det Jordiske Billede, maae vi ogsaa være jordiske; men jeg veed ligesaa vist, at der var et andet Menneske, som var Herren af Himmelen, og at vor rette Bestemmelse er at bære det Himmelske Billede.

.....

Jeg burde fortælle Dem noget Interessant, eller i det Mindste noget Nyt; men jeg veed egentlig Intet, uagtet jeg har seet og talt med forstræffelig mange Mennesker, siden jeg saae Dem. Blandt disse mange Mennesker var ogsaa min Onkel Job og Tante. Onkelen prædikede meget smukt over den stakkels Konge, som jeg dog baade personlig har kiendt og holdt noget af fra min Barndom af, hvorfor det ogsaa var ganske rørende for mig at høre. Til Beviis paa min Taknemmelighed lærte jeg ogsaa Onkelen saameget Nygræs den Aften, at han kunde oversætte et heelt Capitel af Brevet til Romerne, uden at standse ved et eneste Ord. Men jeg havde naturligviis faaet al min Viisdom fra den

græste Profesør; dog heundrede Onfelen, at jeg med ganske faa Ord kunde forklare det, hvorover jeg havde faaet en lang Forelæsning af Brøndsted; og derfor vil han nu bestandig gaae den Wei, naar han ønsker nogen græst Underretning, at jeg skal spørge Br. og siden sige ham Besteed, thi han kan ikke lide, at Prof. Værdom regner ned over ham, der dog kun behøver ganske faa Draaber deraf.

.....

Seg kan nu kun styrtende hilse fra Rahbet, og bede Dem ikke forsmaae en Blomst af min Have (De skulde have flere, men de ere mislykkede), som jeg har plukket for at jende Dem.

Lev nu vel, gode, kære Ven! og vær overbeviist om, at De ikke kan tænke oftere, varmere og kærligere paa Deres Veninde, end hun tænker paa Dem. Lad ogsaa denne uskyldige blaa Blomst sige Dem dette!

Deres
hengivne
A. M. Rahbet.

120.

Fra Molbech.

Sanderumgaard den 29de Jul. 1814.

(Mariæshvile, i Haven.)

Min gode, kære Veninde!

Jeg er virkelig i Arcadien — og var det ikke desværre saa hebt i Arcadien, vidste jeg for Diebliffet og for

120. Til Sanderumgaard, som eiebes af Geheimeraad Joh. Bülow (s. Br. Nr 20), hørte en Park, som efter Datidens Skik var for-

de ikke mange Timer, jeg endnu kan tilbringe her, intet at ønske mig, som jeg ikke har. Dette maa naturligviis udlægges paa den rette Maade, og at De vil træffe denne, kan jeg ikke drage i Tvivl. Det er ikke mere end bogstavelig Sandhed, at de Dage, jeg har tilbragt her, have været mig saa behagelige og sorgfrie, at jeg maa gaae langt tilbage for at mindes lignende. Den stille Ensomhed, hvori jeg har levet, har været mig meget velgiørende og har bragt en Rolighed i min Siæl, som jeg i lang Tid ikke har følt, og som, hvis jeg kunde nyde den noget længere, vist i sine Følger vilde strække sig længere end til mit Ophold paa Sanderumgaard. Jeg har ligesom følt mig mange Aar tilbage i Tiden, da Sorøes Skove næsten begrænsede min hele Horizont — og jeg har derhos atter følt, hvad jeg ofte nok har erkiendt, at dersom vi levede allene for at føle os lykkelige og sorgfrie: da var det Liv, jeg dengang levede, og hvoraf et Styggebillede her har fornyet sig for mig, det ønskeligste for mig. Det har virkelig lykkedes mig i disse Dage, henslyttet til Fyen, at blive fremmed i Siælland eller at glemme det meste af hvad jeg der lever i og for. Uden at jeg paa nogen Maade har gjort mig Umage derfor, og uden at Udspredelser have bidraget dertil, er det fremvirket ved den lykkelige, saa længe jævne Frihed, hvormed jeg ganske kan overgive mig til Naturens, Landlivets og Phantasiens Glæder, hvilket jeg da ogsaa ærligen har gjort. . . . Det er idag den første Dag, at jeg egentlig sætter Pen paa Papiret — og uagtet jeg vel bør sige, at jeg flere Gange har følt virkelig Trang til at skrive Dem

synet med forskjellige Lysthuse, Mindestene o. s. v. Den blev senere bestrevet af Math. Winther i Bogen: „Sanderumgaardens Have. Digtninger. Med 13 Kobber af Clemens.“ 1824. — Persius 3: Steffen Heger, var en ivrig Forfægter af Theorien om det kolde Vands Gavnlighed og vedblev indtil sin Alderdom at bade sig daglig, endogsaa om Vinteren.

til, bør jeg dog ligejaa oprigtig tilstaae, at det maaskee endnu ikke idag var steet (siden vi om en halv Time skulle reise til Odense, for at spise til Middag og tilbringe en stor Deel af Dagen der), om ikke min Pen ved en anden Leilighed var kommen i Vebægelse. Det er nemlig idag Geheime- raadens Fødselsdag, og jeg har derfor — virkelig ikke af Høflighed, thi min Dovenskab er langt større end min Høflighed, men fordi min Følelse bød mig det — givet mig til at skrive et Par Vers til ham, eller rettere ikke til ham, som jeg nu skal gaae hjem (ikke over) med for at bringe ham. — For at forklare dette, maa jeg kortelig fortælle Dem, at jeg en stor Deel af Dagen, og for det første hele Formiddagen fra Kl. 7 til 1, boer her ude i Marie- hvile, et Lysthuus med to smaa nydelige Værelser, anlagt paa en Høi i en eensom Udkant af Haven, hvor jeg har den deiligste Eng og Skov lige for mig og et temmelig bredt Vand tæt under Vinduerne. Her er jeg ligesom for mig selv paa Landet og veed ikke af Sanderungaard at sige, hvoraf jeg ikke engang kan see en Skørsteen, og hvortil jeg har en Vel af et Par tusinde Skridt at gaae. . . . Skrev jeg til Deres Broder Persius (hvorfra jeg haaber Gud vil bevare mig), saa vilde jeg fortælle ham, hvormange Gange jeg har badet mig dernede i den klare Dam; men Dem fortæller jeg kun, at jeg her har læst en vældig Roman i 3 Bind af Mad. Genlis, ved Navn Alphonsine, som ellers er interessant nok, 1ste Deel af Creuzers Symbolik und Mythologie og meget andet, som ikke er værd at opregnes. Saaledes, og med at vante om i Haven, plukke Kirsebær og deslige, ere mine Formiddage henrundne — og jeg kan ikke sige Dem, hvor lykkelig jeg har følt mig ved i disse Dage at have givet Pen, Blæk og Papir Afsted! — Desværre er denne Afsted nu nok udløbet, og mine gode Dage ville nu vel og snart være til Ende, naar jeg paa Søndag forlader disse fiære Steder og Fyens lykkelige Land — før atter at betræde det fiærere Siællands Strande, som dog have saamange

sørgelige Grindringer for mig, i Stedet for at Jhen kun har idel glædelige og behagelige.

.....
 Rahbek, Mynster og Heger hilses venligst fra
 Deres tro hengivne
 Molbeck.

121.

Fra Fru Rahbek.

Løverbag Eftermiddag d. 30 Juli.

Jeg kan i Dag kun i ganske faa og meget styrkende Ord sige Dem, at jeg længe meget efter et Par Ord fra Dem, der kunne sige mig, hvor De nu færdes i det kiære Danmark; thi over Grændsen haaber jeg dog, De ikke er kommen. Jeg er virkelig i dette Dieblis i en Tilstand, at det er latterligt jeg vil skrive, saameget mere, som jeg desuden ikke har en Pen jeg kan skrive med. Ikke desto mindre er dog Lysten der, og Grindringen af al den Glæde, jeg havde af at skrive til Dem i Fjor, da De reiste, forøger rigtig nok Lysten, uagtet jeg dog alt for vel veed, hvor meget der nu er ganske anderledes, og at mine Breve nu umulig kunne være Dem saa kiære som dengang. Det er mig ogsaa saa forunderligt, at jeg i Aar veed saa Lidet eller snarere Intet om Deres Reise, og jeg spørger hvem jeg troer der kunde vide Noget derom. . . . Men dette er Alt kun Smaating og maaskee blot en lille Straf, fordi jeg ikke ynder Reise-Theoriene. Jeg er nemlig saa uforfattet, at jeg om de fleste Reiser siger: behøves ikke; men dette dog egentlig kun fordi jeg mener, at der kun er meget saa, der behøves at adspredes, imod at de fleste trænge til at samle sig selv saameget mueligt, hvilket vel ikke altid skeer, men dog bedst kunde skee hjemme. Forresten veed jeg dog ogsaa her at gjøre Forfælt paa Misfærligheder — som er de, jeg ikke kan lide — og en Reise som Deres, om hvilken jeg ikke

vober at sige: behøves ikke! uagtet jeg dog troer, at for-
megen Udspredelse heller ikke er Dem gavnlig.

.....
Kunde jeg dog sige Dem, hvor ofte og hvordan jeg
tænker paa Dem, og hvormeget jeg længes efter Dem! Men
turde jeg saa ogsaa haabe, at det vilde være Dem kiært at
høre dette? Troe mig, gode Ven! naar Byrden ofte synes
mig for tung — og det gjør den i denne Tid mere end
nogensinde — da knurrer jeg ikke mod den kiærlige Fader i
Himlen, der bød mig bære den; men jeg takker ham for
hver Trøst og Glæde, som han ved kiærlige Venner beredede
mig; og da takker jeg ham ogsaa for Dem og for Deres
Venstabs, og dette uagtet De selv har sagt mig — hvad jeg
længe har følt — at De har fiernet Dem fra mig; thi
jeg veed og føler endnu, at De dog er mig en Ven, som
jeg kun har faa. Vær mig det fremdeles, og liid ogsaa
paa mit Venstabs; thi hvad De end kunde ønske anderledes
hos mig: Hiertet er dog trofast og varmt og kiærligt, og
hvad Bedre har Vennen at give sin Ven?

Lev nu vel, gode, kiære Ven! og tag tiltakke denne
Gang; maaskee, men dog ogsaa kun maaskee, at det kan
blive lidt bedre en anden Gang. Vidste De, hvor daarlig
jeg er i denne Tid, og hvor meget min forkeerte Side plager
mig: saa vilde De vist undskyldte mit elendige Skriveri.
Kahbek hilser Dem hierteligt.

Deres K. M. K.

122.

Fra Molbeck.

Syderslev Præstegaard d. 11te August 1814.

Vidste jeg dog, hvorledes De lever, min gode Veninde!
Det er mig ubant og ukiært, at jeg saa længe har savnet

122. J. Syderslev besøgte M. den som lærd Theolog bekjendte Proost
W. F. Engelbreth.

Tidende fra Dem. — De seer, jeg har atter forandret Sted og er bleven Bestemmelsen for min Reise tro. Men jeg har nu virkelig ogsaa nok af disse Flytninger og Forandringer, der i Alar ikke passe saaledes til mit Humeur, som i Fior. . . . Det er vist, at jeg har kiedet mig mere end nogensinde paa Landet — men tør jeg vel troe, at dette blot har reist sig deraf, at min Virksomhedsdrift er bleven saameget stærkere, at den ikke har kunnet udholde 14 Dages eller 3 Ugers Mangel paa Arbeide? — Neppes! thi hvor lidt er dog det, jeg arbeider eller udretter i Kiøbenhavn! Men det er upaatvileligt, at min hele Stemning ikke har været oplagt til denne Forandring af Opholdssted, Omgang, Levemaade og Tilværelse, og ligesaa vist, at mange Tanker (f. Ex. om vor sørgelige Forfatning og om alle de Lidelser, der maastee endnu forestaae os og Normændene — imod hvilke Tanker Overveieelsen af min egen, lidet opbyggelige Tilværelse dog kun er en stor Ubethdelighed) ere blevne langt mere levende hos mig i den Tid, jeg har tilbragt i Rolighed og Uvirksomhed paa Landet, end de pleie at være det i Kiøbenhavn. Hvo kan vel ogsaa egentlig, med min Sindsstemning og Tænkemaade, tænke paa at opmuntres og fornøje sig i Tider, som disse, ved en Landreise? — Desuden har jeg ogsaa paa denne Reise følt, hvormeget Kiøbenhavn er bleven mit Hiem, og hvor flere mange af de Baand ere mig, der binde mig til den Levetsreds, som der har dannet sig for mig. Der har jeg — skiondt fremmed og uden Slægt — dog mit Hiertes tiæreste Venner; der gives dog Enkelte, om hvilke jeg troer, at de forstaae mig, og hvis Hierte deeltager i min Tilværelse; der kan jeg ogsaa, om jeg intet virker, dog indbilde mig det, og føle Dagene ubemærket snige sig hen under denne Indbildning. Der har jeg endelig ogsaa Bibliotheket — som jeg med hvert Alar føler mere Interesse for og vist saare nødigt vilde ifilles fra, hvilket jeg egentlig ret kan føle, naar jeg er borte fra Kiøbenhavn. . . . Med usigelig Interesse og stor Opbyggelse har jeg læst et forhen ulæst Bind af Joh. Müllers Breve til hans Broder (det 7de af hans

Værter). Hvilken herlig fund og styrkende Føde have disse tiernefulde, fornufttrige Bemærkninger været mig! Hvo der i det mindste kunde lære og læse og arbejde saameget som denne Mand! Jeg har altid i høi Grad beundret ham, og til min Død vil jeg ære og elske ham og hans Værter. Havde jeg lært at kende ham i mine bedre Ungdomsaar, og havde disse udviklet sig anderledes og bedre — da turde der maaskee have blevet mere af mig, end der nu er blevet. Jeg kan desværre ikke negte nogen Svaghed i Müllers Charakter — men havde han savnet den, maaskee havde han været langt mindre elstværdig. Jeg kender næsten ingen Forfatter, som jeg læser saa gierne, og hvis Mand virker saa meget og saa kraftigt paa min, som Müllers. Maatte den dog endnu, skjønt det vel er for sildigt, kunne virke saa heldigt, at den gav mit Liv og min Virksomhed den Retning, som jeg i det mindste turde ansee for værdig en Lærling af Müller — thi hvor langt er jeg herfra! — Hvormange fortræffelige Steder har jeg fundet og mærket mig i denne mig saa interessante Bog. Jeg vil dog afskrive eet, som just ligger opslaaet for mig: „Die Betrachtung der Historie ist für mich der schönste Genuß; sie macht mich vorsehen und ertragen; sie lehrt mich wirklich, und erhält mich heiter. Sie erhöht den Blick und macht ihn umfassender; tausend Jahre sind vor ihr wie ein Tag, und die Reiche der Sterblichen wie die vergehende Nachtwache. So werden wir einst auf das ganze Drama dieser Welt und auf unsre Existenz in ihr zurückblicken. Sey daher froh, genieße den Augenblick, und erwarte das Bessere.“ — Den sidste Formaning, som temmelig stemmer overens med min egen Philosophie, kunde jeg dog i det mindste i denne Tid have nødig at indpræge mig.

For Resten har jeg her levet i en virkelig overdaadig Nydelse af herlige Robberstykkers Beskuelse. Jeg kender ingen større eller skønnere Samling i Glas og Ramme end Engelbrechts — og hvor behageligt, saaledes til enhver Tid at kunne have dem for Die! Disse Robberstykker have moret mig meget — langt mere end endel Selfab, her har været,

og jeg har ogsaa været meget glad ved i Provstens Samling at finde adskillige deilige Stykker efter Correggio, af hvem jeg har seet yderst faa Arbejder i Kobber. — De kender Provst Engelbreth og veed derfor, at han og jeg komme meget vel tilrette. Jeg gad nok her opholde mig i længere Tid, naar jeg engang kunde have Lyst til, for et eller andet Arbeides Skyld, at søge mig nogle Ugers Othum paa Landet.

.....
Deres hengivne

M.

123.

Fra Fru Rahbek.

Freddag Aften. 12. Aug. 1814.

Skøndt jeg allerede har klædt mig af for at gaae i Seng, maae jeg dog, jøvnic og daarlig som jeg er, skrive et Par Ord til Dem, min gode Ven! der i det Mindste kunne sige Dem, at det ikke er min Skyld, hvis ei nogle venlige Ord fra mig hude Dem velkommen, naar De atter sætter Deres Fod i Deres kjøbenhavnske Hiem. Hver Dag har jeg villet skrive til Dem; men bestandig er jeg blevet forhindret deri. Deres sidste Brev var mig virkelig et kiært Brev, uagtet det naturligtvis gjorde mig ondt at høre saa meget om Zantisthed. Jeg har i disse lidt kolde, efteraarsagtige Dage tænkt meget paa i Fjor Efteraar. Husker De, at jeg medens De reiste i Fjor bad Dem, De, naar Efteraaret og Vinteren kom, vilde komme herud og læse for mig? Og Efteraaret og Vinteren kom og samlede os mangan Aften i

123. Fru Rosengørn: s. Br. Nr. 25. — Deres Hæve: et Bred i Ballehusets Hæve, som Fru R. havde tilegnet M. og kaldte hans Overdren.

blid Fortroelighed, som alt for hurtig blev forstyrret. Nu vil der snart komme et nyt Efteraar; men jeg har ingen Planer for dette, og det glade, muntre Sind, som altid pleiede at indfinde sig hos mig imod denne Aarstid, mærker jeg Intet til, ventelig fordi jeg virkelig er betydelig yngre, end jeg før har været. Men dette siger Intet: mig hænder dog ikke uden hvad Gud har bekliffet over mig, og hvad der er mig godt og gavnligt. Jeg har i denne Tid haat den Glæde efter 21 Aars Fraværelse at see en kær Veninde igien. Det er det tit omtalte Vidunder Fru Rosenørn, hvis Breve have vundet Deres Yndest. Jeg forkiølte o: forheedebe mig noget umaadeligt paa en Kiæreste-Vandring til hende i Gaar og er derfor glad ved, at jeg i Morgen, da hun kommer til mig, faaer det mageligere. Hun vil saa gierne have mig til Sylland, og jeg vilde vist ogsaa finde mig vel hos to Menneſter, jeg lider saa godt; men jeg vil dog helst blive, hvor jeg er, og undvære Vidunderet, uagtet jeg ofte savner hende, da der iblandt mit hele, store qvindelige Bekendtskab ikke er en Eneste, der til den Grad som hun er mig kær og intereſſant. Hendes Selskab har altid været mig ikke allene intereſſant, men undertiden endog lære-riigt. Men nu maae jeg forlade Vidunderet for i største Hast at ſige Dem, at jeg har beplantet Deres Hæde, saa godt jeg kunde, til Deres Hiemkomst; og jeg haaber ogsaa De vil gienfinde den, ikke allene i en forandret, men ogsaa i en forbedret Tilſtand. Det mærkeſtigſte der er kommet i den, er en chineſiſk Roſe med 5 Knopper og en Melliſe. Dog har Overdrevet beholdt ſit melankoliſke Udſeende og ſeer ret nordiſkt ud, ved de blege Farver Blomſterne have; og jeg indbilder mig, at denne nordiſke Uſtyldighed er Dem kiærere, end om Overdrevet ſunklede af Sydens brændende Farver.

Deres hengivne

R. M. R.

Fra Molbech.

Søndag Aften. 14 August 1814.

Saa træt jeg end er, og saa lidt mit Hoved, der ligesom foger i en Feberhede, er skiftet til Strivning — vil jeg dog, dette skal være mit første Arbejde efter min Hiemkomst, at skrive til Dem og at takke Dem for de Linier, der indeholdt de første venlige Ord, der igien i Kiøbenhavn fandt Bei til mit Hierte; og det saavel, fordi jeg intet andet end dette vil eller kan foretage mig, som fordi jeg nu maaskee i mange Dage ikke faaer Molighed til denne Syssel, som De har gjort mig saa kjær.

Jeg følte mig ret tilfreds over atter at være tilbage i Kiøbenhavn — men hvad jeg dertil medbragte af Sorgmodighed forøgedes endnu ved de første Optrin, som mødte mig. Jeg kom hjem i min Bopæl, men fandt intet Menneſte hjemme, saaledes at jeg slet ikke kunde komme ind paa mine Bærelser. Længe gif jeg nu omkring; paa fire Steber, hvor jeg gif hen, var ingen hjemme — det var for langt at gaae ud til Dem eller paa Christianshavn. — Jeg gif da næsten en Time i Kongens Have og kom endelig ind. Stiondt jeg følte mig ret vel ved at komme ind paa mit Bærelse, hvor en Følelse af et Slags stille Hiemlighed kom mig i Møde, fandt jeg dog ogsaa her, som paa Gaderne og i Haven, alting meget melancholisk. Min inderlige Sorgmodighed forhøiedes endnu ved at læse Deres Brev, som, skiondt huldt og venligt, dog i et Par udmærkede Træk stemmede forunderlig overeens med den Følelse, som længe har været herskende hos mig.

Jeg besvarer kun eet Sted i Deres Brev. De minder mig, og med Rette, atter om sundne, glADERE Dage og om den Tid, som vil komme, den Aarstid, som vil vende tilbage, uden at bringe med sig, hvad den bragte i Fior. Dette føler jeg ogsaa ret dybt i Dieblis som de nærværende. Næsten mit hele fordums Liv ligger tomt bag mig, og hvor

er Kraften, der skulde vække et nyt? — Men om ogsaa Alt nedbrødes, hvad der i det mindste i Grindringen gientaltes og fornøiede mit Livs bedre Dage, skal dog — haaber jeg med Tillid til det, som i Mennesket er evigt — det Venskab ikke slukkes, ikke vorde Forgængeligheds Bytte, ikke ophøre at nære mit Haab, der vel engang syntes mere inderligt og fortroligt, men maaskee kun er det mindre i den udbortes Yttring. — Thi skøndt jeg føler med Smerte, at noget af den Heelhed, hvori jeg engang drømte mig saa lykkelig, er brudt — hvad er mig dog styrkende og trøstende i tunge Timer, da min Siæl føler sin Tilværelse som en trykkende Byrde — hvad er det mere end den Tro, at jeg ikke er forladt, ikke allene i Verden, saalænge De ikke ganske har forladt mig? Men Gud veed, hvilke nye og bittere Uheld der kunne forestaae mig, og hvad jeg endnu kan tabe!

Jeg har ikke meget tilbage af det, som endnu kan give mig Glæde. Mit ulysiske Fædreland — bliver det daglig mere; den Kreds, som Naturen har gjort mig tiær og hellig, maa jeg see næsten Aar for Aar at synke dybere i Uheld; selv har jeg snart vel kun en fiern Grindring om hvad det er at være lykkelig og tilfreds. — Men jeg er ikke utaknemmelig mod det høieste Væsen, der gav og endnu giver mig meget, som er værd at leve for. — Maatte jeg da kun leve dette ikke ganske uværdig!

Deres

M.

125.

Fra Fru Rahbek.

Tirsdag Aften. [16. Aug. 1814.].

At jeg først i Dag har modtaget det Brev, der dog rimeligviis var mig tiltænkt i Gaar, har naturligviis forøget min Bekymring over, at jeg ikke i Gaar modtog Dem tiærligt, som mit Hierte helst havde villet. Men jeg kan ikke

hykle for Dem eller Nogen, og kunde altsaa ikke vise mig glad og tilfreds, naar jeg ikke var det; dette havde jeg ikke kunnet, om jeg end ei havde været saa syg, som jeg var. Jeg var ikke alleneſte bedrøvet, men endog trængtet ved at De ikke kunde overvinde Dem ſelv ſaameget for den Venindes Skyld, De dog ſiger at ſkyldte ſaameget, ſaa De havde kunnet udfætte nogle Dieblif den Glæde at ſee Somfrue Langberg, indtil De vidſte, hvorledes De fandt Deres ſtaffels ſyge Veninde igjen. Havde De tænkt — hvad dog vel undertiden maae falde Dem ind — at den Tid maaſtee ikke er langt borte, da De forgiæves vil ſøge hende der, hvor hun dog ſaa ofte har modtaget Dem med kiærligt og rebeligt Sind: ſaa havde De viſt ikke ſiddet en Time eller mere i Roe, inden De havde ſøgt Wiſhed om det, der dog ikke kan være Dem ganſte ligegyldigt. Og kan De tvivle om, hvor langt kiærere en ſaadan liben Selvovervindelfe vilde have været mig, end alle gyldne Ord om Hengivenhed og Taſnemlighed, ſom jeg har Tuſinde af? De vil maaſtee anſee dette for Barneſtreger, men det er det ingenlunde; og det er ikke alleneſte for min, men ogſaa for Deres Skyld, at jeg ſaa gierne vilde have Overeensſtemmelfe i Deres Ord og Handlinger. Jeg fordrer intet unaturligt; men ſaa viſt ſom jeg kan tilſidesætte og glemme mig ſelv for mine Venners Skyld: ſaa kan jeg vel og have nogen Ret til at vente, at de ogſaa ville glemme dem lidt for min Skyld. Men jeg har allerede opholdt mig for længe ved hvad der nu bør være glemt. Jeg vil derfor kun bede Dem ogſaa glemme, at jeg lod mig forlede til at handle anderledes imod Dem, end mit Hierte vilde. Nu har jeg jo for mig et venligt lille Brev, der ikke, ſom det fra Lyderslev, kunde være ſkrevet til enhver Anden ligefaa godt ſom til mig. Tak fordi De med Venlighed har modtaget de Par Ord, jeg af et kiærligt Hierte henvendte til Dem. Jeg glædede mig ſaa meget til Deres Hiemkomſt, og ſaa ſnart ſkulde denne Glæde forſtyrres; er det end min egen Skyld, ſaa er det dog ligefuldt ſørgeligt. Ja ſørgeligt er det, at

der for os ikke mere er varig Fred og Enighed at tænke paa. Men det kan nu engang ikke være anderledes, saalænge en saa stor Forstiaellighed i Tilbøielighed og Tænkemaade adskiller os. Tilforn har jeg troet, at denne Forstiaellighed kunde være os ret gavnlig; men nu nødes jeg til at troe anderledes. Jeg har aldrig bifaldet Deres Tungfindighed og indsluttede Bæsen; men eengang troede jeg, det skulde blevet mig mueligt at hielpe Dem til at overvinde dette. Nu veed jeg desværre, at jeg ikke formaaer at virke paa Dem, og jeg maae altsaa med dobbelt Betymring see, hvad der saa ganste strider imod min Tænke- og Handlemaade.

Men jeg glemmer, at det er Nat, og at jeg er syg og skal tidlig op i Morgen. Jeg vilde gierne have lettet mit Hierte endnu mere, men maae udsætte det til bedre Leilighed. Godnat nu, kiære, gode Ven! Kiær er De mig i Sandhed, al Forstiaellighed og al nødvendig Adskillelse uagtet. Aldrig vil mit Hierte kunne rive sig ganste løst fra Deres, og dog heller aldrig finde Fred i Foreningen.

Deres

R. M. R.

126.

Fra Molbedj.

Onsdag Aften d. 17de Aug. 1814.

At jeg paa en Tid, da den Glæde, der er mere end en for Dieblit opvakt sandselig Lyst, er uddød hos mig, og da det synes mørkt for min Siæl næsten overalt hvor jeg vender Diet, ogsaa skulde finde bitter Sorg der, hvor jeg engang drømte om et utømmeligt Glædesvæld — dette er vel kun en fortient Redselse for den Daarlighed af mig, at jeg virkelig for Dieblit kunde indbilde mig, at min Skiebnes i saa mange Aar betegnede Gang skulde forandre sig. At den ogsaa skulde række Dem en af de rosendulgte Tørne, hvormed mit Hierte skulde saares — kan vel inderlig bedrøve mig, naar jeg mindes de bedre Dage, deres Haab og deres

Glæder; men hvorfor skulde jeg ikke see dette, som jeg — naar jeg seer nogenlunde klart — beskuer det hele øvrige forstyrrede Væsen, der udgjør mit Liv? — Mon jeg var en større Daare, om jeg for stedse forjog det Skyggebillede, der ængster og vildleder mig, end da jeg virkelig for Alvor troede, at en varig Glæde og Lykke skulde oprinde for mig?

Kan det tilfredsstille Dem, at De har nedrevet hvad De Selv havde opreist, at De har forstyrret mit Hjertes Rolighed og i mangel Time forjaget den Fred af mit Bryst, hvis Staber De Selv engang var: da kan De nu nyde denne Tilfredshed i fuldt Maal; men hvorlænge, kan jeg ikke indestaae Dem for; thi jeg er ikke uvant til at see mit Livs skønneste Drømme forsvinde, ret som jeg saae dem i deres herligste Stikfelse, og mit Mod og Haab har kunnet reise sig, naar jeg troede dem sunkne for stedse.

De vil finde disse Udtryk bittere af mig; men der er næsten heller ikke andet end Bitterhed i min Siæl, og saavidt er det ikke kommet med mig, at jeg kunde hykle for Dem. Ethvert af de gyldne Ord, som De med saa megen Foragt omtaler, er kommet fra mit Hjerte, og at De nu seer andet i disse Ord og i mine Handlinger, end De engang saae, er sandelig ikke min Skyld. Det vilde det have været Dem at paalægge mig Tausshed, naar De troede at see Falskhed i min Tale, eller naar mine Ord vare Dem forhadte. Men De har modtaget mit Hjertes Udgydelser, for at bruge dem som Vaaben imod mig; og De har engang hævet mig høit, høiere end jeg fortiente det, som jeg saa ofte sagde Dem, for at kunne styrte mig desto dybere. Jeg staaer nu igien allene i Verden, og endnu svæver min Siæl forladt og trøstløs, i Uvishedens sørgelige Stumring; men Haabet, at bedre Dage skulle komme, har ikke forladt mig, og min Aand er endnu ikke saa kraftløs, som den maa skee stundom synes.

Hvad De med saa bitter og kold en Tone bebrejder mig som det, hvori jeg maa søge Aarsagen til den Modtagelse, jeg fandt hos Dem den ulykkelige Aften, der viste

mig hvormeget jeg hos Dem har tabt — denne Brøde, som
 kun er det, fordi De slet ikke mere forstaaer eller vil for-
 staae mig, kan jeg derfor ligesaa lidt forsvare, som De vil
 høre nogen Undskyldning. Jeg var kommen silbig ud og
 stjøttede ikke om at blive hos Langbergs, hvor jeg dog vilde
 gaae ind, og derfor — ikke fordi jeg jo meget vel „kunde
 udsætte nogle Dieblit den Glæde“, der er bleven mig saa-
 meget forbittret, at den længe ikke mere har været mig en
 Glæde — fulgte jeg, uden at ane saa ulukkelige Følger, min
 Bestemmelse. Jeg maa vel næsten forundre mig over, at
 jeg skulde behøve at forsvare mig i et Tilfælde, der var mig
 og i sig selv er saa ligegyldigt; men da det nu ikke blev
 Dem, hvad det var mig, hvor gierne skulde jeg da ikke stræbe
 at overbevise Dem, hvorledes De, som vist i saamange be-
 tydelsige Tilfælde dømmer mig rigtigt og billigt, her i en
 saa ringe Sag lader Deres Brede dømme mig ubilligt og
 ufiærligt — men hvad nytte Ord, da De ikke længere troer
 hverken mit Hierte eller mine Ord? Hvad nytter det mig
 at haabe mere Glæde der, hvor min Rolighed nedbrydes, og
 hvor den ustyldigste Vhst regnes mig som en utilgivelig
 Brøde?

O Natalia! skal saaledes den Drøm, som var os begge
 saa skøn — nei, den Ulykkelighed, som var os langt mere
 end Drøm, som var virkelig, saa meget som Noget paa
 Jorden kan være det — forsvinde? — Jeg føler det tungt
 og ængstende, som en stor Forbrydelse, skøndt jeg tør troe
 mig uden Skyld. Mangen Sorg har jeg glemt i mit Liv
 — denne glemmer jeg aldrig førend der, hvor alle Sorger
 glemmes.

Deres sørgende Ven

C. M.

Fra Fru Rahbek.

Fredag Nat [19. Aug. 1814.]

De tør vel have Lov til at være bitter imod mig, ja endog vred paa mig, men ikke til at tiltroe mig, at jeg forfættelig skulde kunne ville noget Ondt; thi dertil har jeg vist aldrig givet Dem eller noget andet Menneſte Anledning. Jeg søger nu lige ſaa lidt ſom nogensinde at retfærdiggjøre min Vrede; thi jeg veed alt for vel, at den aldrig gjør det, ſom er Ret for Gud. Jeg kan vel gjøre det Onde, men aldrig ville det, og heller aldrig overvindes af det, fordi der dybt i mit Indreſte lever det, der er mægtig til at overvinde alt Ondt. Naar Synden herſker i mit Bryſt, da er det, ſom om Gud tilhøylede ſit Anfigt for mig, og jeg glemmer næſten, at det kun er mig ſelv, der ikke tør vove at vende mit Blik mod den Herlighedens Glæde, jeg i ſaadanne Dieblit ikke er værdig at beſkue. Men ſnart vender det angerfulde Barn igjen tillidsfuldt ſit Blik til den kiærlige Fader, hvis Die ſaae al dets Jammer og Nød; og Troe og Haab og Kiærlighed og alle himmeſke Gaver tage atter Sæde i Hjertet. Kunde De ſee dette Hjertes Bevægelſer, naar Synden herſker der, og ſee dets roelige Glæde, naar Guds Fred atter fylder det: ſaa vilde De lettelig tilgive det enhver Brøde, ſom det ſelv er

-
127. Et udførligere Svar paa M.s Brev af 17. Aug. findes ikke. Derimod ſkriver Fru R. i et Brev af 31. Aug. bl. a. Følgende: „De behøver ikke at undſkyldes Deres næſtfidſte Brev, da Bitterheden, det indeholdt, ikke har efterladt mindſte Bitterhed hos mig. Jeg læſte det dengang mange Gange, for dog at finde nogen Godhed i det, og dette lyffedes mig ogſaa virkelig, uagtet alle Ordene syntes onde eller dog i det mindſte bittere. Og jeg — veed jeg det ikke beſværrer altfor godt, hvorledes det varmefte, kiærligſte Hjerte kan udgyde ſig kolde og bittert; og ſkulde jeg da ikke let kunne tilgive Dem, hvad jeg ſønſter De vilde tilgive mig?“

villigt til at tilgive Alle Alt. O hvormeget trænge vi ikke ogsaa Alle til hverandres Tilgivelse, at den Ene ikke skal anklage den Anden for vor fælles Dommer, men at vi maae kunne mødes som Venner, naar Veien er tilbagelagt og vi staae ved Maalet. Ogsaa vi gaae een Bei og til een Dommer, og vi kunne ikke tænke at mødes der som Venner, dersom vi ikke allerede her række hinanden kiærligt Haanden til Enighed og Forlig, saa ofte som vi forsee os imod hinanden.

Løverdag Morgen.

Tilgiv de saa og vist nok høist forvirrede Ord, som jeg skrev til Dem i Nat, efterat jeg havde besluttet ikke at besvare Deres Brev før i Dag, om jeg fik Veilighed, og efterat jeg havde skrevet et temmelig langt Brev til min gode Onkel. Hoved-Indholdet af disse Ord ere: at De vel maa gjøre mig nogen Uret, men ikke saamegen, at mene, jeg med Tilfredshed skulde betragte Deres Hiertes forstyrrede Røe; at jeg skulde have modtaget Deres Hiertes Udgydelser, for at bruge dem som Baaben imod Dem; og at jeg skulde have hævet Dem saa høit, for at kunne styrte Dem desto dybere. Den, der for Alvor kunde mene Sligt om mig, maatte aldrig have fattet det allermindste af mit Væsen. Ingen af os alle er uden Synd; men den, der saa tidligt bøiede sit Hierte mod det Evige, den, der opoffrede alle Jordens Glæder for at fatte Himmels Glæder, den, som Gud ogsaa saa ofte har ladet føle sin Fred: skulde den kunde finde Tilfredshed i syndige Bestræbelser? Man afbryder mig bestandig, saa at jeg nødes til selv at afbryde. Jeg vil derfor kun i største Hast sige Dem, at jeg har befundet mig saare ilde siden den Aften jeg saae Dem, og at jeg især i de sidste Dage har lidt umaadelig Ondt af en svær Brystforkiølelse, der truer hvert Dieblit med at qvæle mig i Hoste og udmatter mig over al Beskrivelse. Lev De bedre, og vent snart et udførligere Svar paa Deres Brev.

Deres staffels ynge Veninde

R. M. H.

Fra Fru Rahbek.

Mandag Morgen. [d. 5te Sept. 1814.]

Kære Ven!

Jeg har saa ofte sagt og skrevet Dem Ord, der have faaret Deres Hierte, og omendstiondt jeg vel kan sige, at jeg ogsaa temmelig ofte har modtaget saadanne Ord fra Dem, forringer dette ikke min Brøde; desuden har jeg hurtig glemt de Ord fra Dem, der have forekommet mig ufierlige og ubillige, da derimod mine stedsse ville betyngte min Samvittighed. Men er nu dette saa, som det desværre alt for vist er, skulde jeg da ikke med Glæde, naar jeg formaaer det, sige Dem de Ord, om hvilke jeg vist maae troe, at de kunne læge hvad jeg har faaret? Derfor sthynder jeg mig allerede i disse Dieblit — hvor jeg dog uafsladelig afbrydes — at sige Dem, at den Broe over det svælgende Dyb — som vel adskilligt af hvad der er hændet i dette ulykkelige Nar har bidraget til at fuldende, men ingenlunde begyndt at udgrave — som De saa længe har ønsket, at den nu i Gaar lykkelig blev lagt, og som jeg haaber os alle til Trøst og Glæde. Vel er det ikke det pæjseligste Dieblit at lægge en Bro over til Borgen, nu da der er Nerveseber; men man kan ikke ile formeget med det Gode, og arbeider man ikke medens det er Dag, saa kommer jo Natten, da Ingen mere kan arbejde. Stine vil ikke vente et Dieblit længer — altsaa kun et styrteende Levvel!

Deres

R. M. R.

128. Nerveseber: en af Dispatcheur Langbergs Sønner laa farlig syg og døde den 24de September.

Fra Fru Rahbek.

Fredag Aften. [7de Oct. 1814.]

Kære, gode Ven!

Da det allerede fra i Morges, medens jeg endnu laae i Sengen, var saaledes bestemt, at jeg skulde skrive til Dem i Aften, for at Stine kunde bringe Dem et Par Ord den 8de i Liliemaaneden: saa maae jeg vel, alle Hindringer uagtet, styrte et Par Ord sammen, inden jeg gaaer i Seng. Nu er jeg vel saa syg, at jeg duer til ingen Ting; men Lili-Dagen i Morgen er mig dog — med Deres gode Tilladelse — alt for kjær og vigtig til at jeg skulde kunne lade den gaae ganske ubemærket bort. De har nyelig bedet [mig] erindre Dem i disse Liliedage, og det maae jeg vel, om De end aldrig havde bedet mig derom; thi det er jo kun et Aar siden, at jeg havde meget behagelige Lili-dage og De en betydelig Deel i Deres Behagelighed. Nu er det vist nok meget anderledes; men Erindringen om det, der var behageligt, er dog endnu tilbage; og vel maae den, som i det Nærværende kun seer lidet glædeligt og heller ikke af den nærmeste Fremtid venter noget godt, dvæle ved behagelige Erindringer. . . . Jeg har for længe siden villet male den lille foragtede Blomst, jeg tiltænkte Dem i Fjor, og som De ikke fik; men min Ængstlighed over Hanne og min Bestæftigelse med hende har i denne Tid, om ikke just bragt mig til at glemme alt Andet, saa dog gjort mig uduelig til ethvert Arbejde. Og da jeg nu slet ikke vidste, hvad eg istedet for denne Blomst (som dog havde været en ganske molbechsk Foræring) turde byde Dem i Morgen: faldt det mig ind, at det allerubetydeligste og uskyldigste, næst den bevidste Blomst, var en lille Lok af mine Haar. Disse

129. Den 8de i Liliemaaneden: Den 8de October var M.s Fødselsdag. — Mørke Hvalvinger o. s. v. sigter til Uttringer i et ubeladt Brev fra M.

tog jeg af nogle, der længe have ligget til Hanne. De vil ikke troc om mig, at jeg mener hermed at give Dem noget Mærkeligt; men naar jeg siger Dem, at jeg, saa vidt jeg kan erindre, kun to Gange i Forveien, og det til to meget fiære Personer (og rimeligviis efter Begiæring) har gjort en saadan Foræring, som aldeles ikke er i min Maneer: saa maae De dog deraf kunne see, at om jeg end troer, at De har — hvad De jo heller ikke selv har stiult mig — fiærnet Deres Hierte fra mig, saa maa jeg dog alligevel mene, at jeg altid vil beholde en Plads i dette, og at en ganske liden Deel af min egen Lidenhed (thi just derfor har jeg givet Dem en meget lille Lot og ikke en stor og lang, som dog havde været fortræffeligere) dog ikke vil være Dem ukiaer. — Nu maae jeg gaae til Sengs, for at kunne komme saa tidligt op i Morgen, at jeg dog kan faae et Par Ord skrevet den 8de Lilledag.

Den 8de i Liliemaaneden.

Kan De, hvis kjaereste Opholdssteder for nogle Dage siden vilde været i mørke Hvalvinger, blandt Ruiner og under Skovens nedraslende Løv, forlange et til tungsindigere Efteraarsbetragtninger mere passende Veir end dette? Dog jeg vil ikke drille Dem i Dag, ikke forøge Sorgens Bilier, som om de ikke just blomstre i Petersens Have, dog desværre findes overalt, ogsaa i denne Egn og for den, som ikke søger dem. Heller plukkede jeg en Rose, som De aldrig skulde glemme. Men den eneste, jeg i dette Diebsil har for Dem, maae De finde i den Efterretning fra Borgen, at det har været godt med Hanne i Gaar og i Dag.

Mere og bedre veed jeg ikke, og derfor slutter jeg heller dermed, end med noget mig selv vedkommende, hvori der ikke er det Mindste, som ligner en Rose.

Deres altid hengivne Veninde

R. M. R.

Fra Molbech.

Kbh. den 10de October 1814.

Min hulde, elstelige Veninde!

I dette Dieblif modtager jeg Deres kiære Brev og den søde Forøring, som det indeslutter. Nu da dette ligger for mig, smilende kiærligt og varmt til mit Die og til mit Hierte, midt iblandt en Dynge af kolde og ligegyldige Papiirer, er det for min Siæl ikke anderledes end den Sol, der just ogsaa i dette Dieblif skinner ind til mig igiennem den smale Aabning mellem to høie Mure. Vel er det saa, som De siger, at meget er blevet anderledes i et Aar — jeg føler alt for vel hos mig selv, at har jeg vundet Noget, saa har jeg vel tabt mere. — Men dette Anderledes er dog vel ikke noget virkeligt og væsentligt, som det vilde være, om vi selv ikke mere vare de samme, som for et Aar siden. De maa dømme derom, hvad mig angaaer; De, ædle, hulde Veninde! er mig endnu den Natalia, som De evig vil blive, hvorledes end Livet uden for mig og i mit Indre vil omstiftes. Jeg kan maaskee yttre og sige Dem dette paa andre Maader; men saa ofte De kan og vil prøve mit Hierte, vil De finde dettes Grundtone den samme.

For Deres søde og hellige Gave takker jeg Dem af mit Hiertes hele Fylde. Det er den første af denne Art, jeg har modtaget — den vil vel ogsaa blive den eneste.

Smidlertid, naar De seer mig sørgmodig og tungsindig, da tro ikke om mig, at jeg utaknemmeligen ikke sætter Priis paa de gode Gaver, Gud tildeler mig, og som ogsaa i det forløbne Aar af mit Liv ikke have været saa saa. Der er

130. Fru Deichmann: Bolette D. født Gylденdal, som tilligemed sin Mand viste M. et trofast Vensteb, saavel dengang som senere i Livet. — Et Arbeide, jeg har for: Mindestrift over P. F. Suhm (Athene, III. 477.)

meget i mit Liv, som kan give mig Glæde, meget, som ogsaa virkelig giver mig den; men tro mig, ædle Veninde! der er ogsaa meget, faare meget, hvorover jeg maa sørge, og maaſtee burde jeg helst bebreide mig, at min Sorg ikke er stor nok. De vil aldrig kende alle mine Sorger — men De veed den, der, om den ikke hører til de tunge og knusende, dog smerteligt nok bryder Hjertets Fred og forstyrrer Sjælens Rolighed. Jeg kunde skrive hundrede Ark — og disse vilde ikke sige Dem saa klart, hvorledes De maa tænke Dem mit Hjertes Uro, som det ene Vers af Schillers *Jüngling am Bache*, som Fru Deichmann synger saa nydeligt, og som jeg heller aldrig bliver fied af at høre:

„Was soll mir die Freude frommen,
Die der schöne Benz mir heut?
Eine nur ist's die ich suche,
Sie ist nah und ewig weit.
Sehnend breit ich meine Arme
Nach dem theuren Schattenbild;
Ach ich kann es nicht erreichen,
Und das Herz bleibt ungestillt.“

Naar De hertil fører de Vinier af det første Vers:

„Und so fliehen meine Tage
Wie die Quelle rastlos hin!
Und so bleichet meine Jugend,
Wie die Kränze schnell verblühen.“

saa har De et saa lignende Billede af mit Liv, at herten jeg selv eller nogen Dødelig kan give Dem det bedre eller mere træffende. Kun skulde jeg vel ikke sige, at min Ungdom blegner, da den egentlig for længe siden er afbleget, om den nogensinde var rød. — Imidlertid kan man jo, selv med et saadant Liv, leve meget vel, og dette gjør jeg jo ogsaa tildeels og vil leve endnu bedre, naar mit Bærelse bliver mere varmt og mine Fingre mindre kolde. — Er der nu noget Koldt i dette Brev, da skriv det paa Fingrenes Regning, bedste Veninde! thi Gud veed, mit Hjerte er i denne

Time ikke koldt og kunde umulig være det. Tilgiv mig ogsaa, at jeg hverken har Fingre eller Tid til at skrive mere af alt det meget, jeg havde at svare paa Deres søde Brev og den sødere Foræring. Kun dette vil jeg endnu sige Dem, at De ved Blomsten fra i Fjor, som aldrig visner, vil gjøre mig meget lykkelig, og at jeg haaber at see baade Bakkhusets og Borgens Stjerne i Morgen Eftermiddag — om jeg kun ikke bliver alt for fortrædelig over et Arbeide, jeg har for i disse Dage, og som slet ikke rigtig vil gaae for Kulde.

Deres evig hengivne
Molbeck.

131.

Fra Molbeck.

Den 19de October 1814.

Paa denne mig og Saamange kiære og hellige Dag nærmer sig ogsaa mit Hierte Dem, kiære, ædle, hulde Veninde! og bringer Dem, i Krebsen af Deres nærmeste Elskede, dets stille, men inderlige Dufte. Den Gud, der lod Livets Uds oprinde for Dem paa denne Dag, og lod det reent og helligt boe i Deres Siæl og sende Gudheds og Kiærligheds Straaler ud til Enhver, som kunde nærme sig Deres Hierte — Han, den askiærlige Fader, bevare os endnu længe vor gode, vor sømme, vor elskede Veninde! — Han skienke hende i Livet, hvad hendes Hierte attraaer — thi det vil kun eie, hvad der udgaaer fra Ham — og Han kalde hende seent fra Alle, hvis Trøst og Glæde og Livsløst hun er, til den Bolig, Han har beredet hende i de Saliges Hiem! Dette Dufte, der stiger fra saa mange Hiertes, lever ogsaa daglig i mit. Kun svagt kommer det idag over mine Læber — men jeg veed dog, De aldrig vil ophøre at troe, at det vil

følge mig, lige varmt og inderligt, til den Stund, da ethvert af Jordens Døfter forsvinder med al dens Herlighed.

Jeg vilde paa denne Dag, som ogsaa den sildige Sol tilsmiler saa venligt, gierne bragt Dem glade Ord med de venlige. Men De veed, at Glæden flyer mig, og mørk Alvor hersker ogsaa idag i min Siæl. — Kunde den lille Gave, jeg vover at at sende Dem, have nogen Betydning for Dem: da ønskede jeg, den maatte betegne Dem den dobbelte Grundtone i mit Liv; thi det Høie og Alvorlige, som hine stolte Fortidsminder udtale, har min Siæls Rængsel altid higet efter, imedens mit Hjertes Lyst og Kiærlighed fra mine tidligste Aar har dvælet ved det Blide, Smilende og Yndige, som den skønne, venlige Blomsterverden saa livsalig jødt veed at udtrykke. Men nu er vel alle mine Blomster visnede, og De seer, jeg har vel et Par Mindesmærker fra Kraftens Alder i Danmark og Norge at byde Dem, men ikke engang en Rose at sende alle Blomsternes yndede Søster. Overrasket blev jeg selv ved at finde det saaledes tilstiftet. Virkelig, den som malede disse Høstens sildige Blomster, har anende læst i min Siæl.

Men Dem, hulde, elskede Veninde! tilhøre dog mit Livs ædelste og skønneste Blomster. Dem skulde de ogsaa evig være helligede, Dem skal jeg bringe deres første Knopper, om de atter skalde spire frem i en fornyet Blomsterdaar, og hos Dem vil jeg altid, hvor vildt end Stormen bruser omkring mig, finde en Havn, hvor jeg i det mindste i en lille Baad kan redde mit Livs Glæde, naar Skibet er reent sønderflaaet paa Klipperne.

Vær hjertelig hilset, og evig takket og velsignet af

Deres tro hengivne

E. Moltbech.

[Efter dette Brev følger en udateret Seddel, hvorpaa M. har skrevet Følgende:]

Catalogue
 over
 diverse Presenter,
 overleverede Høiædle og Velbyrdige Fru Professorinde
 K. M. Rahbek
 paa hendes Fødsels- eller Geburtsdag den 18. [o: 19] Octobris
 1814,
 med de respectiv Overlevereres Navne.

- 1., S. T. Etatsraad Heger:
 - a., En Papæsse af anden Rang.
 - b., Et Stykke sribet Løi, hvori Fruen skal klæde sig.
- 2., S. T. Professor og Ridder Rahbek:

Et Par sorte og et Par hvide Silkestrømper til Fruens Fødder.
- 3., S. T. Professor A. Dehlenschläger, p. t. første Assessor paa det danske Parnas:

En af S. T. Etatsraad Hegers Bøger.
- 4., S. T. Fru Professorinde og Digterinde Dehlenschläger:

En meget nydelig Krave med mangehaande heel ziirlige Udsmykninger.
- 5., S. T. Jomfru Hanna Langberg:

En høist vidunderlig Syekurv, med et Register og diverse nydelige Elfenbeensbørn, som sove under Glas.
- 6., S. T. Pastor og Onkel Job Mynster:
 - a., En ganske almindelig, men dog mærkværdig Veste med Sviin, NB. i Stedet for en Sennepskande.
 - b., En rar Bog af Fenelon, hvori en Deel om det høiere Liv, som ikke er Registratorens.
- 7., S. T. Jomfru Emilie Drewsen:

En meget ziirlig baldhret Næsedug, Mærket K. M. R.
- 8., S. T. Hr. Carl Heger, Bibliothekar hos en Halvgud:
 - 1 rødt Halsklæde for Fruens Hals.
 - 1 Ditto af Silke (NB. bedre.)

9., S. T. Bibliotheksecretaire Molbech:

1 Bladbærer, hvori

a., et gammelt Slot, som siger Sparto til Christiansborg.

b., en Do. Kirke (NB. noget beffadiget.)

c., nogle visne Efteraarssblomster, som de voxe i Secretairens Have nuomstunder.

Tillæg og Rettelser.

1., b. S. T. Hofpræst og Ridder Liebenberg:

1 lille, net Bog, der kunde fortient et bedre Bind.

2., Ved S. T. Prof. Rahbek

læs: to Par hvide Silkestrømper, item: et Par Stoe.

7., Zomfru Emilie læs: Julie Drewsen.

Anm. Ved de i Cataloget under 6, a nævnte „Sviin“ menes Oblater med en Afbildning i Relief af dette Dyr, efter en antil Gemme.

132.

Fra Fru Rahbek.

Mandag Aften [d. 24. Oct. 14].

. At jeg allerede Dagen efter den 19de vilde have skrevet til Dem, veed De, siden De just kom, da jeg var isærd med at begynde derpaa; men hvor ofte jeg end har tænkt paa Dem siden den Dag, og hvor taknemlig jeg end har erkendt, at De i Anledning af den Dag viiste mig større og elskværdigere Opmærksomhed, end jeg fortiente: saa har jeg dog ikke kunnet komme til at yttre Dem min Taknemlig-

132. Jfr. Johanne Langberg havde ved at pleie sin Broder paadraget sig en Sygdom, der bragte hende Døden nær. — Brandis: den ansete Læge, daværende Statsraad J. D. Brandis, som var tydt født og talte meget daarlig Dansk. — Jfr. Hartvig: Huusjomfru hos Langbergs. — Marie: den Syges yngre Søster.

hed i Ord. I disse to sidste Dage har den stakkels Hanne bestaaet mig næsten hele Dagen. I Eftermiddag og i Aften har jeg siddet 5 Timer uafsladelig ved hende, og uagtet det vist varede 3 Timer, inden hun syntes at bryde sig det allermindste om at jeg var hos hende, saa er jeg dog i Aften gaaet mere trøstet — skøndt derfor langt fra ikke egentlig trøstet — fra hende end i Aftes, da jeg selv var meget bange for hende og ogsaa af Brandis blev bestyrket i min Frygt, som betroede mig, at uagtet vel hendes meste Sygdom reiste sig af Sindets Tilstand, saa havde hun dog tillige af den samme Feber, Broderen havde haft. Det trøster mig alligevel meget, at vi endelig have faaet fat paa denne Brandis — som Somfru Hartvig endog kalder: Brandigen, og som for at hævne sig over hans Navns Fordreielser skrev i Aftes paa en Recept: Jungfr. Gramberg — der især som Doctor behager mig saameget, som endnu aldrig nogen Doctor har behaget mig, uagtet jeg dog ofte har været nær ved at adorere baade Callisen og Mynster. Vi ere ogsaa allerede meget gode Venner og aldeles enige om, hvorledes hun bør behandles, og Langberg og hans Kone ere meget tilfredse med at have mig til Ordfører, og Brandis er det endnu mere, da han slet ikke kan gjøre sig forstaaelig for de Andre. Han bruger mig ogsaa uafsladelig og gik endog saa vidt, at han i Aften vilde, at jeg skulde forklare dem det, han ikke engang selv kunde finde Ord til at udtrykke, uagtet han dog talte Tydsk. — Nu maae De troe, at Broen til Borgen er af Vigtighed; men jeg kunde nok ønske, at der var en virkelig Broe, thi det er gyseligt, som jeg maae vade i Søleføre for at komme frem og tilbage. Dog skal dette ikke fortryde mig, hvis jeg blot kan udrette noget ved min Nærværelse. Marie trøster mig rigtig nok med, at naar de kun have mig, saa behøver de ingen Brandis; men jeg tør ikke trøste mig saaledes, og jeg vedbliver desværre som jeg begyndte: at frygte. Nu skeer der vist nok alt, hvad der kan og bør skee fra vor Side, som skulle vaage over hendes Liv; men fra hende selv skeer Intet, og hvor kan jeg see

dette og see, hvorledes alt Arbeide herimod er frugtesløst, uden at mene, eller rettere troe: at saaledes skal og maae det være.

Bliv nu ikke vred, fordi jeg altid meddeeler Dem min egen Frygt; men jeg troer, at det for Dem som for mig selv er bedst at være beredt paa, hvad vi vel vilbe kalde det Værste, men som dog sikkerlig ikke var det, hvis det skeete.

Bliver jeg — som jeg ikke tør haabe — snart stiftet til at skrive et bedre og mere opbyggeligt Brev, saa skal De vist faae det. Lev vel, og Gud velsigne Dem!

Deres hengivne

K. M. R.

133.

Fra Molbeck.

Kbh. den 7de Novbr. 1814.

Efterat De nogle af de sidste Gange, jeg har været hos Dem, har bedrøvet mig til mit Hjertes Inderste ved en Kulde, som jeg føler saa smerteligt, at jeg dog hellere vil see Dem vred end kold, har De i Aftes, min ubegribelige, elskværdige Veninde! atter ved den sødeste og sømmeſte Venlighed tryllet mig hine lykkelige Dage tilbage, hvis Erindring saa ofte i mørke Timer har været min Trøst og i Lyse min Glæde. Hvad De har været og er og kan være mig — dette lod De mig jo atter i Aftes føle paa en saa elskværdig fortryllende Maade, at jeg inderlig ønskede mig den Rolighed, jeg hverken har eller kan faae, til at sige Dem, hvor sød den Vægeedom var, De skienkede mig, og hvormange tunge og sorgfulde Timer disse saa lykkelige Dieblis opveiede — for at sige Dem, hvor henrykkende elskværdig De var, og hvor dybt jeg følte dette i mit Hjerte, skøndt mit Sind desværre var alt for mørkt og alt for uroligt til at den lykkelige Følelse, jeg nød ved atter at see Dem saa hulb og blid og kærlig imod mig, kunde oplive mig, som det i bedre

Dage vilde skeet. Men disse bedre Dage ville jo dog vel engang komme.

.....
 Jeg beder Dem hilse den gode Rahbet og takke ham for den glade Time i Aften; jeg venter med megen Længsel paa det, han har lovet mig.

Deres tro hengivne

Moltbech.

134.

Fra Fru Rahbet.

Søndag Aften. [d. 18. Nov. 1814.]

Min gode, elskværdige Ven!

Kan De tilgive mig, at jeg har behandlet Dem saa haardt i Aften? Jeg har i Tankerne utallige Gange bedet Dem om Forladelse for mine Ord, der dog sikkert vare saaledes, at de gjorde mit Hjerte Uret. Thi dette bliver dog uforanderlig Dem hengiven, hvor Meget der end adskiller og fremdeles vil adskille os. Jeg kan ogsaa i roelige Timer give mig selv det trøstefulde Vidnesbyrd, at jeg ikke er Deres Venstab uværdig, endskiøndt jeg desværre maae beklage, at jeg ofte bærer mig ad, som om jeg var det. Kom endelig snart til mig, og lad mig i Deres Døie, hvori jeg ofte har læst saamegen Godhed for mig, ogsaa læse Tilgivelse for denne Aften, som vi begge maae forglemme saasnart mueligt. Den unge Brandis kom siden efter over til mig, og raadede mig meget alvorlig fra at gaae mere derover [d: paa Ballegaarden]. Han forsikrede mig, at han var ganske overbevist om, at den unge Langberg nu fik den samme Feber, og at det er, efter hans Faders Forsikring,

134. Den unge Brandis: Lægens Søn, Dr. phil. C. A. Brandis, en kort Tid Lector i Philosophi ved Kbh's. Universitet, senere Professor i Bonn.

en ondartet Nervefeber. Denne Advarsel skal jeg ogsaa benytte; thi nu, da Hanne er frisk, er der dog Intet, som nøder mig til at udsætte mig for at blive smittet. Af hende vilde jeg vel have fundet mig i at modtage det, der maaskee var bleven min Død; thi jeg kan ikke nægte, at jeg paa den senere Tid mere end nødvendig og Ret var havde vendt mit Hierte fra hende; og dette fandt jeg, jeg burde høre for, og vilde derfor heller hente mig en Sygdom hos hende, end hos mangan Anden, der er mig langt nærmere og kærere, end hun kan være det.

Mandag Morgen.

. Jeg gientager, hvad jeg i Aftes bad Dem om: ikke at nægte mig Deres Tilgivelse for i Aftes, og overhovedet ikke at dømme mig for strængt. Kære, gode Ven! jeg er mig mangan Svaghed bevidst, som jeg hidtil endnu ikke har kunnet overvinde; men dette veed jeg dog, at det Hierte, der slaaer i min Barm, er varmt, kærtligt og trofast mod mine Venner, og at det aldrig er det, der vender sig fra dem, der ere mig kære. Og Meget vilde De see anderledes, naar jeg turde og burde oplyse, hvad der kan give Dem Anledning til Mistanke. Troe mig, min gode Ven, at alene det, ikke at turde være saa aaben imod Dem, som jeg gierne vilde, volber mig mangan Sorg; ogsaa deeler jeg ofte Deres Sorg, Dem ubevidst, og er ikke heller saa umedlidende imod denne, som det ofte synes, endstjøndt jeg vist nok maae see den fra en langt anden Side, end De seer den, og beklage, at Deres Livs Røe skal beroe paa Tilfredsstillelsen af et jordiskt Savn.

Deres hengivne

A. M. Rahbek.

135.

Fra Molbech.

Den 16de Novbr. 1814.

.....
 Vær forsikkret, kiære Veninde! at om jeg havde Noget at tilgive Dem fra vor sidste, for mig saa ulhykkelige Samtale, da er dette for længe siden skeet. At bære Nag til Dem er mig umueligt — men at føle dyb og bitter Smerte ved at saares af Dem i mit Hjertes Inderste, dette kan jeg, og den sorgelige Virkning af denne Smerte føler jeg endnu alt for levende til at kunne glemme den. I øvrigt lider jeg vel ikke uforskyldt; men at saares af en elsket Haand er dog ofte langt smerteligere, end naar det skeer af en fremmed og ligegyldig, og jeg har maattet føle dette, hvor jeg aldrig havde anet det.

De, min ædle Veninde! er ikke Dem Selv i saadanne Dieblis, da De kan bedrøve mig saa bittert, som i Søndags. Ja, der slaaer et varmt, et kiærligt Hjerte i Deres Varm — og dette ømme Hjerte har skienket mig mere Godhed, mere vennehuld Deestagelse, end jeg har været eller nogenfinde kan blive værdig til. Men i saadanne Dieblis tier dette Hjerte — og jeg maatte strækkes ved Deres Kulde og Bitterhed, om jeg ikke vidste, at den koster Dem langt mere, end jeg kan lide ved den.

De siger mig selv, at De ikke tør være saa aaben imod [mig], som De vilde. Jeg forstaaer Dem ikke i dette Sted af Deres Brev — De tør vist oplyse mig om Alt, hvad der vedkommer Dem eller mig selv; og De veed, naar De kun vil troe det, at det kun beroer paa Dem at eie mit Hjertes fulde, rene Tillid.

Nu Farvel, gode, elskværdige, uforglemmelige Veninde! — Jeg kom gierne til Dem — og kommer vist ogsaa snart — men jeg beder Dem forud at skienke mig endnu mere

Overtøerelse end ellers, i en Tid, der er mig saa sørgelig som denne.

Deres tro hengivne
Molbeck.

136.

Fra Fru Rahbek.

Torsdag Aften d. 24 Nov. 1814.

Det har ikke lidt forundret mig, at det Brev, jeg ved Boyes Glemfomhed fik noget seent, nemlig 2 Dage efter det var skrevet, rimeligviis er skrevet paa samme Tid, som jeg begyndte et Brev til den Molbeck, som Werlauff bragte herud i Dec. 1812, og som forsvandt 1814. Jeg fik virkelig en uovervindelig Lyst til at underholde mig lidt med denne Forsvundne og begyndte derfor, med stibfroene Fingre og uden at have Varme i min Raffelovn, paa et Brev; men da jeg begyndte saa seent, at jeg strax maatte holde op igien, og da jeg i Gaar slet ikke fik Veilighed at skrive: saa anseer jeg det nu for Noget, der ikke skal fuldenbes, og skriver Dem derfor heller et Par Ord til Gienfvar paa det venlige Brev, jeg fik i Dag giennem den Forhadtes Hænder. Denne Novemberdag er mig ogsaa ganske mærkværdig, fordi jeg i Gior paa den fik et Brev fra Dem, der rørte mig inderligt, og hvis Indhold siden stod ret levende for mig, da jeg ikke mange Uger derefter fik et Brev, hvori De bebudede mig Noget, De selv frygtede at være Begyndelsen til en ny og langvarig Forvildelse, og som jeg heller ikke vel kunde ansee for Andet. Herfra hentebe jeg ogsaa de Forestillinger om Deres Letfindighed og Sandfælsighed, som jeg vist nok altfor strængt bebrejdede Dem, og hvormed jeg vel straffede Dem haardt, men dog mig selv endnu haardere; thi ved denne Strengthed berøvede jeg mig jo reent Deres Tillid, som jeg albrig vil kunne vinde tilbage. Tusinde Gange har jeg siden følt — hvad jeg dengang burde have vidst — at kun Gud, den Retfærdige, tør være

streng, naar han finder det nødt; men vi skulle være milde og eftergivende selv der, hvor vi troe Strengthed gøres nødig. Men ogsaa jeg skulde ydmyges; havde jeg kun forstandigen nyttet denne Ydmygelse og ikke dnyget Synd paa Synd ved idelig at ville straffe, hvor jeg kun burde trøste og læge. Selv meente jeg mig at være kaldet af Gud til ved ømt og kærligt Vensteb at ghyde Lægedom i Deres Hierte, at trøste og opmuntre Dem. Med det varme Mod, der er i mit eget Hierte, vilde jeg have opvarmet Deres Mod, og jeg burde vist have kunnet det, hvis jeg havde baaret mig forstandigere ad og ikke ladet mig affrække ved de første Hindringer, der mødte, og hvorved jeg tabte reent Lyften til at fortsætte det Arbejde, der i Begyndelsen havde været mig saa kært og forekommet mig saa let; maa-
 skee havde det ogsaa givet mig altfor megen Lyft og vakt forfængelige Begjæringer. Jeg vil ingenlunde fritiende mig selv ganske; men dette veed jeg vist, at først efterat De flere Gange ved Deres Udsærd imod mig havde givet mig Anledning til at troe, at De havde en Mistillid til mig, jeg ikke fortiente, var det, at den Tanke kunde opstaae hos mig, at vende mit Hierte fra Dem eller i det mindste gjøre det koldere imod Dem. Og hertil kom endelig, at De — som det syntes mig — altfor letfindigt fastede Dem ind i Noget, hvoraf jeg ikke havde Grund til at haabe, at Fred og Ro kunde tilveiebringes for Dem, og som jeg desuden hverken burde eller vilde befatte mig med. Men hvordan end min Tænkemaade var i denne Sag, saa har mit Hierte dog ofte dannet Ønsker for Dem, som De vist ikke tiltroede mig, endog paa Tider, da det har maattet forekomme Dem ganske anderledes. Det var mig tungt og smerteligt, at paa den Tid, De maaskee allermest trængte til mig, kunde jeg ikke være Dem til ringeste Gavn, og det er mig endnu tungere og smertefuldere, at jeg nu mindre end nogensinde kan være det; ikke saameget, fordi vi er bleven saa langt fiernede fra hinanden, at ingen fuld Fortroelighed mere kan have Sted imellem os, som fordi det nu mindre end nogensinde er mig

tilladt at være saa aaben imod Dem, som jeg ønskede. De har i Deres næstsidste Brev sagt mig, at De ikke forstod denne Yttring af mig, derfor vil jeg, for ikke at give Anledning til Misforstaaelse, blot sige Dem dette: at De har meget Ret i at meene, at jeg i Alt, hvad der angaaer Dem og mig, vist bør være fuldkommen aaben; men at De ikke maae forglemme, at der endnu er een Person, og det en Hovedperson, hvis Fortroelighed jeg ikke tør misbruge for at være aaben imod Dem, og hvis Hemmeligheder jeg ikke har Ret til at drage Sløret fra, skjøndt jeg vel derved selv vilde komme til at staae i et bedre Lys for Dem.

Fredag Aften.

.....
 — Nu, da jeg igjen kan komme til mit ufuldendte Brevstofs, er der kun Tid til i ganske faae Ord at sige Dem Tak for Deres to venlige Breve. Meget kunde og vilde jeg ellers sige Dem, men nu kun dette: Troe altid, at jeg med kiærligt Sind deeler Deres Sorger, ogsaa da, naar De ikke seer mindste udvortes Tegn til Deeltagelse. Dette for min Skyld, og nu for Deres egen: Hav Mod, og ogsaa Taalmodighed med Dem selv; thi uden dette komme vi dog ingen Vei. Jeg er sandelig en streng Dommer over mig selv, og dog maae jeg ofte have Taalmodighed med mig, for ikke at blive forsagt og tabe den herlige Evne, hvorved jeg saa let kan hæve mig over alle Jordens usle Sorger. Men hvad jeg kan, maatte De ogsaa kunne, naar De alvorlig vilde; og med at ville dette, vilde De inderlig glæde

Deres hengivne Veninde

A. M. H.

D. 25de.

Jeg skammer mig ved at sende Dem dette jammerlige Brev; men troer dog det er bedre De faaer det, end slet intet fra mig. Jeg erindrer med et Slags Veemod, hvor beskæftiget jeg var i Fjor paa denne Novemberdag med at

samle Blomster til Deres christianshavnske Veninde, og hvor meget min gode Willie behagede Dem. Meget har forandret sig siden den Tid, derfor har jeg heller ingen Drift havt til i Dag at foretage mig Noget, der erindrede mig om andre Tider.

137.

Fra Molbeck.

Den 26de November 1814.

Min ædle Veninde!

.....
 Har dette Aar været Dem fiendsk og uheldigt, saa har det sandelig heller ikke været mig et Rosen-Aar, og naar jeg samler Alt, hvad jeg i dette Aar fra saamange Sider og i saamange Forhold har lidt og prøvet, saa turde maastee intet Aar af mit hele Liv have været mig sørgeligere eller mere uheldsvangert. Om end ingen Skyld hviler paa min Samvittighed saa stor og svar, at jeg ikke turde haabe Tilgivelse for den, om jeg end ikke er mig nogen Brøde bevidst, der skulde fornedre mig for Menneskers Dine, som kunne og ere berettigede til at dømme mig — saa har jeg dog ikke blot nok fra dette Aar at bebreide mig; men det har ogsaa uden min Skyld bragt mig flere mørke Timer og Dage end noget af de sidste 6 eller 8, jeg har levet. I Anledning af dette sidste, kan De med Rette formane mig til Mod og Taalmodighed; thi baade ere de iblandt de første Egenstaber, der sømme sig for en Mand, og de ville formodentlig ogsaa være mig meget nødvendige for mit hele Liv, om dette fremdeles skal blive mig saa tungt, som det ikke blot i Aar, men i en meget længere Tid har været. — Hvad det første angaaer, da bebreider jeg mig fornemmeligst, deels at jeg vel ikke i dette Aar (uagtet jeg vel i det mindste stundom alvorlig har stræbt derefter) har været og i Gierning viist mig for min Familie og nogle af mine Venner den, jeg burde været, deels at jeg ligesaa lidt i dette, som i noget af mine foregaaende Aar, har stræbt at virke Alt,

hvad der vel kunde staaet i min Magt, eller brugt Guds kostbareste Gave til Mennesket, Tiden, med den Flid og Anstrengelse, som jeg burde. Dette er daglig min Sorg og daglig min Fortrydelse — og sandelig, jeg fortjener i det mindste heri Deres medlidende Deeltagelse; thi jeg maa bøde haardt for et Legeme, der er svagere end min Aand, og for en Stiebne, der har sat mig i en Stilling, hvori ikke engang de faa Kræfter, jeg har, ere i Stand til at virke og udvikle sig saaledes, som det under heldigere Vilkaar kunde fæe.

Kun to Ting i Deres Brev maa jeg endnu berøre, skøndt jeg hverken kan gjøre det ordentligt eller fuldstændigt. Set er den Klage, De ofte har gientaget over min Mangel paa Tillid til Dem. At jeg aldrig mod noget Menneske har været mere aaben end imod Dem, dette veed De vist, og De kender mig ogsaa nok for at vide, hvad der i mit Væsen og i min Natur hindrer mig fra at aflægge en medfødt Tilbageholdenhed, som neppe de, der aldeles vinde mit Hjerte, ere i Stand til at overvinde. At De endnu har min Tillid, er ogsaa lige saa vist, som at der var en Tid, da en Begivenhed, der smertebe mig mere end Alt hvad mit eget Hjerte kunde lide, gjorde mit Forhold til Dem mere ængsteligt end tilforn. Jeg vil ikke videre omtale dette, da hiin mig saa sørgelige Aarsag har ophørt og til min inderligste Glæde, som jeg haaber, for evig er udslettet, og da jeg engang i sin Tid ogsaa skal sætte Dem denne Sag i sit fulde Lyk. — Det andet er, hvad De siger mig jeg har kaldt, og hvad De Selv vil ansee for „en ny og langvarig Forvildelse.“ Hvorledes jeg dengang har forstaaet, og hvorledes De nu forstaaer dette Udtryk, veed jeg ikke. Dette veed jeg, saavist som der er Sandhed til, at naar De bringer denne saakaldte Forvildelse i Forbindelse med den Sandfælsighed og Letfindighed hos mig, jeg er langt fra at ville negte (uagtet den i sig selv ikke er saa farlig stor og af alle mine Feil mindst kan tilregnes mig): da er De i en Vildfarelse, som De, naar De tilfulde kendte mit Hjerte, ikke

vilde nære. Jeg veed hvad Sandfælgheid er; men jeg veed ogsaa hvad den Følelse er, som, evig og guddommelig i sit Udspring, mere end nogen anden Følelse kan føre Mennesket bort fra Sandfælgheid og hæve det over jordist Forgængelighed.

. Hvorledes nu end min Stiebne bliver, saa skal den dog aldrig berøbe mig den Trøst, at om jeg end selv har været saare ulykkelig, har jeg dog aldrig med mit Vidende draget nogen anden ind i min Ulykke. Derfor, førend dette skulde stee med Nogen, og allermindst med den, for hvem den sidste Kiærlighed fremluede i mit Hierte, vilde jeg langt før selv gaae til Grunde. Lad mit Livs sidste Glæde og Salighed kun døe — for mig er dog ingen Ulykkelig til paa Jorden — naar kun hun maa blive lykkelig, der fortjener tusinde Gange mere, end jeg kunde give hende.

Det er nu den Tid, da jeg mangen Gang i den taase Midnatstime sendte Dem en venlig Hilsen. Denne modtage De ogsaa nu, saa hiertelig, som jeg kan give Dem den. Tænk De ogsaa venligt paa mig og bed, om De troer Bønner hjælpe, at blidere, i det mindste mere smertefri Dage snart maatte oprinde for

Deres Ven
C. Molbech.

138.

Fra Fru Rahbet.

Tirsdag Aften d. 29de Nov. [1814.]

Gode, kiære Ven!

Har De større Trang nu, end De længe har havt, til enhver oplivende Trøst, Nogen vil staae Dem, da mangler det sandelig heller ikke mig paa Willie til at trøste Dem; men ikke at tale om, hvormeget jeg i denne Tid selv trænger til Trøst, fordi jeg daglig maae føle min Uduelighed til at trøste der, hvor Pligt og Tilbøielighed lige meget opfordre mig dertil: saa er jeg udentvivel den blandt alle Deres Venner,

der mindst duer til at bringe Dem Trøst. Saaledes som jeg er og saaledes som De er, maae vi nødvendig see det Sørgelige saavel som det Glædelige i Livet fra ganske forskjellige Sider. Der er Noget i Verden, man kalder Lykke, hvilket, om jeg end ikke med Treschow vil antage det for en Chimære, dog altid har været mig en høist ligegyldig Sag, hvad min egen Person angaaer, selv paa Tider, da det smilte mig imøde næsten paa alle mine Veie. Jeg har aldrig kunnet lære at betragte det som Løn, og faae jeg end stundum, at det bragte Glæde der, hvor det blev nydt med Taknemlighed, hvor langt oftere faae jeg dog ikke, at det døsede de svage Siæle i Søvn og hindrede de stærkere i enhver høimodig Bestræbelse? Og aldrig har jeg for mig selv, aldrig har jeg og aldrig vil jeg for Nogen, der i Hjertet er mig fiær, bede Gud om Lykke, men heller om det høimodige Sind, der lærer Mennesket at kunne undvære den, og som er mere værd, end al den Lykke Verden kan skænke.

Onsdag Middag. [d. 30. Nov.]

.....
 I Middags blev jeg afbrudt i mit Skriverie af min Broder, og jeg begynder vel nu igien, men dog ikke med nogen ret Lyst, fordi jeg ikke veed, hvad Dieblit den skibbrudne Capen — som har meldt sig — indfinder sig. Naar man saaledes skal skrive, er det umueligt at faae nogen Sammenhæng deri, og det er da heller intet Under, at man paa den Maade efterhaanden reent taber al Lyst dertil. Og dog havde jeg saameget at svare paa Deres sidste Brev, som vist aldrig bliver besvaret. Det meste af hvad jeg kan sige — thi dette er desværre ikke hvad jeg helst vilde sige — kunde indbefattes i den gientagne Formaning om Mod, som mange haabløse Ord i Deres Brev desværre give mig Anledning til. Jeg behøver ikke at sige Dem, at jeg med Mod ogsaa meener Høimodighed og Taalmodighed. Endskjøndt jeg ingen ret Grund har til at troe, at Deres legemlige Svagheit er saa stor, som De indbilder Dem, saa er jeg dog

heller ikke ligegyldig imod denne, skøndt egne Lidelser temmelig have hærdet mig ogsaa imod andre. Jeg vil endog troe Dem, fordi jeg veed, at Enhver selv bedst kan bedømme sin egen Tilstand; men troe saa ogsaa mig, at det kun er Smaating at Vegemets Kræfter tæres, naar man kun sørger for at Siælens stedse faae ædlere Næring, og sandelig! dette staaer dog i ethvert Menneſtes Magt. Jeg kunde ønske mig et sundt og stærkt Vegeme allene for at have større Ret til at tale i mod den saa urimelig prisebe legemlige Sundhed, og især imod de Menneſter, der med ængstelig Omhu opfylde den Pligt at sørge for Deres Vegemes Sundhed, ubetynde om Deres Siæles Tilstand.

Caperen kom da rigtig nok, og efter mange Timers Pasſiar er det nu endelig blevet nær den tause Midnatstime, hvori ogsaa jeg ofte sendte Dem en kjærlig Hilsen. Den vil jeg ogsaa sende Dem nu, overbeviist om at De vil modtage den venligt. Det kan jeg ogsaa forſikre Dem, at jeg troer paa en vis uforanderlig Hengivenhed for mig, som ingen Omſtændigheder vil kunne ſvække hos Dem; men kun naar det gælder om Tilliden, da maae jeg desværre vel føle, at den er borte, og at den aldrig kan komme igjen. . . .

[ufuldenbt.]

139.

Fra Fru Rahbek.

Søndag Nat. [4 Decbr. 1814.]

Det er ei den første Gang, men inderlig maae jeg ønske, at det maatte være den sidste, da jeg i den tause Midnatstund, anklagende mig selv, maae vende mine Tanker til Dem, inden jeg med Noe kan lægge mig til Hvile. Naar jeg saaledes, ene med Gud og mit eget Hjerte, lettere kan dømme retfærdig over mig selv, saa fremstiller sig viist nok for min Siæl Meget, som jeg ellers ikke agter paa. Intet er da ringe og ubetydeligt, som forleder mig til nogen hvilkens-

somhelst Handling, der er uovereensstemmende med de Grund-
 sætninger, jeg har foresat mig at ville følge; men endnu langt
 mindre er noget ringe og ubetydeligt, som forstyrrer noget
 af den Orden i mit Inderste, hvilken jeg stræber at over-
 holde, og uden hvilken alle udvortes Handlinger, hvor lov-
 mæssige de end kunne være, i mine Dine intet Værd have.
 Nu vil jeg uden Forbeholdenhed sige Dem, hvorledes det
 staaer sig der, hvor kun den Alseende og jeg selv kan stue.
 Jeg kan da ikke dølgge Dem, at jeg siden i Fredags Aftes
 har haft lidt Uvillie imod Dem, fordi mig syntes, at De
 spillede Comedie med mig, da De gif ud af vor Hauge-
 dør for at gaae over til Hanne. Thi hvad er dog Deres
 Tanke om mig, naar De troer, at De nødvendig maa stiu-
 le [for] mig, hvad De jo vel kan være bekendt for Gud og
 ethvert Menneſke? Hvorledes end min Mening kan være
 om den Maade, hvorpaa De tildeels behandler Hanne, naar
 De nemlig neppe kan scribe 10 Linier til hende, uden paa
 en forblommet Maade at nævne Umueligheden af, at De
 nogenſinde kan blive lykkelig: aldrig vilde jeg dog, end
 ikke med Hundredebelen af den Menneſkeforſtand, De dog viſt
 troer jeg har, kunne opholde mig over, at De kom der, hvor De
 paa en aldeles tilladelig Maade kan have Glæde af at
 komme. Og jeg har jo endog tilforn bebreidet Dem, at De
 af en Slags Medlidenhed imod mig tvang Dem (thi
 jaaledes forekom det mig) til at være her, da De dog —
 og hvem vilde vel fortænke Dem deri? tusinde Gange heller
 var der. Men naar De nu idelig vil stiu- le det Alleruſt-
 digſte for mig; naar De ikke engang vil bringe mig en
 Hiſſen, Hanne udtrykkelig beder Dem bringe mig: hvad maa
 jeg ſaa tænke om dette? Kan jeg ſaa virkelig have nogen
 Grund til at mene, at De endnu har nogen Fortroelighed
 og Tillid til mig?

Mandag Morgen.

. Jeg bebreider mig ſelv — ikke, at jeg ei kan
 være en Hytler og viſe Venlighed, naar den ikke er i mit

Hierte, men viist nok bebreider jeg mig, at jeg imod Dem saa ofte kan bære mig ad, som vilde jeg straffe Dem for hvad jeg kan have imod Dem, og om De end saa temmelig viser mig Giengæld, maa jeg dog tilstaae, at Deres Skyld er ringere. Tusinde Gange seer jeg Dem i det elstværdigste Lys, noget Menneſte kan see Dem, alle Deres gode og elstværdige Egenſkaber samle ſig ſaaledes for mig, at Betragtningen deraf vel maae give mig Glæde. Thi min Aand mangler jo dog ikke Lys til at erkiende Deres Aands herlige Egenſkaber, og mit Hierte ikke Kiærlighed for at kunne føle, hvor ædelt og elstende Deres er; men naar dette er ſaa, og naar jeg da tillige tør — ſom jeg jo ofte har turdet — mene, at et Menneſte, der beſidder ſaa Meget af hvad der nødvendig maae vække min Aands og mit Hiertes Deeltagelſe, ikke er mig fremmed eller uvedkommen: ſkulde dette ikke give mig Glæde? Dog, jo mere De har været og jo mere De endnu i Dieblit kan være for mig, deſto mere maae jeg jo og føle tungt og ſmertende, hvad jeg har tabt i Dem, og hvad De har tabt i mig. Thi hvad jeg mange Gange har ſagt Dem, det kan jeg atter gientage: at vi her aldrig kunne vinde tilbage, hvad vi have tabt. Det ſynes maafkee ſtolt, at jeg anſeer Tabet for gienſidigt; men har jeg dog kun een Rigdom i Verden, har jeg ſaa ofte følt, hvad jeg af denne har kunnet give, o! ſaa kan det heller ikke være Stolthed, naar jeg i et alvorligt Dieblit for en Ven, der ikke bør miſforſtaa mig, tør nævne denne. Hvad Mange fra min Barndom af have roeft hos mig, har liden Betydning i mine egne Dine, thi dette har jeg blot annammet. Gud lagde vel og en Funke af ſin ewige Kiærlighed i mit Hierte, og forſaavidt har jeg ogſaa annammet denne, den ypperſte Gave; men naar jeg dog ſaa tidlig og villig hengav mit Hierte til Den, der havde nedlagt det Bedſte deri; naar jeg i Barndommens og Ungdommens letſindige Alder, næſten ganſte overladt til mig ſelv, dog allerede var ſtærk nok til at kunne fatte den høie Beſlutning, ſom jeg mit hele Liv igiennem har ſtræbt at blive troe, og ſom jeg, hvor ofte min Fod end

har gleden, dog aldrig har forladt; naar jeg i Kiærlighed til Gud, som er det første af Budene, dannede mit Hjerte til Kiærlighed til Menneſkene: ſaa kan jeg dog her tilregne mig ſelv Noget, hvor lidet det end er. Men troe dog ikke, at jeg roeſer mig deraf, nei! dybt føler jeg, hvor langt jeg ſtaaer tilbage, hvor daarligt og ſyndigt mit Hjerte ofte endnu er, hvor meget Urent der blander ſig i mine redeligſte Beſtræbelſer. Dog dette behøver jeg ikke at ſige Dem, der kender ſaa mange af mine Overlelſer. Heller ſkulde jeg bede Dem tilgive mig det, De har at tilgive, hvis jeg vilde trætte Dem med flere Begiæringar om Tilgivelse. Men hvortil ſkulde vel Alt dette [tiene]? Daglig maatte jeg vel bede Dem om ny Tilgivelse, og ligeledes daglig føle, at ogſaa De trængte til min. Gode Ven! Hjertet bløder i mig ved Tanken om det, vi nu behøve at kræve og tilførn ſaa villig yde hinanden. Er jeg ene den Skyldige og De, ſom De ſaa ofte forſikrer mig, ganſke uden Brøde? Jeg erindrer, at jeg, endnu før dette onde Mar begyndte, engang gav Dem den Formaning: at De ikke ſelv ſkulde ſtøde et kiærligt Hjerte fra Dem; men tør De ogſaa ſige, at De aldrig har gjort dette? Havde De aldrig gjort dette, hvor ſkulde jeg da være kommet ſaa langt fra Dem, ſom jeg nu er? Men over dette vil jeg nu ikke grunde videre. Tydeligt nok ligger det for vore Øine, hvorlidet vi nu paſſe for hinanden; om vi tilførn virkelig paſſede bedre, tør [jeg] dog ikke beſtemme; maaftee det blot ſyntes ſaa. Hvad der bandt Dem til mig, var viſt ikke mig ſelv, men det, De anſaae ſom paa en Maade mig tilhørende. De bedrog Dem og vel og mig, maaftee uden ſelv at vide det; men tusinde Gange har De paa den elſtværdigſte Maade af Verden viiſt mig, at det var Deres Villie at lade mig ſtee min Ret. Det var heller ikke uden i Diebliffe, at jeg følte min Stolthed krænket derved, at ikke for min egen Skyld, men for en Andens, var mit Venſkab Dem af Vigtighed. Og var det da Uret, om jeg meente, at jeg for Den, hvem jeg aabner mit Hjerte, virkelig kan have et Værd i og af mig ſelv og ikke behøver at laane det af

en Anden? Mig synes, at jeg vel kan mene dette, uden derved at lægge den dumme Forfængelighed for Dagen, som vilde jeg vove en Bædjestrid med de Elfsværdigheder, som Naturen ikke har givet mig, og hvis Savn aldrig har gjort mig ulykkelig. Enhver, der kender mig nogenledes, kunde det aldrig falde ind at troe Sligt om mig; men dog har det ofte syntes mig, som om De ogsaa i denne Henseende havde nogen Mistanke til mig; og har jeg givet Dem mindste Anledning dertil, saa maae jeg vist nok have staaet i et meget lattemligt Lys for Dem.

Tirsdag Morgen.

Jeg har nu ikke Velighed til at giennemsee, hvad jeg i Gaar skrev; at det — skøndt langt nok — dog ikke indeholder Alt, hvad jeg i dette Brev vilde have sagt Dem, tvivler jeg slet ikke paa, da jeg veed, hvordan det altid gaaer mig. Vil De, saa skal det blive det Sidste; thi om det end vil falde mig tungt reent at aflægge en kær Vane, saa vil jeg dog heller det, end ogsaa ved mine Breve at vække ubehagelige Forestillinger hos Dem. Lad os begge modigen finde os i, hvad der nu engang ikke kan være anderledes; men lad os dog derfor ikke troe alle Vaand brudte. Et skönt Vaand forener os dog Alle; thi Alle have vi een Fader i Himmelen, hos hvem alle Gode, hvor forskjellige de end ere, skulle samles, naar hans Røst, for hvilken Gravene skulle aabne sig, atter lyder paa Jorden og skal vorde kiendt af Alle. Men medens vi ere samlede her, ville vi dog aldrig reent forlade hinanden; heller tilgive og atter tilgive, som Gud jo dagligen tilgiver os.

Deres bedrøvede, men dog ei forfagte Veninde

R. M. R.

Fra Fru Rahbek.

Fredag Aften. [d. 9. Decbr. 1814.]

Min gode, fiære Ven!

Da jeg i Aftes hørte af Boye — som i det fkræffelige Weir fom gaaende herhen med Marie — at De ikke havde været vel tilmode, da han faae Dem, bedrøvede det mig inderligt, at jeg vift nok ogfaa har givet Dem Anledning til megen Forftemmelfe med mit fidsfte Brev. Vel forekom det mig, da jeg fkrevede det, fom om Alt, hvad jeg deri fagde, maatte fige; men fiden efter har det dog gjort mig ondt, at jeg ikke taug. Det indeholdt vift ogfaa Meget om mig felfv, faa jeg maatte være undfeelig derover, derfom det ikke var Dem, til hvem jeg havde fkrevet; thi det er dog altid en egen Sag med den megen Snakken om fig felfv, fom fiælften gaaer af uden en dygtig Hob Selvroes. Dog kunde det maafte vel forfvares, at jeg til Dem tør roefe mig af det Gode, jeg er mig bevidft; og at jeg kan gjøre dette, glæder mig, for faavidt det overbevifer mig om, at jeg dog endnu har langt mere Tillid til Deres Venftab, end jeg ofte felfv troer. Hvad Selvroefen angaaer, da er den i dette Tilfælde kun et Slags Regnftab over fig felfv, fom ethvert ftikkeligt Mennefte ikke allene tør, men endog bør holde ligefaa nøiagtigt, fom det tunge og jure Regnftab, der kun kan nedbøje, men ikke opreife Sindet. Thi naar Samvittighedens Stemme i det rebelig findede Menneftes Bryft taler Dommens fkræffelige Ord, faa vidner den dog tillige — lige fanddru — om det Gode, Menneftet har øvet eller i det Mindfte villet; og det er vift ogfaa vor Pligt ikke at overhøre dette fanddru Vidne. Hvo der idelig kun vilde fjerne over fine Synder, uden at turde tilegne fig den Trøft, fom den rebelige, om endog fvage Willie ftedfe er ledfaget af, vilde snart trætte Siælen faa aldeles, at den blev reent uduelig til alt Godt. Naar jeg betænker de fkræffelige Timer,

jeg har oplevet — og sandelig! dette Aar har bragt mig saa mange af disse, at de maaskee turde opreie alle de øvrige — Timer, i hvilke Samvittighedens Røst lød straffende for mig: da er det med glad Tilfredshed jeg mindes, at de dog aldrig have formaaet reent at nedbøie mig, saa at jeg ikke atter med barnlig Tillid turde hæve mit Blik til den kiærlige Fader i Himlen, som seer al min Nød og kiender mit Hierte tusinde Gange bedre, end jeg selv kiender det. Naar dette var for svagt til selv at turde sige sig den Trøst, det trængte til, da var det mig, som hørte Gud sig kiærlig ned mod mig og sagde mig selv alt, hvad jeg behøvede at høre. Saadanne Dieblit gjør Siælen stærk, og vel mig! at jeg dog kan tælle mange saadanne. Men den Ven, for hvem jeg har aabnet mit Hierte saaledes, at kun ganske Faa have kunnet læse deri som han: for ham skulde jeg ikke turde roese mig af det Gode, jeg er mig bevidst, da jeg dog aldrig skjuler det Onde? Gode, kiære Ven! jeg har givet Dem et sandt Billede af mit Hierte; og jeg veed ogsaa, De har skuet dette med Velbehag, fordi De fandt et og andet Træk deri skønt. Det lignede vel ikke altid ganske sig selv; men Grundtrækkene vare dog steds de samme, og disse ville — det veed jeg vist — hvilken end Deres Mening om mig er, og hvor megen Anledning jeg end kan give Dem til Misfornøielse, altid blive Dem kiære at skue. Men troede jeg tilforn, at det ikke var for vanhellige Dine, men i Venskabets Helligdom jeg ophængte det Billede, som ogsaa kun Venskab kan gjøre Forbring paa, o! saa vil jeg fremdeles troe det samme; og jeg har jo i Gierningen nyelig viist, at jeg troede det. Det har ogsaa været min Trøst til alle de Tider, da jeg sørgede over det Sammenstød af Omstændigheder, hvorved vi bleve saa adskilte, som vi nu ere, at jeg aldrig noget Dieblit har, aldrig noget Dieblit vil fortryde, at jeg lod Dem skue, hvad kun saa Faa have seet, fordi jeg fandt saa Faa værdige dertil. Und mig bestandig denne Trøst, og troe — hvad jeg helligt kan forfikkre Dem — at ogsaa Billedet af Deres ædle Hierte, hvilket jeg bærer dybt i mit eget, for mig har

Træk af saa indtagende Skønhed, at jeg ofte med inderlig Lyst dvæler derved. Lad Styggerne ikke strække os her, hvor enhver himmelft Straale kun sees giennem Taager! Vi skue dog Straalerne og vide, at hvorfra de komme, der stunde og vi hen, at der er Alt Lys og Flamme: Sandhedens Lys og Kiærlighedens Flamme.

Inden jeg kryber i Seng, maa jeg dog styrtende slutte dette Brev, som jeg før lod ufuldendt; thi gjør jeg ikke det, saa brænder jeg det vist i Morgen tidlig. I Aftes skrev jeg ogsaa til Dem, men det brændte jeg i Dag; og i Formiddags begyndte jeg atter et Brev, som jeg brændte i Aften, da jeg begyndte dette, som jeg har besluttet skal leve, uagtet det sagtens ikke duer meget. Jeg har faaet lidt Angest i Aften over Rahbek, som kom hjem ganske giennemblæst og vaad, og — som det lod paa ham — ganske forkiølet; men da jeg nu har tyldet varm Theevand i ham, haaber jeg, han er cureert i Morgen. Jeg har kun befundet mig saare slet i disse Dage; og Bedrøvelsen over at have bedrøvet Dem eller gjort Dem vred har naturligvis forøget mit Ildbeefindende. Vil De derfor trøste mig og gjøre mig lidt glad igjen, saa skriv et Par Ord til mig, jo før jo heller, og stænd kun dygtig paa mig; det maae De gierne, naar De blot vil vedblive at holde en Smule af mig. Jeg holder saameget af Dem i Aften, saa at jeg kunde have Lyst til at forkiøle Dem lidt, endskiøndt jeg dog ikke har glemt, at de Tider ikke ere mere, da jeg turde hyde mig til at forkiøle Dem. Vil De tilgive mig denne forvovne Tanke, tilligemed det meget Andet, De har at tilgive mig? See! jeg lægger mig nu med Tanken paa Dem og med det glade Haab, at De har tilgivet mig Alt. Lad mig snart vide, om dette Haab har bedraget mig.

Deres hengivne

K. M. R.

Løverdag Morgen.

Solen stod saa smukt op i Morges, og Veiret er saa fint og Rahbek saa rask, at jeg er meget glad i Dag, og

feiler kun at vide, at De ikke er alt for bedrøvet over mig.
 Lad mig endelig snart see et Par Ord fra Dem!

141.

Fra Molbed.

Den 10de Decbr. 1814.

Min kiære Veninde!

.....
 I Begyndelsen af Deres forrige Brev gjorde Intet mig mere ondt, end at see Dem tiltroe mig en Forening af Smaalighed og Forstillelse, der er saa fremmed for min Charakteer, at De vist heller aldrig i et roligt Dieblit havde villet tillægge mig den. Aldrig har jeg for noget Menneſte, og allermindſt for Dem, dulgt mine Veie, der heller ikke have været ſaadanne, at jeg behøvede at dølge dem — og erfarer De, at jeg nogensinde gaar en Wei, ſom jeg maatte ſkiule for Dem, da giver jeg Dem Ret til at foragte mig. At jeg dengang ikke nævnede Dem hvorhen jeg gik, og at jeg oftere i Tilfælde af lignende Art har været tauſ imod Dem — har deels været Virkning af en Tilbageholdenhed, der aldrig forlader mig, deels af ſaameget Foregaaende, der er Dem alt for vel bekiendt. For Reſten maa jeg nu blot en enefte Gang forſikre Dem: at hvad De ofte har bebreidet mig (ſkøndt jeg virkelig næſten aldrig har troet, De for Alvor kunde gjøre det), at jeg tvang mig til at være hos Dem, naar jeg hellere vilde være paa et andet Sted (nemlig hos Langbergs), er aldeles falſkt. At udvifle, hvorfor det ikke er og ikke kan være ſaa, vil De forſtaaene mig for, og De kiender ſaa meget til mig, at det vel kunde ſynes overflødig. Hvor inderlig gierne jeg kommer til Dem, hvor rolig og fri, ja hvor glad og munter jeg kan være hos Dem (naar De og min Helbred vil det), veed De — og De har givet mig de ſkønneste, uforglemmelige Prøver paa, at dette var Dem kiært. Jeg vil imidlertid oprigtigen ſige Dem, at ſaa ofte De har jeet mig, vilde jeg maaſkee være kommen

endnu oftere til Dem, hvis jeg altid hos Dem, og hos Dem allene, havde fundet Hanne, da jeg næsten ikke har kunnet tænke mig lykkeligere og skønnere Dieblit end de, som Drømmen om denne Treenighed har skæntet mig. Men tro ogsaa, kiære, ædle Veninde! der er saa Ting i Verden, der kunde gøre mig saa tilfreds — for ei at sige lykkelig — som at have seet Dem atter skænte Hanne Deres fulde Kiærlighed, og ethvert Vidnesbyrd herom er blandt de sødeste Benskabsgaver, De kan skienke mit Hierte.

Hvad De i Deres forrige Brev nævner om „en Maade, hvorpaa jeg tildeels behandler Hanne,“ og om Yttringer om, „at jeg aldrig kan blive lykkelig“ — er mig deels uforstaaeligt, deels, om jeg har sagt det sidste, er det et, maaskee ufrivilligt Udbrud af mit Hiertes dybe Følelse, et Udtryk af min fulde Siæl, hvis Sandhed mit hele Liv sørgeligt nok vil stadfæste. — I øvrigt har jeg kun eengang, og egentlig maaskee aldrig, skrevet til den ædle Pige.

Efter alt dette, som dog er Intet, har jeg endnu ikke sagt Dem et Ord om det, jeg har følt ved at læse det Ædle, Skønne og Opføstende, som begge Deres Breve, og det sidste især, indeholde. Men hvorledes skulde jeg kunne dette i disse Dieblit? — Andre Tider ville komme, meget vil omskiftes, Livets Strøm vil henrive mig i mange fremmede Optrin, om jeg ikke tidlig skal synke under dets Byrder — men evig og uforanderlig vil den Aand blive mig, fra hvem saa mange herlige Ord flød til mig og til mit Hierte — og den vil aldrig blive dette mindre hellig, aldrig mindre kiær og elskværdig, aldrig, i dens inderste og sande Væsen, vise sig for mig i anden Skikkelse end den, jeg har modtaget i min Siæl, for der at bevare den til min sidste Time.

Gud veed, naar jeg kan see Dem eller igien skrive noget ordentligt til Dem. Men De er daglig i mine Tanker og i mit Hierte. — Nu beder jeg Dem endnu (om De vil det) at jende Hanne min Hilsen, og ligeledes at hilse Rahbet venligt fra

Deres bestandig hengivne

Molsbch.

Fra Molbeck.

Den 12. Decbr. 1814.

Kære Veninde!

.....

Seg maa dog endnu sige Dem, at jeg i Løverdags begyndte paa 3die Deel af Goethes Leven, som jeg nu i disse Dage langsomt fortæller. Det er unegtelig, som de forrige, en sund og kraftig Føde — maaskee dog lidt mere tør end disse. Jeg længes ogsaa meget efter at erfare, hvad De vil sige om Goethes Udføring og Udvikling af den Kærligheds-Episode (dette Navn fortæner den ret egentlig), hvormed anden Deel slutter og 3die begynder. Mig behager den, fra Konstens Side, langt fra ikke saameget som Begyndelsen; det Ubestemte, Utydelige deri kan nok heller ikke hindre, at Helten for den uindtagne Læser maa fremtræde i et synderligt, ikke det fordeelagtigste og temmelig egoistisk Lys; men heller ikke kan det negtes, at Goethe slet ikke har været egoistisk i at skildre og dømme sig selv, da han vel uden stor Umage kunde sat sig selv i et langt bedre Lys. I øvrigt overgaaer denne Deel om muligt endog de forrige i Besindighed og

-
142. Kærligheds-Episode: Goethes Forhold til Friederike Brion. — En bedre Efterretning: nemlig bragt af „den Bedre“ o: F. C. Petersen. — Gök v. Verlichingen: Enkelte Scener af dette Stykke bleve ved en Privatforestilling paa det lgl. Theater, efter Ryges Ønske, udførte i Originalsproget, hvilket fremkaldte endel Opposition hos Tilskuerne. — I M.s Strik kalender for December 1814 findes følgende Optegnelse: „Den 22de — en meget ubehagelig Aften! Jeg kan fra denne regne Overbeviisningen om, at Fru M.s Pierte og Vensteb for mig ere tabte. Jeg var paa Ballehuset den 27de og den 30te, og disse Besøg styrkede kun min Overbeviisning. — Den 31te endte jeg 5te Bog af den staaende Lov, som jeg begyndte at afskrive den 26de Oktober, og var dette mit sidste Arbejde i dette for mit Fædreland og mig saa sørgelige Aar.“

Rolighed og giver dem intet efter i Klarhed. Der er adskilligt i den, som har tiltalt og vedrørt mig ganske nær. De vil let udfinde det, naar De engang læser Bogen — som jeg desværre ikke nyder saa behageligt, som jeg nød anden Deel, men dog er ret glad ved i disse Dage.

Jeg har tænkt ofte ogsaa paa Dem siden i Løverbags, og havde især i Aftes og i Morges ønsket at kunne meddele Dem adskillige Ideer, da mit Hoved havde temmelig lyse Dieblis. Men i Aftes var der ingen Leilighed til (jeg var nogle Timer ret munter hos Deichmanns, men Alt havde en ganske egen Stikkelse for mig, og det forekom mig stundom, som jeg saae ikke blot disse Mennesker, men den hele Verden i min Tanke giennem et tyndt, giennemsigtigt Taageflor, og hørte ogsaa hvad der taltes i Taage) — i Morges var der ingen Tid. Des mere længes jeg efter at see Dem, men tør ilet ikke love mig, naar det kan skee, eller at det kunde blive i Morgen Eftermiddag, som jeg dog havde betænkt. —

Om Selstabet hos Brøndsted] — for hvilket jeg til Unytte forjømte Scenerne hos eller af Gök v. Berlichingen, har De vist, haaber jeg, faaet en bedre Efterretning. Jeg kan altjaa indstrænke mig til at sige Dem, at det paa sin Viis var ret morsomt, og at jeg blandt andet morede mig over at see Brøndsted giennem saa mange Døller Punsch og Glasfer Wiin og i al sin Lystighed at bevare til Enden sin elegante Ziirlighed — ligesom det maa have moret ham, om han har givet Agt derpaa, at see mig bevare til Enden ved al min Munterhed (thi jeg blev virkelig ret oprømt) og ved en temmelig stærk Wiinlystighed, den Alvorlighed, der endog undertiden og vel ikke med Uret, om den kunde aflægges, har forarget Dem.

Lev vel, ædle Veninde! og hils hvem De vil fra

Deres tro hengivne

M o l b e c h.

143.

Fra Molbeck.

Den 15de Januar. 1815.

Tilgiv, at jeg engang endnu lader disse Skrifttræk, der maaſtee er blevne Dem ligesaa ligegyldige ſom jeg ſelv, træde frem for Deres Dine. De behøver kun at ville, og jeg ſkal da herefter ogſaa giemme det i min Barm, ſom jeg ſriftlig kunde ſige Dem. Deres lange Taushed har lært mig, hvad De Selv har bekræftet, at Deres Hierte mod mig er blevet kolbt, og at den Godhed, det nærede for mig, er gaaet over til Ligegyldighed, om ei til fortørnet Uvillie. Har nogenſinde et Tab af Livets ædle Goder ſmerttet mig, da har det været dette. En aldrig følt Tomhed herſter i mit Hierte, og det synes mig, ſom det daglig trækker ſig mere ſammen, for at kunne bære et Savn, ſom det aldrig vil ſaae erſtattet. Maaſtee er ogſaa Løbden kaſtet over mit Liv, og maaſtee ſkal aldrig tiere nogen Drøm om en Lyſſalighed, ſom Følelſen kunde ſkabe og udfylde, forſtyrre dets Udvikling. At De, ſom har virket ſaa meget paa mig, ogſaa i ſaa høi Grad ſkulde medvirke hertil, tør jeg ikke klage over; thi vel var det en høiere Skikkelfe, der førte mig Dem ſom en venlig Lyſets Aand imøde, og dennes Værk er det vel ogſaa, at De nu har fiernet Dem fra mig, fordi De fandt, at jeg ikke fortiente at være Deres Aand og Hierte ſaa nær, og ſaaledes igien overladt mig ene til mig ſelv; thi allene ſtaaer jeg nu i den vide Verden, ikke uden Venſkab, men uden at

-
143. Foran i Skrifkalenderen for 1815 har M. ſkrevet: Perſer et obdura, dolor hic tibi proderit olim! og under 1ſte Januar: „Hvor forſkiellig var denne Dag fra det ſoundne Aars første — en af de Dage i mit Liv, da jeg har følt mig gladeſt og lyſſeligſt! — Nu, med ſvækket Sundhed, med mangen bitter Sorg, med ſvagt Haab om jordift Glæde — dog, Gud være lovet! ikke uden alt Mod, begynder jeg et Aar, der maaſtee vil føre mig mere end eet bittert Tab i Møde. Forſynet raade!“

nogen Indflydelse kunde virke paa mig som Deres. Med min Ulykke og min Sorg synes det mig stundom, som mit Mod vilde hæve sig. Jeg har erfaret, at ogsaa det største Tab og den smerteligste Opoffring har sin Binding — og om ikke anden, dog Styrken, som vindes ved at bære hiint og taale denne. Dog, at gjøre mig stærkere end jeg er, kan ikke være min Hensigt. At jeg endnu ikke uden sorgelig Følelse kan tænke paa de forsvundne bedre Dage; at det Ønske endnu tidt kan opstige hos mig, at mine Lidelser maatte tage Ende med mit Liv — følger jeg ikke for Dem; men heller ikke, at Mod og Haab stundom i fornøjet Fristhed tilsmile og oplive min matte Tilværelse. Mere end een gang — ogsaa den sidste Gang jeg saae Dem, og smerteligt følte Afstanden imellem disse Timer og andre, uforglemmelig lykkelige, som jeg i det samme Selvtab har tilbragt — har jeg kunnet overbevise mig, at af Deres Venstab, Deres Hjertes Godhed for mig er kun det tilbage, som De ikke kan negte Deres Siæls høie og ædle Følelse. Ganske at bortstøde den, der har været saa lykkelig ved Deres Venstab, vil De ikke — men De har intet opmuntrende Ord, intet venligt, oplivende Blik mere tilovers for ham. Tung og ængstende har Følelsen af denne Forandring i Deres Sindslag været mig; og De har alt for vel erfaret, at De formaaer ligesaa meget at nedtrykke som at hæve min Siæl. At jeg har maattet føle det dobbelt i en Tid, da min physiske Tilstand var saa forandret, og at min større Modløshed og mørkere Sindsstemning berøvede mig Evne til at fatte mig under saadanne Forandringer: vil De vel indsee, skøndt Deres eget sielbne Herredømme over Deres Legeme fordrer i den Henseende vel meget af Andre. — Men kan jeg see det skønne og ædle Forhold, der engang smykkede og forædlede mit Liv, jønderrevet, og dog ligegyldig trøste mig ved den Stygge, som deraf endnu kunde blive tilbage? — Kan jeg see Dem, der engang med kærlig Omhed beelte min Tilværelse, kold og fremmed og ligegyldig, uden at faares i mit Indersite? Ja maa jeg endog ikke frygte, at

De kun af Overbærelse og Selbovervindelse taaler at see mig? — Har Deres Kulde imod mig endnu ikke naaet den Grad, og er Tanken derom kun et Føfter af min mørke Phantasi, saa har De i det mindste gjort meget for at føde og nære den. Og er det indre Baand imellem Venner, Hjerternes skønne Blomsterbaand, først brustet, da briste heller ogsaa det tomme udvortes Baand, der ikke forener, men kun lænker og trykker og tynger, end at Tvang skulde holde dette vedlige.

Men kan jeg tænke mig dette imellem os? Hvorfra har jeg faaet Evne til denne Tanke, der for et Aar siden ikke kunde fødes hos mig? — Hvor høist bedrøvelig og nedslaaende er Wisheden om Forgængeligheden selv i det Eddelste og Skønneste, som Menneskelivet eier! Men hvori ligger denne Forgængelighed? Mon i de Guddomsglimt, der i Livet aabenbare sig, eller i vor Svaghed, der ei kan optage dem saaledes, at de bevare deres høiere og evige Natur? Alt for tungt og smerteligt føler jeg min egen Svaghed! thi hvad jeg er, og hvad jeg kunde været, om min Natur havde faaet Kræfter til at udvikle sig: dette er jeg mig kun alt for klart bevidst, og denne Bevidsthed er min evig nagende Sorg.

Er det nu dog saaledes, at Hjertets ædle Baand imellem os er sønderrevet, at dets skønneste Frugter ere tilintetgjorte — at De uden Varme, uden Tillid for mig, kun fremmed og uden Deeltagelse herefter vil see mig, og at De maaskee derved vil fierne mig ganske fra Dem — thi selv føler De vist ogsaa, hvorlidt et tvungent Forhold passer for os begge — o da lad mig dog haabe den eneste Trøst, at De i det mindste ikke vil bøie Deres Sind til Brede og Had imod mig; at jeg dog tør troe, De engang imellem — naar De kan glemme Hændelser, Svagheder, Forseelser, med alt det øvrige tilfældige Udvortes, og kun tænke paa Mennesket, der saalænge var Dem kjær — vil stienke mig et eneste Dieblitz venlige Grindring. Videre strækker sig ikke mit Ønske, videre i det mindste ikke min Bøn. Jeg veed,

hvad der er tilintetgjort, og ſtoler ikke mere paa nogen Fremtid.

Deres inderlig ſorgfulde Ven
C. Molbech.

144.

Gra Fru Rahbet.

Onsdag Nat [d. 18de Januar. 1815].

Det er viſt første Gang i mit Liv, at jeg med Bennen i Haanden og et Stykke Papir for mig ikke veed, hvad jeg ſkal eller vil ſkrive, og derſom jeg ikke følte, at jeg ikke bør være tauſ, ſaa ſkrev jeg naturligviis ſlet Intet; thi hvad enten jeg fatter mig i ſaa Ord eller og ſiger det i mangfoldige: ſaa bliver det dog kun det Samme, ſom er ſagt Dem mange Gange tilforn, ſom giver mig ingen Glæde at ſige og Dem endnu mindre at høre. Jeg har for længe ſiden ſagt Dem, at hvad vi have tabt, det kunne vi her aldrig vinde tilbage, og De har alt for ofte frikiendt Dem ſelv for al Skyld i Henſeende til det Tabte, til at det kunde nytte Noget, at jeg ſøgte at retfærdiggjøre mig en Smule. Men hvad er der da tilbage, uden at beklage, hvad vi begge alt for vel veed at være uigienſkelſeligt? Naar jeg i den Tid, vi kalde bedre Dage, viiſte Dem den ømmefte, kiærligſte Deeltagelſe, ſom et Menneſke kan viſe det andet, ſaa fulgte jeg kun mit Hierte, jeg paalagde mig ingen Tvang, men fulgte dette trygt, fordi jeg vidſte, at det vilde kun hvad der var reent og godt. Men allerede dengang forekom det mig ofte, ſom om De miſtkiendte mit Hierte, og den følgende Tid har givet mig mange ſorgelige Beviſer paa, at dette virkelig forholdt ſig ſaa. Jeg maatte vel nødes til at trække mig tilbage; men om jeg har gjort dette villigt eller uvilligt, derom vidne de mange miſlykkede Forſøg paa at ſammenknytte igjen det, ſom var ſønderbrudt. Det er ikke i Letſindighed, jeg vælger mine Benner; men endnu

mindre er det i Letfindighed, at jeg igien stilles fra dem, ikke engang her, hvor jeg dog veed til fulbeste Visshed, at Foreening ikke kan være til nogen virkelig Glæde paa nogen af Siderne. Jeg har ikke dulgt Dem den Stolthed, jeg tør være bekendt for Dem, som for ethvert Menneſte, den Stolthed, som ved Dem for første Gang er blevet faaret, jeg mener den, at have min Fortieneste i og af mig selv, uden at laane den af en Anden. Og sandelig! jeg tør vel ſige, at den der i Venſkab kan give ſaameget ſom jeg, maae ikke trænge til at laane af en Anden. Foruſat ogſaa, at jeg virkelig havde al den Deel i Hannes Elſtværdighed, ſom De engang ſmigrende har tillagt mig, (ſkøndt jeg dog har billig Grund til at mene, at havde hun ikke haft anden Elſtværdighed end den, hvori jeg kan have haft nogen Deel, ſaa vilde denne neppe være blevet bemærket af Dem) ſaa var det vel noget godt i ſig selv, men dog ikke større Fortieneste end den, jeg kan have af min Indflydſe paa ſaa mange andre Menneſter; og det vedkom albeſes ikke mit Forhold til Dem ſom Veninde. Dog vilde jeg viſt ikke have fundet min Stolthed ſaa krænkert, derſom De fra Begyndelſen af med redelig Fortroelighed havde ladet mig ſee, hvad der tilkom Veninden for hendes egen Skyld, og hvad hun ſkyldte en Anden. Af alt dette maae De gierne lee, gierne anſee det ſom en latterlig Forfængelighed; jeg veed dog, at det er noget bedre, og at uden denne Selvfølelſe vilde jeg ikke agte mig selv, fordi den ganſke hører til mine Begreber om den egne Exiſtens, ſom ethvert Menneſte, der veed hvad det er at være Menneſte, bør tilegne ſig.

Torsdag Morgen.

At jeg i Dag ſender Dem denne Brev-Begyndelſe, ſom jeg ſkrev i Nat i en jammerlig Tilſtand (da jeg baade ſelv beſandt mig ilde og ogſaa var uroelig over Raſket, der atter var bleven mig pludſelig ſyg), dette ſkeer alleneſte, for at De ikke ſkal udlægge min Taushed værre end den fortiener, hvilket De ſaameget lettere kunde paa en Tid, da De jævnl

kommer i vort Nabolaug uden at komme til os. Thi De veed ikke og kan ikke vide, med hvad Dine jeg betragter denne tilsyneladende Mangel paa Opmærksomhed, hvor villig jeg under Dem den Glæde, som jeg vilde ønske var mere end et Stin, og mine Naboer den lille barnagtig=forføngelige Triumph, som jeg har kiendt saa længe og vel ofte leet af, som jeg maae af Alt hvad der forekommer mig latterligt, men heller aldrig brudt mig videre om. Desuden trætter og tieer mig let det, der skeer ofte paa samme Viis, om endog med forskellige Menneſter, hvorfor jeg tilſidſt ikke engang kan lee deraf. Og hvad er dog alt Tilfældigt og alt Ubæſentligt for mig, der længe før jeg naaede de Aar og den Viisdom, diſſe have bragt mig, havde lært at fæſte Diet og bøie Hiertet til det, ſom beſtaaer evigt og uforanderligt? Maae Diet end trættes og Sindet ofte foruroeliges af den Flygtighed, hvormed Tingenes Geſtalt omſkiftes; maae jeg end ſørge over ikke allene uden om mig, men ogſaa inden i mig ſelv at finde ſaameget, der kan forandres: jeg veed og kiender dog det, der ogſaa i mig er uforanderligt, det, hvortil jeg kan støtte mig i enhver Trængſel, det, der kan erſtatte mig ethvert Tab, leed jeg end dette ved egen Forføelſe.

Jeg maae afbryde nu, da Budet — ſom jeg gierne vilde ſkulde bringe Dem dette i Dag — ſkal afſted. Glæde kan jeg derefter kun ſige Dem, at Rahbet er bedre i Dag, og at De ikke behøver at bede mig ſkænke Dem venlig Erindring; thi det gjør jeg ofte af mig ſelv og vil, al Adſkillenſe uagtet, vedblive at gjøre.

Deres

A. M. Rahbet.

145.

Fra Molbech.

Kjøbenhavn d. 26de Mart. 1815.

Tillad, at jeg sender Dem medfølgende Blade, som ere foranledigede ved den Strid, hvori man paa en nedrig Maade har angrebet min Person, fordi man ikke længere kunde eller turde angribe mine Grundsætninger i en Sag, som man kunde sige det var formasteligt af mig at ville føre, da Nationen og Sproget føre den saalænge begge ere til. Det eneste, som i denne Sag gjør mig ondt, er at en Mand som Nyerup, med saamegen Danskhed — men desværre ogsaa med saamegen Svagthed — skulde give Anledningen dertil. Min egentlige Modstander og Avindsmænd foragter jeg nok, til at jeg ikke engang skulde ændsset et ham saa værdigt Angreb, hvis ikke Alle havde paastaet, at jeg maatte gjøre det; og, som det altid gaaer mig, at slige Ting blot for Dieblis kunne sætte mig i virksom Bevægelse, saa er jeg ogsaa allerede ganske tiid af det Hele og anseer ethvert Dieblis, jeg maa anvende paa at skaffe mig Ret imod

-
145. Medfølgende Blade: „Om Nationalsprogets Hellighed, med en Efterstrift til det danske Publikum.“ (Eftertryk af en Artikel i Maanedsskriftet *Athene*. IV. 273—300, i Anledning af J. R. Høfts Angreb paa M. i Ugebladet „Den nordiske Tilskuer“ Nr. 14.) — Da jeg sidst var hos Dem: „Den 27de Februar,“ hedder det i Skrifkalenderen, „var jeg om Aftenen hos Rahbeks og tabte næsten al Lyst til at komme der oftere, da Fru R. altfor kiendelig viste mig, hvor lidt hun ønsker at see mig, og hvorledes al Velville for mig hos hende er svunden.“ — En Opposition: nemlig som Udgiver af „*Athene*“. M. sigter uden Tvivl til „*Danskt Minerva*“, som begyndte at udkomme i Juli Maaned f. A. I Kalenderen skriver han under 27. Februar: „Da jeg var hos Rahbek, fortalte han mig kort, at han hos [Boghandler] Beeken, efter dennes Anmodning, skulde udgive en ny dansk *Minerva*. Jeg svarede hertil intet.“ — Fru R. havde siden d. 18de Januar ikke skrevet til M. og besvarede heller ikke ovenstaaende Brev.

en saa ussel litterarisk Person, som min Modstander, for spildt. Det Gavn har han i det mindste gjort mig, at jeg nu aldeles fuldkommen er bleven opklaret om hans Art og Natur som Strident, og at jeg ved, paa hvilken Fod jeg skal sætte mig mod ham og hans Consorter i Døgnstriveriet. Med denne — som den herefter skal vise sig — turde jeg maaskee haabe, at ogsaa De vil blive tilfreds, i Fald jeg tør gøre mig Haab om, at De endnu i Fremtiden vil skienke min litterariske Tilværelse nogen Opmærksomhed eller Deeltagelse.

Medens jeg endnu — som jeg i Gaar skrev — staaer blandt Ruiner af fordums lykkeligere Dage, kan jeg vansteligere end ellers sige noget, hvormed De vilde være tilfreds; og medens saamange Tanker og Følelser giøre i mit urolige Sind, der ogsaa endnu næsten daglig lider under legemlig, tærende Pine, kan jeg ikke tænke paa at vinde Ro til at skrive et ordentligt Brev. Ikke bestomindre ligger mænggang den Fortid, der gik under i en Periode af mit Liv, som jeg ikke let vil glemme, meget klart for mig, og meget, som før var mig dunkelt, er blevet mig langt lysere. Men skøndt jeg vel aldrig mere levende end i det udløbne Halvaar er bleven overbeviist om, hvor mit egentlige Liv paa Jorden har hjemme: saa kan dog min Natur ikke fornægte sig, eller Skiebnen sønderrive ethvert Baand, som binder mit Væsen til den spundne Tids Erindringer og til den Livets Skønhed, Ynde og Elskværdighed, hvis Villeder ogsaa for mig, Sorgens og Tungsinighedens Foster søn, have aabenbaret sig i deres fulde Glæde. —

Deres venlige Hilsen i Fredags var mig som et Øglimt fra bedre Dage, som en Strube af Morgenrøden, der et Dieblit viser sig paa Himlen i graae Skyer, for strax at forsvinde. Jeg takker Dem derfor med den Oprigtighed, som De vel har miskiendt hos mig, men hvorpaa De dog vist ikke har tabt al Tro. Den kunde maaskee give mig Mod til engang igien at besøge det Sted, hvor saamange af mit Livs skønneste og lykkeligste Timer have deres Hiem; skøndt De, da jeg sidst var hos Dem, næsten aldeles betog mig dette

Mod, hvortil jeg vil tilstaae, der maaskee i min nærværende Forsatning behøvedes mindre end ellers. — Dog var maaskee ogsaa hiint Glimt kun en Drøm, og da veed jeg jo, at den blide, venlige Fortid er forsvunden, og at jeg hos Dem har tabt Alt, ogsaa al Ret til at faaes ved at møde den fremmede Kulde og Strengthed, som dræber enhver Venstabs og Tillids Blomst, enhver Fortroligheds kiærlige Spire.

De vil dog ikke undres over, at det har varet meget længe, inden jeg kunde blive overbevist herom? — Men engang maatte denne Overbeviisning komme. Smidlertid er nu saameget andet traadt imellem; og da jeg ogsaa der, hvor jeg mindst ventede det, har seet en Opposition danne sig imod mig, som jeg er beredt paa at møde: saa vil vel ogsaa Fremtiden mere og mere fierne os, indtil ogsaa den sidste Stygge af hiint skønne Forhold er forsvundet, og Mindet om Aarene 1813 og 1814 ligger bag mig som en underlig Drøm, over hvis engang tilværende Virkelighed jeg vil forbauses. Men jeg skal da endnu utallige Gange sørge og klage i mit Hierte over, at selv det Skønneste og Edelste paa Jorden er underkastet Skrøbelighed og Forgængelighed, hvorover kun Ideerne ere ophøjede, men ingen, end ikke deres reneste og skønneste Aabenbaringer i Virkeligheden.

Farvel, ædle Frue! — jeg beder Dem ikke erindre mig; thi jeg føler, at denne Bøn vil være overflødig, hvad enten den var forgieves eller ikke; men jeg ønsker Dem saa inderligt som nogensinde alt det Bedste og Skønneste, som Gud vil skienke Dem!

C. Molbech.

Fra Fru Rahbek.

Ballehuset d. 25 Mai 1815.

Endskiøndt jeg endnu ikke har havt Deilighed til ordentlig at giennemlæse Deres Dagbog, følte jeg dog allerede i Gaar en Slags Tilbøielighed — som jeg, for min egen saavel som for Deres Skyld, ikke troer at burde betvinge — til at sige Dem, at det har været mig meget behageligt engang igien at læse Noget fra en Tid, der ikke er uden kiære Erindringer for mig, hvilke dog maae have nogen Bestandighed, siden end ikke det, som senere Tider have bragt, har formaaet at udslutte dem. Jeg begyndte ogsaa virkelig allerede i Gaar Aftes at skrive til Dem; men da det gik mig — som det saa ofte gaaer mig — noget galt dermed, det vil sige, at jeg kom til at skrive Andet, end det jeg vilde skrive, saa sendte jeg Dem det ikke i Dag og havde maaskee ikke engang gjort dette nye Forsøg, dersom jeg ikke nylig af Hanne Langberg havde hørt, at De virkelig reiser paa Løverbag, og derefter bestemt, at jeg dog maatte skrive et Par Ord forinden. Det er — hvis jeg ikke mindes feil — nu snart fulde to Aar siden, da jeg skrev maaskee de bedste Breve, De nogensinde har faaet fra mig; det var ikke „tryllende Møner“, men venlige og kiærlige Ord, uden ringeste Skønhed i Formen, hvis eneste Fortieneste var den, at de fløde naturlig fra et Hjerte, der meente Dem det saa godt, som et Menneſte kan mene det andet det. Baaren er her nu igien, saa ungdommelig skøn og grøn, som De kan forlange, og som jeg ikke forlanger; vi ere her jo ogsaa, men hvorledes? De reiser nu atter bort paa samme Tid, som

-
146. Deres Dagbog: „Fragmenter af en Dagbog skreven paa en Reise i Danmark 1813 af C. M.“ — Deres lille Dverdbrev: det M. stjænkede Ved i Fru R.s Hæve. (S. Br. N. 123.) — M. reiste den 27de Mai til Jylland.

for 2 Aar siden, og skøndt De vel atter reiser fra Ballehuset, saa reiser De dog ikke fra dette Ballehuus og trænger ikke til, at nogen Veninde fra det skal ledsage Dem paa Deres Vandring; og De meener vel sagtens ogsaa, at om De end bad hende, som sidst, at vogte og bevare det svage Siv, De efterlod Dem, saa vilde hun det neppe. Men om hun nu dog til Trods for Dem — og maastee for hende selv med — alligevel vil ledsage Dem paa denne Reise; om hun med søsterligt Sindelag vil bede Gud vogte og bevare Den, hun endnu tør kalde sin Ven, skøndt De ikke mere nævner hende Deres Veninde: kan De saa formeene hende dette? O! som der ofte i det Skulte opstiger Bønner fra de Frommes Hjerter til Ham, som hører dem saa gierne: saaledes har ogsaa ofte jeg i stille, eensomme Tider, naar det bekymrede Herte søgte Trøst der, hvor den ene er at finde, heller ikke glemt dem, som jeg troede havde glemt mig; og maatte det end dybt ydmyge mig, ogsaa at erindre mig Saadanne, som jeg havde bedrøvet eller fortørnet, skulde det dog ikke ogsaa hæve mit Mod, at saavist som jeg selv mildt og forsonende turde erindre mig enhver, der havde bedrøvet eller fortørnet mig, saaledes vidste jeg ogsaa, at der iblandt alle dem, hvilke jeg havde bedrøvet, vist ikke var en eneste, som bar Nag til mig i Hertet? Dette vilde ogsaa være Synd; thi mit Herte er jo dog ikke hadefuldt, men kærlighedsfuldt, saameget som noget Herte kan være det. Altid har jeg elsket og altid vil jeg vedblive at elske; og jeg vil ikke lære af Brandis — som jeg ellers gierne lærer af — at vende mig fra Menneskene til mine Blomster og Bøger; tvertimod vil jeg, hvergang jeg mærker, at disse blive mig for tiære, endnu varmere og inderligere binde mit Herte til hine, at jeg ikke skal komme paa Afveie; og som jeg nylig hørte min nysnævnte, forstandige Ven prise sig lykkelig, fordi han havde Blomster og Bøger, saa at han kunde undvære Mennesker: saa vil jeg prise mig lykkelig, fordi jeg altid har tiærlige Hjerter at binde mit til, saa at jeg kan undvære mine Blomster og Bøger. Jeg vil prise mig lykkelig og

takke Gud, fordi at som han aldrig lod mig savne det, jeg allermindst vilde kunne undvære, saa har han ogsaa i den senere Tid — som ellers vilde været den glædeløseste jeg har levet, skænket mig somme, kærelige Hjerter, som føle sig glade ved min Kærlighed, som jeg føler mig ved deres.

Fredag Morgen.

.
Og nu lev vel paa Deres Rejse og glem ikke, at den Veninde, der engang var Dem saa kær, ledsager Dem paa denne, som paa hele Deres øvrige Rejse giennem Livet, saa længe hun kan. Deres lille Overdrev skal jeg ikke forsømme over mine egne, desværre alt for overdrevne Overdrev. Det skal stedse blive i samme Stil, indtil jeg engang finder Dem selv i en anden.

Deres
A. M. K.

147.

Fra Molbeck.

Den 19de October 1815.

Blandt Alle, der idag nærme sig Dem med hjertelige Ønster for Deres Held og Glæde, kan vel neppe nogen være Dem mindre betydnende end den, der nu er Dem ligesaa fiern, som han for to Aar siden stod Dem nær.

Dette føler og erkender jeg, og dog følger jeg allene min Siæls Drift, i det jeg skriver de saa Ord, hvori jeg ogsaa vil bringe Dem mit venlige Ønske, at det bedre Livs Fylde, der rigeligt smykkede Deres Tilværelse i forbigangne Aar, ogsaa fremdeles, i dets skønneste Stikelse, maa vorde Dem til Deel — og at den høiere Verden, hvori Deres Aand og Herte rører sig, altid maa skænke Dem sine bedste Nydelser, hvilke De saa gierne deler med Alle, der have den Lykke at kende og at fatte Dem. De deelte Dem jo ogsaa

engang med mig — og min Taknemlighed glemmer aldrig hine skønnere Dage. De ere ikke mere; men som det aandelige Skønne ikke uden Virkning aabenbarer sig, saa have de ogsaa virket i mit Liv og præget sig for evig i min Erindring. Ofte, naar det nu er ret søde omkring mig, og Livet kun i Ibeernes Verden byder mig Skønheds evige Billeder, falder dog endnu et Gienstirn fra denne Erindring i min næsten frydløse Tilværelse — og med sørgmodig Resignation betragter jeg da Billedet af den Skønhed, som engang blomstrede for mig i det virkelige Liv.

Tilgiv med Venlighed, om Noget eller Alt i disse Ord har været Dem ukært at læse; thi min Willie har ikke været at skrive noget saadant paa denne Dag. Maaskee har jeg dog alt i Deres Tanker sagt formeget; og da jeg alt for dybt føler, hvor vidt Forholdene have fiernet os, erkiender jeg, at flere Ord fra mig maae være Dem, om ei til Mishag, dog overflødige. Min Forsatning og min Stemning give mig desuden hverken Lyst eller Evne til at skrive — og jeg slutter med det Ønske, at det i det mindste idag ei maatte mishage Dem at see Dem paa denne Maade erindret af den, som aldrig glemmer Dem.

C. Molbech.

148.

Fra Fru Rahbek.

Søndag Aften. d. 29de Oct. 1815.

Naar De veed — som De sikkert maae vide — at det er mig langt lettere at føre en daglig Brev-Vexling, end

-
148. Fortegnelse paa Foræringer: s. S. 353. — Den jydskke Kammerherreinde: Fru Rosenørn. — Hønningsmund: Boccamela, et Navn, som Fru Fr. Brun havde givet Fru R. Denne skriver i et udeladt Brev til M. herom Følgende: „Jeg havde i Sommer, da hun [Fru Brun] gav afstille af mine Bekjendte

en, som gaaer nogle faa Gange om Aaret, saa maae De ogsaa kunne undskyldte, at jeg har været i Brevgiæld til Dem i saa lang en Tid, og at jeg nu maae bryde overtvert for at takke Dem for, at De nyelig saa venlig har erindret min Fødselsdag. For at denne ellers skulde kunne blive fuldkommen, udfordredes rigtig nok, at De skulde komme herud og skrive en Fortegnelse paa Foræringerne, med hvilke der forresten foresaldt adskillige Forvirringer, som uidentivul vilde saare Deres Correctheds-Følelse. Saaledes at for Ex. den ydste Kammerherreinde — der i Fjor Sommer behagede Dem saa vel — var saa galant imod min Tante — som hun ikke kiender — at digte nogle Vers til et Bæger, denne har givet mig. Jeg hører Dem allerede sige: Hvor er det mueligt, at hun kunde digte Vers til Deres Tantes Bæger? eller og saaledes: Gud veed, om det ogsaa er Vers, og om det er et Bæger! Om det sidste er der rigtig nok forskellige Meninger, men jeg vil ikke med prosaiske Undersøgelser fordærve min Tantes poetiske og søde Idée: at

Navne efter Dyr, ogsaa udbedet mig et saadant, og derpaa svarede hun saaledes: „Wo soll ich denn eine Thierhülle finden, um einß der geistigsten Wesen hinein zu kleiden, wenn es nun einmahl durch mich verkleidet sein will — durch mich, welche der leichten Psyche lieber die glänzenden Fittige lösen, als solche noch tiefer verhüllen möchte!

Auf dem festen Lande Europa's fällt mir nichts ein. Allein es lebt auf der wenig gekannten Insel Sardinien ein niedliches Thierchen, vom Geschlecht der Bißel, allein ganz unschädlich. Dieses ist sehr schon anfangs, allein leicht gezähmt und alsdann der lebenswürdigste Gesellschafter: lieblosend, munter, treu. Nur hat man die Honigtöpfe vor demselben zu hüten, daher es auch Bocca-mèla genannt wird — im höheren Sinne: Süßredend! Plinius redet in seiner Naturgeschichte (Artikel Sardinien) davon — ich weiß nicht ob Buffon. Allein das Thierchen ist so angenehm, daß man es nicht entbehren kann und es immer um sich her nützen läßt.“ — Dehlenschlägers Helge: Som bekjendt var Dehl. i mange Aar selv Forlagger og Forhandler af fine Skrifter. — Sophienholm: Det Brunste Landsted i Frederiksbal.

række sin Veninde et Honning-Væger paa den første Dag af hendes nye Aar. Men her møder atter den Forvirring, at denne ægte Bocca-mèla=Foræring ikke kom fra Fr. Brun, som den billigen burde, da det er ved hende, jeg er bleven til en Honningmund. Men om alt dette mere mundtlig, naar Fortegnelsen skal skrives, hvortil jeg hverken har Blæk eller Pen og neppe engang Papir. Thi Kragerne ere nu saa ugalante imod mig, at de, istedetfor som tilforn at overlade mig deres Fjær, nu kun overlade mig Tæerne, og Povel Dons vil knap hilse mig, mindre give mig Blæk. Og ikke destomindre har jeg det ene caligraphiske Værk efter det andet for, og jeg erhverver mig Roes vidt og bredt, blandt Høie og Læbe, Værde og Uværde, for min Skønskrift o: for mine Kragetæer. Heraf lærer jeg, — hvad jeg rigtignok længe har vidst — at det ofte er ligesaa let at faae Roes, man ikke fortjener, som det er vanskeligt at fortjene den Roes, man ofte faaer; og end videre, at min Broder Steffen dog har nogen Ret, naar han glæder sig over, at han har Dine i Hovedet, (og du, min Søster, med! jaførja! du kan ogsaa see!) da rigtig nok Mange i denne sublunariske Verden ere blinde, endskiøndt dog kun Een er: den Blinde.

Men nu vil jeg ikke længer være vittig paa min Broders og N. Aal's Beføstning, ligesom jeg heller ikke vil trætte Deres Taalmodighed paa Kragetæernes Beføstning.

Jeg stoler endnu saa meget paa Deres Venstabs, at jeg vover her at fremkomme med en Bøn til Dem, den nemlig, om De ikke vilde være saa god at besørge mig et Exemplar af Dehlenschlägers Helge meget ziirligt indbundet, og ogsaa besørge Exemplaret kjøbt hos Dehl., thi jeg gider ikke selv sendt Bud, da han saa naturligvis ikke vil tage Betaling derfor. Jeg erindrer ikke hvad det koster, men kan jo ogsaa altid betale det, naar jeg seer Dem engang igien; kun maae jeg erindre, at det endelig maae være paa Skrivpapir. Vidste jeg noget Menneſte foruden Dem, der kunde udrette denne Commiſſion til Fornøielse for mig: saa vilde

jeg naturligviis ikke foruleilige Dem dermed, som jeg seer
saa faa faelben, at jeg vel maae ansee Dem lidt som en Fremmed;
men det fornøjer mig dog, at jeg tør vente, at De desuagtet
vil udrette denne Commission med Velvilje.

Deres Veninde

A. M. Rahbek.

149.

Fra Molbeck.

Spndag Middag, d. 12te Nov. 1815.

Siden jeg nu i 3 Timer har været et brevskrivende
Væsen (jeg har skrevet til eet rimeligt Menneske, nemlig
Læg. Secretair Clauswitz i London, og to urimelige,
nemlig Forfattere, thi disse ville Alle i større eller mindre
Grad, at hele Verden skal tænke som de, hvilket altid, i det
mindste af 1000 Gange de 999, er høist urimeligt), vil jeg
endnu gjøre mig Overgangen fra det indsluttede Num
imellem Skrivebordets udtrukne Stuffer til Veterinairskolens
Frihed ret behagelig ved at slutte med et Par Ord til Dem,
gode Fru Rahbek! der saa tidt har baaret over med mine
Urimeligheder, at jeg aldrig burde have tilregnet Dem, at
De engang ikke kunde finde Dem i, hvad der hos mig var

149. I sin Kalender skriver M. „Den 10de var jeg om Efterm. paa
Ballehuset og tilbragte hos Fru Rahbek et Par interessante
Timer, da hun var saa godmodig og venstabelig imod mig, som
jeg ikke længe har fundet hende. — Den lærde Frederike:
Fru Brun. — Børners Lidelser: sigter til „Børners poe-
tiske Vandringer“, et romantisk Digt af Ingemann i dennes
Procne 1813. — Den græske Zeus: Brøndsted. — Ida-
Dierget: Allusion til Fru Bruns Datter Ida. — I Athen
(II. S. 359, havde P. D. Brøndsted skrevet en meget rosende
Artikel om „Hæbers Tilbagekomst fra Slaget, originalt Maleri
af J. L. Lund.“ (Receptionsstykke.) Det følgende Hefte af samme
Maanedsskrift bragte i den Anledning „Nogle Anmærkninger til
Anmeldelsen af Hr. Lunds Receptionsstykke.“

rimeligt eller snarere nødvendigt. — Den elstværdiske Maade, hvorpaa De sidst overbeviste mig om, at De endnu vil bevare noget af denne Overbærelse for en Forfatter, der har saamange Urimeligheder, at det lidet hjælper, han kun har ganske lidt af den ovenanførte — eller rettere ikke med Forfatteren (som De dog ogsaa venligen har baaret over med), men med Styggen af den forsvundne M. fra 1812 — denne Elstværdiske, der nylig stabte mig et Par saa behagelige og interessante Timer, at jeg endnu nyder og længe vil nyde dem, fortjener dog i det mindste nogle Ord til Tak, om jeg endog er for træt til at give disse Ord den Livelighed, de burde have for at overbevise Dem om, at jeg ligesaa vel som Fru Brun kan skønne paa, hvormeget hiertelig født der tilligemed det aandig skarpe kan strømme fra Deres Læber. I Sandhed, Foreningen af begge Dele er hos Dem saa fælden, at man maatte være endnu mere urimelig end jeg, for ikke at beundre den — helst da det kommer ene og allene an paa Dem Selv, at man maa finde den høist elstværdiske. Men — jeg mærker, at jeg er nær ved at glemme, at De corresponderer med den lærde Frederike og den fortryllende Ida — og at Alt, hvad jeg kan sige Dem, maa ved Siden af disses Genialitet falde igiennem, som Varnerss Videlser ved Siden af Werthers. Det er mig langt mere magtpaaliggende, at De vil overbære med min Urimelighed, end at jeg paa Ny kunde erhverve mig en fortørnet Digterindes Maade (helst som jeg føler Muligheden af, at jeg virkelig kunde bære selv Danmarks største Digters Unåde — og hvad er dog i Grunden en Digterinde mod en Digter!) eller at jeg kunde finde en Tordenleder mod de Lynstraaler, som den græske Zeus slynger mod mig fra Olympen eller Ida-Vierget — da jeg dog gierne taaler disse, naar jeg maa være fri for at drikke Vandet fra Styg og for at høre endnu en Forelæsning derover. Ja! kan jeg vel andet end være stolt af, at selv Fru Brun vil nedlade sig til at bedække mig med sit mægtige Skjold imod den græske Synis, som dog vist langt fra ikke er saa farlig

som den græste Ild? — Men uden al Spøg kunde jeg vel fristes til at bede Dem om, engang at anvende *H* af Deres mundtlige eller skriftlige Betsalenhed paa at overbevise Fru B. om, hvorfor hun aldrig af mig kan vente sig den Slags Artighed, som hun vel troer at kunne fordrø af mig, nemlig den opvartende — og at skøndt min simple Dansthed ikke passer til den fornemme Thidshed, der omgiver hende, eller min Ringhed og Ubehændighed til hendes Cercles: vil jeg derfor ikke mindre hviagte hendes Aand og hendes milde Hiertelighed. Kan De tillige overbevise Brøndsted om, at jeg ikke har det allermindste personlige imod ham, fordi han sit Svar, som han raabte i Athenes (der, sit Navn uagtet, ikke skal være nogen fornem græst, men en fri dansk Journal) — skal det være mig ret kiært, da jeg virkelig altid har fundet B. ret godmodig- og elstværdig- forsængelig, og da jeg desuden duer saare lidt til Forfatter, fordi jeg ikke godt kan taale at være hadet af Nogen — og dog ligesaa gierne selv vil sige min Mening, som jeg liker, at Andre sige deres. — Men nu beder jeg Dem om Forladelse for alt det Kiætterste, De maaskee i disse Linier vil finde, hvori jeg næsten som i gamle Dage har labet min Ben løbe. Tilgiv det, som De forðum har tilgivet alt mit øvrige Kiættereri — men om De herefter vil og kan gjøre det, er saa problematisk, at jeg er nær ved at tvivle derom og derfor vil stynde mig snart endnu engang at besøge Dem, inden det bliver alt for galt, og De reent opgiver og overgiver Kiætteren, som er og bliver uforbederlig, ja daglig bliver mere og mere haardnakken — skøndt han stundom, naar han faaer det Indfald, at man lever for at gjøre sig Livet behageligt, selv tænker: „Das verdamnte Bücher-schreiben!“

Jeg ønsker Dem fremdeles mange Roser og andre Blomster i Slagtemaaneden!

G. Moltbech.

150.

Fra Molbech.

Gamle Rispgegaard 9. Jan. 1816.

I et Dieblit, da mange forsvundne Dages Erindringer ret levende frembræbe for min Siæl, skriver jeg disse Ord til Dem, kiære Veninde! der saa mangen Gang med venlig Mildhed modtog hvad jeg skrev, og forstod det inderligere og bedre end de fleste andre Menneſter, for hvilke min Siæl har aabnet sig. Jeg tvivler ikke paa, at De endnu gjør det — thi jeg overbevises mere og mere om, at De er et af de consequenteste, som De er et af de sieldenſte Menneſter, jeg kiender. Smidlertid er og bliver det menneſkelige Hierte et beſynderligt Organ, og Følelsen en af Livets ſelfomſte Gaader, paa hvis lunefulde Grillen Forſtanden i det mindſte ei bør gjøre nogen ſaſt Regning. Var den evig, ſom den er uendelig, maatte Menneſtet vel være en Gud. — Saaledes tænker jeg mangengang; men ofte forekommer det mig ogſaa, ſom om de Menneſter ere de lykkeligſte, d. e. de meſt ſtikkede til at opfylde deres Beſtemmelse i Livet, hos hvilke denne Gaade kun ſvagt har udviklet ſig, og ſom derfor ikke alt for ofte af den forſtyrres i deres jævne, rolige Gang. Der maa vel gives en Sundhed for Siælene ligesom for Legemerne; denne ſidſte beſtaaer jo egentlig deri, at de ſaakaldte naturlige Forretninger gaae en let Gang, at man ſaa at ſige ikke føler, at man har et Legeme. Gielder dette ikke ogſaa om Siælen? Er man ikke lykkeligſt, naar man ſlet ikke veed af

-
150. Jngemanns Hyrde 3: Tragedien „Hyrden af Tolofa“. — Baggeſens evige Sindbillede: „Det evige Sindbillede, ikke blot Literaturens Oprindelse, men Philoſophiens Maal og Ende. En Gaade.“ Kbh. 1815. (ſ. Athene VII. 363.) — Strøtanterne: „Nimelige Strø-Tanter ved Kalundborgs i Livet vel meriterede Stads-Satyrilus Jens Baggeſens Grav.“ (ſ. Kiøbenhavnſ Stilderi 1815. Nr. 90—95.)

eller tænker paa, hvad Lykke er — naar man ikke føler eller tænker paa, at man har en Siæl? Thi hvilken Hær af Vengstelser og Plager vaagner ikke, saasnart denne Tante oprinder, og er ikke Følelsen af vor egen Tilværelse ofte en af de tungeste Byrder, som Livet kan paalægge os? Er det ikke dobbelt tungt, at det ei engang er nok med at det Nærværende, at Følelsen af vor øiebliklige Tilstand kan trykke os — men at selv det Forbigangne skal kunne læsse endnu mere paa Byrden, at Erindring om det Forsbundne, ja selv Frygt for det Tilkommende kan ængste og betyngne os saaledes, at vi føle os ligesom i Midten af en qvalm og trykkende Sommerdag, da vi lide af Formiddagens Hede og ængstes ved at tænke paa den, som Eftermiddagen bringer? — I en saadan Tilstand maatte man troe, at en dygtig Storm eller Torden kunde være god og velgjørende; men det værste er, at et Uveir, en Storm i den indre Verden ikke gaaer saa hastig over, som i den livløse Natur, og at de ofte forstyrre og ødelægge saa meget, at der ikke bliver stort tilovers at glæde sig ved, naar Luften er bleven stille og sval, og Rolighed i det Indre er vendt tilbage. — Men hvorfor skriver jeg dette til Dem, da jeg veed, hvor rig en Stat De har reddet og bevaret giennem alle Livets Uveir, og at De nyder den med en Fasthed og Rolighed, der aldrig forlader Dem — eller, om den for Øieblit afbrydes, dog snart med fornøyet eller renere Klarhed vender tilbage? — De besidder vist en herlig og sielden Gave til at bygde over det Tilfældige i Livet, i det De modsætter det en Siæl, fuld af høiere Kraft og Tillid. Jeg har ofte beundret Deres Mandsstyrke — De har vel ligesaa ofte været utilfreds med min Svaghed, som tidt nok har ærgret mig selv, uagtet den dog har baaret endeel mere, end De maaskee troer; thi den har baaret et for det meste uroligt, glædetomt Liv i det mindste saaledes, at det ikke har været Andre til nogen betydelig Byrde — naar jeg undtager dem, som forbre, at man uden Glæde skal være glad, og uden Lykke munter og opvakt; men Saadanne har jeg da altid søgt at besvære saa

lidt som muligt med min Omgang. Naar jeg nu derhos tænker paa, hvorledes De næsten altid med venlig Deeltagelse, med en Interesse, som De ikke dulgte for mig, har taalt mit Selskab, som vist de allerfleste have fundet høist ennuyant eller reent utaaleligt — og naar jeg tænker paa, hvor Faa jeg kiender, som jeg i Aand og Dannelse kan sætte ved Siden af Dem: kunde jeg da ikke let overmodigen fristes til at troe, at jeg ikke var saa indvortes ubethdelig eller udbortes uomgængelig, som Mangfoldige vel ansee mig for — derjom jeg nemlig ikke snarere maatte troe, at De besidder Gaver og Villie til at omgaaes Alle, at Deres Venstab og Godhed har gjort det meste hos Dem til at finde mig taalelig — og at jeg vel mangengang har kiedet Dem, naar De mindst lod mig føle det. Jeg veed ikke, hvorfor jeg just nu troer det sidste — maaskee fordi jeg idag i det kiedsommelige Veir føler mig selv ret kiedsommelig, og kunde være ret oplagt til at staaende paa mig, fordi jeg ikke er mere morsom. Men hvad er det vel, enten man morer eller kieder sig, naar man ikke lever — og lever man vel, naar man ikke er i Stand til at udbille Halvdelen eller Trebiedelen af sit indre og ydre Liv? Enhver saadan Mangel bliver ofte saa følelig, at man let glemmer, at dette Minus dog ikke er minus 0, og at man i det mindste en og anden Gang kan føle et plus i Livet. — De formoder maaskee af Tønen i dette Brev, at jeg just nu ikke føler dette plus — er det saa, da er det i det mindste hverken af Mangel paa aandelig eller legemlig Næring; men den første har dog fornemmelig kun været Bogføde, og ved denne allene tribes jeg fielden ret vel, og jeg har ofte følt ligesom et Slags Indigestion af den Mængde, jeg har læst i disse Dage — hvoriblandt da ogsaa har været et og andet, der har faldet mig lidt haardt at fordøie (f. Ex. Grundtvigs Dvæblinger, Ingemanns Hyrde, Baggens evige Sindbillede) — men Noget har ogsaa oplivet mig ligesaameget som Carlsens gode Viin, f. Ex. Novalis' Heinrich von Ofterdingen og Grundtvigs Prøver af Sago og Snorre, der høi-

ligen have fornøiet mig. Hvo skulde finde det troligt, at denne Forfatter kunde skrive Strøtanterne, om han ikke var Grundtvig? — Men jeg vover mig ikke til at sige det mindste om Deres Ven, der bringer Dem Gratulationer og Nytaarsgaver — skøndt slet indbundne — i Kirken paa Nytaarsdag; og det var heller ikke smukt, da De samme Dag tog saa venligt imod den, som ingen af Delene bragte Dem. — De maa heller ikke troe, at jeg endnu vil blive her i nogen Tid for at samle Kræfter til at give Ondskab fra mig imod den store Vaasemose (som jeg i Aaret 1814 ved Paastetider, efter Deres Mening, her samlede Kræfter mod Baggesen); thi Mosefrøen revner vel af sig selv, uagtet Baggesen allerede har viist, at han kan skrive slettere og flauere Vers end denne, som det synes mig Professore Bruun er allene competent til at besvare. Hvor nydeligt et Sideskylt vil der nu ikke komme i Skilderiet til de lange, kedsommelige Grundtvig-Baggesenske Feider, hvoraf Ingen fik Andet at vide end det, man vidste før — og hvor ussel er denne uæsthetiske Tone i vor Litteratur, der vil tiltage sig den ægte Kritiks Rettigheder, uden at lægge en eneste af dens Evner for Dagen.

Jeg beder Dem tilgive dette uinteressante Brev, der ikke kunde falde anderledes fra mig paa Landet og i det jammerlige Veir, der er en Satire paa Vinteren. Jeg bilder mig ind, De kan ikke hevne Dem bedre derover, end ved at skrive et andet (der naturligviis bliver det modsatte af dette) til

Deres hengivne
C. Molbech.

151.

Fra Molbech.

Den 19de Octbr. 1817.

Tør det være mig tilladt at træde frem blandt dem, der idag nærme sig Deres Kreds med en kjærlig og venlig

Hilfen? — Dette Spørgsmaal synes vel overflødigt, da jeg ikke kan erfare, hvorledes De vilde besvare det; men jeg har dog forelagt mig selv det, og den rolige Sikkerhed, hvormed jeg har grebet Pennen, var mig et fyldestgørende Svar. Jeg tænkte mig i Diebliffet Dem, saaledes som De for fire Aar siden stod for mit Syn, og da forsvandt enhver Tvivl, og uden ængstelig at veie hverken mine Ord eller deres udvortes Sammelighed, hyder jeg Dem her mit hiertelige Ønske: at alt det Gode, Livet her paa Jorden har for en Aand, der er hævet over dets Begrænsning, stedse maa falde i Deres Lod — at Deres Dage altid maa være lyse og klare som Deres Siæl, Fred og Glæde altid boe i Deres varme, dybtfølende Hierte! Det Bedste og Skønneste, jeg veed, vilde jeg ønske Dem; har jeg her ikke udtrykt det, saa var det dog ligesuldt i mit Sind. Jeg tænker aldrig uden Rørelse og Taknemmelighed paa Dem og paa Alt, hvad jeg skulder det Vensteb, De engang stienkede mig. Grindringen herom forlader mig aldrig, og Deres Billede vil ingenfinde forsvinde fra min Siæl, hvor jeg endnu ofte fremkalder og betragter det med Glæde og Længsel. Thi vel maa jeg glæde mig over, at det blev mig forundt at kiende og giennemskue en saa fielden Charakter, og hvad der siden har sønderrevet et Baand, der engang slynge sig saa velgiørende om min Tilværelse, kan hverken tilintetgiøre dets Virkning eller udslette de Spor og Præg, det efterlod sig. Mangengang længe jeg ogsaa ret efter engang endnu at see Dem, og naar jeg da i saadanne Dieblif tænker paa, hvormeget De har imod mig, og at De vel, som man har sagt, hader den, som engang var Dem fiær, saa kan dette dog ikke formindste min Længsel; thi jeg veed, at vi her kun vandre en kort Tid i Skygge og Halvmørke, og troer, at en klarere Dag, i hvilken jeg haaber vi ogsaa skulle kiende hinanden bedre, engang skal oprinde for os. Heller ikke vil jeg negte, at jeg aldrig kan opgive den Tro, at en lille Rest af Velvillie for mig, en Spire, der aldrig kan qvæles, fordi den engang har faaet det Liv, som ikke døer,

er tilovers i Deres Hierte. Derved trøster jeg mig, og denne Trøst skal følge mig Livet igiennem, da jeg vist aldrig oftere seer Dem i et saadant Forhold, at jeg kunde modtage nogen bedre.

Jeg ønsker, De maa leve ret lykkelig i det Aar af Deres Liv, som idag er begyndt, og at den Høiestes Velsignelse altid maa hvile over Dem!

C. Molbech.

152.

Fra Fru Rahbek.

Battekhuset d. 22 Marts 1819.

Gode Molbech!

De vil vist tiltroe mig, at jeg med hiertelig Deeltagelse har modtaget Efterretningen om den vel ikke ganske uventede Nyhed, Hanne i Dag personlig bragte mig, og De vil sikkert ogsaa finde det høist naturligt, at jeg længes efter at lykønske Dem af mit Hiertes Hjerte til den Lykke, De nu nyder som Løn for en vistnok siælben Bestandighed. Havde jeg for 5 Aar siden kunnet ønske et saa skønt Haab for Dem, saa skulde jeg vist søsterlig allerede dengang have deelt Deres Hiertes søde Sorger og vist nok ogsaa undgaaet endeel Mistændelse i Deres Dine. Ikke som om jeg hermed vil aflægge mig al Brøde, at nei! jeg veed for vel, hvormegen menneftelig Svagbed der blander sig selv i det, der synes os det Bedste og Reneste paa Jorden, og anderledes kan det desværre ikke være; thi etsteds maae den menneftelige Indskrænkethed frem, hvor omhyggelig man end søger at standse den i dens mangfoldig forfkiællige Retninger.

Jeg tænker mig Dem nu ret lykkelig, men at Deres Lykhalighed dog ikke ret kommer udvortes tilsyne, at De

152. Den vel ikke ganske uventede Nyhed: M.s. Forlovelse med Jfr. Joh. Vangberg. — Vaa soll mir o. s. v. Citat af Schillers Digt: der Jüngling am Bache. (Jof. Br. Nr. 180.)

stundum endog frygter for at lade den fremstinné og helst glemmer den i Hjertet af Deres Hjerte, for at nyde den i sin hele Fylde. Dette er i det Mindste molbechsst, og jeg kan ret godt sympathisere med saadan Molbechsthed. Som en Virkning af denne formoder jeg ogsaa, at De ikke iler med at lade mig see den lykkelige Molbech, som naturligtviis er og bør være en ganske anden Person, end baade den M., Werlauff bragte herud 1812, og den M. Coelebs, jeg siden har kiendt. Af disse tvende maae nu en ganske ny M. være opstaaet. Denne ny maae med Glæde og Tilfredshed kunne see den skønne Baar imøde; thi han behøver ikke at sige:

Was soll mir die Freude frommen,
Die der schöne Jenz mir heut?
Eine nur ist's, die ich suche,
Sie ist nah' und ewig weit.
Sehnend breit' ich meine Arme
Nach dem theuren Schattenbild;
Ach ich kann es nicht erreichen,
Und das Herz bleibt ungestillt.

Lad ikke mit Spøg mishage Dem; thi jeg mener Dem det sandelig godt og maae vel mene Dem det saa, nu da min kiære Hannes Vel for en stor Deel beroer paa Dem.

Tirsdag Morgen.

Her blev jeg i Aftes afbrudt, uden nær at være færdig med Alt, hvad jeg gierne vilde have sagt Dem, og nu er Tiden mig, som hver Morgen, knap. Vel kunde jeg fatte det Vigtigste, jeg for Diebliffet har at sige Dem, i meget saa Ord, disse nemlig: at saa vist som der neppe findes Noget, der veed bedre end jeg, hvormeget De har vundet ved at vinde Hannes Hjerte: saa vist vil der og vanskelig findes Noget, der har større Føie til at lykønske Dem dermed. Vær nu ogsaa ret glad og forjag enhver sort Sky, Deres Indbildning skaber, fra Deres skønne Himmel; thi ogsaa heri yttres et Gud hengivent Sind. Jeg formaner — om jeg tør bruge dette Ord — Dem dertil fornemmelig med

Hensyn paa Hanne, der trænger til Glæde og Munterhed, da hun har Tændents nok til det Modsatte.

Kahbet hilser og lykønsker Dem ret hjertelig, og jeg længes efter at faae den Storke=Vinter (thi jeg vil haabe, at det er kun en saadan) paa Døren, for at Deeres Allee, o: min Allee, kan blive saaledes, at De med Fornøielse kan bringe Deeres Grevebarn, o: ogsaa mit Grevebarn, herud, thi hun har lovet mig at komme en Aften i denne Uge. Hils hende tusinde Gange og undskyld dette jammerlige Kragestof!

Deres hengivne Veninde

R. M. R.

153.

Fra Molbeck.

Tirsdag. d. 22. Mart. 1819

Min ædle, fortræffelige Veninde!

De veed alt min Stiebne og mit Haabs Opfyldelse. Jeg har da Intet nyt at berette Dem; og hvad Nyt skulde jeg sige Dem, der kender mig saa længe?

Mit Hjerte vil blot takke Dem af dets hele Fylde for den Deeltagelse, De har skienket min Ulykke. Naar engang Alt, hvad Menneſter bevare i deres dybe Indre, skal aabebares, da skal det kendes af Dem, som det nu kendes af den Evige, med hvilke Følelser af hellig Taknemmelighed og Hengivenhed dette Hjerte altid har slaaet for Dem.

Gud veed, naar De seer mig hos Dem. — De har ofte i forrige Tider sagt om mig, at jeg var anderledes end alle andre Menneſter, og jeg maa vel ogsaa i denne Tid til min Ulykke bekiende, at De har Ret. Jeg var forðum ikke lykkelig, og dog ikke fielden glad. Jeg er nu lykkelig, og ikke glad. For at forſtaa det, maa De ikke blot vide at den Tanke ofte ængſter mig, at jeg ikke kan giøre Hanne ſaa lykkelig, ſom hun fortjener det, men ogsaa, at den

ubestribelige Spænding, hvori jeg længe har været, og den Følelse, der nu næsten uophørlig hendrager min Siæl til en elsket Gienstand, har virket med en Voldsomhed paa mit Legeme og mit Nervesystem, der maatte blive min Undergang, dersom den længe skulde vedvare. Hvad er hertil at sige? Jeg maa med Resignation bære den Skiebne, der er mig paalagt, og jeg kan ogsaa finde en ikke lidet Trøst i, at om jeg ogsaa udbortes lider usigelig meget, føler jeg mig dog ogsaa i mange Øieblik indbortes uendelig lykkeligere end tilforn. Men kan det dog ikke kaldes sørgeligt, at i Stedet for at kunne udtømme den Følelse, der skal udgiøre mit Livs Lykkeligbed, i sin hele, høieste Fylde, maa jeg snarere af alle Kræfter bestræbe mig for at nedstemme den til en stillere Grad, hvis den ikke skal fortære min inderste Livskraft? — Saaledes har jo ofte i mit Liv et Misforhold imellem Siæl og Legeme været min Ulykke; men hvad nytter det at klage herover? — Saaledes maatte det jo være, naar min Natur skulde modtage den for samme bestemte Organisation.

.....
 Lev vel, ædle, usigelig kiære Veninde! — De, der saa ofte har oplivet, styrket og trøstet mig ved Deres Breve, vilde ogsaa i denne Tid, dersom jeg ikke snart seer Dem, kunne glæde mig overordentligt ved nogle venlige Ord. Alt, hvad der taler til mit Hierte, virker mere end nogenfinde paa mig; og det synes som mit hele Væsen har faaet en mildere Stemning. Alle mine Venner ere mig kiærere end tilforn, og jeg ønskede at kunne trykke dem alle til dette svulmende Bryst, for at stille dets voldsomme Uro. — Jeg kan heller ikke være tilfreds, førend alle de, som bære Godhed for mig, dele den med Hanne; mit høieste Liv er mig Intet, naar jeg ikke kan dele det med Alle, der ere mit Hierte kiære og dyrebare.

Min venligste Hilsen og Tak bringe De Professorens og modtage Selv den varmeste Tak fra mit inderste Hierte!

Deres trofast hengivne

C. Molbech.

154.

Fra Fru Rahbet.

Bakkehuset d. 30 Mart. [1819.]

Gode Molbech!

Hanne vil vist allerede have sagt Dem, at jeg virkelig har villet skrive til Dem i disse Dage, men ikke fundet Leilighed dertil, og jeg kan tilføie hertil, at jeg, efter i Gaar at have modtaget Deres tredje Brev, dog tog mig Leiligheden, skøndt den egentlig ikke fandtes, og skrev to Dvart-Sider fulde, hvilke jeg nu har brændt i min Kaffelovn, fordi jeg frgævede, de ikke vilde synes Dem overbærende nok; thi selv har De jo sagt mig, at De trænger især til Overbærelse. Nu er det vist nok, at Willien ikke mangler mig; men dog duer jeg ikke til den Pligt, Venstab, især mit Venstab for Hanne, paalægger mig. Selv kender De vist ogsaa fra forbigangne Tider den Bestaffenhed ved mig, at der ikke lettelig findes Noget, jeg er mere intolerant imod, hos mig selv saavel som hos Andre, end ethvert Slags Kleinmodighed. Og maatte jeg dog ikke hykle for Dem, dersom jeg vilde istemme Deres egne Klage-toner i Deres nærværende Lykke. Af Deres første Brev saae jeg strax Deres hele Forsatning, og skøndt den virkelig bebrøvede mig for Deres egen og for Hannes Skyld, saa kunde jeg dog ikke have besvaret Deres Klager anderledes, end med at gjøre Dem opmærksom paa: at naar man ikke kan — hvad man dog i en vis Alder egentlig burde kunne —

154. Den celtiske Ben: M.s Ben og Læge, Lic. med. Doctor R. G. Bruun. — Det, Sibbern nu skriver: „Om Elskov eller Rierlighed imellem Mand og Kvinde“ Kbh. 1819. — Den engelske Philosoph: Francis Bacon. — Doctor Syntax: det senere (1820) af Rahbet oversatte engelske Digt af W. Combe: Dr. Syntax's Tour in search of the Picturesque. A Poem. London 1814.

stikke sig i Alting, saa bør man dog i det Mindste kunne stikke sig vel i det, man selv vælger; eller med andre Ord: man maae have Mod til enten at være lykkelig eller ul lykkelig, som man kalder det; thi egentlig er dog aldrig nogen af Delene ganske det, de passerer for. Men er det ikke Synd at sige Dem dette? Og hvad skal jeg da sige, hvis ei det, jeg mener og med min Tænkemaade og Gemttsbestaffenhed nødvendig maae mene? Jeg kan derfor ikke indstærpe Dem nok, at jeg virkelig mener Dem det godt, ogsaa da, naar mine Ord synes at mangle Overbærelse. Ogsaa maae De betænke, at enhver Vægedrit ikke kan være sød, naar den skal være gavnlig. Nu maae De ikke troe, at jeg indbilder mig at være en ligesaa vigtig Person for Deres Siæls Sundhed, som den celtiske Ven er det for Deres Legemes Sundhed. Nei, gode Molbech! jeg veed for vel, at vi ere for grundforskjællige, til at min Tale om mange Ting ikke skulde forekomme Dem ligesaa eenfoldig, som jeg venter, det Sibbern nu skriver om Kiærlighed vilde, om jeg læste det, forekomme mig. Og heller ikke er jeg dum nok til at forlange; at De — eller Sibbern — nu skulde sympathisere med mig, naar jeg, som forleden Dag hændte, fornøier mig ved hos Baco (af hvem jeg forresten aldrig har lovet mig stor Opbyggelse) at læse meget Ondt om Kiærlighed i hans Sermones fideles. Og skøndt jeg her ved Kiærlighed ikke forstaaer den Kiærlighed, hvis Virkning jeg gierne vilde unde alle Mennesker at føle saaledes, som jeg selv har følet og føler den i mine livsaligste Timer: saa er det saa langt fra, at jeg vil forstyrre Dem i Nydelsen — eller rettere Følelsen, thi Nydelse forudsætter Noe — af Deres, at jeg langt hellere vilde hielpe til at forhøie Dem den, hvis dette var mueligt. Dem er det derfor, af min høie Naade, tilladt at sige med Epicur: satis magnum alter alteri Theatrum sumus; men saa maae De ogsaa være saa naadig at tillade mig at istemme med den engelske Philosoph: abjectum quidem et pusillanimum est illud Epicuri dictum. Men siger De af inderste Over-

beviisning, hvad jeg har tilladt Dem at sige: saa maac De ogsaa kunne sige det med Glæde. Jeg bør dog ikke fortie Dem, at Deres tvende sidste Breve have behaget mig bedre end det første, fordi der var mere af den Glæde, jeg venter og forlanger, især for Hannes Skjld. De giver mig dog vist Ret i, at jeg venter en ny Molbech, imod hvilken endog den fra 1812 nicht Wasser trägt. Kan De huske, hvad Rhynster en Aften herude lovede Dem? En Undine om 10 Aar, og nu har De hende efter 5 Aars Forløb. Men er ikke dog dette Anledning nok til at være glad? Nu bliver ogsaa Deres Overdrev (som Rahbek mener, De vil tage i Besiddelse i Sommer) først værd at dyrke; Rosentræet har virkelig mange smukke Roser ifjor, og dette holdt jeg for et godt Tegn for Dem, men nu vil det bære langt smukkere. Jeg skal selv plante af mine fineste Planter deri, og De vil da ofte kunne have den Glæde at bringe Hanne en lille pæn Bouquet af det før saa foragtede Overdrev. Allerede blomstrer den lille pæne Anemone hepatica saa smukt der. Naar De saaledes tager alle smaa og store Omstændigheder i Betragtning, har De da ikke Grund til at sige, som den velsignede Doctor Syntax:

Thank heaven, that, toil and trouble past,
My holidays are come at last!

Onsdag Morgen.

Jeg jeer nu med Forstrækkelse paa dette sammenjæstede Brev, men vil dog ikke putte det i Rastelovnen, for at De ikke flere Dage forgiæves skal vente paa Brev fra mig. Tag tiltakke med det, og vær overbeviist om, at Ingen kan mene Dem og Hanne det bedre end jeg. Nu vil Veiret nok snart arte sig saaledes, at Hanne kan gaac herud. Gils hende og siig, at hun en af Dagene skal høre fra mig og da faae et lille Vært af Dem, som jeg vil forære hende, uagtet det egentlig ikke tilhører mig.

Deres liidt, men ikke meget medlidende

R. M. R.

155.

Fra Molbed.

Den 29de Novbr. 1820.

Min ædle Veninde!

Derjom jeg aldrig før havde troet paa udvalgte, mere betydningsfulde Dage i Aaret, maatte jeg faaet denne Tro idag, i det jeg i en Almanak for 1813 ved den 21de Marts fandt de Ord: „skrev mit første Brev til Fru M.“ — og 6 Aar efter var det denne Dag, hvorpaa jeg blev forlovet med Hanne. Har det sidste en uendelig vigtig Indflydelse paa mit Liv, saa havde ogsaa det første en meget betydelig Indflydelse paa mig og vil aldrig kunne glemmes. — Uden Tvivl maa der ogsaa i dette Brev findes en og anden ligesom profetisk Uttring. Det kan ikke være noget ganske almindeligt Brev. Jeg erindrer mig, at jeg ligesom nu var eller havde været syg, da jeg skrev det, og at jeg blev overordentlig glad ved det Svar, jeg kort efter modtog derpaa. — Der var nu et rigt Stof at skrive allene om Forskiellen imellem dengang og nu, men alt dette maa jeg springe over, fordi jeg uden Tvivl er langt mere ustkiftet nu end den Tid til at skrive om slige Ting, og fordi min matte Aand og min trætte Haand i denne sildige Aftenstund ei vil kunne komme videre, end til at takke Dem i saa Ord, men af mit hele Hjerte, for den mig saa velgørende Deeltagelse, Deres troe og bestandige Venstab har viist mig ved saa ofte at lade spørge til mig i disse Dage. Var jeg dog saa vidt, at jeg selv kunde komme og takke Dem for Deres saa elstværdiske Opmærksomhed for mig! — thi siden jeg har

155. Disse nye . . . Bærelser: M. var den 23de October bleven gift og boede paa tredje Sal i Dispacheur Langbergs Huus, Gl. Amagertorv Nr. 39 (nu 23.) — Min Reisebeskrivelse: „Reise gennem en Deel af Tydskland, Frankrig, England og Italien i Aarene 1819 og 1820.“

overbeviist mig om, at det dog nok ikke vil gaae an for mig, altid at blive inde, hvortil jeg begyndte for nogle Dage siden at faae stor Øyst, er jeg nu temmelig kied af dette Stueliv, som jeg i saa lang Tid ikke har prøvet i en meget lang Række Aar. At forvandle dette prosaiske Liv i den mest prosaiske Aarstid til et indvortes poetisk, vil heller ikke gaae an. Deels har jeg dertil følt mig for daarlig, deels synes det med Phantasiens gyldne Tid at være forbi hos mig. De mener vel, denne er nu ogsaa ganske overflødig for mig, da den ikke kan give mig noget bedre end det, jeg har; og jeg selv stammer mig undertiden, naar jeg griber mig i at lege med den gamle Phantasia, som den alvorlige og grundige Forstand for længe siden skulde have bundet fast. Men reent kan jeg dog ikke slaae Haanden af min gamle Pleiefader, om jeg ogsaa kun faare sielben faaer Tid til at besøge ham. Thi nu maa jeg næsten altid gaae ud for at lede ham op. Her i disse nye, pene, fremmede Værelser vil han slet ikke komme; her er han alt for roligt og huusligt, og han er lidt bange, siger han, for Hannes Alvorlighed og for at hun skal vise ham bort, naar hun seer hans gamle graa Kappe, som han har gaaet i lige siden Shakespeares og Dantes Tid, ja endnu meget længere, og som derfor slet ikke er elegant eller efter Moden. Han besøgte mig dog engang forleden Aften og erindrede mig om, hvortidt han havde fulgt mig hjem fra Bakkehuset, og hvormangen Time han der havde fortet mig saaledes, at jeg kun maatte beklage, den blev alt for kort. — Men da han havde læst lidt i et Hefte af min Reisebeskrivelse, som jeg sad og skrev paa, og som han fandt alt for alvorlig — hvori jeg gav ham Ret — og bladet i Bøgerne paa mit Bord, hvoraf ingen var efter hans Hoved, og hvoraf han især med et skalkagtigt Smil lagde Ingemanns „Reiselyst“ hen — hvorefter han paastod, enhver kunde see, at han aldrig havde staaet paa nogen fortrolig Fod med J., skøndt denne idelig vil indbilde Publicum det — skyndte han sig bort fra mig under det Paaskud, at han var bange, jeg skulde smitte ham

med min Fortiølelse, uagtet jeg godt kunde mærke, at han kiedede sig og ikke følte sig hjemme hos mig.

Men af det forvirrede Løi, jeg har skrevet, kan jeg mærke, at han uden Tvivl har været her i Aften og staaet bag min høie Bænkestol. Det er derfor Tid, at jeg slutter; thi han narrer mig sikkert og ryster kun sit daarligste Legetøi ud af sin Pose, som er intet at hyde Dem. — Jeg takker Dem endnu engang ret meget og hilser Dem og Rahbet, som meget takkes for hans Besøg, fra min kiære Hanne, der ikke veed af, at jeg skriver til Dem — men som jeg derfor lige godt kan hilse fra. — Lev ret vel, kiære Veninde! og tænk undertiden, ikke paa den M. som Werlauff bragte ud 1812, men paa den nærbærende, som dog altid er og bliver

Deres taknemmelig hengivne
C. Molbech.

156.

Fra Molbech.

D. 12te Oct. 1828.

Kiære Fru Rahbet!

I et Par Linier, jeg i Forgaars modtog fra min Kone, fortalte hun mig, at De forleden Aften havde ladet hende falde til Dem, og under al den Godhed og Kiærlighed, hvorved De havde gjort hende rørt og lykkelig, ogsaa havde erindret mig og den Dag, som Deres Venstab og Hengivenhed mere end een Gang har forstjønnet for mig. Jeg havde saa gierne den Dag villet besøge Dem, da jeg var Dem saa nær; men Frygt for at besvære Dem ved et Besøg, der nu paa Grund af den samme Frygt er blevet saa fiøldent, holdt mig ogsaa da tilbage. Men om endog mundtlig Samtale

156. Den Dag: M.s. Fødselsdag, d. 8de. October. — Fru Rahbet døde den 21de Januar 1829.

med den, De saa fielden seer, kan og maa falde Dem til Besvær, vil De dog vist tillade mig, at jeg ved nogle saa Ord taffer Dem, fordi De endnu stedse med ubøttet Deeltagelse erindrer den, som aldrig kan glemme, hvad han skulder en ædel og kærlig Veninde, hvis lange og sørgelige Prøvelse ved Sygdom og Vegemssvækkelse saa ofte og saa dybt har bedrøvet ham. De kan ikke vide det; men De vil troe, hvad der er Sandhed: at neppe nogen Dag gaaer forbi, uden at jeg tænker paa Dem, og med hvilken Følelse, det vil Deres Overbeviisning sige Dem; thi De kender mig nok for at vide, at jeg ikke hører hverken til de Sløve og Kolde, eller til de Utafnemmelige, og at hvad der har fæstet saa dyb en Rod hos mig, som min Hengivenhed og Taanemmelighed til Dem, kan ikke Graværelse eller forandrede Forhold ophæve. — Det er vist, at de Forhold, hvori jeg lever, den uophørlige Afvevling af Sygler og Tæntningens Virksomhed, og en Slappelse af de Kræfter, hvis Brug jeg maaskee undertiden overspænder, fielden giver mig en Stemning, stiftet til at leve i Følelsens Verden; men jeg kan dog glæde mig ved at denne ikke er uddød for mig, og at der gives Dieblit og Timer, hvori jeg lever med mere end med Tanken og Forstanden. — Hvor ofte kalde saadanne Dieblit ogsaa Deres Grindring frem — hvor levende kalde De mig Billedet af Deres Venstab og Godhed tilbage — hvor dybt bedrøber det mig at vide Dem bestandig lidende, og at De, der saa ofte oplivede, opmuntrede og trøstede Deres Venner, nu neppe engang taaler den Oplivelse, som disses Selskab kunde give. Dog veed jeg, at De har den bedste og rigeste Rilbe til Mod og Trøst i Dem Selv — men ogsaa den stærkeste Taalmodighed kan overvindes. Jeg haaber, at Gud, der har skienket Dem saa mange herlige Gvner, ogsaa har styrket denne Kraft hos Dem, der saa længe har været prøvet. Men gid jeg ogsaa endnu maatte erfare, at De mindre behøvede den, og at Haab om fornyet Sundhed og Styrke kunde vende tilbage hos Dem! — I dette Haab vil

jeg leve, og enhver Bestyrkelse deraf vil være mig en ligesaa stor Glæde, som det var mig at erfare, at De endnu med uforandret Sind og lige Venlighed erindrer mig. — Vær da ogsaa nu, gode, kjære Fru Rahbek! med lige Hiertelighed som i tidligere Dage, og med det inderligste Ønske for Deres Helbreds Bedring, hilset fra

Deres taknemmelige og hengivne Ven
C. W. L. b e c k.

Tillæg.

157.

Fra Fru Rahbek til Johanne Langberg.

Ballehuset den 27 Decbr. 1812.

Kære, gode Hanne!

I Gaar var Deres Fader saa god at bringe mig Efterretningen om Deres Ankomst til Moss, og jeg behøver vist ikke at sige Dem, hvormeget det glæder mig, at De er kommen sund og vel derop. Vel havde det været min Agt, at De der skulde have forefundet, eller i det Mindste dog snarlig modtaget, et Brev fra mig, men De veed selv, hvor ofte og let man forhindres fra det, man helst vilde, og naar det først er begyndt at gaae i Langdrag, saa maa man bryde overtvert, isald man ikke vil see alle sine Planer kuldstæbe. Af denne Grund er det ogsaa, at jeg nu i Aften begynder et Brev til Dem, uagtet jeg iøvrigt ikke kan nægte, at jeg kun er ilde disponeret til at skrive, især til Dem, som jeg nødig vilde enten kiede eller — hvad endnu var værre —

157. Af Fru R.s Breve til Fr. L. meddeles følgende, mindre for Indholdets Skyld, end for at vise den ældre Venindes Forhold til den yngre. Johanne L.s Breve til Fru R. ere, paa den lille Billet nær, som her er optaget, alle tilintetgjort. — Om Italieneren og Portugiseren savnes Oplysning. — Olsen: Stuepillerinden Fr. O., siden Md. Andersen. — Chrystie: formodentlig en Søn af den Familie paa Moss, hos hvem Fr. L. en Tid var i Besøg med sin ældste Broder Ludvig.

sætte i en alvorlig Stemning, hvortil De desuden af Naturen er vel tilbøielig. Men hvordan end mit Brev vil blive, er jeg dog vis paa, at det altiid vil være Dem fiærere, end slet intet at see fra mig. Og naar jeg i Forveien har sagt Dem, at jeg i en 8te Dages Tid har været meget stærkt fortiolet (hvilken Fortiølse jeg nok egentlig fik i Dag 8te Dage, da man lod mig ligge for længe, saa at jeg først, da jeg hørte Vognen uden for Døren, maatte styrte op og klæde mig paa i et koldt Kammer, for ikke at komme for sildig til Kirken, som jeg dog alligevel gjorde, og hvorved jeg havde den Bedrøvelse for første Gang at høre en Prædiken af Mynster uden Bøn), saa vil De ogsaa undskyldbe, at mit Brev ikke bliver saa oprømt, som det burde være.

.....

Deres Reise gif Mynster saa nær til Hierte, saa at han ordentlig var ilde tilmode Søndagen derpaa over ikke at have Dem iblandt sine Tilhørere. Han har paalagt mig at hilse Dem ret venfsabeligt, og det samme har Carl, som De nok kan vide Deres Reise ikke var en lille Begivenhed, da De jo nok veed, han ikke har Andet i Hovedet end Hanne Lamberg. Rahbet synes heller slet ikke om det, at der nu ikke kommer et elstværdigt Grebebarn og siger: her er liiidt Nodder til Dem. Selv Collin kan ikke finde sig i, at De ikke mere stifter i Baftehuus-Commerzen, hvortil han synes, De dog egentlig hører. Og naar jeg nu siger Dem, at mit Elaveer har været luffet omtrent 14 Dage, saa kan De indsee, at det dog egentlig var Dem allene, der gav mig Lyft til at øve en Kunst, hvori jeg er og altiid bliver en stor Jufter. Og dette er dog det Ubetydeligste, da jeg forresten savner Dem paa ntallige Maader. Men alt dette vil jeg dog vide at finde mig i, naar jeg kun veed, at De er glad og tilfreds. Thi at De med Venfskab tænker paa mig, veed jeg lige saa vift, som jeg veed, at Deres ædle og godmodige Character snart vil ftaffe Dem ny Venner, der ogsaa ville vide at fskønne paa Dem som De fortienner det.

For dog nu at fortælle Dem noget Nyt — thi hvad

jeg hidtil har sagt Dem, kan De sige Dem selv altsammen — maae De vide, at jeg stiller i Udlændinge=Commerz over begge mine Øren. Italieneren kommer ofte til mig og er mig meget interessant. Jeg lærer Meget af ham, og hans Godmodighed imod mig gaaer saavidt, at han baade mundtlig og skriftlig (thi vi corresponderer jævnlig med hinanden paa Engelsk) idelig fordrer af mig, at jeg skal give ham brav at bestille og kun uden Undseelse forlange, at han skal give Sprog=Underviisning til hvem jeg behager, da han med Glæde vil gjøre det og uden Betaling, hvortil han selv tilstaaer at være for stolt. De seer altsaa, hvor let det var mig, isald De nu var i Kbhvn., at stifte Dem Underviisning i det Italienske. Olsen har ikke Tid i Vinter, ellers skulde hun ikke slippe for at lære Italiensk. Forresten ved jeg Ingen, jeg vil bruge ham til, uden maaskee min Broder, som nok i hans Stilling kunde behøve noget mere Fransk, end han kan. Min Italiener — som Dehl. kalder ham — morer mig ogsaa meget med at synge Italiensk for mig. Hans Guitar boer bestandig i min Stue (til Mynsters store Forargelse) og et Par andre smaae blæsende Instrumenter, hvorpaa han spiller nydeligt. Hvordan det forresten egentlig hænger sammen med ham, bliver mig stedsse meere uforklarligt, men vijt nok er det, at det er et meget dannet og høist interessant Menneske, og at jeg ikke har mindste Frygt for ham og stikker ligesaa trostydlig i Commerz med ham, som De staa i Commerz med Portugiseren. Vi to hører ikke til de mistænkelige Mennesker, og i Grunden troer jeg ikke, vi tabe, men tværtimod vinde ved det, da vi derved ogsaa lettere vinde Tiltroe hos Andre, naar derimod de Mistænkelige, som selv slutte deres Hjerter til, ogsaa som oftest finde tilsluttede Hjerter hos Andre. Hvo, uden Gud i Himlen, formaaer dog ogsaa ganske at randsage Hjerterne? Men formaae vi ikke at giennemstue hinanden, hvorfor skulde vi da være saa tilbøielige til at ahne Ondt der, hvor vi ikke kunne see?

Den 8de Jan. 1818.

Det er forstræffeligt, at det elendige Brev, jeg begyndte i det gamle Aar, hverken blev fuldendt eller kom bort, og at jeg dog nu seer mig nødsaget til ei at tilintetgiøre det, da jeg absolut vil have et Brev affted til Dem i Morgen og ikke har saa megen Tid, at jeg kan faae et heelt nyt, hvor hurtig en Pen jeg end — efter Mynsters Sigende — er.

Det har vist undret Dem meget, at De endnu intet har hørt fra mig, og det har ogsaa smertet mig, at den ene Postdag gik hen efter den anden, uden at Posten fik et Brev med til mit eget, gode Grevebarn. Men Sagen var, at jeg gierne vilde skrive Dem et langt Brev og dertil nogenlunde muntert, og immer kom der ny Hindringer iveien, ligesom jeg heller aldrig i hele den Tid befandt mig taaleligt. Det gjør jeg heller ikke nu, men nu anklager min Samvittighed mig for Dem, og jeg indseer og føler, hvor uforsvarligt det er, at jeg har ladet Dem vente saa længe efter Brev. Og dog, gode Hanne! har De i den Tid aldrig været af mine Tanker. Hvor kunde jeg ogsaa lade være at erindre Dem? Ikke alleene den Behagelighed, som en saa vakker og elskværdig Piges Omgang nødvendig maae have, er det, som drager mig til Dem, men den faste Overbeviisning, at Deres Hierte hænger ved mig, at De elsker mig og har Tillid til mig, bærer over med mine Svagheder og ikke miskiender det Gode, der er ved mig, alt dette er Baand, som binde mig til Dem, og gjør, at jeg aldrig kan glemme Dem og nødvendig maae længes efter Dem. Desuden — og dette er en Hovedsag i Venstabs — sympathisere vi saa godt sammen, have fælles Tilbøieligheder og see de fleste Ting fra een og samme Side. Det er mig derfor ogsaa et stort Staaar i mine Glæder, at jeg ikke har Dem til at deele dem med mig. Overalt forekommer det mig, som disses Tal ere formindskede siden Deres Bortreise, og som der ingen ret Lykke er ved mine Foretagender og heller ikke ved min Person, thi jeg har aldrig befundet mig værre end paa den senere Tid. Tænk Dem,

hvordan det gik mig Nytaarsmorgen! Jeg havde nemlig slet ikke sovet om Natten, gik Kl. 1 i Seng og stod op Kl. 4½, og efter al denne Møje, og efter at have holdet omtrent ½ Time uden for Vester-Port, inden den blev aabnet, kom jeg dog lidt for seent i Kirke og maatte finde mig i, at Jane Blicher havde sat sig i Besiddelse af min Plads. At dette Uheld ikke havde rammet mig, hvis De havde været i Byen, troer jeg ganske vist, ligesom jeg ogsaa troer, at jeg personligen vilde befinde mig bedre, naar jeg havde Dem om mig; jeg vilde i det Mindste ofte glemme, hvor syg jeg er.

.....

Vær nu blot ikke vred paa mig, fordi jeg har ladet Dem vente saalænge efter Brev. Rahbek og alle Deres øvrige Bækkehuus-Bekjendtere hilse Dem kærligen igiennem mig. Det er sandt! Noget maae jeg dog — skøndt i Korthed — melde Dem, det nemlig, at Rahbeks Portrait hænger paa min Væg over Divanen. Bogtrykker Seidelin var saa galant at sende mig det, i en meget smuk Ramme og med et meget galant Brev, til Nytaarsgave. Foruden denne Bynt i min Stue har jeg ogsaa faaet smukke, lange, grønne Gardiner og et smukt, stort Bord, som Rahbek gav mig til sin Geburtsdag. De seer altsaa, at jeg kun mangler et Gredebarn; lad mig ikke savne det forlænge! Lev nu vel, kæreste Hanne! og hils Ludvig og Christie meget fra

Deres uforanderlige
K. M. Rahbek.

Fra Fru Rahbek til Johanne Langberg.

Ballehuset d. 26 Sept. [1814.]

Min gode, stakkels, bedrøvede Hanne!

De vil ikke troe om mig, at jeg vil lære Dem at hærde Deres Hierte mod nogen hvilkensomhelst naturlig Følelse; thi De veed det jo vel, at det er min Overbeviisning, at det ømme, fiærlighedsfulde Hierte er den herligste og skønneste Gave, Gud gav Menneſket. Og naar jeg veed, at hvo der modtog denne ypperlige Gave i ſaa rigt Maal ſom De, dens Liv maatte nødvendig være mindre riigt paa hvad man kalder Glæde, men viſſelig ikke paa det, der i Sandhed er det: ſaa maatte jeg vel heller ikke vente, at Deres Bane giennem Livet ſkulde worde let og ſorgfri, men vel, at Deres Hierte ofte vilde komme til at bløde. Men er den reneſte Glæde den, ſom udvælber af et Gud hengivent Hierte, ſaa maatte jeg jo ogſaa hellere ønske Dem, ſom allerede fra Deres Barndom har været mig fiær, denne end enhver anden Glæde, ſom kun beſtaaer i Fritagelſe fra alt, hvad Livet har af Sørge ligt. O! gierne jeer jeg Dem græde; thi jeg veed, at Gud ogſaa ſeer Deres Taarer og giver Dem Løn derfor i ſin Tid. Men ogſaa Sorg og Taarer have deres Maal, ſom ikke maae overſtrides, og en Chriſten maae ikke ſørge ſom de, der have intet Haab. Derfor vil jeg ogſaa, at De, gode, bedrøvede Søſter, ſkal ſtræbe at vende Deres Tante fra Død og Grav til Liv og Uforſræntelighed. Derfor gjorde det mig ogſaa ondt, da jeg i Aſtes af Danchell og hans Kone — der med fiærlig Omhyggelighed have paalagt mig at vaage over Dem — hørte, at man ikke kunde ſaae Dem fra Deres Broders

158. Jfr. Ls yngre Broder Engelbreth var død den 24de Septbr. Madsen: Lægen, ſenere Juſtitsraad og Chirurk hos Entebrenning Marie, P. C. Madsen.

jørgelige Levninger. Dette smertede mig virkelig mere end at høre, De ikke befandt Dem vel, thi til dette Sidste har De jo desværre mere end Anledning nok for Diebliffet; men det Første tilkiendegiver den Sorg, som overstrider sine Grændser. Det er vel saa, at enhver ny Sorg gjør os ustkiftede til at see Tingene omkring os i deres sande Bys; men derfor er det ogsaa Venskabs hellige Pligt, at jeg for den Sorgfulde og med Æm og kiærlig Trøst at læge det faarede Hierte. Og skulde denne Pligt da ikke paaligge mig, som De har saadan en elstværdis Tillid til? O, at mine Ord maatte, ved Guds Aands Bistand, vinde den Kraft, at de kunde stille Deres Sorg, for saavidt som den kan og bør stilles! Det var mig i Gaar et kiært og overraskende Syn, at see to Æmme, kiærlige Forældre bære deres Sorg saa ydmyghengivne; og det forekom mig ogsaa, at Sorgen yttrede sig hos Dem paa samme Viis. Men naar jeg nu hører, hvad jeg hørte i Aftes, kan De saa fortænke mig i, naar dette ikke er efter mit Ønske og min Forventning? Kan det undre Dem, naar jeg ved det kiærlige Venskab, jeg bærer for Dem og De for mig, opfordrer Dem til at samle al Deres Kraft og bede Gud forunde Dem endnu mere, for at De kan bevare Dem selv stiftet til ogsaa i dette Dieblif at være Deres kiærlige Forældres Trøst og Støtte? Jeg hørte med den inderligste Deeltagelse al den velfortiente Roes, Madjen gav Dem for den kiærlige og ufortrødne Pleie, hvormed De saa tydelig lagde for Dagen, at som De er god i alle Forhold, saa var De ogsaa en god Søster imod Deres ihje og døende Broder. At De nu ikke med alle Deres Taarer og al Deres Kiærlighed kan falde ham tilbage, ved De ligesaa godt, som at De ikke burde ville dette, om De ogsaa kunde. Og naar Sorg og legemlig Sldebefindende ikke bedøvede Dem, saa vidste De ogsaa, at al Grublen over den egentlige Aarsag til hans tidlige Død hverken er gavnlig eller god; thi antage vi ogsaa, at det virkelig var mueligt at udgrunde denne, saa er det dog noget Uvæsentligt, da derimod Hovedsagen

ved denne sørgelige Begivenhed er denne, at vi levende føle og erkiende, at vore Dage er talte, og al den Trøst, der ligger i den Tanke, at det Menneske, Gud tidligen kalder til sig, han trænger ikke til den haarde Opdragelse, Verden kan give, men er allerede stiftet til at modtage en mildere. Og i Sandhed! dette er dog en søn Tanke, der vel er istand til at trøste os over vore Venners tidlige Bortgang.

Torsdag Morgen d. 29de.

Ovenstaaende skrev jeg — som jeg har sagt Dig, gode Hanne! — inden jeg vidste, hvor syg Du havde været Søndag Nat, og det var da meget rimeligt, at det ikke efter min Bestemmelse kom i Dine Hænder i Mandags. Nu vil Du have det, og jeg beder Dig blot ved Læsningen at erindre Tiden da det blev skrevet. Hvad jeg egentlig i det har villet sige Dig, kunde jeg kortere og skønnere have sagt med nogle Ord af Lavater, som jeg for nogle Aar siden læste: disse lyde saaledes: „Alle Sterblichen sehen in geliebten Gestorbnen den Tod nur. Aber der Glaube weiß kein Wort vom Tode der Lieben. Wenn die Liebe klagt, so fragt der Glaube: was klagst du?“ Er dette ikke baade sandt og skønt? Vi ville derfor, gode Hanne! ikke qvæle Kierligheden i vort Bryst, naar vore Elskede bortrides af vore Arme; men vi ville da fremkalde Troen og søge at gjøre den ret levende i os; thi kun den er mægtig til at læge Hjertets Saar og bringe Klagerne til at forstumme paa vore Læber.

Torsdag Aften.

Det er som om dette Brev slet ikke skulde blive endt; men da Du dog nu vil have det i Morgen, saa maae der en Ende paa det, hvordan den saa bliver. Jeg vil da slutte med det Ønske, at mine stakkels Ord maae indeholde nogen Trøst, hvilket de vel og gjøre, og noget som kan bidrage til Beroligelse; thi begge Deele vil Du naturligtvis

behøve, naar Du faaer og skal læse dette. Gud være lovet, at jeg nu, efter at have seet og talet med Dig, kan lægge mig roeligere, end jeg vilde kunne, isald jeg blot havde hørt om Din Tilstand i Eftermiddags. Lad mig nu ogsaa see, at Du i Morgen er en flink Pige, som jeg kan have Glæde af. Hæv Tanken saa høit som mueligt, thi kun naar den jvæver i de lavere Regioner, ængstes Sindet. Der er uendelig mange store, opløstende Tanter, som styrke Siælen, dvæle ved disse og glem jaalænge Jorden med alle dens Sorger, saa vinder Du selv Trøst og glæder

Din Dig oprigtig hengivne

A. M. A.

159.

Fra Johanne Langberg til Fru Rahbet.

Lørdag Morgen [1818?]

Min Naabe er i saa daarlig en Tilstand, at jeg ikke uden megen Undseelse sender Dig den, og beder Dig ret meget kun at afbenytte den til Dine Fødder, som den eneste Deel af Dig selv, den nogenlunde kan være værdig at indjvøbe. Jeg talte igaar med Miss Ann; paa Søndag taler hun med Baggesen og gjør ham altsaa lykkelig ved Din Hilsen. Jeg kan ikke sige Dig, hvor glade og taknemmelige mine Engelske ere ved at have gjort Dit interessante Bekendtskab; en Lykke, sige de, som de naturligviis aldrig kunde haabet var bleven dem tildeel i deres stille, ubemærkede Liv. Ogsaa jeg takker Dig ret inderligt for Din Godhed mod disse elskværdige Menneſter, og seer deri atter et Beviis paa Dit Venſkab for mig.

Tusind Tak for Dit Brev og for at Du gierne vil see mig i Morgen; gid blot Veiret maatte blive nogenlunde

159. Mine Engelske: Sproglæreren Jones, hans Hustru og Stiefatter.

taaleligt, saa at jeg kunde komme ud til det kiære Bassehuus; det er og bliver dog altid mit bedste, kiæreste Sted, ligesom dets Beboere stedse, i hvad der saa møder mig i Livet, vil vedblive at høre med til mit Kiæreste paa Jorden.

Dit hengivne Gredebarn.

G. S. Tor jeg bede at hilse Rahbek.

160.

Fra Fru Rahbek til Johanne Langberg.

Tirsdag Eftermiddag. [D. 23. Marts 1819.]

Kiære, inderlig elskede Hanne!

Ved ethvert vigtigt Skridt paa vort Livs Bane, saavel som ved enhver Sticæbne, der bringer os særdeles Glæde eller Sorg, trænger den Tænkjommes Sind til trøstefuld Beroligelse; dette er saa vist, som det er vist, at intet er mere skiftet til at bringe det bevægede Sind i Roelighed, end ret oprigtigt, i onde og gode Dage prøvet Venstab. Derfor henvender jeg end et Par Ord til Dig, hvilke jeg ikke anseer for overflødige, endstøndt jeg vel veed, at Du i Din iegode Søster og i den ædle, fortræffelige Line har saameget af ømt, kiærligt og forstandigt Venstab, at det vel maatte synes, som om Du ikke behøvede mit. Men saaledes er det dog ikke; thi ingen af de tvende elstværldige Væsenet, jeg nu nævnte, veed, som jeg veed det, hvorledes Du har været elsket og elsket af den, hvis Livs hele Lykke Du nu udgjør. Jeg sendte M. i Dag et Par lykønskende Linier og har af et Brev, som jeg igien fik fra ham, seet, hvad jeg forud ahnede, det nemlig, at hans nærværende Lykke virker for voldsomt paa ham. Han trænger derfor især til Beroligelse, og for saavidt som det staaer til mig at beroeliggø ham, skal jeg med redelig Hu arbejde derpaa mundtlig og skriftlig.

Onsdag Morgen.

Her blev jeg i Gaar afbrudt af Din Fader, og siden efter blev Aftenen saa uroelig, at jeg ikke kunde tænke paa at skrive, men var vel tilfreds med, at Veir og Fjære var saaledes, at det ikke havde kunnet friste Dig til at gaae herud. Din gode, sønne Fader rørte mig ret inderligt, og endstjøndt jeg vist nok ikke med god Samvittighed kunde give ham Ret i den Synsmaade, hvormed han betragtede Din Fremtids Skiebne: saa kunde jeg dog ikke andet end finde det høist rimeligt, at saadanne lidet trøstelige Betragtninger kunde anstilles af en for sit Varns Vel nidkær Fader. Jeg havde saa ondt af ham, at jeg ordentlig trængte til den Beroligelse, han ved vor Afsked gav mig, den nemlig, at han vilde bestrebe sig for at jee Eagen fra en lysere Side. Dette er vist nok ogsaa hans Pligt, for saavidt som det Steete jo dog ikke er steet uden hans Samtykke.

Hvad Dig angaaer, da er det vist nok, at Du har arvet en lille Portion af Din Faders naturlige Gang til Tungfindighed; men Du har ikke været saa indviklet i Livets forvirrende Sykler og havt bedre Leilighed til at styrke, trøste og berolige Dit Sind, naar det var paa Veie at synke: derfor frygter jeg ikke for Dig, hvad end Din Fremtids Skiebne maatte blive. Din højeste Trang, i Henseende til Din Lykke her i Verden, er: at Dit sønne, fiærlige Hjerte elskes og paastønnes, og at dette under nærværende Omstændigheder ogsaa vil skee, kan neppe betvivles. Og hvad der end maatte hændes Dig, kan Du altid trøste Dig med disse Ord af min fiære Syntax:

Fair virtue is its own reward,
For heaven remains its constant guard;
And it becomes us all to trust
In this grand truth — that heaven is just.

Mere jeg har ikke for Diebliffet Tid at sige Dig, min fiære Hanne; men Du ved nok, at selv naar jeg hverken taler eller skriver, kan jeg dog med ømt Vensteb tænke paa Venner,

og at jeg i denne Tid tænker uafsladeligt paa Dig, behøver jeg vist ikke at sige Dig.

Hvad Dit Besøg angaaer, da troer jeg dog nu, at Veir og Føre igien er taaleligt; men da Rahbek meget ønsker at være hjemme den Aften, Du kommer, ønsker jeg helst, at Du vilde vælge at komme i Morgen eller paa Fredag, hvad Dag det bedst beqvemmer Dig, hvilket Du med Stine eller Dit eget Bud kan lade mig vide, for at jeg, saameget det staaer i min Magt, kan afværge andet Besøg den Aften. Og nu Gud velsigne Dig, og kiærligst Hilsen til alle Dine.

Din evig hengivne

R. M. Rahbek.

Tak endelig Din Fader ret hiertelig for hans Besøg.

God velsigen Dem, min gode, elskende Dine!
Een, at is længst naar efter Dem, and is sigt, og
at is indelig ønske alt minstigt godt om Dem.

Det far det skønne og heljningsfulde Navn, du far gi-
vet mig, min som is dorende alle fortællende, som given
is and vilde fortælle det.

Kærligt viljes Dem Gudslykke og far: dog først noget om
Dem, som du far far at vide: det næste Om.

Dine

Jungens H. M. R.

Min Dine, færd, elskende Dine! Læsen
dog mit Lint skæfte og skidneste Blomst. Din
Hjerte de optag mig udte Gæstgæde; Dine skal jeg
bringe derved første Enqvæst, om de atter skælder
spise fram i en fornagel Blomstervæst; og job
dem vil jeg altid, hvor vilde and Nogeten brøst
omkring mig, færd en Gæst, færd jeg i det minst
i en lille Dine Dine værd. mit Lint Gæde, naar
Hjerte er værd skidneste Dine og Skiggeve.

Her færdigt viljes, og mig ladd og uafgivet
af Dine 200 Jungens

Christen.

